Sermones Babrie lis Barelete de sanctis.

¶ Tomus secundus ser monum admodum reuerẽdi patris ac cõsummatissimi diuini verbi declama toris fratris Babrielis Barelete: cele berrimi sacre pagine professoris vene randi ordinis predicatorum: comple ctens diligenter emendatos: et sue nu per integritati restitutos.

Sermones

De tempore
- Aduentus.
- Ascensionis.
- Pentecostes.

De sanctis: de quot ⁊ quib⁹: ⁊ quo di gestis ordine studiosis lectoribus tabu lam in proxime sequenti pagella posi tam voluentibus patebit.

¶ Adiecta est in huius secũde partis fine locupletissima tabula alphabetica elemẽtorum serie distributa omnia sci tu digna diligenter explicans.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Tabula sanctuarij.

¶ Primo in festo ascensionis domini.de eadem materia. fo.ij.
In festo pentecostes de missione spiritussancti. fo.iiij.
Feria.ij.pentecostes.de dignitate anime. fo.vij.
Feria.iij.pente.de cognitione gr̃e spiritussancti vel predestinati. fo.x.
In festo sancti Joan.bap.de eodem. fo.xiiij.
In festo beatorum Petri ⁊ Pauli.de eisdem. fo.xvij.
In festo.s.Dominici patris nostri.de eodem. fo.xix.
In festo.s.Thome doctoris angelici.de eodem. fo.xxij.
In festo.s.Uinc.ord.p̃di.an hō possit ex meritis suis glificari. f.xxvij.
In festo.s.seraphice Catharine seneñ.de eadem. fo.xxix.
In festo.s.Micha.archā.de custodia ⁊ excellētia angelorū. fo.xxxij.
In festo.s.Aplorū Simonis ⁊ Jude.de prouidentia dei. fo.xxxvj.
In festo omniū sanctorū.de gloria sctōrū vel de gloria paradisi. fo.xl.
In cōmemoratione defunctorum.de eorum suffragijs. xl.
In festo.s.Martini episcopi.de victoria suiipsius. fo.xlj.
In festo.s. Catharine martyris.de eadem. fo.xliij.
In festo.s.Andree apostoli.de dignitate apostolica. fo.xlvij.
In festo conceptionis:sed potius sanctificationis.b.M. fo.lj.
In festo.s.Thome apostoli.de fide sermo magnus. fo.lv.
In festo natiuitatis domini. fo.lv.
In festo.s.Stephani de aduersa fortuna vel de constantia. fo.lix.
In festo.s.Joannis euangeliste.de eodem. fo.lxij.
In festo Sanctorum Innocentium.de virginitate. fo.lxvj.
In festo.s.Tho.Cantua.martyris.de necessitate boni opis. fo.lxix.
In festo.s.Siluestri pape.de honore sacerdotum. fo.lxxij.
In festo circuncisionis domini.de eadem. fo.lxxv.
In festo epiphanie domini.de eadem. fo.lxxviij.
In festo purificationis beate Marie.de eadem. fo.lxxxj.

¶ Sermones extrauagantes.

Sermo de paucitate saluandorum. fo.lxxxiij.
Sermo de flagellis vel ira Dei. fol.lxxxvij.
Sermo de chorcis. fo.xc.

¶ Sermones de aduentu.

Dominica prima aduētus.de cōueniētia incarnatiōis xp̃i. fo.xciij.
Dominica.ij.aduentus.de iudicio vniuersali. fo.xcvj.
Dñica.iij.aduentus.de iudicio temerario vel suspitione. fo.xcvj.
Dñica.iiij.aduentus.de receptione spūali messie Jesu xp̃i. fo.xcvij.
Duo prologi communes. fo.c.⁊.cj.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

¶In aſcenſione domini.

Exaltata eſt magnificentia tua ſup celos deus. In ps.8. ¶Ad exaltationẽ:laudẽ z cõmẽdationez diuine iuſtitie cõuenit ſublimare ſup celos in vita beata illos q̃ in mũdo iſto ſe humiliauerunt amore ſui.j. Pet.v. Humiliamini ſub potẽti manu Dei: vt vos exaltet in tẽpore viſitationis.z Luc.j. Exaltauit humiles. Jaco.iiij. Humilib⁹ dat gratiã. Chriſt⁹ ſe humiliauit p paſſionẽ. Ad phil.ij. Semetipſum exinaniuit formã ſerui accipiens in ſimilitudinẽ hoim factus:z habitu inuẽt⁹ vt hõ. Humiliauit ſemetipſuz factus obediẽs vſq̃ ad mortem:mortẽ aũt crucis. Ideo meruit ſublimitatẽ aſcẽſionis ſui corporis. Uñ Berñ. ſermone hodierno. Nam cũ ſe dominuz vniuerſorum que ſunt in terra et in mari:z in inferno ꝓbaſſet filiꝰ dei:nõ reſtabat:niſi vt aeris z celorum ſe dominũ eſſe cõprobaret. Terra cognouit: qz ad vocẽ eius Lazarum mortuũ reddidit. Mare cognouit:quia ſolidũ ſe ſub pedibus eius prebuit. Infernus cognouit:cui⁹ ipe portas ereas fregit:z inſatiabilem homicidam ligauit.ad perficiendam igitur dñi ieſu fidei noſtre integritatem reſtat vt videntibus diſcipulis per medium aeris tanq̃ dñs aſcẽdas ſuper omnes celos:z iam tibi profecto debebitur:vt in nomine tuo omne genu flectatur. Alle. Unde ps.xlvj. Aſcendit deus in iubilatione:z domin⁹ ꝛc.ſuper quo Auguſt. Aſcendẽte chriſto mirantur aſtra:plaudunt agmina: tube ſonant:z in cũctis blanda modulamina chori emittunt. Alle. Elevata eſt magnificentia ꝛc. De qua triũphanti aſcenſione tria ad ei⁹ commemorationẽ videbimus im preſentiarum.

Primum dicitur congruitatis.
Secundum dr modalitatis.
Tertium dicitur iucunditatis.

¶Primũ dr ꝛc.vtrũ fuit queniẽs xp̃m hodie ſup oẽs celos aſcendere? Rñdet tho.iij.per.q.vij.arti.j. q̃ ſic. Et hoc per quinq̃ rõnes.

Prima propter loci proportionez.
Secunda propter fidei noſtre informationem.
Tertia propter charitatis promotionem.
Quarta propter triumphalẽ aſcẽſionem.
Quinta propter noſtram propiatiationem.

¶Prima propter ꝛc. Cõcluſio eſt phi.iiij. phy. Qđ loc⁹ dz eſſe proportionatus locato. Exempli gratia in corpore humano:quia oculi ſunt nobiliores inter quinq̃ ſenſus:ideo nobiliorem z altiorẽ obtinent locum. Preterea in corpibus celeſtib⁹ nobili⁹ eſt celũ empyreũ: ideo ceteris eſt alti⁹. Preterea in hominib⁹ hic eſt ordo. Papa nobiliorem tenet locũ: qz eſt pſona nobilior cardinalibus:et cardinales ſuper oẽs epos: et epiſcopi ſuper omnes religioſos. Et rex ſup oẽs dominos tẽporales: locus et locatũ debẽt eſſe ꝛc. Ad ꝓpoſitũ nr̃m. Locus in quo ſumus in hac nr̃a infima inſtabili et breuiſſima vita:eſt locus miſerie z calamitatis. Chriſtus ieſus poſt ſuam reſurrectionẽ nouã inchoauit vitã: qz de mortali fact⁹ eſt immortalis. De paſſibili fact⁹ eſt impaſſibilis. vñ apoſtolus ad Roma vj. Chriſtus reſurgẽs ex mortuis iaz nõ moritur: mors illi vltra nõ dñabitur. Vita

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

presens est miserie. Illā excellēte xpi naturā sedem honorificentissimam decet: qr vt dictū est. Locus debet esse ꝛc. vita hec nō erat ei locus conueniens cum sit oibus miseriis plena. Aug. i valle sumꝰ miserie in qua magis flenduz est: eo qđ minus flemus. Et Lactā. in iij. c. xij. Hec vita p̄sens beata esse nō pōt: qr multis malis subiecta est p corpus: de quibꝰ malis Job iij. Homo natꝰ de muliere ꝛc, vsq; miseriis. quas miserias ostendit puer de vtero matris egrediens q̄ quatuor p ordinē facit. Prio plangit. Augu. Nōdum loquitur ꝛ plorat. Sapiē. vij. primā vocem similem omnibus emisit plorans. Excepto zoroastre q̄ teste Solino primo risisse fertur. In huiꝰ figuraz Christus non fleuit mortuū Lazarum: sed ipsum ad vitam perducens. Secundo puer mor manuz ad os mittit. Ad innuendum qđ ad miserias huius mundi venit propter peccatum factum in ore primoz parētum quādo comedērūt pomū. Tertio nascitur curuus ꝛ quasi in quatuor pedibꝰ. Ad innuendū qđ cōparatus est iumentis. Quarto ad partē inferiorē: qr ibi caro cōtra se rebellauit. Cū ergo hic nō sit aliud q̄ lachrime: dolores: varietates: infirmitates. Jō hoc presepe nō conueniebat xpo gloriosо. Sed qualis locꝰ ei⁹? rndeo qđ celū empyreū vbi est sedes regalis sua. Uñ fuit cōueniens hac rōne ip̄m ascendere hodie cōpleto numero quadragenario: sed forte dicis. Cur nō ascendit statim post resurrectionē suā: sz p dies. xl. moratus est? rndeo q̄ hoc est actum duplici rōne. ¶ Primo rōne certificationis. Difficilius erat p̄bare veritatem resurrectionis q̄ veritatem mortis. Tempus enim triū dierum fuit sufficiens tp̄s p̄batiōnis mortis eius: sed ad verā resurrectionē p̄bādā maiꝰ tp̄s requirebatur: ꝛ iō nō mirū si nō statim vt resurrexit ascendere voluit: sed expectare ad informandū eos bene de veritate resurrectionis eius. vñ Act. j. dicitur. quibus scz ap̄lis prebuit seipsum viuum post passionē suā in multis argumentis p dies xl. apparens eis ꝛc. ¶ Scđo rōne consolationis fleuit mater eius iuxta crucem. Canta. Joan. xix. capi. Stabat autem iuxta crucez mater eius. ꝛ Bernar. dicit qđ tm̄ fleuit: tantum se macerauit qđ nō poterat se sustinere: fleuit magdalena. Fleuerunt apostoli ꝛ omnes deuoti Jesu xpi. Debebant ergo cōsolari: quia vt dicitur in p̄s. fm̄ multitudinē dolorum meorum cōsolationes ꝛc. et. ij. Cor. j. Sicut abūdāt passiones xpi in nobis: ita ꝛ p xp̄m abūdat ꝛ ꝓsolatio nostra. Debebāt ergo consolari: ꝛ qr ip̄m fleuerāt mortuū in sepulchro per horas. xl. quibus iacuerat. Jō eos voluit cōsolari per dies. xl. sua corporali p̄ntia eis apparens. Unde ptz prima rō de sua congruitate. Bñ dr. Eleuata est ꝛc. ¶ Scđo ratione ꝛc. Cōclusio est doctorum q̄ plus est meriti apud deum credere ꝛ habere fidem de non visis q̄ de visis de quibꝰ est cognitio. Ergo. Fides nō habet meritum vbi humana ratio prebet experimentum. Asculanus. Ibi fides non hz meritū salutare vbi humanus intellectꝰ inq̄rit rōnē. Tacēda est diuinarū reuelationū cā. Ad propositum. Ex hoc em̄ qđ xp̄s celū ascēdit: fides nostra est magis meritoria q̄ si nō ascendisset. Ratio hec est. Quia q̄uis in videntibus xp̄i humanitatē esset fides: vt i ap̄lis ꝛ alijs scis hoibꝰ; nō q̄dem de hu

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

manitate quã videbant: sed dei di uinitate quã nõ videbant. Tamẽ maior est fides credere diuinitatẽ z humanitatem xp̃i nõvisam ꝙ so lum diuinitatez. Ex hoc audacter dico qõ fides nr̃a est maior extẽsi ue ꝙ fuerit fides ap̃lorum: ꝙuis ítẽ siue fuerit maior fides ap̃lorum. quõ hoc ꝓbas p̃? Probo sic. Ap̃li viderũt xp̃m in carne: cũ ip̃o bibe rũt: comederũt: dormierũt: miracu la viderunt zc. Nos: aũt nõ sic: z th credimus diuinitatẽ z humanita tem simul quã ap̃li nõ habebant. Unde xp̃s tho. Joã. xx. Quia vidi sti me Thoma credidisti: sed dico tibi. Beati qui zc. Ex hoc dicũt do ctores qõ fides latronis fuit lau dabilior ꝙ fides petri qui viderat miracula facere cecos zc. Sed la tro nulla miraculavidit: nec aliqd ab eo gestum tamen in cruce posi tus fide roboratus qõ esset deus z hõ: exclamauit. Canta. Memen to mei dum veneris in regnũ tuũ. Cui responsum est. Hodie mecuz eris zc. O fides sancta latronis: tunc ipse acquisiuit: quando apo stoli eam amiserunt. Et ꝓpter hãc rõnem dicit xp̃s Joã. xiiij. qui cre dit in me opa que ego facio z ip̃e faciet: z maiora horũ faciet. Glos. Aliqui sancti maiora miracula fe cerunt ꝙ ipsi apostoli: nec ip̃e chri stus. Unde decuit ascendere hac ratione. Eleuata est zc. ¶ Tertio rõne zc. Cõclusio est Diony. iiij. de di. Amor est vis vnitiua. Exempli gratia: de iuuene qui philocapt⁹ occupat oẽs sensus i vidẽdo ami cum. Ad ꝓpositum. Ap̃li toto cor de xp̃m amabant: nec mirũ ꝓpter suã dulcẽ cõuersationẽ et ei⁹ ẏba suauissima. et hoc exclamauit pe trus. Mat. xvij. Dñe bonũ est nos hic esse zc. et Jo. vj. Cũ semel qdã de discipulis a xp̃o recessissent: ex eo qõ dixerat ei nisi manducaue ritis carnẽ filij homis zc. Dixit ad alios q̃ remãserãt. Nũquid et vos vultis abire? Rñdit Petrus. Dñe ad quẽ ibim⁹? Verba eterne vite habes. Tãta ergo vi amoris apo stoli trahebantur ex xp̃i presentia qõ de celestib⁹ nõ curabãt dũmo do possent frui ipsa p̃sentia: vt er go celestia appeterẽt debuit ascen dere. z hoc est qõ dñs dicit Joan. xvj. Expedit vobis vt ego vadam s. ad patrẽ. Si enim nõ abiero para cletus nõ veniet ad vos. Si autẽ abiero mittam eũ ad vos. Super quo Beda. Expedit vobis vt for ma serui a vestris abstrahatur a spectibus: quatenus amor diuini tatis artius vestris cordibus in figat. Ille. ¶ Quarta rõ zc. Ut ce los aperiret sctis p̃ribus z patriã nostram diu clausam: vt videbi mus in secũdo mysterio. ¶ Quin ta ratio zc. Ut esset noster aduoca tus apud patrẽ. de quo. j. Joan. ij. Aduocatum habemus apud pa trẽ iesum xp̃m iustũ: z ipse est ꝓpi ciatio pro pctis nostris. Cum istis est ẏgo mater ei⁹ aduocata nr̃a. Berñ. Securũ habemus accessuz ad patrẽ. vbi mater añ filiuz: filí⁹ ante patrem. Mater ostendit fi lio pectus z vbera: filius ostendit p̃ri lat⁹ z vulnera. Ille. O iesu zc. Eleuata est. ¶ Scõm dr zc. Cum quo modo ascendit? rñdet dauid. Ascendit deus in iubilatione: z do minus in voce tube. z Aug. Ascẽ dẽte xp̃o pauet oñe celũ: mirãtur astra: plaudunt agmina: tuba so nat: et in cuncta blanda modula mina chori emittunt. Ille. merito hoc gestum est qz fuit victoriosus in p̃nti vita. Ideo in signũ victorie cũ triũphis assumpt⁹ est. Videas Valeriũ libro. ij. c. iij. sub rubrica de iure triũphandi. Cum quo est

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Lucius florus lib.j.Qđ aliqs nõ triũphabat in ppło Romano nisi pr⁹ qnqz milia hostiuz superasset z occidisset invna acie.Et triũphãtibus triplex fiebat triumphus et letitia . Prima q cũ ad vbẽ ciuis triũphalis rediret : occurrebat ei populus cũ effusa letitia.Scda letitia:qñ ibat in ciuitatẽ pcedebãt currũ triũphãtis oẽs captiui manibus ligatis post terguz. Tertia letitia: qz triũphans post se habebat seruũ gestantẽ anulũ similem suo. Et a tergo triumphantis coronam aureã deferentem.Ipe vo triũphãs indut⁹ veste aurea ascẽdebat super currum tractũ a quatuor equis albis. Et vt dicit Valerius fiebant in his triumphis ludi solatiosi: z festiui ioci in honorem triumphantis.vnde maxime mouebantur Romani adviriliter agendum : z aggrediẽdũ quecũqz ardua z difficilia sibi commissa:sic triũphauit Lucius posthumius: qui Ligures vicit z Samnites:sic Papyrius q duritiã samnituz fregit. sic Q.Cecilius q philippũ regem de Macedonia victũ eduxit. Sic triumphauit Pompeius magnus:qui duos superauit reges. Sic Cesar q quiquies triũphauit ppter ea q gessit in Gallia: et Britãnia:z Egypto:z Aphrica. Jesus noster non hunc habuit honorem sed multo digniorẽ:qz fuit victor: z verus victor inimicoz demonuz quos expoliauit de regno suo:vnde associatus est triũphanti in patria sua.de quo ecclesia.oẽs gẽtes plaudite manib⁹ tubilate deo in voce zc. Captiui fuerunt scti patres qs secũ duxit post se in paradiso.de qb⁹ Dauid.Ascendẽs xps in altũ zc. Currus triũphalis fuit suũ corpus glorioſum . Vestitum tunica de sua diuinitate qua tot⁹ resplenduit . Ad eius dexteram erat vnus male indutus.Iste fuit latro vt omni peccatori daretur materia et spes redeundi ad deũ. Et volens incipere hunc triũphũ anteq̃ inciperet venit ad discipulos suos ad cenaculum vbi erant omnes cõgregati . Et ibi quatuor egit per ordinem.Primo comedit cum eis . In euangelio hodierno Marci.xvi.discũbentibus vndecim discipulis zc. Scdo oẽs increpauit, sequitur. et exprobrauit incredulitatẽ eorũ . Tertio precepit eis ne discederent: sed expectarẽt promissionem patris. Actuum.j. Quarto precepit eis vt post missionem spũssancti predicarent.Eũtes in mundũ vniuersum predicate zc.Quibus peractis cum honorabili comitiua scz.cxx. hominuz iuit versus montem oliueti.Et ibi in illo loco tria per ordinem fecit. Primo dedit eis benedictionem. Scdo osculum pacis obtulit.Ro. vltimo.Salutate invicẽ in osculo pacis. Tertio apparuit nubes mire claritatis sub pedibus xpi ascẽdẽtis.Nonq nubes illa prebuerit adminiculũ aliquod xpo:sed in signum diuinitatis apparuit.Et vidẽtib⁹ discipulis illa nubes suscepit eum ab oculis eorum secum adducens animas sanctorum patrum.Dum ergo ascenderet cum maxímo tripudio : videntes angeli qui in celo remanserant toti admirati ceperunt dicere suis fratribus qui xpm associabant illud Esa.Quis est iste q venit de edom tinctis vestibus de bosra? Edõ interpretat sanguinea: Bosra.i.munita fm glos.sup v^o. quis est zc. De quatuor mirabantur angeli. Prio qđ terra id est corpus christi terrenum ascẽderet super omnes celos:qđ est cõtra naturam: cum

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

dicat Salo.puerb.xxv. celum sursum: et terra deorsum. Mirabant qđ homo ascẽderet.sup angelos: qđ nunq̃ visum est. In p̃s.Ascendit scz xp̃s sup Cherubin ꝛ vo.ꝛc. Mirabantur qđ homo ascenderet vsq̃ ad deũ.Dañ.vij.venit scilicet christ⁹ vsq̃ ad virũ qui sedebat in throno.Mirabantur.iiij.qđ homo crucifixus:lancea perforatus: coronatus:ascendebat cum tãta potestate vt scilicet super omnes angelos se collocaret.O dignitas nostre carnis: super naturam angelicam:qđ bene agnouit Jo. q̃ dũ angelum adorare vellet more solito. dixit ei angel⁹.vide ne feceris. Cõ seruus tuus sum ꝛc. Ex hoc vt dicit Tho.in.ij.dist.ix. Thõ põt plus mereri q̃ angelus triplici rõne: et ratione difficultatis que est in homine:nõ in angelo: et ratione diuturnitatis:ꝛ merito passionis xp̃i. Unde associat⁹ fuit in throno suo ad patris dexteram. Quo associato inferiores angeli reuelauerunt hominibus. vt dicit Actu.j. Cũq̃ intuerentur in celum euntem illum:ecce duo viri: id est duo angeli in forma viri astiterunt iuxta illos in vestibus albis: qui dixerũt apostolis. Viri galilei quid admiramini aspicientes in celum? hic Jesus qui assumptus est a vobis in celũ sic veniet. quo audito discipuli recesserunt de loco:redeũtes ad cenaculum: ibiq̃ expectantes spiritũ sanctũ promissum in pentecostes. Et glorios⁹ Jesus in throno patris est collocatus. Unde dicitur . Eleuata est magnificentia tua super celos. Nota qđ celũ quadruplex est:ꝛ super oẽs christ⁹ hodie ascẽdit triumphanter vt dicũt glosse.Celum materiale.Celũ rõnale.Celũ intellectuale.Celum supersubstantiale. Celũ materiale. Et hoc est multiplex. Prio aereũ. Scdo ethereum.Tertio olympiũ. Quarto igneũ. Quito sydereum. Sexto cristallinũ.Septimo empyreũ sup quos ascẽdit. Scdo celuz rationale.i.homo iustus qui dicit celũ rõne inhabitatiõis aie.Qz sicut celuz est sedes ꝛ habitatio dei: sic aia iusti est sedes.Tertio celuz intellectuale.i.angelus. Angelidicuntur celi:qz sup oẽs ascendunt. Quarto celũ ꝛc. Et hoc est equalitas diuine essentie.De q̃ celo xp̃s venit.Et sic vsq̃ ad illud xp̃s ascẽdit.De q̃ p̃s.A summo celo egressio eius. Et occursus eius vsq̃ ad summũ eius.Et sup oẽs celos hos hodie ascendit.Et hoc est qđ dicit Mat.vlti. Et dñs Jesus postq̃ locutus est eis assumptus est in celum:et sedet ad dexterã dei.dextera dei est equalitas dei. De qua p̃s . Dixit dñs dño meo sede ꝛc. Eleuata est ꝛc. ¶ Tertiũ dicit ꝛc. Cõtemplant mõ aliqui contẽplatiui qđ añq̃ pulcher Jesus celos ascẽderet:essendo mr̃ sua sanctissima simul cũ alijs discipulis in cenaculo apparuit sibi dñs ꝛ cũ eis familiarissime pransus est: vt scribitur.Actꝛ.j.c. vt per effectum comestionis sm Greg.veritas patesceret carnis. Refectione autem completa p̃cepit eis:vt in monte oliueti versus bethaniã irent. Aliqui dicunt qđ Christus iuit cũ eis: ex eo qđ lucas ait. Eduxit illos foras in Bethaniã. Aliqui vero tenent qđ postq̃ dixit vt irent ad monte oliueti disparuit ab eis. Et iteruz in monte apparuit. Erat autẽ mons ille sm Hic. de ly.extra hierusalẽ in via eundi versus Bethaniam . Ibi aliquãtulũ stetit xp̃s cũ benedicta mr̃e et discipulis suis : sicut amici valefacientes solent figere gradũ. Ibi discipulos docuit : q̃ nõ

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

erat eorum nosse tpa vel momenta q̃ pater posuit in sua potestate: cum peterent. Si in illo tpe restituendum erat regnum israel. Ibi post multa blanda' et consolatoria verba benedixit eis. Contemplant siquidé hi: qđ dum dixisset. O mater mea benedicta: o genitrix suauissima: o dilecti mei discipuli: ecce completa sunt oia. Tempus est vt reuertar ad eum qui me misit. Igitur suscipite benedictioné meam: q̃ omnes cadentes in terrã adorauerũt eũ: et benedictione accepta genua tenebant in terra defixa: aspiciebantq̃ faciem in qua angeli cernere desyderant. At Jesus ad orientẽ respiciés forte ingeminando: benedicta sis mater mea: benedicti vos discipuli mei: eleuatis manibus paulatim ferebat in celũ. O noua prodigia. O miracula inaudita. Ille qui de virgine natus morté tulit abiectissime crucis: non solum surrexit a mortuis: et suam resurrectionẽ signis euidétissimis comprobauit. Sed post hec omnia: palã et hora nona vt credit a monte oliueti ad celos progredit. Currite ergo gentes vndiq̃ z adorate illum qui est rex regũ z dñs dominantiũ. Postq̃ vero videri amplius nõ potuit: regressi sunt apostoli z ceteri in hierusalem: laudantes z benedicétes deum: in gaudio z letitia ꝛc. Amẽ.

¶ In festo penthecostes.
De missione spirituſſancti.

Epleti sũt oẽs spiritusancto. Act. ij. ca. ¶ Prologũ huius sermonis nullo modo inuenire potui: de hodierna solénitate hodie erit sermo. In quo tria vidéda sunt mysteria in p̃sentiarũ. Primum dicitur congrultatis: Secundum dr manifestationis. Tertium dicitur requietionis. ¶ Primũ ꝛc. Querit dubiũ. vtrum fuerit cõgruum mittere spiritum sctm̃ hodierna die super ap̃los? Rñdeo fm Tho. et alios doct. qđ sic. Que congruitas probatur triplici ratione: aut triplici de causa. Prima ratione instructionis. Secunda ratione ordinationis. Tertia ratione roborationis. ¶ Prima ꝛc. Maxima vna est in theologia. Qđ finis humani desyderiũ est cognitio veritatis. vñ phs j. Metha. Oẽs hois natura scire desyderãt. et Tullius libr. de sene. z Thom̃. j. parte. q. xij. arti. j. Inter oia que maxime intellectus desyderat est scire aliquid de eo qui est principium essendi: a cuius cognitione dependet aliarũ rerũ cognitio. Sufficiés autem cognitio dei non poterat haberi ab ap̃lis naturali cognitione: quia excedebat facultatem ingenij illorum. Et quia debebant esse tube z buccinatores diuini nominis in toto orbe: z predicare que erant necessaria fidei nostre. De articulis. De incarnatione. De passione. De resurrectione. De ascensione. Ideo debebant instrui de diuinis. Instructio autẽ ista melius fieri non poterat quã a spiritusancto: prout promissum fuit eis a Christo Joan. xiiij. Spiritus paracletus docebit vos oia. et Luce. xij. Spiritusſctũs docebit vos in ipsa hora quid oportet dicere. Et j. Joan. ij. Unctionem habetis a sancto: et nostis oia. et Sap̃. Inspiratio altissimi dabit intelligentiam. Hic est ille spiritusſanctus quo adam inspiratus enigilans ab extasi prophetauit dicés: Hoc nũc os ex ossib9 meis: et caro de carne mea. Hic est ille spiritus

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

quo inspiratus abel obtulit oblationē acceptā deo: qz respexit dñs ad Abel et ad munera eius: mittēs ignē q̄ cōsumeret hostiā eius. Hic est ille spūssanctus quo dictante Noe fabricauit arcam: in qua saluatū est genus humanum. Hic est ille spūssanctus quo inspirante credidit Abraā deo: et reputatum est ꝛc. Hic est ille spūssanctus quo inspirāte Rebecca vxor Isaac mādauit Jacob filio suo vt susciperet benedictionem. Hic est ille spiritus sanctus q̄ precedebat moysen: ꝛ filios israēl in colūna nubis p diē: ꝛ in colūna ignis p noctez. Hic est ille spūssctūs q̄ tāq̄ digit⁹ dei scripsit in tabulis lapideis legem dei. Hic est ille spūssctūs q̄ eduxit Caleph in terrā ꝓmissiōis. Hic est ille spūssctūs q̄ docuit prophetas. De quo Joēl. ij. Effundā spm̄ meū super oēm carnem: et prophetabunt filij vestri ꝛ filie vestre. Hic est ille qui docuit oēs ppl'os locutionem linguarum. Act. ij. Repleti sunt oēs spūsancto: ꝛ ceperūt loqui varijs linguis prout spūssanctus dabat eloqui illis. Super quo Bre. Spūssanctus super discipulos in igneis linguis appuit: ꝛ eis oium linguarū sciam dedit ꝛ docuit scientiam oium ꝛ intelligentiaz. Unde ptz ei⁹ congruitas rōne instructionis. Joan. xiiij. ille vos docebit oia ꝛc. ¶ Scdo rōne ordinationis. Ordinat hō ad beatitudniē tanq̄ ad vltimū finē: iuxta illud Hebr. xiij. Non em̄ habem⁹ hic ꝛc. Sed hunc finem nequibat homo inuenire qz erat obtenebrat⁹ in peccatis. Osee iij. Ambulabūt vt ceci: quia domino peccauerūt. Et qz finem alicuius oportet esse precognitum iuxta illud phi. iij. aie. Voluntas non fertur nisi in bonū precognitū. opus erat ꝑ diutorio spūssancti: sicut directorio nostre salutis. Uñ christ⁹ Joā. xiiij. Expedit vobis vt ego vadam: qz scilz mittā spiritūsctm̄ ad vos: qui vos ad vitam beatā dirriget et ducet, de quo dauid. Spūs bonus deducet me in viā rectam scz vitā beatā. Hic est ille spūssanctus qui oēs ad vitā beatā conducit: vnde cōueniēs fuit mittere hodie tanq̄ ad vitam eternā ordinatorium. ¶ Tertio ꝛc. Ut essent fortes et stabiles in tribulatione vbi notandū est q̄ apli ante aduentū spūssancti fuere ipfecti. Luc. xxiij. ꝛ Matth. xxvj. in nocte passionis fuit dictum Petro. Amen dico tibi anteq̄ gallus cantet ter me negabis. Ad vocē vni⁹ ancille christus negauit. et oēs apostoli fidem amiserunt: virgine excepta. Nā in ipsa sola remansit. vñ filius cōquerit. ps. Considerabam ad dexteram ꝛ videbam et non erat qui cognosceret me. Sinistrā non dixit propter matrem. vñ decuit spm̄sctm̄ mitti ꝓpter roborationem ipoz̄. Hodie namq̄ roborati sunt vt oia sufferrent ꝓpter nomē dñi. post illustrationē vero spūssctī custodijs macerati: ꝛ veribus afflicti: gaudentes a conspectu cōcilij qm̄ ꝛc. Qđ ptz: qz Petrus in cruce suspēsus. Paulus decapitat⁹: bartholomeus excoriat⁹: ꝛ nullū tormētū fuit qđ in ipsis nō experiret. ¶ Preterea vñ ꝓcessit martyrū constantia: vñ patientia Stephani. Laurentij. Vincentij. Agathe virginis. Lucie. Agnetis: et Catharine? Certe a spūsancto. vñ Ber. in sermo huius diei concludit rōnes nr̄as. Spūs paracletus dat pignus salutis: robur vite: lumen sciētie. Pign⁹ salutis vt ipse spūs testimonium reddat spūi nostro. qđ sumus filij dei. Robur vite vt q̄ per naturā est nobis impossibile: ꝑ gratiā eius no-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

solum possibile: sz etiã facile fiat. Lumen scientie: vt quicquid boni in nobis inuenim⁹ illi tribuamus a quo omne bonũ est. Ille. et sic patet primum mysterium.

¶ Scõm principale dr ꝛc. inuenimus qđ spũssanctus in triplici specie secundum doctores apparuit. Primo in specie viui animalis.
Secundo in specie ignis.
Tertio in specie linguarum.
¶ Primo ꝛc. Colũbe. Luc. iij. Descendit spũs. s. corpali specie sicut columba in ipsum: qñ fuit baptizatus. Sed quare plus in specie colũbe: ꝙ alterius aialis? Rñdeo fm Tho. iij. par. q. xxxix. artic. vj. propter cõditiones ipsius aialis spũi sancto cõuenientes quã alterius aialis. Primo qr habet gemitũ ꝓ cantu. Sic spũssanctus ad cor pec catoris veniens ipsum facit gemere cũ ipm deducit in cognitionem proprij erroris. o si morerer nũc ait vsurarius: auarus: cõcubinarius ire ad infernũ. Heu me miserum. Sic fecit magdalena. Petr⁹ apostolus: publicanus. Esa. xxxvj. Recogitabo tibi oñes annos meos: in amaritudine aie mee. Plange anima chara z ora dñm vt det tibi cõtritionẽ peccatorũ tuoꝝ anteꝙ moriaris. ỏ qua Job. x. dimitte me vt plangã paululũ dolorẽ meum Matt. v. Beati qui lugent qm ipsi ꝙsolabunt. ¶ Secũda cõditio columbe qr caret felle. Hec aũt cõditio cõuenit spirituisctõ: qr cum sit amor caret omni felle odij rancoris z maleuolẽtie. Sap. j. benign⁹ est spũs sapientie. z. xj. O ꝙ bonus et suauis est dñe spiritus tuus in nobis. Cuius bonitas apparet in supportatione peccatorum. Esa. xxx. Expectat nos deus vt misereatur nostri. Peccator meretur statim puniri de suo peccato. diuina clementia expectat. vnde Dionysius. iiij. cap. de diuinis nominib⁹. Sicut sol radios suos emittit ad corporum illuminationem: ita diuina bonitas radios suos scilicet misericordie. ¶ Tertia conditio: qr nidificat in foraminibus petre. O magnum mysterium que est ista petra? Ille est de qua apostol⁹. Petra autez erat Christus: nidificat quidem xp̃s scilz in petra que hominem ponit in cõtemplationem suiipsius: et q̃nqz plagarum eius. Ad hanc cõtemplationem inuitat sponsus spõsam di. Canticorum. ij. Surge ꝓpera amica mea sponsa mea col. m. in fo. petre. i. nidifica: contemplare: surge. s. ab amore mundi terrenarũ rerũ z carnalium: surge a somno peccati propera ad me. Primo amica mea: quia omnia signa amicitie ostẽdit anime. Secundo sponsa: qr ipsam de sponsauit anulo fidei. Osee. ij. Despõsabo te mihi in fide. Tertio dicit columba propter simplicitatez z puritatem quam ei cõtulit in baptismo: et sic patet de prima specie columbe. Secundo in specie ꝛc. Queritur quare in specie ignis ꝙ alterius elementi? Respondet sanctus Tho. vbi. s. ꝓpter tres rationes siue ꝙditiones ipsius elemẽti quas nõ habet aliud elementum. Prima quia est calefactiuus. Secunda qr est purgatiuus. Tertia qr est illuminatiuus.
¶ Prima ꝛc. Sic spũssanctus corda hoim calida facit in dei amore: de quo igne Luc. xij. Ignẽ veni mittere in terrã. Et eccl̃ia in hym. de patris ergo lumine decorus ignis missus est: qui in fide xp̃i pectora calore verbi compleuit. z ad Ro. v. de se z alĩs apostolis. Charitas dei diffusa est in cordibus nostris. Hic est ignis qui paulum

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

inflāmauit vt mori pro christo z al ligari nō timeret. Inflāmat quoti die iuuenes vt mundū relinquāt. Ecce prima conditio ignis. ¶ Se cūda ꝛc. hac ratione aurifex ponit aurū in igne: vt ibi purgetur. Sic spūssctūs purgat peccatoris con scientiam a rubigine peccati. Hoc Dauid petebat'. Cor mundū crea in me deus: id est purga z purifica a peccatis z malis: et hoc ecclesia petit pro filiis suis i ps. cxxx. emit te spm tuū z creabūtur: et renoua bis faciem terre. sic renouauit cor Magdalene z aliorū sctōrum a ma lis. vñ qđ multi dant vsuras z alia illicita faciūt? quia sunt rubigine pctōrū imbuti z pleni: vñ indigent purgari igne spūssancti. ¶ Tertia conditio ꝛc. Sic spūssanctus illu minat cor tenebrosum peccatorū. Plures de malo in peius vadunt ideo quia sunt ceci. Sopho. j. Am bulabunt vt ceci: quia dño pecca uerunt. ¶ Tertio spiritussanctus ostensus est in genere linguarum. Quare plus in forma linguarum q̄ in alia forma? Hō sic manus ac pedes accepit? Rñdeo qđ factum est: vt hoc membrum pre ceteris re gularet gra spiritussancti: qr p ce teris difficili⁹ custodit. Inter oia membra hoc maxime cum difficul tate custoditur. Jac. iij. Omnis na tura bestiarum z volucrum: z ser pentū z ceterorū domant: lingua aūt nullus domare pōt. In eodē. In ipsa benedicimus deū z patrē z in ipsa maledicimus hoiem qui ad imaginem z similitudinē dei fa ctus est. Ex ipso ore procedit bene dictio et maledictio. Ille. Ideo cō ueniens fuit vt spiritussanctus in ipsa specie appareret vt sic dilige rent. Hō est signū tā expressiuum vtrum homo spm̄sanctum in se ha beat: sicut ad linguam cognosci poteſt. Vbi notandū q̄ deus tres prouincias fecit: z in qualibet po suit linguagiū suum. Primo cele stem. Scōm terrestē. Tertio infer nalem. Linguagiū prouincie cele stis est deū laudare. ps. Beati qui habitāt in domo tua dñe. Lingua gium puincie terrestris est loqui de terrenis. Joan. iij. Qui de ter ra est ꝛc. Linguagiū prouincie in fernalis est deum blasphemare. Apocalyp. xvj. Blasphemauerūt deum celi pre doloribus z vulneri bus suis. z sic patet quare missus est in linguis. ¶ Quarto missus est in specie flatus. Quare potius in flatu. Joā. xx. insufflauit z dixit. Accipite spiritūsanctū. Respōdeo q̄ propter tria que flatus hꝫ spirī tuisancto conuenientia. Primo qr velox. Secundo qr calidus. Ter tio qr necessari⁹. ¶ Primo ꝛc. Sic spiritussanctus veloces facit suos ad bene operandū. Grego. in ho melia. Amor dei nunquā est ocio sus. Ambrosi. Nescit tarda moli mina spiritussancti gratia. Secū do quia calet: calefacit suos.

¶ Tertio ꝛc. Sic spiritussanctus facit suis: quo ab eis remoto defi ciunt in vita spirituali. ps. Aufe res spiritum eorum et deficient. Joan. Spiritus est qui viuificat Ezec. xxxvij. Dabo vobis spiritū et viuetis. ¶ Tertiū principale ꝛc ꝛc. ad quos venit? Rñdeo qđ ad tres personas venit: vt ptz hodie. Primo ad eos qui sunt vniti in charitate.

Secūdo ad eos qui sunt vniti in oratione.

Tertio ad eos qui sunt in puri tate.

¶ Primo ad eos ꝛc. venit ad apo stolos q̄ erāt vniti? In epla hodier na. Dū cōplerent dies penthecos stes erant oēs pariter in eodē lo

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

eo. Et sicut erant in eodē loco corporaliter: sic spiritualiter erant in vna charitate: in vno amore: ideo acceperunt spiritūsanctū. Et ratio cum spūssanctus sit amor. j. Joan. iiij. Deus charitas est: cū illis habitat. Mat. xviij. Ubi duo vel tres fuerint cōgregati in nomine meo: in medio eorum sum. ꝛ Augu. sup Joā. Sola dilectio discernit inter filios dei: ꝛ filios diaboli: ideo Esa. lxvj. sup quē requiescet spūs meus: nisi sup humilē ꝛ quietū? Secundo ad eos ꝛc. Ad apostolos venit cum dicitur. Erant perseuerantes in oratione cum mulieribus: ꝛ maria matre ieſu ꝛ cū alijs. vbi notādum quod spūssanctus facit sicut peregrinus qñ in itinere est: et scit hospitium alicuius qui libenter eum recipit. Ad illud libenter vadit. Ita spiritussanctus cum videt hospitiū nostre mentis paratū ad illud; intrat. et hec oratio facit in hymno orātibus apostolis deū venisse nuntiat. ꝛ Joā. xiiij. Veniem⁹ ꝛ māsionem apud eum faciemus. ꝛ Sap. viij. inuocaui: scz p orationem: ꝛ venit in me spiritus sapientie. Joan. xiiij. Rogabo patrem et alium paracletum dabit vobis. ¶ Tertio ad eos ꝛc. venit ad apostolos qui erant puri. Grego. in homel. Tergat sordes praui operis qui deo parat domum mentis. Figura Genesis. viij. columba emissa de arca Noe cū inuenisset terrā paludosam non permansit ibi: sed ad arcaz reuersa est. Columba est spiritussanctus: non permanet in terra paludosa: id est i peccatore: sed ad propria reuertitur: quomodo sit facta hec missio videamus. Ante ascensionem sepe xp̄s sicut amicis apostolis suis mittere spiritūsanctum promisit. Joan. xvj. Expedit vobis vt ego vadam. Si autem abiero: mittā eum ad vos: sed tñ nō indicauit eis diem neq; horā: ignorātes ergo ip̄m expectauerunt. vj. die post ascēsionē ꝛ sabbato. Trāsactis his diebus: ceperūt contristari ꝛ dicere inuicē. Cū veniet? vn⁹ inquit cras: alius nō: sed die lune. Dū venisset sabbatū Dicebāt. O quid faciem⁹? timidi stabāt absconsi ꝓpter metum iudeorū: vñ isto mane ad mariā veniunt dicentes. Heu filius tuus nobis ꝓmisit mittere spiritūsanctū. Hodie sunt decē dies q̄ ascendit ꝛ adhuc spm̄sctm̄ non misit. et virgo. Nō dubitetis: qr hodie oino mittet: nec ante mittere debuit. Et rō: qñ deus traxit ppl'm de captiuitate egypti: quinquagesimo die descēdit in forma ignis in mōte Sina dādo legē: fuit figura qđ quinquagesimo die resurrectionis sue nos liberaret ꝛ viuificaret vnde ponamus nos in oratione. Petrus cum alijs se ad vnā partē posuit: lazarus cū. lxx. ij. ad aliam: ꝛ magdalena cū alijs mulieribus ad aliā: et virgo Maria in medio. In celesti palatio facta est dissensio inter patrē ꝛ spiritūsctm̄. O pater inquit filius promisi apostolis meis paracletū ꝛ consolatorē tempus aduenit vt ꝓmissionē attendā: Cui pater. Sum contētus: indica spirituisancto. Cui spiritussanctus. Dic mihi qūo te tractauere? Cui filius. Uide me p charitatem. Ostendit ei latus et manus ꝛ pedes perforatos: heu mihi sed vadā in aliā effigiē: q̄ non audebunt me tangere. Qui descendit cum maximo strepitu. Factus est repente de celo sonus tāq̄ aduenientis spūs vehemētis: descenditq; sup eos: ꝛ repleuit totam domum vbi erant sedentes. Repleti ergo sunt omnes spiritusancto.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Feria.ij.pēthecostes de dignitate anime. Sermo magnus.

Sic deus dilexit mūdū: vt filium suū vnigenitum daret. Jo.iij. Stupendum ꝛ mirandum diuinum huius mūdi opificiū cuius potissima pars est rationalis creatura: ita singulariter in omnibus eius membris est ordinatuz ꝛ bene dispositū tātaq; mensura vt stupidam omnem humanam intelligentiaz reddat. vñ est sciendum ꝙ natura aīe nostre nō solū fm scholā sacroꝝ theologantiū ꝛ sacrā religionē xp̄ianam: sed etiā fz opi. philosophātiū esse diuinam ꝛ spūalem: cuius veritas pbaī p testimoniū sacre scripture Moyses in persona dei Genes.iij. Faciamus hominem ad imaginē ꝛ similitudinem nostram. O sapiētia aurea ꝛ celebranda sententia. Cui sententie est conformis colorata fantasia ꝓphetarum. Unde Plotinus platonicus de quo Augu.x.de ciui.dei.c.ij. Plotinus platonicus animā nr̄am intellectualem quā in celestibus sedibus habitare nō dubitat non habere ait supra se nisi naturā dei. Ille: ꝛ in viij.ethi. Homines dicūtur dij propter virtutis excellentiā. ꝛ socrates sepe solebat dicere ꝙ cōfirmatiōe preinductaꝝ sententiarū. Homo pfect⁹ p sapientiā nihil est aliud ꝙ deus in humano corpe hospitatus: ideo in vlla re nō pōt se beatificare ipsa aīa ꝙ in deo. Augu.in ix.de ciui.dei.c.ij. Verus deus est cū quo solo: ꝛ in quo solo: ꝛ de quo solo aīa rationalis et intellectualis beata est. Et cōcludit phs.vij. ethi. Homines perfectos per virtutez theoricā esse diuos. Ideo prestantia ingenia appetunt conformare se suo principio. Cū natura veluti diuina portio absolutaz libera ab hac terrena mole corpis: ꝛ cupit se abstrahere a cura ꝛ possessiōe rerū mortalium: ꝓpterea sublimis ille monarcha deus: vt homo haberet causam amandi eum illam voluit decorare ineffabilibus donis. Inter que principatum tenet anima rationalis illi cōmunicata. Quaz ipse factor tantum appretiauit vt filium suum vnigenitum daret: sicuti verba assumpta testantur: sic deus ꝛc. In quibus verbis de dignitate huius anime loquemur. De qua tria singularia mysteria proponimus declaranda.

Primum dicitur quiditas.
Secundum qualitas.
Tertium nobilitas.

Primum ꝛc. fm sententiaz phi j. de anima. Omnino ꝛ penit⁹ difficillimorum est accipere quid sit anima: tamen confisus de gratia dei intendo texere sermonem de illa: ꝛ quia sunt plures diffinitiōes philosophorū: duas tm̄ principales videbim⁹. Una phi naturalis. Alia theologi. Pria est Platonis in timeo dicētis. Anima est essentia ex quatuor numeris composita: scz vnitate: dualitate: ternario ꝛ quaternario. O quid dicit predicator noster? quia diffinit animā super digitos vt mulieres: anima ex quatuor cōponitur: inquit Plato: cum in se habeat quatuor: scilicet scientiam: intellectum: opinionem ꝛ sensum. Vocabat autē vnitatem: intellectum: dualitatē: sciētiam: ternarium: opinionem: quaternarium sensum. Nam intellectus fertur in simplicem naturaz rei: que de se est vna: sciētia est de subiecto seu natura per habitudinem ad proprietates eius q̄ sunt duo. Opinio est circa duo cōtradictoria cum formidine ꝛ incertitu-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

dine alterius. Sensus interiores sunt quatuor. s. sensus cōmunis: fantasia: cogitatiua et memoratiua: etiā sub mirifico velamine voluit itelligere Plato: q̄ anima est vna fm substātiam: z fm essentiaz est duplex: qz hz essentiaz z esse: est triplex propter eius triplicé potentiā. s. memoriā: intellectū: z voluntatem: fm quas est ad imaginem dei. Est quadrupler: quia iformat corpus cōpositum ex quatuor elementis. Sed mihi parcāt phi cuz suis sequacib⁹: qz de aia nihil aut parū intellexerūt. Jō sniam theo. audiamus. vñ Aug. in lib. de quātitate aie. Tho. in. ij. contra gen. c. vij. Bona. ij. dist. xvij. Alexā. ij. par. trac. de aia: ita diffiniūt animam. Aia est substantia incorporea: immortalis: de nihilo creata a Deo: ad beatitudinē cōsequendam. In quibus vbis ponunt quinq̄ conclusiōes. ¶ Prima cōclusio est: aia est substantia incorporea. Contra Democritū: Euripidē: z Eraclytū: quivoluerūt animā nostrā esse de igne materiali. z contra Diogenē qui voluit eā de aere: z cōtra Thaletē milesiuz qui voluit de aqua: vt dicit phs. j. de aia. z Cice. de natura deorum. cōtra Epicuruz qui imaginatus est aiam esse mixtam igne: aere: aq̄: terra: vt ponit Macrobius libro de somno scipionis. Per hāc materialitatem cōcludebant ipam mortalem z corruptibilem: que opinio p heretica habetur ab ecclesia. xxiiij. q. iij. c. penul. ¶ Scda cōclusio est q̄ est immortalis. Cōtra pythagorā phm: qui dixit animā cū corpore mori. Cui⁹ opinionis fuere Saducei: et qui negabāt resurrectionem corporuz cum qua opinione fuerunt multi xpiani. De quibus certe dolendū est: qui sequentes prauas conscietias virtutibus ieiuni: dederunt se omni turpitudini: documēta fidei z euangelium ridentes: tenēt animam simul cum corpore mori: in quorū persona Eccl'. xxx. vnus est hois interitus z iumētoz: z equa vtriusq̄ conditio. z Sap. ij. Ex nihilo nati sumus: z post hoc erim⁹ quasi nō fuerim⁹. Exēplum illius dñi q̄ mecū in alpib⁹ Florētie nō credēs aliā: vitā z aiam cū corpore mori: dicebat. O pater quis vidit aliā vitā? quis reuersus est ad nos? mortuo corpe perit z aia. O bubale: o vilior bestia diabol⁹ z bonum tēpus cauauit tibi cerebruz. Que opinio heretica est. Qō bene Grego. ostēdit. iiij. dialogoz. Tres vitales spiritus creauit oipotens de⁹: vnū qui carne nō tegitur: nec cū carne moritur. Aliuz qui carne tegit. sz nō cū carne morit. ¶ Tertiū q̄ carne tegit: z cū carne morit. ¶ Primus est angelicus spiritus. ¶ Scds est spiritus humanus. ¶ Tertius est spiritus iumētoz omniūq̄ brutoz animaliuz. Ille. Plato in timeo. Aia est immortalis: z fm qd vicerit passiones: vel victa fuerit: premiabit vel punietur post hanc vitam. Salu. in prologo iugurtini. Ingētia z egregia facinora: sicut anima immortalia sunt. Lucretius. Redit idez retro de terra: quod fuit ante. Sz quod missum est ex etheris oris. Id rursum celi fulgentia tēpla receptāt. O q̄ cōfundi deberēt christiani negantes immortalitatē anime: quādo z ipsi philosophi gentium verbo z opere animam nūq̄ mori tā lucidis sententijs testati sunt.

¶ Tertia cōclusio est: qz est de nihilo facta. ¶ Cōtra manichēū qui dixit ipsam factam de substātia dei: vt ponit magister. ij. di. xvij. Et cōtra Menandrum qui dixit esse de

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

substãtia angelorũ: qđ est falsum qr de nihilo creata est. Ũñ Augu. libr.j.supra.creauit deus animas singulorũ p se de nihilo:si de nihilo:ergo non de substantia dei.

¶Quarta cõclusio:qr a deo creata.Contra platonẽ qui voluit oẽs alas fuisse ab eterno.cõtra fidem locut⁹ z cõtra pħm.Primo contra fidẽ q̃ nihil ꝓfiteť eternũ nisi deũ. Et contra Aristotelẽ q̃ nõ dixit intellectũ esse eternũ: sed perpetuũ. fm Albertũ.x.c.compendũ. Differẽtia est inter tempus eternum z perpetuum. Tempus eternuz qđ habet principium z finem. Perpetuum qđ caret principio:sed nõ fine:anima nostra est ꝑpetua: quia habet principiũ ſz caret fine: quia semper erit. ¶Quinta conclusio est.Ad beatitudinem consequendam teste Augusti. Fecit deus rationalẽ creaturam: vt summũ bonum intelligeret:intelligẽdo amaret:amando possideret: possidẽdo frueretur.in principio cõfes. Fecisti nos domine ad te:et inquietuz est cor nostrũ donec requiescat in te.O excellentia singularis huius anime. Cũ ergo sit ita mirabilis. Queritur dubium a theologis. Cur deus corpori fetido : passibili et obnoxio omni miserie voluit hanc animam figere? cum dicat philosophus.iiij.phisico .quod locus et locatum debent esse proportionata. Ad quod dicit magister ij.distin.j.Et Tho.iiij.dis.iij.Quod hoc actum est duplici ratione.

Primo ratione ordinatiõis.

Secundo accumulationis.

¶Primo zc.qr ordo vniuersi hoc req̃rit:cũ dicat pħus.xj.Metaphi. Bonum vniuersi in ordine consistit:deus creauerat naturã angelicam puram z creauerat naturã simplicem materialẽ: restabat ad ordinem vniuersi vt faceret mediã creaturã scz hominem cum corpore qui participaret de vtroq̃. De spũali quo ad animã:de corporali quo ad corpus:ideo corpori ipam vniuit. vnde Augustinus.ij. confes.Duo feciſti domine:vnum prope te:et aliud prope nihil.Secũdo ratione zc.vt glorioſius coronaretur:qr sic plus meretur cuz corpore q̃ ſine:qr quanto difficultas est in operatione:tãto plus meretur. Anima in corpore vexatur a mundo.In mundo pressuram habebitis.A carne:caro cõcupiscit zc. A diabolo.Aduersar⁹ vester zc.Hieron⁹.ad eustochi.In carne preter carnem viuere angelicum est non humanum.Unde Tho.ij.dis.ix.dicit qđ hõ pl⁹ põt mereri in corpore q̃ angelus.Et ratiõe difficultatis:que est in hoie z nõ in angelo. z rõne longiturnitatis:qr angelus vnico actu meruit paradisum: hõ aũt pluribus.Et merito passionis xp̃i:que infinite operať pro homine z nõ pro angelo. Nõ immerito: qr est eterni regis filia. Qđ ptz figura de quodã rege q̃ habẽs pulchrã filiã dedit cuidã suo militi in vxorẽ hoc pacto q̃ si incurreret infirmitatẽ aliquã amitteret caput. Cõduxit autẽ illã in ciuitatẽ proprią:quaz ingressa: qr erat ibi aer corrupt⁹ leprosa facta est. Cõtristať autez: miles z timẽs irã regis habuit obuiũ quẽdã medicũ : qui tria remedia p sanitate recuperãda dedit. ¶Primum oi hebdomada semel ingrederet viridariũ cã spatiãdi. ¶Scõm sumeret tales herbas z faceret electuariũ z bis mane z sero añ̃q̃ iret dormitũ comederet. ¶Tertiuz lauaret se aq̃ fontis q̃ erat in viridario. Qđ z fecit et sanata est. Moraliter. Iste rex est de⁹ qui filiã habet pulchrã:

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

id est animam. vnde philosophus xvj. de animalibus. Anima est nobilior omni corpore et omni possessione. Super omnia pulchrior. Unde archiepus florentinus. j. par. ca. ij. §. iij. Alia est angelis pulchrior non ratione sui: sed inquantū est deificata. i. deitati vnita in verbo. Quā militi. i. corpi cōi unxit. Ubi incurrit infirmitatem: qr terra corrupta. Corrupti sunt oculi. Sene. libro. v. causarū. Oculi nostri sunt irritamenta malorū. Thren. Oculus meus depredatus est animā meā. Aures corrupte Eccl. xxvij. Sepi aures tuas spinis: et facito seras auribus tuis. Corrupta lingua per infamiā: vnde leprosa fit. Sz medicus militi obuius venit. de quo Augusti. Magn⁹ de celo venit medicus: qr per totum mundum magn⁹ iacebat egrotus. Qui tria documēta militi debit: vt ei a lepprosa sanetur. Primū oi hebdomada semel. i. die dñico ingrediat viridariū: ad contēplandum deū quātū sit magnus: quātū potens: quātum bonus. Scdm remediuz vt comedat et reficiat orationibus mane et sero: q̄ sunt tres. ¶ Prima oro dñicalis q̄ excedit oēs orationes. ¶ Scda fidei arti. de cōse. di. ij. Symbolū. ¶ Tertia Aue. q̄ facta est a trib⁹. ab angelo. Aue gr̄a plena. ab elizabeth. Bñdicta tu in mulieribus ꝛc. ab ecclesia. Sācta maria ꝛc. ¶ Tertiū vt se lauet lachrymis cōpūctiōis. Mat. v. Beati q̄ lugēt: qm̄ ipsi ꝛc. vñ Asculan⁹ noster. §il prosunt lachrime sine aie cōsensu oculorū: tristitie dolor interius correspondeat. Juste em̄ tales lachrime sunt satisfactorie. Et sic patet primū. ¶ Scdz dr ꝛc. Qualis est hec aia? Rñdet de⁹ per moysen Gen. j. Ad imaginē nr̄az. Exponūt hebrei hoc verbum faciamus hoiem ꝛc. qđ fuit verbū dei ad angelos. nos scz pater filij⁹ spiritussanct⁹. Unde primū miraculum qđ deus fecit post p̄ductionē creaturaꝝ fuit formatio corporis humani: que fuit absq; ministerio angelorū: que fuit preter ordinem nature sola diuina virtute. §Nota fm theologos. ij. distin. xvj. Tho. j. pte. qō. xciij. Triplex est creatura. Una que nec est ad imaginē dei: nec imago dei. s. creatura irrationalis: sz dr vestigiū dei. alia nō est ad imaginem: sed imago dei: vt filius dei Colossen. j. est filij⁹ dei imago inuisibilis: et hoc propter idētitatē nature. Un̄ Ambr. sup illud. Deus qui similis erit tibi? Null⁹ vtiq;. Quia imago patris est filij⁹: vt probat de pe. dist. j. ca. Importuna. Alia est creatura q̄ est imago dei: et ad imaginem dei. Quis est hic? Rñdeo qđ homo. O vas nobilium spiritualiū: o prestans ornamentū decori paradisi. Que imago est fm naturā intellectualem. Imago fm Theo. in trib⁹ cōsistit. Primo in dignitate.
Secundo in proprietate.
Tertio in entitate.
¶ Primo ꝛc. Quia sicut deus est dñs omniū. ps. Domini est terra et plenitudo eius. Et in Symbolo. Visibiliū et inuisibiliū. Et Hester. xiij. Dñs vniuersorum tu es. Ita homo est dñs hui⁹ mūdi. Gen. ij. Dominamini piscib⁹ maris et volatilib⁹ celi: et vniuersis animantibus q̄ mouent sup terrā. ps. Cōstituit eū sup opera manuuz suarū. Unde in signū huius homo fuit creatus post creationē ceterorum animaliū. Ideo apl⁹us. j. Cor. iij. Omnia em̄ nostra sunt. Aug. sup Gen. ad literā. Omnia fecit deus ppter hoiem: hoiem aut̄ propter semip̄m. Et plato in Timeo. Bonitas dei

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

tas dei cā fuit factionis mūdi ꝓpter hoiem. In primo Politi. Natura fecit aialia ꝓpter hoiem. Uñ philosophus cōstrictus est dicere in.ij.Phys.t.ij.de aia. finis quodāmodo oim est hō. et Lactan. libro de ira. sicut mundū de⁹ ꝓpter hoiem machinatus est: ita ipsum ꝓpter se tanq̄ diuini tēpli antistitem: spectatorē: operū rerūq̄ celestium. Uñ hō est alter de⁹. ¶ Secundo in ꝓprietate. Quinq̄ ꝓprietates hz deus: vt ponit Tho. iij.di.iij. quas et hō hz. Prima est qđ de⁹ est vnus in essentia. Exo. ij. Dñs de⁹ tu⁹ vn⁹ est. et aia vna est in essentia. ¶ Scda similitudo: qz deus est trinus in ꝑsonis. Joā. vj. Tres sunt q̄ testimoniū ꝛc. Ita et aia nr̄a est trina in potentia. Memoria: intelligentia: voluntas. In hoc solū dissimilant: qz tres persone diuine sunt de⁹: sed potētie aie non sunt essentia anime: sed vires ipsi⁹ ab ea fluentes. ¶ Tertio de⁹ est immortalis: primo Timo. j. Regi scl̄o⁹ immortali. Et aia nr̄a immortalis est. ¶ Quarto est inuisibilis. Jo. j. Deū nemo vidit vnq̄. Et aia nr̄a inuisibilis. ¶ Quinto deus est vbiq̄: potentia: essentia ꝛ ꝑsentia: fm Tho. j. par. q. viij. art. iij. Et magistrū in. j. di. xxxvij. Hiere. xxiij. Celū et terrā ego impleo. Uñ principaliter est in celo empyreo: sic aia nostra fm Augu. vj. de trini, ca. vj. est tota in toto et tota in qualibet parte. uñ determinate est principaliter in corde: dum virtutē influit toti corpori. ¶ Tertio cōsistit in entitate: qz sicut in deitate sunt tres ꝑsone in vna essentia. Sic in vnica aia sunt tres potētie equal'r se habētes. s. pr̄ filius spiritussanctus. Nam sicut pr̄ generat filiū. Et pater ꝛ filius spirāt spiritūsanctū. Sic memoria q̄ est prima potētia aie intellectiue generat intellectū q̄ est scda. Uñ dicit Aug. qđ memoria est mater intelligentie. Intelligentia em̄ nihil cognosceret nisi memoria sibi influeret. Et sicut spūssctūs producitur a patre ꝛ filio: sic volūtas que est tertia potētia ꝓducit a memoria et intelligentia. volūtas enim nihil vellet nisi memoria ꝛ intelligentia sibi p̄sentarēt. Et deus dedit aie hāc imaginē vt in ea tanq̄ in domo per quādam appropriationem habitaret. Pater em̄ habitat in memoria per continuam recordationē beneficiorū suorum. s. quia dedit nobis esse. p̄s. Ipse fecit nos ꝛc. Dedit nobis bene esse scz gratiā. p̄s. Gratiā ꝛ gloriam ꝛc. Dedit nobis tēporalia. p̄s. Oculi omniū ꝛc. vsq̄ benedictione. dedit nobis filiū suum. Jo. iij. Sic deus dilexit ꝛc. dedit nobis regnū suum. Mat. xxv. possidete paratū vobis regnū ab origine. dedit nobis corpus suū in refectionē. Matt. xxvj. Accipite: comedite hoc est ꝛc. Pater per talium beneficiorum recordationem habitat in memoria nostra. p̄s. Hic habitabo qm̄ elegi eam. Filius habitat in intelligentia ꝓ Sapientiā: cū sit sapiētia patris. Hec sapientia cōsistit in duobus. s. in cognitione dei et cognitione sui. Uñ Aug. dicit. dñe deus nouerim te nouerim me. Noueriz te quante sis maiestatis vt timeā te: quante dignitatis: vt adorem te: quante bonitatis vt sperem in te. Nouerim me: quante sim fragilitatis: quante vilitatis: quante iniquitatis: vt digne possis in me habitare: vt merito de me dicatur. Sapientia edificauit sibi domuz. spiritussanctus habitat in voluntate per dilectionem. Unde post q̄ christ⁹ dixit Jo. xiiij. Si quis diligit

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

me sermonē meum ꝛc.subdit. Ad eū veniemus et māsionē apud eū fa.s.p charitatē.Essendo aia tam sublimis:ꝛ ad similitudinem illi⁹ summi monarche dei plasmata:ꝛ hospitatrix tanti hospitis dei nulla res potest ipsam quietare: nisi ipse solus.Vñ Ber.in sermone de dedicatione ecclesie. Ad imaginē quippe dei facta est anima rationalis: ceteris creaturis occupari potest repleri autem non potest. Practica.Una vice disposuit deus inuenire hominem scōm cor suū sed inter homines vnuz solū reperit.s.dauid.j.Reg.xiii. q̄siuit dñs virū iuxta cor suum: quo inuento pete a me inquit de⁹ quod vis.A quo quinq; petijt. Prio petijt nobilitatem:qua habita dixit ei de⁹. Es ne contentus? Non domine. Da mihi secundū:scilicet vxorem pulchram.Cui dedit Michol. dedit ꝛ tertium:quia fecit eum capitaneum.dedit quartum: quia victoriam contra philisteos.dedit et quintum scilz regiam dignitatez. Cui deus.Es ne cōtentus? Rñdit non.sed satiabor cum apparuerit gloria tua.ideo Bern̄. Repleri autem non pōt.ꝛ Aug.in prin.cōfes. Fecisti nos domine ad te ꝛ inquietum est cor nostrum donec requiescat in te.Propter hāc deus mundum fecit.in scdo de anima.Finis quodāmodo oim est homo.ppter hāc factū est celum empyreū. In ij.di.ij.celum empyreū potius est pro anima q̄ pro angelo: propter hanc xp̄s tandē mortu⁹ est.Quod cōsiderans Ugo li.de arra sponse ait: Respice vniuersum mundum istum ꝛ considera si aliquid in eo sit qd tibi non seruiat. Omnis natura ad hunc finē dirigit cursum suuz vt obsequijs tuis famuletur ꝛ vtilitati deseruiat tuisq; oblecta mentis pariter et necessitatibus scōm affluentiam indeficientem occurrat. Hoc celū:hoc terra:hoc mare:hoc aer cuz his que sunt in eis vniuersis explere non cessant. Ille.o anima ergo nobilis.O anima delicata vide dignitatem tuā quod nulla res q̄tūcunq; pretiosa potest satiare ꝛ esse sufficiēs infinite capacitatis tue. Unde patet secundum. ¶ Tertium principale dicit nobilitatis. p̄s. Venite et audite et narrate ꝛc. quid fecit? quomodo ipsam nobilitauit. Respondeo in tribus.

Primo eam custodiuit.

Secundo eam redemit.

Tertio eam sublimauit.

¶ Primo ꝛc. Res magne cum magna diligentia custodiunt. Unde thesauri sub multis clauibus custodiuntur.Custodit autem deus animas ꝛ custodit p angelos.Hieron̄y.super Matth.magna dignitas animaruz est:vt vnaquaq; ab ortu natiuitatis sue habeat angelum in custodiam delegatuz. Vñ eam solum angelis cōmendauit. Quando enim creat vnam animā postea subito mittit angelos vt eā defendant ab incursu demonum. Sz quero quo tempore datur angelus? Respondeo cum duplex sit natiuitas vt patet de consecra. di stinc.iij.c.firmissime. Una scilz in vtero cuz anima corpori infundit alia extra vterū:quidā voluerunt qd angelus dat̄ in prima cū infunditur corpori:q̄ opinio fuit Bon̄. ij.d.xj. Sed cōis opinio est qd statim natis datur vt tenet magister ij.di.xj c.j.Sed quare non datur in vtero ad custodiam? Respōdet Tho.j.parte.q.xj. ar.vj. Quod cū tales pueri sunt adhuc aliq̄d matris custodiuntur ab angelo matris sicut fructus arboris existens

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

in arbore est aliquid arboris: qui custodit arborem patet q̄ etiā fructus. Unde ille angelus qui custodit matrem custodit etiam filium que opinio verior videt. ¶ Scdo eā redemit proprio sanguine. Clarum est q̄ de perditione rei vilis parū dolet homo: sed de perditiōe rei pretiose multum afflīgitur. Ad propositū. Nihil pretiosius in humanis anima nostra que valet super omne aurum. Ber'li. medita. Totus iste mūdus ad vnius anime pretium estimari non potest. ꝛ Aug. maius damnum est in amissione vnius anime q̄ mille corporum. Ille. Qua perdita tantuz doluit pius iesus: vt pro eius redemptione ab immortali ꝛ incōprehēsibili diuinitate incarnari voluit ꝛ formam serui assumere ꝛ tandem mori. Unde ecclesia. Qui cōdolēs interitu ꝛc. ꝛ August. super Joan. Nulla causa fuit veniendi xp̄o domino nisi peccatores saluos facere. Et ecclesia. Ne abhorreas peccatores sine quib⁹ nunq̄ fores tāto digna filio. Nam vt dicit Tho. iij. parte. nisi fuisset peccatū nō esset incarnat⁹: q̄uis Alexander dicat oppositū q̄ venisset sicut glorificator ꝛ nō redēptor. Et in signū hui⁹ incarnationis pro salute anime visus est flere: ridere nūq̄. Nō fleuit p mūdo: sed pro te anima. Nec fleuit pro destructiōe mūdi: sed bene pro anima nostra. Fleuit in natiuitate: in circūcisione dans principiū nostre redēptiōis: fleuit super hierusalē: fleuit sup lazarū: fleuit in cruce quid dicis o Paule Heb. v. Cum clamore valido ꝛ lachrymis offerens. Clamauit quā do dixit. Pater ignosce illis. Quod duz fuit tāte pietatis q̄ quinq̄ M. sunt cōuersi. secūdo cū lachrymis q̄n dixit. Hely hely lāma azabathni: q̄re dixit lāma azabathni. i. dereliquisti me. dereliq̄t eū de⁹: ꝛ omnia alia subsidia ꝓpter ipsaz aiam. Dereliq̄rūt angeli apli marie iudei gentiles. O quātos labores sustinuit: orādo: vigilādo: ieiunando: tādē moriēdo: ideo apls. j. Cor. vj. empti estis ꝛc. Quō o pauper argēto: auro? nō: sz pretioso sanguine xp̄i. O thesauruz infinitum qui fuit maioris meriti in infinitū sanguine oim martyrū. Un Ber. Sublime est aie ptiū q̄ nō nisi sanguine xp̄i redimi potuit. Quaz ergo cōmutationē dabis p aia tua qui pro nihilo das illā? ideo eccl'ia de pe. ꝛ remis. c. cū infirmitas. pcipitur medicis ne aliq̄d consulant pro corporali salute egroto qđ sit in periculū aie: vt etiā ptz de cōse. di. vj. c. cōtraria. exēplū vsurarij a quo dū quereret sacerdos de salute aie dicebat. Quātū vz granum in platea. Clama ꝛra pctā: qr hō p vno solido aiam suam dānaret. Tertio eā sublimauit in nobilissimo loco. vbi i mūdo? nō: qr est aialiū loc⁹. i paradiso terrestri? Nō: qr loc⁹ solitari⁹ est: sz vt dicit Tul. li. de amicitia. natura nihil solitariū amat. ꝛ phs. vj. Ethi. hō solitari⁹ aut de⁹ est aut bestia. Rñdeo q̄ diuina puidētia primo posuit terrā scdo aquā. tertio aera. q̄rto ignem quē ꝓpter caliditatē lōge a nobis collocauit. Demuz posuit septem planetas. Et prio celū stellatū: celū cristallinū: vltio celū empyreuz in q̄ aiaz collocauit vt simul cum angelis laudaret deū q̄ poti⁹ est p aia vt ponit magr̄. ij. di. ij. ꝛ qr forte aia potuisset dubitare de hoc loco vtrū habebit. Jō de⁹ in hoc mūdo tp̄am securauit oibus illis vijs q̄bus aliq̄s solet securare alium. ꝛ hec fit trib⁹ modis. ¶ Prio via iuramēti: qr iuramento se astrinxit.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

O deus q̄d est hoc q̄ audio. Señ. xxij. per memetipsum iurauī dicit dñs: q̄ bñdicēs bñdicā tibi bñdictiōe. s. gr̄e i p̄nti: ⁊ gl'ie in futuro. Si ergo ꝓpiā iuramēti ꝓmisit: iuramētū dz seruari vt pz. xxij. q. j. c. clericū. Et i clemētinis de iureiur. Et extra de iureiurā. c. et si chr̄ist⁹. Et de ꝓse. di. iij. c. Ego berēgari⁹. ⁊ ff. de iureiurā. Hiusurandū. Ideo opz det paradisuz: q̄ iurauit: ergo paradisus erit nr̄. ¶ Scdo via instrumēti: q̄ fuit euāgeliū dictatū per spiritūsanctū in quo padisum ꝓmisit: factū ꝑ notarios fideles. s. primo per Mat. q̄ oia audiuit a xp̄o. Scdo per marcū: q̄ oia a petro audiuit. Tertio per lucā q̄ oia a paulo hr̄abuit. Quarto per Joā nē qui oia a pectore diuio hr̄ausit: q̄ instrumētū fuit publicatū per testes fideles. s. per. xij. ap̄los. Act. iij. Eritis mihi testes i hierl'm ⁊c. ¶ Tertio via pignoris: q̄ñ nō sufficit iuramētū ⁊ instrumētū accipe aīa chara pignus. s. corpus suū Mat. vl. Ecce ego vobiscū sum oibus diebus ⁊c. q̄ fit in sacramento altaris. O xp̄iane quid ampli⁹ facere debuit? non fecit taliter oi nationi: nō angelis: non cherubinis nō seraphinis. Uidēs ergo dia bolus gloriā hr̄uius aie: motus inuidia nō cessat eam plurib⁹ modis vexare: vt i p̄ctā cadat: ⁊ q̄nis ei⁹ pena accidētalis augeat: quoties eaz in mortali cadere fecit: tñ vellet eā vt ad ifernū deducat. Legitur in chronica ordinis q̄ diabolus dixit btō dñico[q̄ valde delectabatur in perditione vni⁹ aie ⁊c. Uolēs aūt de⁹ ip̄m pacificare dixit. Uolo tibi dare terram in tuuz dominium? Respondit diabolus: nolo arare. dabo aquam: Ille. nolo nauigare. Dabo aerem: nolo inquit volare. Ignez: nolo comburi. Celū stellatū: nolo inq̄t laborare voluēdo illud. Celū cristallinum. Rñdit. O nimis essem ꝓpe te. Cui dixit dñs: q̄d ergo vis mala bestia? Nihil aliud inq̄t nisi aīas. cui dñs Absit o mala bestia vt dem illā tibi quā feci ad imaginē meā: quaz recuperaui sanguie filij mei: ideo Job. ij. dixit. Ecce oia in manu tua sunt verūtñ aīaz illi⁹ serua. Uñ o hō serua illā. Eccl'. ij. Fili in mansuetudine cōserua aīaz tuā. Deu. iiij. Custodite solicite aīas vr̄as. q̄ ꝓponēda est corpi. xij. q. j. c. p̄cipim⁹. ⁊. C. de penis. l. sancimus. et extra de pe. ⁊ remiss. c. cum infirmitas. Aīa est nobilioz oi corpore: et aie bonū preferr̄ oib⁹ bonis, ecce quot ille plus de⁹ fecit ꝓ hac aīa pegrina. ideo Ber. sup lauda aīa ⁊c. Expergiscere ⁊ lauda: exulta ⁊ gaude: q̄ insignita es dei imagine decorata similitudine: capax rationis particeps eterne hereditatis. O dura corda q̄d facitis? Cur salutē hr̄uius aie negligitis? Audite xp̄m dicētē Mat. xvj. Quid ꝓdest hoi si vniuersum mundum lucret: aie vero sue detrimentuz patiat? Aut quā dabit hō cōmutationē ꝓ aīa sua? Queram⁹ g̃ ⁊ nos saluare illā vt viuat cuz christo: hic per gratiam ⁊ in futuro per gloriam.

¶ Feria. iij. penthecostes. De cognitione grāe spiritussancti: vel de cognitione predestinati.

Rauerunt pro ipsis vt acciperent | spiritum sanctū. Act. viij. ¶ Est trita ⁊ vulgata sententia omniuz theologantiuz q̄ ille pius et dulcis pater noster de⁹ hominem fecit ad finem vite eterne. Sed ex pctō velut animal fuit expulsus: locatus et positus in hac valle miserie. Unde p̄s. Homo

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ũ in honore esset ꝛc. De qua animalitate apl's.j.Co.ij. Animalis homo non percipit que sunt spiritus dei. Sed volẽs reuerti ad pristinum locum oportebat incedere per virtutes. Unde Lactan.in.vj. ca.ij.ꝛ.iiij. Due sunt vie per quas humanam vitam egredi necesse est. Una scilicet que ad celum ferat. Altera que ad inferos deprimat: quas ꝛ poete in carminibus et Philosophi in disputationibus suis induxerunt. Et alteram quidem virtutum esse voluerunt: alteram vero vitiorum. Ille. Via eundi ad infernum et paludẽ stygiam lata ꝛ perfacilis est. in sexto Eneiõ. Facilis descensus auerni. et Philosophus.ij.Ethicorũ. Malum est facile: bonum vero difficile. Via eundi ad paradisuz est difficilis. Matt.vij. Arta est via que ducit ad vitam: sed in fine remanet anima consolata. Unde ꝛ Aristoteles solebat dicere sicuti ponit Laertius. Studiorum liberalium amare sunt radices: fructus vero dulces. ꝛ Seneca. Sola virtus p̃stat gaudiũ perpetuũ ꝛ securũ. in ix. Ethico. Beatissima est vita virtuosorum: sed in hac vita posuit iustitiã: temperantiã: patientiam: fidem: castitatem: abstinentiam: concordiam: scientiam: veritatez: sapientiam: ꝛ alias virtutes. Sed simul cum his paupertatez: ignominiam laborem: dolorem: angustias: ꝛ amaritudines omnes. Ambula chara anima hoc iter si potes. Inter alias virtutes summe necessarias apostolus posuit charitatem ꝛ gratiam dei: sine qua nihil fit. j. Corin.xiij. Si linguis (inquit) hominum loquar ꝛ angelorum: charitatem autem non habeam: factus sum velut es sonãs aut cymbalum tinniens. Ille. Si linguis hoim loquar qui in mundo fuerunt oratores. M.Cic.M. Antoñ. Julij Cesaris. Titi Liuij. Platonis. Demosthenis. Carneadis. Lisie. Orphei. Si linguis hominum: Latina: Greca: Hebraica: et Angelorum: illo modo quo loquitur vnus angelus alteri illi notificando conceptum suũ. Charitatem non habeã: id est gratiã spiritussancti: factus sum ꝛc. Cũ itaq; adeo necessaria charitas sit ido apli qui erãt hierosolymis audiẽtes q̃ Samaria recepisset verbuz dei: orauerũt vt deus gratiã suam eis donare dignaret: vt dicũt verba assumpta: orauerũt ꝛc. In quisbus verbis disputauimus ad propositũ occurrentis solẽnitatis spiritussancti vnicã conclusionẽ que est vtrũ cognosci possit aliquem scire in se habere hãc gr̃am spũssancti? Circa hoc theologi p̃cipue Tho. j.ij.q.xij.in.iij.di.xxiij. ar.ij.in.iiij. di.ix. Ric.in.iiij. dist.xliij.art.ix.di cunt q̃ tripler est cognitio: q̃ erũt tres partes nostri sermonis.

Prima dr cognitio naturalis.

Scda dr cognitio diuinalis.

Tertia dr cognitio coniecturalis.

¶ Circa p̃mũ q̃ritur dubiũ vtruz homo posit⁹ in hac vita possit cognoscere naturali cognitiõe se esse de numero predestinatorum et in gratia dei? Ad hoc fuerunt due opiniones. vna dicit q̃ sic: ꝛ rõ huius est sicut hõ põt cognoscere se esse in pctõ per remorsuz ꝙsciẽtie: ita potest scire se habere gratiam dei ex quadã dulcedine mẽtis per experientiam. exemplum apostoli di. de se. Et gr̃a eius in me vacua non fuit. Uñ Paul. sciuit: ergo vr̃ q̃ hõ posset cognoscere ꝛc. Alia opiñ. dicit q̃ non per illud Job.ix. Si simplex fuero hoc ipsum ignorabat anima mea: igitur hõ scire

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

non potest. Ad conclusionē rñdeo ſm doct. ꝙ nemo potest ſcire certitudinaliter ſe eſſe de numero ſaluandorū ⁊ habere in ſe gratiā dei ⁊ recepiſſe ſpiritūſanctū: qđ ꝓbat quadrupliciter. Ratiōe Autoritate Exēplo Figura. Primo ratiōe. Cōcluſio eſt phi li. de ſenſu ⁊ ſenſato: ꝙ nihil eſt in intellectu quin prius fuerit in ſenſu. Exemplū de figura ad oculū: de cibo ad guſtū ⁊c. ⁊ primo Poſte. Dis doctrina et dis diſciplina intellectiua ex p̄ſenti fit cognitione. Nota ex p̄ſenti cognitione. i. ſenſu. Contra platonē qui voluit animā noſtraz in ſua creatione eſſe plenā oībus ſciētijs. ⁊ in. ij. Poſter. deficiēte aliquo ſenſu neceſſe eſt deficere ſciētiam propriorū ſenſibiliū. Idez. Omnis noſtra cognitio oriū habet a ſenſu. Ad ꝓpoſituz. Queris aia mea chara a me. ſi potes ſcire te eſſe in gr̄a dei cognitioue naturali? Rñdeo ꝙ nō. ratio: quia gr̄a dei eſt ſpūalis: nec ſubijcit alicui ſenſui. Non viſui: qz non eſt colorata: non guſtui: qz nō materialiter ſaporioſa: et ſic de ſingulis. Et oīs noſtra cognitio ⁊c. Igit ſciri nō poteſt: ideo apoſtolus. ij. Cor. ij. q̄ ſunt dei nemo nouit niſi ſpiritus dei. Quod clarius declarat Salomon Eccleſiaſt. ix. Sūt iuſti atq; ſapiētes: et opera eorum in manu dei: ⁊ tamē neſcit homo vtrū amore: an odio dignus ſit: ſed omnia in futurum ſeruantur incerta: in qua autoritate pone exempluz. b. Conſtantij de fabriano. Cum interrogaret cur nō letus incederet ſed triſtis per conuentum: cuz tamē eſſet homo auſterus? Reſpondit cuz lachrymis. Ignoro fratres an opa mea ſint grata altiſſimo: ideo Pau. j. Cor. iiij. Nihil em̄ mihi cōſcius ſum. ſ. alicui⁹ pcti moztalis. Non ſuperbie: qz erat humilis: non luxurie: qz erat virgo: ⁊ tamen de ſe clamat. Et nō in hoc iuſtificatus ſum. ſi Paulus vas electionis ⁊ predicator gentium qui raptus ad tertium celū vbi vidit arcana diuina: qui a Chriſto vocatus in forma corporea tamen non audet ſe extollere ſed dicit. Qui iudicat me dominus eſt quāto magis peccator qui multis peccatis plenus eſt debet ſtare in timore? Unde Dauid. Delicta q̄s intelligit. q. d. Hemo ab occultis mūda me dñe. Nō eleues te in ſupbia: o ciuis: o mercator: o vidua: o maritata: ſed ſtat i timore: quia incertus es de propria ſalute. Ideo Eccle. vj. de propiciatu peccatorū. noli eſſe ſine metu. Eccl. xxvj. Beat⁹ cui donatū eſt habere timorē dñi. p̄s. Seruite domino in timore. et Meſue. ij. grabadin. Totus igitur dei timor perueniat in te ⁊ principiet opera tua et felicitabit te: qz vt dicit Tho. in proemio Job. Nihil eſt enim quod tantū reuocet a malis ⁊ inducat ad bona quantū dei timor. Ille: ⁊ dato ꝙ homo eēt poſitus in gratia: ⁊ certus eſſet de propria ſalute adhuc habet cauſam timēdi. Et ratio eſt Tho. j. ij. q. cix. arti. x. vbi dicit. Poſtq̄ aliq̄s eſt in gratia poſitus et per gratiā dei iuſtificatus neceſſe eſt habeat petere a deo donū perſeuerantie: vt. ſ. cuſtodiat a malo vſq; in finē. Qaz multis datur gratia quibus non datur perſeuerare in gratia. Practica. Veni tu mulier. Quam orationē facis quotidie? O pater dico tria Pater noſter: et tot Aue. ad reuerentiam trinitatis. Et tu Decē ad reuerentiā. x. preceptorū. Et tu quinq; ad reuerētiā quinq; plagarū. Et tu ſeptem. pro ſeptem allegrecis. Et tu. lxx. pro corona

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ginis.Sz meli⁹ orari nō pōt de⁹ ꝓ vt det tibi pseuerantiā in bono. Qz in gra fuit lucifer cū suis seq̄cibus.In gra Adā et eua. In gra iudas. Salomō Dauid et plures alij q̄ aliq̄n ab ea ceciderūt. Multis dat gra ꝛc.Uñ legit de btō Antonio q̄ in extremis posit⁹:raptus extra se stentibusq̄ discipulis ꝛ in se reuersus dixit.De tribus filij mei valde timeo.Dio de visione demonis ꝛ sua infestatiōe q̄ mihi apparuit:qui tam terribilis est:vt lingua exprimi non possit. Exēplū bti Constātij de demone viso quē sepe optarat videre. Semel in orto existenti apparuit demon in ea deformitate qō cecidit ex pauore. Dū p spatiū in terra stetisset tādē clamare cepit sat est:sat est.Scōm inq̄t antonius de quo timeo:est de subtili ꝛ arta rōne reddēda de oibus ꝛ singulis pctis.De q̄ hier. ad asellam. Ante tribunal christi astabimus:ibi patebit qua mente q̄s vixerit.Exēplum Cosme de medicis.Qui i vltimo dixit oib⁹ astātibus.O iustitia diuina:q̄ subtilis es:que de oibus rationem exigis nec plus locutus est. Exemplum Dñici in chronica.Qui videns iuuenē cachinne ridentē reprehendit di.Reddituri sumus rationem de oibus peccatis:ꝛ tu rides.Clama hic cōtra iuuenes q̄ ẏba scurrilia de feminis et huiusmodi dicunt q̄ cōtra Petrar.v. Triūpho tēporis. Eya conualescite inter vestras dementias.O iuuenes ꝛ immensum metiamini tēpus vuln⁹ preuisum satis min⁹ dolet:verba mea fortasse in vanum iacto.Sed nūcio vobis vos lesos ꝓfecto esse graui ac mortifero veneno letargico.Nam rapidi volant dies:hore:anni: et menses pariter breuis; Una mora concessa:oēs ad aliud seculū tendim⁹. Tertiū inquit Antoni⁹ quod timeo est qz anima mea est incerta de salute sua. Qō figurate penit i scriptura.iiij. Re. xxv.de filijs Israel:q̄ a Nabuchodonosor ducti fuerūt captiui in babyloniam.Cum inuitati essent ad cantandū.Cātate nobis inq̄t Nabuchodonosor de canticis syon. Uoce flebili responderunt. Quomodo cantabimus cāticum dñi in terra aliena?morabr. Babylonis confusio interpretatur q̄ significat pñtem vitā plenā cōfusionib⁹. In qua bāniti a hierlm.i.paradiso in loco miserie non possum⁹ cantare cātica letitie:qz nō cōpetit loco: qz sumus in valle miserie.vnde Augu. In valle sum⁹ miserie in qua magis flendum est eo q̄ min⁹ flemus. Nō venit tpi:qō est cursus ad mortem. Nō conuenit statui:qz vndiq̄ periculosus. Stat⁹ em̄ hominis est piculosus et dolorosus: qz quocūq̄ se vertit:periculū ꝛ dolorē inuenit. Nam si sursum respicit:videt celum qō amisit. Si deorsum:videt infernū qui oēs deuorare appetit. Si a sinistris: aduersitates videt:qō vnus de mille non euadit:q̄ nō cadat p impatientiā. Si a dexteris prosperitates videt qō de decē milibus vnus non euadit q̄ nō cadat p intēperantiā. Si post se:videt pcōrū multitudinē q̄ cōmisit. Si ante se videt terribile dei iudiciū in quo districtā rōnem euz reddere oportebit.Quod bene pius papa innuit:dñe blāce d.pius seruus seruorū dei fugit vita mortalis:ꝛ q̄si fumus cito euanescit.querenda est altera q̄ neq̄ molestias hz neq̄ finem. Illic thesaurizandū est:illic aspirandū. Ille. Et sicut fatu⁹ reputaret q̄ sniatus ad mortē iret ridēdo: cum deberet lachrimari:ita et nos sn̄ati

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ad morte in hac valle miserie. et in certi de nostra salute: nō debemus stare i letitia sed in timore. Unde ptz prima cognitio. ¶ Secūda cognitio dr ꝛc. Quando deus reuelaret alicui: scire posset .diuina prouidentia aliquibus sanctis ꝛ paucis in hoc seculo reuelauit statum gre ex pticulari priuilegio vt opa magnifica prosequerentur: vt ptz de .ix. in scriptura . ¶ Primo de Abrsam. Gene. xxij. cui dixit angelus in immolatione filij. Ne extēdas manū super puerū. Nunc cognoui. i. cognoscere te feci quod timeas deū. Et loquit de timore casto fm Tho. q nō est sine gra tum sa. ¶ Sed fuit moyses de q exo. xx. cū peteret: ostēde mihi faciē tuā. Faciē inqt meā videre nō poteris: sz ostēdā tibi omne bonū qr inueniſti gram coram me. ¶ Tertius fuit paul⁹. de quo. ij. Cor. xij. Qui cū interrogasset dnz p remotione stimuli. Rndit dns. Sufficit tibi gratia mea. sup quo Beda . si paul⁹ hac tētatione caruisset fuisset de numero reproborū. ¶ Quartus fuit magdalena. de qua Luce vij. Remittūtur ei peccata multa qm dilexit multū. ¶ Quintus virgo beata: de qua Luc. j. Aue gratia plena. ¶ Sextus fuit Jo. bap. de quo Lu. j. spūsancto replebitur ex vtero matris sue. ¶ Septimus hieremias. hiere. j. Antequ exires de vulua sanctificaui te . ¶ Octaui sunt apostoli qui tēpore missionis spūssancti ita fuere sanctificati vt peccare non possent mortaliter. ¶ Nonus fuit latro: cui dictū fuit hodie mecum ꝛc. ¶ Preterea alique extrauagantes ponunt: sicut de Katharina Senēsi: cui xps apparens in quersione pauli. Noli inquit flere: qr tota es in gratia mea . sed q̄rit anima mea chara. Quare r mihi pr r oībus alīs deuotis de⁹ non reuelauit statū gre: quia multa bona facerem? Rndet Tho. in summa theolog. Qd hoc actū est rone timoris: qr si hō esset certus de sua salute superbiret: qd malū est. vnde Aug. Nulla maior superbia: q̄ de propria virtute superbire. Et de quodaz viro sancto legitur de quo Greg. li. dialo. Cum ei reuelata esset mors r finis opus aie sue cepit esse negligēs circa bona opera tanq̄ certus de sua salute . Dictum est ei ab angelo. Age quod agis . operare quod operaris. Ad quod facit exemplū Senece libro declama. De vno romano q̄ duos filios habitos duabus mulieribus cum eos misisset in villaz pro educatione. secunda vice quesiuit quis esset filius suus? Respondit ille. Nolo indicare tibi: ne sis mater vni: et nouerca alteri . Ita deus vt homo nō sit mater corporis r nouerca anime ei non indicat statū gratie. Contentor pater: sed peto adhuc declarari aliud dubium. Quare deus cum sit iustus predestinauit aliquos et aliquos prescisuit? Respondet Tho . super Joan. capi. vj . Et super epistolam Pauli Roma. ix. Et Augū. contra pelagium qd de p̄destinato r prescito est loqui dupliciter: aut in generali: aut in speciali. Si in generali damnauit aliquos vel prescisuit: vt in eis fulgeret ordo diuine iustitie. Aliquos saluauit vt i eis fulgeret ordo diuine misericordie. sed si loq̄mur in spāli: quare hunc saluat: r quare hunc non . Quare Petrum r non iudam. Nabuchodonosor: et nō pharaonem? quare Abel: r non Cayn? Rndeo qr Petrus preparauit se ad gratiā r non iudas . Si queratur vltra quare deus mouit petrū ad lachrimas: r

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

non iudam? Rñdeo qꝛ sic placuit sibi. Juxta illud. saluum me fecit quoniam ꝛc. Si vltra queraꝰ quare sic ei placuit? Rñdeo qđ questio stulta est. ꝛō Aug sup Joā. Si queris quare hunc trahat ꝛ illum nō trahat noli iudicare si non vis errare. Et Tho. j. parte. q. xix. Hō potest assignari cā diuine volūtatis. Et Aug. contra pelagiū. Inscrutabilia et incōprehensibilia nolo interroges: qꝛ quod lego credo: đ primo ad vltimum. Nulla ratio pōt dari sup hoc potissima ad q̄escendum hominem: nisi vt bonum faciat: qꝛ ex bono opere p̄miabitur. Unde patet secunda ꝛc. ¶ Tertia cognitio dicitur ꝛc. Glos. in. l. fulcinius. §. j. ff. quibus ex causis in possessionem eatur. Per exteriora cognoscunt interiora. Et xp̄s. A fructibus eorū ꝛc. Et medicus cognoscit interiorem infirmitatē per faciē: per vrinam: per pulsum: per signa: ergo ꝛc. Scōm Tho. sup Jo. Et Joā. de turre cremata super de conse. dist. ij. Ponit quatuor coniecturas veri predestinati: vel gratiam spiritussancti habentis.
Prima redemptoris dilectio.
Secunda diuini verbi auditio.
Tertia oris locutio.
Quarta malorum supportatio.
¶ Prima ꝛc. Quando homo potius vellet mori quā peccare mortaliter: vt dicitur. iij. Ethi. Melius est mori quā facere cōtra bonū virtutis. Exēplū sancte Monice que flebat super filium. Utinā inquit mortuus esset filiꝰ meus q̄ remaneret in peccato suo. Et de fratre nostro in otrādo: dū ciuitas caperetur a turchis nec cessaret a p̄dicatione. Descende inquiunt. Mori potius voluit: et per medium in pulpito sectus est. nec cessabat loqui: sancta fides: sancta fides: sancta fides. Sed quando homo pro vno solido capit sacramenta falsa periurat: nec curat de deo propter res mundanas. Hō dicit pater noster cum corde. Practica notabilis. incipit in mane deuotionez virginis. pater noster qui es in celis. prepara equum o serue vt eamus ad villam. Sanctificetur nomen tuum. O Katharina pone ad focū illam carnem. Panem nostrum quotidianuz: prohibe catum a farcimie. Et dimitte nobis debita nostra. De equo bladum: preterea stans ad missam totus est occupatus. Sursum corda. Mentiris: sursum corda ad rus: ad aduterā: ad vsuras. Crede mihi o. obtadunt illa bona: ꝛ horreum erit plenum ꝛ tu nō eris: sed cadauer in pulueres olerum. ꝛ anima in inferno. ꝛō petrar. in. iij. Triū. mortis. O stulti. s. tot penose cure quid prosunt? Omnes reuertimini ad vestram matrem antiquam. Quod contra Augu. vij. Confes. Deputētur tempora: distribuantur hore pro salute anime. Uis ergo experiri an sis in gr̄a dei. Respice ad hunc amorem. Qđ bene Augu. sup p̄s. duas ciuitates faciūt duo amores. Hierusalē facit amor dei: babyloniam facit amor mundi: interroget ergo se q̄sq̄ q̄d amet et inueniet vbi sit ciuis. Et si inuenerit se ciuem Babylonie: extirpet cupiditatē: plantet charitatē. Si aūt inuenerit se ciuē hierl̄m colat charitatē: spnat libertatē. Ille. exēplū illius monialis tēpore ric. que oculos sibi eruit nolēs relinquere amorē sui creatoris. Et qꝛ đr. ff. ad. l. aquiliaz. l. hō. Homo nō est dñs mēbrorū suorū. Dic q̄ diuino instinctu hoc fecit: vt p̄z de beato Marco qui p̄scidit sibi pollicē ne ordinaret sacerdos et ep̄s. Qđ ꝓpter hoc Petrus

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

nō destitit quin eum ordinaret videns fecisse humilitate. ¶ Secunda dr ꝛc. Jo. viij. Qui ex deo est ꝛc. sup q̄ dio. iiij. de di. no. amorē ēvis vnitiua q̄ trāsfert amātē i re amata vt pz de illo quē amas pro quo occupas oēs sensus in sui amorē. Uisuz ad vidēdū: aures ad audiendū ꝛc. Ad ꝓpositū. hō q̄ est in gra libenter audit diuina. Exēplo sancte scholastice: de qua Grego. j. dialogorū que per totam noctem cuz bñdicto stetit loquendo de deo. Et de monica matre Augustini q̄ dū eēnt positi apud hostia tiberina loq̄bant valde dulcit. Et de magdalena q̄ sedēs ad pedes Jesu audiebat verbū illius. Qđ videns martha dixit. dñe nō est tibi cure qđ soror mea reliquit me solā ministrare. Cui dñs. Martha martha sollicita es ꝛ turbaris erga plurima Maria optimā ptē elegit que non auferet ab ea. s. vitā cōtēplatiuam que est occupare oēs sensus in auditione verbi dei. vbi doctores ponūt hāc cōclusionē ꝙ nō est in natura aliq̄d tam necessariū homini sicut auditio ✠bi dei per qđ discernuntur boni a malis. Extra de officio indicis ordinarij. ca. Inter cetera. que ad salutē spectant populi xp̄iani: pabulū ✠bi dei maxime nosciť necessariū. ideo ecclesia stricte precipit p̄latis ꝛ presbyteris curatis vt p̄dicēt: aut p̄dicari faciāt in ecclesijs suis: vt pz disti. xxxvj. c. cccc. ꝛ de conse. dist. j. c. Sacerdotes. Clama cōtra doctores legū et officiales: ꝛ cōtra negligentes q̄ in uite audiūt sm̄ones. Tu nō es catholic⁹: nec verus christian⁹: sz infidelis ethnic⁹ idume⁹ agarenus. ✠habeo te suspectum de fide. O pf. ego scio quid volunt dicere: ꝛ hz deo sermones Roberti: Bibliam: Jta est. Sed cum ꝫs facetias po-

gij: libꝝ. c. nouellarū versus amatorios vbi tot scurrilia ꝛ contraria fidei reperiunť. Jō xp̄s Propterea vos nō auditis qz ex deo nō estis. Exemplum in chronica ordinis de duobus fratrib⁹ euntib⁹ in bononiā ad capitulū generale. Quibus demon i via apparuit. Eis appropinquās interrogat quo pergunt. Rñderūt Bononiā ad capt. quid ibi agetis inquit? Ordinabim⁹ cōuentus nostros predicatores hinc inde assignādo: rñdit ille clamās. Predicatio vr̄a debilitat potestatem meam. ideo albertus sup Lucam ponit hoc notabile. Qđ quasi impossibile est hoiem dānari in morte: qui sermones frequentarit ex eo qz fecit habitum fidei: cōtra quem diabol⁹ pugnat. sic per oppositum dānantur illi qui sermones omiserint in vita. Cicero de amicitia. Cuius aures ✠itati clause sunt hui⁹ salus desperanda est. Practica hic de illis q̄ diebus dñicis postpositis sermonib⁹ quidaz ad lupanar: q̄dā ad tabernas: quidam ad ludos: quidā ad ballādū eunt. Quo habes audaciā o tu pf familias cum filꝰ ire ad mēsam nisi prius dederis cibū aie tue. Uñ ptz ꝛc. ¶ Tertia dr ꝛc. Ex loquela cognoscitur homo cuius provincie est. Figura de Petro Matthei xvj. Galileus es. Nam et loquela tua manifestum te facit. ꝛ. ff. de tutori. et curato. datis ab his. l. Js q̄. §. fi. Ex sermonibus ꝛ loquelis noscitur quis sapiens ꝛ iudicatur insipiens. ꝛ eccle. xxix. ex visu cognoscit homo: amict⁹ corporis ꝛ risus dentium annunciāt de illo. ꝛ facetia de Bergomensi Bononie qui portum transire volebat non soluto pretio. Cum vellet trāsire facit se florentium dicens. Ego sum florētinus. Unde fuit cognitus. Us

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

cognoscere o ciuis de qua prouincia es respice ad linguā. Secūdū iacobū de voragine. Tres prouincias fecit deus: z quelibet hz suuz linguagiuz. Prima est paradisus in qua est laus dei et sanctorum. Beati inquit ps qui habitant in domo tua dñe: in secula seculorum laudabūt te. Secunda est mūdus in qua est sermo de rebus mundi. Joan.viij.q de terra est de terra loquitur. Tertia infernus in qua est blasphemia. Apoca.xvj. Blasphemauerunt deū celi. pone ab vna parte homines deū amantes et ex alia qui mundum. Quilibet dicet verbū fm prouinciam cuius est ciuis. Luxuriosus de libidine: auarus de auaritia et sic de singulis. Et catholicus de rebus diuinis. Quia vt dicit philosophus. iiij. Metha. oppositarum causarū oppositi sunt effectus. Unde Sen. libr. de formula vite. Imago animi sermo est. Qualis vir: talis oratio. Ad ppositum. Homo predestinatus laudat proximum et deum z linguam propriam circa res dei z proximi occupat. Quam linguam scdm Alb. homo habuit ad tria officia. Prio vt deū laudet. Esa.xliij. Populuz iustum formaui mihi laudē meaz narrabit. Eccles. lj. Confitebor tibi domine rex collaudabo te dñe saluatorē meū: nil ages. Ro.ij. Nomē dei per vos blasphematur. In qua prouincia: castello: villa: nomen dei z sanctorum nō sit laceratum. Ideo Pius papa. Confusa sunt oia z turbata: blasphematur deus: nullus timor: nulla legum reuerentia. Alle. Scdo vt se accuset. Prouer.xviij. Justus in principio accusator est sui. z Job.xlij. Idcirco me reprehēdo et ago penitētiā. Tertium vt proximū edificet. Qd non facis sed ipsum scādalizas in maledicēdo de isto z de illo. de illa paupere vidua z de illo iuuene qz nolūt tibi complacere: male agis z grauiter erras. Lingua diabolica q̄ poneres in questione paradisum. Sed quid debes facere tu qui es diffamatus iniquē? Porta in pace: qz in magnū meritū qd sancti feceruut. O quot sunt diffamati iniuste. Si ergo loqueris de deo libēter signum est q̄ habes gratiam dei. ¶ Quarta coniectura dicitur ꝛc. Quādo homo est patiēs in tribulationibus: sine quibus nemo coronatur. C. de his qui nō expletis stipēdijs. l. ij. lib. x. Stipendium quod promittitur militibus non debet exolui nisi finita militia. Ita nec seruo dei nisi militarit non detur corona. iuxta illud. Nō coronabitur ꝛc. Quod christus declarauit in suo testamento. Qui legauit pacem apostolis: iudeis corpus latroni paradisum: marie societatem: patri animā: fidelibus cōmunionem: hominibus tribulationem. Joan.xv. Si me persecuti sunt z vos persequenter. ¶ Quinta bonorū operum occupatio. Greg. Amor dei nunq̄ est otiosus. et philosophus. ij. Ethico. Signū generati habitus est delectabiliter operari. Et in. iiij. Habitus virtutis non solum est principium operandi: sed etiam delectabiliter et faciliter constāter operari. z in. v. Habens virtutē prompte et delectabiliter operat: non habens virtutem tarde z melancolice. Unde est q̄ martyres gaudentes ibant ad supplicia? Uere ab ipsa gratia qua erant muniti. iuxta illud Ro. viij. Quis nos separabit a charitate xpi? Tribulatio: angustia ꝛc. et infra. In his omnibus superamus propter illū qui dilexit nos: vnde patet propositum.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

¶ In festo sancti Joã. baptiste.

Rit magnus coram dño. Lu. j. ¶ Diuina bonitas illi⁹ monarche summi dei: diuersis modis non cessat vocare creaturaz ad viam salutis. Aliquos per inspirationé. Apoc. iij. Ego sto ad ostium et pulso. Canti. v. Vox dilecti mei pulsantis: aperi mihi soror mea. Quis conduxit peccatorem ad cognitionē suorum criminuz? Certe deus. Quis ad lachrymas et singultus? Deus. Quis idicat superbiã: gulã: auaritiã esse peccatũ? Deus. Ego sto ad ꝛc. sed plures huic voci resistunt. Prouerb. j. vocaui et renuistis. Alios vocat per predicatores. Mat. x. Nõ enim estis vos qui loquimini: sed spiritus patris vestri qui loquitur ꝛc. Quia vt dicit Ambro. veritas a quocunq; dicat a spiritusancto est: vnde dñs Esa. lviij. Clama ne cesses: quasi tuba exalta vocem tuam. j. Timot. iiij. Argue: obsecra: increpa: in omni patientia ꝛc. cum hac conuersa est magdalena ad Christi sermones publicanus: sed plures huic voci resistunt. j. Timo. iiij. Ad fabulas aũt cõuertũtur. Aliquos vocat p bona temporalia. ps. Omnia subiecisti sub ꝛc. Esa. vj. Quid debui facere vinee mee et nõ feci? Hebre. iiij. Quid habes o homo qđ nõ accepisti? De hac vocatione Grego. in omel. spiritussancti. Vocat nos omnipotẽs deus per patriarchas per ꝓphetas: ꝑ apostolos: per pastores. Nemo cõtemnat ne dũ vocatus excusat: cũ voluerit introire nõ valeat. Audite quid per Salomonem sapientia dicat. Tũc inuocabũt me et nõ exaudiã. Hinc est ꝙ fatue virgines tarde venientes clamãt. Dñe dñe aperi nobis. Sz aditũ querentibus dr. Amen dico vobis: nescio vos. Ille nouissime autem misit Joannẽ baptistã qui dignitate dictus est angel⁹. Mal. iij. Ecce ego mitto angelum meũ. Dictus est ꝓpheta et plusq̃ ꝓpheta. Primo propheta: qr ex vtero prophetauit. Luce. j. Exultauit infans in vtero meo. Annunciat aduẽtum xpi patribus in lymbo. Plusq̃ propheta: qr nunciat presentia. Ecce agnus. Jõ erit magn⁹ ꝛc. De quo tria speculanda sunt. Primum dicitur opinionis. Scõm dr magnificationis. Tertium dr sanctificationis.

¶ Scribit nanq̃. C. de veteri iure enucleando. l. deo autore. tãta autem a nobis antiquitati est habita reuerẽtia: vt noia prudentũ virorum tãciturnitati tradere nullo patiamur modo. Ille. et eccl. xliij. Laudemus viros gloriosos in generatione sua. Querit ergo dubiũ ad nostrũ propositũ in verbo xpi Mat. xj. Inter natos mulierũ non surrexit maior Joanne baptista. Utrum ioannes bap. sit omnibus sanctis maior? Circa hoc quadruplex opinio. Pria ꝙ apli sunt maiores. Et rõ est. illi sunt maiores omnibus sanctis qui abũdãtius super oẽs habuerũt spũsctũ. sed apli fuerunt hmõi. vñ Tho. super illud Ro. viij. Nos ipsi primitias spũs habentes dicit. Apostoli et tẽpore prius et ceteris abundantius spũsctũ habuerũt. Ideo. j. par. q. xliiij. ar. vij. In. j. sentẽ. dist. xvj. ar. ij. Jo. Scotus in. iiij. et Durãdus eiusdẽ ordinis. Apostoli sunt preferẽdi oibus sanctis quacũq; prerogatiua prefulgeant. Ideo apostoli sunt preferendi omnibus sanctis: tanq̃ abũdantius spiritũsa

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ctum habẽtes. Unde patet prima opinio. ¶ Secunda opinio est: qđ Jo.euãge.z si nõ sit maior tamen equalis. Et ratio huius est: qz prerogatiue que sunt Jo.baptiste cõceesse: etiam Jo.euãgeliste.z fz Petruz damianũ sunt.v.prima quia Joã.bapti.fuit virgo: z ioã.euãgeliste: similiter qui corrumpi nõ potuit in terra propter virginitatem eius. ¶ Secũda quia ioãnes bap. fuit germanus xpi: filiꝰ elizabeth cognate virginis. Jo. euangelista in hoc excessit: quia fuit nepos eiꝰ vcz filius sororis Salome. Tertia quia Joã.bapti.fuit sanctificatus in vtero matris: vt clarius videbimus in secũdo mysterio. Et ioan. euange. Iz nõ fuerit sanctificatus in vtero matris: tñ accepit spiritũ sanctũ tpe penthe.cũ aliꝭ apl'is. ¶ Quarta qz ioã.bap.fuit ꝓphẽta. Jo.j. Postme venturꝰ est q̃ añ me factus est. Et pluſq̃ prophẽta. Ecce agnus dei. Joã. euange.fuit ꝓphẽta in Apocalip.quia futura ꝓnunciat. Et pluſq̃ ꝓphẽta: quia fuit apl's q̃ excedit zc. ¶ Quinta quia io.bapt.fuit martyr ab Hero de decollatus. Jo.euãge.fuit martyr mentaliter: quia vt dicit Petrꝰ damianus. ille gladius qui perforauit coz Marie illemet coz ioan. euãge. vnde ad minꝰ equalis erit ioã.bapti. Et sic xpi verba. Inter natos zc. nõ erũt zc. ¶ Tertia opinio dicit q̃ fuit Moyses eximius ꝓphetarũ. qz eccl'. xlviij. Non est inuentus similis illi qui cõseruaret legem excelsi. Alia opinio est iesu xpi: cum qua nos erimꝰ: quia vera. Cum qua opinione est Tho. ij.ij.q.clxxxiiij.arti.iiij.q̃ inter natos mulierum zc. Que conclusio probatur triplici ratione que extrahuntur a doctoribus.

Primo ratione diuinalis prenominationis.

Secundo ratione diuinalis commendationis.

Tertio rõne diuinalis infusiõis.

¶ Primo zc. Habet Tho.iij.par. q.xxvij.ar.v.q̃ diuina prouidẽtia quoties voluit mittere aliquẽ sanctum virum mũdo pro vniuersali preparatione voluit illum prius mundo ostendere duplici modo. Primo verbo prophetico. Secũdo signo diuino. Quod patet triplici lege. Primo in lege nature quãdo misit Noe in impositione nominis. Gene.v. dixit pater eius Lamech. Vocabit nomen eius Noe. Iste cõsolabitur nos ab operibus manuũ nostrarũ in terra cui maledixit dñs. Scõo in lege scripturali: de Moyse per signuz diuinũ: quãdo in terram proiecit coronaz regis zc. Tertio in lege gratie tempore christi: quãdo missus est Jo. bapti. qui ostensus est verbo prophetico per angelum. Luc.j. Erit magnus coram domino. Magnꝰ quidem fuit eius aduentus mundo: eius conceptio et eius natiuitas. Et hoc triplici modo.

Primo quo ad nunciũm.

Secundo quo ad locum.

Tertio quo ad modum.

¶ Primo zc. Quia ille qui nunciauit xpi cõceptionem. s. angelus Gabriel. Luc.j. Ecce concipies et paries filium. Ille prius nunciauit ioã.bapti. conceptionem. Luc. j. Ego sum angelus Gabriel: inq̃t ad zachariã qui missus sum hoc tibi nunciare. De nullo alio legitur nisi de Christo z ioã.bapti. q̃ Gabriel sit missus. Et si missi sunt aliqui ad annunciandum natiuitates sanctorum: non tamen fuit Gabriel q̃ speciali priuilegio fuit preseruatus ad Christum z ioan. bapti. O excellentia huius sancti

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

q̄ xp̄o iesu cōparat. Secundo fuit magnus eius aduentus ꝛc. qz in templo est nunciatus qđ de nullo alio legitur nec etiam de xp̄o. Da ventiā o xp̄e p nūc. Conceptio sanſonis fuit nūciata per angelū: sed in agro. Judicuz. xiij. ꝛ Abrahe in domo apparuit. Gen. xiij. ꝛ sancti Tho. in domo. Et iesu xp̄i: sed in camera ꝛ in nazareth. Lu. j. Sed vbi Joā. bap. nunciat⁹ est? Rñdeo q̄ in templo. Et nō solū in tēplo: sz in sancta sanctorū vbi nullus ingrediebat: p̄ter sūmū sacerdotez. o dignitas magna. ¶ Tertio ꝛc. qz cū iacūditate. Et multi in nati uitate ei⁹ gaudebūt. Multi inqt. omittamus gaudiū qđ habuerūt sancti illi senes elizabeth et zacarias q̄ debebat aperire os: genas in iubilatiōe tāti filij: vt patz et iā de Sara. Genesis. xxj. Risum fecit mihi dñs ꝛc. sed plures alij gauisi sunt in hac natiuitate. Primo angeli letati sunt: qz debebat facere cōsilium eorū: sczvirginitatem seruare ꝛ nnnciare populis salutem qđ est cōsiliū angeli. Mat. xij. Ecce ego mitto angeluz meū. Scđo pphete qz debebat prophetizare. Mat. xj. pphetā ꝛ pluſq̄ pphetā. Prio pphe. in hoc ioā. j. Post me vēturus est q̄ ante me factus est. Scđo pluſq̄ pphetā. Joā. j. Ecce agn⁹ dei. qđ ē pluſq̄ pphetā. ostēdere p̄ntia. Tertio apli gauisi sūt. Apls interpretat missus. Joan. j. Fuit hō missus a deo cui nomen erat ioā. Cāta. Quarto ordo martyz: qz debebat martyzizari ab herode. Quinto confes. ordo qz cōstāter cōfessus est fidē iesu xp̄i. Mat. iij. Cōfessus est: non negauit. Sexto ordo p̄dicatoz qz debebat predicare. Mar. iij. p̄dicās baptismū: pnīe. Septio ordo eremitaz: qz debebat ire ad eremū. Eccl'ia canit. Antra deserti ꝛeneris ꝛc. Octauo ordo penitentium: quia debebat eis penitētiā p̄dicare. Matth. iiij. Penitētiā agite ꝛc. Letant sarraceni qz ieiunāt hui⁹ sancti vigiliam ꝛ lauant in Jordane. Ecce Prima rō. ¶ Scđo fuit magnus ratione ꝛc. Quia est laudatus. scđz Tho. sup epl'as pauli. Duplex est laus. Propria et aliena. Prima non est bona: qz vilis ꝛ sordescit. O pater ego facio sic ꝛ sic. Prouerbio. xxij. Laudet te alienus ꝛ non os tuum quia vt dicit apl's. ij. Cor. x. Non enim qui seipsum commēdat ille probatus est: figura de phariseo. Luc. xviij. qui se laudauit non meruit iustificari. sicut Publicanus vulgo dici solet. Opus inspice op⁹ messorem approbat. Alia est laus aliena. Et hec p̄ot aliquando esse bona: aliquando mala: quia non ignorat probitatē viri: tu laudas illum mercatorem esse iustū forte nō sic est: sed solum in apparētia. nunquid scis cor eius ꝛ eius conscientiam? Tu laudas mulierem esse bonā. qūo scis tu? practica per singula. O quot laudant q̄ minime sunt digni. vñ Apl's. j. Cor. ij. Quis eñ scit hoim que sunt hois: nisi spūs hois qui in ipso est. Illa ergo laus est bona que est certa ꝛ falli nō p̄ot: ꝛ hec est a deo q̄ nō potest mētiri. Ro. iij. Est autē dei verax: ois āt hō mēdax. Illa laus nō p̄ot errare: quia diuina: qz sctā quia bona. De nemine inuenim⁹ ita digne fuisse commendatum in scripturis: sicut de Joanne baptista qui ab ipso xp̄o laudatur quadrupliciter: vt patet in euangelio: et scripturis sanctis.

Primo in constantia.
Secundo in austeritate.
Tertio in prophetia.
Quarto in perseuerantia.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

¶Primo ꝛc. Matthei.x, Quid existis in deserto videre arundinem vento agitatam. q.d. non quia est constans in fide. Dum nō timuit arguere Herodem: quia tenebat vxorem fratris. Non licet tibi habere vxorem fratris tui. ¶Secūdo in austeritate. Matth.x. quid existis in desertum videre hominē mollib⁹ vestitū? q.d. non. Fuit austerus in vestitu. Matth.iij. Ipse Joan. habebat vestimētum de pilis camelox. Auster⁹ in comestione. Matth.iij. Esca eius erat locusta ⁊ mel syluestre. Auster⁹ in potu. Luc.j. Vinū ⁊ sicerā non bibet. Applica de vino aliquid. Tertio laudat ipm in pphetia. Mat.iiij. Quid existis in desertum videre prophetā. Etiā dico vobis plusq̄ prophetā. Joā. fuit pphēta oi tpe. Primo ante vitā in vtero matris quādo christū agnouit esse in virginis vtero. Ex hoc exclamauit Helizabeth. Ecce enim vt facta est vox salutationis tue in auribus meis exultauit infans in vtero meo. Secundo in vita. Ecce agn⁹ dei. Tertio post vitam: qr primus fuit q̄ nunciauit in lymbo patrib⁹ christi aduentū. Quarto in perseuerātia laudat ipm Mat.x. Inter natos mulierū nō ꝛc. Quidā bene incipiunt agere in senectute. De hoc ps. Usq; in senectam ⁊ seniu de⁹ ꝛc. O pater incipio nouam vitam. Dimitti feminā gulaz ꝛc. Vere qr plus nō potes. Quidā in iuuentute. Hiere. iij. Bonuz est viro si portauerit iugum ab aduleścentia sua. puer. xij. Adulescens ambulans iuxta viā suā; etiā cum senuerit nō recedat ab ea. quidā in infantia. talis fuit Joā. bap. In teneris annis desertum petijt: et vt d. Alber. et ate. v. an. sed quare tā sito in etate illa? Rñdeo qđ triplici ratiōe. Prima est Hiero. Deside rantibus oculis christū videre: oē aliud videre dedignabant. Secunda est Patri monachi cassinensis in hymno honorifico. Me leui salutem maculare vitam famine posses. i. veniali pctō vitā suā macularet. Tertia rō ponitur in glo. vt s. alios ab amore mundi reuocaret. O excellētia Jo. bap. ¶Tertio rōne ꝛc. Magnus dicit. Ille dr magnus cui a dño omniū sctōx dignitates priuilegia progatiue cōdonantur. sed Joā. bap. oēs sctōx dignitates cōdonantur. Inter natos mulierū ꝛc. Fuit angelus: fuit pñiarcha: fuit apostol⁹: fuit martyr: fuit confessor: fuit virgo: fuit eremita. Dicere possumus. nō est inuentus ꝛc. Eccles. xliiij. ecce ergo. Erit magn⁹ ꝛc. respōsio ar. ad primū de aplis. Apli p̄cedūt Joā. bap. in hoc qr missio spiritussancti facta est super eos in pente. in signo visibili: quod non fuit Joan. bap. Sed additur aliquid Jo. dignius qr ipli mortalr peccauerūt qđ nō fecit iste nō fuerūt sanctificati in vtero materno: vt iste: non habuerunt hec priuilegia: vt iste. Ad scdm de moyse non est inuentus ꝛc. rñdeo q̄p tūc fuit verū sed aduenīēte Jo. bap. q̄ medius fuit inter vetus ⁊ nouum testm̄: nō sic ideo Joā. Chryso. in eius laudem ⁊ in confirmatione dictorum ait. Inter natos mulierū non surrexit maior Joanne baptista. qđ de nullo alio dici pōt. nō opponas mihi euāgelistam inter ceteros magis dilectum: non apostolox principē omnibus aplis antelatū: non vas electiōis ad celi tertij secreta trāslatum: nec apostolic⁹ splendor audeat occurrere precursori. consi dera mansiones regni. ⁊ ordinem humane generatiōis obambula:

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

solūq; Joannē tam nouis q̄ vete-
ribus videbis esse prepositus. ille.
Inter natos. ergo ꝛc. ptz primum.
¶ Secundum dicitur ꝛc. Plures
sunt laudes et magnificentie Jo.
bap. sed tres pro nunc.
Prima dicit amorosa sctificatio.
Scda dr generosa baptizatio.
Tertia dr angelica vnificatio.
¶ Prima dicitur ꝛc. fm Ricar. in
iij. di. iij. arti. iiij. Triplex est sancti
ficatio. Una vniuersalis que est
in baptismo a peccato orginali: sz
non confirmatur quin possit cade
re in peccato mortali ꝛveniali. Se
cūda est singularis: ꝛ hec fuit ma-
rie que fuit excelsior alijs sanctifi
catiōibus Hieremie ꝛ Joānis ba-
pti. duplici modo. Primo ratione
numeri: quia fuit sanctificata tri-
pliciter. Primo in vtero matris ab
originali. Secundo quando cōce-
pit christū. Tertio cum alijs tēpo
re penthe. Secūdo ratione modi:
quia nec peccauit nec peccare po
tuit. Alij sanctificati peccare po-
tuerunt venialiter: ꝛ forte peccaue
runt. Tertio est spiritualis scilicet
Hiere. ꝛ Joā. bap. de Hiere. j. cap.
Anteq̄ exires de vulua sanctifica
ui te. De Joā. bapti. Lu. j. Spiritu
sancto replebitur adhuc ex vtero
matris sue. Hec autem sanctifica
tio fuit mirabilis: quia vt. d. Orig.
dñs Jesus venit personaliter ad
domum zacharie in vtero matris
non solū vt mater dñi seruiret He
lizabeth: sed principaliter vt Joā-
nem clausum in vtero sanctifica-
ret sua presentia ab originali: ꝛ tā
ta gratia fuit plenus vt etiā ma-
tre impleret: que plena iubilo ex-
clamauit. Uñ hoc mihi vt veniat
mater domini mei ad me. et scdm
Alb. In illa hora fuit acceleratus
vsus rationis ei ad cognoscendū
iesum christū. Unde genib⁹ flexis
se misit in vtero matris. Erat aūt
hec sanctificatio tante soliditatis
quod Joannes nō potuit peccare
mortaliter: sicut nec apostoli post
missionez spiritussancti. Ecce ergo
prima magnificētia quia sanctifi-
catus fuit in vtero materno. Erit
magn⁹ ꝛc. ¶ Scda laus ꝛc. bapti-
zauit iesum christum. Joā. j. dixit
Joannes. Ego a te debeo baptiza-
ri: ꝛ tu venis ad me. Cui christus.
Sine modo. Sic enim decet nos
implere oēm iustitiā. i. quod alijs
predicamus: nosipsi faciam⁹. Un-
de christum baptizauit. vbi gloria
trinitatis aperta est. vox p̄ris. Hic
est filius meus ꝛc. Spiritussanct⁹
in specie columbe: filius in carne.
O priuilegiū magnū Joannis ba-
ptiste. tres habuit patres christus
Jesus. Primo patrē eternū. Scdo
Joseph. Tertio ioannē baptistam
qz ipsum baptizauit. Et q̄uis ei⁹
baptismus nō esset ablutiuus pec
catorum: erat tamen figuratiuus
nostri baptismi: vnde baptizabat
vt assuefaceret iudeos ad baptis-
mū. Hec tho. iij. dist. j. arti. iiij. Un
de sub hac forma baptizat. bapti-
zo te in nomine christi vēturi: qui
modus ab apostolis fuit obserua-
tus in noie Jesu ex instinctu spūs
sancti vt hoc nomē Jesu infigeret
cordibus fidelium: vt ponit Tho.
in. iiij. di. iij. arti. ij. Uñ oēs bapti-
zati a Joāne fuerunt iterū bapti-
zati a xp̄o. Sed querit vtrum Joā
nes bapti. fuit baptizatus? Rñdet
Ri. in. iij. di. iij. ar. ij. qō Jo. bapt.
Ego maria: apostoli fuerūt bapti-
zati: licet nō legamus vbi vel qñ:
imo Joan. bap. fuit circuncisus vt
Tho. ponit in. iij. di. j. Ecce secun
da magnificentia Joan. baptist.
¶ Tertia laus ꝛc. qz tenuit vitam
angelicam. Ecce ego mitto ange
lum meum ante faciem tuam qui
preparabit

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

preparabit viam ante te. Malac. iij. Dictus est autem Joannes baptista angelus triplici ratione.

¶ Primo rõne puritatis: angelus est purus: Joãnes bap. fuit purissimus ex quo placuit deo. ꝓuerb. xj. Qui diligit cordis munditiam diliget a dño: ista purũ: quia etiam de veniali dubitat. Scõo ratione obedientie. Angelus est deo obediens. Baruch. viij. Stelle id est angeli vocate sunt ꝛ dixerũt. Adsumus. Joãnes bap. fuit obediẽs qr fuit missus ad lymbũ patrum nũciare christuz venisse. Tertio rõne solicitudinis. Angelus est de nobis solicitus ita Joannes bapt. de nra salute. Mat. iij. Pniam agite: appropinquabit em̃ regnũ celoꝝ. Regnũ celorum nõ fuit nunciatũ in toto veteri testamento nisi quãdo Joãnes bap. nunciauit. O gloriose de⁹ qui dignatus es magnificare talẽ virũ. O felix Joannes de quo tanta vere dici possunt. O zacharia pater tanti filij de quo tot mira in eo cõpleta conspexisti: o senex plurimũ venerande: cuius ples ex te genita a deo electa est. Et quis explicet iucunditatẽ ꝛ letitiã cordis tui? quis enarret cõsolationẽ aie tue. Non mirum si cãticum in quo laudasti deũ ꝛ benedixisti ceciniſti. ¶ Tertiũ dicit ꝛc. Que sunt illa que Joãnem bapt. deo tam gratum fecerunt. Respõdeo qđ tria scõm doc. precipue Alber. super Lu. ꝛ Maximum.

Primo eius grata virginitas,
Secũdo ei⁹ grata humilitas.
Tertio eius grata charitas.

¶ Primo ꝛc. Cũ em̃ xp̃s sit cãdor lucis eterne: et speculum sine macula diligit virginalem puritatez quia hec fecit creaturã similẽ angelis. Ambro. lib. de virginib⁹. Supergreditur virginitas conditionẽ humane nature ꝑ quaz homines angelis assimilant. Maior th est victoria virginũ q̃ angelorũ. Angeli sine carne viuunt: virgines vero in carne triumphant. Ille figura. Apoca. xiiij. Qđ Joãnes vidẽs turbas de nulla mẽtione egit nisi de ista. Hi sunt qui cum mulieribꝰ nõ sunt coinquinati: virgines em̃ sunt: et sequuntur agnũ. ¶ Secũdo eius grata humilitas: infallibilis a christo est data regula Luce viij. Qui se humiliat exaltabitur. Hec est summe necessaria q̃ vult exaltari in gloria: qr lucifer se posuit in primo loco dedit locuz xp̃o qui se humiliauit: dines qr in purpureo throno sedit: dedit locum lazaro sedenti in sterquilinio. Moyses cum esset annorum. xxxiij. cuz eligeretur a populo hebreorum in ducatũ se excusabat eẽ impeditioris lingue. sic Hieronym⁹: sic marcus: sic Ambrosius: sic frãciscus.

O hũilitas ioannis baptiste. Cũ esset in populo tante opinionis vt messias crederetur. Respondit di. Ego vox clamantis in deserto. vnde ciues mei. Tripler de eo fuit opinio. Quidam videntes eius vitam arduam estimabant ip̃m esse christum q̃ eo tpe venit. Aliq̃ ip̃m esse helyam in lege ꝓmissum propter sermonem zeli iustitie: qr sicut helyas non timuit reprehendere Achab ꝛ Jezabel de homicidio contra Naboth. ij. Regũ. xxj. Ita Joannes baptista non timuit reprehendere herodẽ de pctõ carnis. Matt. vj. Non lz tibi habere vxorem fratris tui. Aliqui opinabant ip̃m esse Helyam. qr sciebãt per scripturas qđ Helias eo tpe habitauerat in deserto et spm̃ ꝓphetandi et faciẽdi miracula habebat. Unde ex hoc miserunt nũcios Joanni baptiste. Joan. j. Tu

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

quis es? Qui expectantes rñ sum q esset aut christ⁹:aut helias:aut heliseus: ipse humiliter respõdit. Ego vox clamãtis in deserto:et nõ sum dignus soluere corrigiaz calciamenti eius. Vide quante fuit humilitatis. ¶Tertio eius grata charitas:qz feruenter dilexit: ideo meruit diligi. puerb. viij. Ego diligentes me diligo. pro deo animaz et vitam posuit. Joan. xv. Maiorem charitatẽ nemo habet vt animam suã ponat quis pro amicis suis. Fuit occisus illo anno quo christ⁹ mortu⁹ est. Et vt dicit. xxx. annis in deserto fuit quib⁹ hominibus fuit ignotus. Cum autẽ herodes interficeret pueros:quia zacharias noluit prodere filium occisus est. Cuius sanguinem sacerdotes in tẽplo ponentes quando aliquis de familia vl̃ parẽtela herodis accessisset:non cessabat ebullire. Erit ergo magnus ꝛc.

¶In festo beatorum apostolorum Petri ꝛ Pauli.

Tu es Petrus et sup hanc petram edificabo ecclesiaz meã. Matt. xvj. Diuina iustitia illius supremi ꝛ alti imperatoris dei nullam rem intẽdit pretermittere que animab⁹ iustis ꝛ sanctis habeat procurare honorem laudem et preconium in illa felici patria paradisi. hec sententia est phi in. ij. meta. et autoris in lib. de causis. Quãtomagis aliquid approqinquat suo principio in quolibet genere:tanto magis participat effectuz illius principij sui generis. Exempli gratia. de approximatiõe ignis et solis ꝛc. Uñ Dio. in. iiij. cele. hierar. quod angeli qui sunt deo ꝓpinquiores magis participant de bonitatibus diuinis q̃ inferiores. Approximare aũt deo non fit passibus corporis sed virtutibus. vnde Bernar. super illud Gene. xvij. Ego dominus omnipotens ambula coram me:et esto perfectus. Ambulatur autem coram deo non corporis gressu:sed mentis affectu. Ille. Et quanto quisq; fuerit magnus in virtute sanctitatis in presenti tanto maior erit in gloria. vnde Lactan. in libro de opifi. dei ꝛ hominis ad Demetrianum:noluit enim deus hominem ad illam immortalitatem ꝛ beatitudinem delicato itinere peruenire. Daturus igiturvirtutem dedit hostẽ prius qui animas hoim cupiditates ꝛ vitia immitteret q̃ eẽt autor errorum malorũq; oim machinator:vt qñ de⁹ hoiem advitã vocat:ille contra vt rapiat: ꝛ traducat ad mortem:magna est vis hois:magna rõ:magnum sacrm. A quo si q̃s nõ defecerit: nec fidẽ suam deuotionẽq; perdiderit: hic beat⁹:hic denicq; vt breuiter finiã similis deo sit necesse est. Ille beatissimus apostolus petr⁹ adornatus virtutib⁹. ob hoc a deo magno tm̃ est sublimatus qđ ipsi cõmiserit regimentũ toti⁹ reipu. christiane. vnde verba assumpta. Tu es petrus inquiũt. ꝛ super ꝛc. In q̃b⁹ verbis ad ei⁹ laudem ꝛ consolationem nostrã spiritualẽ tria mysteria occurrunt contemplanda. Primum dicitur oppositionis. Secundũ dr declarationis. Tertiũ dr conseruationis.

¶Primuz dr ꝛc. Querit curiose a docto. Utrũ petrus apls sit oibus primus et a christo super ceteros apłos magis dilect⁹? Ad hoc sunt plures opiniones. ¶Prima quorundam qđ Joã. euange. propter priuilegia ei concessa: quia virgo electus: quia propheta et plusq̃

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

propheta: quia ille gladius doloris qui mariaz transfixerit: ille propius fecit in corde Jo.euãge.quia mater dei est ei cõmẽdata. ¶ Alia opinio q̃ fuit Joan.bapt. quia inter natos mulieruz ꝛc. Qui a xp̃o tantum cõmendatur. ¶ Alia opinio qđ est Pau.apo.quia in bulla papali a dextris tanq̃ digniori loco ponitur. ¶ Alia opinio ꝛ est vltima qđ est pe.apost. cui dicitur. Tu es petrus ꝛ super ꝛc. Veniamus ad secundum. ¶ Scđm principale ꝛc.secundum omnes doct. duplex est familiaritas. Una est q̃ est in familiaritatis ostentione. Quo ad hanc plus dilexerit Joã. euange.quia permisit ipm dormire in sinu suo: quod fuit signũ magne amicitie. Alia est in communicatione donoꝛum: quo ad hanc plus dilexit petram: cui donauit quatuoꝛ dona: vel quatuoꝛ iocalia que nemini communicauit.

Primum dicitur fidei confessio.
Secundũ oꝛ ecclesie gubernatio.
Tertium dicitur peccati commissi deploꝛatio.
Quartum dicitur miraculoꝛum choruscatio.

¶ Primũ ꝛc. Sine qua nihil fit: p sententiam apostoli. Ad hebꝛ.xj. Sine fide impossibile est ꝛc. que quidem fides non solum est necessaria in interioꝛi mente: sed exterioꝛi per vocem.ad Rom.x. Corde creditur ad iustitiam: ore autem confessio fit ad salutem. ꝛ Tho.ij. ij.q.iij. cum confessio fidei inquit cadat sub preceptis affirmatiuis que non obligant ad semper: sed pro loco et tempoꝛe: ideo pro loco ꝛ tempoꝛe obligatur homo ad cõfessionem huius. Hanc confessionem habuit Petrus: quia diuinitatem ꝛ humanitatem simul confessus est. Mat.x. Vocauit xp̃s discipulos dicens. Quẽ dicũt homines esse filium hominis. Alij heliam propter zelum veritatis. Alij hieremiam propter patientiam in aduersis. Alij ioã.bapt. propter austeritatez vite. Vos autẽ quez me esse dicitis? Quid de meo Jacobe. O ioan. O bartholomee sentis? Nemo presumpsit os aperire. Solus petrus respondens dixit. Tu es christus filius dei viui. O paradisi tuba: o mundi triũphuz. Ante christi resurrectionem apostoli christum magistrum vocabant. Joan.xiij. Vos vocatis me magister et domine: sum etenim: sed solus petrus diuinitatez confessus est. Tu es christus filius dei viui. O sapida aurea ꝛ celebrãda sententia. Eya zelanter audi. Taceãt Eutropius: Paulus: Orosius: Plinius: Plutarchus: Salusti9 cuz Tito liuio fileat eloquentia Mar. Tullij Cicerois. Platonis simul et Lactantij cõparatione petri eloquij: qui tali modo intonuit quod in stupoꝛe posuit angelicos spiritus. Tu es christ9 filius dei viui. Cui christus. Beatus es Symon bariona: quia caro ꝛ sanguis nõ reuelauit tibi: sed pater meus qui in celis est. Et ego dico tibi: quia tu es petrus ꝛ sup hanc petram edificabo ecclesiam meam. Ad ostendendum autem firmitatem huius ecclesie sequitur: pòꝛte inferi non prevalebunt aduersus eam: id est omnis potestas siue infernalis siue temporalis: que quidem fides figurata est per nauiculã petri. In naui sunt quinq̃. Primo.xxiij. remiges. Secũdo malus. Tertio gubernaculum. Quartovela. Quinto nauta. Moraliter. Nauis est fides petri q̃ hz.xxiij. remiges. ex vna pte.xj. prophetas. ex alia.xj. apostolos.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

quia sunt conformes in sententiis vetus ⁊ nouum testamẽtũ. Scdo lignũ crucis super quez xps iacet: q̃ hanc nauez rectã tenet. Hiero. Finis fidei mee xps est. Tertio gubernaculũ.i. spũssanctus qui ipaz gubernat. Quarto vela.i.martyres qui sanguiné pro ipa fuderũt. In prima ecclesia a tẽpore Petri vsq; ad sanctũ Silaestrũ.xxxũ.papa martyrio sunt coronati. Quinto deus pater nauta de naue qui eam gubernat: vnde nõ potest errare. vnde xps orauit pro Petro: ⁊ ipsa fide. Luc.xxũ. Ego orani pro te petre: vt non deficiat fides tua. O dignitas petri: q̃ talem meruit intercessorem. Et vt dicit Bon. in iiij.dist.xvij.art.ij.xps iesus semp. fuit exauditus in orationib⁹ suis. Unde patet primũ videlicet de petro. ¶ Secundus dr ꝛc. quia ecclesie cura est illi cõmissa, Tu es inquit Petrus fm Alber. Christus ser habuit inter que habuit ecclesiam quam ipsi petro cõmisit: nõ alteri. Una dieruz vocauit ipsum petrũ di. Simon ioannis diligis me? Respondit: domine tu omnia nosti: tu scis quia amo te. Iterum secũdo simon ioannis diligis me tu scis inquit qz amo te. Iterũ.iij. Simon Joannis diligis me. Pasce oues meas: pasce verbo ⁊ exẽplo. qd̃ fecit: quia pro ipsa ecclesia spõsa duo pertulit opprobria. Primum fuit derisionis: quia anthiochie fuit decaluatus: vt habẽt historie. Ex hac ecclesia accepit honorẽ qd̃ suo pastori factũ est in cõtumeliã. Applica si placet de presbyteris q̃ comas ꝛc. Archiepus de Florẽtia precipiebat oẽs ꝛc. Scdm fuit suspitionis: quia in cruce versis oculis in celum crucifixus est. Quod facere voluit triplici rõne. Pria qz indignũ se reputabat: cuz tali pena dñs ei⁹ ⁊ magister esset punitus. Scda qz xps passus est ad mũdũ redimẽdũ: ideo voluit ad mũdum respicere. Ipse autem patiebatnr propter acquirendum celum: ideo debuit ad celum respicere. Tertia rõ ad significandum humani generis lapsum: xps eñ semper rect⁹ stetit ⁊ nunq̃ in peccatũ cecidit. homo vero caput mẽtis in terraz defixit ⁊ contra deum recalcitrauit. Pasce oues meas inquit: in quibus verbis dignitas ecclesiastica patet quomodo precedit secularem. Unde papa vt dicit Tho. lib. de regimine principum dum coronat imperatorez pedi stinistro coronat in signuz subiectionis. clama cõtra eos qui ecclesiaz persequũtur: qui tandẽ mala morte vitã finierũt: ideo Dauid in ps. dixit. Thronus eius sicut sol. s. ecclesie: in cõspectu meo. Et sicut luna ꝛc. Uñ ptz secũdum. ¶ Tertiꝰ dr pcti deploratio. Quanta sit hec prerogatiua ostendit Tho. prima secũde. q. cix. ar. x. Postq̃ aliquis est in gratia positus ⁊ per gratiaz dei iustificatus: necesse hz petere a deo donũ pseuerãtie: vt. s. custodiatur a malo vsq; in finem. Nam multis datur gratia quib⁹ nõ dat pseuerare in gratia. ille. Uñ optimũ donũ homini concessum est vt cognoscat pctã sua vt illa defleat in presenti: ne plangat in inferno. Qd̃ iob. x. ostendit, Dimitte me vt plangã paululũ dolorez meum. et Matth. v. c. Beati qui lugent quoniam ꝛc. Asculanus. Nil prosunt lachryme sine aie cõsensu oculoz tristitie dolor interius correspondeat. iuste eñ tales lachryme sunt satisfactorie. vñ Petrus peccauit sup oẽs habuit dõnum vt fleret. Mat. xxvj. Et recordatus est Petrus vbi iesu qd̃ dixerat. Priusq̃

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

gallus cantet ꝛc.z egressus foras fleuit amare. Canta in cantu passionis: sm Alber. fleuit tres lachrimas. Primo amoris. Quia mori secum voluit. Luce. xxij. Paratus sum tecum z in carcerem z in mortē ire. Scō doloris lachrimas qz inquit euangelista. Fleuit amare. Tertio lachrymas consolationis. Cū audiuit i camera a magdalena xp̄m esse resuscitatum pre gaudio lachrymas non cōtinebat. vñ clemens de Petro dicit q̄ sudariū portabat in sinu ex consuetudine vt sepissime oculos tergeret: sic erat pron⁹ ad lachrymas eiusq̄ facies erat adusta. Et tu cum Petro anima chara plange: si vis remissionē peccatorum. Quartū iocale dicit ꝛc. qz miraculis claruit scōm Tho. ij. ij. qō. clxxviij. De⁹ miracula fecit triplici de cā. Inter quas vna est ꝓpter sctitatis alicui⁹ demonstrationē quā pro merito vite vult alijs preponere in exēplū sue virtutis. Miracula gessit. tria mi lia hoim conuertit in die Penthecostes sua predicatiōe. Eneam paralyticum curauit: Cornelium baptizauit: Tabitam suscitauit: vrorem propriam animauit ad martyrium. Memēto mei cōiunx mea vmbra sui corporis infirmos sanauit vñ xp̄o assimilatur: xp̄s latronē sua vmbra cōuertit: z petr⁹ vmbra infirmos sanabat. vnde patet scōm. ¶ Tertius principale ꝺr ꝛc. Hystoria dicit ꝺr hic. Dū in hierusalem esset quidā magus nomie symon qui suis artib⁹ magicis ostendebat populis magna facere: petrus autē hoc audiēs hierusalem ingressus ipsum confudit. Quod vidēs magus irat⁹ terribiliter oēs libros suos in mare proiecit: atq̄ Romā adijt: ibi neronē impatorē in amicitiā copulauit, Petr⁹ autē hierusalem deserēs magum vsq̄ romā insequitur. In nocte sequēnti a christo visitatur vt nō timeat quia socium illi debit in predicationis officio. Die sequenti Paulus aduenit. Symon autem magus gloriabatur in populo q̄ etiā mortuos suscitaret. Juuenis aūt quidaz mortuus effertur: dic quomodo super hoc confusus est ꝛc. Alia die gloriabatur se posse volare in celum. Unde in aera arte magica deportatus est. Simon autez petrus precepit demonib⁹ vt ip̄m in nomine christi dimitterēt. Qui dimittentes fractis ceruicibus expirauit, Et morte autem simonis Petrus in carcere ponitur. In nocte autem conuertit milites custodes: et ductus precibus fratrum fugit. In porta autem que dicitur sancta maria ad passus christo illi occurrenti dixit Petrus: Domine quo vadis? vado inquit romā iterum crucifigi. Intelligens aūt de morte sua hoc esse dictum: reuersus est iterum in carcerem. A militibus autem captus ipse cuz paulo simul sunt morti sententiati. Paulus quia ciuis Ro. erat capite punitus est. Petrus ꝛo quia forensis cruce suspenditur: prout christus dixerat ei. Jo. vltimo. Sequere me: vt sic verificetur verbū illud Sap̄. xviij. Simili pena seruus cū domino afflictus est. Poteris autē videre quomodo Petrus et Paulus hodie abinuicē se separarūt: vnus ab altero volētes pergere ad martyriū. Que separatio nō amoris sed persone fuit. Eccles. glorioſi p̄ncipes terre quomodo dilexerunt se in vita ꝛc. In quibus verbis merito insurgit dubiū in mente tua: vt video. Quis apostolorum Petri z Pauli sit maior? Respōdeo q̄ tripliciter loqui pos

B. PROVINCIAL * TOLEDO

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

sumus. Aut quo ad conditionem apostolicam: aut quo ad prelationem ecclesiasticā: aut quo ad predicationem euangelicam. Si primo modo sic sunt equales: sicut vnus ita alius est apostolus christi quāuis primo sit Petrus electꝰ in apostolū. Uñ deus tantū dedit vni ꝑtū alteri. Quo ad ꝑlationez vero Petrus est maior ꝙ Paulus quia papa est maior ꝙ legatus. Petrus fuit vniuersalis Christi vicarius. Cui dixit Christus. Tu es Petrus: tu es Symon: tu vocaberis Cephas: quod grece dicitur maior et primus: quia scilicet fuit papa. Tertio modo Paulus fuit excellentior petro in ardēti predicatione z aliꝭ apostolis. Ideo per excellentiā ipsius dicitur ad Gal. j. Notum vobis facio euangeliū: quod scilicet excellentius ad ipm pertinet. Insuper quia a Christo vocatus ore proprio. Sed q̄ad meritum in celo sunt pares: vt habet plene Grego. in. j. lib. dialo. ad Petrum. Merituz vtriusq; inquit disspar non est in celo.

¶ De festo beatissimi Dominici patris nostri.

Magnus vocabitur in regno celorum. Matthei. v. c. Ab eloquentie flumine et aureo pelago Marc. Tullij Ciceronis nullā maiorem victoriam z singularem triumphum esse diffiniebatur: excepto homine preoccupato circa curas: et bona temporalia huius nostre ignobilis vilis et caduce vite mortalis in tali modo disponeret omnes suas humanas operationes: vt per sua benemerita reportaret immarcessibilem z inconta-minatam coronam in regno beatorum. Unde Lactā. in. j. c. ix. Hercules qui ob virtutem preclarissimus quasi aphricanus inter deos habetur. Nonne orbem terre quē peragrasse et purgasse narrat ſtupris: libidinibus: adulteriis inquinauit: nec mirum cum esset adulterio genitus alcmene. Qui tandem potuit in eo esse diuini: qui suis ipse vitiis mancipatus z mares et feminas contra omnes leges infamia dedecore flagitio afficit? Sed ne illa quidez que magna z mirabilia gessit talia iudicāda sunt: vt virtutibus diuinis tribuenda videantur: quid eniz tam magnificum si leonem aprūq; superauit: si aues sagittis deiecit: si regium stabulum egessit: si virginem vicit: cingulumq; detraxit: si equos feroces cuz dño interemit: omnia sunt ista fortis viri hominis tamen illa enim que vicit fragilia et mortalia fuerūt. Nulla est eñ quod ait orator tanta vis que nō ferro aut viribus debilitari frāgiq; possit. At animā vincere: iracundiā cohibere fortissimi est: que ille nec fecit vnq̄ nec potuit. Hec q̄ faciat non modo eum summis viris comparo: sed simillimum deo iudico. Ille. ¶ Vulgariza sic. Serenissime imperator cōstātine inquit Lactan. inter oēs celebres et admirandas pugnarū z bellorum victorias quas possit hre hō i presenti militia: excellētissima pōt vocari victoria suimet: eo quod mlti principes z milites mūdi suppoluerunt ecq̄ impio z dño multas nationes z pplos. Nō subdiderūt tñ prana deiyderia sua impio rationis essendo dediti vitiis et peccatis. Hercules imaniſſimꝰ et vitiosus princeps apd grecos p suā igētem z grādē magnanimitatē a populis infra deos fuit numeratꝰ. Hic ē q̄ dū eēt paruulꝰ i cuna strā

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

gulauit duos serpẽtes occidit leonem:vicit idram:porcũ erimantiũ vicit achẽloũ:antheũ:busyridem. Diomedẽ regem thracie fecit comedere equis suis.Occidit Centaurum:sustinuit celum:descendit ad regnum stygium z vi traxit cerberum:z multas alias experientias supra numerum.xxx.fecit alios vicit se autem non cum esset deditus obscene libidini z carni:at animum vincere dicit Lac.zc. Unde Seneca nulla est maior victoria quam seipsumvincere:ſm Egidiũ triplici de causa quis dict⁹ est magnus. Quidam a pugna. Dñicus vicit hostes:vicit se zc. ¶Secũdo a scia:dñicus dr doctor.Eccl'ie. O lumen eccl'ie zc. ¶Tertio a sctitate dñic⁹ sctũs in vtero matris sanctificatus.magister Rainaldus dicit de eo.hic est i quo Adã nõ peccauit. Et merito dictus est Dñic⁹ qr vt dr.iiij. Matth. Et instit.de donationibus.§.est z aliud.z.ij.q.j.c. clericus. z extra de prebẽ.c.cũ ſm. Nomina imponunt ſm proprietates rerũ.dr dñic⁹ quasi tot⁹ dñi.vel dñicus quasi custos dñi:vel dñic⁹ quasi a dño custoditus.Ideo merito iure de eo dr. Magnus vocabitur zc.In presenti sermone intẽdo p̃dicare de.viij. prerogatiuis quibus pũssimus deus decorauit btm̃ dñicũ:z qr vt habent theologi.vij. sunt virtutes quib⁹ aia tanq̃ per grad⁹ vni⁹ scale celũ ascendit per quos beatus dñicus et ipse ascendit prout ecclesia canit.scala celo prominens zc.ideo dicamus Magnus vocabitur zc,

Primo in virtute charitatis.
Secundo in virtute fidei.
Tertio in virtute spei.
Quarto in virtute iustitie.
Quinto in virtute temperantie.
Sexto in virtute fortitudinis.
Septimo in virtute prudentie.

¶Prima prerogatiua dr zc. Pro declaratione notãda est sñia Augu.in sermone de.v.panibus.z ponitur de cõse.di.j.c.qui vult.§. si qs habuerit charitatem tantã vt paratus sit p fratribus mori pfecta est in eo charitas. Ille,super quo Thom̃.ij.ij.q.xxiij.articu.j.z phus viij.Ethic.c.iiij.et Cice.de amicitia qđ tres sunt species amicoruz. quidam pro bono vtili q̃ durãt solum tpe prosperitatis.de quibus eccha.vj.Est amicus fm tps. idẽ. Est amicus z socius mense.de quibus Ouid.lib.tristium.Dum fueris felix: multos numerabis amicos. Tpa si fuerint nubila solus eris.et Ascula.libr.ij.c.ix. O quot amici.O quot coniũcti nobis adherent in felici statu ; cõtrarijs nõ flantibus ventis. Amor taliũ fructu tm̃ durante permanet. z Ambro.Facilis vor et cõis tuus sum tot⁹ sed paucorũ effect⁹ .Talis nõ est bona amicitia:qr vt habet phs ix.Eth. Amici existentes ppter bonum vtile et delectabile . His cessantibus cessat amicitia.hoc amore multi deum diligunt dum hñt tpalia ab eo:que dilectio mercenaria dici potest. De tali dilectione di.Señ.diridendo eam. Vel muſce sequũtur : formice frumentum cadauera lupi. Scđo quidã sunt amici pro bono delectabili z inhonesto vt luxurioſi et carnales: tali amore adamauit Dauid Bersabee. Tarquinius Lucretiam. Paris Helenam. Jason Medeã. Romulus Florã , Hercules Deianiram.et.M.Antonius Cleopatrã. O pater est bonus iuuenis.di.mulier. Nunq̃ aliqđ malũ vidi in eo. Bñ videbim⁹ qñ virga turgescet. Jõ Tul. de amici.Hoc vnũ sentio nisi in bonis amicitiam esse non

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

posse. Tertio quidam sunt amici pro bono honesto: et iste est verus amor q̄ fundat in virtute. de quo phs. v. Eth. Perfecta amicitia est que est propter virtutē. z eccl'. xxv. Btūs qui inuenit amicū fidum: qz amico fideli nulla est cōparatio. Cōditio hui⁹ amoris est qđ nō solum p amico tpali ponat tpalia. iuxta illud. Eccl'. xxix. propter amicū perde pecuniā: sed ét ponat vitam corporeaz qua nihil charius. Jo. xv. Maiorē charitatē nemorz. qz Job. j. Pellē p pelle z cuncta q̄ hz hō dabit p aia sua: in qua amicitia fuerūt illi duo romani damō z phiti⁹: de q̄b⁹ Ci. li. de amici. di. Qui adeo se amarūt vt vn⁹ p altero morte vellet subire: qui ergo habuerit tātā charitatē zc. Hac charitate fuit decoratus pr̄iarcha dominicus q̄ parat⁹ fuit p fratribus mori: sicut canit ecclesia. Sitiebat seruus xp̄i martyriū: sicut sitit cervus ad aq̄ fluuiū. Legit de eo qđ multo tpe barbā nutriuit: z alium loco sui fratribus prefecerat intendens ire predicare saracenis z infidelib⁹ p fide. Sed diuina puidētia aliter disposuit: vñ ipse remansit. Preterea q̄dā vidua dū lamentaret apud patrē sctm̄ de filio vnico capto a saracenis z postularet ab eo subsidium. Argentū inq̄t et aurū non est mihi: sed ecce offero me p redēptione filij tui. O charitas imensa. voluit seruare illud. j. Jo. iij. Nō diligam⁹ verbo: neq̄ lingua: sed zc. Vñ precibus scti filius fuit libertati datus. Preterea cum esset iuuenis z studeret palētie in artib⁹ liberalibus: z cerneret in vrbe esse grandē penuriā: motus pietate pauperū vendidit oēs libros et supellectilem et dedit pauperibus. Unde poterat dicere illud Job. xxj. Ab infantia creuit mecum miseratio et de vtero egressa est mecū. Hac charitate victus et munitus oi die dabat sibi tres disciplinas duras. Una p se. Aliam pro pctōribus. Tertiā pro aiabus purgatorij. Pro hac charitate discurrebat p villas: castella: p̄dicās verbū dei. Et dū appropinquaret terre plorabat pctā q̄ ibi fiebant. Sequens exēplū illud. Lu. xix. Videns Jesus ciuitatē fleuit sup illā. Preterea de nouitio q̄ a conuentu recessit: qūocū lachrymis impetrauit eū a virgine. cū semel esset Rome z predicaret corā Innocētio et cetu Cardinalium mirāda z inaudita papa in stupore versus interrogauit vbi ista didicerat? Ille beatissime p̄r in libello paruo charitatis. Magn⁹ ergo vocabit. ¶ Scda prerogatiua qua fuit magn⁹ dr fidei fm Tho. ij. ij. q. clxxvij. art. j. Virtuti fidei attribuit opatio miraculorum: iuxta illud Lu. xvij. Si habueritis fidē sicut granū synapis: dicetis huic arbori eradicare z obediet vobis. Ad ppositū. Hāc habuit qz lusitata miracula fecit: cū esset peruij. lx. peregrinos obruptos in illo lacu suscitauit. preterea miracula fecit in pane vino z aqua. Prio in pane qz Bononie xvj. fratres satiauit in mēsa de pane multiplicato in manibus suis. Et rome in sancto sixto. xxiij. frēs satiauit de pane asportato manu angelorū. Preterea veniēs in Italiam cū fratre Joāne cōuerso iter alpes lombardie cepit socius deficere fame: adeo qđ ire nō poterat. O pater fame deficio. Cui ille spū prophetico plenus. vade ait ad talem locū z quicquid inueneris tolle. Qui iens inuenit optimū panē inuolutū mappa alba portatum a celo precib⁹ scti q̄ satiat⁹ aliā partē ibi reliquit: preterea de vino ro

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

me in scō sixto. Cum caneparius ḡreret publice in mēsa. Pater non est de vino in vegete. Cito respondit. Cito vadas ad vas illud: z dic ei hec verba. Dñic⁹ Jesu xp̄i seru⁹ cōmunicatorium vino. dic bis literali sermone statim tale vinū exijt de vegete quod nunc̄p fratres tale vinū biberant illi⁹ bonitatis. Preterea in aq̄ fecit miraculum Cremone in conuētu sancti franciſci. Dū esset ibi aqua turbida z amara aqua fratres infirmabāt: coram francisco fusis p̄cib⁹ aquam illam clarificauit et dulcorauit: q̄ aqua sanant infirmi vsq̄ hodie. ¶ Tertia prerogatiua ꝛc. Habuit em̄ maximā spem in deo suo vltra q̄ dici potest: quod ostendit multis exemplis: sed omissis alijs vnico exemplo ostenditur. Cum quidam prior cisterciensis mutuo loqueretur cum eo: inter loquendum protulit sanctus pater noster istud verbum mirabile: quod omnia que a deo petebat: ad libitam impetrabat. Cui prior: si sic est impetra conuersionē magistri Cōrardi Teutonici viri docti quem fratres valde affectant. Ré inquit difficilem flagitasti. vnde p totam noctem orationi insistens. In mane dum cātaretur. Jam lucis orto sydere, affuit ille doctor cū magna comitiua in medio chori se prosternens. Misericordiam inquit peto o pater: vnde cum pluribus discipulis habituz suscepit. Quo facto: ita vox intonuit omnibus Bononiensibus quod plures relictis bonis paternis ad ipsum confluebant. Seruus autem non ingratus: vt apis argumentosa cepit legere publice in sancto Petro quatuor libros. primo sup Matth. z ipsum postulauit. Super epistolas canonicas, super p̄s. et super Apo. Audiens autem innocētius papa famam huius viri: illo acersito fecit magistrum sacri palatij cum omnibus pertinentijs z grastijs. O dignitas singulariter ordini concessa. Quo facto ad pedes pontificis z cardinalium legit publice epistolas Pauli et eas commentatus est. In quo tēpore dum maxima hereſis pullularet in partibus tholosanis misit ipsum cum xp̄o. abbatibus cisterciēsibus z pluribus fratribus ipse innocentius pro exequendis negotijs fidei. In quo tpe dñicus cepit ordinē suum anno. M.ccj. Sed confirmatio adhuc nō erat cū effectu: que fuit anno. M.ccxv. Dū esset ibi summus pontifex ordinās q̄dā i partibus tholosanis agenda et deliberans scribere super his. b. dñico vidit in visione ecclesiam minātem ruinā magnā z. b. dñicū humeris eā sustētantem. Accersito igit notario dixit ei. scribe sic fratri dominico z cum eo predicantib⁹ in partibus tholosanis. Deinde dixit. scribe sic fratri dñico z socijs cum eo predicantib⁹. Tertio dixit. Non non: sed scribe sic. Magistro dominico et fratribus predicatoribus. sic em̄ iubet dñs. vnde qđ a papa Innocentio petierat: eo defuncto a successore suo honorio impetrauit confirmationem scilicet sui ordinis q̄ diceretur fratrum predicatorum. Qui ordo dicit primus inter mendicantes: vt exp̄sse habet in glossa. in. c. q̄ ex eo. li. vj. z in. c. quorundam. De electione. lib. vj. z in. c. cum ex eo. De excessibus prelatorum. z de priuilegijs. c. in his. et in clemen. dudum. De sepulturis. Magnus ꝛc. ¶ Quarta prerogatiua ꝛc. in. vij. Poi. Sine quatuor virtutibus non dicitur quis beatus. B. dominicus habuit pri-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

mam prerogatiuam iustitie que est reddere vnicuiq; qđ suū est: vt patet insti.de iusti.z iur.ℌ iustitia. et.ff.eo.l.iustitia.et.xp̄ū.q.ū.c. cum deuotissimam. Summū in rebus bonum est iustitiam colere: et sua vnicuiq; iura seruare. Que clamat vnicuiq; reddere quod suum est. Cum habeat in se tria officia.
Primum malis reddit supplicia.
Secundum indigentibus prestat subsidia.
Tertium sibūpsi parat remedia.
¶ Primum ꝛc. Augu.iiij. de ci.c. iiij. Remota deniq; iustitia: quid aliud sunt regna nisi aperta latrocinia? O quot mala fiunt. ff.ad.l. aquiliam.l.ita vulneratus. Delicta non debent remanere impunita:quia.C.de penis.l.si quis. Impunitas delicti inuitat homies ad malignādū.z dist.l.c.si quis. Que est ista iustitie inimica bonitas: palpare criminosos: et vulnera eorū incurata seruare. Clama cōtra dños temporales. Punire malos bonum est.vnde Señ.ad Lu. Bonis nocet:q̄ malis parcit. Hanc habuit dominicus. qđ patet exēplo illius conuersi q̄ recepit a'muliere quēdam pannū lineum sine sui licentia:quē grauiter disciplinauit:rogat⁹a fratribus vt desiste ret. Respondit. Vult deus delicta puniri. ¶ Secundū bonum est ꝛc. Aug. Perfectio christiane religionis i pietate ꝓsistit: de qua Ouid. li.de ponto. Regia crede mihi res et succurrere lapsis. Plato in timeo. Bonos viros cōmodos esse decet. et Juuenalis Satyra. viij. Miserere inopum. Beatus dominicus fuit multum pius erga pauperes: qui voluit fieri eleemosynas ad portas:patet exemplo illi⁹ in cōuentu sancte Sabine:cui dedit capam. ¶ Tertio sibūpsi ꝛc. qđ maxime fit per orationē. Vita huius patris fuit in oratione:quia reperit plures modos orandi. Nam aliquando orabat inclinatus:vbi referebat Christū dei celo ad terrā descendisse in vterū virginis. Aliquando in terra prostratus :representabat orationē quā christus fecit ad colūnam. Aliquādo manus tenebat in cruce:representans orationem christi pendentis in cruce. Aliquādo manib⁹ leuatis i aere: representabat qđ Christus eleuatis manibus ferebatur in celum. Unde in legēda dicit de eo. Claustrum et altaria lachrymis consecrabat. ¶ Quinta prerogatiua ꝛc. Que nihil aliud est ꝫ Alber.li.v. Compendū.c.xxxv. nisi quedā virtus que moderat omnes passiōes freno rationis. De qua apostolus Ephese.v. Modestia vestra no.ꝛc. Dominicus fuit admodū tēpatus in omnibus modis viro claustrali plurimū necessarijs. ſm Ber.in sermone ad monachos. Uerus religiosus debet esse temperat⁹ quo ad quinq;. In quibus fuit plene beatus dñicus. ¶ Primo quo ad potū. quia Eccle.xxxj. Nullum est ibi secretum vbi regnat ebrietas. et apl̄us Eph̄e.v. nolite inebriari vino i quo est luxuria. Quo ad hoc dñicus fuit parc⁹: q̄ per.x.annos stetit sine vino. Coactus tandē ab epō Oxoniensi vt biberet ita temperatū sumebat qđ saporē non habebat. ¶ Scđo quo ad cibum. prouerb.xxix. qui delicate nutrit seruum suuz postea sentiet eum contumacē;nō credo hoi bñ pasto esse saltē sine malis cogitationibus:q̄ dicit Bergomēsis. A bucha clibanus calefit. Dñicus fuit temperatus. ſm̄ dicit de eo: qđ in tholosa i quadragesima ieiunauit i pane et aqua. in sequenti.xl. in Carcas-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

sona fecit sibi. De quo ieiunio dicit Hier. Panis z aque ieiuniū inter cetera christiani ieiunia amarissimū esse scias. pretereacarnes non comedit. A quib⁹ se abstinét xiiij. religiões antique. z xxiiij. phi vnde Xenocrates tria precepta dedit discipulis suis: venerandos deos. Honorandos parétes. Carnibus non vtendum. Ideo Greg. in morali. Ubi carnes comeduntur modica penitentia est. et philosophus. j. Poli. Bonus est corpus regi ab anima. ¶ Tertio temperatus quantum ad indumenta. Cū sit mortuus mundo. Ideo Augu. in regula. Non sit notabilis habitus vester: contra pomposos religiosos. Unde Hieronym̄. Sordide vestes munde mentis indicia sunt: dominicus fuit temperatus: quia vilissimas vestes ferebat vt patet visienti eas in conuentu nostro Bononie. ¶ Quarto quātum ad dormitionem quia omni nocte surgebat ad matutinas et super stramenta dormiebat z in ecclesia super bradelas. ¶ Quinto parcus quantum ad locutionem. fm Alber. ꝓpter duas causas homo debet esse taciturnus. Primo quia lingua est occasio mali. prouer. x. In multiloquio non zc. Xenocrates ph̄s cum iter multos taceret: interrogat⁹ quare hoc faceret. Respondit: qz locutū me esse aliquando penituit: tacuisse aūt nūq̄. Secūdo quia signū est stultitie. Eccl. x. Stultus verba multiplicat. Solon ph̄s cum alijs loquētibus taceret: rogatus vtrum taceret propter inopiā verbor̄: aut qz stultus esset? Respōdit. Null⁹ stult⁹ tacere pōt. Jō quantū ad hoc dñicus fuit parcus: quia in arduo silentio se seruauit. Unde magnus zc.

¶ Sexta prerogatiua zc. fm Alber. ꝓpter duas causas homo debet esse taciturnus. Primo quia lingua est occasio mali. prouer. x. In multiloquio non zc. Xenocrates ph̄s cum iter multos taceret: interrogat⁹ quare hoc faceret. Respondit: qz locutū me esse aliquando penituit: tacuisse aūt nūq̄. Secūdo quia signū est stultitie. Eccl. x. Stultus verba multiplicat. Solon ph̄s cum alijs loquētibus taceret: rogatus vtrum taceret propter inopiā verbor̄: aut qz stultus esset? Respōdit. Null⁹ stult⁹ tacere pōt. Jō quantū ad hoc dñicus fuit parcus: quia in arduo silentio se seruauit. Unde magnus zc.

¶ Septima prerogatiua zc. fuit enim prudens. De eius prudentia Eccl̄ia canit in missa. Fidelis seruus z prudens quem zc. Quod patet: quia posuit omnia media perueniēdi ad paradisum in suo ordine. ordinauit studia de quib⁹ Sene. ad Luc. Scio neminē beate viuere posse sine studio sapientie. Ordinauit ieiunia. Ordinauit ardua silentia et quid vltra? habitum a Maria suscepit. Legitur enim in chronica ordinis quod fuit quidam magister Reginaldus scientia et virtute preditus qui in iure canonico quinq̄ annis legerat Parisius. Hic Romā veniens cuidā cardinali cor suū aperuit se velle per mundum dis

bertum. Officium fortitudinis est aggredi ardua z aduersa equanimiter ferre. Quod est summe necessarium seruis dei. Cū perfectio vite christiane sit semp bona agere: z mala pati. Et in his homo debet semper esse fortis: vt patet per iura. l. inter stipulante. §. sacramēta. ff. de ver. obli. Aduersa fortuna non est desperandum: dominicus hanc habuit qz ab hereticis multa passus est. Sed in omnibus cō stans fuit. Una die cum pertransiret loca in quibus parate erant sibi insidie intrepidus canere cepit. Salue regina mis. zc. pretereā alia vice dū quādā sylua trāsiret vbi erāt heretici: cū socijs canere cepit. Aue maris stella. Pretereā rogatus quare plus morabat in Tholosa ꝓ i Carcassona vbi erat sic bene visus. Respōdit. quia ibi plus persequebat. pretereā Tholose per edictū publicū factū est vt nihil sibi ferret fratribus. Qui sic steterunt per annū in quo sanctus dei eos amorose ad patientiam animabat.

¶ Septima prerogatiua zc. fuit enim prudens. De eius prudentia Eccl̄ia canit in missa. Fidelis seruus z prudens quem zc. Quod patet: quia posuit omnia media perueniēdi ad paradisum in suo ordine. ordinauit studia de quib⁹ Sene. ad Luc. Scio neminē beate viuere posse sine studio sapientie. Ordinauit ieiunia. Ordinauit ardua silentia et quid vltra? habitum a Maria suscepit. Legitur enim in chronica ordinis quod fuit quidam magister Reginaldus scientia et virtute preditus qui in iure canonico quinq̄ annis legerat Parisius. Hic Romā veniens cuidā cardinali cor suū aperuit se velle per mundum dis

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

currere vana relinqueret christū in paupertate predicare. sed medium ignorabat. Respondit ille. Nouus ordo predicatorū nunc oritur qui est fm qđ desyderas: et officiū predicationis z paupertatē volūtariā pfitetur. Et magister huius ordinis qui in hac vrbe predicat ordini insistit. Ipso autem inuēto volūtatē suam ei aperuit z ingressum ipsi⁹ ordinis deliberauit. Sz mox infirmatur: et a medicis pro mortuo relinquitur. Ductus autē per totam noctem orationi se dedit: z perseuerante in oratione virgo duabus puellis sociata predicto magistro Reginaldo vigilanti apparuit. Pete inquit a me quicquid vis: z dabo tibi. Deliberanti quid peteret: vna ex domicellis suasit vt nihil peteret: sed regine celi se committeret: quod et fecit. Tunc illa habitū ordinis ei ostendit. d. Ecce hic est habitus tuus et tui ordinis: z continuo disparuit: sano ipo facto. Mane veniēs beatus Dominicus ei omnia que viderat intimauit z habitum quem ibi ꝟgo reliquerat: dedit beato dominico. Qui se z magistrum reginaldū z fratres suos induit. Maz antea vestiebantur vt vestiuntur canonici regulares cum camisia. Quia tunc temporis sub episcopo viuebāt in communi canonici regulares sicut nunc religiosi: q̄ oia fuere anno. M.ccxvj. Unde nulla religio gloriari potest habitū suuz se habuisse a virgine preter hāc. O cum quāta reuerentia debet portari: nec vacat mysterio magno. Cappa nigra significat mortificationem carnis. s. vt de eis dicatur illud Colł. iij. mortui estis: et vita vestra abscondita est cum christo Tunica alba puritatem mentis quam debent habere predicatores ad instar angelorum. Cingulum in modum crucis significat mortificationem carnis. Scapulare obedientiā que est iugum xpi. De quo Mat. xj. Tollite iugum z. Zona castitatē qua poscere debent. Calciamēta imitationem sanctorum exemplorū. Ephe. vj. Calciati pedes in preparationē euangelij. Hec est illa religio que in veteri testamento est figurata. zacha. vj. vbi prophetа dicit. Ecce quatuor quadrige egredientes de medio duorū montiū. In quadriga pria equi ruffi. i. minores. In quadriga scda equi nigri. i. eremitani. In quadriga tertia equi albi. i. carmelite. In quadriga quarta equi varij z fortes: et querebāt ire z discurrere per oēm terram. Ibi qđ intelligitur de predicatoribus prout Alexander papa quartus declarauit. d. Hi sunt viri pbati in lege dñi fratres ordinis diui dominici efficaces q̄dē in opere atq; potentes in sermone q̄ vbiq; per totū mundum ipsorum ora intonāt velut tube: z in omnē terrā exiuit son⁹ predicatiōis eor. Et vsq; ad fines orbis terre sua salutifera ꝟba sonant. Ille. Et pius papa illustri Maumento scribēs de religionib⁹ dicit. Vera z catholica est lex xpiana: que diuinis est magnificata oraculis. Et infra. dominicus in extremis hoīs hispanienatus quasi vespere emicuit qui nouū viuēdi modū suis auditoribus tradidit. Et predicatorum instituta regula vniuersum illustrauit orbē. Ille. Ubi nota quod quatuor sunt regule religionum. Prima fuit basilij sub qua militāt monachi orientales seu greci. z fratres armenij: vulgo dicti que regula est satis dubiosa. Scda fuit Augu. sub qua militāt Canonici regulares perdicatores: eremito-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ni.Seruite.Scopetini.Hierosolimytani sancti Jo.Ordo sancte brigide:xplures alii. Tertia est Benedicti sub qua militant multi ordines vt monachi nigri: de quibus de statu monachorũ.c.ne in agro. Qui cuz essent relaxati reformati sunt speciali congregatione que dr.s.Justine.Militant etiã Cisterciẽses:quos.Ber. dilatauit mirabiliter Sauedunẽses instituti per btm̃ Romaldũ ordinis vallis vmbrose.ordo montis oliuaruz. ordo montis phani . ordo celestini oẽs sub regula bñdicti.quarta regula est ffrãciſci:vt ponitur in clemen. Exiui de paradiso.de ꝟboꝛ signiſicatiõe.sed dicis: o pater vbi vos habetis regulam sicut isti? respõdeo:qz vltra regulã augustini est scda regula que dicitur constitutiões: vt patet hic per papam.Et predicatorũ instituta regula:sicut Cartusieñ.qui nullam acceptant regulã preter constitutiones suas que regula appellatur. ffiec oportet dicere. Jsta regula nõ ponitur in iure:sicut Frãciſci z benedicti. Cui respõdeo q̃ z Pilatus ponit in symbolo:z Herodes in euangelio:tamẽ sunt dãnati.Loca sctã dicit Hieronymus non faciunt hominez sanctũ:bene est pater.Sed hec regula modo satis constat sicut facilia solent.Sed sup firmaz petram.Petra permanens nunq̃ habuit hereses.Hic patriarcha socium indiuidum sanctum Frãciſcum haberevoluit in vinea domini sabaoth:pro corroboratione ecclesie. Legitur enim in Chronica ordinis q̃ anno dñi. M.ccxj. magna guerra fuit inter Genuenses z Pisanos per mare: z tunc vbs Hierusalẽ erat militum.s. Joan. Rhodũ. Qui ex triumpho ibãt indu̇ti pannis aureis. Sed perdito sepulchro xp̃i induũtur de nigro. Tũc tp̃is assidiata fuit ab infidelibus.Tũc papa innocẽtius fecit cõcilium generale dictum lateranense in quo fuere prelati numero.M.quingenti. Concluſuz fuit q̃ fieret pax inter Genueñ.z Pisa. Et fuerũt missi vnus post aliũ circa legatos.xxx.Nec aliquis eoruz vnq̃ reuersus est: nec propter deũ nec propter sepulchrũ.Tandez innocentius se mouit in persona vt iret pro pace fienda z infirmatus perusij mortuus est: cui successit papa honoriꝰ: z voluit q̃ vnuſq̃sq̃ veniret ad dãdũ et obedientiaz. Et hoc modo perdita est vrbs hierusalem. Et tũc anno domini. M. ccxvj. Apparuit Christus in aere totus furibũdus cum tribus lanceis contra tria peccata superbie: luxurie:auaritie. Virgo autez maria genibus flexis ad pedes christi prouoluta. Parce peccatoribꝰ: quia dabo tibi duos seruos meos Dominicũ z Franciſcum:q̃ mundum conuertent ad te.Qd̃ z factũ est:qz hi duo ordines sunt duo cãdelabra in mũdo. Qd̃ bene innuit Dantes.xj. Paradisi.Diuina prouidentia que mundum regit eo cõsilio quo omnis creatura superat anteq̃ in perditione caderet propter suam libidinem . Sponsam ecclesiam in sublimi. Clama. Desp̃sauit eiꝰ cruore sacro. In quaz ponit curas z confidentiaz. Creat duos principes qui in eiꝰ fauorez hinc z inde essent ille duces. Unꝰ totus fuit amore seraphicus. Alter sapientia cherubico splendore fuit in terris. Conductus autem Bononie post conuersionem multorũ mortivicinꝰ.Conuocatis.xij. fratribꝰ ad se testamentũ fecit dicens hec sunt q̃ vobis iure hereditario tãq̃ filijs possidẽda relinquo cha

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ritatem habete. De qua Aug. Sola dilectio discernit inter filios regni ⁊ diaboli. Humilitatem seruate. De qua Matt. xj. Discite a me ⁊c. Paupertatem volũtariam possidete. de qua Mat. v. Beati pauperes ⁊c. His dictis ⁊ fratrib⁹ oscultatis: lngentibusq; de suo recessu consolatus est di. Gaudete viscera mea: quia ad patrem vado: ⁊ pro vobis ⁊ ordine meo orabo: ⁊ quod promisit non fefellit. Nam in breui post suum obitum creuit ordo mirabiliter taz in numero fratrũ ꝙ in scientia. Sumptis omnibus ecclesie sacris: tũc audita est vox. Veni ad gaudia vite: veni dilecte mi. Et sic fratrib⁹ vale fecit ductus ad illã patriã sempiternaz. In verbo. Veni: fiat practica. Veni gubernator ecclesie. Veni tuba paradisi. Veni splendor tenebrosi mundi. Veni de triumphali crucis vexillo crucis indefesso milite. Beatus autem gualla tunc episcopus Brixien. qui aliquando fuerat ibi prior vidit in visiõe scalã quã xps ex vna parte ⁊ mater ex alia tenebãt ascẽdẽti dñico. Que scala habebat. vij. gradus. s. charitatem: fidem: spem: iustitiã: tẽperãtiã: fortitudiné: prudentiã. Et interrogantib⁹ fratrib⁹ quare sic fieret amabilissime? Respondit quia vna columna cecidit ecclesie: scilicet Pater noster dominicus mortu⁹ est. Magnus ergo. ⁊c.

¶ In festo diui Thome aquinatis doctoris erimũ.

Magnus vocabit in regno celorũ. Matt. v. ¶ Anima pegrina ad maginẽ ⁊ similitudinẽ summi factoris creata: prolãto appellat grãdis: excelsa: ⁊ alta in triũphanti patria paradisi quanto se inuenit esse vestitam et adornatam virtutib⁹ ⁊ bonis moribus in presenti vita Hieron⁹. ad Celantiam. Nobilitas summa est apud deum clarum esse virtutib⁹. Nam ille apud deũ preest potior. non quem nobilitas generis: sed quem deuotio fidei ⁊ vita sancta commendat. Et. C. Flamineus in oratione contra. P. Cor. Scipionem. Ego enim non in aliena gloria aut falsis fortune bonis: sed in ꝓpria veraq; animi ⁊ tute nobilitate esse existimo. Secundũ Egidiuz Romanum in libro de regimine principum ⁊ philosophuz in Pol. Triplici ratione aliqui sunt dicti magni.

Primo quidam a pugna.
Secundo quidam a scientia.
Tertio quidã a sanctitate vite.

¶ Primo a pugna: vt Alexander magnus qui circa. v. millia ciuitates subiugauit: et quasi totum orientem. Et Karolus rex Francorum: qui totum quasi occidentem subiugauit. Et de Pompeio magno qui dict⁹ est magn⁹ apud Romanos vt refert Orosius ob rerum gestarum multitudinem: populos innumeros subdidit populo Romano. Et. xxij. reges orientales vicit.

¶ Secundo a scientia: vt Albertus magnus. De quo pius papa ad Turcum. Precipua est Alberti magni scientia: qui nullum doctrine genus creditur ignorasse. Vere magnus: ideo quia monarcha philosophorum nominatur.

¶ Tertio a sanctitate vite: vt Job primo. Erat autem Job vir magnus super omnes orientales qui morabantur in terre. super quo Gregorius dicit. Magnus enim inter orientales efficitur qui

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

non inter actiones malorum querentium ima ⁊ fugitiua:sed inter choros conatur proficere superno rum ciuiũ.⁊ Joan. bap.Luc.j.ait angelus zacha.Erit magnus coram dño.Et Matth.xj. Inter natos mulierum non surrexit ꝛc. scz maioritate virtutum. Isto triplici modo fuit Tho. magn⁹. Primo a pugna cõtra mundũ dimicãs. Secundo a scientia:quia doctissim⁹ virorũ. Tertio a sctitate vite:quia nunq̃ peccauit mortaliter.Ecclesia canit hodie. Collaudetur rex gloriose:q̃ p Tho. lumen ecclesie mũdũ replet doctrina gratie. Magnus fuit triplici ratione.

Primo ratione diuinalis prenominationis.

Secundo ratione diuinalis ordinationis.

Tertio ratione diuinalis glorificationis.

¶Primo rõne ꝛc. Una maxima est in theologia: quod diuina pudentia quotiescũq; voluit mittere hoiem aliquem pro vniuersali reformatiõe mũdi prius ipsum ostẽdit dupliciter.

Primo verbo prophetico.

Secundo signo diuino.

Quod patet triplici lege.

Primo lege naturali.

Secundo scripturali.

Tertio euangelicali.

¶Primo naturali. Quãdo misit in tpe nature Noe pro mũdi reformatione ipm ostendit verbo prophetico.Gen.v.capit. Quia ei⁹ pater Lamech in nominis impositione dixi.Uocabitur nomen eius Noe. Iste cõsolabitur nos in opib⁹ manuũ nostrarũ in terra:cui maledixit dñs.q.d. Ueniet diluuium per qd terra maledicet:et sterilis efficiet.Sed Noe consolabit nos: q vineã plãtabit:et vinũ bibem⁹ per qd natura iuuabit.Ecce q ipsum ostendit verbo pphetico. ¶Scdo scripturali.De moyse:qñ ipm misit:cuz esset puer educatus a filia pharaonis ostendit ipsum signo diuino:q coronam capitis de rege abstulit ac in terrã proiecit. Insignum qd in futuro tpe destruere debebat regnũ pharaonis. Uñ ex hoc secretarij pharaonis clamare ceperũt. Moriatur puer iste.O rex:quia destruet regnum tuũ.Uolẽtes experiri imposuerũt ori ei⁹ prunas propter quas balbutiens erat moyses.Quod ostenditur q postea voluit ipsum dominus mittere pro ambasiatore:excusabat se quod esset impeditioris lingue.

¶Tertio lege euangelica.Quando mittere voluit Jo.bapti.ostendit ipm verbo pphetico.s. per angelũ.Luc.j.Erit magnus corã domino.s.sanctitate ⁊ virtute. Ad p positum.Dũ mundus esset in maxima ignorantia peccatorũ:⁊ pũssimus deus compatiens humano generi vt ipsuz reformaret voluit mittere sctm Tho. qui vt lumen scientie ⁊ sanctitatis ecclesiam illuminaret.Quem voluit ostendere tali signo sicut dictum est : sed dicis.o pater nunquid erant alij doctores.Athanasius:Remigius: Damasce.Ambro.Gregori.Respõ deo scdz Bonauẽ.et Alber. super Luc.Qd habent homines reperiri in triplici differentia in presenti vita et seculo. Quidam habuerunt scientiã profundam:sed non habuerũt claritatẽ vt euangeliste qui licz dixerint magnaitñ obscura.Ex hoc quidẽ plures sunt effecti heretici vt manicheus valentinianus apolloni⁹. Fuerunt insuper doctoris ecclie et antiqui doctores qui fuerũt obscuri:intm qd multi sunt facti heretici:non bene

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

intelligẽtes dicta sua. Quidã alij habuerũt scientiã clarã et profundam:sed nõ habuerũt sctitatis signillũ:qđ est principale in doctore: qz vt dicit phs in libro de pomo et morte.Docentes alios mẽtiri non debẽt.Lac.li.j.c.Nec tã de rebus humanis bñ meret q̃ sciẽtiã bene dicẽdi affert cp̃ q̃ pie atq; innocenter docet viuere.Hiero.ad paulinum presbyterum.epi et presbyteri habeant ad exemplum apostolos z apostolicos viros: vt quorũ honorem possidẽtes habere nitãtur z meritum.j.q.j.capit. Vltimus computandus est nisi precellat scientia z sanctitate que est honore prestantior.Ille.in.j.Metha. Signum sapientis est posse docere:ideo christus Matt.v. Qui aũt fecerit z docuerit:hic ꝛc. quidam alij fuerũt qui habuerũt scientiaz profundam z clarã: non dubiosaz nõ scrupulosam:non fantasticam. Et habuerũt titulum sanctitatis z bone vite sine qua nihil factum est.Et in numero istorũ fuit Thomas aquinas qui missus est a deo ad declarandum dubia et obscuritates.Sed anteq̃ mitteret ipsum: voluit prius pũssimus deus ipsuz ostendere dupliciter.

Primo verbo prophetico.

Secundo signo diuino.

¶Primo prophetico:qz cum eius mater dña Theodora esset grauida:ipsa ignorante missus est quidam eremita a spiritusancto illuminatus nomine bonus qui dixit. Gaude dña Theodora:quia cõcipies et paries filium:et Thomas vocabitur.i.abyssus.Hic erit magnus.s.invirtutibus:in toto terrarum orbe in vita et scientia eritq; ordinis fratrum predicatorũ. Nõ erit ordinis minorum eremitaruz sed p̃dicatorũ.Nota in v̊bo predicatorũ qđ iste ordo fuit prenunciatus triplici via. Prima pphetali. Scda humanali.Tertia diuinali. Prima pphetali.zacha.vj. Vidi z ecce quatuor quadrige. In q̃driga prima:equi ruffi.i. minores. In quadriga scda:equi nigri.i. eremitani.In quadriga tertia: equi albi.i.carmelite.In quadriga quarta:equi varij z fortes.i. predicatores:qui exierũt z querebãt discurrere per omnẽ terrã.Ille.sup quo Alexãder quartus papa.Hi sunt viri probati in lege dñi fratres ordinis diui dñici efficaces quidez in ope atq; potẽtes in p̃dicatione:q̃ vbiq; per mũdum ipsorũ ora intonant velut tube. Et in oẽm terrã exiuit sonus predicationis eorũ et vsq; ad fines orbis terre sua salutifera verba sonant. Scõo humanali.Abbas Joachim in sctõ marco venetijs:ante aduentuz huius ordinis fecit depingi habitum eius p plures annos ante. Preterea in constantinopoli in sancta sophia est ibi sanctus Paulus cum lris aureis super caput di. Agyo Paul' id est sctũs paulus.Deinde apud ipsum est quidam in habitu predicatorum cum literis super caput d.Kalo.Dñicus.i.bonus dominicus,Vere bonus. Que quidem figure facte sunt p annos quadringentos ante ordinez. ¶Tertio diuinali:celebrato lateranensi concilio. M.ccxv. summus pontifex ordinãs q̃dã in partibus tholosanis agẽda circa negotium fidei:et decernẽs sup his scribere beato dominico:et his qui cũ eo erant: accito notario dixit ei. Sede scribe super his fratri dominico et cum eo predicantibus in partibus tholosanis:statimq; aliquãdiu plus cõsiderans:sic dicit:magistro dñico et fratribus p̃dicãtibus: sic dixit dñs.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

dñs.Et sic scripsit notari⁹.Et dein ceps in curia et vbiqꝫ ceperũt ipe et filij eius se fratres p̃dicatores noiare.Ad propositũ. Eritqꝫ ordinis p̃dicatoꝝ inquit ille.Audiens aute mater verba tota leta rñdit. Fiat volũtas dñi.Ecce quõ verbo prophetico. ¶Secũdo signo diui no:iuxta illud verbũ eremite: nascitur filiꝰ cũ oi solẽnitate domus totus elegãs.¶Cum nutrix ipm lauaret in vase inuenit in manu sua scedulã quãdam in qua erat scriptũ Aue maria. Que charta fuit desup data diuinitꝰ.In signũ o detractor.s. Tho. qõ de btã virgine debebat scribere alta sup omnes doctores. Admirantes omnes de domo erãt stupefacti sup puero. Pater aũt rem tacitus considerabat. Unñ ptꝫ quõ fuit magnus ratione prenominationis. quia ꝛc.

¶Secũdo ratiõe ꝛc. qꝛ ordinauit suã vitã ad dei et proximi vtilitatem. Conclusio est philosophi in proemio Metha.qõ quatuor sunt conditiones veri sapientis.

Prima est ordinare debite.
Secunda est vitare discrete.
Tertia est docere perfecte.
Quarta est ꝓficere cõplete.

¶Pria est ordinare ꝛc.in.vj. Eth. Ordinare est p̃ncipalis pars prudentie que est prouidentia. In.j. Metha.Sapientẽ ordinare oportet: non ordinari.C. de episcopali audientia.l.humanum.C. de le.et fideicõmiss.l.j. A sapiente omnia bona fieri intelliguntur. sapiens et peritus nauta dicitur ille quãdo nauem deducit securam inter ꝓcellas maris ad portum. Finis creature est vita beata. Unde ille dicitur sapiens qui nauem anime perducit securam inter pericula huius vite ad portum padisi.vnde Apoc.ij.Esto fidelis vsqꝫ ad mortẽ ꝛdabo tibi coronã vite.Idem.qui vicerit non ledetur a morte scda. Tho.Angelicꝰ habuit hãc sapientiam:qꝛ cũ esset annorum.v.ꝛ mater recordaretur verboꝝ eremite: misit ipsum ad scholas de cõsilio patris eiꝰ,s.dñi Landulphi comitis aquinoꝝ ad monasteriũ montis cassini sancti benedicti:vt monachi ipm instruerent. Primo in moribꝰ:quia vt dicit Prouer.xxij. Adulescẽs ambulans iuxta viam suam:etiã cũ senuerit non recedet ab ea.Secundo in lr̃is: qꝛ vt dicit Sen. sine literis eger est animus. instructus ergo sufficiẽter in grãmaticalibꝰ patri suaserũt: vt ipm mitteret ad studiũ.Qui misit ipm neapolim vbi vigebat studiũ: infra.xij.annũ factꝰ est optimꝰ phꝫs: ꝛ intm̃ ꝓfecit puer ingeniosus qõ lectiões quas a magr̃o audiebat subtilius alijs repetendo discurreret:ꝛ nõ habebat in studio parẽ sibi nõ immerito:quia eiꝰ sapiẽtia potius fuit infusa q̃ acq̃sita. Unde legitur de eo qõ semper anteq̃ legeret lectionem aliquam prius ad orationẽ ibat:ꝛ cum semel disputasset nimis: et acute vltra vires humanas:quidam religiosus ordinis minoꝝ admirãs de eo super tanta sapientia in ipsum respiciens vidit radios splendentes procedere ad eius faciem vt sol: in hoc deus ostendebat quod debebat esse sol ꝛ lumen ecclesie. Ui dens autem non esse tutum habitare inter scorpiões spiritusancto illuminatus ordnem predicatoꝝ decreuit eligere. Sed quare potiꝰ elegit hunc q̃ alios? Respondeo: quia aliarum religionum dicitur dignior.probatur hoc modo. Illa religio dicitur dignior que continet in se vitã actiuã ꝛ contẽplatiuam.Alique sunt q̃ sequunt vitã

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

contẽplatiuã. Alique alie actiuã: iste aũt vtrãq. Primo actiuam: qz opera mie opaf: pascit esurientes diuino verbo p̃dicatiõis. infirmos pctis visitat: nõ occupaf circa veru assature. Secundo cõtemplatiam: quia hz studiũ orationis et meditationis. In hanc igitur ingredi voluit. Ad priore conuentus neapoli vadit z erat frater Joan. de sctõ Juliano: z tunc attingebat annũ. xiij. petẽs habitũ predicatorum. Cui prior. O fili mi: nimis iuuenis es. Cui Tho. O pater prior scriptum est Hiere. iij. Bonum est viro si portauerit iugum ab adulescentia sua. Et prior: pete licẽtiam a patre et matre. Cui Thom̃. scriptum est Matth. x. Qui amat patrem aut matrem pluſq̃ me non est me dignus. et Hiero. ad Rusticum. Licet in limine pater iaceat licet mater pectus et vbera ostendat: percalcato perge patre. percalcata pge matre: z siccis oculis ad vexillum crucis euola. Ille. Et prior. Non poteris portare onera religionis. Respondit Thom̃. scriptum est per Hiero. Nihil amantibus difficile. o Tho. es bono animo. Unde cum summo gaudio ciuitatis et conuentus fuit indutꝰ hoc sctissimo habitu. o iuuenes imitemplũ Tho. Audite Berñ. fugite de medio babylonis: et saluate vras: et conuolate ad vrbes refugij vbi possitis et de preteritis agere penitentiã: et in p̃senti obtinere gratiã: et in futuro prestolari gloriã. Ille. Scia conditio sapientis est vitare offendicula z occasiones que possunt impedire hominẽ a cursu vite eterne. qz hz phs x. Meth. Duo ctraria nõ possunt simul stare. et in. ij. Ethico. Unum cõtrariũ destruit alterũ. tho. vitauit oia pcta mortalia: quia nunq̃ mortaliter peccauit: imo de venialibus nunq̃ fuit auditũ. Unde dr de eo. Hic est in quo Adã nõ peccauit: qz in religione cepit viuere cum oi sctimonia. Fama volat ad parẽtes precipue ad matrem. Et vna parte gaudet propter verbuz eremite: et alia dolet ratione teneritudinis: quia. vij. Politicorũ generantis ad genitum naturaliter est amicitia. fratres qui erant magni domini in curia imperatoris ro. egre ferunt. o si fuisses secularis presbyter potuisses episcopari. Exẽplum Goffredi. Si fuissem de numero episcoporum fuissem de numero dãnatorum. Mater autem cum nobili comitiua neapolim vadit vt filium videat. Audiẽtes fratres zelotypi de tanto thesauro duxerunt ipsum ro. iterũ ro. vadit: fratres ipsum occulte mittũt parisius. Mater super hoc turbata insinuat filijs negotiũ: qui licentia petita ab imperatore ipsuz sequuntur: quẽ inuenere ad quendam fontem cum quatuor fratribus qui rapuerunt eum de manibus eorum: sed habitum nũq̃ potuere euellere: quia diuina potentia ꝛc. Duxerunt ipsum in castrũ matris quod dr Rocha sicca cum optima custodia: in quo loco otiosus non fuit: per duos annos quibus ibi fuit totam bibliam legit: textus sentẽtiarum memorie mãdauit fallacias Aristo. cõpilauit. Querentes autẽ fratres sui diuersis modis ipsum a bono proposito reuocare duobus modis vsi sunt. Primo introduxerũt sorores suas duas ad eum que blanditijs ipm alloquuntur. Ipse autem conuertit ad vitã sanctam eis legens scripturas: vnde maiorem sororẽ conuertit vt mundum relinqueret et monasteriũ sancte Marie de Ce-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

pus igressa est:vbi ꝯcito abbatissa facta est.Scdo mittūt iuuenez nudā:q̄ eaz debebat inclinare ad molitiez carnis cū esset annorum xvj.Nota qđ demō sagittat hominem per mulierem tribus modis.Primo per colloquiū.Eccl'.ix. Colloquiū illi⁹ quasi ignis.Scdo p aspectū.Eccl'.xxvj. Ne respicias mulieris pulchritudinē:q̄ tenet illam quasi qui apprehēdit scorpionē.Tertio p tactū.j.Cor.vij. Bonū est mulierē non tangere:qz per illā cecidit Dauid:Salomon:Sānson.M.Antoni.Paris.Hercules. Jason. Thomas autem celit⁹ inspiratus titionem manibus cepit: ac ipsam de camera eiecit signo crucis se muniens. Aduenere statim angeli post hunc conflictum qui eum strinxerunt cingulo dicētes.Ex parte dei te cingimus cingulo castitatis: quod nullatenus dissoluetur. Unde habuit in terra priuilegium beatoz. Ex tūc nūq̄ sensit stimulum carnis.Uidēs autē mater propositū filij timens facere iniuriam spirituisancto permisit ipsuz abire:z sic ordini est restitutus:z neapoli associatus est a fratribus cū ingēti gaudio.Unde quide operā dedit literis:vt ebri⁹. Ad paucos dies missus est Parisius:deinde Coloniam ad Albertum magnum vbi sub eo apicem magisterij adeptus est. ¶ Tertia cōditio est docere pfecte. Docuit autem populum Thomas duplici modo.Primo exēplo. Secundo verbo. Primo exemplo : quia xps cepit primo facere:deinde docere. Tho.hoc egit:qđ pz in triplici virtute quibus sanctus dei fuit ornatus mirabiliter:vt pz in ei⁹ legenda. Primo in humilitate.
Secundo in austeritate.
Tertio in paupertate.

¶ Primo ꝛc.Fuit humilis ore: qz nunq̄ superba verba exierunt de ore eius.Fuit humilis corde:quia nunq̄ de se presumpsit superba: nec vnq̄ supbiuit de aliquo actu studij.Fertur dixisse sepe discipulis suis . Regratior deo qđ nunq̄ de mea cathedra magistrali: aut actu scholastico motum habui inanis glorie. Quadam vice quidam conuersus ipsum in suum socium accepit per ciuitatem Bononie.Sanctus dei nō dedignabat. ¶ Secundo in austeritate: non comedendo carnes : dormiendo super saccos:ecclesie seruās ieiunia.Non est religio in ecclesia dei tam austera vt nostra : quia habet studia:habet comestiones graues.Frater Thomas non iuit ad etatem maturam:caro carnē nutrit:sed audiant verbuz Prouerb. xxix,q̄ delicate nutrit seruū suum postea sentiet cū ptumacē.P. bergomensis.A bucha clibanus calefit.O thom̄.voluisti ꝛc.Antique religiones Benedicti:Basilij:Bernardi : Cartusienses carnes non comedūt:nec xps nisi i cena : vñ ē de pfectiōe vite aplice. ¶ Tertio in paupertate.dum semel cū scholarib⁹ rediret de sancto Dionysio z videret ciuitatem propinquam Parisiensem dicunt ei studentes: Utinam essetis ☉ magister dominus huius ciuitatis.respondit potius vellem habere Chrysostomū super Matth.quia scriptum est in primo politi.Desyderium diuitiarum vadit in infinitū. ¶ Preterea recepta bulla a Clemēte papa.iiij de promotione ad archiepiscopatum Neapolitanum cum additione reddituum monasterij sancti Petri de ara renuit oino rogans eum vt amplius non pmoueret. ¶ Preterea duz magistrari debe-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ret tunicā habebat fractā. O pater essetbonū inquiūt discipuli haberetis tunicā bonam. Respondit non curo: qr pater meus Dñicus sic incedebatr illud byretū quod ferebat in nocte:idē in die. Clama contra fratres pōposos ꝛc. opz incedere pauper.di.xl.c. multi. Qui desyderauerit primatuz in terra: inueniet cōfusionē in celo:nec inter seruos christi cōputabitur qui de pmatu tractauerit. Ille. ¶ Secundo docuit populum verbo doctrine sanctissime q apparet optima triplici signo.

Primo frequenti eleuatione.
Secūdo in sanctorum apparitiōe.
Tertio in multorū approbatione.

¶ Primo ꝛc. Eleuabaꝫ sepe a terra. Cum esset semel ad castruz sororis:i camera fuit abstract⁹. Unde soror eius ipsum credidit esse mortuū:quia se nō mouebat: aut aliqd dicebat:vñ clamare cepit.o Thoma. Socius aūt eius narrauit ei conditionē sancti. Et sic per tres diesstetit imobilis sine cibo. Uidēs socius tātā dilationē ipm excitauit. Cui dixit Tho. parcat vobis deus: qr bonū prādiū mihi abstulistis.preterea cū esset in prā die coram rege Francie dixit. Cōsummatum est et conclusum contra Manicheos: tunc faciebat libros contra gen.preterea duz legeret librū Boetij de trinitate difficilem cādela cōbussit eius digitos.

¶ Secundo in sanctorū ꝛc. Cum quadā nocte orationi iisisteret feruēter vt impetraret declarationē dubij scripture: apparuerūt ei Petrus ꝛ Paulus certificātes dubiū illud. Preterea alia vice apparuit ei virgo: declarans aliqua dubia sancto doctori. O thoma gloriose quāti estimanda est scientia tua.

¶ Tertio in multorū approbatione. Doctrina eius est approbata per quatuor ghationes psonaruz. Primo per iesum christum.
Secūdo per virginem matrem.
Tertio per pontifices.
Quarto per doctores.

¶ Primo per ꝛc. Cū scripsisset de corpore christi que est materia difficilis:posuit opus sup altare negotiis petēs informari vtruz bene an non dixisset. Respondit crucifixus. bene scripsisti de me Thoma. Quā mercedē accipies pro labore tuo. Respondit. te solum expecto.

¶ Secundo per virginem. que semel apparens ei dixit scientiam eius veram esse:ꝛ filio gratissimā. O socie quis dubitare potest de doctrina thome:quam christus et mater confirmarunt.

¶ Tertio per ꝛc. Urbanus. iiij. in epla canonizationis:quam mittit archiepō tholo. que incipit. Laudabilis de⁹ in sanctis suis. Uolumus ꝛ tenore pñtiuz iniungimus vt beati Thome doctrinam tanq̄ veridicā ꝛ catholicā sectemini eāq̄ totis virib⁹ studeatis amplia re. Ille. Innocentius in sermone. Ecce plusq̄ salomon hic. Huius doctoris sapientia pre ceteris: exceptа canonica:habet proprietatē verborum:modum dicendorū:veritatē sententiarū itavt nunq̄ qui eum tenuit inueniatur a tramite veritatis deuiasse:et qui eū impugnauit semper fuit de veritate suspectus. Ille. preterea ecclesia canit. Styl⁹ breuis: grata facūdia: celsa:clara:firma sententia. Firma non dubiosa non fantastica.ꝛ hoc o socie non legitur alia lectio rome apud cardinales nisi Thome. o scientia. o doctrina irrefragabilis ꝛ morosa.

¶ Quarto p doc. Bona. dū cōposuisset officum corporis christi de

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

mãdato Urbani.iiij. cum vidisset illud Thome ipm summe cõmendauit sup doctrina alioꝝ. Preterea Nic.de Lyr.laudat Thomã qr super Job ad literã scripserit tam egregie. Aug.de anchona laudat. Egidi⁹ roman⁹ discipulus Tho. ipsum laudat mirabiliter. Uide ergo quomodo eius sciẽtia sit estimanda.qñ ꝛc. ¶Quarta conditio ꝛc.Perseuerantia sola coronatur. Tho.fuit perseuerãs vsq; ad mortem.Grego.x.Lugduni fecit concilium generale:ꝛ Tho.de eius mãdato fuit vocatus vt cõtra hereticos disputaret. Declinauit monasteriũ fosse noue: a quibus gratiose fuit recept⁹. i claustro dixit fratri Reginaldo. Hec requies mea in seculũ ꝛc.Posuit se in lecto vbi cõposuit librum super cãtica. Apparuit stella super locum propter mortis euentum Thom̃. approximans morti data est ei cõmunio. Cum quereretur a priore si crederet ipsum corpus Christi esse. Respondit.Credo vtiq;. Ubi fecit sermonem mirabilem ante ipsum sacramentũ.Hora transitus sui audite sunt voces angelorum canẽtium . Albertus magnus colonie existens habuit visum mortis ei⁹. In mane cuꝫ legeret dixit.O ỿ me ꝙ cecidit columna ecclesie: mortuus est Thom̃.fleuit: quia ecclesia carebat bono auxilio. Preterea eo mortuo supprior cecus ꝛc. Mortuo eo mulus eius cui insidebat fracto fune in ecclesiam venit ad feretrũ ꝛ ibi dolore crepuit.

¶Tertio magnus rõne ꝛc. Dum frater Alber.brixie existens oraret vidit gloriam Thom̃.Apparuit ei Aug.ꝛ Thom̃.Aug.dixit:equalis mihi est in gloria: sed me precedit in virginitate lapis preciosus in pectore: est bona intentio quam semp habuit de deo. Torques ad collũ obedientia: mortuus est anno ꝛc.M.cclxxvij.

¶In festo sancti Vicentij cõfessoris ordinis predicatorum.

Magnus vocabitur i regno celorum.Matthei v. capitu. Pro prologo huius sermonis accipe illum beati Dominici de beato Vincentio tria erũt videnda.

Primũ dicitur congruitatis.
Scõm dr adequationis.
Tertium dr consummationis.

¶Primũ dr ꝛc. Utrũ Vincentius ex suis meritis meruit pmiũ eterne beatitudinis. O missis argumẽtis. Respondeo sm Thom̃.j. parte.q.xxij. artic.iiij.Alex. de ales.j. parte.q.v.artic.ix. ponendo hanc conclusionẽ. Quod opera nostra possunt pcedere a duobus principijs. Aut ab agente creato:aut increato.si creato tãtũ.i. a libero arbitrio nostro simpliciter nõ suppositа gratia spũsancti:tũc impossibile est hominẽ purũ mereri vitaꝫ eternam.Et ratio: qr operationes nr̃e sunt finite et modice valoris. Rom̃.viij. Non sunt condigne passiones huius tẽporis ꝛc.ꝛ Luc.xij. Cũ feceritis oĩa dicite:qr inutiles serui.ꝛ in.v:ij. Phys. Impossibile est in corpore finito virtutẽ esse infinitã.Si ergo finite ỽtutis: ergo finite operatur:quia vt dicit Boetius.iij.de ỽso.Agit ẽm vniuscuiꝫ natura qđ ẽ propriũ ei:sicut ignis qui nõ agit vltra suã speciẽ et sol: ꝛ de alijs.vnde tẽporale opus nõ meretur mercedẽ vite eterne put est a principio creato:aut procedit a principio increato.i.a spũsancto qui per gratiam gratũ facientem mouet principiũ creatũ.i.liberum

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

arbitriū ad operandū. sicut sessor mouet equum ad ambulādum: z dominus seruū ad operādū. Isto modo homo meretur ex cōdigno: quia valor attēditur fm virtutem spiritussancti mouentis nos in vitam eternā. Iuxta illud Joan.iiij. Fiet in eo fons aque saliētis in vitam eternā. Sanctus Vincentius de condigno ex suis meritis meruit fieri magnus in celo propter virtutes quas habuit in presenti vita. Que fuere tres principales in presenti.

Primo in virtute austeritatis.

Scdo in virtute fidelitatis.

Tertio in virtute humilitatis.

¶Primo in virtute ꝛc. Cū dei seruus esset de ciuitate Valentie in Cathalonia de nobili familia Sserrariorū oriundus a catholicis parētibus est nutritus in disciplina ac probatis moribꝰ: pater eiꝰ fuit publicus notariꝰ. Mater eiꝰ tres habuit filios. primꝰ dictus est Petrus. secūdus Bonifaciꝰ in vtroqꝫ iure doctor. tertius Vincentius: qꝫ xviij. annū etatis attigēs aiaduertens nō esse tutū cū scorpionibus habitare religionē predicatorum ingressus est. In tantaqꝫ austeritate vixit qꝫ nō pōt exprimi lingua per annos. xl. fuit in religione sine carniū comestione. Sciebat enim esse verū illud. Prouerb. xxix. Qui delicate nutrit ser. su. postea sentiet eū cōtumacē. z Greg. ij. lib. mora. Vbi carnes comedūtur modica penitentia est. Jeiunia ordinis integre seruauit a festo crucꝫ vsqꝫ paschā. in lecto nūqꝫ visus est dormire licet ei pararet: sed semp vel super paleam aut tabulā quiescebat: semel tantū in die per totum annū cibū sumebat. Sub vestibꝰ humilibus cilicium portabat. Unde dicere poterat illud apli. j. Cor. ix. Castigo corpus meū z in seruitutē redigo. super quo Ber. super Cantic. Tres homines mundani possident in presenti seculo. primo temporalia. secūdo corpus. tertio animā. Que omnia verus religiosus abnegat: primo tēporalia relinquit per votū paupertatis: secundo corpus proprium per votum castitatis: tertio animā per votum propie voluntatis. i. obedientie. Que omnia seruauit sanctus Vincen. Primo fuit pauper: qz solū vnā tunicam z vnū byretum habuit pro die z nocte. Solā bibliā z breuiariū habebat. Non immerito: quia dicit Chryso. super Matt. Doctor debet esse pauper vt auaritiā libera voce castiget. Scdo fuit castus qz nunqꝫ carnē suā contaminauit imo nec vnqꝫ corpus suū vidit. tertio fuit obediens: quia nunqꝫ suis maioribꝰ restitit: qđ ostendit Ber. super Matt. xvij. di. Bonū est nos hic esse. s. in religione: qz homo viuit purius: cadit rarius: surgit velocius: Ille. Viuit purius: quia segregatus a tēporalibus. Cadit rarius: qz habet lectiones et diuina officia. Surgit velocius: qz inspiratur. Et religiosus nō potest diu esse in peccato mortali. Beatus ergo Vincētius fuit magnus in prima virtute que dicitur austeritatis. ¶Secūdo in ꝛc. fm Thom. ij. ij. q. clxxviij. art. j. Virtuti fidei attribuuntur miracula: iuxta illud Mat. xvij. Si habueritis fidez ꝛc. Beatus vincentius infinita miracula fecit in patria Tholosana. Cum mulier lunatica filiū peperisset diuisit ipm in quatuor partes z coxit. Vir aūt eius cū lachrymis portauit ipsuz sancto dei. Ad cuius preces filium suscitauit: reseruatis insignijs in corpore: vsqꝫ ad mortem in signum miraculi:

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

preterea cū in ciuitate Hilerdensi puincie Aragonie esset: oēsq; meretrices ad deum conuertisset: indeq; recedens societas que eam comitabatur videns lenones eam meretricū armatos contra sanctā dei ei & citius insinuauit: quibus dixit. Isti sunt lenones qui me querunt interficere: sed precedatis me: et ego vos sequar. Approximātes autem illi arma contra sanctum dei parant. Vir dei signo crucis se muniēs di. Per signum crucis de inimicis nostris libera me domie. Immediate armis depositis i terram se prosternunt veniam petentes. Mirandum valde de seruo Jesu christi: preterea dum predicaret cathalonie: et essent ibi plura hominuz milia in quodam loco qui dicitur gragnose vbi non erat vinum: peruenit ad quandā tabernā in qua non erat nisi paruū vas vini: data benedictiōe creuit vinū: ex quo oēs biberunt: z iterum vas plebum remansit. xpo assimilatur qui in nuptijs ꝛc. preterea eo viuēte cum in claraualle esset maxima pestis inter monachos: vir dei aquam benedictam aspersit per totum conuentum: et sic cessauit pestis. Petrus de tarātasio habet in iiij. dist. xlv. ar. ij. qō datum est quibusdam sanctis patrocinari super infirmitates: vt Antonio sup igne: Lucie super oculos: sebastiano: et rocho super pestā. Et huic datum est. ¶ Tertio magnus ꝛc. Humiliati datur premium exaltationis. Luce. j. exaltauit humiles. In eodem. Qui se humiliat ꝛc. Jacobi iiij. Humilibus deus dat gratiam. Eccl. iij. Quanto maior es humilia te in oībus. Lucifer superbꝰ dedit locum xpo humili. Eua superba locum humili Marie: diues superbus dedit locū Lazaro humili. Vir autem dei fuit humilis: cum enim benedictus. xj. papa ordinia fui vellet eū cardinalem facere: ex humilitate renuit. Intellexit esse verum illud qō dicit di. xl. c. multi. Quicunq; primatū desyderauerit in terra inueniet confusionē in celo: de talibus vbi sunt? Cū eēm plures eū sequerentur et insiderent ei tunicā ex deuotione et acciperent pilos asini sui eos arguebat iquiens. Nolite hoc facere filij mei: Ego non sum quem queritis. Et quādo recedebat de vna terra nolebat qō aliquis eū sequeret: non curabat de glia: licet dicat Vale. nulla est tam excelsa virtus q̄ dulcedine glorie nō tangatur. Unde patet primū. ¶ Scōm dicitur ꝛc. Utrū sanctus Vincentius ex suis meritis sit equalis angelis in vita beata: quia hodie in epistola dicitur. Vidi alterum angelum volantem per meditū celum? Respondet Tho. j. parte. q. xr. ar. iiij. qō de homine z de angelo est loqui dupliciter: aut quo ad naturam: aut quo ad gratiam. Si primo modo angelus est dignior homine nec potest ei adequari: qz deus maiora dona naturalia ei contulit q̄ homini et minimus angelus est perfectior quolibet homine: excepta anima christi: angelus precedit decorem et perfectionem quarunlibet rerū creatarum corporaliuz z spiritualium. Unde Aug. xj. de ci. dei dicit de natura angelica. Cetera oīa que deus condidit nature dignitate precelli. et Dio. Angelus est imago manifestatio occulti hominis. Sed si loquimur quo ad gratiam sic homo potest angelis equiparari ex virtutibus suis: et vt dicit Tho. ij. sen. dist. ix. homo angelū precedit triplici rōne: z rōne dificultatis q̄ est in homie: nō in an-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

gelo. Et ratione diuturnitatis et merito passionis Xpi que fuit pro hoibus nō pro angelis: vincētius dicitur angelo similis. Magnus vocabitur. Que magnitudo habetur in triplici virtute.

Primo in perfecta charitate.
Secundo in sancta oratione.
Tertio in sancta virginitate.

¶ Primo in charitate. habet Augusti. in sermone de quinq panibus. Si quis habuerit tantā charitatem vt paratus sit pro fratrib⁹ mori perfecta est in eo charitas: hanc habuit Vincentius. quia pro amore proximi totum occidentem circumiuit predicādo pro zelo animarum. Unde cathalonie dicitur tertiusdecimus apostolus p excellentiam: quia sicut apostoli predicauerūt per totum oriētem: iuxta illud. In omnem terrā ꝛc. Ita sanctus Vincentius per totū occidentem: ꝛ apl̄is spūsctūs descendit in spē ignis: ita in die pēthecostes vidētibus oibus spūsctūs in specie ignis visus est descēdere sup eum dū p̄dicaret. predicauit ēm aragonie: cathalonie: hispanie: francie: britannie: burgundie: anglie: ripparie: ianue. Mediolanum venire volens impeditus fuit. Habuit priuilegium apl̄orū: q̄ sicut intelligebant ab oib⁹ in lingua sua: ita vincentius ab oibus nationib⁹: p̄dicationi aūt[ei⁹ aderāt reuerēde persone: benedict⁹ pap̄. xj. cuius erat cōfessor Impator sigismund⁹. rex Fernandus. rex aragonie. dña violanta eius vxor: et alij barones: comites ex qua p̄dicatiōe ad fidē xpi conuertit plurimos. In regno granate vbi sunt ethiopes de mahumeto conuertit de illis. viij. milia. In hispania circa. v. milia. Numerus autē conuersorū tā iudeorum quā saracenorum fuit, xxv. milia: vt inuentū est in quodam p̄cessu. Sciebat verum esse illud Greg. j. homel. Nullū est maior sacrificium q̄ zelus aiarū. vero p̄dicatori qui vult bene ꝛ fructuose p̄dicare verbum dei quatuor sunt necessaria, omnia autē ista habuit sanct⁹ dei, Primo i scia. xxj. q. j. c. si clericat⁹, multo tēpore disce qđ postmodum doceas. et apostolus. Argue: obsecra: increpa in omni patientia ꝛ doctrina. Tanta. Scđo est sctitas vite. Greg. Cui⁹ vita despicit restat vt ei⁹ predicatio cōtemnat. ꝛ Lac. in. iiij. homies malunt exempla q̄ verba: qm̄ loqui facile est: prestare difficile. et. j. q. j. Vilissim⁹ cōputandus est nisi precellat scia ꝛ sctitate qui est honore prestantior. Tertio patiētia. p̄s. Bene patientes erūt vt annuncient. Quarto est charitas: apostolus. j. Corinth. xiij. Non quero qđ mihi vtile est sed qđ multis vt salui fiant. ¶ Secundo magnus ꝛc. qr oratioi se dabat: ꝛ dicit de eo qđ quādo orabat se claudebat i aliquo loco secreto: ne impediretur ab aliquo. Et vt multi viderūt: sepe lux immēsa erat circa eum que totam cameram illuminabat. Quod audiens rex aragonie curiosus super hoc factus vidēre volens si hoc verum esset qđ dicebatur venit ad locum in quo orabat: et vidit eum prostratum in oratione: et a terra eleuatum: quo viso territus recessit: quem sanct⁹ dei dure increpauit di. quare huc venisti? et socium suum qui eum permiserat venire di. Nonne dixi tibi ne permitteres aliquem venire: febris eum vexauit septem annis. Tertio in virginitate. Prouerbio. duodecimo. qui diligit cordis mundiciam diligetur a domino. Fuit purissimus in carne sua qui per. xl. annos fuit quod nūq̄ vidit

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

carnem suam.z sic patet secundū.
¶ Tertiū dicitur zc. Consumma-
to cursu presentis vite mirabilis
deus in sanctis suis mtranda ope
ratus est in seruo suo:ex hoc omni
tempore magnus inuentus est.
Primo magnus viuens in mūdo.
Secundo magnus iacēs in sepul-
chro.
Tertio magnus regnans in celo.
¶ Primo magnus zc.que magni
tudo apparet tripliciter.
Primo in bona christi apparitiōe.
Secundo in futurorum prenun-
ciatione.
Tertio in mortuorum suscitatiōe.
¶ Primo in bona zc. Cum enim
Auinioni grauaretur infirmitate
apparuit ei Christus cum ange-
lis suis di. Eligo te in meum predi
catorem generalem in occidente
z statim visum tetigit:z sanus sur-
rexit. In mane vero surgens cepit
discurrere predicando ob famam
autem eius per omnes partes a
petro cardinali de luna in confes
sorem assumptus est quo tempore
scismate crescente: prefatus cardi
nalis in papam electus canonice
non est: qui dictus est benedictus
decimustertius qui sanctum dei
instituit magistrum sacri palatij.
Cum seruus dei illi sepe persua-
deret vt papatum relinqueret vt
sic scisma de ecclesia tolleretur et
tardando dissimularet recessit ab
eo:z in terram saraceno:um intro
iuit:et ad pristinum redijt officiū.
Dicitur de eo quod dum semel p̄
dicaaret de iudicio vniuersali zdi-
ceret illud verbum. Surgite mor-
tui:venite ad iudicium: quod vox
illa fuit tanti clamorisqđ omnes
qui aderant trina vice quasi mor-
tui in terra cecidere. Et tunc ad
eius predicationem aderant qua-
si triginta milia hominum. Pre-
terea de eius voce exemplum illi⁹
monachi qui cupidus erat ipsum
audire:sed non valens in campa-
nili.per decem miliaria audiuit.
Unde patet quomodo magnus
fuit viuens zc. Secundo magnus
zc. Fuit prophęta z plusq̄ prophe
ta.officiū prophete est futura pre-
nunciare:preterita z presentia co-
gnoscere. Sctūs deiſſm omne tp̄s
prophetauit. ¶ Primo ꝓphetauit
futura: vt patet de Calixto papa
Cū valentie predicaret:anūculus
Calixti pape dictus ferrādus con
duxit paruū calixtum ad sctm̄ dei
vt ei daret suam benedictionem.
Cui dixit sanctus dei. Mittatis
hūc puerum ad scholas: quia ma
gnus adhuc erit in ecclesia dei: sci
licet papa:qui me honorabit. Qđ
factum est:quia ipse fuit qui eum
canonizauit. Preterea exemplum
illi⁹ qui caput fratris sui sub chla
myde ferebat credens habere ca-
put vituli:predixit eum mori iubē
te iustitia dum esset in predicatio-
ne. ¶ Secundo fuit plusq̄ prophe
ta: quia annunciauit presentia.
Cum aragonie missam celebraret
presente rege Aragonie:morā tra-
xit in missa et lacrimas fudit plus
solito: interrogatus si quid noui
accidisset? Respondit illa hora pa-
trem suum migrasse ad deum:qui
locus erat multum distās. preter-
ea alia vice in britannia predicās
in ipsa predicatione oratioui se de
dit per longam moram: et postea
predicationē prosequens dixit po-
pulo. Non miremini:quia genitri
cem meaz agnoui migrasse ex hac
hora:vnde pro illa oraui nūc. Ter-
tio annunciat preterita:cum san-
ctus dei haberet socium suum in
quadam ciuitate infirmum dixit
sanctus dei socūs suis. Filij mei:so
cius vester mortuus est:pro illo ro

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

cetis:quia eius anima ad purgatorium iuit:z sic intra dies tres ad paradisum iuit. ¶Tertio magn⁹ ꝛc.Examinatis miraculis a Nicolao.v.et Calixto eius successore inuenti sunt viginti et octo mortui ab eo suscitati. Preterea creme de Matthęo armigero sancti angeli a medicis desperatus apparuit ei in visione: et mane sanatus est. Preterea ibi puella inuenta est mortua per horas tres: in puteo inuẽta est:sed merito serui dei suscitatur. Preterea mantue domina Marchesana peperit sine dolore voués sancto dei:preterea dum missa cãtaretur de eo quedam peperit sine forma:dum diceretur introitus apparuit caput. Dum Kyrieel.apparuit digitus vnus: z sic deinceps.vnde in calce misse tot⁹ apparebat homo. ¶Secũdo magnus ꝛc.Cum dei seruus esset annorum.lxxv. mortem predixit suã in presentia ducisse britannie.Sũptis sacramentis elevatis in celũ oculis spiritum tradidit. Episcopus autem ciuitatis eum manib⁹ suis sepeliuit:quo mortuo ducissa britannie tenuit corpus' eius super terram tribus diebus quibus claruit miraculis: z demum in tumulo positum est.Dum processus fieret de miraculis suis.lxvj.peste percussi sanati fuere:sepultus est in ciuitate Nantes:in ecclesia cathedrali:qr forte ordo conuentum non habebat. ¶Tertio regnãs in celo vbi coronã accepit ẽm Tho. ij.de regi.prin.quadruplex est corona qua coronabantur imperatores.Prima aurea qua reges coronati sunt.In monarchia iudeorũ. Saul:Dauid:Salomon:Roboã: Ables: In monarchia troianorũ. Priamus:Alexander:Hector:Paris.In monarchia latinorum.Saturnus:Pyrhus:Eneas:Astanⁱ Romulus. In monarchia persarum.Cambises:Darius: Xerces: Alexander magnus. ¶Secunda corona argentea:qua reges z imperatores coronantur. ¶Tertia ferrea qua imperator ex villa modoetie in signum qđ primus imperator germanus Karolus magn⁹ sic dictus colla regũ longobardorum suarũq; gẽtium perdomuit: ibi accepit coronã ferreã:quia ibi sepulti sunt reges longobardorũ. ¶Quarta laurea:qua victores romanorum coronabantur: quibus dabat triũphus triplex:nec triumphare quis poterat : nisi prius.v. milia hostium in bello vicisset:vt habet Valeꝛ. sub rubrica de iure triumphãdi. Ad propositũ. Deus coronat z coronauit sanctum Vincen.hac quadruplici corona. Prima aurea:que dat oĩbus pro premio essentiali. Secũda argẽtea:q̃ dat virginib⁹ pro p̃mio accidẽtali. Tertia ferrea pro constantia in tribulationibus:z dat martyrib⁹. Quarta aurea que dat doctorib⁹ in signũ scientie. His omnibus coronatus est beatus vincẽtius. Applica eas tuo modo . Dicq; aliquod miraculum in fine si videbitur. Ideo magnus vocabitur ꝛc.

¶In festo sancte Catharine Senen sis.

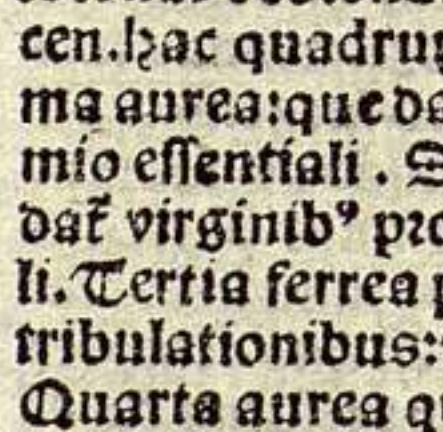

Anc amaui z exquisiui a iuuentute mea:et quesiui mihi spõsam assumere:z amator factꝰ sum forme illius.Sapiẽtie.viij.Diuina sapientia illus supremi: excelsi et alti imperatoris dei ꝯtunq; diligat vniuersaliter omnes creaturas:vt scribit Sap̃. xj.c.Diligis omnia q̃ sunt: z nihil

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

odisti eorum que fecisti: quia sunt bona in sui natura. Gene.i. Vidit deus cuncta que fecerat ⁊c. et apostol⁹ .j. Timothei .iiij. bona est omnis natura. Unde spãlius dilexit hoiem quem formauit ad sui imaginẽ ⁊ similitudinẽ. vñ Lac.i.iij. Deus veri pris officio functꝰ est: ipse corpus effinxit: ipe aiam qua spiramꝰ infudit: illius est totũ qcquid sumus. ille, Primo quo ad corpus nõ curuũ sed rectũ. Oui.j. Meta. Pronaq; cũ spectẽt aialia cetera terram . Os homini sublime dedit: celumq; videre Jussit et erectos ad sydera tollere vultus. ⁊ Lactan. in lib. de opifi. dei ⁊ hominis ad demetrianũ. Cuz statuisset deus ex omnibus animantibꝰ solum hominem facere celestem: et cetera vniuersa terrena : hunc ad celi contemplationem rigidũ erexit ibi pedemq; constituit. Ille. Secundo quo ad animã cũ suis potẽtijs. Memoria: intelligentia: voluntate. Qõ consyderans dinus Ber. super Can. Parum ne tibi videt o homo. Cogita qualẽ te fecit. Mẽpe fm corpus egregiã creaturam: fm animã magis imagine creatoris insignẽ: rõnis participẽ: eterne beatitudinis capacẽ. Ille. ⁊ iz amauerit' oẽm creaturã intimo amore tñ particulariter amauit spõsam suã Catharinã : quã dignatus est ornare altis: immensis ⁊ angelicis priuilegijs. Un̄ bene Br. Hãc amaui ⁊c. In reassumptione thematis et declaratione fiat practica . Ista est illa q̃ habuit omnẽ sciam. Hec est que habuit desponsationẽ celestis spõsi. Hec est que facũdia sua obtinuit a summis pontificibꝰ qcq̃d voluit: hec est q̃ habuit triplicẽ coronam: virginitatis martyrij doctoratus. Quapropter ꝑsyderanti mihi maxima merita lingua heret palato: omne humanũ ingeniũ deficit: tñ volo conemur ꝙ de multis pauca perstringuamus in ei⁹ laudem ⁊ ad nostram consolationem spiritualẽ. Et hoc faciemus in tribus mysterijs.

Primum dicitur puritatis.
Secundũ dicit conformitatis.
Tertium dicit sublimitatis.

¶ Conclusio est phi in .viij. Ethi. vt etiã hz plato in Timeo. ⁊ Tho. .j.ij.q. xxv. arti. iij. Qõ similitudo est cã amoris. ⁊ Sap. xiij. Omne aial diligit simile sibi: exẽpli gratia de cane ad canẽ: de catta ad cattam. Et ratio huius dilectionis est qz sunt vnus specici: vñ mutuo se diligũt. Et similitudo est cã amoris. Econuerso quidem. Dissimilitudo est cã odij: quia vt hz phs. ij. de generatione. Contrariorũ contrarie sunt cause. vt ptz de odio inter canem ⁊ cattã. canẽ ⁊ lupũ. Et si dicetes. o pr in domo mea habeo canẽ ⁊ cattã: qui se mutuo diligunt. Rñdeo: ꝙ nõ est naturale sed per accidens: qz se associauere per assuefactionẽ. Ad propositũ. Similitudo est causa amoris. Creatura est simílis suo factori per virtutes. Gen. i. Faciamus hominẽ ⁊c. Et ꝙto est melior: purior: ⁊ santior: tãto plus a deo diligit: qz plus est et similior. Similitudo est causa amoris. Deꝰ est summa puritas ⁊ pulchritudo. In ps. speciosus forma pre filijs hominum. Can. v. Dilectus meus cãdidus ⁊ rubicũdus. Cum sit pulcher nõ nisi pulchros spũali pulchritudine diligit. Unde Damasce. Setũs deus nõ nisi in sanctis habitat. ⁊ ps. Domum tuã dne decet sanctitudo. de prio ad vltimum. Deus diligit creaturam bonã ⁊ sanctam: et plus ꝙto fuerit pulchrior: et sanctior: et melior. Ad propositum nostrum. Ca-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

tharina fuit puriſſima. Et hoc qui dem triplici puritate.
Primo puritate baptiſmali.
Secundo puritate virginali.
Tertio puritate cordiali.
¶ Primo ꝛc. Et eſt qñ hō baptizaꝫ tūc purgatur a peccato originali. ꝛ vt dicit Ric. in. iij. diſt. iij. arti. iiij. qō. iiij. Anima ſanctificatur in baptiſmo vniuerſali ſanctificatione quādo purgatur a peccato: i qua ſanctificatione gra cōferꝫ: ſed nō confirmaꝫ quin poſſit ab illa recedere: hec autē ſanctificatio datur oibus baptizatis. Quia baptiſmꝰ vt dicit Tho. in. iiij. diſt. iiij. ar. j. hz purificare baptizatum ab oi pctō ꝛ actuali ꝛ mortali: ꝛ originali: vt ptz in adultis qui cōtrite accedūt vnde ſi iudeus nouiter baptizatꝰ moꝛeretur ad celum ſtatum euolaret: Catharina Senēſis habuit puritatē propter quā fuit adamata a xp̄o ſponſo: quia a p̄ncipio ſue natiuitatis ſe immunem ſeruauit ab omni peccato mortali. Quod ō omnibus ſanctis noſtris legimus. Si tñ in aliquo minimo errabat cum Joanne dicat. Si dixerimus q̄ peccatum non habemus ꝛc. ita fiebat ac ſe macerabat ac ſi fuiſſet mortale. vnde dicere poterat cum Tob. Mundam ſeruaui animam meā. Siꝫ in. ij. parte legēde ſue. c. vj. Qō in conuerſione Pauli dum contēplareꝫ eius cōuerſionē: cepit amariſſime flere ſup vitā ſuaz. Et xp̄s illi apparuit di. Noli flere o filia mea cōtēplatiua Catarina: qz tota es in gra mea ſm Thoſñ. j. ij. q. xxij. Quibuſdā perſonis fuit declaratus ſtatus gre ſue in preſenti: vt Abrae. Señ. xxij. Moyſi. Exo. xxij. Paul. ij. Cor. xij. Magdalene. Luce. vij. Marie virgini. Luce. ij. Joā. bap. Hiere. Latroni ex priuilegio ſpeciali. Sic etiā ſponſe Catarine ſenēſi vt hic ptz. Ecce qō habuit primā puritatē baptiſmalem. Beatus qui hanc cuſtodit: qz pauci ſunt. ¶ Secundo fuit pura puritate ꝛc. ſm Tho. in quolibet ir. q. x. Ad verā virginitatem duo concurrūt. Unū materiale: aliud formale. Materiale vero eſt primatio omnis delectationi. Formale vero eſt propoſitum nunq̄ experiendi delectationes carnales. Et ſi quis haberet virginitatem quo ad primū: ꝛ non quo ad ſcōm: non proprie diceretur virgo. Nec ſi talis moꝛeretur haberet coronā ſiue aureolam que datur virginibus in patria. Unde puelle que ſunt i domo parentum ꝛ cupiunt habere viros: quia tales ſunt virgines ſm corpus: ꝛ nō ſm mentē priuantur aureola virginitatis. Que ergo vere eſt virgo: coronatur ab altiſſimo. Maxima gratia eſt iſta q̄ deo ſumme placet. Prouerbio. xj. Qui diligit cordis mundiciā: diligetur a dño. Et Lactā. in. vj. Hi enim ſancta ꝛ ſingularis illa maieſtas aliud ab homine deſyderat q̄ ſolam innocētiam. Quā ſi quis deo obtulerit ſatis pie religioſeq̄ litabit. ꝛ Ambro. lib. de virginibꝰ. ſupergreditur virginitas conditionem humane nature. Figura Apoc. xiiij. Quod Joannes vidēs cetum virgineū de eis mentionez fecit: qđ non eſt de aliis. Hi ſunt q̄ cū mulieribus nō ſunt coinquinati ꝛc. Hanc puritatem habuit beata Catarina. De ea legitur q̄ cuz eſſet ſeptēnis votum vouit chriſto virginitatis. Et vt melius poſſet eam conſeruare voluit aſſumere medium. ſ. ſanctam penitentiam qz corpꝰ hominis eſt ſicut equus bene paſtus qui recalcitrat. Prouerb. xxix. Qui delicate nutrit ſeruum ſuū: poſtea ſentiet eum cōtu

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

macé.Duz esset iuuenis ꝛcepit ab stinere a carnibus.Greg. Ubi car nes comedũtur modica pnia est. Et vinũ lymphatũ sumebat: sine oi sapore.Non immerito:qz vt dicit apls Ephe.v.Nolite inebriari vino:in quo est luxuria.ꝛ Prouerbio.xxj.luxuriosa res est vinuz.et Hiero. Uenter vino estuãs facile despumat in libidinẽ. O iuuenes seruate vos a vino.in.vj.Polico. Juuenes maxime ab ebrietate custodiri opz.Catharina se priuauit in etate.xv.annorũ isto vino totaliter:ꝛ per.xx.ãnos solũ bibebat liquorẽ de succis herbaꝝ. Preterea erga carnẽ induebaꝫ cilicio et cingebaꝫ quodam cingulo ferreo qđ erat sanguine intinctum.Dormiebat sup asseres. Et pro ceruicali habebat quoddã lignũ.Ad tm deuenit ꝙ nõ dormiebat pluscꝫ p horã. Preterea se disciplinabat quadã cathena ferrea trib⁹ vicibus oi nocte:ad modũ patris sui Dñici. Ex quo factũ est:vt corp⁹ eius macilẽtũ redderet:ꝛ in signuz huius cum mortua esset pellis vmbilici inuẽta est adherere ossibus renuz eius.Unde quõ se afflixit p conseruatione virginitatis.Magna fuit penitẽtia marie egyptiace: q̃.xvij. annis stetit in deserto cum herbis crudis.Magna penitentia marie magdalene:que xxx.annos in penitẽtia fuit. Magna pnia thaidis meretricis q̃ Alexãdrie combussit oĩa sua ꝛ desertum petijt. Magna pnia Hiero.q̃ in deserto fuit pluribus annis. Sed nõ mior Catarine seneñ.De Hiero.scribit ꝙ non gustauit vinũ ad reprimẽdã libidinem. De Catarina habes ꝙ.xv. annoꝝ exñs priuauit se vino ꝛ per annos.xx.fuit cũ succis herbarũ. De Hier.dr ꝙ induebatur sacco. Hec aũt cilicio ꝛ cingulo ferreo. De Hier.dr qđ dormiebat sup terram nudã.Hec aũt super asseres. de Hieronymo dicitur ꝙ se disciplinabat cathena ferrea: Ugo autem hec idez agebat.De hieronymo dr.Quotidie lachryme: quotidie gemitus. De Catarina dr qđ semper in meditatione peccatorũ suorum etiam minima deflebat. Qđ totum egit hec sancta pro cõseruatione sua virginitatis. Unde demones inuidẽtes sue puritati ꝛ virginitati quadã vice intulerunt ei plures molestias apparentes in diuersis formis bestiarum. Unde ex hac visione cepit sctã dei viriliter dimicare.Cui xp̃s apparuit cũ maximo lumine: ꝛ effugauit illos sp̃us immũdos. Qđ illa vidẽs tãꝯ alter Antonius dr.Ubi eras o bone iesu? Quare pmisisti me tot pcussionib⁹ pturbari? Rñdit xp̃s.Bene aderã O Catarina in corde te fortificãs.Si nõ fuisses tecũ: nequaꝯ victoriã habuisses cõtra demones. ¶ Tertia puritas ꝛc.hz phs.ij.phy.omne agẽs agit ppter finẽ:ad quẽ finez creat hõ? Certe ad finẽ vite eterne: vt dicit magister in.ij.di.j.Ad istũ finẽ nõ possum⁹ puenire nisi per media. de quib⁹ Mat.xix.Si vis ad vitaz ingredi:seruaꝛc.Qz.ij.phy. Nemo põt tẽdere in finẽ: nisi per media. sed nullũ mediũ efficacius ꝙ puritas cordis quã querit deus. Prouerbio.xxiij. Fili prebe mihi corꝛ tuum.ꝛ.xiiij.q.v.c.Si quid de⁹ interrogat corꝛ non manũ. Ideo xp̃s Mat.v.Beati mundo corde: quoniã ipsi ꝛc.Qui cupit videre deuz habeat corꝛ mũdũ. Ad hoc studuit beata Catarina. Cũ enim semel diceret.Miserere mei de⁹.ꝛ peruenisset ad versum illũ. Corꝛ mundũ crea in me deus.apparuit sibi dominus:ꝛ abstulit eius corꝛ. In tpe

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

triũ dicrũ quib⁹ stetit sine corde. Dedit ei dñs cor nouum di. Filia mea Catharina dedi tibi cor nouum: vt sis totaliter mũda in conspectu meo. Et claudẽs locũ illuz cõsolidauit. In huius signũ semp remanet cicatrix quedã. Unde in oratione sua di. Dñe cõmẽdo tibi cor tuũ: z nõ meũ. Unde er hoc ad tantã venit puritatẽ: qz nihil cogitabat aliud nisi christũ et matrez eius. Cum quibus sibi apparentibus officiũ in camera dicebat. vnde pz primũ. ¶ Secũdũ dz zc. spõsa se debet conformare spõso. Qz Catharina fuit xpi sponsa. Quesi ui inquit mihi sponsaz: ideo fuit ei conformis in tribus.

Primo in proximi dilectione.
Secundo in mundi despectione.
Tertio in stigmatũ susceptione.

¶ Primo zc. Tho. ij. ij. qõ. xliij. arti. j. Diuina precepta ad duo reducuntur.

¶ Primo ad dei dilectionem.
¶ Secundo ad proximũ: sine dilectione nihil agimus ad vitam eternã. Beata Catharina hãc habuit: quia ardebat proximi charitate. Sensi fuere duo iuuenes ad mortẽ sententiati. Dũ super currũ ducerentur vi doloris clamabant: deũ blasphemabãt z sanctos. Sãcta autem erat in domo z videns eos desperatos cepit eis predicare et irã eorũ conuertit in dulcedinez. vnde ad mortẽ libẽter iuerũt. Migrantes ad purgatoriũ eos liberauit. ¶ Preterea in eadem ciuitate quidam Nicolaus nomine de Perusio qui morti sententiat⁹ quia verbum contra statuz dixit. Caue dominiũ. Expẽpluz dñi Cicchi q̃ dixit in morte qz sui filij non se itromitterẽt de curia: qz dñoruz curia est fortune sicis: desperãs de vita sua: virgo ipsum in carcere visitauit. z verbis suis ad mortem deduxit gratãter. ¶ Preterea quidam ciuis nomine Andreas qui habebat vulnus cancri in stomacho cui nullus seruire volebat propter horrorem vulneris: ipsa eidẽ seruiuit. Et dum haberet vomituz sumpsit pro potu reliquias vulneris. O charitas immensa. Preterea cum populus Romanus occidere vellet Urbanum papam. vj. ipsa orauit Christum qõ hoc non permitteret. Et christo respondente. Qõ tanta erat nequitia illius populi: qõ illo scelere perpetrato volebat ipsum populũ submergere. Respondit illa se velle omnem penam portare: dummodo illud malum auferret: quod z factum est. Fuit enim data in manib⁹ demonum qui eam crudeliter vulnerauerunt: quasi mortuaz sinentes. Assimilatur Paulo emilio q̃ a dñs petũt fortunam seuire in domum suam: vt respub. incolumis seruaretur. Et Codrus athenienses in oraculo Apollinis cognouit patriaz fore victricez contra Dorienses si ipse in prelio moreretur. Qui habitu mox mutato in medium hostium se iniecit: vbi interfectus est: et patria victrix extitit.

¶ Secũdo conformis fuit xpo zc. xps Jesus semper mundũ despexit qui per Joannez dixit. j. Joã. v. Nolite diligere munduz neqz zc. Et Aug. ad eremitas. Scriptũ est fratres charissimi qõ mundũ non diligamus: qz qui voluerit mũdũ diligere inimicus dei cõstituetur. Ille. Et hoc matrẽ pauperem elegit patrẽ Joseph carpentariũ. xij. piscatores. Catharina Senensis fuit xpo conformis: qz mundũ despexit. Cũ eñ esset annoruz. xij. cogitantes parentes eaz nuptui dare miserũt eam ad sororẽ suã nu

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ptã vt eã hortaretur ad politias z mundi delitias. Sic pr̃ et mater ad hoc p̃tendebãt:vñ obtulerũt ei ornamentũ capitis iocale torques? Rñdit virgo. Christus meꝰ portauit in capite coronã de spinis. Unde nõ decet sub capite spinoso membrum fieri delicatum. ¶ Secũdũ ornamentum anulos z chirothecas? Rñdit virgo. christus meꝰ habuit clauos. ¶ Tertium ornamentum peduz caligas pulchre increpide rñdit virgo. christus meꝰ habuit clauos in pedibus. ¶ Quartum ornamentũ fuit vestis cũ cauda cũ aliꝫ indumentis. Rñdit virgo. Christus meus fuit indutꝰ alba veste in derisum. ¶ Quintũ ornamẽtũ est in pectore:anuli decori cũ adamãte. Rñdit virgo. Christꝰ meus habuit latꝰ p̃foratũ. Et ego misera talia deferã? videntes aũt hec parẽtes i despectũ dederũt ei vilia officia ad faciendũ. s. coq̃nã. Voluit aũt in hoc humiliari vt ex alteret:qz vt dicit Lactan. in. vj. c. v. Quisq̃s vitã anime voluerit vitã corpis contemnat necesse est. z Eccle. iij. Quanto maior es humilia te in omnibus. Posuit autem se in ofone in qua rapta est et vidit omnes patres ordinis cũ habitibus suis. Querentes autẽ qualem vellet habitũ recipere:oculos suos fixit ad habitũ predicatorũ: scz patrẽ dñicũ se cõtulit:quia est religio sancta realis nõ phãtastica:non duplex. Unde ordo malleus hereticorum:ortus delitiarũ. De quo ordine dixit Alexãder q̃rtus papa. Hi sunt viri probati in lege dñi:fratres ordinis diui dominici: efficaces quidez in opere atq̃ potentes in predicatione. Quia vbiq̃ per mũdũ ipsorũ ora intonãt velut tube. Et in omnem terrã exiuit sonꝰ predicationis eorũ:et vsq̃ ad fines orbis terre sua salutifera verba sonant. Ille. Euangilans autem ipsum cum summa deuotiõe suscepit. Qui dr ordo tertij habitus scti Dñici:quia est altercatio minorũ cõtra nos de isto tertio habitu:ideo audiant. Btũs Dñicus fecit scholares de militia Jesu rp̃i sic nuncupati:qui dicuntur sic adhuc rome in memoriã illiꝰ schole. Eliminatis autẽ hereticis p ipz sanctũ dominicũ p italiã z totã x̃pianitatẽ illud nomen de militia fuit mutatũ in nomen de penitentia scti Dñici q̃ dicunt tertij ordinis. Qui tertiꝰ ordo fuit solẽniter approbatus p põtifices:inter quos per Joan. iij. per Bonifacium. ix. per Innocẽtium. vij. qui plura priuilegia eis cõcessit. vnde nec plus nec minus habet tertius ordo minoruz sicut iste. ¶ Tertio fuit conformis ꝛc. Quatuor legimus habuisse stigmata: sed diuersimode. Primus fuit Paulus:qui de seipso dicit Galatas. vj. Ego stigmata domini Jesu in corpe meo porto. non corporaliter: scilicet signa passionum in manibus z pedibus:sed dicũtur stigmata:id est passiones et tribulationes quas apostolus habuit pre ceteris apostolis:vt ipse alibi dicit. Crucifixꝰ sum. Secunda fuit. b. Margareta de vngaria regina que realiter habuit. Tertius fuit Franciscus:sed modo particulari quo nullus aliꝰ habuit in monte auerni. Cui x̃ps in mõ seraphin appuit:et impressit manibus z pedibus:z lateri signa sue passionis. o dignitas. Quartus fuit Caterina:in sancta christina de pisis:que die dominica cõmunicatura añ altare existens cũ diceret sacerdos. Dñe non sum dignus vt intres ꝛc. Rñdit x̃ps vocaliter. Et ego sum dignus o Ca-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

tharina. Eleuata est in extasi post cõioné z petüt a christo expiri dolores ipsi9 xpi quos habuit in cruce nõ cõtenta mori donec habuisset hanc gratiã. Uidit iesum in forma crucifixi sibi apparentẽ sup se radios sanguineos emittẽtem ex quinq; cicatricib9 sui corpis vidẽtibus plurib9 vtriusq; sexus. Ipsa autẽ petiuit ne apparerent visibiles illi radij in suo corpore et mutati sunt in radijs solaribus. Et ex hoc quasi mortua remãsit. Reuersa ad se narrauit patri spirituali per ordiné rem. O fatuitas quorũdam. O demẽtia qui grunniunt contra sanctam dei predicant predicatores Antichristi. O sine ratione. o inuidia. o peruersi: applica ad libitum. ¶ Tertium dicitur zc. Sublimauit eam christus spõsus in tribus priuilegijs.

Primo in fidei desponsatione.

Secundo in miraculorum chorusscatione.

Tertio in glorie coronatione.

¶ Prio zc. Magnũ priuilegiũ est esse spõsam regis frãcie: neapolis: vngarie: z magis Jesu xpi vt fuit Catharina, semel in camera exñs virgo sanctissima: apparuit ei xps cum matre sua: z cum his Joan. euange. Paulus apls. Dauid cũ harpa in manib9: z beatus dñic9. Uirgo maria porrexit manuz Catarine filio suo. Et xps eã desponsauit anulo suo. de quo Osee. v. c. desponsabo te mihi in fide. O priuilegium magnũ nõ est cõcessum hoc nisi huic virgini et Catarine martyri. Ecce de primo priuilegio.

¶ Secũdum est zc. Claruit miraculis tripliciter. Primo in vita: qz dum esset rome cum. xxx. personis in cõuentu: nec esset panis p prãdio publice multiplicauit panem in mẽsa in abundãtia. Pterea alia vice multiplicauit vinũ dum non esset in vegete. Scõo in morte: qz plurimos infirmos sanauit varijs languoribus detentos cecos illuminãs zc. ¶ Tertio post mortem quia nõ cessat implorare p nobis auxilia. Exemplum de byzeto suo qũo dux Saxam fuit sanatus a febre cõtinua qui in palatio suo Catharinã pictã hz cuz stigmatibus suis. ¶ Tertio dicit zc. Anno dñi ccclxviij. ciuitas florentina contra põtificẽ circa. lx. ciuitates detinebat et innumera castra. Quãobrẽ Gre. papa. xj. excõicauit eos: vnde coacti sunt implorare katarinam p ambasiatrice quã miserũt anignionem ad Grego. xj. qui tũc papa erat. Papa autẽ cõmisit cãm Katarine. Que reuersa est florẽtiam et exhortationẽ maximã fecit populo super pace. Interim res aliquãtum dilata est. z Greg. xj. moriẽs succesit sibi Urbanus. v. sub quo per sanctam dei facta est pax. Dũ aũt virgo senas esset reuersa vocata est per eũdem Urbanũ romam. Que veniens fuit rogata vt sermonẽ haberet corã papa et cardinalibus sup schisma qđ erat inter eos: qđ z fecit z eos ad pacẽ reduxit. Sed queris quare predicauit cum paulus inhibeat mulieribus predicare. j. Cor. xiiij. Mulieres in ecclesijs taceãt. z. j. Tim. ij. Docere mulieri non permitto? Respondeo qđ est verũ: z tamẽ cũ quibusdã dispẽsatum est vt predicarent. propter maximas virtutes in eis existẽtes. vt magdalene que marsiliam quertit. Catarine martyri que ỹnquaginta oratores conuertit: et cecilie que conuertit Valerium. Theodore que conuertit Sisinniũ: vt sic verificaret verbũ apli. j. Cor. vij. Sanctificatus est vir infidelis p mulierẽ fidelez: inter quas

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ter quas sanctas mulieres precipue Catharina senẽsis dum esset rome: consummato vite sue cursu collectis filijs et filiabus suis nũciauit eis vltimum cursuz vite sue dãdo eis quatuor regulas. ¶ Prima fuit ad timorem vt dei timorẽ in se haberent. de quo ps. Initiũ sapiẽtie ꝛc. et Tho. in proemio super Job. nihil est quod tã reuocet homines a malis ꝛ inducat ad bonum sicut dei timor ꝛ amor. Unde tot mala? quia nõ est timor. ¶ Secunda regula ne ponerent spem in diuitijs sed in deo. ps. In te domine speraui. Tertia vt cauerẽt a iudicio temerario. Matt. vij. Nolite iudicare: ꝛ non iudicabimini. videas o socie librum proprie conscientie. ¶ Quarta quod perseuerarẽt in bonis vsq; in finem: quia vt inquit Bern. Sola perseuerantia coronatur. his auditis ab eis ꝛ dictis beato fine quieuit. post mortem autem apparuit cuidam mulieri romane cum tribus coronis in capite. Una de argento erat: alia de auro: alia de lapidib⁹ pretiosis. Prima de argento que datur virginibus que rara est. Aug. de agone christiano. Inter omnia christianorum certamina duriora sunt prelia castitatis: vbi cõtinua pugna ꝛ rara victoria. Secunda de auro que datur martyribus de qua ps. Corona aurea super ꝛc. Tertia de lapidibus pretiosis que datur doctoribus et predicatoribus. His coronata fuit Catharina de senis: o felix mulier. Mater Christi ostendit pectus et vbera filius latus ꝛ vulnera ꝛ Catharina beata sua sacra stigmata q; bus eam inuocãtibus prestat sua beneficia.

¶ In festo sancti Michaelis archangeli.

VIdete ne cõtẽnatis vnũ ex his pusillis. Matth. xv. Inter omnes miras et stupendas operatiões quas deus operatur in pseti mũdo excellentissima vocari põt sua clemẽtia p quã miserrimus nephãdus prophanus ꝛ sceles⁹: peccator de iniusto efficitur iustus de lupo rapace et leone feroci efficit bonus seruus iesu christi. Bern. super Can. dñe dñs noster ℣ admirabile est nomẽ tuum in vniuersa terra. Quid est hõ q; innotuisti ei: aut filius hois: q; reputas eum? Deniq; mittis ei vnigenitũ tuũ: immittis spiritũ tuuz: ꝓmittis vultũ tuum ꝛ ne q̃dvacet in celestibus ab ope solicitudinis tue illos etiã beatos spirit⁹ ꝓpter nos mittis in ministeriũ nostruz. Alle. Vulgarizate. O benigne et dulcis ꝛ clemens dñs inquit Ber. q̃tum est immẽsus ꝛ ardẽs amor quẽ geris hoi ingrato et incognoscenti quod nõ cessas indefesse illi cõicare admiranda beneficia: vt videatur qõ nihil alid cures. nisi illũ sublimare. Alli namq; misisti filiũ tuũ de quo Jo. iij. Sic de⁹ dilexit mundũ vt filiũ ꝛc. Mittis cõtinue spiritũ sanctũ. de quo Joan. xvj. Mittã spiritũ ad vos. Promisisti etiam videndum vultũ tuum. Exod. xxxiij. Ostendam tibi omne bonũ. Quarto non sufficit qõ illũ creasti elegantẽ q̃tũ ad corp⁹: sed etiã donasti ei aiam rationalẽ cũ libero arbitrio: quod nulli alij inferiori creature voluisti ꝛcedere ꝛ in auxiliũ illi⁹ dedisti angelũ bonum q; de illa solicitã curam haberet. vñ ps. Angelis suis deus mandauit ꝛc. Quod Bern. declarat di. magna est dilectio charitatis: q;

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

quibus:de quo:et quid mandauit. Si qdem de⁹ mãdauit.et angelis suis mandauit.Et de hoie mãdauit.Et vt custodiãt te in oib⁹ vijs tuis mandauit. Quandã reuerentiã dz tibi hoc verbum inferre:afferre deuotioné:offerre fiduciam: in quouis diuersorio:in quouis loco reuerentiã exhibe angelo tuo ne audeas illo p̃sente qđ me presente non auderes.Ille. videte ne ꝛc.In quibus verbis de laudibus angelorum erit hodie sermo:de q̃ bus tria videnda sunt.

Primum dr necessitatis.
Secundum dr nobilitatis.
Tertium dr localitatis.

¶Primũ dr ꝛc.vtruz fuerit necessaria hoi in p̃senti angelica custodia:Arguit pro vna opinione qđ non.Et ratio.Illi non est necessaria custodia siue auxilium alteri⁹ q̃ per se põt.Sed hõ est liberi arbitrij per qđ eligere potest bonum ꝛ malum.Eccl.xv.Ante hoiem bonũ ꝛ malũ:vita et mors:qđ ei placuerit dabitur ei igit ꝛc.Alia opinio dicit quod sic:quia inter pericula moratur.Apoca.xij.Ue terre ꝛ mari:quia descẽdit diabolus cũ potestate magna.Respondeo scdz Thomã et omnes docto. Qđ homini viatori fuit necessaria omnino custodia.Que conclusio ꝓbat triplici medio.Ratione. Autorita te.exẽplis.¶Primo rõne.vna maxima,est Tho.j.par.q.xxiij.ar.iij. qđ illa creatura indiget custodia: adiutorio atq; subsidio:cui immi⁊net periculum aie vlterius. Sed in statu vite hui⁹ seculi homo est constitut⁹ q̃si in via q̃dã in qua tẽdere dz ad paradisum.In qua via plurima imminẽt pricula. Et ideo sicut hoibus per viã non tutã ambulantibus dantur custodes: ita cuilibet hoi q̃diu est viator custos deputat qui dr angelus q̃ eũ adiuuet.igitur ꝛc.que sunt ista pericula ostendit dauid. In via hac qua ambulabã:absconderunt supbi.i. demones laqueum mihi.ꝛ p̃s.vlt. Multi bellantes aduersum me.ꝛ Berñ.sup Cañ. Castrum aie tue in terra inimicorũ situm est: ꝛ vndiq; oppugnat:sed a quibus? Respondeo qđ a tribus hostib⁹ de q̃bus Ber. Mũd⁹: caro: demonia. Primo a mundo.Jo.xvj.in mũdo pressuram habebitis.Scdo a carne.Gal.v. Caro cõcupiscit aduersus spm̃.et Augusti. Inter omnia xp̃ianorũ certamina duriora sunt prelia castitatis vbi continua pugna:et rara victoria. Tertio a demone qui ratione seducit: voluntatem abijcit: virtutem operatiuã opprimit. Quod bene cõqueritur gubernator ecclesie Petrus.j.Petri.v. Fratres sobrij estote et vigilate:quia aduersarius vester diabolus ꝛc. Et in tãtis periculis est homo positus.Quod vt dicit Bonauentu.in.iij.distinc.xxv.artic.ij. Impossibile est hominem esse sine veniali:excepto christo et eius matre. In tantis ergo periculis indiget custodia angelorũ bonorum qui ipsum adiuuet. De quibus p̃s. Angelis suis deus mandauit de te: vt custodiãt te in omnibus vijs tuis. O benignitas dei qui nos omnibus vijs nostris defendit.scdm Dominicum tholosanum.Triplex est via hominis.Prima qua mundum ingreditur. Secunda qua in mundo pgreditur. Tertia qua de mundo egreditur per mortẽ. Prima qua nascit. In hac defendit. Et nisi esset angelus noster defensor:nos destruerẽt demones.Bernar.Si bonus spirit⁹ se elongaret: malorum impet⁹ q̃s sustineret? Quando creatura ra-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ſcitur a demone ſuffocaretur: ne baptiſmū haberet: ſed deus omnipotēs cito angelū vocat qñ mulier debet parere filiū vel filiaz di. Vides hanc mulierez. Tali hora pariet filiū vel filiā tibi eā cōmēdo cōtra demonē. Rñdet angel⁹. O mi dñe mihi reputo ad magnā dignitatez q̄ creatura tua ad tuā imaginē facta z ſanguine redempta mihi ſit commiſſa: vnde nata nunq̄ deſerit eā quouſq̄ eſt in paradiſo: aut in inferno: aut purgatorio. vnde Hiero. ſuper Matthe. Magna dignitas animarum eſt: vt vnaquaq̄ habebat ab ortu natiuitatis ſue angelum delegatuz. Vere dignitas: quia paſtor multis ouibus dat vnuz paſtorem ad cuſtodiendū: z nō cuilibet: ſed de⁹ cuilibet perſone dat vnū angeluz. O ſublimitas aie. Sed dubiū queritur quo tēpore dat iſte angelus: an in vtero: an extra vterum? Reſpondeo q̄ cum duplex ſit natiuitas ſm Cano. de cōſe. diſt. iiij. Firmiſſime tene. In vtero. Ex vtero. Quidam voluerūt dicere q̄ datur prima in vtero. Que opinio fuit Boñ. in. ij. diſt. xj. in declaratione litere: ſed cōis opinio eſt qđ natis immediate. Qđ tenet magiſter in ij. di. xj. c. qđ incipit. Illud quoq̄ ſciendū. Sed quare non dat invtero ad cuſtodiā? Rñdet Tho. j. p. q. iij. arti. vj. Qđ cum tales ſint adhuc aliquid matris: cuſtodiuntur ab angelo matris. Sicut fructus arboris in arbore exiſtens eſt aliquid arboris: qui cuſtodit arboré patet quod etiam fructus habet in cuſtodiā. vnde ille angel⁹ qui matrem cuſtodit: cuſtodit z filiū. ¶ Scda via eſt qua in⁹ mūdo progreditur: dū vſuz rōnis hz in qua peccare pōt in hac ipſuz cuſtodit. Qđ facit ſm Tho. in. ij. ſen. diſt. xj. ar. iij. ipz preſeruando a malo culpe z a malo pene: primo culpe nō cogendo: ſed perſuadendo vt peccata ſinat: aut nō faciat. dicit peccatori. Ne retineas adulteram o libidinoſe: nec vſuram o vſurarie: nec odium o odioſe. Et ſicut demon perſuadet z incitat ad malū: ita angelus ad bonum. Figura de Balaam Numer. xxij. ca. Cui angelus euaginato gladio occurrit: reduxit euz ne populo malediceret apparens ei in via. ¶ Secūdo preſeruat a malo pene: quia cū quis mortaliter peccat: meret ſtatim vt demones poſſint ſibi frangere collum z ducere ad infernū: ſed angeli boni arcēt ipſos: ne poſſint exercere ſuā malitiā in peccatorib⁹ quō vellēt ſcirent z poſſent. o bona cuſtodia. Figura. iij. Regū xix. de Helia ambulāte per deſertū tendens ad montē Oreb dormiuit ſub vmbra. Cui cito angelus occurrit di. ſurge: qz grandis tibi reſtat via. Moraliter. Helias eſt peccator q̄ dormit in peccatis: nec cogitat peccata propria: offenſam dei: futurā penaz: ſed ſemper involuptatib⁹ pompis et delitijs. de q̄bus Job. xxij. tenent tympanū et cytharā z gaudēt ad ſonitū organi: in puncto autē ad inferna deſcendūt. Facetia cardinalis q̄ exiſtens in domo magnifici Laurentij in conuiuio poſit⁹ vbi erāt pulchre iuuenes dixit. Uellē habere hic meū paradiſum. Preterea de cardinali ianuenſi Janue: cū fratres noſtri acceſſiſſet pro eleemoſyna petēda. Illa accepta fratres egere ſibi gratias dicentes. Deus detvobis z ipſe paradiſuz. Reſpōdit. Tardi⁹ q̄ poterit. Sz huic peccatori ſic dormienti occurrit angelus ipſum excitās di. Surge o infelix ab vſuris: a malis: a peccatis

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

nec magis differt: quia senex qz prope mortem: vnde quidaz. Jam senescis z barba canescit: nec cõte reris. Anima dãnata ne vnq̃ tardes ad vltimum hiatum. Nam multos decepit bene faciemus. z Petrar. vj. diuinitatis. Felix qui semitã reperit huius nostri monstuosi z rapidi torrentis que est vita nostra multis adeo grata infelix mortaliuz gentium cecitas in talibus rebus spẽ cõstituẽs quas leue tẽpus tã rapacitatis aufert. Ecce quomodo angel9 ꝛc. ¶ Tertia via est qua de mũdo egredit. s. per mortẽ: quia in morte moliunt z nituntur demones rapere aiam sed ipsi eos fugãt atq; adiuuant. o dulcis cõsolatio mortui. Ab oib9 derelinquitur amicis: z solus angelus adsistit: atq; animam associat. vnde Exod. xxiij. Mittaz angelũ meũ qui precedat z custodiat te in via z introducat te in locum quẽ preparaui. Jlle. Exempluz illius monachi qui impugnabatur a fornicatione. O bellũ grãde. Augu. inter omnia Christianoꝛũ certamina ꝛc. Sic tentatus reliquit eremũ: z in vicum egypti perrexit. Et vidẽs filiã pulchraz cuiusdam sacerdotis paganoꝛum eam adamauit: et dixit patri eius: da mihi eã in vxorẽ. Jlle rñdit. Non possuz nisi prius deũ meum interrogauero. Et abiens ad demonem quem colebat: dixit ei. Monachus quidam venit volens accipere filiam meam. Demon respondit. Da ei si negat deuz suũ: et baptismum: z propositũ monachi. Ipsum interroga. Veniens sacerdos dixit ei. Nega deum tuum: z baptismum: z propositum monachi: z dabo tibi filiam meã. Jlle autem consensit: pergens autem sacerdos ad demonem dixit se tria illa facturuz: cui demon clamare cepit. Noli eã dare: quia ꝯuis renunciauit istis tribus: tamẽ deus suus est ita bonus qđ ipsuz non deseruit: sed adiuuat eũ: z ab eo non recessit. o bonitas diuina. Fiat practica. Peccatoꝛ centies immo millies deum blasphemat. Dat ei ficus ad ocu los: tamen peccatoꝛem non dereliquit. Ad propositũ. Sacerdos dixit. Non possum tibi illaz dare: qz de9 tu9 a te nõ recessit: sed adhuc adiuuat. Frater aũt audiẽs ingemuit: z penitẽtiã egit de pctõ manens in pnia plurimaꝝ hebdomadarũ. Ecce aia chara quõ de9 per angelũ suũ pctõrẽ non relinquit. ¶ Scdm dz ꝛc. Duplicẽ naturam creauit ille opiferverus deus: sed inquirendum est quã naturã nobiliozez constituit: an angelicã an humanã? ad hoc Tho. j. p. q. cviij. Magister in. ij. dist. ij. Bona. in. ij. dist. xj. qđ de hoie z angelo possumus loqui dupliciter: vt sic videri possit eoruz dignitas: aut quo ad cõditionẽ nature: aut quo ad efficaciã gratie. Quo ad primum angelus precellit hominẽ in ꝙtuoꝛ. Primo in creationis dignitate. Secundo in [illegible]c puritate. Tertio in seruitij facilitate. Quarto in premij citioꝛi perceptione.

¶ Primo ꝛc. Sunt enim creati digniꝰ ꝯ hoies ratione loci: qz in celo empyreo: vt dicit Magister in ij. distin. ij. Homo vero de limo terre in terra: qua nihil est vilius inter oia elemẽta. Jlli in monte glorie: hoies i valle miserie. Jlli ante hoiem i die letitie. s. dñica die sunt creati: homines vero post angelos in die tristitie. s. feria. vj. Jlli immortales: immateriales: impassibiles: homines vero materiales: mortales: passibiles. Unde phi-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

losophus in.xij.Metha. Appellat eos substantias separatas: q3 immateriales.pš. Qui facis ãgelos tuos spiritus. Unde christus quãtum ad hoc fuit minor. Minuisti eũ paulominus ꝛc. ¶ Scdo in vite ꝛc. Angeli eñ qui in celo perstiterunt nunꝯ aliquod veniale cõmiserunt ꝛ in oĩbus deivoluntatẽ perficiunt. hoies aũt ad minus venialiter peccant. Eccle.vij. ℳõ est homo qui non peccet. Prouer.xx. Quis potest dicere mundũ est cor meum: ꝛ purus sum a peccato. in aut. de monachis. ℌ. triẽnij. Natura humana labit ad delicta. ꝛ.xij. q.j. omnis etas ad malum prona est ab adulescẽtia sua. ꝛ Prouerb. xxiiij. Septies in die cadit iustus. ¶ Tertio in seruitij ꝛc. Angelꝰ est spiritus nõ aggrauatur p corpus vt homo: hõ enim in seruiẽdo deo plus laborat vna die ꝙ omnes angeli ab initio mundi. Cũ quantis laboribꝰ miser homo et fatigationibus oportet perueniat ad paradisuz: quilibet ex nobis experitur quotidie. Nam labor est ieiunare: vigilare: orare: abstinẽtias facere quorum omniũ angelꝰ est immunis ab his. Unde patet quomodo precellunt nos in his.

¶ Quarto in premij citiori ꝛc. Angeli eñ percipiunt premium suuz citius ꝙ homo q3 in prima die sue conuersionis ad deum suũ pmiuz essentiale acceperũt. Homo vero celeste premiũ post mortem suam accepit a deo. Sunt beati iam per tot annos: hõ autez tardius beatificatur. Ideo Aug.xj.de ciui.dei. Cetera oĩa que cõdidit deus nature dignitate precellit. ꝛ Greg. In angelo similitudo diuine imaginis insinuatur expressa. Unde patet de ipsis quomodo nobiles sũt: aut loquimur quo ad efficaciam gratie: tunc dico ꝙ natura humana pcellit angelicã: vt ponit Tho. in.ix.distinc.secũdi libri sententiarum. Quod probat triplici ratiõe in presenti.

Primo ratione vnionis.

Scdo ratione reparationis.

Tertio ratione acquisitionis.

¶ Primo ratione ꝛc. quia naturã nostram vniuit cum sua: ꝛ naturã angelicam reliquit. Heb.ij. Nusqꝯ angelos apprehendit: sed semen Abrae. Unde pater maior fraternitas inter xpm ꝛ hominẽ ꝙ inter christũ et angelũ. Et in signũ huiꝰ christus nominat homies fratres suos. Unde ps. Narrabo nomen tuũ fratribus meis. ꝛ Joã.xx. dicit Christus Magdalene. Uade ad fratres meos: et dic eis. Ascendo ad patrẽ meũ ꝛ patrem vestrum. Nunꝯ in scripturis inuenitur ꝙ Christus angelos nominauit fratres. Hãc dignitatẽ nouerat bene angelus qui ante hanc vnionẽ in carnatiõis permittebat se adorari quod post prohibuerũt. Apoca. xix.ca. Uide ne feceris quia cõseruus tuũ sum ꝛ fratrum tuorum. Et ideo circa hãc vnionẽ ꝛ icarnationis mysterium administrauerunt ipsi angeli mirabiliter. Primo ad conceptionem nũcius fuit angelus. Luce.j. Ecce concipies. Scdo ad natiuitatem. Lu.ij. Annuncio vobis gaudium magnuz. Tertio ad passionem. Luc.xxij. Apparuit angelus confortãs eum. Quarto ad resurrectionem. Marc.xvj. angelus dñi descendit de celo: et dixit mulieribus. Scio ꝙ ꝛc. Quinto ad ascensionem. Actuũ.ij. Ecce duo viri astiterũ iuxta illos in vestibus albis: scilicet angeli. Ideo dicit Leo papa. Et habetur de cõse. dist.j. duo hymni in nouo testamento per angelos fuerunt decã-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

tati. Primus Alla. Scdus Gloria in excelsis deo. z rō: qz ordines angelox facti sunt ruinosi per eoruz supbiā. Unde videntes deum hominem natū cecinerunt Gloria in excelsis deo. Uidentes per resurrectioné aias liberatas cecinerūt Alla. quod fecerūt ꝓpter eorū vtilitaté que in hoc consistebat ꝙ eorum ruina ex hominibus debebat restaurari: qz holes saluādi intrabūt in locū cadentiū angelox. Augu. vnde angeli ceciderūt illuc vēturi sunt homies. ¶ Scdo rōne reparationis: qz hō peccauit mortaliter: angelus similiter. sed hō mo reparat per rpi sanguinez: de quo apostol⁹. j. Corin. vj. c. Empti estis pretio magno. Sz quomodo o Paule: auro: argēto? nō: sed pretioso sanguine. Apoc. j. Lauit nos a peccatis nostris i sanguine suo. O priuilegiuz mirabile. Angelus auté nō est reparatus. O amor dei ad hominem. Ideo Gregorius. O mira circa nos tue pietatis dignatio. Canta. Ex hoc conclusio hec extrahit quod quoties peccat homo toties diuina bonitas est parata ipsuz suscipere: si reuertatur quam dignitatem non habet angelus. Uñ addit Alber. ꝙ z angeli gaudent de nostra conuersione. Primo quia vident taz glorioſum fructum sue custodie. Secundo gaudent quādo vidēt ex peccatoribus cōuersis suū adimpleri numerū. Tertio gaudēt qñ vident in laudādo deū tale se habere cōsortiū. Olim quidē laudabat deū natura angelica: sed nunc addita est natura humana: z ideo modo veraciter dici pōt illud Job. xxxviij. Cum me laudarent astra matutina. hoc pertinet ad laudem angelox: et iubilarent oēs filij dei. hoc pertinet ad laudem hoim. ¶ Tertio rōne zc. Tho. ij. disti. ix. Homo pōt acquirere z mereri amplius z copiosius premiuz ꝙ angelus triplici rōne. Et rōne difficultatis q̄ est in homine z non in angelo. Angelus vnico actu ꝙsecutus est premiū suū: homo aūt reiterat actus suos per ieiuniū: ꝙ vigilias: et huiusmodi. Et rōne longiturnitatis que est in homīe qui diutius moratur i penitētijs qd nō angelus. Et ratiōe meriti passiōis xpi: que operatur infinite pro homine qd non facit pro Angelo: qui pro illo nō est mortuus: nō crucifixus: nō derisus. O dignitas humana. Ex quo zc. In quibus verbis due sūt vidēde difficultates. Pria quātus sit numerus Angelorum. Utrum possit sciri? Ad hoc sunt due opi. Una tho. j. par. q. l. arti. iij. z in. iij. dist. ij. ar. iij. Qd angeli sunt in maxima multitudine omnem materialem multitudinem excedētes. z Job. xxv. Nūquid est numerus militū eius? Unde nō potest sciri cā sit numerus infinitus. Et vt dt Damascenus in. ij. distin. iij. cap. iiij. Angeli nō solum dātur omnibus hominibus: sed omnib⁹ creaturis in sua specie: omnib⁹ equis in sua specie zc. Qui sunt plures boni an mali? Respōdeo qd boni vt dicit Tho. j. parte. q. lxij. ar. iv. ¶ Secunda opinio est Albert. in ij. lib. compendij Theo. c. de casu locali angelorum quod chori angelorum diuiduntur in nouē choros: z quilibet chorus diuiditur in vj. M. lxvj. legiones Angelorum fm Albertū. Legio facit angelos 6666. vñ in summa. vj. M. lxvj. Legiones faciūt trecēties nouies centena millia nongēteſies nonagintaſepties mille. xxx. M. xcvj. ¶ Scda difficultas vtrū angelus differt specie? Una opinio Scoti

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

qđ nō.alia Tho.j.par.q.l.qđ sic q̄ verior teneť. Unus precedit aliuz in decuplo pulchritudine.o nobilitas angeli.vnde patet secūdum. ¶Tertiū dr ꝛc.In quo loco collocanť aie nr̄e.Rhdet Tho.in.ij.dis. ix.ar.viij.in cor.q. et Grego. in homeť.de angelorū distinctione.Magister.ij.di.ix. Bona.ibidem qđ homines assumuntur ad ordines angelorum. Et secūdum qđ plus vel minus habent in merito supra vel infra cum angelis collocabūtur: qz p̄mia correspondēt meritis. Ā infimi in meritis erūt cū infimis in celo. Mediocres cum mediis: supremi cū supremis ordinantur. In primo ordine angelorū ponuntur virgines corpore z mente:quia angelis est cognata virginitas:vt Lucia Agnes ꝛc.de quib⁹ Mat.v. Beati mundo corde: quoniam ꝛc. ¶In.ij.ordine archangelorū ponuntur penitentes: q̄ cū maximis lachrimis fleuere suaꝑctā.de quibus Matt.v.Bti qui lugēt qm̄ ꝛc. Asculan⁹,Nil prosunt lachrime sine aie cōsensu:oculoz tristitie dolor interi⁹ correspondeat:iuste em̄ tales lachrime sunt satisfactorie. ¶In tertio ordine thronorum ponuntur misericordes qui proximo fuerūt pij : de quibus Matthei.v. Beati misericordes:qm̄ ꝛc.O auare aperi manum: quia hi sunt qui te debēt perducere ad paradisum. ¶In.iiij. ordine dominationum ponuntur patientes in tribulationibus.de quibus Matth.v. Beati qui persecutionem patiūtur propter iustitiam.Rom̄.xij. In tribulatione patientes. ¶In.v.ordine potestatum ponuntur contemplatiui z boni religiosi qui regulam z maiorum suorum instituta seruauerunt. ¶In.vj.ordine principatuum ponuntur prelati z persone ecclesiastice : iudices et officiales qui iustitiaz fecerunt. De quibus p̄s.Juste iudicate filij hominum: et non per munera quia.xj.qō.iij. pauper.Munera peruertunt iudicia. ¶In.vij.ordine virtutum ponuntur virtuosi omnibus virtutibus theologicis et cardinalibus que faciunt hominem beatum et laude dignum. Hierony. Nobilitas summa est clarum esse virtutibus. ¶In. viij.ordine cherubinorum ponuntur predicatores et doctores qui verbo et exemplo docuerunt .In hoc ordine dominic⁹: Uincentius:Franciscus. De quibus Dantes.xj. Para.diuina prouidentia que mūdum regit:creauit duos princeps qui in ei⁹ fauorem hinc et inde essent illi duces. Unus totus fuit amore seraphicus.alter sapiētia cherubico splēdore fuit in terris. Qui duo candelabra fuerunt in mundo. ¶In nono ordine seraphinorum ponuntur ardentes charitate et amore dei. In hoc sunt apostoli. Joā.baptista.Super choros angelorum null⁹ est nisi Maria . Uidete ergo ne contemnatis ꝛc.

¶In festo apostolorum Simonis et Jude.

QUopter te mortificamur tota die: estimati sum⁹ vt oues occisiōis.ad Romanos . viij. ¶Postquam natura humana cecidit ab altitudinę sue dignitatis: scz a statu innocentie in miseriam peccati: z qđ sensualitas facta est rebellis rationi ꝑpter infectam et corruptam radicē z culpam primorum parentum nostrorū: opus est vt homo laboret in exercitūs bonis : pro acquisitione vite eterne.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

vnde Genesis .iij. dixit figurate deus primo homini. In sudore vultus tui vesceris pane tuo donec reuertaris in terram de qua assumptus es: quia ꝛc. Que sententia affirmatur a Hieron. ad ctesiphontem. Tepidum discipulum non amat Christus. Sed qui vult inquit meus esse discipulus: abneget semetipsum et tollat crucem suam: et sequatur me. oportet nos per multas tribulationes introire in regnum celorum. Beati estis cū maledixerint vobis homines et persecuti fuerint. Gaudete ꝛ exultate quoniam merces vestra copiosa est in celis. Future vite gloria presentis vite incōmodis comparatur. Ille. Et pius papa. pius episcopus seruus seruorum Dei. Charissimo in Christo filio nostro Federico romanorum imperatori Augusto: salutem et apostolicam benedictionem. Omnes qui pie et iuste viuere voluit persecutionem patiuntur. Odit mundos quietos principes: raptores: sanguinarios omni scelere inquinatos: et infideles: vt sui similes amat et diligit. Tu vero q̄ mitis es: vellesq; quiete ꝛ bene viuere: mundo aduersaris: et mundus tibi aduersabitur. Sed beati qui persecutionem patiuntur propter iustitiam. Ille. et Ambrosius libro de Abel ꝛ Caym sicut bellator sine armis esse non potest: ita nec virtus sine exercitio. Unde Christus in euangelio. A diebus Joan. baptist. regnum celorum vim patitur: et violenter rapi. il. Non dormientibus sed vigilantibus pollicentur premia. Ille. ꝛ Dantes super hoc regnum celorum violentiam patitur ob amoris feruorem ꝛ spem diuinam quiris feruorem ꝛ spem diuinam superat voluntatem. Et quia prius posset terreri: consyderata fragilitate ppria. De qua Genesis. viij. Sensus enim ꝛ cogitatio cordis humani prona sunt ad malum ab aduleścentia sua. Cōsyderare habet illud quod dicit Aug. in homel. Opus cum fine merces sine fine. et apostolus Roma. viij. Non sunt condigne ꝛc. ꝛ. j. Corin. ij. Oculus non vidit: nec auris audiuit: nec in cor hominis ascendit que ꝛc. Apostoli ergo hoc consyderantes tormenta sustinuerunt propter deum vt mercedem consequerentur. iuxta illud Hebre. xj. Operati sunt iustitiā: adepti sunt repromissiones. vnde dicunt verba assumpta. propter te ꝛc. In quibus verbis volo hodie disputem⁹ vnam altam materiam satisq; curiosam que est de prouidentia diuina. Si deus habet prouidentiam de hoc mundo qui sciuit charis suis euenire tot mala. de illo ergo tria videbimus mysteria.

Primum dicitur oppositionis.
Secundum dicitur declaratiōnis.
Tertium dicitur responsionis.

¶ Primum dicitur ꝛc. Dubium queritur vtrum deus habeat curam et prouidentiam de nobis et de hoc mūdo? Circa hoc due sunt opinio. Una dicit quod non: alia quod sic. Prima dicit quod non: sed omnia euenire a casu et fortuna siue fato. Que opinio fuit antiquorum philoso. vt fuit epicurus democritus ꝛ plures alij. Que probat intentū suum triplici medio.

Primo ratione.
Secundo autoritate.
Tertio figura.

¶ Primo ratione ꝛc. et hoc duplíciter. Primo ratione diuine sapiētie. Secundo ratione diuine iustitie. primo diuine sapientie. Conclusio est philosophi. j. Meth. Sa-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

pientem ordinare oportet z non ordinari.i.regere et non regi. Exempli gratia. De patrefamilias qui ꝗtum potest debet expellere omnes errores: omnes defectus a domo et familia sua: et rex in regno suo debet malos expellere: furcas plantare: or vt Augu.iiij.de ciui. dei.c.iiij. Remota deniqz iustitia: quid aliud sunt regna nisi aperta latrocinia? que sententia verificatur. C. de episcopali audientia. l. humanum. z. C. de lega. z fideicom. l. j. A sapiẽte omnia bene gesta esse intelliguntur. ad propositum. Deus hoc non facit: quia videm⁹ tot errores: tot defectus: tot mala: tot peccato fieri in mundo. Unde opz vnū de tribus dicere aiunt isti philosophi. Aut qđ deus nō potest remouere huiusmodi defectus: et sic non est omnipotẽs. Aut non vult: z sic est causa peccati: quia vt dicitur dist. lxxxvj. c. Facientis proculdubio culpaz habet qui qđ potest corrigere negligit emẽdare. Scriptum quippe est. Non solum qui faciunt: sed etiam qui consentiũt facientibus digni sunt morte. aut nescit: z sic est ignorans. Sed ista non sunt ponenda in deo. Primo ꝙ non possit: quia est omnipotẽs. In p̃o. cxliij. Omnia quecunqz voluit ꝛc. z alibi. Dixit z facta sunt. z Be. in home. zachei. Que impossibilia sunt apud homines possibilia sunt apud deum. Secundo qđ non sciat: cuz sit sapiẽtia infinita. p̃s. Omnia in sapientia feciſti. ad Roma. viij. O altitudo diuitiarum ꝛc. Tertio qđ nō velit: cum sit causa nostri boni. Qui vult omnes saluos fieri inquit apostolus. sed ista non sunt ponẽda in deo. Et qđ nō tollat hos defectus hoc non est: q̃ non possit z non velit: z non sciat. Sed q̃ eius ꝓuidentia nō se extẽdit ad ista inferiora: sd omnia euenιunt a casu z fortuna: a casu z fato. Intelligendo fatum dispositionem syderum sub qua quis est cõceptus vel natus: vt dicit Tho. ij. di. xxxix. vnde Job. xxij. Nubes latibulum eius z circa cardines celi perambulat: nec nostra consyderat. Deus non curat nostra ifirma inquit noster Lombardus. Unde patet ꝓma rō hui⁹ ꝛc. ¶ Secũda ratio est diuine iustitie. Justitie distributiue conuenit reddere vnicuiqz quod suũ est. A canonistis. xij. qõ. ij. capit. Cum deuotissima Summum in rebus bonũ est iustitiam colere: sua vnicuiqz iura seruare. et instituta de iustitia et iur. l. iustitia. Justitia est constans et perpetua voluntas ius suum vnicuiqz tribuens. et Aſcu. libr. ij. c. v. Justitia aliud non est modo videri dando cuilibet quod suum est ꝙ constans ꝓpositũ z perpetua volũtas. sed hec iustitia nō videtur esse in deo: q̃ non reddit ſm merita et demerita et; bona bonis: et mala malis: vt dr. C. de officio rectoris prouincie. l. vt virtutum. z. C. de statuis et imaginibus. boni sunt remunerãdi: mali vero puniẽdi. In iij. Ethic. Honor est exhibitio reuerentie in testimoniũ ꝟtutis. In eodem. Solus bon⁹ est honorandus ſm virtutẽ. Et ꝙ oppositũ: malus non. In. iiij. Ethi. ꝓbus nō est dignus honore. In presentiarũ vero mali prosperãtur: boni deprimuntur. Qui sunt cõiter q̃ sublimantur ad aliqua officia? Ad dignitates. ad honores? mali. proterui. prophani. Si vacat aliquod bñficiũ pro nefas accipit. In p̃sentiarum sententia Salomonis prouer. x. fallit. Qui ambulat simpliciter ambulat cõfidenter: imo ambulat insipienter: q̃ simulat se ouẽ

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

a lupo rapiť. Unde thiere. admiratur. c. xij. Quare via impiorum prosperat? Bene est oibus qui prenaricantur z iniqua agũt. Plãtasti eos z radicẽ miserũt: proficiunt z faciunt fructum. O bone Jesu si iustus es: quare vsurarius: dissipator pupillorũ viduarũ orphanorũ viuũt sub celo. quare ꝙcubinarꝰ. quare amici tui tribulanť: deridẽtur: triũphanť. ℳõ est dicendũ qõ nõ sis iustus. Sed qz nõ extẽdit se ad ista inferiora prouidentia tua. Et hac ratione dicit Epicurus. de quo Lactan. in .iiij. ca. xvij. Uidebat Epicurus bonis aduersa semper accidere paupertatẽ: labores: exilia: charorum amissiones: malos contra bonos esse: augeri potentia: honorib⁹ affici. Uidebat innocentiã min⁹ tutã: scelera impune committi. Uidebat sine defectu morũ: sine ordine ac discrimie annorũ seuire mortẽ: sed alios ad senectutẽ peruenire: alios infantes rapi. alios iam robustos interire: alios in primo adulescentie flore immaturis funeribus extingui in bellis potius meliores et vinci et perire. Maxime autem commouebatur hoies in primis religiosos grauioribus malis affici. His autem qui aut deos oino negligerẽt aut nõ pie colerent: vel minora incommoda euenire vel nulla. Ipsa etiã tẽpla fulminibus cõflagrare. Cum hec igiť cogitaret epicurus earũ rex velut iniquitate inductꝰ sic eñ cãm ignorãti videbatur existimauit nuliã esse ꝓuidentiã. Ille. Et sic ptz rõnibus qũo non videť ꝛc. ¶ Scdo probať autoritate et hoc triplici autoritate.

Primo diuinali.
Secundo paganali.
Tertio philosophicali.

¶ Primo diuinali. Job. xxj. Quare impij viuunt: sublimati sunt confortati sunt diuitijs. z Abacuch. j. Usqꝫquo domine clamabo ad te et non exaudies. Uociferabor ad te vim patiens et non saluabis? Quare non respicis contemptores et taces conculcante impio iustiorem se. Uñ ptz prima. ¶ Scdo paganali. Ouid. libr. tristium. Rõfatũ vincere nulla valet. Tul. lib. j. de diuinatione. Fato oia viuũt. Juue. libr. iij. satyra. j. Seruos regna dabunt captiuis fata triumphos. Quintilianꝰ in declamationibus. Fato viuimꝰ: cõualescimꝰ morimur. Uñ ptz scda autoritas.

¶ Tertio authoritate philosophicali. Cõmen. auerrois. xj. metha. Intellectus diuinus vilesceret: si minima natura attenderet. Boe. j. de consolatione loquens philosophie dicit.

O stelliferi conditor orbis.
Qui perpetuo nixus solio.
Rapido celum turbine versas.
Omnia certo fine gubernas.
Solos hominum respuis actus.
Merito rector cohibere modo.
Nam cur tantas lubrica versas.
Fortuna vices premit insontes.
Debita sceleri noxia pena.
Latet obscuris condita virtus.
Clara tenebris iustisq; tulit.
Crimen: inquit. Ille.

¶ Huius opinionis fuerunt parmenides: simonides: et manichei de quibus. xxiiij. q. iij. c. Quidã autem heretici q̃ aiebant ꝓncipiũ eẽ diabolum. de quo Joã. xiij. Uenit eñ princeps ꝛc. Et bonũ. i. deũ. vñ ptz autorita. Tertio figura vtriusq; testamenti. ¶ Primo vt 3r. iiij. Regũ. vj. Benadab rex Sirie dum Samariã oppressisset: ad tantam miseriã deduxit: vt mꝛ ꝓpriũ filiũ comederet: et ibi caput asini fuit venditum. lxxx. argẽteis. Si in te

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

erat prouidentia o dei ꝛc. Preterea in nouo Matth.viij. de christo ascendente in nauiculam cū discipulis cepit dormire: cunqꝫ nauis periclitaret fluctibus: ceperūt clamare apli. Dñe dñe salua nos perimus: ipse ergo inquit euangelista dormiebat. Moraliter. Istō mare denotat munduz: vbi est nauis anime nostre. Vere mare qz amarū in principio: in medio. amarissimum in fine. In quo tot mala: tot periuria: tot blasphemie: tot odia perpetrantur. Fides christianorū quasi ad nihilum deuenit. Vbi est cultus diuin⁹? O regnū grecorꝫ: o Cōstātinopolis: o caphato agros vbi estis? In manu turchi vbi non est religio dei, Nō celebratur officiū. Ecclesie dei sunt meschite turchorū. Vbi est prouidentia diuina. vñ Hiero. ad Eltodo. Horret animus nostrorꝫ tēporū ruinas z mala prosequi. Viginti z eo amplius anni sunt q̄ inter Constantinopolim z alpes iulias quotidie romanus sanguis effunditur. Scythiā Thraciā. Macedoniam. Daciam Dalmaciā cunctasqꝫ pannonias Gottus. Huadus. Alan⁹ vastant: trahunt: rapiunt. Quot matrone quot virgines dei et ingenua nobiliaqꝫ corpora his bellis fuere ludibrio. Capti presbyteri interfecti episcopi subuerse ecclesie ad altaria xpi: stabulati equi: martyrum effuse reliquie. vbiqꝫ luctus: vbiqꝫ gemitus z plurima mortis imago Ille. ¶ Scōm principale ꝛc. tho. j. parte. q. xxij. ar. ij. in. j. sen. di. xxxix. ar. ij. in. iij. cōtra gēti. c. lxxij. Nico. de ly. sup Job. c. xxij. Circa diuinā prouidētiam quatuor fuerūt opi. famose. Quidam posuerunt nullo modo esse puidētiā in presenti vita: sz oia casu ptingere: q̄ ppositio fuit quasi olim phoꝝ antiquoruz. Quidā alij posuerunt deū habere prouidentiā solū de substātijs incorruptibilib⁹ et superioribus: nō aūt de inferioribus que subiacēt corruptioni. Et si puram habebat prouidentiam: hoc erat in vniuersali. Rō eorū erat: qz intellectus diuinus vilesceret si talia determinate z in particulari cognosceret: vnde negabāt deū habere puidētiam determinatā ad ista inferiora particularia et corruptibilia. Quidam alij posuerunt duos deos. Unū bonorum habere puidētiam: scz primā causam deū. Aliū malorū. s. diabolū habere curā de istis inferioribus z infimis. Quarta opinio est doctorū catholicorū que est vera. Qui posuerunt oia subiacere diuine puidētie. Sap. viij. Attingit autem a fine vsqꝫ ad finem fortiter z disponit oīa suauiter. z. xij. Non est alius deus q̄ tu: cui cura est de omnibus. Et ecclesia canit in introitu misse dominica. xxj. post festuz trinitatis. In voluntate tua domine vniuersa sunt posita: z non est qui possit resistere voluntati tue. Tu enī fecisti oia celum z terram z vniuersa que celi ambitu cōtinent. Dñs vniuersorū tu es vlterius. Si curā hz de oib⁹ cū sit iust⁹, cur pmittit bonos tribulari z malos pspare? rñdeo q̄ ipsa diuia puidētia ꝫ facit q̄druplici rōne: vt aiūt doct. Primo ratione cōmutationis. Scdo ratione preseruationis. Tertio ratione exēplificationis. Quarto rōne augmentationis. ¶ Prio rōne ꝛc. vna est maxima in theologia qđ nō est hic adeo bonus qui aliqñ non peccet excepto xpo et eius matre: aut mortaliter: aut venialiter. Eccle. vij. Non est hō qui faciat bonū et non peccet. puerb. xx. Quis pōt dicere mun-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

dum est cor meum: et purus sum a peccato. ꝛ.ȷ. Jo .iȳ. Si dixerimꝰ quia peccatū non ꝛc.in aut.de monachis.§.triennȳ. Natura humana labitur ad delicta.ꝛ.xȳ.qō.ȷ.c. omnis etas ad malum prona est. Ad propositū nostrum. In paradisum nullusingreditur sine puritate vite. Apoc.xiȳ. Sine maculaeñ sunt. Cōtra illos stultos de macula Bernardi de cōceptione. vñ necesse est vt de peccatis suis purgētur aut hic: aut in purgatorio vbi sunt pene atrocissime que superāt omnē huius seculi penā. Et quia pȳssimus deus aliquos diligit peculiari amore: ideo ex magna sua prouidentia purgat eos a peccatis suis presentibus tribulationibus infirmitatibus: periurȳs: persecutionibus: ne cruciētur postea in penis purgatorȳ. vnde Aug. dicebat: Dñe hic vre: hic seca: vt in eternuꝫ parcas. Unde homo murmurare nō dꝫ cōtra deū di. ipsum esse partialem: qꝛ hoc agit vt ipm preseruet a penis purgatorȳ: ꝛpurget hominē a peccatiscommissis. Quapropter videmus plures seruos dei in p̄senti vita mala! morte mori: quo ad corpus. Quod quidē ab optimo deo factū fuit: vt electi hic purgarētur p culpis cōmissis suis. Exemplis patet in scriptura. iȳ. Reg. xiiȳ. de sancto ppheta noie semeia q̄ fuit missus a deo ad hieroboā ad ipsum reprehēdendū de idololatria. Sed domū reuertens peracto officio in via strāgulatus est a leone quia habēs preceptum a deo ne in via biberet aut comederet: sed deo inobediens fuit occisus. sup quo dicit Nicolaus de lyra qđ propter peccatum inobediē tie expirauit morte corporali. Ille. Glos. Quā dure puniturus est deꝰ peccata grauia iniquorum qui pena mortis puniuit peccatum leue scti hois. Ille. Preterea aliud in vitispatrū de eremita qui in deserto per annos. lxx. fuit in maxima austeritate: infirmus ad mortem misit discipulum in ciuitatez pro medicinis. Qui reperit quendam vsurarium mortuū qui cantantibus presbyteris. Subuenite sancti dei: merito sui thesauri in manu diaboli est. Dum predicaré mutine quidā demoniacꝰ sub altare sancti geminiani adiuratus fuit de mȳtis inter alia quare nō verauit illū iam per tres dies? Respondit: qꝛ associauimus quendā principē in inferno cum tripudȳs ꝛ honore. ad propositum. Discipulus reuertens ad domum reperit patrem suum a leonibus totū laceratum: cepit contra diuinā prouidentiam clamare: ꝛ ipsum partesanū dicens q̄ ille vsurarius cū honore ꝛc. affuit angelus dicens. Nō miseris: qꝛ vsurarius hic suū recepit premiū pro paucis bonis: qꝛ scꝫ cū honore ad sepulchrū deferꝝ. Sanctus aūt iste pro culpis leuibus punitus est hac morte vñ purgatus est ꝛc. Preterea aliud exemplū. Quidā eremita fuit qui in corde suo admirabaꝝ de diuina prouidētia cum boni tribularenꝝ ꝛ mali ꝛc. Angelus aūt missus est illi vt ei declararet diuia iudicia. Sequere inquit me frater mi: conduxit senem ad domuꝫ cuiusdam eremite quē inuenerūt laceratum a leonibus. Admirās eremita sup hoc. Dixit ei angelus. vidisti primum iudiciū: veni ad scdm. Duxit eum ad alium senem cuius domus erat sita supra mare ipsum precipitauit in mari ꝛ mortuꝰ est. Cū senex iste fugere vellet: tenēs ipsum dixit illi. Uenias ad tertiū. Uenerunt ad domum cuiusdam

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

militis qui eos recepit in nocte gratiose. Mane autem facto dum puer huius militis eis viaz ostenderet precipitauit ipsum in aqua z mortuus est. Angelus oia ista declarauit. Primus eremita a leonibus laceratus ꝛc. Longo tempore martyriũ affectauit: z deus ipz eraudiuit: qz mori permisit ipsum tali morte qua volebat. Secũdus eremita quez precipitauit saluus est: qz si lupuisset iterũ ad seculũ redire volebat. O quot sunt qui cito moriuntur z bene: qz si vitam haberẽt prolixã plura mala facerẽt. vñ Sap. iiij. c. Raptꝰ est ne malicia mutaret intellectũ eiꝰ. Tertius. s. illius militis precipitauit filiũ: qz anteq̃ ipsum haberet erat liberalis: mõ effectꝰ erat auarus. o quot sunt de istis: vñ ipz occidit vt ille ꝛc. iste aũt edificatus deum glorificauit de tali visione angelica. Unde Pe. Raueneñ. in sermone. ideo te punit: vt eterne mortis euadas interitũ. Et sic patet pria ratio quare boni tribulantur. vt. s. preseruẽtur a penis purgatorij ꝛc. ¶ Secũdo ratione ꝛc. Conclusio est Tho. in. ij. ij. q. cxxxvj. art. j. Qđ patientia in aduersis maxime est custos omniũ virtutũ conseruans bonum rationis: assimilatur herbe hynnule que quando non est bona ꝛc. comeditur cũ cochleari rabido ꝛc. Hugo de sancto victo. iiij. lib. de aia. Quosdam sciens deꝰ in multis peccare posse flagellat eos in infirmitate ne peccẽt: vt eis vtilius sit frãgi langoribus ad salutẽq̃ remanere incolumes ad damnationẽ. O quot mala cõmitterẽtur nisi essent tribulatiões huius mũdi. z rõ est: qz pſperitas huius mũdi est causa obliuionis proprie salutis z oim malorꝝ. Deut. xxxij. incrassatus est dilectus meus ꝛc. z. Q. Curtiꝰ. Fragilitatis humane nimia in pſperis obliuio est ꝛc. T. Liuius lib. ij. de bello punico. Ferme eñ fit vt scõe res negligẽtiaz creent. Experientia patet. Annis elapsis in dominio. Burgensi. O quot choree: o quot festiuitates plurium voluptatum: sed postq̃ senserunt bella ducis Calabrie dimiserunt omnia. Tribulatio ergo est causa bonorum. Exemplis patet. Primo de Paulo. j. ad Corint. xij. Qui sepe orauit dñm p remotione stimuli carnis. Dicit Beda. Si Paulus hac tentatione caruisset fuisset de numero reproborũ. Et de Martha: que. xij. annis fluxum sanguinis sustinuit: vt dicit Ambro. Que infirmitas ipsam custodiuit a peccatis que nõ custodiuit Magda. que fuit in croceis z meretrix ꝛc. Et Dauid in tribulatione positus ab emulo suo Saule semp fuit bonus. vnde de seipso dicebat. Tanta versum. Tribulatio z angustia inuenerũt me: mandata tua meditatio mea est: id est causa tue meditatiõis. O quid dicemꝰ de Job qui habuit. vij. filios z. vij. filias: eius possessio fuit. vij. millia ouium. iij. millia camelorũ quinquaginta iuga boum: quingente asine: ac familia multa nimis. Que omnia abstulit deus. Et per demonem ipsum tribulauit qui Job tria mala intulit. Primo in substantia. ij. in filijs. ij. in persona sua: z mulier que ipsum deridebat di. Benedic deo z morere. i. maledic: tamẽ gratias in omnibꝰ egit di. Dominꝰ dedit: dñs abstulit ꝛc. Sit nomen domini benedictuz. Et his omnibus dicit Alber. c. Visitatio tua custodiuit spiritũ meum. Super quo Hiero. in epistola ad paulam. Respice Job O paula q̃ta sustinuit: z videbis te ni

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

mium delicatam. Ecce quomodo tribulatio est causa bonorum. In quibus verbis talis ponitur conclusio. Quod homo non tribulatus est in pessimo statu damnationis, et per oppositum in statu salvationis, probatur autoritate 2 exēplis. Primo autoritate Greg. lib. moraliū. Continuus successus rerū tpaliū eterne dānationis est indiciū. Apoca. iij. Ego quos amo arguo et castigo. 2 Prouer. xiij. q̄ parcit virge odit filium: q̄ aūt diligit instanter erudit. Hebreos. xij. Quem eīm diligit dñs castigat: flagellat aūt oēm filiū quem recipit qđ si extra disciplinā estis: cuius pticipes facti sunt: oēs ergo adulteri 2 nō filij estis, sup quo Aug. si except⁹ es a passione flagellorū except⁹ es ab amore filior̄. 2 Lac. in vlti. c. xxiij. De⁹ hoies pro liberis hz: sed corruptos 2 vitiosos luxurioſe 2 delicate patitur viuere: q2 non putat emendatione sua dignos. Bonos aūt quos diligit castigat sepius: 2 assiduis laboribus ad vsum virtutis exercet: nec eos caducis ac mortalibus bonis corrumpi ac deprauari sinit. Unde nemini dz mirum videri si p nr̄is sepe delictis castigemur a deo: immo vero cū veramur ac p̄mimur tunc maxime gratias agimus indulgentissimo patri q̄ corruptelā nostrā nō patit longius procedere: sed plagis ac verberibus emēdat ex quo intelligim⁹ nos deo esse cure: quoniā cū peccamus irascitur. Ille. ¶ Scdo exēplo Cosme de medicis qui habens podagras cū filijs Laurētio 2 Juliano dicebat eis. o filij mei si nō essem⁹ in infirmitate cecidissem⁹ in multa pcta. Eccl. xxxj. Infirmitas grauis sobriā facit animā: patet scda ratio. ¶ Tertio ratione 2c. Ut exē plum nobis det qđ sine his tribulationibus non possumus ingredi paradisuz. Et sicut ,miles nō recipit palliū nisi per prius hastilu dat viriliter: vt dr. C. de his qui nō expletis stipendijs. l. ij. lib. xi. Stipendiū qđ promittitur militibus non debet solui nisi finita milicia. Ita seruo dei nō datur corona nisi militauerit prius in presenti seculo, vnde apostol⁹. ij. Tim. ij. Nō coronabitur nisi qui 2c. Act. xvij. Per multas tribulationes oportet nos introire in regnum dei. Et xp̄s dixit filijs zebedei Matth. xx. Calicē q̄dē meū bibetis. et Hiero. ad Eusto. Quis sanctor̄ sine certamine coronat⁹ est? Abel iustus occidit. Abraam vxorē periclitat amittere. Et ne in immensum volumē me extēdā: quere 2 iuenies singulos aduersa perpessos. Salomon solus in delitijs fuit 2 forsitan corruit. 2 Aug. in lib. soliloq. venale habeo. Quid dñe? Regnū celorum. Quo emitur? Paupertate regnū: dolore gaudium: labore requies: ignominia gl̄ia: morte vita. Ille. In huius figurā Exod. xiiij. Dñs cōduxit pp̄lm suū in terram promissionis per terrā petrosam 2 spinosam. 2 Augu. in lib. v. de ciui. ca. xj. ponit q̄ Romani fecerunt duo templa honoris 2 virtutis ita contigua vt nullus posset ingredi templū honoris nisi p tēplū virtutis. Moral̄r. Duo tēpla: est p̄ns vita 2 futura: sed in tēplū honoris vite eterne non possumus ingredi nisi prius gradiamur p tēplū virtutis. Preterea Catharina Senēsis petiuit coronā de spinis: vt in alia vita haberet de rosis. Qui hic paradisuz hz in alio de necessitate habebit infernū. Post placebo sequit. Heu me. Etiq̄ hz in ludo p⁹ de baculis: et minus de denarijs

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

vicit. In ꝓposito q̄ verberib⁹ ⁊ tri
bulationibus. Exemplum Petri
martyris cui in cella oranti appa
ruit beata virgo comitata duab⁹
puellis sanctis. Cum loquerentur
cum Petro martyre audite sunt a
fratribus circunstantibus. Accu
satus est priori quod feminas in
cella haberet: ꝙb hoc concluserūt
eum in cameram. Cum conquere
retur de innocentia sua: crucifix⁹
eum allocutus est dicet ego petre
q̄d feci? Enumera hic totā vitam
xp̄i. Qui de celo descendit: qui na
tus in p̄sepio. Qui miracula. Qui
infamat⁹. Et ego Petre. Quid fe
ci. o mi Jesu. o iesu cese. ¶ Quar
to ratione ⁊c. Augmentantur san
ctorum merita in celesti palatio.
vñ scti cupiebant tribulari: ⁊ gl'ia
bātur in his. Ad ro. v. Gloriamur
in tribulationib⁹. Et. ij. ad Corint.
xij. Libenter gloriabor in infirmi
tatibus meis ⁊c. Quare hoc. Glo.
Qr ꝙ tribulationes xp̄o assimilan
tur: cui assimilari est magna gl'ia.
Eccle. xviij. Magna est gl'ia sequi
dñm. Super quo glo. Magna est
gl'ia sponse assimilari sponso. Ni
hil gloriosius reputat q̄ xp̄i por
tare opprobriū. Et sic patet scd̄m.
¶ Tertiū dr ⁊c. Rñdet doctor pa
radisi Tho. j. par. q. ix. art. ij. Cum
deus sit vniuersalis prouisor toti⁹
entis ad ipsius ꝓuidentiam perti
net vt omittat aliquos defect⁹ esse
in reb⁹ ne impediatur bonum vni
uersi perfectū. Si esñ ola mala im
pedirentur multa bona deessent
vniuerso. Si non esset occisio ani
maliū nō eēt vita leonis. Nō esset
patientia martyrum: si non esset
persecutio tyrannox. Ille. practi
ca: qr vt dicit phs. x. Ethico. Bonū
q̄to cōmunius tanto melius. Si
nō fuisset Ade pcm̄ nec xp̄i incar
natio; ꝙ cōsequens natura hūana
esset priuata xp̄i ⁊ matris p̄sentia.
Albertus in sequentijs: nec ab hoc
res peccatores sine quib⁹ nūq̄ fo
res tanto digna filio. si non fuisset
inde petm̄: nec xp̄i mors per conse
quens nec scti cēnt in patria: ⁊ ce
lorū apta ianua. Si nō fuisset de
cius: nec laurenti⁹. Si non fuisset
Nero: nec petr⁹ aut paulus mar
tyrizati. vñ ꝓtor suspendit latronē
ne bonum commune contamine
tur Ecclesia tolerat meretrices: vt
euitet maiora mala: quibus amo
tis sequeret q̄ fratres haberēt rē
cū sororibus. Qd cōsobrini cū cōso
brinis: nisi essent iudei qui vsuras
darent: quot eēnt xp̄iani qui hoc
facerent? Jō de⁹ vt dicit Tho. cuz
sit vniuersalis prouisor pertinet vt
aliquos defect⁹ ꝑmittat: ne impe
diat bonū vniuersi pfectū. Ad pro
uisorē vero ꝑticularē nō decet per
mittere malum q̄tuz potest: vt au
toritates supra allegate dicunt.
Oportet sapientem ordinare ⁊c.
¶ Ad secundum: qr iustus non tñ
punit malos: aut premiat bonos.
Rñdet Tho. qd̄ verus est. Justitia
dei in presentiarū dormit. Si non
punit malos: aut premiat bonos
in presenti: ergo in alia vita. Au
toritate probatur Hier. ad Eusto.
Difficile imo impossibile est: vt et
presentibus ⁊ futuris quis fruat
bonis vt ventré hic et ibi mentem
impleat: vt de delitijs ad delitias
transeat et in vtroq̄z seculo glorio
sus appareat. Exemplum diuitis
et Lazari. Luc. xvj. Un⁹ tripudia
bat in p̄senti: nec pro suis demeri
tis puniebat: alius paup nec pro
suis meritis premiabatur. Tamē
post mortē vnius dānat: alius fa
ctus est saluus. Fili inquit abraā
recordare: qr recipisti bona in vi
ta tua. Lazarus similiter mala.
vñ ptz responsio ad ⁊c. Legēdam

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

sanctorum dic breuiter tuo modo.
¶ In festo omnium sanctorũ. De gloria sctõz: vel de glia paradisi.

MErces vestra copiosa est in celis. Matt.v. A fluuio eloquentie et aureo pelago publico cornelio scipione. Nulla maior victoria vel singularior triumphus diffinitur esse ꝙ si homo cognosceret presentem vitam non esse beatam neq; felicem sed subditã multis miseriis et calamitatibus: vt ostendunt nobis et indicant celorum eternorũ motus velor et influxus suspiraret ad illa bona eterna vite beate: ꝓpterea vt vult philosophus .viij. Eth. Natura maxime fugit triste et appetit delectabile. Et in li. de bona fortuna. Appetitus naturalis naturaliter tendit in bonum. Quod quidem bonum ab oibus desideratur. Jn .j. Eth. Bonum est quod omnia appetũt. Et dionysius .iiij. de diuinis nominibus. Pulchrum ꝛ bonum omnia desiderãt. Istud autem bonum maxime est vita beata et nostra beatitudo: in qua erit ꝓfectio omniũ bonorum. Unde Boeti. iij. de consolati. Beatitudo est status omniũ bonorum aggregatiõe perfectus: sed circa hanc beatitudinẽ plures philosophi errauerunt. Quidam posuerunt eam in bonis corporis: vt Epicurus cum suis sequacibus. Quidam in comestionibus vt Saraceni ꝛ Mauri. Quidam in diuitiis. Jn quorum persona Dauid loquitur. Beatum dixerunt populum cui hec sunt. sed has opiniones ostendit falsas ipe Dauid di. Beati qui habitant in domo tua dñe. Que sententia per Bern. affirmatur super Canti. O beata regio paradisiio regio delitiarum ad quam suspiro de valle lachrymarum: vbi sapientia sine ignorãtia: vbi mẽoria sine obliuione vbi intellectus sine errore: vbi ratio sine obscuritate fulgebit. Beati qui habitãt ibi ꝛ laudabũt deum in secula seculorum. Ille. Et philosophus in .x. Ethico. Speculum veritatis: id est cognitio veritatis est ipsa felicitas: de qua cognitione Joannis .xvij. capit. Hec est vita eterna vt cognoscant te solum deum verum: et quem misisti Jesum christum. quem petebat Philippus di. Joãnis .xiiij. Domine ostende nobis patrem et sufficit nobis: quia vt dicit Augu. Visio est tota merces nra qua nos implebit cum vultu suo. Quod bene vulgares poete locuti sunt. Patri filio et spiritui sancto datur gloria a toto paradiso ita vt inebriarer dulci melodia. Petrar. in diui. Beati spiritus qui in summo choro reperiuntur: vel reperiuntur in tali gradu quod eorum nomen sit in eterna memoria. Sancti ergo tales cogitantes gloriam operati sunt bona pro quibus merces data est: merces vestra ꝛc. Jn quib⁹ verbis de gloria sanctorum ꝛ paradisi erit sermo. vbi tria videbim⁹, Sermonem habes.
Feria .ij. pasche. ꝛ est serm̃. lv. in or.

¶ In commemoratione defunctorum. De suffragiis.

DIlemini mei miseremini mei: saltẽ vos amici mei. Job .xix. Ad laudem: commendationẽ ꝛ preconiũ illius supreme et alte iustitie ꝛ distributiue summi dei: conuenit premiare illos qui amore suo laborauerunt: et rebelles secundum exigentia merita punire.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

punire. Hec est aurea sentétia diui Dionỹ. in. iiij. de diui. no. capitu. viij. Oportet autem videre in hoc vero existentem veram iustitiam; que vnicuiq; tribuit secundum vniuscuiusq; existentiam dignitatem. Et cythareda modulante Dauid in ps. Duo hec audiui: quia potestas dei est: et tibi domine misericordia: quia tu reddes vnicuiq; scom opera sua. ℣ Matt. xvj. Reddet vnicuiq; scom opera eius. Et. j. Corinth. iij. Unusquisq; propriã mercedẽ accipiet. ℣ Apocalip. vltimo. Ecce venio cito: scilicet ad iudiciũ: et merces mea mecum est reddere vnicuiq; secundũ opera sua. Secũdũ sentẽtiam Augustini in decre. xiij. qõe. ij. c. Tempus. in Gloss. Tres sunt differentie personarum que ab hac vita exeunt. Quidam sunt valde mali. Quidam valde boni. Quidam mediocriter mali et mediocriter boni. Primi sunt damnati: ille dolentes anime a celesti patre propter sua demerita reprobate q̃ sunt in illo tetro baratro infernali clause pro quibus nullum suffragium alicuius mortalis potest valere. Job. xvj. In inferno nulla est redemptio. et August. Si scirem patrem meũ esse in inferno nõ plus orarem pro eo: q̃ pro diabolo. Et Dionysiꝰ in. vj. cele. hierar. Summus sacerdos pro immundis non orat: quia in hoc auerteretur a diuino ordine in eodem. Diuinus sacerdos pro mortuis orans pro illis orat qui sancte vixerunt. Quidam sunt valde boni: pro his non est orandum. Extra de cele. miss. c. Cum marthe. Iniuriã facit martyri qui orat pro martyre. Quidã mediocriter sunt qui sunt in purgatorio: pro his bene faciendũ est. Qui dicunt. Miseremini mei ꝛc,

De suffragijs tria videbimus in presentiarum. Hunc sermoné habes in quadragesimali.

¶ In festo sancti Martini epi. de victoria suiipsius.

Ecce sacerdos magnꝰ qui in diebꝰ suis placuit deo. Eccl. xliiij. capitu. Nulla res quaslis sit intercluse intra spheras celestes cum tanta cura et admiratione respicitur q̃ humana operatio: mediãte qua fragilis ℣ caduca natura hominis a statu lubrico et transitorio commutatur in statum eternum: neq; hic stupor mentis iam sine ratione habet originem. Cum sit quod influentia celi preparatio elementorum dispositio terre habent producere varios et ita mirabiles effectus non propterea permutant a consuetudine nec ab instinctu qualem semper naturaliter continuerunt. Sed homo qui sua proprietate mortalis terrenus. et labilis constitutus per suam solam operationem conuertit se instabilem: immortalem: et celestem. Ubi discurrẽs per omnes res que possunt a nobis possideri: sola virtus intelligitur illa esse que nos constituit in statu digno omni laude et honore. Unde plautus in amphytrione. virtus in se habet omnia. Hec est q̃ facit hominẽ deum. In septimo Ethicorum. homines dicuntur dii: propter virtutis excellentiam. Ab hac ego eximia et virtute nascitur premium hominis. Quod secũdum phil. iij. Ethicorum est honor et gloria que est hominibus attributa aut in vita aut in morte. Unde Lactanti. in libro de ira ad donatum. cap. xviij. Non faciunt beatũ vitiose ac mortifere voluptates: non opulentie

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

libidinum incitatrix: non inanis ambitio: non caduci honores quibus illaqueatus animus humanus z corpori mancipatus eterna morte damnatur: sed sola innocẽtia: sola iustitia: cuius legitima et digna merces est immortalitas: quam statuit a principio deꝰ sanctis et incorruptis mentibus que se a vitijs et ab omni labe terrena integras inuiolatasqꝫ conseruãt. Huius premij celestis ac sempiterni participes esse non possunt qui fraudibus: rapinis: circunscriptionibus cõscientiam suam poluerunt: quicqꝫ iniurijs hominum nepharijs commissis: ineluibiles sibi maculas induxerunt: proinde vniuersos oportet: qui sapientes: qui homines merito dici volunt: fragilia contemnere: terrena calcare: humilia despicere: vt possint cum deo beatissima necessitudine copulari. Ille. Ideo beatus Martinus: quia fuit adornatus omni virtute: quia suas passiones suos appetitus: seipsum denicqꝫ totum subiugauit: ac vicit a magno deo dilectus est et sublimatus tandez in regno celorum. Ecce sacerdos ꝛc. In quibus verbis ad laudem sancti Martini de victoria suiꝑsi hodie erit sermo. Vbi tria per ordinem videbimus.

Primum dicitur oppositionis.
Secũdum dr declarationis.
Tertiũ dr confirmationis.

¶ Ad primum queritur dubium. Qualis triumphus maior sit honor-gloria-et thesaur-quem homo possit acquirere et habere in presenti vita: et coram hominibus mundi: et tota curia celesti: circa hoc est quadruplex opinio.

¶ Prima fuit militum: quod erat ars militaris et exercitium belli cum: eo quod fuit prima ars mundi et nobilior. In quam non nisi homines probi ingrediebant. De qua Thom̃. iiij. distinctione. j. articulo. v. Apud gentiles militia sacra reputabatur: pro qua gentiles et moderni stupenda fecere: vt patet per Augustinum. v. de ciuitate dei. c. xviij. Hec duo sunt illa libertas et cupiditas laudis humane que ad facta miranda compulere romanos. Ille. vt patet exemplis de magno Alexandro qui regem Darium vicit: z paruulo interuallo totum orbem subiugauit. Qui in septem annis totam asiam z partem Europe subdidit. Et sIluit terra in conspectu eius: vt dicitur. j. Regum. j. apud quez fuit Karolꝰ magnus qui occidentem: Saxoniam: aquitaniam domuit. Et magnus Pompeius qui. xxij. reges vastanit: qui dictus est magnꝰ ob multitudinem rerum gestarum: vt loquitur Orosius. Et Cesar romanus. v. vicibus triũphauit de inimicis suis. et quia Cecilius qui Philippum macedonicũ e macedonia victum eduxit. Et Lelius Tribunus qui. cxx. plagas habuit: et semper victoriosus fuit: vt ponit Vale. li. iij. c. ij. Et. M. Sergius qui. xxiiij. plagas accepit in pectore qui manu sinistra amissa ferream fecit. Et Thebanus Epaminundas ornamentum regie dignitatis: de quo Justi. vj. li. de bellis externis. Qui faciens bellum vulnus mortale accepit: aliquantisper alleuiatus petijt a circunstantibus li scutum remãserat in manibus inimicorum. Respõsum est qõ non. Ante seipsum ferri fecit: sepe osculãs ipsum appellans consortem sue glorie: et sic expirauit. Quid dicemus de militibus modernis? De duce Francisco: Bartholomeo coleo: nicolao pari

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

no. Seuerino Roberto: z alijs multis. Qui miranda fecerunt ſub armis: reputantes nō poſſe dare gloriam ꝑ iſtā. Patet prima opinio. ¶ Secūda opinio fuit antiquorū philoſophorꝫ qđ maior triūphus nō poterat homini dari ꝑ habere ſcientiā prō qua mira fecerunt: vt ponit Hiero. ad Paulinū. z Lact. in principio de multis philoſo. de quo Ariſto. j. metha. Oēs homies natura ſcire deſyderāt. De numero quorum fuit Pythagoras: qui pro ſcientia acquirēda iuit in egyptum: deinde perſiam: deinde italiaz. z Plato multas regiones luſtrauit: in quibus grādia pericula ſuſtinuit: inter alia fuit venditus: vt Laertius ponit. Juit in egyptū vt audiret legem iudeorꝫ. Deinde venit italiā iterū: z Simonides occupauit ſe in ſtudio. lxx. an. Anaxagoras. lxxij. Thales. lxxviij. Solon. lxxx. Socrates. lxxxiiij. Mileſius. xcvij. z Apollonius. xix. regiones circūiuit: z Titus Liuius paduanus aureum pelagus eloquētie qui ſcripſit de geſtis romanorꝫ cxl. libros incipiens a roma condita vſqꝫ ad tempus Octauiani imperatoris plenus literarum anno etatis ſue. lxxx. Padue tumulatꝰ in ſolēni ſarcophago: z Plinīꝰ veronēſis: qui hiſtorias ſcripſit Romanas a principio rome vſqꝫ ad tempora ſua libr. xxxvij. z de natu rali hiſtoria lib. xxxvij. cum alto z excelléti ſtylo. Et Saluſtius ciuis romanus ſcripſit exituz Catiline: z de guerra Jugurthe. Iſti autem nullum maiorem triūphum poſſe dari homini iudicauerunt, ꝑ ornatum ſcientie. De qua Macrobius ij. Saturnalium. ſine doctrina vita eſt quaſi mortis imago. z Lact. iij. Nemo em̄ poteſt iure dici homo: niſi qui ſapiēs eſt. Et iuriſ. ff. de fideicō. liber. l. apud iulianum: Cupiditas diſcendi eſt optima ratio viuendi. z Señ. otium ſine literis mors eſt: z viui hominis ſepultura. ¶ Tertia opinio eſt auarorꝫ qđ maior gloria dari nō poteſt homini ꝑ poſſeſſio auri z argenti: qz nō niſi dives ſapiens videtur z honorat. Pauper aūt fatuus z ſtultꝰ videtur z reputatur. j. Ethico. Impoſſibile eſt indigētem operari bona. In. iiij. Ois indigētia mala. o quot mala fiunt ꝓpter paupertatem. Prouer. xxvij. ꝓpter inopiam multi perierūt. Cic. in arte noua. Due res ſunt q̄ poſſunt hoīes ad turpe cōpendiū cōmouere inopia atqꝫ auaritia. Quot hoībus lapides iacerent in calcaneis ſi pauperes eſſent: ſed vocat dñs talis: magiſter talis: dñs talis ꝓpter diuitias q̄s habent. ¶ Quarta opi. catholicorū eſt ꝙ nulla maior gloria pōt dari hoī ꝑ vincere ſeip̄m: z ſubmittere ꝓprias paſſiones ipsorio rōnis. Señ. Nulla maior victoria ꝑ ꝓpria vitia domuiſſe. Idē libro de clemētia. Sūma ſuper oēs potētias eſt regere ſeipſum vincere z bene regere. Multi em̄ habuerunt poteſtatē vbium: pauci vero ſui. Salomon Prouer. xvj. Melior eſt ſapiens viro forti: z qui dñatur animo ſuo expugnatore vbium. Qđ vt melius veritas pareat: veniamus ad ſecundū. ¶ Scōm dicitur ꝛc. Pono concluſionem ſm oēs theologos. Qđ nulla maior victoria: gloria: honor: triumphus pōt dari homini in p̄ſenti vita ꝑ vincere ſeip̄m. Et q̄ hz victoriā de ſe certe plus acq̄rit: ꝑ ſi congregaret accumularetqꝫ oēs theſauros mundi ſapientiā ꝛc. Que cōcluſio triplici medio probat. Rōne: autoritate: Exēplo: ratione triplici. Primo ratione libertatis.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Secunda ratione formalitatis.
Tertio ratione fatuitatis.

¶ In prima ratione ꝓbabo ꝙ homo qui vincit a passionib⁹ est maximus seruus diaboli. Pro fundamento pono conclusionez iuristarum.ff.de reg.iur.l.libertas. et insti.ex qui.cau. manumit.non potest.§.sed cū libertas.Inestimabilis res est libertas ⁊ omnib⁹ reb⁹ fauorabilior.⁊.ff.de verb. obli.l.liber homo. Liber homo estimationem non habet.Et Esopus. Non bene pro toto libertas vendit auro. Hoc celeste bonū ꝑterit orbis opes. Quam veritatem affirmat Thom̄.ij.ij.q.ciiij.ar.iij.Quod abnegatio proprie volūtatis que acquiritur per obedientiā est maxima inter omnes virtutes. Qꝛ egredit a nobiliori subiecto.Et quolibe. iij.artic.j. Quod hereſis est si quis diceret ꝙ secularis ita potest mereri sicut religiosus ex eo ꝙ priuauit se dono libertatis qua nihil melius.Si ergo nihil pulchri⁹ debet reperiri libertate: ergo nil turpius seruitute.Ideo Cicer.de natura deorum. Miserius seruitute quid possumus aut dicere aut excogitare? Et in autentico de nuptijs.§.si vero.Seruit⁹ morti equiparatur.Et ratio est philosophi.j. Meta. non est liber qui alterius gratia est: vt patet de illo qui est in compedibus aut in galea: qui maximū beneficiū reputaret si redimeret. Unde Bergomas. Melius est esse auis in sylua ꝙ rex in cauea ⁊c. Ideo i fabula Esopi dꝛ. Quod lupus dixit cani. Unde frater ꝙ sic nitid⁹ ⁊ pinguis es? Dñi inquit custos sum: datur mihi de pane albo: dātur ossa amat me tota famila. Cui lupus, Unde hoc ꝙ iugū attriuit collum tuum? Respondit: qꝛ i nocte soluor: in die li-

gor. Et lupus, Tene tuaz pinguedinem: ⁊ ego pro me meā libertatez. Ad propositū? Que est maior seruit⁹ mūdi. Unius mauri. Arabis. Idumei. Aggareni. Tartari. Non vere. Sed seruitus peccati. Jo.viij. Qui facit peccatū seruus est peccati. Et.j.Petr.ij. A ꝙ quis superat⁹ est: huius seruus est. Roma.vij. Serui facti estis: cui obedistis. Et de peni.dist.j.c.conuertimini. solo eſm peccato diaboli serui sumus. ⁊ Tho.ij.ij.q.lxiij.arti. ij. homo peccādo perdit dignitatē suā ⁊ incidit in seruitutez. Ad practicā christi. Concubinari⁹ est seruus illius femine que ipsum priuat omni libertate et bonorū temporalium domus: quia habet claues omniū. Et libertate suūpsius: quia non audet loqui cū aliquo ne in tristitiaz cadat: nec audet inuitare aliquem: nisi de suo cōsilio nec eleemosynaz facere: nec ad ecclesiaz ire. contra quos apostolus Ephe.v. Mulieres sint subdite viris. Asculanus. domus displicet in qua gallo silente gallina cantat. Quod bene Cice. in.v. paradora. concludit. An liber ille tibi videt cui mulier imperat leges imponit vocat: veniendū est: eūcit: abeundū est. poscit dandū est. minat extimescendū est. Hūc ego nō tantum seruū: sed nequissimū seruuz iudico. ibi. Applica hic exemplū illius romani: qui ad paradisum introire nolebat nisi ibi essent femine: ⁊ de petro ciri: in domo magnifici Laurētij de medicis existētis in conuiuio puellarū. Uellē inquit paradisuz meū esse in hoc loco. Et de cardinali Genuē. a quo cuz fratres eleemosynā petijssent dedit. Accepta dixerūt. Deus det vobis paradisum. Ille. Tardius quo pōt. Preterea auarus est ser-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

nus auaritie:qz non audet comedere quantū ſufficit. Comedit panem milū vt vendat frumentū:cōtra famulū clamat. Nequam vos comediſtis oſſa. Et tu o Catarina neſcis:qz tēpe belli ſaccus ſilique valuit vnū aureū:qđ cōtra Eccle. vj. Eſt z aliud malū quod vidi ſub ſole:in viro cui dedit diuitias deꝰ: nec tribuit ei poteſtatem ex eis comedat. practica. Erūt illa bona tēporalia tua in puluere ollarū. Aſſimilātur tales alibuſali de q̄bus Thoñ. ſuper Job. xl. qui licet ſint feroces: tamē ſi ponat anulus in naribus eorum ducūtur quocūq; homovoluerit etiam a puero. Ita et homo licet habeat vires liberi arbitrū tamen duz eſt in mortali: ſeruus a diabolo ducitur quocūq; voluerit. Greg. ij. moraliū. Dec catū quod per penitentiam nō diluitur mox ſuo pondere ad aliud trahit. et. xxiiij. queſtione. j. ca. miramur: ipſe diabolus exercet poteſtatem in malis tanq̄ in pectore ſuo. Ideo Eutropius de hyſto. Romanorū narrat de magno Alexandro. Quod cū inueniſſet diogenem in ſylua cū vellet ipſum alloqui et ſibi ſuo corpore vmbram faceret. Uellem inquit mihi non auferres quod dare non potes. Imperator hoc intelligens ad aliam partem ſe vertit: cui Diogenes. Reſponſum tibi non facio: qz potētia mea maior eſt tua que varia tur per tria tēpora. De preterito z futuro non es dominus. De p̄ſenti idem: qz ſeruus es ſuperbie: luxurie: gule: ire: et tot demonꝝ quot vitiorum: a quibus ego immunis ſuz. Practica cū diſcurſu. Uince linguam: oculos vita. Et hec ē maior victoria q̄ haberi poſſit in preſenti vita. Seneca. Nulla maior ꝛc. Et Aſculaꝝ. Qui ſeip̄m non vincit alium nō ſuperabit in ſe habendo poteſtatem: dominū z huiꝰ opinionis ſemper fui. Concludamus ergo ratione ſic. per victoriam ſuūpſius acquirit vera libertas qua nihil melius: z per oppoſitum: homo fit ſeruus quo nihil vilius. Igitur patet prima ratio. ¶ Secūdo ratione ꝛc. In hac ratione probabitur. Qđ homo eſt beſtia permittendo ſe vinci a propꝝs paſſionibꝰ. Cōcluſio eſt Ariſtote. ij. anime. z autoris. vj. principiorum. Forma eſt que dat eſſe rei: qua ablata res nō eſt. Exēpli gratia. Eccleſia vel domus dicitur: q̄diu retinet in ſe formā eccleſie vel domus. Si domus vel eccleſia deſtruatur non eſt amplius eccleſia vel domus: ſed cementum z lapides. Ad propoſitū. Forma hominis eſt ipſa ratio. ix. Ethicoꝝ. Homo eſt maxime intellectꝰ. z. ij. Polytic. Intantū quis dicitur homo inquantuz vtitur ratione. Jn. vij. Inter omnia animalia ſolus homo habet rationē. z magiſter. ij. diſti. xxj. Homo quo ad plura ſuperatur a beſtijs. A cane in odore. A porco i auditu. A ſimia in guſtu. Sed in duobꝰ ſuperat omnia animalia. In lingua z i rōne: quia eſt illis dignior. Qui ergo remouet ab ipſo rationē: nō eſt amplius hō: ſed beſtia. in. vj. Top. A quocūq; remouet diffinitio ipm diffinitū. z cōmentator. ix. Metha. Qui tollit a rebus ſuaz operationē: tollit ab eis ſuā eſſentiam. Exempli gratia. Remoue ab igne calorem: a ſole lumē: non eſt plus ſol: etiam cū tollitur eſſentia eoruz. Llama. Remoue ab homine rationē: non eſt homo ſed beſtia. De quo Ber. puto iumēta dicerēt ſi loqui poſſent. Ecce Adam quaſi vnus ex nobis factꝰ eſt. pſ. cōparatus ꝛc. Fm Ro

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

bertum holcot super Sap̃.2 Boe. iij̃.pros.iij̃. Homo non viuens fm rationem his bestijs assimilatur per imitationez. Primo asino per negligẽtiã.O mulier vidisti vnq̃ in domo tua asinos bipedes?o pater nõ.Et ego dico q̃sic. Qui sunt? Respondeo.Qui vsq̃ ad tertiam stant in lecto : qui nesciunt ire ad diuina.Tu habes in domo tua filium pigrũ:cape baculuz: dic heu surge naz iubet predicator. ¶ Secũdo assimilatur leoni per iracundiã.Ita hõ impatiens qui plures facit fatuitates.Vidi multos qui byretũ de capite proiecerũt in terram:franguntvasa domus:percutiunt se pugnis: deũ dicũt partes nũ. ¶ Tertio porco per luxuriam. Practica cõtra cõcubinarios.Cũ figura Sansonis.Judi.xvj.vbi dicitur q̃ meretrix Dalila Sansonem molestauit vt idicaret ei vbi esset fortitudo sua.Et cuz eam decepisset : tandem rem ei innotuit di.Nazareus sum: id est domino consecrat⁹ ab vtero matris.Nouacula super caput meũ non ascendit. Si ergo septem crines abrase ris ero sic̃is alioz.Cũ aũt blandiẽs demulceret euz in sinu dormiuit 2 septem crines abrasit:2 vocatis philisteis oculos ei eruerunt. Moraliter, Dalila est caro . Sanson ratio 2 fortitudo: sunt septem crines: id est septem dona spiritus sancti:sed philistei ipsum rapiunt cũ ratio sensualitati consentit:2 ei auferũt omnẽ suam potestatez: et ligant eũ funibus peccatoruz. Et auferũt ab eo lumen rõnis ne cognoscat grauitatẽ pcti sui. Applica exemplũ illius doctoris veneti 2 boni ingenij q̃ philocaptus erat de sua sclaua.Venetijscũ predicare hoc accidit. Quadã vice coact⁹ amore illius vestiuit se vestibus illi⁹ 2 cũ illa buratabat: vocat⁹ ego a propria vxore:veni inquit pater: vide scientiam nostri doctoris.Reperi ipsum cũ sclaua. Cur dñe talia facitis?Respondit.O pater nescio vtrum sim homo an bestia:ita sum philocaptus:cũ dixi.Estis bestia vbi est sciẽtia tua et doctrina? Quia homo ergo imbutus pctis caret ratiõe ideo fit bestia per imitationẽ.Vñ patet fm mysterium. ¶ Tertio 2c.Qđ peccator est stultior oibus hoibus mundiq̃ pbatur per phm.v.Ethi.Pluribus bonis appositis meli⁹ semper est elligendum.2 Cicer.in Topi. Plura bona paucioribus bonis anteponant.Ad practicaz.De muliere q̃ vult mihi habet i se tria bona.Primũ magnam dotẽ.Scđm pulchritudinez.Tertiũvirtutẽ q̃d magis est eligẽdũ?Rñdet amatus q̃ dos bona:luxuriosus autez pulchritudo.Rñdet ciuilis q̃virtus.Iste dicitur sapiẽtior: q; pluribus bonis 2c.Preterea in conuiuio ponuntur ex vna parte optime carnes:2 allia:porra:cepole.Quid magis ẽ eligẽduz?Respõdet phs. Qđ pluribus 2c. Ideo fratres predicatores sunt stultiores omnib⁹ mundi hominibus 2c.Preterea dic mihi: Sapiunt tibi cõfectiones.o pater hanc cõditionem mecum tuli ab vtero matris qđ dulcia sunt amica nature:si tibi donaret vna species coriandoruz:2 desuper essent deaurati: sed in fundo esset venenũ:q̃d sup hoc esset eligendũ?Dicit phs qđ pluribus bonis2c.Preterea si vis ire Romam vbi nunq̃ fuisti interrogatus de via:2 tibi dr q̃ vna est plena malendrinis:qui te occident si per eaz eas.Alia est secura.Quid super hoc esset eligẽdũ?Dicit philosophus 2c. Ad propositũ . Homo q̃ vincit vitijs pro-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ptūs At de libero seruus. De capace rationis bestia. A viro sapiente stultus cum habeat: ante se bonuz capit malum: ante se dulce capit amarum: ante se lumē capit tenebras: ante se viam rectā capit tortuosam. Ideo Augu. Nulla maior stultitia ē ppter bonū momentaneum perdere bonū eternum. Exēplum illi⁹ Romani: de quo Eutropius dicit. Qui in testamēto legauit aureos mille illi qui stultior ē sett in ciuitate: quo mortuo quidaz nobilis inuentus est qui a senatu honorari poterat: sed nolens ad hoc deuenit vt porcos pasceret. Iste ab omnibus stultior iudicat⁹ est q; pluribus bonis ꝛc. malū elegit. Unde Petrarcha. vj. triūpho diui. Misera vulgaris ꝛ ceca gens que cōstituit spem in talib⁹ rebus hic quas fugax tēpus tā repente aufert. O vere sordidi ꝛ nudi ꝛ fragiles iudicū ꝛ consilū expertes: totaq; egri ꝛ miseri mortales. ¶ Tertiū dicitur ꝛc. Confirmatur nostra cōclusio exemplo Valerū. Qui cū esset octogenarius: et a pluribus narrarentur ei⁹ victorie dixit. Scitote ciues qō nulla victoria maior fuit apud me que me beatuz fecit: nisi quia passiones meas subieci imperio ratiōis: qua nulla maior. Unde ꝛ Plato interrogatus quis esset inter homines fortior. qui potest inquit ppriā iracundiā vincere. Interrogatus. ij. quis esset debilior inter hoies? Rndit. Qui suum secretū non pōt celare. Uñ concludit Cice. ꝛ Lactan. in. j. Nulla est eē tanta vis que nō ferro: aut viribus debilitari: frangiq; possit. At animū vincere: iracundiā cohibere fortissimi est: q; Hercules nec fecit vnq; nec potuit. Hec qui faciūt non modo cū summis viris cōparo: sed similium deo iudico. Ille.

¶ Ex historia Martini.

¶ Martinus natus ex parentibus paganis sicut rosa de spinis ortus ex quodam oppido nomine Sabaria pānonie in partib⁹ ffrācie. Pater eius tribunus id est princeps sub imperatoribus Constantino et Juliano. Et precepto illorū filij eliguntur in milites: ꝛ Martinus in etate annorum. xij. cathecuminum se fieri petijt. In etate vero. xx. cuz pater eius esset senex militiam cōmisit Martino: qui violēter eā acceptās: erat contētus vno seruo. Cū quadā vice tpe hyemali iret ad bellū: in porta vrbis ābianeñ. nud⁹ q̄dā sibi se pñtauit. Cui mediū mantellū dedit. In sequenti nocte vidit Christū illo indutū di. Martinus adhuc cathecumin⁹ ꝛc. super quo Ber. sermōe hodierno. Martine si sciuisses vbi palliū dimidium ponebas: puto qō pallium non dimidiasses sed integrū dedisses. Ad propositum. Per triēnium militauit tñ integer abalijs vitijs ꝛc. ¶ Clama hoc loco contra sodomitas qō hoc pctm maxime regnat in militibus: cum sit reprobatuz a lege diuina. Leui. xx. A lege cañ. xxxiij. qō. ij. c. hoc ipsum. §. seq. ꝛ a lege imperiali. C. de extraordinarijs criminibus. l. qui puero. Cum esset annorū. xviij. fecit se baptizari: ꝛ renunciās militie iuit pictauiā ad sctm Hylarium ēpm qui ipsum in accolituz ordinauit. Interim autem admonit⁹ a spiritu sctō: vt iret ad visitandū parentes adhuc gentiles demonium ei apparuit in via dicens. Quocūq; ieris diabolus tibi aduersabitur. Respondit. Dñs mihi adiutor ꝛc. qui statim euanuit. Peruentus ad patriam matrem conuertit. Et cum hereſis arriana ibi pullularet; solus restitit; ex quo publice

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

cessus est. Mediolanum veniens fecit monasteriū cōstruxit: sed inde ab arrianis pulsus est. Qui ad insulam gallinariam iens cum solo presbytero vitā artā ducebat. Interim autē cū plebs turonica ēpo vacaret: voce oīum Martinus in ēpm electus est: quaz electionē cū lachrymis acceptauit. C. de epis. et cleri. l. si quicquid. Non pretio: sed ꝑcibus ordinet antistes. viij. q. j. c. nullusdz eligi gubernator populi nisi deus reuelauerit. Applica ad libitum tuū. Quidā autez ēps nomine defensor qui eovenerat cum pluribus alijs ēpis ad ipsum ordinandū videns eū deformem despexit. Quidā autē clericus psalteriū cepit: z primum psalmū reperit: in quo erat versus. Canta. Ex ore infantiū ꝛc. vsqz defensorem. Facetia de gonella de nouo papa Rome. Veni sancte spirit⁹. Ordinat⁹ in ēpm extra vrbē monasteriuz fecit vbi morabatur cuz. xxx. discipulis sine vino et carnibus. Facetia de presbytero cremensi q̄ ordinat⁹ in ēpm non poterat canere Deus in adiutoriū ꝛc. qr nimis pinguis. Infirmanti grauiter demon apparuit in forma regali cum purpura z corona in capite di. ei. Agnosce o Martine Christum tuum. Respondit. Christus meus fuit indutus vili veste pauper: nudus. Tu autē ꝛc. recessit ab eo. Martinus autez obitum suuz reuelauit discipulis. Et flentibus illis z dicentib⁹. Cur nos pater deseris ꝛc. Compatiens eis orauit dñm di. Dñe si adhuc pp̄ko sum ꝛc. Super quo Tho. iij. di. xxix. Martinus volebat viuere z mori iuxta beneplacitū dei: quia diligebat per benīuolentiam z nō p cōcupiscentiā. Cū discipuli vellent ipm sup paleā ponere: qr grauabatur vi febrium di. Non decet christianum nisi in cilicio z cinere mori. Aug. Sub capite spinoso nō decet membrum fieri delicatum. Sequit. Oculis autē ac manibus in celū semp intentus inuictū spiritum ab oratione non relaxabat. Et congregatis ad se discipulis vt ad aliā partē eū verterent: z tollerent ab eo benedictionē ꝛc. Sinite inquit me celū videre ꝛc. z subito vidit demonē. Cui dixit. Quid hic astas cruenta bestia? nihil ꝛc. his dictis quieuit in pace.

¶ In festo sancte Catharine martyris.

[T]anc amaui z exquisiui a iuuētute mea: et quesiui mihi spōsam assumere: et amator factus sum forme illius. Sapien. viij. Diuina sapientia illius supremi excelsi z alti imperatoris dei ꝑtūcunqz diligat vniuersaliter omnes creaturas: vt scribitur. Sapien. xj. c. Diligis omnia q̄ sunt: et nihil odisti eorū que fecisti: qr sunt bona in sui natura. Gen. iij. vidit deus cūcta que fecerat. z apl'us. j. Timo. iiij. Bona est ois creatura. Tamē spālius diligit hoiem quē formauit ad sui imaginem z similitudinē. Un Lactā. i. iij. Deus veri patris officio funct⁹ est: ipse corpus effinxit: ipse aiam qua spiramus infudit: illius est totum quic quid sumus. Ille. Primo quo ad corpus nō curuū: sed rectū. Ouid. j. Met. Pronaqz cū spectēt animalia cetera terram. Os hoi sublime dedit celumqz videre iussit: et erectos ad sydera tollere vult⁹. z Lactan. in lib. de opifi. dei z hominis ad demetrianū. Cū statuisset de⁹ ex oibus animātibus solū hoiem facere celestem z cetera vniuersa terrena: hunc ad celi contēplationem rigidum erexit: bipedēqz co-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

stituit.ille. Scdo quo ad animam cū suis potentijs. Memoria intelligentia ꝛ volūtate:qđ consyderās diuus Ber.super Can.parū ne tibi videt o homo. Cogita qualem te,fecit. Mempe fm corp⁹ egregiā creaturam:fm animā magis imaginē creatoris insignē:rōnis participez eterne beatitudinis capacē. Ille.Et licet amauerit omnē creaturam intimo amore:tamen particulariter amauit sponsam suam Catharinam:quam dignatus est ornare altis immensis et angelicis priuilegijs. Unde bene dicitur: Hanc amaui ꝛc.Immediate in resumptione thematis Ecclesia canit.Adoretur virginuz rex in seculorum secula.virgini qui Catharine contulit celestia. Fiat practica.Jsta est illa que habuit omnez scientiam.Hec est que habuit desponsationem celestis sponsi.hec est que quinquaginta oratores cōuertit. Hec est que reginam ꝛ porphirium cōuertit. Hec est que super omnes dotata fuit omnibus priuilegijs. Hec est q̄ habuit triplicem coronā virginitatis:martyrij: doctoratus. Quapropter consyderanti mihi copiosissima merita lingua heret palato: omne humanū ingenium deficit Catharine:qđ illa electa sit in sponsaz filij dei. De ea nāqz scribūturverba assumpta. Hanc amaui ꝛc.fm sentētiam doctorum inducitur quis spōsus naturalis accipere in cōiugē aliquā sponsam tribus rationibus:quib⁹ rationibus inductus est sponsus celestialis Jesus Christus accipere Catharinam sponsam suam.
Primo ratione speciositatis.
Secundo ratione nobilitatis.
Tertio rōne locupletabilitatis.
¶ Primo rōne ꝛc.Pro maiori notitia nota sententiā phi.vij.ethi.ꝛ Platonis in Timo.et Tho.j.ij.q. xxvij.arti.iij.q̄ similitudo est causa amoris.et Sap̄.xiij.Omne aial diligit sibi simile: vt patet de cane ad canē:de lupo ad lupum:de catta ad cattā.Et ratio q̄ sunt vnius speciei:iō mutuo se diligunt. Figura Gen̄.xxv.de Jacob qui.xij.filios habuit inter quos Joseph qui preceteris fuit dilectus: eo qđ magis esset similis patri.Alij autem matri Rebecce. Similitudo est causa amoris. Si igitur similitudo est causa amoris. A contrario sensu dissimilitudo est cā odij: vt patet de discordia inter canem ꝛ cattam lupum et agnum. vnde hoc?quia sunt dissimiles in specie.et si diceres.O pater:ego canem ꝛ cattam habeo qui mutuo se diligunt. Respondeo qđ nō est per se et simpliciter:sed per accidens.Ad propositum.Tanto sponsus eternus diligit creaturam quanto plus creatura est magis ei similis:quia similitudo est causa ꝛc. Deus est mire pulchritudinis: qui superat pulchritudinem omniuz rerum: solis stellarum. Jn ps.Speciosus forma ꝛc.et sponsa in cañ.vj.c. Dilectus meus candidus et rubicundus.Candid⁹ per virginitatē.Rubicund⁹ per sanguinē fusum. Cū sit pulcher diligit pulchros nō pulchritudine corporis:qz parum valet decor carnis.prouer.xxxi. vana est pulchritudo:sed pulchritudine spūali que est p virtutes. De pe. distī.ij.§.romanos. Virtutes sunt aie ornamentum:vt charitas:spes ꝛc.que poliunt mentē nr̄am. has virtutes habuit ꝟgo Catharina quibus fuit pulchra vnde meruit amari a Christo sponso. Hāc amaui ꝛc.ex hoc sponsus Christ⁹ei cōicauit tria priuilegia super oēs virgines et sanctas in signum amo-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ris precipui.
Primum fuit virginitatis spālis.
Secundum fuit desponsatio singularis.
Tertiū fuit sapiētia supernalis.
¶ Primum ꝛc. vbi nota fm Alb. super Luc. et Ricar.in.iiij. sum. quod virginitas tāto est maioris meriti ꝙto plura hꝫ impedimenta aut repugnantia.Exempli gr̄a. De vetula virgine et iuuencula qr plus meretur iuuenis ꝙ vetula:qr plus meretur iuuenis cum oīa in ea vigeant membra. Unde phs.iij.ethicorum. Iuuenes magis ꝙ senes molestantur a concupiscentijs carnis. Virgo autē Catharina habuit tria impedimēta que cōmuniter impediunt virgines a sua virginitate.
Primum fuit eius iuuentus.
Secundū fuit eius pulchritudo.
Tertium fuit eius solicitatio.
¶ Primum fuit eius ꝛc. Que precipue solet impedire virginitatez. Erat enim iuuenis:ideo infestabatur a libidine. Unde.ij. Timothe. ij. Iuuenilia desyderia fuge. propterea de Paulo.quia vt dicit Salomon.eccl.xij. Adulescētia enim ꝛ voluptas vana sunt. Ista autem iuuentus sibi non nocuit: aut nocere potuit : quia licet esset iuuenis corpore:tamen intellectu erat grauis. Non enim stabat cum iuuenibus ad colloquendum: aut ad fenestram stabat : sed in domo vt hodie agunt nostre domicelle que loquuntur cum illis . Et sepe euertunt situlam aque ter ꝛ quater:vt habeant causam videndi. Non sic egit beata virgo: sed gratitate vigebat. ¶ Secundum dicitur ꝛc. Pulchritudo in muliere est causa multorum malorum. Hieron. Gladius igneus est species mulieris.Cum Paris duxisset Helenam: philosophi faciem et oculos suos cooperuerunt ne eam viderent.In vitispatrum.cū.s. Agathon rogaret a discipulis . Pater dic nobis v̄bum salutis . Melius inqt est videre demonem ꝙ mulierem bñ ornataz.Et de paphutio q̄ videns pelagiam meretricē se ornantē fleuit di.Eo qđ nō ita in alia se ornabat sicut ista in corpore. iō phs Theophrastus. Mulier pulchra cito adamatur.Et difficile est custodire quam multi amant. et in.ij.Poli. Melius est dicere mulieri modicam vel mediocrez esse quā magnam. Istud impedimentum non potuit frangere virginitatem Cate.qr hꝫ esset pulchra corpore: imo admirabilis pulchritudinis:nō tamē de ipsa curauit:sed potius de pulchritudine aīe:vt dicere posset ei spūssanct⁹. Can.iiij. quam pulchra es amica scilz quo ad corpus:quā pulchra es quo ad aiam:oculi tui;colūbaꝝ ꝓpter ꝛc.
¶ Tertiū eius impedimētū ꝛc.Fuit em̄ solicitata a tribus primo verbis. Scdo muneribus. Tertio tormentis.ꝑmo v̄bis:qr filiꝰ imperatoris maximiani volens ipsam in vxorem accipere nuncios misit ad mr̄em ꝑ ipa habēda:vñ mater gauisa est et filie insinuauit di.Filia mea filiꝰ iperatoris petit te in vxorē.rñdit Catharina o mr̄ mea aliū volo spōsum.s. Jesum.o quātū est bonus sponsus.De.b.Hylario legitur. Cuz esset missus in exilium ab Arrianis in Frigiā vltra mare. Filia eius affra nomie de Frācia scribit qđ ei de marito prouideat; qr vult nubere . Pater sibi rescribit qđ in suo reditu daret ei xp̄m sponsum ip̄m laudās intātū ꝙ sibi placuit . Uñ de cetero nullum aliū cōcupiuit: in reditu p̄r̄s ista petijt adimpleri. Pater missam ce

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

lebrauit:r in fine misse porrexit fi-
lie hostiã consecratam di. Iste est
sponsus tuus filia mea. Sumens
autẽ hostiam:mortuaq; ad pedes
patris eiꝰ aia volauit ad celũ.hũc
sponsuz voluit Catharina. Scõo
fuit solicitata muneribꝰ:qr ipera-
tor sibi promisit diuitias et hono-
res:r qꝙ prima esset post reginã in
palatio. O quot cadunt ꝓpter mu
nuscula:vt per sotularium:mani-
ce:increpide ꝛc.vñ in cano.hec do
na:hec mũera. Rñdit Catharina.
O imperator desine talia dicere.
Intellexit verbum ꝓhi esse verũ.
Jn.j.ethi. Bona anime sunt maxi
ma bona. Tertio tormentis: quia
cum sibi minaretur: non timuit:
nec virginitatẽ suam propter hoc
violauit:quia Christus dixit disci-
pulis suis Matt.x. Nolite timere
eos qui occidũt corpus r post hoc
non habent amplius quid faciãt.
Non timuit hoc:quia pro Christo
Jesu erat parata mori:et sic patet
primũ priuilegiũ nostri sermonis.
¶ Scõm priuilegium ꝛc. Magnũ
donũ est dispensari vni comiti:ma
ius regi et duci r imperatori. Sed
maximũ Jesu xp̃o. Catharina fuit
desponsata Jesu christo. Cum qui
dam eremita mitteretur a matre
ad filiaz pro matrimonio carnali:
sanctus dei inspiratus spiritusan
cto suasit ei matrimonium spiri-
tuale:vt scz xp̃m in sponsum acci-
peret:tũc illa in oratione seponẽs:
apparuit ei virgo Maria cum fi-
lio in camera di. Salue filia mea
vnde a filio desponsata est matre
digitũ porrigẽte. Cui dixit mater.
Catharina filia mea necesse est se
quaris vestigia r ꝙditiões tui spõ-
si filij mei. At illa. que sunt mater
mea illa? Respõdit virgo maria qꝙ
erãt tria ꝑncipalia volẽtibus ip̃m
sequi in patria. primo humilitatẽ
cordis:qr ipse dicit Mat.xj. Disci-
te a me ꝛc. Scõo munditiã cordis
quia ipse dicit Mat.v. beati mun
do corde ꝛc. Tertio patiẽtiã in ad
uersis:qr ipse dicit per apostolum
ad ephe.iij. Obsecro vos vt nõ de
ficiatis in tribulationibus:o Ca-
tharina. ¶ Tertiũ ꝑuilegiũ ꝛc. du
plex est sapientia ſm doct. prima
est acquisita. Secunda infusa. pri
ma acquisita vt fuit in phis et in
alijs qui insudauerunt literis im
buendis. Valerius rubrica de stu
dio r idustria dicit qꝙ Solõ phs al
sisẽtibꝰ amicis ad eiꝰ mortẽ:r di-
sputãtibus de eritu aie a corpore
caput erexit volens illud qõd cõfe-
rebãt discere. Demosthenes cum
expletis centũ et.vij. annis doluit
qꝙ ex hac vita discedebat:qñ addi
scere inciperet. Apolloniꝰ.xix. pro
uincias discurrit vt addisceret:vo
catur sciẽtia acquisita propter la
bores A.b.c.d.ꝛc. Secunda est sa-
pientia infusa:que fuit in apostoꝫ
lis qui nunc̃ ad scholas iuerunt.
Cathari. autem habuit sapientiã
infusam r acquisitam: acquisitaz
quia in scholis fuit docta in. vij.
artibus liberalibus. Unde de ea
dicitur in legenda per varias con
clusiones syllogismoꝫ allegorice:
mystice: et diserte corã cesare di-
sputauit. ¶ Scõo habuit sapiam
infusam cui nõ poterãt resistere ad
uersarij sui: vnde dicere ei possu-
mus illud prouerbi. vlti. Multe fi
lie cõgregauerũt diuitias: tu sup-
gressa es vniuersas. qõ ptz in tri-
bus modis. Primo alie conuerte-
runt hoies simplices. Jsta autẽ sa
pientia sua conuertit reginam et
porphyriũ capitaneum imperato
ris. Alie conuerterunt hoies illite
ratos: ista autem. l. oratores. Alie
r si habebãt sapientiã deficiebant
in aliquo aut sapiẽtia:aut eloquẽ

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ſta. Iſta aũt habuit oĩa et ſapiẽtiã et eloquẽtiam ⁊ prudẽtiam. Unde ín eius legẽda. Eſt aũt apud nos puella ſenſu ⁊ prudentia incõparabilis: que oẽs cõfutat ⁊ deos noſtros demones eſſe confirmat. Igitur. hanc amaui ⁊c. ¶ Secũdo ratione ⁊c. Multi matrimoniũ contrahunt ratione nobilitatis. O pater eſt de nobili proſapia. Ubi nota ſm Alber. ſuper Luc. q quadruplex eſt nobilitas.

Prima eſt ex carnis ꝓpagatione.
Scda eſt ex animi formatione.
Tertia eſt ex legali adoptione.
Quarta eſt ex diuine imaginis ordinatione.

¶ Prima ⁊c. Cum quis reſpicit ad carnis nobilitatẽ. O pater ego ſum de tali et tali domo. Sed de hac non multum eſt curãdũ quãdo deeſt nobilitas virtutũ. C. Flamineus ꝓtra. P. Corneliũ Scipionem. Ego enim non in aliena gloria: aut falſis fortune bonis: ſed in ꝓpria veraq; anime virtute nobilitatẽ hoĩs eſſe exiſtimo. Et rõ eſt: Apuleij li. de deo Socratis ⁊ Señ. Si pulcher es lauda naturam: ſi nobilis: lauda parentes: ſi diues hoc fortune debetur: ſi virtuoſus lauda teipſum. Practica per ſingula. De diuitijs. De pulchritudine ⁊c. Ideo non ponas ſpem in hmõi nobilitatibus: ſed in virtutib⁹. In huius figurã xps. xij. elegit piſcatores: matrẽ pauperculam: patrez Joſeph carpentariũ: vt doceret nos iſta relinquere. Catharia fuit nobilis genere: quia fuit filia Coſti: tamẽ de ea non multũ curauit.

¶ Scda ⁊c. cũ quis virtutibus vacat. Que nobilitas a phõ li. ij. Rhetto. dicit generoſitas. De qua Hiero. in epiſtola ad celãtiam. nobilitas ſumma apud deum eſt claruz eſſe virtutibus. Hec eſt que nos filios dei efficit. Jn. vij. Ethi. homines dicunt dij ꝓpter virtutis excellentiã. Et apuleius lib. de deo. Socratis. Nihil 'eſt deo ſimilius q̃ vir animo perfecte bonus. Catarina hanc habuit q; virtutibus inſudauit: vñ fuit ⁊c. ¶ Tertia nobilitas ⁊c. et eſt qñ q̃s aliquẽ adoptat in filium. Figura de Moyſe Exod. j. Quo nato ⁊ poſito in fiſcella a matre i mari. Filia Pharaonis ipm in filiũ adoptauit: ⁊ tanto dignior eſt filius quãto q̃ adoptat eſt dignior. Jeſus autem adoptauit Catharinam in filiam: ⁊ cum xps ſit nobiliſſimus: iuxta illud Prouer. vlti. Nobilis in portis vir eius. ideo nobiliſſima dicitur Catharina. ¶ Quarta ⁊c. Quãuis pijſſimus deus omnes creaturas amet vniuerſali amore: iuxta illũ Sap. xj. diligis oĩa que ſunt. Tamen ſingulariter amat creaturã rationalẽ: quia ad eius imaginẽ eſt facta: ſed qualis eſt hec imago dei? Rñdent cano. de pe. diſt. ij. Hilla. ſimilẽ eſſe dei: eſt habere iuſtitiam: ſapientiam et virtute eſſe perfectum. Hec autem imago viuit in homine qñ virtuoſe operat: ⁊ qñ ſeruat diuina ꝓcepta: ſed moritur ⁊ offuſcatur qñ vitioſe viuit. Uñ cõquerit dñs per Hiere. c. ij. dic. Quomodo obſcuratum eſt aurum ſcilicet bonũ virtutis: mutatus eſt color optimus: ſcilicet de puritate in nigredinem peccati. O xpiane quis ⁊c. Hanc nobilitatem habuit Catharina: q; nunq̃ deturpauit hanc per peccatũ mortale. Unde dicit Catharina a Catha quod eſt totum ⁊ ruina quaſi vniuerſalis ruina vitiorũ. Ex hoc ſponſus eternus ipſam amauit. Hanc amaui et exquiſiui ⁊c. q; eſt ſententia. Prouer. iij. Omni tempore diligit qui amic⁹ eſt philoſo-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

phus in.viij.Ethi. Vera amicitia est intransmutabilis:contra illos qui dicunt.O pater aliquando illum dilexi:nunc autem non. Non fuit vera amicitia: quia perseueraſſet.Omni tẽpore ꝛc.Tripliciter christus eam dilexit,
Primo in vita.
Secundo in morte.
Tertio post mortem.
¶ Primo in vita:quia ei dõnauit tria que sunt necessaria cuilibet posito in certamine.
Primo perseuerantiam.
Secundo fortitudinem.
Tertio victoriam.
¶ Primo perseuerantiaꝫ.Figura Exo.xij.De agno q̃ esset sine macula:qđ esset cuꝫ capite: ꝛ qđ esset cũ cauda. Unde.ij.Reg.v. Cecus ꝛ claudus non intrabunt in templum.ꝛ phs in phia.Caue et precaue a signatis. Hunc autem ceci claudi ꝛc.¶ Tertio cum cauda.i. perseuerantia.Hiero.ad furiã nõ querunt in christianis initia:sed fines. Catharina fuit perseuerãs. Dicere poterat illud Job.xxvij. Donec deficiaꝫ non recedã ab innocẽtia mea. Secundo tribuit ei fortitudinẽ cõtra aduersarios: vnde dicit ipse suis fidelibus per ecclesiam.estote fortes in bello. Catharina fuit fortis: vnde meruit amari.Tertio tribuit ei ꝛc. Sap̃. x.Certamen forte dedit illi vt vinceret.Hanc amaui.ꝛc. ¶ Secũdo amauit eã in morte, signũ amicitie est quando amicꝰ aliũ visitat in tribulatione. Ad Ro.xij.Flere cũ flentibꝰ;gaudere cum gaudentibus.Et in.ij.Rhe.Uerus amicꝰ gaudet bonis amici:ꝛ condolet tristibꝰ ipsiꝰ amici. Jesus amorosus sue spõse Catha.in eiꝰ morte quinq̃ dona ac priuilegia ei tribuit ppt amorem intẽsũ quẽ ad eũ hẽbat. Primum est xpi visitatio. Secundũ est celestis refectio. Tertium est orationũ exauditio. Quartũ est angelorũ accessio. Quintum est lactis emanatio.
¶ Primũ est ꝛc.Cum esset in carcere.xps ad eam venit cũ angelorum multitudine ac virginũ di.ei Anosce o filia tuũ creatorẽ pro cuius amore laborioſuꝫ subijciſti cõflictũ. Constans esto:qr tecũ ero. Assimilaꝫ q̃ũ Joãni euãgeliste:qr sicut ad eũ venit xps ita ad hanc venit.¶ Scdꝫ ꝛc.cũ esset in carcere misit ei deꝰ cibũ per colũbaꝫ ne fame morꝛeretur.Uñ verificaꝫ ps̃. Non em̃ vidi iustũ derelictuꝫ: nec ꝛc. Assimilatur magdalene q̃ per angelos celesti cibo pasta fuit in Marsilia Francie. ¶ Tertio ꝛc. qr in sua passione orauit deuꝫ: vt q̃cunq; ageret memoriã vel i morte se ei cõmẽdaret in quacũq; necessitate eã iuocaret diuine mie effectũ sentiret. Fuit exaudita iuxta illd̃ ps̃.Clamabit ad me:ꝛ ego ꝛc. O christiane habeas ipsam in deuotione:qr est magna apud deum ꝛ apud sanctos. ¶ Quartuꝫ ꝛc.qr angeli ei obsequiũ p̃stiterũt i martyrio suo:qr angelus perunpit plagas suas ꝛ rotã cõfregit ac inimicos eius confudit.¶ Quintuꝫ ꝛc. cũ decollata fuisset: vnda lactis emanauit in signum puritatis. ¶ Tertio amauit eã post morte:qr eius corpꝰ honorauit:qđ per angelos collocari voluit in synai monte per spatiũ.xx.dieruꝫ a loco mortis: i quo loco deus dedit legẽ humano gñi:in quo loco Moyses.xl. diebꝰ ꝛ noctibus loquebaꝫ deo facie ad faciem:vt verificaret verbũ Esa.xj.sepulchrũ eiꝰ erit glorioſũ. vñ ecclesia canit. Deꝰ qui dediſti legẽ Moysi in summitate montis synaꝫ ꝛc.Et sic ptꝫ scđa ratio ꝛc.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

¶ Tertio rõne ꝛc. Quia fuit locuples: ꝛ ex hoc deꝰ eã amauit: solét mulieres dare viris suis vnã tantũ dotẽ. Catharina autem quinq; tribuit.

Prima fuit ardentissime charitatis.
Secunda fuit purissime virginitatis.
Tertia fuit contemptus mundane delectationis.
Quarta fuit maxie perfectionis.
Quinta fuit excellentis predicationis.

¶ Prima fuit ꝛc. Amore dei ꝛ primi languebat. Prio dei ꝓ quo oia mũdana despexit: vt dicere posset illud Cañ. v. Amore langueo. Secũdo primi: qꝛ oia bona pauperibus dedit: vt dicaꝫ illud prouer. vlti. Manũ suã aperuit inopi iter ceteras mulieres prerogatiuas vna est q̃ sit liberalis. Vis cognoscere feminã nobilẽ: respice liberalitatem eius. Que sunt villane: auare sunt. Ve stant post ostium ꝛ dicũt pauperi. vade cuꝫ deo. Scõa dos fuit ꝛc. fuit eñ virgo. Tho. i quolibetis. duplex est virginitas: mentalia ꝛ corporalis. O q̃ plures sunt corpore ṽgines: mẽte meretrices. O quot moniales virgines corpore. Unde illa canebat post exituꝫ. Jam quia foris sum: nolo esse amplꝰ monacha ꝛc. Catharina fuit mẽte ꝛ corpe virgo. Tertia dos ꝛc. Augu. ad eremitas. Scriptuꝫ est fratres charissimi omnes mundi amatores dei esse inimicos: contẽpsit virgo sancta hõnores et dignitates imperatoris: vt christum lucrifaceret. Quarta dos ꝛc. Nihil in ea fuit reprehẽsibile: sed in omnibus exemplum bene viuendi: exemplum humilitatis virginibꝰ ꝛ puellis dedit. Exemplum verecũdie. Quinta dos ꝛc. Cuꝫ fuerit preceptum nõ predicare per apostolum. j. Tim. ij. Mulieres docere non permitto. ꝛ. j. Cor. xiiij. Mulieres in ecclesia taceant. ꝛ hoc vt dicit Tho. ij. ij. q. lxxvij. quia sunt intellectu debiles ꝛ aspectu ꝓpuocabiles ad malum. Catha. fuit mire grauitatis ꝛ sapiẽtie: qđ patet. Imperator cõduxit. l. oratores doctissimos in omni sapiẽtia vt Catharinã cõfunderẽt. Sic adducti vnus capit arguere. O Catha. scriptum est Deut. iiij. Audi israel dominus deꝰ tuus vnꝰ est. Et illa respõdit. O stẽdo tibi esse tres. in ps. dr. Bñdicat nos deus deꝰ noster; bñdicat nos deꝰ: vbi innuitur trinitas personarũ. Scõs arguit. O Catharina. viij. phꝫsico. dr. Frustra fit per plura qđ potest fieri ꝑ pauciora. si ille erat verus deꝰ quẽ Jesuꝫ dicitis poterat redimere genus humanũ solũ verbo: iuxta illud. Dixit ꝛ facta sunt. Rñdit virgo. Uerum est q̃ potuit: sed nõ debuit. Et ratio est. In deo est misericordia ꝛ iustitia. Si eñ solo verbo oẽs saluaret: maxima fuisset misericordia: sed vbi esset iustitia? si vero oẽs dãnasset: vbi esset sua misericordia? ideo voluit incarnari et nasci vt appareret sua misericordia: ꝛ pro nobis voluit pati: ꝛ sanguinem suũ soluit in banchꝫ crucis: vt appareret sua iustitia. Confusus. ij. Tertiꝰ surrexit di. O Catharina tu dicis deũ esse hominez: probo impossibile: qꝛ in. iij. phꝫsi. Finiti ad infinitũ nulla est proportio. Rñdet virgo. A gentilibus est predicatũ. Sibylla cumana. Felix ille. Deꝰ qui ligno pẽdet ab alto. Et sibylla erithrea. In vltima autem etate humiliabitur proles diuina: vnietur humanitati diuinitas et puellari officio educabit Jlle. confusi oẽs dixerũt imperatori. O imperator nos sumus cõfu

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ſi. Indignat⁹ imperator iuſſit eos igne cremari: q̄ nec leſi celū aſcendūt. Virgo aūt nolens imperatori aſſentire: quinq̄ genera tormentor̄ in eā exercuit. Primo ſcorpionibus flagellata. Secundo in carcere clauſa. Tertio fame cruciata. Quarto ſuper rotas poſita. Quinto decollata. hāc amauit ꝛc.

¶ In feſto ſancti Andree apoſtoli. De dignitate apoſtolica.

Relictis retibus et naui ſecuti ſūt eū. Matth. iiij. Cōcluſio eſt ſacroꝝ theologorum q̄ hōmines xp̄m ſequētes habent reperiri in triplici differentia. Quidā ſequūtur xp̄m per fidem: ſed ab eo recedunt per operationem. De quib⁹ apl̄s ad Titū. j. confitent̄ ſe noſſe deū: factis aūt negant. ꝛ Jacob. ij. Fides ſine operibus mortua eſt. Quidā ſequunt̄ deum per fidē et operationē: ſed nō per finalem cōſummationē: q̄ cito a via dei recedunt. Joſue. ij. cito deſeruerūt viā per quam ingreſſi ſunt patres eorū. Hieron⁹. ad Furiam. Nō queruntur in chriſtianis initia ſed fines. ꝛ Tho. j. ij. q. cix. arti. x. Poſt⁹ q̄ aliquis poſitus eſt in gratia: ꝛ per gratiā dei iuſtificatus neceſſe habet petere a deo donum perſeuerantie: vt. ſ. cuſtodiatur a malo uſq̄ in finē. Nam multis dat̄ gratia: quibus nō dat̄ perſeuerare in gr̄a. Ille. quidā ſequunt̄ chriſtū ꝛ per fidē ꝛ p operationē: ꝛ pſeuerantiā: vt Andreas apl̄s ꝛ Petrus. vñ Greg. in homel̄. hoō. Audiſtis fratres chariſſimi: quia adventus iuſſionis vocem Petrus ꝛ Andreas relictis retibus ſecuti ſunt redemptorem. Nulla vero hunc facere adhuc miracula viderant, vel ab eo de premio eterne retributionis audierant: ꝛ tamen ad vnum dñi preceptum: hoc quod poſſidere videbantur obliti ſunt. Ille. ſm ſententiam Tho. ſuper Joan. lect. vj. Tribus vicib⁹ a xp̄o vocati ſunt. Primo vocauit eos ad ſui notitiā vt quando ſtante Andrea quadā die cum magiſtro ſuo Joan. bapt. ad iordanē ꝛ dicente. Ecce agnus dei. Andreas dixit Symoni fratri ſuo. Inuenimus meſſiam qui dicitur Chriſtus: ꝛ conduxit ip̄m ad Jeſum. O quātum obligat̄ petr⁹ Andree: q̄ conuerſus eſt ꝛc. Die ſequenti reuerſi ſunt ad piſcationem. Scō vocauit eos ad ſui familiaritatē. vt q̄n erat cū eis ad ſtagnum genezareth et ceperunt piſciū multitudinē. Et iterum ad propria ſunt reuerſi. Tertio vocauit eos ad apoſtolatū: vt cum ambulauit iuxta mare galilee eos vocauit. Venite poſt me. Hiere. xvj. Ecce ego mittam piſcatores ꝛ piſcabuntur. ideo illi diuino amore ſuccenſi reliquerunt oīa: vt aiunt verba aſſumpta. Relictis retibus ꝛc. in quib⁹ verbis q̄uia andreas ꝛ Petrus cum tanta prompti audacia omnia reliquerunt: et ſecuti ſunt redemptorem: ideo in eorū laudem de apoſtolatu vel dignitate apoſtolica ſermonem texem⁹: de quo tria contemplabimur.

Primum dicitur opinionis.
Secūdum dr̄ declarationis.
Tertium dicitur operationis.

¶ Primū dicit̄ ꝛc. Utrum aliq̄ ſancti ſint maiores apl̄is in patria. Ad hoc ſunt due opi. Una q̄ affic. Alia q̄ non. Prima q̄ ſic: q̄ probat triplici ratione impreſentiarū ad propoſitum.

Primo ratione paſſibilitatis.
Scō rōne cōtemptibilitatis.
Tertio ratione humilitatis.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

¶ Primo ratione ꝛc. vna est maxima in theologia quod ꝙtopl⁹ homo patitur tribulationes tãtopl⁹ premiabitur. Veritas huius conclusionis probatur per Christum Matth. v. Beati qui lugent quoniam ipsi consolabuntur. et Joã. xvi. Tristitia vestra vertetur in gaudium. et ps. Secundum multitudinem dolorũ meorum in corde meo consolationes ꝛc. ꝛ Chry. quantomagis qui patitur tantomagis in eterna vita glorificatur. et Hieroñ. quot vulnera patimur tot coronas meremur. de primo ad vltimum: quantopl⁹ patimur: tantomaius premiũ erit. Ad propositum. Multos legim⁹ sanctos plura aduersa tolerasse quã apostoli. Qd patet in vtroq; testamento. In veteri Abel a fratre suo occisus est. Daniel in lacu leonum. Zacharias est lapidatus. Esayas sectus lignea serra. Hieremi. gladio occisus est. Ezechieli cerebrũ excussum. Preterea in nouo testamento Stephanus est lapidatus. Laurentius in craticula exustus. Vincentius pectinib⁹ ferreis dilaniatus. Ignatius de membro ad membrum ꝛc. Erasmus per viscera dilaniatus. Sic dico de viginibus que per tormenta ad paradisum iuerunt. De quibus ad Heb. j. Sancti per fidem vicerunt regna. Et infra. Secti sunt: lapidati sunt: tentati sunt: in occisiõe gladij mortui sunt. Talia apostoli nõ sustinuerunt: igitur non sunt maiores. ¶ Secũdo ratiõe ꝛc. Cõclusio est Tho. in opusculo de decem preceptis ꝛ incipi. Tria sunt homini necessaria: quod duo maxime augent charitatem. Primũ patiẽtia in aduersis. Secũdũ separatio a terrenis. Perfectio ergo christiane religionis est bona agere ꝛ mala pati. Et separatio a terrenis. Dico sic. Vbi est maior contemptus rerũ temporalium: ibi maius premium in gloria. Veritas cõclusionis probatur Matth. xix. dixit petrus Christo in persona omnium apostolorũ. Ecce nos reliquimus omnia ꝛ secuti sumus te: quid ergo erit nobis? Respondit. Amẽ dico vobis ꝙ vos qui reliquistis oia ꝛ secuti estis me: centuplũ accipietis ꝛ vitam eternam possidebitis. O mira benignitas que non vult vinci beneficijs. Das pauperi: copiose tibi reddit. Grego. iij. Dialo. Temporalis substantia cũ distribuitur multiplicat. Ad propositũ. Vbi est maior contemptus ibi est maius premiũ: sed quidam sancti maiora contempserunt bona pro Christo ꝙ apostoli. Sanctus Ludouicus rex francoꝝ. Alexius romanus. Rochus. Thomas de aq̃no cardinalatum renuit. Sic sanctus Vincentius: sic Bonauentura. Bernardin⁹ episcopatũ senensem. igitur sunt maiores. Et si diceres. Nũquid non apostoli talia egerunt: quia Petrus et andreas a christo vocati fuere et ipm̃ sunt secuti. Sed quid Matth. iiij. Relictis retibus ꝛc. O diuitie. x. solidorum. Unde patet secunda ratio.

¶ Tertio ratione ꝛc. Regula dat a magistro meo Jesu Christo infallibilis. Luc. xiiij. et. xviij. qui se humiliat exaltabitur. Ecclesiastici. iij. Quanto maior es: humilia te in omnibus. et Jaco. iij. Humilibus dat gratiam: non immerito: quia summe ei placet: superbus lucifer dedit locum Christo humili. Diues epulo lazaro hũili: Eua superba marie humili. Ad propositum vbi est maior humilitas: ibi maius premium: sed aliqui sancti maiorem habuerũt humilitatẽ ꝙ apostoli.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

apostoli.Gen.xviij.de Abraã. Loquar ad dominũ cũ sim puluis et cinis.1.ij. Regũ.xvj.Ludam vt vilior fiam plusq̃ factus sum: 1 ero humilis in oculis meis. Practica de sancto Marco:de Francisco de Moyse de Dominico:hanc humilitatem non habuerunt apli: imo superbi.Luc.xvij.Facta est cõtentio inter apostolos quis eorum videretur maior. Petrus se laudabat di.ego sum princeps omnium vestrũ. Andreas ego sum primus christianus et discipulus fui Joã. bapti.Jaco.1 Joã.di. Nos sumus filij zebedei.1 Bartholomeus di. Ego sum filiꝰ regis.et Lu.di.Ego sum medicus.Mattheus di. Ego fui mercator spoliorũ 1 pelliũ anguillarũ:vnde fuerũt supbi : igit aliq̃ in patria sunt maiores apostolis, vnde patet prima opinio. ¶ Secunda opinio est doctorum. Quod apli sunt simpliciter maiores oibꝰ sctis. Quid dicis o Tho. super illud ad Ro.viij.nos primitias spiritus habẽtes di.apli sunt ꝓferẽdi oibus sctis quacunq̃ ꝓrogatiua prefulgeant ;siue virginitatis:siue doctrine:siue martyrij:tanq̃ abundãtius spiritũsctm habẽtes.Et sup verbo ad Ephe.j. Secũdũ diuitias gratie eius. dicit.Ex quo apparet temeritas illorũ ne dicã errorq̃ aliquos sctos ꝓsumũt equiparare aplis in gra et in gloria,Itte.ad secũdũ veniamus. ¶ Secũdum dicitur 1c.scdz Tho.j.ij.q.clxj.artic.iiij. In.j. sen ten.di.xvij.in.j.par.q.xliij. ar.vj. 1 sup Ro.vj.cõclusio hec extrahitur.Quod apostoli sunt omnibus sanctis maiores dignioresq̃.Que conclusio probat triplici ratione, Primo rõne approximationis, Secũdo ratione electionis, ¶ Tertio ratiõe repletionis,

¶ Primo ratione 1c. Cõclusio est autoris lib.de causis.Quod quanto magis aliquid appropinquat suo principio in quolibet genere: tanto magis participat effectum illius.Exempli gratia. de illo qui appropinquat igni: soli: plus participat de virtute illorum. Ad propositũ. Approximare deo anima mea chara:non fit passibus corporis:sed affectibus mentis vt ponit Bernar.super Gene.xvij. Ambula coram me 1 esto perfectus. Tribuis eleemosynam pauperi. passum vnum accessisti apud deum 1 sic de singulis.Et quanto quis est deo proximior:tanto est dignior et perfectior.Christus est principiuz gratie et origo omnium gratiarũ atq̃ bonorum. Joannis.j. Gratia et veritas per Jesum christum facta est:sed nullus fuit preter virginem huic principio Christo vicinior atq̃ propinquior q̃ collegiuz apostolorũ:qui immediate a christo fuere edocti de omnibus secretis vite eterne.Hiero.ad paulinũ. qõ alijs exercitatio et quotidiana in lege dei meditatio tribuere solet hoc illis spiritussanctus suggerebat.Jo. rusticus 1 piscator indoctus.Et vnde vox illa obsecro. In principio erat verbum et verbum erat apud deum.Hoc plato nescivit:hoc demosthenes ignorauit. Itte. Fuit eis reuelatum secretuz totius trinitatis. Unde Christus quadã vice vocauit aplos di. Jo. xv.Vos aũt dixi amicos:quia oĩa que audiui a patre meo nota feci vobis.Et.j. Joãnis.j.de se et alijs dicit.Quod fuit ab initio qõ vidimus:qõ audiuimus annũciamꝰ vobis.O cãcellarie spiritussancti. non immerito quia vt habet phs viij.Ethi.Nihil est tam proprium amicorũ:q̃ simul cõuiuere et com

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

uersari. Cum christo dormierũt: biberunt:comederunt:confabulati sunt:que omnia erant amicitie: hi sunt qui miranda viderunt in ipso christo:cecos illuminare:mortuos suscitare:infirmos sanare:z facie viderunt eum. O priuilegiũ apostolorũ videre christuz oculis corporeis. O si videres eũ. Refert Aug.li.de ciui.dei. Quod tria concupiuit videre. Primo romam in suis triumphis.de qua Lucanus. Roma quanta fuit:ipsa ruina docet. Secũdo paulũ predicantem. Tertio christũ in carne. Adam vixit annis.ix.c.xxx. Noe.ix.c.l. Lamech.viij.c.lxxvij. Mathusalé.ix.c. lxix. sed non viderũt christũ in carne:quẽ tanto tpe desiderarũt. Isti autẽ sic. vnde dixit eis. Luc.x. Beati oculi qui vidẽt que vos videtis. Dico enim vobis qđ multi pphete et reges voluerunt videre que vos videtis z non viderũt. Fuerũt ergo maiores: quia proximiores de his. Dañ.ixj.lib.Paralipo. isti alij igniti contemplatores hoies extiterũt eo calore accẽsi:vnde flores oriunt z fructus sancti. Unde patet ꝓma ratio. ¶ Secđo rõne ꝛc. Cõclusio est Tho.iij.part.q.xxxvij. ar.iiij. Qđ vnicuiq; datur gra fm illud ad qđ eligit. Exempli gratia de arca Noe:quam gratia dei perfecit:de Moyse ad Pharaonem. Ad propositũ. Apli fuerunt dicti: vt essent tube in ecclesia dei z ambassatores diuini nominis:et sup omnes idonei. Unde.ij. Cor.iij. c.in persona omniuz apostolorũ. Idoneos nos fecit ministros noui testamenti. Hi fuerunt missi ad predicandũ:ad baptizandum: ad docendum. Matth.xviij. Euntes docete omnes gentes: baptizantes eos in nomine patris et filij z spiritussancti. Et vt dicit Albertus super Luc. Christus misit illos cum illa autoritate qua pater misit filium suum. Joannis.xx. Sicut misit me pater:sz cum eadẽ autoritate z ego mitto vos. O quo modo staret mundus nisi fuissent apli:qui suis sermonibus mũduz conuerterunt. De his figuratiue fuit dictũ Hiere.xvj.c. Ego mittã vobis piscatores:et piscabuntur: vbi dubiũ querit. Quare nõ sunt electi hoies philosophi ad officiũ apostolatus sed simplices et piscatores? Respõdet Alber. super Lucam qđ triplici rõne. Sed vnã tm adducam imꝑsentiaruz:videlicet propter fidei veritatem. Non elegit sapiẽtes philosophos:aut doctores:sed viros indoctos ad veritatem fidei cõprobandam. Que si a sapiẽtibus fuisset introducta ascribi potuisset scientie et probitati illorum. Sed indoctos elegit:vt veritas fidei manifestaretur. Apostol9.j.Cor.j. Videte fratres vocationem vestram: quoniam non multi nobiles fm carnem:nõ multi potentes:non sapientes: sz que stulta sunt mundi elegit deus vt confundat fortia. Ille. Et Tho.super ps. Apostoli sine literis idiote et simplices destruxerunt omnes inimicos christi. Et sic falsa est sentẽtia porphyrij. Qui dixit tres fuisse garrulatores qui totum mundum ad se conuerterũt. Prim9 fuit moyses in populo iudaico. Secũdus machomethus. Tertius xps. Uñ ptz scđa ratio. ¶ Tertio rõne ꝛc. Quicũq; receperunt spiritũsanctum excellentius z abundanti9: hi profecto sunt perfectiores coram deo. Sed apli spũsanctũ recepe runt et tpe prius et ceteris abundanti9 ideo sunt maiores. Actuũ ij. Repleti sunt oẽs spũsancto:z ceperũt loqui. Sup quo Albertus

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Quadruplex est plenitudo spūs sancti. Prima est affluētie que sola fuit in xpo. De qua Joan. j. De plenitudine ei⁹ oēs accepim⁹. Secunda est excellentie que sola fuit in maria. De qua Luc. ij. Aue gratia plena. Tertia est sufficientie qua pleni sunt omnes sancti. De qua Luc. j. Et zacharias pater ei⁹ impletus est spiritusancto. Quarta est abundantie que fuit in apostolis: qui pre ceteris fuerūt pleni, vnde ex hoc null⁹ ipotest aplis eq̄parari. Glo. super illud. Cōstitues eos principes ꝛc. Beate virgini nulla mulier cōparatur; sicut nec aliquis sanctus potest apostolis qparari. Jlle. Cur frater Gabriel? Quia fuerūt ecclesie fundatores. Apo. xxj. Murus ciuitatis hierusalem habens fundamēta. xij. Et nomina. xij. apostolorum erant in eis scripta. ꝛ Matt. xvj. Tu es petrus ꝛ super hanc petrā edificabo ecclesiam meam. Ubi dicit Albertus super Luc. qō xps in hac vita quinq̄ habuit.

¶ Primo corpus quod tradidit iudeis.

¶ Secūdo animam quam patri commisit.

¶ Tertio substantiam temporalem quam tradidit iude.

¶ Quarto matrem quam Joan. donauit.

¶ Quinto ecclesiam: quam solus Petro ꝛ apostolis commisit. Sūt ergo maiores. In huius signū ecclesia in suis cerimonijs post summū pontificē q̄ est ecclesie caput: immediate collocat cardinales q̄ sunt pre ceteris digniores. Qō rō facit: qr papa in ecclesia xp̄m rep̄sentat cū sit eius vicari⁹: vt ptz di. xx. §. vl. Cardinales aūt loco apostolorū ponuntur. Ex quo ptz: qō aplī in eccl'ia post x̄pm ꝛ eius matrem primū locū tenēt. ¶ Preterea ecclesia in cantico Te deū laudamus. post cherubin ꝛ seraphin ante patriarchas ꝛ prophetas: sequitur apostolorum chorus. Constata. Te glorioſus apostolorū chorus. Concludam⁹ ergo sic. vbi est maior gratia ibi maius meritum per consequens ꝛ gloria. Quanta est gratia: tāta est charitas. Quāta est charitas: tantum est meritum. Quantum est meritum: tantum est premiuz. Apostoli fuerūt huiusmodi. igitur patet cōclusio nostra. Ad solutionem ar. Unica responsio nobis sufficit: que est Joannis Scoti in. iij. senten. sic perfectio ꝛ sanctitas vite alicuius non consistit principaliter in paupertate: aut in patiēcia: aut humilitate: sed in charitate: iuxta illud apostoli. Super omnia charitatem habete quod est vinculū perfectionis. Et de penitentia distin. vj. Sine charitate non est salus. Et ratio. Quia paupertas vel vite austeritas et huiusmodi non nostant perfectionem: nec hominem perfectū faciunt: cū sint instrumēta iuuantia ad perfectionem: vt habet etiam Tho. non sequit̄ q̄ Joannes baptista vt alius sanct⁹ viuendo in maiori paupertate q̄ christ⁹: q̄ fuerit christo perfectior. Abiit a seculo. In proposito. Si aliqui sancti inuenti sunt qui maiora egerint q̄ apostoli: non propter hoc fuerunt perfectiores: qr fundamentum omnium virtutuz est charitas: et ipsi super omnes eam habuerūt. Plus meruit Petrus reliquendo nauiculam: q̄ zache⁹ dando tot diuitias: qr cū maiori charitate hoc egit: sic dico de alijs. Unde Gregorius super vbo Mat. iiij. Relictis retib⁹ ꝛc. Multū dedit q̄ totū reliqt. Unde patet

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

In vitis patruz legitur de quodā patre qui optabat informari cum quo erat glorificandus in celo. Respondit angelus. Cum Gregorio papa. Respondit. Ille abundauit delitijs. Ego autē pauper. Respōdit angelus. Tu magis delectaris in vna catta quam habes in cella: ꝙ Grego. in omni gloria sua. Ad propositum de apostolis. vnde patet ꝙ sunt maiores: z sic per consequens debent plus honorari. Sed plus hodie sancti noui venerantur: et veteres relinquuntur. Facetia de presbytero qui crucifixum veterem flebat. O crucifixe vere doleo super te valde. Surrexit crucifixus nouus qui ꝛc.

¶ Tertium dicitur ꝛc. Tres sunt operationes quas apostoli sunt operati in presentiarum,
Prima dicitur predicatio.
Secūda dr miraculorū patratio.
Tertia dr martyrij cōsummatio.
¶ Prima dr ꝛc. Ad hoc officium fuerunt precipue electi apli: tāꝙ primi predicatores et fundatores ecclesie. Joannis. xv. Ego vos elegi de mundo vt eatis z fructū affe ratis: z fructus vester maneat. et postꝙ resurrexit a mortuis dixit eis: Marci vlti. Euntes in mundū vniuersuz predicate euangelium ꝛc. Marc. vlti. Euntes docete omnes gentes. Et hoc officiū predicationis dicit apli cū ad quod assumi non debēt nisi persone sufficientes. Fiat practica. Apostoli habuerūt principatuz in toto mūdo: iuxta illud. Constitues eos principes ꝛc. Albertus super Luc. Andreas fuit princeps apli Achaiensis in Grecia. Jacobus maior princeps populi Hispanie. Thomas Indie. Philippus Scythie. Bartholomeus Indie minoris. Matheus Ethiopie. Symon Mesopotamie. Thade⁹ Egypti. Mathias Judeam in sortem accepit. Petr⁹ princeps toti⁹ ecclesie. vnde Chrysostom. super Matth. Tria totus mūdus mirabatur. Primū christū post mortem resurrexisse. Secūdū carnem in celum ascendere. Tertium duodecim apostolos piscatores totum mundum conuertisse. Ille. Secundū opus ꝛc. secūdum Tho. ij. ij. questio. clxxviij. De⁹ miracula fecit maxime propter tria. Primo propter sanctitatis alicui⁹ demonstrationem quē pro merito vite vult alijs proponere in exemplum sui virtutis: vt fecit de Antonio z de alijs sanctis. Secundo miracula fecit vt fidem approbet. Glos. super illud. Ut det illis hereditatem gentium. Hec fuit intentio miraculorum vt gentes crederent. Que quidem miracula non sunt in alia natione nisi in catholica. Tertio miracula fecit de⁹ ad confirmandā virtutē predicatam: et sic sunt facta miracula et signa predicantibus apostolis qui super omnes miraculis z signis claruerūt. Nam post christi passionez maiora miracula fecerunt in virtute nominis xp̄i: ꝙ fecit ipse xp̄s secundū quod ipse promiserat eis Joā. xiiij. Qui credit in me opera q̄ ego facio z ipse faciet: z maiora horū faciet. Qđ patet. Maius miraculū fuit qđ ad vmbram Petri infirmi sanarentur: ꝙ qđ ad tactū Martha sanaret a fluxu sanguinis. Mai⁹ miraculū fuit qđ Paulus Dionysiuz conuerteret: ꝙ qđ xp̄s Lazarum suscitauerit. Mai⁹ miraculum fuit qđ roma ad vocē vni⁹ piscatoris omissis secularij studijs z depositā omni infidelitate ad xp̄m se conuerterit ꝙ ꝙ xp̄s filium vidue suscitauerit. O miraculū miraculoz. O tuba paradisi

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

O rectores sancte ecclesie. O veri patres z amatores xpi fidelium. o splédores tenebrosi mūdi. O baiulatores triumphantis vexilli sancte crucis. Tertiū opus est martyrū consummatio. Apostoli anteq̄ haberent spiritū sanctū erāt debiles in fide. Unde Leo papa. ante aduētū spūssancti sub ipso crucis dñice tpe alij ex discipulis effugā turtalij vnius voce ancille terrentur. Ille. Sed post spūssancti cōfirmationē cōstantes fuerūt ad oia sustinēda. Act. v. Ibāt gaudētes a cōspectu ꝛc. Et ad Rom. viij. quis nos separabit a charitate xpi. q. d. nullus. Nullum genus tormentorū intactū remānsit. Petrus crucifixus. Paulus decapitat⁹. Unde Raban⁹ sermone oium sanctorū. Apostolis est subiectū triūphale martyrū nomē qui per diuersa tormentorū genera christi nomen vbiq̄ professi sunt. Unde ptz ppositum. Hystoria scti Andree succincta. Post dñi ascensionē apostolis dispersis per mundū ad predicandū euāgeliū. Andreas in Achaiā ingreditur z ipsam ecclesijs replevit: vt et rex Hispanie in granate expulsis infidelibus ipsum laudo super oēs principes. Et populum ad christū cōuertit: z sup oia vrorem Egee procōsulis Romani ad fidē conuertit: atq̄ eā baptizauit. Audiens hoc Egeas iratus ingreditur ciuitatez que dicitur patras et Christianos omnes cōpellebat ad sacrificia idolorum. Cui occurrens Andreas dī. Oportebat vt te qui iudex hominū esse meruisti iudicem tuum qui in celis est agnoscere z agnitū colere z colendo animū tuum ad his dijs penitus reuocares. Cui Egeas. Tu es Andreas qui superstitiosam sectam predicas quam romani principes fusserūt exterminari: cui Andreas. Romani pricipes nō cognouerūt quomodo del filius veniēs in mūdum docuerit idola esse demonia. Respōdit Egeas. Quia docuit hic crucī est affixus merito a tudeis. Cui Andreas: pro nra salute non pro sua culpa mortuus est. Quod pz per scriptoras. Esa. liij. Oēs nos quasi oues errauimus: et dominus posuit in eo omnium nostrū iniquitatem. Cui Egeas. Ais si mihi obtemperaueris o andrea ipsam crucem te faciam experiri. Respōdit Andreas. Si crucis patibulum abhorreretur crucis gloriam non predicarem. Eccles. iij. Pro iustitia agonizare. et in sexto Ethic. Duobus existentibus amicis sanctū est honorare veritatez. Extra de regu. iur. in. vj. Si de veritate scandalum nascitur: tutius scandalum nasci permittitur: quā veritas relinquatur. Irat⁹ Egeas ipsum in carcerem posuit. Et mane facto pro tribunali sistitur: et ab ipo inuitatur ad sacrificiū idolorū: aliter quod ipsum supplicijs grauibus afficiet: cui Andreas. Quicquid vis fac: quia tanto domino meo ero gratior quanto fuero in tormentis constantior. Ad hoc propositum. Cice. j. Tuscu. q. d. De theodoro dum ei lesimacus rex minaretur facere mori in patibulo. Respondit voce viua. Istis tuis purpuratis ista horribilia minare queso Theodore: nihil interest humi an sublimi putrescaz. vnde iussit a. xx. hominibus ipsuz cedi: et cesum manibus et pedibus cruci alligari vt sic longiorem cruciatum reciperet. cum ad crucem duceretur factus est cōcursus populorū di. Innocēs eius sanguis effundi sine cā damnatur. Uidēs crucē z longe eā salutauit di. Sal

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ue crux preciosa q̄ in corpore Christi dedicata es: z ex membris eius tanq̄ margaritis ornata. O bona crux diu desyderata accipe me ab homib⁹ redde me magistro meo Christó: vt per te me recipiat qui per te me redemit. Hec dicés exuit se et vestes ministris dedit. Sicq̄ eum in cruce vt iussum fuerat suspenderūt. In qua biduo viuens ex. milib⁹ hominū astantiū predicauit. minante antez turba Egee morté z dicente. Virū sctm̄ māsuetum z piū non debere ista pati: venit vt ipm deponeret. Quēvidens Andreas di. Quare venisti Egea? Si p penitētia ipsam a nobis q̄se queris. Si aūt vt me deponas scito q̄ viuus de cruce nō descendā. Jā em̄ video regé meū qui me expectat. Et cū vellét eū soluere nullo mō potuerūt ad eū pertingere. Tūc splédor nimi⁹ de celo veniés dimidia hora eū circūdedit: ita vt nullus eū videre posset. Et abscedente lumine spūs cū lumie simili ter tradidit. Maximilla vero tulit corpus ei⁹ z optimo loco cum aromatib⁹ sepeliuit. Egeas aūt antez q̄ domū redūsset arrept⁹ a demone inuia corā oibus expirauit. Felix glorioſſim⁹ fuit illius martyrū finis: nā andreas p illū merūit secreta scādere celi: vbi cū christo fruit eterna pace in secula scl̄oꝝ.

¶ In festo cōceptionis beate virginis Marie. In quo sermone explodit̄ ac confutatur impia opinio quorūdam vulgariū ignorantium: et vera asserit: fm dicta omniū sapientium: ꝛ maxime sancto rum doctoꝝ xp̄iane religionis.

QUi elucidāt me vitam eternam habebūt. Eccleſ. xxiiij. ¶ Quanta sit marie v̄ginis laus: dignitas et excellentia nulla pura creatura enarrare potest. Aug. in quodā ser. De te o virgo maria quid dicā pauꝑ ingenio cum de te quid dixero minor laus est: q̄ tua dignitas mereatur, Si celū tevocé: excelsior es. Si matré gratiarum dicaz: precellis. Si formā dei appellez: digna es. Si dominā angelorū te clamitem: p omnia sic eé probaris. Quid ergo dicam? quidve referam? cū non sufficiat lingua carnis tuas enarrare virtutes. Ille. Ideo ipsa de se ait. Qui elucidant me: hoc est qui me venerantur: qui me laudant: qui me inuocant vitam eternā habebunt. Verū qz quidā falso illā laudare videntur asserentes eaz sine originali conceptā: de hac conceptiōe erit sermo. In qua tria sunt vidēda per ordinem.

Primū dr̄ opinionis.
Scōm dr̄ declarationis.
Tertium dr̄ confirmationis.

¶ Primū dr̄ ꝛc. Queritur dubiuz. Utrū virgo Maria sit concepta in peccato originali? Circa hanc difficultatem due sunt opiniones famose. Una dicit q̄ non: alia q̄ sic: quas videbimus per ordinem: sed prius videbimus breuiter quid é peccatum originale: vt sic intelligamus materiaz. Egidius in tractatu de peccato originali. z Tho. j. ū. q. lxxvij. ar. j. In. ij. disti. xxx. in iij. dist. iiij. ar. iiij. Peccatum originale est carentia iustitie originalis. Ille aduertēdum est fm theologos q̄ Deus fecit hominem rectum: iuxta illud Eccl. xv. Inueni qd̄ Deus fecit hominem rectum. Quia scz in eo oia inferiora erant subiecta superioribus. Caro eniz in eo erat subiecta scilz aie. Quia nullus morb⁹ nulla passio aut indispositio poterat insurgere i carnem q̄ aie ipsius repugnaret. Pre

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

terea vires inferiores erant subiecte superioribꝰ: vt concupiscibilis et ira scibilis ita erant subiecte menti et rõni: vt nihil in eis insurgeret: nisi ẽm dictamen rõnis. iste ordo dicebatur iustitia. Quia iustum est vt inferiora superioribus subijciant. Dic ergo in diffinitione. Est carentia iustitie. Dicebat autẽ hec iustitia originalis: qz erat in posteros p originem transferẽda. Adam ergo peccante et a suo superiore se auertente: ordo rationis poscebat qõ cũ ipse nollet suo superiori esse subiectus qõ eius inferiora superioribꝰ rebellarent. Propter qõ caro statim cepit rebellare anime: et insurgere in corpore contrarie dispositiones ipsius forme. Ideo Adam qui potuit non mori: si nõ peccasset eo peccãte necessitatem habuit moriendi: qdiu stetit adam in sua rectitudine poterat nõ mori: et poterat nõ peccare. Poterat non mori: qz eo sic stante nihil insurrexisset in corpore qõ repugnaret anime. Poterat nõ peccare quia vires inferiores erant omnino subiecte superioribus. Acceperat enim adam propter hanc originalem iustitiã vt posset stare. Poterat enim peccata vitare. Eo autem peccante et a deo se auertẽte perdidit hãc originalem iustitiam et hanc rectitudinem qua inferiora superioribus erant subiecta. Et qz hmõi rectitudinẽ peccando perdidit: nõ potuit in posteros eam trãsfundere. Hoc est ergo peccatũ originale: qõ diximus: qz ipm origine contrahimus scz carẽtia hui⁹ rectitudinis: hui⁹ iustitie originalis: cũ debito habẽdi eam. Secundum em ordinẽ nature institute necessarium erat iustitia originalis ad salutem consequendam. Quia ergo ea caremus et eã tenemur habere vt sum⁹ mẽbra ade. Priuatio vel carentia originalis iustitie cum debito habendi est peccatuz originale. Et sic patet denominatio huius vocabuli. ¶ Nonnulli tenent virginẽ fuisse immunem ab hoc: quam conclusionem probant tripliciter. ratiõe autoritate: exẽplo. ¶ Pria rõ hec est virgo Maria in matrẽ dei electa erat exaltanda super oẽs angelos vt ecclesia canit. Exaltata es sancta ꝛc. Sed angeli fuerunt preseruati ab omni pctõ: igitur et virgo maria a fortiori cuz esset superior. ¶ Scõa ratio. Absurdũ est credere virginem mariã fuisse aligñ in odio: et indignatione filij sui christi et obligatam supplicio cũ esset mater charissima: sed per pctm originale persona dicitur filia ire et deputata eterno supplicio: igitur ꝛc. ¶ Tertia ratio ꝛc. Virgo Maria debebat fieri speciale habitaculũ dei ergo debebat specialius preparari: sed si cõcepta fuisset in peccato originali. non fuisset specialius preparata: igitur non fuit cõcepta. ¶ Quarta ratio. Qõ deus potuit facere et decuit: fecit. Sed deus potuit et decuit facere ipm: quod virgo Maria sine originali concipe-retur: igitur fecit. ¶ Quinta ratio. Nulla dignitas conueniens virgini est ab ea auferenda. Sed concipi sine peccato originali cõueniẽs fuit virgini: igitur nõ ꝛc. ¶ Sexta ratio. Dicitur. ff. de officio questoris. l. j. Illi opinioni standum est: que plurimorum testimonio probatur. Et phus libr. de som. et vigi. Quod ab oĩbus vel pluribus dr: fidẽ hz qõ ita sit. et. j. Ethic. Fama quam oẽs famant vel exclamant: nõ põt in toto esse falsa. Ad ppositum. Sed quasi omnes et maxime vulgus tenẽt vel exclamãt ipsam sine originali pctõ cõceptã: igitur

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ꝛc.De centū.xciiij.hanc tenēt opi. ígiť ꝛc.¶Septima rō. Festum nō celebrať nisi de re sancta.sed festū conceptionis ipsius celebrať : igiť fuit sancta ex cōsequenti sine peccato originali: igiť ꝛc . ¶Octaua rō.indulgentie nō danť nisi pro re sctā:sed sixtus papa.iiij.dedit celebrantibꝰ cōceptionē indulgētiam per totā octa.igitur fuit ꝛc.¶Nona rō.Miracula non pñt fieri nisi a sancta.sed conceptio virginis fecit ꝛ continue facit multa miracula:que continue recitantur a predicatoribus:igitur ista conceptio fuit sancta.¶Decima ratio arguunt quidam.Illud quod est p angelum reuelatum: est firmiter tenendum.sed beatam virginē fuisse conceptam sine peccato fuit a deo reuelatum vt patet de quodā helsino abbate qui cum in medio mari fluctibus mergeretur appariuit ei angelus dī. Qđ si voluisset annuatim celebrare celebrandāqꝫ predicare cōceptionem virginis a naufragio liberaretur.at ille cum se hoc facturū ꝓmisisset statim sedata tēpestate saluus cum vniuersa comitiua in patriā reuersus est. ptz de primo.Scđo arguunt auctoritatibus.ꝑmo aug.li.de natura ꝛ gratia.Excepta virgine maria cuz de pctis agitur propter honorem dñi nullam volo prorsus habere qōnem.preterea Thom̄.in.j.sum. di.lxiiij.q. Stā virgo semper immunis ab oi pctō originali et actuali fuit.p̄terea inducūt.s. dñicū de quodā li.quez edidit de corpe xp̄i contra Albigēses sic dī. Sicut primus Adam fuit in agro damasceno de terra virginea ꝛ immaculata formatus:sic secūdus adam scz Christus fuit de carni virginea et immaculata conceptus.Preterea Ansel.in epl'a ad coep̄os Anglie de celebranda conceptione. Non est deuotus nec verus amator virginis qui respuit colere festū cōceptionis marie ꝛc.De illo predicatore q̄ Tholose p̄dicans ꝙra hāc conceptionē eriēs de pulpito quidam canis niger affuit qui ipsum fratrē deuorauit.Et sic pz pria opinio nr̄i sermonis . ¶Scđm dī ꝛc. Opi.ij.dicit oppositum.Et probat intentum suum duplici modo. Primo ratione theologicali. Secundo autoritate legali. ¶Primo rationibus plurimis efficacissimis . Prima hēs est. id qđ maxime resistit fidei nostre est impium ꝛ crudele.ꝛ omnino non tenendum imo respuenduz quia est resistere spūi.s.Sed dicere.b.virginem fuisse sine peccato originali conceptam est resistere fundatissime fidei.igitur fuit concepta ī peccato origi.Maior est vera.Minor probatur.Aug.in.v.li.cōtra Julianuz oēs homines vulneratos esse peccato prothoplausti apostol' approbat eum dī.oēs eñ peccauerūt ꝛ egent gratia dei dicendo omnes nullū excepit : sed totū declarauit gen' humanū:peccauerūt eñ oēs cum ex vno peccatore oēs nascantur peccatores.vos autē dum aliquē excipitis resistitis fundatissime fidei vbi apl's ait. Per vnū hominem peccatum intrauit in mūdum:ꝛ per pctm̄ mors:ꝛ ita in oēs ptransiit in quo oēs peccauerunt. Ad̄quid hec falsa sunt? Quis audeat hoc dicere nisi diuinorum eloquiorum apertissimus inimicus. Idem in epl'a ad Optatum de origine aie.Illud vbi pmaxime fides xp̄iana resistit est vt credam' q̄ per vnū hoiem pctm̄ intrauit in mūdū: ꝛ per pctm̄ mors:et ita in oēs pertrāsiit:in q̄ oēs peccauerūt. Scđa rō . Contradicere sacre scripture

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

est erroneum z impium: vt dicitur in decre.di.ix.ca.ego solis.c. q̃s ne sciat.c.si ad sacras,et.xxiij.q.iij.c. quidam autem.z.c.heresis.sed dicere virginem fuisse conceptã sine peccato originali est ꝯ dicere sacre scripture: igitur fuit concepta ꝛc. Quid dicis o Paule. Ro.iij.oẽs peccauerunt.z.c.v. Per vnum ꝛc. Super quo Augu. Apl̃s dicendo oẽs nullum excepit: quinimo totũ genus declarauit humanũ. Ille. Cur o pater Aug.nõ excepisti hic matrẽ dei: cum de illa fueris deuotus? Rñdet. Non possum in hoc loco: q̃ in nũero aliorũ est. In quo oẽs inquit apl̃s. Excepi eã q̃n debui: z bñ locutus sum de peccato actuali. Et vbi o pater Augustie? in libr.de natura z gratia: vt etiaꝫ ponitur a magistro in.iij.distic.iij. Si omnes sancti z sancte cum hic viuerẽt interrogati fuissent an peccatum haberent: omnes vna voce clamassent. Si dixerim⁹ quia peccatum non habemus ipsi nos seducimus: z veritas ī nobis nõ est. vbi Aug.loquitur de actuali non originali peccato: vt quidam garrulant. Uñ patet rõ. ¶ Tertia ratio. Nullus damnat̃ pena mortis nisi ex peccato originali. ꝓz Heñ. ij.vbi dr. Morte moriemini.virgo Maria mortua est. Imo patet: q̃ ecclesia confitetur: igitur fuit subiecta morti. Mors fuit pena peccati originalis. Ipsa cum alijs mortua est: igitur fuit concepta in originali. De xp̃o dr quod pro nobis. ¶ Quarta ratio. Attribuere virgini q̃ est solius Christi: est impiuꝫ z nefarium: sed concipi sine originali est solius Christi: igit̃ ꝛc. vnde Boñ.in.iij.dist.tij.q.j.arti.ij. Non enim omnis honor qui attribuitur filio attribuendus est matri: quia sic non esset virginẽ honore: sed potius contumeliam facere: z Bernar. Virgo regia falso nõ eget honore: veris honorum titulis cumulata. O stulti seculares q̃ putant virgines honorare z ipam vituperant. ¶ Quinta ratio z vltima erit: asserere contrarium z oppositum eius quod fere omnes famosi doctores tenent: est impium z temerariũ. Sed beatam virginẽ non fuisse conceptã in peccato originali est oppositum eius q̃ fere oẽs doc.tenẽt: igitur dicere virginẽ non fuisse conceptam in originali est impium. vnde Glos.super.c.decimam.de decimis vbi di.Innocẽ. Opinionibus magistrorum non vult derogare. z de restitutionibus spolia.c.literas.z.ff.de origine iur. l.ij.§.post originem. Unde quod a pluribus z precipue sapientibus dicitur: firmiter est tenendum. z illud negare est temerarium. Ad ꝓpositum. Nõ solum antiqui doctores. sed etiam posteriores tenuerunt et in scriptis reliquerunt: q̃ virgo beata et omnes homines p̃ter xp̃m in sui conceptione peccatum contraxerunt: q̃ patet triplici testimonio in presentiarum.

Primo ecclesie doctorum.
Secundo canonistarum.
Tertio religionum.

¶ Primo Augustini in.v.contra Julianũ. oẽs ad mortẽ per Adam oẽs ad vitã per christũ: q̃ sicut in Adã oẽs moriũtur: z ita in christo oẽs viuificant. Uos autẽ dum nõ oẽs sed multos siue per Adam cõdemnatos: siue per christum liberatos vultis itelligi: horrenda peruersitate christiane religioni estis infesti. Ille. O Gregori⁹ quid dicis in.xxj.moralium. Nullus sine pctõ fuit nisi ille q̃ in hoc mundo venit sine pctõ. o Hiero. quid dicis super illo verbo. p̃s. xj. De manu ca-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

nis vnicã meã. Unica est ala rpi: quia sola est sine pctõ. O Ambros. ad dicis sup Lu.ij. Qđem ex te nascetur sanctũ. Solus em̃ p omnia est natus de femina sctũs dñs Jesus. et Ber. in epla ad Lugdunenses de festo cõceptionis nõ celebrãdo. Libenter virgo hoc honore carebit: quo vel peccatum honorari vel falsa videtur inducí sanctitas. Nulla enim rõne placebit cõtra ritum ecclesie presumpta nouitas: mater temeritatis: filia superstitionis: soror leuitatis. Ille. Sic tenet Leo papa in multis suis sermonibus. Sic Ansel. in li. Cur deus homo. z Beda i homilia sup Missus est. Cassiodorus super ps. Hugo in li. de sacramentis. Alanus i expositione symboli. Guillielmus durandi in rationali diui. offi. Hẽricus de gandauo in quolibetis. Preterea iterum Augu. in. ij. contra Julianũ. Oẽs in q̃t homines illi primorum parentũ pctõ nascuntur obnoxij: hoc qui negat xpiane fidei fundamenta subuertere conatur. Una est em̃ omnium catholicorum firma fides: q̃ per vnũ hoiem pctm̃ intrasse in mundum: z ita in oẽs pertransisse: vno corde credũt vno ore fatentur z vras nouitias presumptiones catholica antiquitate subuertunt. propter quam catholicam veritatem sancti ac beatissimi diuinorum eloquiorũ clarissimi sacerdotes Hyrene⁹. Cyprianus. Reticus Olympi⁹. Hylari⁹. Ambrosius. Gregorius. Theophilus. Innocentius. Joannes. Basilius: quibus velis nolis addo Hieronymum presbyterum vt omittã eos qui nondum dormierunt aduersus vos proferunt de omnium hoium peccato originali obnoxia successione sniam: vñ nemo excipitur: nisi solus ille quem virgo ne lege pcti concepit. Ille. Ad canonistas venio. Gratianus compilator decre. de cõse. di. iij. et. iiij. per totũ inter alia. in ca. firmissime tene: ne. sic dic. firmissime tene z nullatenus dubites q̃ ois homo q̃ per concubitum viri et mulieris concipitur cum peccato originali nascatur. ¶ Joan. theutonicus glossator decreti de conse. di. iij. ca. pronunciandum. et distin. iiij. super. c. per bap. vbi sic dicit. festum cõceptionis virginis marie non est celebrandum: quia fuit concepta in peccato sicut ceteri sancti: excepta vnica persona Christi. Joãnes andreas doctor bonoñ. super. c. conquestus. extra de ferijs. ¶ Idẽ dominus Hostiensis in summa sus. tit. de pe. z remis. ¶ Idẽ dñs Joannes calderinus doctor bono. super ca. conquestus: supra. ¶ Idem dominus Petr⁹ de bruto i suo repertorio in litera conceptionis. ¶ Ordo minorum Bona. in. iij. Si beata virgo nõ habuisset aliquod peccatum non fuisset Christi morte redempta: quod est impium z nefarium. ¶ Alexander de ales doctor Parisien. in. iiij. par. sum. di. Si beata virgo maria non fuisset concepta in peccato originali non fuisset obligata peccato: nec pene: nec habuisset reatum peccati: sed qui nõ habet reatum pcti nõ indiget redemptione: quia redemptio est solũ propter obligationem peccati vel pene: z propter reatũ peccati: ergo beata virgo nõ indiguisset redemptione facta p Christum: q̃ non est fm catholicam fidẽ ponendum. Ille. Idem tz Ric. de media vil. in. iij. dis. iij. Anima inquit beate virginis ex sui vnione ad carnem originale peccatum contraxit. et Nicola⁹ de Lyra super illud. Spiritussanct⁹ superueniet in

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

te. Bene dixit superueniet in te q̃ venerat spiritussanctus super virginem adhuc in vtero matris existentem eam ab originali peccato purgando: vt cõmuniter dicit. Et frater iacoponus de eodem ordine in laude vulgari: sic elegãter et optime loquitur. O virgo supra feminas. Sancta Maria beata supra feminas dico. Quilibet nascitur inimicus postq̃ anima i ventre clausa fuit: infusa virtus altissimi te sanctificauit: diuina vnctio te sanctã fecit: z omnis immundicie fuisti expers. Ab originali peccato qđ Adam seminauit: z cum quo quisq̃ nascit tota fuisti mũdata. Idem dicunt doc. sequentes. aluarus hispanus eiusdem ordinis Joannes de rupella.
Robertus canton.
Reginaldus archiepiscopus rothomagensis.
Joannes rigaldi.
Bertrandus de turri cardinalis.
Bartholomeus de pisis.
Gerard⁹ odonis in libr. de figuris.
¶ Ordo eremitarũ. Egidius de roma in quolibet. Beata inquit virgo sine dubio originale peccatum in sui conceptione contraxit. Aug. de anchona super epistolas Pauli. Facinus de Ast. in. iij. sen. dis. iij. Gregorius de arimino in. iij. sentẽ. di. xix. q. ij. dicit fm authoritatẽ sacre scripture z Augu. et Ambro. et Ansel. firmiter tenendum est virginem in originali pctõ fuisse concepta. ¶ Ordo carmelitaruz. Guido episcopus in. iij. quolibet. q. iij. Sequendo rationes z autoritates canonum et sanctorum salua puritate virginis teneo q̃ beata virgo fuit concepta in peccato originali. Et Paulus de perusio in. iij. distĩ. iij. firmiter tenendũ est beatã virginem fuisse in originali peccato conceptam: tum quia fuit concepta per concubitum viri z mulieris: tum qz solus christus fuit cõceptus sine peccato. ¶ Ordo cartusiensium qui per totum orbem festum hoc non celebrat nisi sub nomine sctificatiõis: dicẽs in prima oratione. Supplicationẽ seruorũ tuorũ deus mise. exaudi: vt qui in sanctificatione. Idẽ dñs Joannes calcar in sermone de natiuitate: z ceteri alij. ¶ Ordo cisterciensiũ. Oddo abbas in homil. super euãge. Stabat iuxta crucem Jesu. et dñs anibaldus super. iij. dist. iij. z alij plures. Preterea doctores seculares deuotissimi z in sciẽtia famosi. Hugo de sanctovictore li. de sacramentis. lib. ij. parte. ij. ca. vj. Ricardus de sancto Victore sup illud spiritussanctus superueniet in te. Petrus lombardus in suo iij. lib. sen. di. iij. ¶ Ordo predicatorum. Tho. in. iij. par. q. xiij. arti. iij. in. j. ij. q. lxxj. ar. iiij. in. ij. senten. distinc. xiij. ar. ij. Sic petrus de tarã. in. iij. di. iij. z hugo gallicus in iij. di. iij. Durandus in. iij. d. iij. petrus de pla. in. iij. distin. iij. Alber. in. iij. dist. iij. Dicere inquit beatã virginẽ nõ fuisse conceptã in pctõ originali est hereſis condemnata a. b. Berñ. et ab oĩbus magistris parisius. Heruetis ordinis generalis. Ugo cardiñ. in expositione Luc. Nicolaus trauetꝫ. Robert⁹ holcot. Martinus qui fecit cronicas. Vincẽtius qui fecit speculã. Jacobus de voragi. et omnes alij qui sunt in numero. xlix. huius ordinis affirmantes hãc opinionẽ. Quid vobis videt ciues mei sup hoc? Quare oẽs religiones nõ pugnãt pro doctorib⁹ suis? Ecce quot doctores quot sapiẽtes hoc affirmant. Sed dicunt emuli nostri q̃ fuit priuilegiata: qz a pctõ preserua

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ta. Ostendant illud priuilegium: z eis fidem dabimus. ¶ Tertiū ꝑn cipale dr responsionis ad ar. vbi. s. et ad rationes. Rñdeo ad singula. ¶ Ad primū de angelis q̄ ꝑseruati fuerunt: multo magis virgo maria. Angeli non habuerunt possibilitatē ad cōtrahendum pctm̄ originale: qr fuerūt oēs imediate creati a deo z nō p originē seminaliter ppagati: sicut virgo maria: sed ꝫ habuerunt possibilitatē ad peccādum actualiter: z ideo non fuerūt preseruati a peccato originali: sed ab actuali: qr preseruatio a malo presupponit possibilitatem eius q̄ preseruatur ad illud malū quantum est in se. Et sic patet responsio ad primum. Ad secundum de idignatione filij: esse odiosum despotest contingit dupliciter. Uno modo per actum voluntatis propie. z hoc non fuit in virgine. Alio modo nō propria voluntate: sed vterina cōceptione ꝓpter inordinatam voluntatem primi parentis: a quo seminaliter persona propagatur. Et hoc non est absurdum sed necessarium credere hanc iram habuisse. Sed postq̄ fuit mater dei: vel postq̄ fuit ex vtero nata nūq̄ fuit deo odiosa: vel in indignatione filij: ſz semp fuit ab eo dilecta. ¶ Ad tertiū de habitaculo. ¶ Respondeo. Uirgo maria fuit speciale habitaculum: dato q̄ in peccato originali fuit concepta: quia pre ceteris sanctis spectalius fuit ab originali peccato mūdata. In sua sanctificatione copiosius ceteris munus gratie accepit: vt non solū purgaretur a peccato: sed vt etiaz tota ei⁹ vita redderetur immunis a peccato actuali mortali z venia li: quod nulli sanctorum cōcessum est. Unde excessit omnes in sanctificatione. ¶ Ad quartam respon deo qđ licet deus de potētia absoluta potuisset preseruare virginē a peccato originali: cum hoc non implicet contradictionē m: qr non erit impossibile omne verbū: non tamen potuit de potentia ordinata que consyderatur circa ordinē a diuina sapientia institutum: fm quē ordinatū fuit vt xp̄s esset omnium redēptor: qr si fuisset preseruata nō indiguisset redēptione facta per xp̄m. ¶ Ad quintū rñdeo fm Egidium de Roma ordi. eremi. in. vj. quolibe. Conceptio in originali peccato non derogat dignitati virginis quinimo plus cōmendatur et congruit officio suo per quod facta est vt esset mediatrix nostra z membrū christi: q̄uis enim concipi in peccato originali non sit fm se laudabile: tamen inquantū per hoc fit homo mēbrū xp̄i prout a tali peccato liberatur pertinet ad laudē eius. Unde negare virginem originale peccatū non contraxisse est negare illam ad xp̄m ordinem habuisse z negare illam membrū christi fuisse. Uñ magis est laudabile cum peccato fuisse. ¶ Ad sextum. Respōdeo q̄ plures sunt qui credūt z affirmāt conclusionē de originali q̄ in partem oppositā. Nam ducenti quinquaginta doctores istud asserunt z quāplures plures vulgares hoc teneant. Nos aūt fidem prestamus doctis. ¶ Ad septimū. Rñdet Albertus de brixia in summa de instructione confessoris: q̄uis virgo in originali fuerit concepta tamē creditur in vtero matris sue sanctificata fuisse anteq̄ nata ex vtero: z ideo circa celebrationē cōceptionis eius diuersa cōsuetudo ecclesiarū seruat. Romana ecclesia consyderans virginē fuisse in originali conceptam non celebrat

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

festuz conceptionis eius. Alique vero ecclesie consyderantes sanctificationez eius in vtero matris sue: post animationem factam tolerante romana ecclesia festū conceptionis eius celebrant. Unde celebritas non est referenda ad conceptionem ratione conceptionis: sed ratione sanctificationis ei⁹ in vtero facte post conceptionem: cuius sanctificationis festum in die cõceptionis celebratur: quia quo tempore sanctificata fuerit ignoratur. Ille. Preterea hoc festum toleratur inquantum refertur ad sanctificationē virginis concepte: z non ad conceptionē eius. Et ita dicit oratio que dicit in hoc festo rome i sancta maria maiori. De⁹ qui sanctificationem virginis marie. Unde non est festuz cõceptionis: sed sanctificationis, cõcordat super hoc Jo.an. super.c.conquest⁹. extra de feriis. z alij ꝑplures. ¶ Ad octauū. de indulgentijs respondeo. de ipo solo legitur qđ sit istius opinionis: cum alij sanctiores fuerint opiniones contrarie: vt patet de suis anteceſſoribus. Preterea vt vicarius christi errare non potest: sed bene talis homo z persona: ideo ꝛc. ¶ Ad nonū de miraculis. Respondet Tho. ij. ij. q.xvij. arti. ij. qđ miraculorum aliqua quidez non sunt vera: sed fantastice facta: quibus. s. ludificatur homo: vt videatur ei aliquid qđ non est: vt quotidie fieri cernim⁹ per incantationes. Quedam sunt vere facta: sed non vere habēt rationem miraculi: quia fiunt virtute causarum naturalium. Unde concluditur qđ huiusmodi miracula forte sunt arte demonum: vt demones decipiāt eos: z in hoc errore teneant vt suscitet discordias inter viros religiosos. Ad propositi. Ex deuotiōe quā homo habet ad virginez erit miraculū non ratione cõceptionis: sed deuotionis matris quā ad illam habet: et ratione fidei. ¶ Ad decimum de reuelatione. Respõdeo qđ nõ est verum de reuelatione illa; nec sunt ista dicēda de Anselmo: vt probat Vincē. in speculo lib. xxvj. c. xxxvj. sz malitiose sunt posita. Ansel. imposita, sicut falsē btō Ber. de macula in fronte qđ est absurdum: imo hereticum. Unde scriptura in apo. Sine macula cm̄ sunt ante thronū dei. z alibi. nō itrabit in ea aliqđ coinquinatū. Scđa probatur autoritate. Ad verba Aug. Respondeo ꝙ loquitur de actualibus contra pelagiū a quibus immunis fuit virgo maria: z non in originalibus. Ad illud de sancto Tho. Respõdeo qđ Tho. bene dicit qz virgo fuit immunis ab omni peccato pro eo tēpore quo incepit esse mater dei: et deinceps vsqz in perpetuū fuit immunis a pctō originali: cū hoc tamē vere stat ꝙ fuerit cõcepta in peccato originali nā oēs xp̄iani sunt imunes a peccato originali: tamen fuerūt cõcepti in peccato originali. non em̄ dicit Tho. ꝙ virgo fuerit immunis in sui cõceptione a pctō originali: sed dicit qđ fuit immunis a peccato originali. qñ. s. ꝑparata fuit vt esset mr̄ dei: z sic patet respõsio ad argumēta illius opinionis. Ad illud de. s. Dominico rñdeo ꝙ Vincen. histo. lib. xij. c. xcvj. historiā recitat illius libri qui in flāmas projectus ter exiuit illesus penit⁹. Sz ꝙ fuerit de corpore xp̄i nullam facit mentionem: vnde non prestat fides talibus. Preterea nunqꝯ fuit reputatū hereticū tenere beatam virginem fuisse cõceptam in originali: ideo nō erat opus vt per illā

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

autoritatem beatus dñicus impugnaret hereticos. Preterea talia apud nos non sunt. Ad illud de Anselmo, ſſō est deuot⁹ nec ver⁹ amator virginis. Respondeo ꝙ de re nō sunt verba Anselmi: sed cō ficta ab aliquo volenti decipere stolidū vulgus. Ad illud exemplū de illo qui comedit fratrem illum sunt dementie ꝛ fatuitates.

¶ In festo sancti Thome apostoli. De fide sermo magnus.

Oli esse incredulus: sed fidelis. Joan. xx. Ab optimis et excellentibus theologis cum stabili et firmo fundamēto inter virtutes theologicas et cardinales maxime est necessaria eūti ad paraditum virtus sancte fidei: qz vt vult Thoſſ. ij. ij. q. iiij. art. j. In primo contra gen. cap. v. vj. vij. In. q. dist. de veri. q. xiiij. art. ij. Fides est substantia: radix ꝛ origo omnium virtutum et bonorum spiritualiū. Dio. libr. de di. no. ca. vij. Fides est vnicum credentium fundamentum: radix et origo omniū virtutū et bonorum spiritualium. et sicut radix arboris est fundamentum omnium fructuum: ita fides omnium bonorum spiritualium. Uñ apl's. j. Cor. ij. Fundamētū aliud nemo pōt ponere: iez necessarium ad salutē p̄ter id qō positū est: qō est xp̄s iesus. ſ. fides iesu xp̄i: quod affirmat pAug. de fide ad petrū. Firmissime tene ꝛ nullatenus dubites nō solū oēs paganos: sed et oēs iudeos et: oēs hereticos atq; scismaticos q̄ extra eccleſiā p̄esentem finiunt vitā in ignē eternū ituros: q̄ parat⁹ est diabolo ꝛ angelis eius. Ille. ꝛ pius papa eps seruus seruorum dei illustri machometo turchoꝝ principi timorē diuini nominis pariter ꝛ amorē. Sapiētib⁹ ꝛ insipientib⁹ debitores sumus: et omnes cupimus saluos fieri: Hz cos: Latinos: Judeos: saracenos: oibus optam⁹ bona. Sed scimus vera bona neminē assequi posse q̄ extra eccleſiaz degit: ꝛ a christo domino alienus est. Ille. Qō considerans apostolus Thom̄. cū fuisset incredul⁹ per dies aliquot de xp̄i resurrectione: ꝛ dicētib⁹ alijs. vidimus dñm. ille dixit. Nisi videro in manibus eius fixuram clauorum: ꝛ mittā manū meā in lat⁹ eius nō credā. Apparēti aūt ei dixit. Dñs meus ꝛ de⁹ me⁹: cōfessus est humanitatē in verbo Domin⁹ meus et diuinitatez in v̄bo Deus meus. Et vt dicit Grego. in homil. Plus profuit nobis Tho. infideli tas q̄ fides credentiuz discipulorum. hoc fuit magnū priuilegiuz sup oēs apl'os. sm sentētiā Alb. super Luc. quidā cognouerunt xp̄z resurrexisse in visu. vt Cleophas ꝛ Lucas euntes in emaus. Luc. vlt. q̄dā ex auditu: vt Petr⁹. Mar. xvj. Discite discipulis ei⁹ ꝛ petro. Quidā ex gustu vt discipuli q̄ ad piscationē fuerūt. Jo. vlti. Quidā ex tactu ꝛ visu: vt Tho. q̄ xp̄m tetigit. vñ ecclesia. o Thoma dydime qui meruisti xp̄m tāgere. Cui xp̄s dixit assumptaverba. Noli esse ꝛc. In quibus verbis de laudibus fidei Thome. ac nostre erit hodiern⁹ sermo: vbi tria vidēda sunt de ea. Sermonē habes i q̄dragesimali.

¶ In die na. dñi. ser. iestimabilis.

Uangelizo vobis gaudiū magnuz quod erit omni populo: quia natus est nobis hodie saluator mundi. Luce. ij. Gran

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

dem facundiã et stylum ac verbo rũ ornatũ reqrit solẽnitas hodierne natiuitatis specialis verbi incarnati:qđ in tali die p recuperatione et redemptione infelicis humane nature nr̃e passibili z mortali carne vestitum est. Et vere sicut deus voluit ostendere suam infinitam potentiã in principio mũdi:in creatione creaturarum eas producendo de nõ esse ad esse: iuxta illud. Dixit et facta sunt. Idẽ. omnia quecunqz voluit dominus fecit:et Beda in homil. zacheꝰ.q impossibilia sunt apud homines: possibilia sunt apud deum. Ita in vltima etate huius temporis voluit ostendere suam infinitam misericordiã quod de natura humana facta captiua in manu diaboli illam voluerit liberare mediante incarnatiõe filij sui. O magnũ priuilegium nobis concessum fm Tho. super epistolas Pauli. Deꝰ diuersis modis voluit loqui populo iudaico et patribus antiquis. Modo per columnam igneam in ea apparendo:modo per personã mediam scilicet per angelum: modo per visionem et corporalem et imaginariam et intellectualem: sed nobis modo singulari locutꝰ est per filium. Vñ apls ad Hebre. j. Multifarie multiqz modis olim deus loquens patribus in prophetis nouissime autẽ diebus istis locutus est nobis in filio:quem constituit heredem vniuersorum per quẽ fecit z secula. Hoc est qđ sponsa petebat. Cañ. j. osculet̃ me osculo oris sui:scz p incarnationẽ. Qđ leo papa premeditans in sermone hodierno exhortatur nos ad grandem exultationem spiritualez di. Hodie dilectissimi saluator noster natus est:gaudeamus. Necqz enim fas est locum esse tristitie vbi nata-

talis est vite. Nemo ab hui⁹ alacritatis participatiõe secernitur. Una cũctis letitie communis est ratio. Exultet sanct⁹:quia appropinquat ad palmas. Gaudeat peccato:quia inuitatur ad veniam. Animetur gentilis:quia vocatur ad vitã:verbum eñ dei deus filiꝰ dei propter liberandum hominez ab eterna morte factus est homo. Ille. Euãgelizo vobis zc. De christi natiuitate tria erunt videnda impresentiarum.

Primum est dei filij eternalis determinationis.

Secundum est filij dei cordialis supplicationis.

Tertium est filij dei humanalis incarnationis.

¶ Primum est zc. Utrum fuit necessarium christum incarnari pro redemptiõe generis humani? Respondet Thomas. iij. parte. que. j. articu. ij. in. iij. distinc. iij. In. iij. distinctio. contra gen. cap. xv. Alex. de ales in. iij. parte. sum. Ricar. de media villa. in. ij. dist. xx. art. j. Ansel. in lib. Cur deus hõ. Et phs. v. Metha. qđ duplex est necessitas. Prima est absoluta. Secunda cõditionata. Exemplifica de ambabus. quo ad primã non fuit necessariũ xp̃m incarnari:z rõ est:qz cũ deus sit omps erant alij modi ad ipsum liberandũ. Unde Augu. li. xiij. de trini. c. x. Si queratur vtrũ alio modo potuerit genus humanũ liberari:q̃ p incarnationẽ filij dei? Dicim⁹ et aliũ modum possibilẽ ei fuisse:cuiꝰ ptãti cuncta subiacent. vñ ps. Oia quecũqz voluit dns fecit. Idẽ. Dixit z facta sunt. Mar. xiij. Abba pater omnia tibi possibilia sunt. Beda in homil. zacheri. Que impossibilia sunt apũ hoies possibilia sunt apud deum. Poterat enim mittere angelum.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

prophetã patriarchã ꝛc. Vñ erãt alij modi ad gen⁹ humanum redimendũ. Si loquimur de scda necessitate: dico nõ fuisse aliũ modũ q̃ qđ ille qui erat immortalis: impassibilis: infinitus efficeret mortalis. Vñ Dãtes lib. iij. Cant. vij. Oés alij modi erãt inefficaces ad satisfaciẽdũ: nisi dei fili⁹ ad incarnationẽ sui nõ fuisset humiliat⁹: ꝛ hoc de scda necessitate. Voluit diuina ꝓuidẽtia vt ista q̃stio disputaret in consistorio sctissime trinitatis. Facta est autem hec disputatio inter iustitiã ꝛ miam. Justitia erat aduocata ꝓ natura angelica: mia pro natura hũana. Justitia erat cõtra genus humanum: que surrexit contra hoiem dicens: o dñe rex tu posuisti hãc cõclusionem disputandã. Utrũ homo debeat liberari: probo qđ non ꝛ rõnibus ꝛ testibus. Primo rationibus que est triplex in presentiarum.
Primo ratione iustitie.
Secũdo rõne ingratitudinis.
Tertio ratione cognitionis.
¶ Primo ratione ꝛc. Dñe tu es iustus. In ps. Justus es dñe ꝛ rectũ iudicium tuũ. Baruch. j. Deo nostro iustitia. Hiere. xij. Just⁹ es domine: si disputẽ tecum. Ulteri⁹, Si iustus debes illaꝫ facere. Justitia vult vt tanta sit pena q̃nta fuit culpa. Deut. xxv. Secũdum mensurã delicti erit ꝛ plagarum modus. Et xvj. q. j. c. si quis. scõm qualitatem delicti imponenda est penitentia. ꝛ. C. de pen. l. sancimus. ꝛ. ff. de his quibus vt indignis. l. rescriptũ. et extra de his que fiunt a maio. pte cap. Sed culpa hois fuit infinita vtpote contra bonum infinitũ. Si infinita: ergo merebat pniam infinitã. Penitentia aũt infinita non põt eẽ in hoie cũ sint finite operationes. in. iij. Ethi. in. viij. phy. Finiti ad infinitũ nulla est ꝓportio. in. viij. phy. Impossibile est in corpore finito esse potentiã infinitã: igit satisfacere nõ põt. Si satisfacere non põt: ideo debet damnari: et sic ptz prima rõ. ¶ Scõo rõne ꝛc. Dñe inquit iustitia: tu fecisti angelos ꝛ homines qui ambo peccarunt. Lucifer ex superbia. Esaye xiiij. In celum ascendam: super astra dei exaltabo solium meum. Et homo etiam. Genes. iij. Eritis sicut dij ꝛc. Luciferum damnasti cum suis sequacib⁹ in perpetuũ. Apocal. ix. Diabolus qui seducebat eos missus est in stagnũ ignis vbi cruciabuntur in secula seculorum. Igitur a simili debet homo damnari perpetualiter: sicut et demon: alioquin poterit demon conqueri te esse partialem et parte sanum. Sed cũ nos sis o de⁹. Act. x. In veritate comperi qñ non est acceptio personarum apud deum: et extra de prebendis et dignitatibus. c. venerabilis. Igitur debes ipsum damnare in perpetuum.
¶ Tertio rõne cognitiõis. Illi dã da est venia qui suum agnoscit delictum. Extra de regu. iur. in. vj. venia nõ dat nisi correcto. Unde est qđ multi non se corrigũt de pctis suis: qz nõ se cognoscũt. Unde Lactã. j. li. c. j. Hec est eñ prauitatis cã ignoratio sui. Sene. epla. xviij. Corrigi non vult q̃ peccare se nescit. Bernar. Initiũ salutis est notitia peccati. et Macro. vt ꝺr in li. de somno scipionis a dũs habuit responsum. Notis elicos. i. nosce teipsum. Ad propositum. Adam nõ cognouit pctm suũ: imo redarguitus de eo illud retorsit in mulierem di. Ge. iij. Mulier quam dedisti mihi seduxit me. q̃si dicat. Si non fuisset illa: ꝛ si mihi nõ dedisses nõ peccassem. Eue attribuit illud

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

lud serpenti di. Serpes inquit decepit me. Facetia de femina que in calopodijs iuit ad colligedum ficus z cecidit fractis cruribus: et dicit. Maledicatur diabolus. Respondit diabolus. Maledicta sis tu. An ignoras si ascenditur cum calopodijs in ficum: igitur nō debet liberari. Et quia est conclusio iuristarum. ff. de officio presidis. l. illicitas. §. veritas. Judex non nisi secūdum allegata et probata debet iudicare; ideo tibi adduco in robur meum tres idoneos testes ad hoc negotiū probandū. ¶ Primus fuit natura angelica. Domine homo erat creatus ad replendum sedes vacuas paradisi. quia vt dicit Thomas. ij. senten. dist. ij. Celum plus est pro hominibus q̄ pro angelis qui loco non indigēt. Homo agnouit hoc bonum: igit indignus est redimi. ¶ Secūdus testis est celum empyreum di. domine tu me creasti nobilissimum corpus: ac me fecisti propter hominem: nō agnouit bonum: hoc priuari debet zc. ¶ Tertius est paradisus terrestris di. domine me fecisti amenum pro hominis recreatione. Et fecit contra preceptum tuum comedens de pomo. vitium sancti Blasij non cognoscens hoc bonum merito priuari debet tanto bono et damnari.

¶ Assurrexit misericordia pro humano genere aduocata di. o domine. soror mea iustitia locuta est audi me: quia tribus rationibus et testibus probo pro homine.

Primo ratione finis.
Secūdo ratione incōuenientie.
Tertio ratione proprietatis.

¶ Primo ratione zc. in. ij. Physic. Omne agens agit propter finem. Finis mouet agentem. In. ij. Metha. Finis est: causa causarum. Ad propositum. Ad quem finē creasti hominem: nūquid propter suam damnationem? Nō: sed ad finem vite eterne. Si ipsum damnas: frustra fecisti illum et in vanum. Et quia vt habet phs. j. celi et mundi. Deus z natura nihil agūt frustra. in. ix. Meta. Nihil est otiosum in natura. in lib. de regimine pncipum. Deus glorioſus nihil otiosum fecit in natura. Ne ergo frustra sit creat⁹ ipsum debes saluare. ¶ Secundo ratione zc. Si hominem nō reparas a sua damnatione: de trib⁹ oportet sequi vnū. Aut quia non potes ipsum saluare: z sic nō es omnipotens: aut qz nescis: et si es ignorans: aut quia nōvis: et sic eris inuidus: sed in te dñe hoc non est. Primo qz es potens. ps. Odia quecūq; voluit dñs fecit. Scdo qz es sapiens. ps. Odia in sapiētia fecisti. Tertio: qz nō es cā pcti. Augu. li. lxxxiij. q. Deo autore non fit homo deterior. Igitur debes ipsum saluare: ne tibi ista opponantur. ¶ Tertio ratiōe zc. Domine mi: natura tua est misericordia et clemētia. Ecclesia. de⁹ cui proprium est misereri semper et parcere. de pe. dis. j. ca. qnia diuinitatis. Diuinitatis natura clemens est z pia. Et sicut est proprū igni calefacere: soli illuminare: ita tibi miserert. vnde debes homini parcere: quia vt dicit phs. ij. Meta. in. iij. de ania. Unūquodq; agens operatur fm proprietatem sue nature. Et adduco tibi tres testes. ¶ Primo Abel di. Domine mi: pater me⁹ Adam peccauit cōtra clemenitam tuam: sed tu domine amplia misericordiam tuam: qz vt dz extra de regulis iur. in. vj. Odia sunt restringenda: fauores autē ampliandi. z. l. cum quidaz. ff. de liberis et posthumis. Odia

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

sunt restringenda.o ptialis. ¶ Secundus Dauid cum cythara.Domine mi illi debes misericordiam impendere qui illam petit z tristitiã habet de pctõ:quia scriptũ est in ps.Cor contritum zc. Adam cũ lachrymis p plures ãnos tibi petit veniam : igitur illi debes eam impẽdere. ¶ Tertiꝰ testis Abraã cum barba prolixa di. Tu dixisti dñe per Dauid.Si filij mei nõ custodierint mandata mea:visitabo eos in virga eorum.Misericordiã autem meam non dispergam ab eo:neq; nocebo ei in veritate mea. Adã pater noster peccauit: tu autem debes magnificare misericordiã tuam:nec ipsam amouere ab eo z genere humano.Audiens autem deꝰ pater has fortissimas rationes sancte misericordie conclusum est quod omnino redimeret genus humanũ solũ:nõ lucifer et natura angelica. Et hoc triplici ratiõe:vt poni Alexãd.de ales.iij. volu.sum.et Tho.et Bona. in.ij. di.vij.ar.j. ¶ Prima rõ:qz angelꝰ peccauit ex se:nullo suggerẽte: qz non habuit infestationem ad malum. Homo aũt alio suggerẽte:qz ab vxore fuit suasus:vxor aũt a lucifero siue serpẽte suasa: ꝓterea a carne infestus. ¶ Scda ratio : qz angelꝰ peccauit ex malitia. Adaz peccauit ex aliqua ignorantia: qz mortale credidit esse veniale. Preterea non credidit tantum peccare ꝯtuz peccauit. Preterea homo habuit propositum penitendi:angelus autem non. Preterea angelus erat spiritꝰ: ideo debebat esse promptus ad omne bonũ. Matt. xxvj Spiritus quidem promptus est:caro autẽ infirma:homo autẽ erat caro q̃ est infirma. ¶ Tertia rõ zc. Adam peccauit in patrẽ: qz ex quadam infirmitate peccauit cui attribuitur potentia. Eua peccauit in filiũ:qz ex quadam ignorantia feminea superbiuit:dũ sciẽtiam dei appetijt.Erimꝰ sicut dij: vnde in filium peccauit cui attribuitur sapientia . Demon peccauit in spiritumsanctum:quia ex ꝓpria malitia intimuit contra spm̃ sanctũ:cui attribuitur clemẽtia:z qui peccat in spiritũsanctum non remittitur ei neq; in hoc seculo: neq; in futuro:vt dr Matt.xij. Unde homo solũ debuit redimi. Unde dixit angelus.Euãgelizovobis zc.quia natus est vobis non nature angelice. ¶ Secundum dicitur zc.ꝙuis ab eterno deus predestinauerit incarnationem sui filij et salutis generis humani: voluit tamen vt nostris precibus z sanctorum patrũ impetraretur : quia vt dicit Grego.xxiij.qõe. ij.obtineri nequaq̃ possunt que predestinata non fuerint:sed ea que sancti viri orando efficiunt ita predestinata sunt vt precibus obtineãtur. Ille. Uñ sancti patres cum lachrymis implorauerũt hunc diẽ. Et ꝙtum fuit eorum desiderium apparet ex scripturis. Uixit adã.ix.c.xxx. annos petẽs christum. Enos.ix.c.v. Enoch. cccixxv. Mathusalem.ix. c.lxix. Lamech.vij.c.lxxvij.annis. Noe.ix.c.l.annis semper petẽtes christũ incarnandum. Non habentes suum intentum disposuerunt mittere ambasiatores pro gratia impetranda. ¶ Primo patriarche mittunt Esaiam. Esaie.xvj. Emitte agnum dñe dominatorem terre. Adiungit aliud Esaie.v. Rorate celi desuper zc,z.xxiij. Utinam dirumperes celos et descenderes. Secundo prophete mittunt moysem . Exodi.iij. Obsecro domine mitte quem missurus es.i,als misisti me:sed fuit particularis libe-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ratio:mitte nũc p vniuersali libe-
ratione. Tertio reges mittũt Da
uid di. Ostende nobis domine mi
sericordiã tuam:z salu.zc. Canta.
Quarto sacerdotes mittũt Aaron
di. Dñe inclina celos tuos z desce
de. Quinto ecclesia di. Excita dñe
po.tuã zveni. O deus:surge. Uidé
tes q̃ non exaudirẽtur mittũt mu
lieres. Prio venit dña Eua di.
Ob nostram culpam tu nos cõde
nasti:sz de⁹ ne respicias ad hoc:li
bera me a tenebroso carcere. Cui
deus. O eua tu peccasti: nõ es di
gna meo filio. Secundo domina
sara: o de⁹ adiuua nos. Cui deus
nõ es digna:qz infidelis fuisti de fi
lio isaac. Tertio dña rebecca. Cui
deus. Tu fuisti partialis in Jacob
z Esau. Quarta fuit dña Judith.
Cui deus. Fuisti homicidaria.
Quita fuit dña Hester. Cui deus.
Nimis fuisti vane glorioſa polien
do te vt placeres Assuero. Tandé
missa est ancilla etate quatuorde
cim annorum. Que oculis depres-
sis tota verecunda dixit genibus
flexis. Canta. Veniat dilect⁹ me⁹
in ortũ suũ: vt comedat fructũ po
morũ suorũ. Ort⁹ fuit vterus virgi
nalis. Audiens autem filius hoc
verbũ dixit patri suo. O pater hãc
amaui z exq̃siui a iuuentute mea:
z quesiui eaz mihi sponsam assu-
mere z amator factus sum forme
illius. Immediate deus pater vo-
cat Gabrielem di. o Gabriel vade
cito in Nazareth ad Mariã z de-
fer ei nunc ex parte mea has lite-
ras. Et dic ei q̃ ipsaz eligo in spon
sam meam. Et filius subiunxit.
Dic ei ex parte mea q̃ eligo ipsaz
in matrem: de cuius visceribus su
mam mihi corpus: eroq̃ ei⁹ fili⁹:
z ipsa mea mater. Da ei has lite-
ras. Tertio spiritussanctus dixit.
Et ego habitabo in ea: eritq̃ tem-
plum meum. Da ei has literas ex
parte mea. Ingressus Gabriel ad
eam dixit. Aue gratia plena domi
nus tecum. Ab a quod est sine: et
ve culpa. Immunis a triplici ve:
de quibus Apoca.xij. Ue ve ve ha
bitantibus in terra. Gratia plena.
Hier. Bene gratia plena: quia ce
teris per partes. Marie vero se to
ta infudit gratie plenitudo: domi-
nus tecuz. Bernar. plus tecum q̃
mecum dominus pater: dominus
filius: dominus spiritussanctus.
Audiẽs angeli verba: turbata est
in sermone. Maria secuz habebat
tres domicellas: prudentiam: vir-
ginitatez: humilitatem: consuluit
prudentiam. O socia mea quid
agam? Rñdit prudentia. Consyde
ra o maria: qz scriptum est Eccli.
xix. Qui cito credit: leuis ẽ corde.
Unde bene dr. Maria autem cogi
tabat qualis esset ista salutatio?
Eccl.xxxvj. Audi tacens: z pro re-
uerentia accedet tibi bona gratia
videns angelus eam sic turbataz
dixit. Ne timeas Maria. Cur ti-
mes? Virgo consuluit secundam:
scz virginitatem. Cui dixit. O ma-
ria pete ab angelo de modo habẽ
di hunc filium. Et si tibi nomina-
uerit de semine virili: ipsum cum
baculo expelle. O iuuencule quã-
do vestri amatores nominent im-
pudica zc. Quomõ fiet istud quo-
niam virum non cognosco? Re-
spndit Angelus. Spiritussanc-
tus superueniet in te: et virtus al
tissimi obumbrabit tibi. Quare
non dixit veniet? Videas Nicolaũ
de Lyra ibi. Virgo consuluit ter-
tiam: scilicet humilitatez. Respon
dit ei. Assentire precibus angeli.
Illa autem procidens in terra di-
xit. Ecce ancilla domini. Fiat mi-
hi fm verbum tuum. Statim for-
matus est Deus z homo in vtero

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

eius. Ista est questio: quis deberet facere hanc redemptionem: an pater: an filius: an spiritussanctus. Conclusum est q̄ filius. Et ratio Scoti ⁊ Alexandri in tractatu de conueniētia incarnationis. In deo est potētia q̄ patri attribuitur. In filio é sapia q̄ ei attribuit. In spūsctō clementia. demō appetūt dei potentiā q̄n dixit Esa. xiij. In celū ascēdā: ⁊ exaltabo solium meum: ⁊ ero similis altissimo. Unde iniuriam fecit patri. Homo appetūt dei sapientiam quando dixit Gene. iij. Erimus sicut dij scientes bonum et malum. Unde iniuriam fecit filio. Antichristus quādo veniet miracula faciet. Unde iniuriā faciet spirituisancto: quia miracula faciunt a bonitate spiritussancti. Breuiter dico demon offendit patrem. Homo offendit filium. Antichristus offendit spiritumsanctum. ad illum spectat dare indulgentiam qui recipit iniuriam. Si natura angelica que cecidit redimi debuisset: ad patrem spectaret. Si antichristus redimi debuisset ad spiritumsanctum spectaret: quia igitur homo erat solus redimendus: ideo eius redemptio ad filium spectabat vt hominem recuperaret. O priuilegium singulare homini concessum. vbi dicit Alber. super Luc. q̄ hodie quatuor sunt facta placabilia q̄ in veteri testamento fuerunt dura et inflexibilia. Primo celum quod nullum hominem recipere volebat: hodie incipit suscipere. Secūdo angel⁹ qui nullas animas ad celum portare volebat: etiam si fuisset anima marie hodie icipit. Tertio de⁹ q̄ humanū gen⁹ reconciliare nolebat: hodie pcōrez suscipit. quarto mors q̄ bonos ⁊ malos ad infernū portabat: hodie benigna facta est vt a sanctis desideretur. Cupio dissolui et esse ⁊c. in quib⁹ verbis dubiū querit. Utrū si homo nō peccasset christ⁹ incarnat⁹ fuisset? Ad hoc due sunt opiniones. Una alexādri ordinis minorum: alia est Tho. Alexander dicit q̄ etiam peccato non existente christus esset incarnat⁹. Ratio illi⁹ est. Homo est creatus ad beatitudinem consequendā: ⁊ est beatificabilis in vtroq̄: ⁊ quo ad corpus et quo ad animam. Sed beatitudo hominis quo ad partē sensitiuam est in aspectu humanitatis assumpte. Quo ad aiam vero in visione diuinitatis: vt igit beatificaret quo ad corp⁹ decuit xp̄m incarnari. Alexander quo ad hoc nihil probat q̄ cū beatitudo hois sit ex ipsa diuinitate. Augu. visio est tota merces q̄ visa ab anima beatificat corp⁹ ex redūdantia ipsius aie ad corp⁹. In visione vero humanitatis resultat quoddam gaudiū accidētale: vñ si nō peccasset ⁊c. secūda est tho. iij. p. j. art. iij. q̄ nō esset incarnat⁹. Rō est. Ea enī q̄ ex sola dei volūtate procedunt supra omne debitū creature nobis innotescere nō possunt nisi quatenus i sacra scriptura tradunt per quā nobis diuina volūtas innotescit: vnde cū in sacra scriptura rō peti primi hois assignet: dr esse in remediū peti. Augu. Nulla causa fuit veniēdi xp̄o dño: nisi peccatores saluos facere: tolle morbos: tolle vulnera: ⁊ nulla erit cā medicine. ⁊ super Luc. Si h̄o nō peccasset filius hois non venisset. Et idē sup illo⁹ bo Mat. j. Ipse enī saluū faciet pp̄m suū. Si ergo iquit h̄o nō peccasset virgo non peperisset. Idem in oīone ad virgine. Ad q̄d mater fieres saluatoris si nulla esset indigentia salutis? ⁊ damas. in

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

sequētia ad virginē loquens. Nec abhorreres pctōres sine q̄b⁹ nūq̄ fores tāto digna filio. ꝛ paul⁹ fuit huius opinionis quando dixit j. Tim̄.j. Christ⁹ iesus venit in hunc mundū peccatores saluos facere. Nā patz scdm. ¶ Tertium dr. Cōpletis ab Adam quinq̄ milibus annis, Secundū antiquos, vj. milibus tēpore Octauiani imperatoris: vt describit Lucas. Erūt edictum a Cesare Augusto: vt describeretur vniuersus orbis. Dicitur Augustus ab augēdo: quia aurit imperiū romanū mirabiliter. Noluit scire quot prouincie: ciuitates castra essent i suo dhio: iussitq̄ vt oēs vbi trahebant originem ad patriam propriam pergerent. Et quilibet denariū vnuz accipiebat in capite di. Ego confiteor me esse subiectū romano imperio. Joseph autem cū esset de ciuitate bethleē duxit secum virginē de nazareth: que erat grauida filio dei, Imposuitq̄ super asinū matrē dei. et ad manum ducebat bouem. O bona societas cum essent in bethleem: inuenere hospitia plena: vnde ibi hospitari mariam non potuerūt: duplex ē ratio. Prima quia plena erant hospitia militibus qui eouenerant causa huius descriptiōis. Secūda quia sunt duo genera personarum: que inuite suscipiunt tabernarij.

Primo religiosos.

Secundo pauperes.

¶ O quanta tristitia erat Joseph propter matrem domini: virgo eū cōfortabat. Extra ciuitatem inuenerunt porticum vnum in via publica in qua erat presepe vbi forēses ponebāt animalia: ibi parauerunt locum. Cum esset nocte media lux erat vt dies: iuxta illō ps. cxxvij. Et nox sicut dies illuminabitur. Maximum sensit gaudium virgo filium peperit et reclinauit in presepio: Quia non erat locus in diuersorio. Cuz esset natus adoratur a trib⁹. Primo a maria: que secunduz Origenem habuit notitiam ipsum esse morituram p humano genere. Scōo a ioseph. Tertio ab animalibus. de quib⁹ Esa.j. admiratus. Cognouit bos possessorem suū: ꝛ asinus presepe domini sui. et Abacuch.xiij. Domie audiui auditum tuū ꝛ timui: consyderaui opera tua: ꝛ expaui in medio duorum animaliū. Fuit admiratio prophete q̄ in loco tā humili reclinaretur christus. vnde animalia ceperūt ipsuz calefacere in presepe: de isto presepe Hieroñ. in marcellā. Ecce in hoc paruo terre foramine celorum conditor nat⁹ est, Hic pannis inuolutus. Hic visus a pastoribus, Hic a stella demōstratus. Hic a magis adoratus. Ille. Si tu es christus et dei filius: vbi palatiū: vbi aula regia: vbi seruitores: vbi frequētia personarū? o paupertas. In ipsa nocte qua nat⁹ est in hora hui⁹ natiuitatis ois creatura aliq̄ō signuz ostendit. In oriente apparuerunt tres soles q̄ paulatim invnū sunt redacti. Et hoc significatur q̄ notitia vni⁹ dei ꝛ trinus imminebat mundo. Preterea Eusebi⁹ in chronica de Octauiano iperatore cuz totū mundū subiugasset romano ruz impio intm̄ placuit senetui vt eū p deo colerēt: prudens vo iperator mortalē se intelligēs nomē immortalitatis noluit vsurpare. ad instantiā illoz̄ importunam: sibyllam prophetissam aduocauit volens scire per oracula si in mūdo eo maior aliq̄n nasceret: cū in die natalis dñi i camera imperatoris oraculis sisteret sibylle: in die me-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

dia circulus aure⁹ apparuit circa
solē: z i medio circuli vgo pulcher
rima stans super aram: puerū ge
stans in gremio. Tūc sibylla cesa
ri ostendit, Cum super hoc Cesar
admiraretur: audiuit vocē di. hec
est ara celi: et sibylla dixit ei. Hic
puer maior est te: ipz adora. Eadē
camera in honorē sctē Marie de
dicata est: z dr camera are celi. pre
terea fons aque in liquorē olei cō
uersus est qui erumpēs sevsqz ad
tyberim profluxit: tota die emana
uit oleū vt sibylla pdixit. Preter
ea in oriēte vinea engaddi floruit
que balsamuz dedit loco myrrhe.
Preterea rome. xij. annis fuit pax.
Unde romani templum pulchrū
pacis fecerunt: z ibi statuam Ro
muli posuerūt. Cōsulentes Apol
linem quantum duraret? Respon
dit eis. Quousqz virgo pareret: ti
tulum posuerunt. Templū pacis
eternū. In hac nocte corruit: et est
ibi ecclesia sctē Marie noue. Pre
terea angeli cātauerūt in hac ho
ra. Gloria in altissimis deo ꝛc. pre
terea ecclesia signū letitie ostēdit
hodie: quia tres missas celebrat.
Qđ facit ꝑm Rich. iiij. dist. xij. z de
ꝓse. di. j. c. Nocte in glo. hac rōne.
Una dicitur ante lucem in tene
bris: signat tempus ante legē quā
do eramus in tenebris. Secunda
cuz dies sit: signat tēpus sub lege:
qñ nondum plena agnitio de deo
habebat. Tertia i die plena signi
ficat tempus gratie: quando iam
plena cognitio de deo habetur.
Preterea pastores sunt letati: qz
adorauerunt christū hodie: et nos
debemus facere: vt dicit laus san
cta. Canta. Laudemus amorem
diuinum iesum illum decoruz in
fantulum natum de virgine Ma
ria. Laudemus tota mēte Jesum
nobis presentem.

¶ In festo sancti Stephani pro
tomartyris.

Loria et honore
coronasti eū dñe.
In ps. quot fue
rit torméta ăgu
stie et veratiões
quodqz strenui z
indeficientes vi
te eterne milites fuerint et sint af
flicti in presenti vita pro diuino a
more: aperte declaratur si scriptu
ras z eoz gesta inspiciinue: vñ ex
hoc quidā antiqui phi nullam di
rexūt esse diuinā prouidentiaz. vn
de Lactan. in. iij. lib. ca. xvij. intro
ducit epycurū. videbat epycurus
bonis semp aduersa accidere pau
pertatem: labores exilia charoruz
amissiões malos cōtra bonos esse
augeri potētia: honorib⁹ affici vi
debat innocentiā minus tutā esse
scelera ipune cōmitti. Ex hoc esti
mauit nullā in deo esse prouiden
tiā. Ille. Et dauid in zelo. vsqzquo
peccatores dñe vsqzquo ꝛc. Si tu
es iustus quare mali prosperan
tur et boni tribulantur? Vidi im
pium superexaltatū et leuatum
sicut Cedros libani. Et ne tales
admirentur: cogitare habent il
lud quod scribit apostolus ad He
breos. xij. Flagellat autē deus om
nem filium quem recipit. Et sicut
bonus pater corrigit filium suum
quem diligit: ita deus pater ele
ctos suos affligit vt glorioſius co
ronentur. Quod pulchre declarat
Lactan. in. vj. lib. c. xviij. Deus ho
mines pro liberis habet: sed corru
ptos z vitiosos luxurioſe ac deli
cate patitur viuere: quia non pu
tat emendatione sua dignos. Bo
nos autē quos diligit: castigat se
pius z assiduis laboribus ad vsuz
virtutis exercet: nec eos caducis
ac mortalib⁹ bonis corrumpi ac

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

deprauari sint.vnde nemini mirū videri debet si pro nostris sepe delictis castigamur a domino. Imo vero cum veramur ac premimur: tum maxime gratias agimus indulgentissimo patri q̄ corruptelā nostram non patitur longius procedere:sed verberibus emendat. Ille. Stephanus per hanc viam fuit coronatus qui dicebat in tormentis. Video celos apertos ꝛc. secundum Albertum. Quidā sunt in celo tantum corde:vt pigri:qui bona proposita que habent opere non implent. Quidam tantū ore: vt predicatores verbosi. Quidam tātum opere exteriori:vt vane gloriosi. Quidam omnibus modis: vt Stephanus. Quare a deo magno coronatus est vna incontaminata corona. Sicuti verba proposita attestantur:que in eius preconium canit ecclesia sancta,Gloria et honore ꝛc. Et q̄uis multe fuerint cause coronationis sue:tamē precipue constantia martyrij sui. De qua volo pertractemus. Ubi tria videnda erunt.

Primum dicitur diffinitionis.

Secundum dr determinationis.

Tertium dicitur conseruationis.

¶Primum ꝛc. Ex verbis Tullij i rhetorica sua talis dat diffinitio. Constantia est voluntaria perpessio rerum difficilium ꝛ arduarum. Circa intelligentiam prenarrate diffinitionis et clariorem euidentiam notanda est sententia theologorum qđ opera hominis sortiūtur principium a voluntate. Et p tanto peccatum dicitur quanto a volūtate pcedit: vt ꝛ sancti canones affirmant.xv.q.j.non est. cap. merito.c.illa.ꝛ xxiij.q.iij.c. Nabuchodonosor.ꝛ per iuristas.C.de postulando.l.nemo.C.ad leg.iuliam maiesta.l.quisquis.ꝛ.C. de episcopis ꝛ cleri.l.si quis non dicam rapere.et.C.ad.l. corneliam de sicariis.l.j. Crimen non contrahitur: nisi voluntas nocendi intercedat. Exemplum de oculo:quivagizat ꝛ manu que occidit. Quod totum a voluntate procedit: et opus pium sic est bonum ꝛ meritoriū pro quā to est voluntarium. Ideo p̄s. Voluntarie sacrificabo.ꝛc. ꝛ Ambro. Voluntarium sibi militem eligit Christus. ꝛ Tulli⁹ in.ij. Rethorice noue. Voluntatem in omnibus rebus spectare cōuenit. Ideo dr. Cōstantia est volūtaria perpessio. Qr si nō voluntaria nō est meritoria. Sequit. Rerū difficilium ꝛ arduarum nō ex punctura dr qs martyr sed difficilium. Quia vt ait Albertus.v.cōpen. Virtus cōstantie est aggredi ardua: et aduersa equanimiter ferre. In quib⁹ vbis sunt tres conclusiones notande.

Prima est. Quare deus per aduersam fortunam ꝛ nō prosperam voluit suos coronare.

Secunda .Quale remedium est tempore aduerse fortune.

Tertio.Quale premiū datur huic aduerse fortune.

¶Circa primum. Rñdent theologi.Quod deus voluit agitari suos in hac vita aduersa fortuna ꝛ non prospera. Quia prospera fortuna est causa multorū malorū . Deut. xxxij. Incrassatus est dilect⁹ me⁹ ꝛc. Osee.ij. Dedi eis frumentum vinum ꝛ oleum:ꝛ multiplicaui eis argentum: ꝛ ipsi fecerunt Baal.j. conuersi sunt ad idololatriā:ꝛ oia mala. Ad practicam. Ille deprehēditur habere multa bona temporalia: et lumbos pingues et dicit heus q̄ hz hic paradisum in mundo hz in alio. Dicāt predicatores quicquid ꝛc . Que veritas habetur de altera vita . Nemo ad nos

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

reuertitur. Voluptatem ꝛ tempus bonum capiam. Et negligit diuina: spernit deum: spernit proximū. Quis es talis: vnus mendicus. Incrassatus est dilectus meus et recal. Quod patꝫ exemplo: primo de Dauid q̄ multis victorijs adeptis fortuna prospera euꝫ deiecit: qꝛ cōmisit adulterium: homicidiū ꝛ superbiaꝫ. Preterea salomon in prosperis positus. In diuitijs quatercenties mille. In sapientia trimilia Parab. v. M. versus. In fama, ꝛc. Ubiq; fortunatus: tamen prospera fortuna deiecit circa mulieres. Preterea Hieroboam ante regium sceptruꝫ bonus fuit: rex coronatus adorauit vitulos. Preterea Nabuchodonosor fretus prosperitate superbiuit contra deum di. Nonne hec est baby, ꝛc. Preterea Manasses regno habito pessimus fuit. Fortuna ergo prospera est causa multorum malorū. Unde o ciues mei quod Italia facta est spelunca latronum ac vitioꝛuꝫ sentina? Uere ob opulentiam bonorum temporalium: ideo Turchus Rome quesiuit ab Antonio de pistorio di. Italia vbi dormit inter crassum et midam. Respondit id est pinguedine auaritie: qꝛ mundus nunq̄ fuit tam diues vt nunc et nunq̄ sic auarus. Et hoc totum propter pompas que fiunt. Mulier vnius pelicani vult equipari mulieri vnius comitis. non est sermo nisi de rapinis et vsuris. O pater hoc anno granum tantum valebit. scio quid loquoꝛ. Maximilianus. Rex Neapolitanus faciūt: veniunt. o heretice moꝛieris. Unde quidam vulgaris super Italiā scribens di. Dulcis antiquarū hiſtoriarum memoria me ad cantādum hosversus inducit de Italia et lombardia infeliciter de genere imbastardita dicitur: qꝛ degenerauit a bonis moꝛibus. ꝛ Dantes. vj. purgatoꝛij ab Alberto alemano. vbi reprehēdit imperatoꝛem: quia nō visitauit Italiā. Et romā reprehendit ꝓpter peccata sua: ꝛ quia fortuna prospera est causa multorum malorū: ideo pessim⁹ de⁹ per aduersaꝫ fortunā que est cā oium bonorū nr̄oꝝ suos voluit coronare. quid dicis o dauid. Tanta. Impple facies eoꝝ ꝛc. vsq; die. Qd ptꝫ elapsis annis dum pestis crasseꝫ in hac miserabili Italia: sed nondū finis. Ppli cōtribuebāt ecclesias: ad deum clamabant: Iste nie cantabantur. s. Petre. s. Stephane: ora pro nobis: et tu o ciuis qui dormis in diuitijs prouidētia diuina te tetigit cum aduersa fortuna. Filius infirmaꝫ quē doctorare volebas. dom⁹ incēdit. equ⁹ moꝛit. vxoꝛ infirmatur. sclaua ingrauidatur. Hec oia deus facit: vt per aduersam fortunam ad eū cōuertaris. qd̄ ptꝫ exēplo Vincentij hiſtoꝛialis; de illo duce q̄ dicebat deum parteſanū. cui angel⁹ apparens dixit ei. Uenī mecū. q̄ repit in via solū caput cum barba: inde pgrediēs inuenit aliud caput vni⁹ militis abſciſſum. inde repit filiū vni⁹ magni dñi ſubmerſum in aq̄ quē pr̄ cū lachrimis q̄rebat. expoſuit autem ei angelus oia iſte. Caput illius barbati fuit cuiuſdam eremite: qui ſub pretextu ſetitudinis ꝛ barbe multa mala intendebat facere. Cui deus collum fregit: et dolens ſaluus eſt. Caput illius militis fuit vnius ciuis: qui plura mala intendens facere miles fieri voluit: ſed occiſus eſt ꝛ ſaluus. filius illius ciuis aque ſubmerſus eſt: erat occaſio damnationis patris ſi viciſſet. Sed fortuna aduerſa ipſum ciuem ad gradum

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

pristinum pietatis reduxit.z de re ge alfonso:qui ꝓuentus in Sicilia di.Collaudo deum qui me aduersa cum fortuna liberauit: coronaz regni abstulit: reginam meam in manibus barbarorum dedit.vt sic me ad eum cõuerterem.Exẽplum Melame de qua Hieroni.ad paulam que orbata duobus filiis z viro vno et eodẽ die oppressa in vno puncto tot infortunijs noluit desperare existimans per aduersas fortunas coronari.Idcirco prouoluta ad xpi pedes dixit hec verba. Expeditius tibi seruitura fuz dñe qz tanto me onere liberasti.Unde hoc qõ quidã sunt lapidati.Quidã omnibus mẽbris laniati.Quidam vsti:vere vt per aduersaz fortunã ad verũ deum reducerẽtur. ¶Secũda cõclusio. quale remediũ est homini posito in aduersa fortuna? Respondeo qõ sola constantia.et rõ Thoñ.ij.ij.q.cxxxvj. Qz in hoc mũdo posit9 es in loco certaminis iuxta illud.Militia est vita ꝛc.z vndiqz habet angustias: iuxta illud. In mundo pressuram habebitis.o quot diuitiarum angustie de filijs:de fama.Hieronymus ad Heliodorum.Ubiqz luct9 vbiqz gemitus et plurima mortis imago.et si quando homo fulget g oria honore diuitijs:tibi dico o tyranne.tamen expecta modicum q fortuna prospera vertat tibi spatulae:qz post prospera succedunt aduersa: post diuitias paupertas o q̃ti antiquitus ferebant vestem et mantellũ rosati:et manicas rubras:z edebant panem frumenti: z nunc edunt gemitus inter ossia clausa magne miserie.Et quot domini temporales foris vidẽtur honorati qui tñ int9 cũ vxore et filijs cõmedunt panẽ doloris.iõ Sene. Nescit fortuna q̃escere: letis gaudet:tristitia miscet: nemo secũdis cõfidat.idẽ. Neminem eo fortuna prouexit.vt nõ tm illa minaret q̃tum promiserat.Noli huic trãquillitati confidere. Memento mare reuerti:eodẽ die vbi luserunt nauigia sorbentur. Oõ ptz exemplis paganorum z modernorũ. Primo ꝛc.de Dionysio dño sicilie: qui fortunam in omnibus obsequiosam habuit.Tandem de patria expulsus transijt in greciam: et propter inopiã pedagogus factus est puerorum vt refert Val.lib.vj.ca.ix.et Crasso romano:qui in consulatu fulsit tanta gratia:vt patron9 patrie diceretur. Deinde opinione populi conuersa contra ipsum procurante aduersa fortuna ante cõspectum totius ciuitatis manus carnificum laceraverunt. Preterea.M.Alexander post celebres victorias per Casandrum venenatus est in potu in mensa. Quo austo in medijs potione velut gladio perfossus ingemuit. Deportatus a cõuiuio die quarto mortuus est anno etatis sue.xxxiij.z mense vno cum regnasset annis duodecim.j. Mach.j. Preterea xerces rex persarum qui subuertit montes: maria constrauit:bello infeliciter gesto in grecia:contemptibilis suis factus secundum Justinia. occiditur ab Arthabano prefecto suo. preterea Romulus fundator Rome in paludibus capte in tam magna tempestate amplius non est visus. Rex etiam Samiorum nomine Policrates.De quo Valer. vj.c.ix.qui adeo fortunam ad libitum habuit qõ omnia ad voluntatem perficiebat.Ad quã moderandam iecit pretiosum anulum in mare. Qué statim inuenerunt piscatores:sibiqz oblat9 est. Sed fortuna prospera versa est in luctum

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

qui a moues bellū contra dariū re gem Persarum comprehensus a militibus in furca suspensus est ꝛ relictus auibus lacerandus:ꝛ qui felix in terra fuit:infelix ꝛ in furca expirauit. Preterea quid dicaz de Galeaz maria qui occisus est ꝛc. De seuerino roberto:qui i fluuio dilapsus:ꝛ de comite Jacobo neapoli balsamato. Quid ergo est presens vitantē mutationis hodie diues:cras pauper. Hodie sanus: cras infirmus. Ideo ad talia sustinenda necessaria est hominī constantia. Ipsa est que hominē quietat:ed omnia sustinēda pacificat.

¶ Tertia conclusio. Quale premium datur huic aduerse fortune:respondet Hieron. ad exuperantium. Rudum christuz nudus sequere durum:grāde:difficile:sed magna sunt premia. et in cronica ordinis de fratribus cantantibus matuti. lippis oculis et voce rauca:quib⁹ apparuit virgo.b.d. Fortiter fratres mei: quia p̄mia sunt vobis maxima parata. ¶ Secundum dicitur ꝛc. Constans debet esse homo in.v.fm Alber. sup Lu. Primo in contumeliarum illatione.

Secundo in temporalium bonorum perditione.

Tertio in charorum amissione.

Quarto in corporis flagellatione.

Quito in volūtaria operatione.

¶ Solent nāq; homes mali molestare bonos detrahendo eis et infamando:aut cōtumelias inferendo:qz vt dicit Hier. in epla Pauli. Sepe virtutes sequitur inuidia. Sz ibi est virt⁹ cōstātie ꝛ laus hoī qñ scit equanimiter ferre. Jō Gre. xxiij. q. iij. c. hec autez vita. si boni estis q̄diu in hac vita subsistitis equanimiter malos tolerate:nam q̄squis malos nō tolerat ipse sibi testis est: qz p impatiētiā bon⁹ nō est. Abel eñ eē rennit: quē Cayn malitia non exercet. ille. iō Salo. in prouerb. Ne rñdeas stulto sup quo dñicus tholo. quinq; generibus personarū nō est rñdendum: nec cum eis litigādum. ¶ Primo cū dñis tpalibus. Eccl. vij. Nō litiges cum homine poreē: ne forte incidas in manus illius. Secūdo cum diuitibus. Idem. Multos eñ perdit aurum ꝛ argentum. ꝛ. xj. q. iij. c. pauper. Cito violatur auro iustitia: quia par caponum ꝛ caseus placentinus ꝛc. Tertio cū homine linguato. Quarto cuz homine iracundo. Quinto cuz propria proze. Unde cum quidā diceret diogeni. O inertissime:respondit. Oportet eñ sapientiā ab insipiētibus feriri. Pulchrior modus ad vincendū inimicū estillū patientia ꝛ cōstantia vincere. experiētia ptz:qz q̄daz cū iniuriā inferunt:miro mō affligūtur qñ nō respōdet eis:putant enim se deludi. Qd apparet exemplo bñdicti cum diabol⁹ nō rñderet. d. bñdicte: iratus dixit maledicte non benedicte. Greg. iij. dialo. Glorioſus est iram tacendo frangere ℣ respondendo superare: qd ptinet ad magnanimitatē. ¶ Secundo ꝛc. qñ homo amittit temporalia se desperatio quot se occidērunt. ꝛ ratio phi est in. ix. Ethic. di. qd cum magno labore acquiritur magis diligit. ideo qñ amittuntur temporalia bona maxime hō affligitur: qz diuitie cum sudore acquiruntur exceptis vsuris. Uñ quando amittūtur debet homo esse patiens: qz non sunt sua: sed bona fortune. Ad hanc inducimur exemplis paganorū. Crathis thebani: zenonis eutigensis milesij: Anaxagore clazomenij. Diogenis cinici. Biantis priennensis: et fabii

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

cū Romani:qui bonis amissis pa⁊ tienter tulerūt: imo eas repudia⁊ runt semper tanꝯ causa multorū affanorum ⁊ vitiorum.et ligurgus spartanus vti monstrat Justinus in suis legibus omnem vsum tu⁊ lit auri ⁊ argenti:⁊ Eutropius po nit exemplum ad hoc scz ꝙ nō est dolendum:qđ cuꝫ vbs carthago vastaret a tito manlio et cathone cēsorino cōsulibus romanis.Qui⁊ dam plꝰ inuētus est: qui summe gaudebat.Qui rogatus quare nō tristaretur videndo bona sua con sumi . Rñdit. Nihil abstulistis de meo.Sensus prudētia intellectꝰ mea sunt que auferri nō possunt. Temporalia autem ista non sunt mea:sz fortune ideo expetit quod suum est, Unde Seneca . Si pul⁊ cher est lauda naturam. Si nobi⁊ lis lauda parētes:si diues hoc for tune debetur : si virtuosus lauda teipsum.Ideo Job.j Domin⁹ de⁊ dit ⁊c. ¶ Tertio ⁊c.sūt plures qui impatienter ferunt mortem cha⁊ rorum: deum dicunt partesanum ⁊ dolori se cōmittūt:qđ contra Se ne.ad paulinum.quid tam mulie⁊ bre ꝙ cōsumendum se dolori com mittere.⁊ philosophꝰ li.de pomp. sapiens dz letari de morte et non dolere:qꝛ omnibꝰ cōis est . Eccli⁹. xrij.c.Modicum plora super mor⁊ tuū qm requieuit.In verbo modi cū:qꝛ non totaliter interdicit fletū super mortuum cum sit naturale sed excessiuū.Tho. super Job.De amicis mortuis non dolere duri cordis:sed virtuosi est hunc dolo⁊ rem non immoderatuz habere: qꝛ etiā christus lazarū fleuit. Et Da⁊ uid filium. Ambro.fratrem Saty rum,Alber.Tho. ¶ Ad quam cō⁊ stantiam inducimur exemplis pa ganorū Solonis : Anaxagore Fi⁊ lij metelli qui erant.xvij.nepotes et neptes tulerunt fortiter morte eius:qué ipsi per ciuitatē tulerūt: vt Cice.ponit in Tuscu.⁊ de pria⁊ mo qui habuit.l.filios ⁊ perdidit fortiter ferens Ferēda est ergo cō stanter mors charorum : quia ad hoc nati sumus. Señ.ad galionē fratrem. Hac conditione intraui vt exirem. Hic est humani officijs suis.Oēs me anteceſſerunt: oēsꝙ sequentur. ¶ Quarto ⁊c.prouerb. xxxj.Infirmitas grauis sobriā fa⁊ cit animam. In cronica predicta. Dum scz pater Dñicus premerek languoribus quos sorores voca⁊ bat:et semel grauius vxeretur so lito : socius eius dicit. Pater ora deum vt mitius tecū agat. Quo audito dixit. Nisi viderem te sim⁊ plicem esse te expellerem a me ꝙ talia dixisti. Et totus fessus se in terram nudā proiecit di. Gratias tibi ago dñe de oibus tribulatio⁊ nibus meis: ⁊ da cētum si placet. ⁊ Aug. de semet.d. dñe hic vre:hic seca vt ineternum parcas.Quin⁊ to ꝙstans in ieiunijs:in oꝛonibus ⁊ in oibus vsqꝫ finē deum benedi⁊ cere . In cronica ordinis . Dum idem patriarcha esset bononie:et haberet socium quendā charū:so cius preuentus est morte.Videns patrē morti prorimū di. Nolo pa ter amplius superuiuere post te. Sed in oibus benedictus deꝰ qui mihi volūtatē promptā concessit in oibus operibus meis: quibus dictis mortuus cecidit ad pedes patris dñici. Uñ ptz scdm. ¶ Ter tium ꝺr ⁊c. Homo pressus aduer⁊ sa fortuna debet instar boni taber narij : qui carnes putridas suauꝫ sapore conseruat. Ita et hō debet conseruare constantiam suam tri bus saporibus.
Primus dicitur recogitatio.
Secundus dicitur auxiliatio.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

¶ Tertius dicitur exẽplificatio.
¶ Primus ꝛc. Quotiescũq; homo sentit aduersa sibi imminere: debz preterea peccata commissa recogi tare: ꝛ dicere illud Mich. v. Iram dñi portabo qñ peccaui ei et fratres Joseph. Merito hec patimur quia peccauimus in fratrem nostrum videntes angustiam anime eius dum deprecaretur nos. vnde Scotus in. iiij. Oð cõstantia in tribulationibus apud deum pro merito habetur. teste Grego. Sine ferro ꝛ flammis martyres esse possumus si patiẽtiam veraciter in animo tolerem⁹. ꝛ Tho. in. iiij. dis. xvj. di. Quod tribulatiões sicut fames pestilẽtie: caristie: tẽpestates: infirmitates: nõ soluz peccata purgãt et a peccatis preseruãt: sed merita etiaz augẽt: sicut patet de Job ꝛc.
¶ Scõm est ꝛc. quia diuinũ auxilium adest nobis. iuxta illud Cuz ipso sum in tribulatione. Et alibi. Juxta est dñs his q̃ tribulato sunt corde. Exemplũ Antonij qui dum esset a diabolo veratus et sentiret xp̃m clamare cepit. Ubi eras o bone Jesu? Rñdit. Aderã: sz expectabam videre certamen tuũ. nũc autem qñ viriliter dimicasti faciam te in toto orbe nominari. Et de primo magistro ordinis post beatuz dñicum. s. fratrẽ Conradũ: in morte posit⁹ audiuit vocẽ celit⁹ dicentem. Surge surge veni mecuz ad gaudia paradisi ꝛc. ¶ Tertiuz dicitur ꝛc. Adest exẽplum xp̃i ꝛ martyr. Primo xp̃i. Si grauaris in infirmitate: audi illum dicentẽ. Ego a planta pedis pro tua salute nõ mea vsq; ad verticem totus sum vulneratus. Si direris. Heu intuste infamor et mihi inquit dictum est. Samaritanus es ꝛ demonium habes. Si direris Heu: quia pauper sum. Respondet tibi. Ego pauperior: pauper in natiuitate: in vita: in morte. In natiuitate fuit pauper ab oĩbus necessariis. Nõ habuit lectũ vbi requiesceret: sed in presepio requieuit: nõ habuit pannos quib⁹ mater inuoluaret: nisi viles: nõ habuit seruiẽtes nisi boue ꝛ asellum. In vita qz non habuit domũ ad habitandũ. Vulpes foueas ꝛc. non habuit diuitias ad possidendũ: non habuit cibos ad comedendum: imo ter esurijt: et non habuit q̃d comederet. in morte quia corpus pauper ꝛ vacuum sanguine et remansit aridum vt lignũ. Anima vacua fuit omni cõsolatione et plena dolore. Passio sua vacua fuit vtilitate: quia in illa die solum vnum latronem lucrata est. Mater vacuata fuit omni gaudio: plena omni amaritudine sua familia vacuata fide: quia apostoli fidẽ perdiderũt. iõ Ber. sup Cã. Utrũq; es mihi o dñe Jesu ꝛ speculũ patiẽdi: ꝛ premiũ patiẽtis. Utrũq; fortiter ꝓuocat ꝛ vehementer accẽdit. Ex cronica ordinis. Exemplum nouitij qui Bononie panem portauit in sinu: cum egrederetur extra claustrum obtulit imagini marie: ꝛ ipsa in plagis filij posuit ꝛc. ideo hoc exẽplo prouocatur homo ꝙstanter pati: qz vt ff. de re mili. l. desertorem. §. vlt. lib. x. Capite puniẽdus est qui dominũ suũ in bello dimittit, moriꝛ fugit: sicꝛ ille qui fugit persecutiones et non perseuerat constanter cũ suo caputio dz puniri. Scdo exemplo sanctoꝝ habemus exẽpla multoꝝ sctõrum: z maxie stephani.
¶ Ex legẽda Petri de cale.
¶ Stephanus in hierusalẽ ortus est: pater ei⁹ Rubẽ dives habebat vxorẽ sterilẽ: ambo iudei: q̃ deũ rogabãt vt daret eis filiũ q̃s expandi uit ꝛ stephanũ vocauerunt. Quo

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

nato diabolus inuidens tot eorū bonis z cupiens inducere eos ad desperationem asportauit filiū de cunis per aera ;z loco ei⁹ similem illi⁹ in quo demon intrarat in cunis collocauit: q̄ die noctuq; ululans clamoribus familiā conturbabat.cū aūt demon paruulū per aera deferret:quidaz.s.pater cōsistens in deserto precepit demoni: vt infantulū ei daret:q virtute scti posuit puerū ad pedes eius quez nutrim z lactari cepit.Peruentus autem ad annū.xv. cū illo eremita ab apostolis baptizat⁹ est. Dom in⁹ aūt reuelauit stephano tribulationē patris: z vt demonē de domo sua fugaret mandauit. qui sumpto habitu peregrini ad domū patris peruenit hospitium petens:cui pater. Filiū habeo in domo q̄ nos oēs cōturbat z neminez quiscere finit:cui stephanus : fili⁹ tuus sanus est:z quando videbis in calice tuo vinū in sanguinē cōuerti:scito q̄ filius tuus a iudeis interficiet̄ p noīe xp̄i:vnde totā familiā baptizauit z ab eis discessit. Post ascēsionē aūt xp̄i remanētibus aplis in hierusalem in officio predicatiōis electus est stephan⁹: vt predicaret euangeliū.Inuidentes aūt iudei z cupientes eū superare:aggressi sunt triplici iaculo. Primo disputatione libertinoruz. Cyrenē.Alexādrinoruū. Asianoruū: quibus victis vsū sunt secūdo modo:scilicet testiū productiōe:q̄ falsos testes submiserūt qui eum accusabant de blasphemia in deū et in Moysen.ipse aūt de his se purgauit:aggressi sunt eum tertio . s. tormentoruum illatione:redarguit eos. Vos inquit semp spūisancto restitistis:torméta vra non timeo quia video celos apertos z Jesuz stantē ꝛc. Clamauerūt voce magna cōtinētes aures suas.Slo.ne sez audirent blasphemantē:et eiecerunt eū extra ciuitatem.Et duo falsi testes iecerunt lapides in eū. Vnde oraut p se z pro suis crucifixorib⁹:pro se rect⁹ stetit;p crucifixorib⁹ ingenicnlauit se. Vbi Beda dixit.Qd si stephan⁹ non orasset ecclesia Paulum nō haberet. z Slo.dispoui in mente mea perdere neminē stephanus meus oraset p te:z sic odormiuit in dño. In illa passiōis hora vinū versuz est in sanguinē in mēsa patris. Quo viso surrexit de mensa intrauit vrbem z filium lapidatum inuenit.

¶ In festo sancti Joannis euangeliste.

Ic est discipulus ille qui testimoniuz perhibet de his.Joan.xx.Est vulgata et trita cōclusio sanctoz doctoruz q̄ quatuor sunt differētie amoris.Prim⁹ dicit amor carnalis . Sc⁹ds amor naturalis.Tertius amor spūalis. Quartus amor gratuitus. Prim⁹ amor carnalis quo homo nimis diligit corpus suū : de quo Joan. iij. Qui amat animaz suā.i.corp⁹ suū perdet eā.i.in inferno. z Sap. xv. Malorū amatores digni sunt morte qui spem habent in talib⁹: vnde noli illis mltū blandiri. Prouer.xxix. Qui delicate nutrit seruū suū:postea sentiet eū cōtumacem. Ideo phs.in.j.li.de regimine princ.c.xij. O clemens imperator noli te inclinare ad coitum mulierum:quia coitus est quedam proprietas porcoruum.Que tibi gloria erit si exerceas ad coitum viliū bestiarum z actus brutoruz? Serua igitur animā tuā nobilissimā angelicam z superiorē : que data est

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

tibi nō vt dehonestetur:sed vt glo rietur:et non sit de cōditione iniu storum:sed de numero sapientuz. Zlle.Et Dañ.li.j.iferni.c.xxvj.Cō sydera te vestrā originē:creati non fuistis vt brutaliter vlueretis:sed ad insequendam virtutem et in telligētiam.¶Secūdus est amor naturalis:quo nō solus homines mutuo se diligunt: sed etiam ani malia.Sap̄.xiij.Omne aimal di ligit sibi simile.Plato in timeo.et phs in.viij.ethic. Similitudo est causa amoris.in.vj.Poli. Generā tis ad genitum naturalis est ami citia.Tali amore diligit deus oia: quia sunt bona i sui natura.Sap̄. xj.Diligis omnia que sunt:z nihil odisti eorum que fecisti.Genes.ij. Vidit deus cuncta que fecerat: et erant valde bona.Uñ phs in libr. de causis:z propositionibus maxi mis.Prima causa influit bonita tem suam in omnibus rebus.

¶Tertiꝰ amor est spūalis in quo est vera amicitia . Tali amore di lexit xp̄s naturā humanā p qua mori voluit.Hiere.xxxj. In chari tate perpetua dilexi te:iō attraxi te miserās.z Grego. O mira circa nos Dei pietas . ¶Quartus est amor gratuitus:quo ab eterno di lexit saluādos in li.vite scriptos, de quo amore Joan.vj. diligebat aūt Jesus Martham: z sorores eius Mariā zLazarū:Et ioan.vj. Ipse enim pater amat vos. isto amore dilexit ioā.euāgelistā.de quo Be da.Diligebat aūt eū Jesus nō ex ceptis ceteris singulariter solum: sed pre ceteris quos diligebat fa miliarius pnū. Hic est discipulus zc.de quo tria videbimus.

Primum dicitur opinionis.
Secundum dicitur cognitionis.
Tertium dr conseruationis.

¶Primū dr zc. Dubiū queritur, Qui inter ap̄los fuit magis dile ctus? Ad hoc sunt due opiniones. Una dicit q̄ Petrus ap̄s.Alia q̄ Joā.prima q̄ Petrus p verba scri pture.Prouerb.viij.Ego diligētes me diligo.Et ioan.xiiij.Si quis di ligit me:diligetur a patre meo: et ego diligam eum:vt sit sicut dicit: z q̄ vult omnino ab anima amari. z Mat.xxij.Diliges dñm deū tuū ex toto corde tuo:et in tota anima tua:z in tota mēte tua.Vis ama ri ab eo?Ama.et Señ.ep̄la.vj.Si queris quomodo sis factur⁹ ami citiā monstrabo tibi.Si vis ama ri:ama.Et Martialis lib. Undiq; suscepto.Miraris q̄ nullus amat te Ceciliane. Non qđ amas nul lum: dilige: char⁹ eris. Nulli cha rus erat Herodinus : z sibi null⁹. z Aug. Nulla est maior inuitatio ad amorem q̄ prevenire amando amantem . Unde Julius cesar et Octauianus imperator ita ama bantur qđ pro dijs adorabantur a Romanis.Et hoc totum quia di ligebant. Ad propositum.Petrus super omnes ap̄los xp̄m amauit. Super Joānē Jacobuz zc. Mat. xxvj. Tempore passionis sup oēs alios di.Et si oportuerit me mori tecuz non te negabo. O magister animā meam zc. Jn.ij.anime.oia appetunt esse. Job.j. Pellem pro pelle z cūcta que habet homo da bit pro anima sua.Preterea ioan. xxj.interrogat xp̄s petrū . Simon Joānis diligis me? Rñdit dñe tu scis q̄ amo te. Interrogatus.ij.di ligis me zc.vt prius respōdit . In terrogatus.iij. rñdit . O magister tu es fastidiosꝰ. Dñe tu nosti oia. Tu scis q̄ amo te.preterea Mat. xvj. Interrogauit oēs ap̄los xp̄s semel di.Quē dicūt homines esse filium hominis ? Rñderunt. Alij Joānē bap.alij autem Helīā: alij

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

vero hieremiā:aut vnū ex ꝑphe tis.dixit Jesus.vos aūt quem me esse dicitis? Facti sunt muti. Solus Petrus dixit.Tu es Christus filiꝰ dei viui.vbi dicit Alber.ꝙ nū ꝙ reperꝰ est aliquis ante passionem qui sit cōfessus humanitatē ⁊ diuinitatē christi nisi solus Petrus ante passionē christi ipm vocabāt magistrū.Jo.xiij.Uos vocatis me magister. Solus Petrus super oēs apłos cōfessus est diuinitatem:ideo cum super oēs christum amaret: sup oēs meruit diligi.Et sic sup oēs erat ⁊c.¶ Secunda opi.dicit qđ est Jo.Et rō est: qr ex verbis euangelij ⁊ doctorum videtur plus Joānē amasse. Jo.xx. hodie cōuersus Petrus vidit illū discipulum quem diligebat Jesus sequentem.Et Joan.xiij. Erat recumbens vnus ex discipulis eius in sinu Jesu quē diligebat Jesus. Joā.xx. Uenit ad simonem petrū et alium discipulum quē amabat iesus.⁊ Ecclesia in offi. hic est Joan. qui priuilegio amoris ⁊c. Respondeo ad hanc dif. fm Tho.j. par.q.xx.ar.iiij.Ad tertium.idem in postilla sup Joannem. Duplex est amoris species. Una q̄ cōsistit in familiaritatis ostensione. Alia in donorum cōicatione. ¶ Prima est ⁊c.Quo ad hanc.s.cū quis donat plura encenia et dona:christꝰ plus donauit petro ꝙ Joanni: qr ei plura bona ꝓtulit ꝙ Joan. nec alteri.Inter alia dona duo ꝑpreciꝑpua sunt:primū quia ei curaz ecclesie cōmisit:qđ fuit donum singulare.Mat.xxvj. Tu es Petrus ⁊c.Scōm quia vicariū suū fecit. Matt.xvj.Tibi dabo ⁊c. Vñ dicit ꝓnceps apostolox:quod nulli est concessum.Quo ad hec dona Petrus plus est amatus. ¶ Secūda species ⁊c.ad hoc magis Jo. amauit:quia signa amicitie ei ostendit quod nulli fecit. Que sunt quatuor inter alia principalia. Primum quia super pectus domini in cena recubuit. Secūdum quis proditionem sibi et non alteri reuelauit. Tertium quia omniū sanctorum dignitates sibi contulit. Quartum quia matrem virginē virgini commendauit. ¶ Primū ⁊c.Tpe passiōis immediate in mensa sup pectus dñi recubuit:quēadmodum pater filiū charioz̄ tenet inter brachia sua: quid ibi fecerit in illa dormitione oñdit Js.lib.de obitu sanctorū qđ raptus fuit vsq̄ ad tertium celuz et vidit archana et diuina: et fuit ibi doctus de celestibꝰ: qđ postea ostendit in euāgelio suo. vnde ecclesia. Beatus apostolꝰ cui reuelata sunt secreta celestia. et Pet. damia.ser.hodierno. hāc autem gratiā diuine sciētie ex illo celesti gazophilacio traxit: in quo sunt oēs thesauri sapiētie ⁊ scie absconditi:quo nō prophēta nō patriarcha:non denicq̄ quisq̄ ab ipso primordio mundi cognoscit aspirasse.ille. Unde ecclesia canit de hoc priuilegio. Ualde honorādus est beatus Joā. Qui supra pectꝰ dñi in cena recubuit. ¶ Scōm dr ⁊c. Scribit Jo.xiij.qđ dū christꝰ esset in mēsa cum apłis suis dixit eis. Amen amen dico vobis: qr vnus ex vobis me traditurꝰ est. Ex hac voce territi inuicem se aspiciebāt: nemo audebat loqui. Solus Jo. dixit xpō.Dñe quis est qui tradet te? Respōdit Christus. Qui intin. pa.por. Ut amico verbo xps reuelauit secretū.Qui et dr prouer.xxv. Causam tuam tracta cum amico tuo.et Señ.Secretū cū amico ꝑtracta.Christꝰ amico suo Joanni

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

indicauit secretū. Unde pe.da. O incōparabilē virū: pfert christus verbū in medio z tot⁹ iacet senat⁹ apl̄or. Tacet lingua q̄ clauis facta est celor. Nemo audet os aperire Jo.in se discipulorū psona accepta consultor accedit.Ille. Ubi dicūt doc.qđ si xp̄s petro p̄dītorē manifestasset ip̄m dentib⁹ laniasset. Tertiū signum ꝛc. Dignitates Joānis fuerūt quatuor. Prias apl̄s in apl̄is.Euāgelista in euangelio.pphēta in Apoca.martyr in supplicio.vñ Pe.dama. Quid in cunctis virtutibus Jo. incōparabiliter nō excedat? Apl̄s siquidez in epl̄is. Euangelista in euangelio.prophēta in apo.martyr etiam fuit. Ex quo ceteris apostolis in carne prolixius mansit:eo durioris martyrū tormēta sustinuit.Ille.De apo.dicitur. Quod quidaz demoniacus Mutine dixit.Quod deus et diabolus tantum librum illū intelligebant. ¶Quartum signum ꝛc.Joan.xix.dr quod Christus in cruce positus videns matrem ad pedes crucis totā lachrymosaz et mestam cōpassus est illi. Et dixit Joāni.Canta.fili ecce mater tua.Credendum est qđ si meliorem inuenisset inter eos ei vtiqz recōmendasset:qđ nō inuenit. ſm sniam Albert.Sex Christ⁹ habuit in hac vita et possedit. Primo corpus suū qđ cōmendauit Richode mo.Scđo aiam quam patri suo. Tertio substātiā tpalem:quam iudeis.Quarto ecclesiā quā cōmisit petro. Quinto apl̄os quos cōmisit p̄r̄i in recessu.Joan.xvij.Pater sctē serua eos quos dedisti mihi. Sexto matrē:quā Joan. Fili ecce mater tua.Ubi dixit Alber. qđ sicut petrus fuit p̄r̄ ecclesie:ita Jo. fuit pater spūalis mr̄is. Tria facit pater spūalis,Primo confitet, Scđo baptizat,Tertio sacramenta ecclesie ministrat.Ita Joā.euāge.virginem baptizauit:et oia sacramēta ecclesie ministrauit. Fili ecce mr̄ tua.Hoc autē fuit maximum priuilegiū triplici ratione. Primo rōne recōmendationis: qr sez tm̄ thesaurū sibi cōmisit.s.matrem dei. ¶Secūdo ratione recōmendationis:quia oblitus suorū vulnerum matrē non dat obliuioni:z de discipulo recordat. ¶Tertio ratione modi recōmēdandi:qr non dixit matri.Ecce nepos tuus: sed fili⁹ tuus.Fili ecce mater tua. Deinde dixit matri. Mulier ecce filius tuus.Quare non dixisti mater.o Jesu quare non vocasti illaz meschinam mater:quia forte crepuisset ꝛc.Circa hoc ē duplex opinio:prima est Chrysost.quia mors tua cecidisset:vt dr.ff.de offi.presidis.l.diuus.Afflictio non est danda afflicto:sed eius miserijs miserendum:vbi dicit Damiañ. quod omnes dolores fuerunt ei seruati in passione filij:qui superarūt oēs dolores.Non dixit mater ne ei dolor maior augeretur: qñ paruul⁹ patitur magnam penam mater ei compatitur. Et si loquitur dulciter conquerendo ei magis compatitur et magis affligitur:sic et beate marie cōpatiēti filio:cū videret eum in angustijs ne dolorē ei xp̄s augeret nescijt ei loqui dulciter di,matrē qđ est nomen dulce: sed dixit mulier.Alia ratio ad tollendum opi.aliquorū hereticorum dicentiū virginē fuisse angelicā z non mulierē. Mulier ergo:ecce filius tuus,vbi dicit Raban⁹ qđ Jo. fuit pforat⁹ gladio illius doloris. quo pia mater fuit pforata. vñ Dātes xxv.paradisi. Hic est ille q̄ iacuit supra pectus nostri Pelicani z iste fuit e cruce ad magnum electus officium.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

officiū. Quid in cruce dixerit ma-
tri in seipso ostēdit poeta quidā.
Mea benedicta mater. Valde af-
flictā te video: lachrymę tue sunt
sagitta que cor meum trāsfixit: no
li flere mea mater. Nam tuus lu-
ctus est mihi pena: suffer donec a
morte resurrexero. Quare non re-
spondet virgo ad illud verbum fi-
lij in cruce? Respondeo q̄ erat to-
ta fessa habens cor transuerbera-
tum doloribus. ¶ Secundum ꝛc.
Pone hanc cōclusionem q̄ sapiē
tia profunda Joan. precedit oēm
scientiam huius mundi: omnium
theologoꝝ: oium doctorum: oium
phoꝝ. Magna fuit sapientia Sa-
lo. q̄ disputauit ꝛc. Magna orig. q̄
vj. M. vo. li. legit in scholis. Non
credo ip̄m dānatum. Magna Au
gu. qui de epistolis ꝛ tractatibus.
iij. M. vo. scripsit. Magna Alber.
magni. de quo pi⁹ papa precipua
est alberti magni scientia qui nul
lum doctrine gen⁹ creditur igno-
rasse. Magna Tho. de quo Inno-
cen. papa: huius doctoris sapien
tia pre ceteris excepta canonica
habet propietatem verborum: :
modum dicendorum: veritatē sen
tentiarum: ita vt nunq̄ qui eum
tenuit inueniatur a tramite veri-
tatis deuiasse. Qui scripsit. cxiij. li
bros: sed maior Joannis euange.
sup omnes: que fuit figurata Eze
chie. xvij. vbi dicitur. Aquila gran
dis magnarum alarum: lōgo mē-
brorum ductu plena plumis ꝛ va-
rietate venit ad libanuz ꝛ tulit me
dullam cedri. Moraliter. Ista aq̄-
la est Joan. qui comparatur aq̄le
Apo. iij. ꝛ. iiij. alas similes aquile.
Fuit hec aquila magnarum ala-
rū qui altissime super oēs volauit
altitudine scie. Venit ad libanum
id est celū: tulit medullam cedri:
qui est x̄ps medullā diuinitatem
non corticē. i. humanitatē. Unde
nō immerito aq̄le cōparat ꝑpter
cōditiōes q̄s aq̄la hz: q̄ sunt tres.
Primo in volatu altitudinem.
Scdo in venatu generositatē.
Tertio in construendo nidum sa-
gacitatem.
¶ Primo ꝛc. Alti⁹ oibus volat: et
dr regina auiū. Sic Jo. in eloquen
do de filio dei: altior omnib⁹ alīs
euan. et sanctis, volauit: ꝛ locut⁹
est apud grecos Orige. Chrisosto.
Dam. vocantur doct. exim̄ij: apud
latinos: paulus vocat doctor gen.
sed Jo. euāg. oēs antecellit. vnde
Orig. de paulo dicit ꝛ de Joā. euā-
ge. Paulus raptus est vsq̄ ad ter-
tiū celum. Joā. transiuit omne ce
lum. Paulus rapt⁹ vsq̄ ad para-
disum. Jo. supra oēm paradisum in-
trat in cām cārū. Añ. Ri. dicit esse
triplicē spm̄. primū hūanū. scdm
angelicū. tertiū diuinū. Joan. vero
trāscēdit hūanū ꝛ angelicū ꝛ pue
nit ad diuinū. Qd̄ ptz Joan. j. In
pncipio. i. añ oia erat verbum. sup
quo hic. ad Pau. hoc Plato ne-
sciuit hoc Demosthenes eloquēs
ignorauit quod Joannes piscator
indoctus edocuit. et Augustinus.
Si altius Joā. intonasset: ea mū-
dus capere non potuisset. Secun
do aquila habet ꝛc. quia cum sit
auis generosa nō querit pastum
de ꝑpe sed de longe. i. in cacumi-
ne aeris. Ita Jo. euāge. venat⁹ est
pastū suū: qd̄ sic ptz. Alij euāg. lo-
cuti sunt de x̄po quo ad hūanita-
tē ꝛ que erāt hūanitatis: vt Mat.
de incarnatio. Mat. j. liber gna-
tionis ꝛc. Marc. de resurrectione.
Lucas de morte. Sed Jo. de istis
noluit se intromittere: sed altior
ascendit q̄ ad diuinitatē ascendit
loquens de nati. eternali: qua fi-
lius est patri equalis. Unde figu
rate loquens Eze. j. dicit se vidis-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

se.iiii.facies alalinum. ¶ Primo facies hois: per quã Matth. Secõ facies leonis: per quã Mar. Tertio facies vituli: per quam Luc. Quarto facies aquile: per quam Joan. Et dicit ibi et facies aquile desuper eorum quatuor. Vñ dicit Tho. sup Jo. c. xxj. qđ ioã. scripsit euãg. post oẽs: vñ oia alia euãge. legerat: et solus replicat. Amen amen ad maiorẽ veritatis confirmationẽ. ¶ Tertio aquila ꝛc. vbi hz Alber. lib. de naturis rerũ: qđ qñ cõstruit nidũ ponit in eo quosdam lapides pretiosos hñtes virtutẽ fugandi serpentes: ne pullos suos occidãt. Sic Jo. euãg. in hoc aquile cõparat: nidũ. i. euangeliũ construxit vbi posuit lapides contra hereticos. i. tot verba: tot sententias vt confutet hereticorum omnes opiniões. ¶ Prima opinio fuit Nestorij cum suis sequacib9 qui dixit christum haberet principium quo ad diuinitatẽ: et quod non fuit ante virginem. Et quando cõceptus et natus de virgine: tunc cepit esse. Joã. cõfutat di. In principio ꝛc. i. in eternitate ꝛ ante oia erat verbũ. s. deus. Si ante oia ergo añ virginẽ. ¶ Secda opinio Sabel. qui dixit qđ nulla erat distinctio in diuinis quo ad psonas Joã. destruxit dicẽs. Et verbũ erat apud deum. in quo denotauit personalem distinctionem realem in diuinis: quia ista propositio apud dicit distinctionem realẽ sicut nullus dicitur apud seipsum qñ secda psona nõ inuenit. ¶ Tertia opiñ. fuit Arrij q̃ dixit filium dei esse minorem patre. Joan. destruxit di. et deus erat verbum. i. in eadẽ equalitate cum pẽmixta illud. Ego et pater vnum sumus ꝛc. ¶ Quarta opi. fuit manicheorũ qui dixerunt oia visibilia esse a demone: inuisibilia a deo. Joã. destruxit. Omnia per ipsum ꝛc. visibilia ꝛc. ¶ Alia opi. fuit etiã manicheorum qui posuerunt christũ habuisse corp9 nõ de virgine: sed de celo delatuz. Jo. destruxit di. Et verbum caro ꝛc. Si erat corpus fantasticum non caro dici posset: cuz caro dicat aliquid cõpositũ ex quatuor elementis. Unde bene dicitur. Hic est discipulus ꝛc. ¶ Tertium mysteriũ ꝛc. Amor christi multus fuit erga suum discipulum Joan. quem decorare voluit duplici priuilegio. ¶ Primum dicitur miraculorum coruscationis. ¶ Secundum dicitur admirande conseruationis. ¶ Primum ꝛc. miracula stupenda fecit Jo. Cum em̃ post penthe. diuisi essent discipuli per mundũ Joan. in asia fuit vbi innumeras ecclesias fundauit: quod audiẽs domitian9 imperator misit eũ in dolio feruẽtis olei a quo illesus exijt sicut fuit immunis ab omni corruptione carnis. videsautẽ imperator qđ non ob hoc cessabat a predicatione delegauit eum in quandam insulam que dicitur Pathmos vbi stans non otiosus scripsit apo. In capite annipse imperator a Senatu Ro. occisus est. Et Jo. Ephesum reuertus est cum maximo iri pudio magnorũ ꝛ paruorũ. Cum ingrederet ciuitatẽ nũciatũ est ei quod quedã deuota sua nomine Drusiana: ad sepulturam deferebatur mortua que querebat eum videre. Joã. aũt eã suscitauit: ex q̃ miraculo duo iuuenes conuersi sunt ad christũ cuz essent nobiles: post dies aliquot videntes isti seruos suos bene indutos fuere male contẽti. O quot sunt de hoc numero q̃ dicũt vt mulier male meritata que dicit ũ esset ad ꝛc. btũs Joan. videns eos tristes misit eos

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ad mare vt portarēt lapides ꝛ virgas quas fecit in bonum argentum ꝛ aurum: accipite inquit ꝛ redimite bona que amisistis: qꝫ paradisum pdidistis. Interim autez aliū suscitauit iuuenē q̄ narrauit istis de paradiso et alia vita. Preterea quō ad tēplū diane orās corruit: ꝛ ex hoc xp̄ū. M. gētiliū cōuersi sunt. ꝛ Aristodemus cōuersus est ꝛ de filio quē ipse dedit ꝛc. ¶ Secūdum priuilegium ꝛc. cum esset annoꝝ. xcix. apparuit ei dñs cum discipulis suis. d. veni dilecte mi: qꝫ tēpus est vt epuleris in ſquiuio fratrū tuoꝝ. dñica die sequenti fecit se cōduci ad ecclesiam ꝛ populo fecit sermonez de pace: postmodum foueam fecit fieri in ecclesia ante altare maius in quaz ingressus amplius non est visus: vnde sublatus est in paradisum. vnde Jo. fuit dilectus in omni statu. primo in vita vt tactū est supra. scdo in morte: qꝫ cū aplis ad ipsum venit christus. tertio post mortem: qꝫ ipsum ad conuiuiū inuitauit vite eterne. de corpore ei⁹ est quadruplex opinio. ¶ Prima di. q̄ adhuc viuit in hoc seculo. Rō: quia dicūt māna scaturire de ei⁹ sepulchro. sed Aug. reprobat hanc opi. di. qđ christus modicam gloriam charo suo fecisset: si ceteris apostolis cuz christo regnantibus ipse sub terra esset. ¶ Scda opi. qđ est in paradiso terrestri: ꝛ tempore antichristi veniet ad predicādū cuz Enoch ꝛ Helia in fine mūdi. Sed hec opi. reprobat a doctorib⁹: quia cū ipse Apo. scripserit fecit mentionez de duobus Enoch ꝛ Helia. de tertio fecisset. s. de seipso: sed nihil dicit. igitur ꝛc. ¶ Tertia opi. q̄ est in celo tm̄ cum anima: corpore autem est in alio loco nobis incognito: sicut de corpe Moysi quod nō inuenitur: sed hec opi. videtur falsa: qꝫ Joan. esset min⁹ dilect⁹ alīs: cuz corpora aliorum apostolorum reperiātur ꝛ honorantur: corpus autem Jo. euā. nō inuenitur nec honoratur. ¶ Quarta opi. verior videtur q̄ Jo. post mortez statim cū corpe ꝛ alia celū ascēdit. Rō: cū xp̄s eū custodierit Jo. ne in oleo corrūperet ne dolorē mortis sentiret. Si fuit liberalis in mūdo: plus in celo quē in ipso collocauit in vtro q̄. Queritur dubium: quare tātū dilexit Joannem? Respōdet Tho. super ioā. ca. xxj. qđ triplex causa. Prima est puritas: quia virgo fuit. Ecclesia. Virgo est elect⁹ a domino. Secunda est accelerata conuersio: quia maius est q̄ alijs. inuenis ac christum est conuersus. Tertia futura adoptio: quia intēdebat ipsuz ponere i sinū matris.

¶ In festo innocētiū de virginitate.

Virgines eū sunt ꝛ sequūtur agnū quocunq̄ ierit. Apoca. xiij. cum diuina sapientia sit summa puritas et pulchritudo vt cōtinēt sacre scripture in ps. Speciosus forma pre filijs ho. ꝛc. Cañ. v. dilect⁹ me⁹ candidus ꝛ rubicūdus: candidus p̄ puritatē virginitatis. Rubicūd⁹ p̄ sanguinis effusionē. iō summe diligit eos q̄ ambulāt i puritate baptismali. vñ Lact. in. vj. lib. c. j. Nihil em̄ sctā ꝛ singularis illa maiestas aliud ab hoīe desyderat q̄ solā innocentiā. Quā si q̄s deo obtulerit: satis pie religioseq̄ litabit. puerb. xij. Qui diligit cordis mūdiciā hēbit amicū regē. Figuratiue Apoc. xiiij. de turba quā io. vidit de nullo mētionē fecit nisi tm̄ de virginib⁹. Hi sūt q̄ cū mulieribus nō sūt coinq̄nati vir-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

gines em̃ sunt: z sequũtur agnuz quocũcz zc. Et cantabãt canticuz super quo Grego. Silr canticũ nouum agno canere est cũ in perpetuũ pre ceteris fidelibꝰ de carnis incorruptiõe gaudere. z iõ Ambr. in li. de offi. In cunctis sacrificijs nullum est deo gratius q̃ q̃ innocens ꝙseruet innocẽtiam. fz Alb. sup Luc. sex sunt sacrificia: sz nullum est deo gratius q̃ innocẽtia. Primũ est ieiuniũ. Joel. ij. Cõuertimini ad me in toto corde vestro: in ieiunio z fletu. Scõm oño. Jacobi. v. Multum em̃ valet oño iusti. Tertium est eleemosyna. Esa. lviij. Frãge esurienti panẽ tuuz: z egenos vagosqz induc in domum tuã. Quartũ cõtritio. ps. Cor contrituz z humi. zc. Quintũ cõfessio ps. Dixi confitebor aduersuz me. Sextũ satisfactio. Aug. Nõ dimittitur peccatum zc. ideo in cõmendationẽ virtutis puritatis matrez virginem assumere voluit vt ostẽderet virginitatis excellẽtiã. Hãc habuerunt paruuli ꝑpter quam deo adhęserunt. epla canit. Sine macula em̃ sunt. iõ di. thema. Virgines em̃ zc. Ad laudẽ ergo horuz innocẽtiũ de virginitate qua deo suo placuerunt loquemur: de qua tria videbimus in presenti.

Primum dicitur oppositionis.
Secundum dr declarationis.
Tertium dicitur premiationis.

¶ Primũ dicitur zc. Dubiũ queritur. Quid sit melius: per cõsequẽs nobilius: aut seruare virginitatẽ: aut matrimonium cõtrahere? Arguunt cõiugati qđ matrimoniuz dignius ꝙ ꝙñs seruandum triplici medio. Primum est tale. Omne qđ est cõtra preceptum legis nature z legis diuine omnino est illicitum: z a nullo obseruandum: qz. s. est peccatuz. ¶ Sed status virginalis est cõtrarius legi nature z diuine: igitur zc. Primo contra legem nature: qz vt hz phs in. ij. de aia: z in. j. celi z mun. z in. v. de animalibus. Natura appetit generationẽ indiuiduoꝝ ꝑpter cõseruationez suarũ specieruz. Si non esset matrimoniũ: iam nõ esset procreatio hominum: et sic mũdus deficeret. Cõtra hanc legẽ maxime pugnat virginitas: igitur virgini zc. Scõo est contra legẽ diuinalem. Gen. j. Crescite z multiplicamini: z replete terrã. Contra hoc p̃ceptũ maxime pugnat virginitas. Et sicut illicitũ est seruare legalia antique legis: sic licitum est seruare castitatem: vnde eã seruãtes in veteri lege z nõ relinquẽtes post se semẽ erant maledicti maledictione opprobrij: vt patet de Joachin zc. qđ figuratur Matth. xxj. qñ xps maledixit ficulnee: qz sine fructu. Secũdum arg. Bonũ quãto cõius tãto diuiniꝰ: vt ptz per philosophuz x. Ethi. Sed matrimoniũ est ordinatũ ad bonũ cõe. s. ad multiplicãdum genus humanũ. Hier. xxxij. q. j. c. nuptie, z ẽ ad paulã. Huptie replẽt terrã: virginitas autem est bonũ particulare z per se: vnde nõ est seruãda. Ex hoc Plato motus z vt Aug. refert de vera z falsa religione q̃ virgo vsqz ad mortẽ mansit imo posuit studiũ in villa que dicebat Achademia que erat pestilentis aeris: vt discipulos in terroze mortis poneret: z sic virginitatem seruauit. In morte positꝰ dijs sacrificaret: vt ei parcerent peccatum virginitatis: pro eo quod erat cõtra bonum commune. Uñ vos seculares dicitis quando videtis aliquem religiosum. o fuit peccatum: quia vroari poterat: qđ apls videt confirmare. j. Cor. vij. Alligatꝰ es vroꝛi: noli querere

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

solutionē:id est genera filios. Ter tiū argu. Pena non datur nisi pro peccato:vt ptz C.de penis.l.sancimus .z.ff.quibus vt indignis.l.rescriptuz.z extra de his que fiunt a maiori parte capituli.et per Cañ. xvj.questione.j.capitulo.si quis.z per Tho.in.iiij.dist.xviij.q.iij.art. j. Pena imponebatur apud romanos seruantibus virginitatem: et qui vitā celibem ducebant: vt patet p Valer.z in veteri lege Deu. vij.phibebatur seruare virginitatem. ¶ Secunda opinio est virginū que probant suū intentū virginitatē eē digniorē triplici medio. ¶ Primum est tale. Ille status est dignior de quo christus nasci voluit:sed xps non de coniugata:sed de virgine nasci voluit: et hoc totum:vt dicit Beda super Lucā vt ostēderet preconiū virginitatis:z quantum ipsam diligebat. Ex hoc Jo.euange.z putatiuū Joseph virginem custodiuit. Unde Tho. in iij.distin.xxxv.q.iij.ar.iij. Virginitas supremum decorem vendicat. ¶ Scōm est. Ille stat⁹ est dignior qui maiorē recipit fructū: sed virginibus datur maior fruct⁹ : quia virginib⁹ datur fruct⁹ centesim⁹: viduis sexagesimus : coniugatis trigesimus:vt ptz per parabolam Mat.xiij. Amb.lib.de virginitate. Bona est cōtinētia cōiugalis:melior continentia vidualis: optima mūdicia virginalis. Ille.igitur ꝛc. ¶ Tertiuz est tale. Ille status est nobilior qui primo est institutus in nobiliori loco:sed virginitas prius fuit ꝙ matrimonium z in nobiliori loco quia angeli virgines prius sunt creati ꝙ homo: z in nobiliori loco qz in empyreo celo. Preterea z adam positus est virgo in paradiso z de terra virginea creatus:igitur ꝛc. pz primū. ¶ Scōm principale ꝛc. Tho.in.iiij.di.xxxiij. arti.iij.q.iij.z.ij.ij.q.clv. articu.iij. Ric.in.iij.di.xxxij.ar.iij.q.ij. Petrus de pal.in.iij.disti.xxxij. Ubi querunt an status coniugalis sit maioris meriti ꝙ virginalis:an ecō uerso:perfectior et excellētior. Respondent ꝙ status cōtinentium z status coniugatorū pōt dupl'r cō syderari. Uno mō ad tēpus legis scripte:z tēpus legis nature. Alio modo ad tēpus legis euangelice. si primo modo maioris meriti fuit status coniugatorum ꝙ abstinentium:z status ille preferebatur status virginitatis. Et ratio est:quia erat multiplicandum genus humanum. Ex hoc status: matrimonij preferebatur:et status virginitatis prohibeatur: et hoc propter multiplicationem fideliū. Si autem referebatur ad tempus legis euangelice quia est tempus multiplicationis fidelium per generationez spiritualem est maioris meriti status abstinentium ꝙ status coniugatorum. Et dico ꝙ virginitatis status est dignior matrimonio. Que cōclusio probatur triplici ratione.

Primo ratione difficultatis.
Secūdo ratione vtilitatis.
Tertio ratione cōformitatis.

¶ Primo ratiōe ꝛc. Cōclusio philosophi.ij. Ethico. ꝙ virtus et bonum circa difficile consistit. et Bonauen.in.ij.iij.dist.xxxix. Virt⁹ est de bono difficili et arduo: vbi est maior difficultas: ibi ratio virtutis est maioris premij z meriti. O pater quando ieiuno non possum dormire:ibi maius premium: non possuz comedere:orare.ibi maius premium. Ubi difficultas:ibi ratio specialior virtutis. Ad propositū. Peto a te o mulier qualis maior difficultas est accipere virum:

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

an seruare virginitatē? vere pater virginitatē seruare: qz caro hoiez stimulatiet stimulus iste ita grauis est quod pauci euadunt immunes. Aug. in lib. de agone xpiano. Inter oia xpianoꝝ certamina duriora sunt prelia castitatis: vbi cōtinua pugna z rara victoria. Ille. Ad practicā. Fortis fuit Sanson qui leonē occidit. Judi. xuij. iiij. et Dauid. j. Reg. xvij. sed ambo amplexibus mulierū molliscūt. Sapiens Salo. sed tñ a mulieribꝰ delectus est. Fortis Alexā. quis eloquētior Marco Antonio? tamē in Cleopatrā insaniuit. Quis fortior Hercule q̄ tñ in deianirā exarsit? Quis prudentior Jasone: q̄ tñ in Medeā pstratus est? o durum bellum. o magnū prelium vere. Ideo exclamat Amb. li. de ỽginitate. Maior certe est victoria virginū: q̄ angelorū: angeli em̄ sine carne viuūt: ỽgines ỽo in carne triūphāt. Ille. z Hier. In carne preter carnem viuere nō terrena vita est: sz celestis. Ille. In q̄bus ỽbis merito dubiū notabile queritur. Quale maius opus est? An pati martyrium: vt martyres. An seruare virginitatē? opinio vna fuit Augu. qđ est pati martyrium: vbi dicit super verbo Matth. v. Beati qui persecutionē pa. propter iustitiam. Omnes alie beatitudines pficiunt i ista. Alia opiñ. Ambro. cum quo teneo ego Gabriel frater q̄ maius est opus virginitatis. Et ratio est ph̄i in. iij. Ph̄i. in. iij. Topi. bonū quāto permanentius: tāto melius. z si martyres sint passi tormēta: tñ cito pretereunt per horā: per diē: per mensem. sed martyrium ỽginitatis durat per annos. l. z. lx. Magnū martyrium mihi videtur illiꝰ religiosi qui per annos. xl. lx. z huiusmodi habit in claustro suo. Et illius monialis que hanc seruat. In vitis patrū. Exēplū Anastasij monachi qui annis. xl. a demone infestatus fuit de carne diebus ac noctibus: q̄ tñ victor fuit. Moziēs eius discipulus vidit ipsum pluribus coronis decoratum: z de patre dñico: q̄ a fratribus rogatus. pater dic inquiunt nobis verbum salutis. O filij vobis commēdo carnis vestre integritatē: qz maius miraculum est de propria carne fomitē eradicare luxurie q̄ immūdos spūs expellere. z Bern. in sermone ad monachos. Cum mulieribus habita re: et de mulieribus non cogitare maius é q̄ mortuos suscitare. Adde rationem sm Thom. in. iij. di. xlix. Quod ỽgines maximam pugnā habent causa experiendi: qz maiorē delectationem existimant q̄ sit. Igitur ỽginitas est dignior. ¶ Secūdo rōne tc. conclusio é autoris lib. de causis. Virtus vnita fortior est q̄ separata. Exēpli gratia. Ignis hincinde dispersus parum calefacit: sed cōtra simul vnitus plurimū calefacit. Ad propositum peto a te o ciuis in charitate dei. Quis plus amat deum: coniugatus an virgo? o pater inquit cōiugatus qnid dicis? Ego quotidie ad missam propero: z die dñico audio sermones: et dico deuotiones meas: Coronam virginis: Quinq̄ pater: z Aue maria. Tria ad reuerentiam trinitatis. quero a te cuz qua mente. Vere pater meus est ad filios. quō habeā ad viuendū. quō soluam salez? quomodo molliturā? z tot angarias: z tu o mercator ad mercantias. Artista ad artes. Et sepe corpꝰ domini leuatur q̄ non recordaris. Ergo amor iste est dispersus. Una pars mundi alia dei. Quid dicis o Paule. j. Corin. vij. Mulier em̄ que nupta est

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

cogitat que sunt mundi ꝛ quõ placeat viro. quãuis matrimonium sit sanctum: sunt tñ plura impedimenta quibus mẽs retardatur ab amore o iuuenis qui vorẽ duristi q̃ speciosa cathena vinctus es: a q̃ mors sola te liberabit. o quot labores: o q̃t tribulationes. Si mulier est pulchra: vir est zelotyp⁹. Si nigra: despicit. ſi habet plures filios vir vsurari⁹ efficit vt ipos foueat. o quot lachrime. o quot gemitus. Preterea de vore que virũ increpat. O scio: qđ alias preter me respicis. Preterea in domo non sunt ligna: non oleum. vbi sunt fructus matrimonii. Ango aũt hz cor purum ad deũ: et fortiorẽ causam hz diligendi. Hieron⁹. ad sacras virgines. o felix virgo in cuius corde preter amorẽ Christi nullus alius versat amor. Alle. q². ix. ethico. Vera amicitia nõ est nisi ad vnũ. Sm tho. ij. ij. q. clij. ar. ij. ꝛ phi. x. Ethic. duplex est vita. Una actiua q̃ pertinet ad cõiugatos: alia cõtemplatiua q̃ pertinet ad virgines: q̃ dicit optima q̃ deũ cõtẽplat. de q̃ apl⁹ j. Cor. vij. mulier que innupta est ꝛ virgo cogitat que domini sunt: vt sit sancta ꝛ corpore ꝛ spiritu. Alle. Unde tanq̃ amicus virginum ꝛ familiaris fecit eis mirãda. Ambrosi. recitat exemplum de quadã virgine Elizabeth nomine que cũ iret cum duabus puellis quadam vice per quãdam viam cum esset nox viam perdiderũt per syluam plorantes. Affuit angelus domini. Nolite flere nunci⁹ sum vestri spõsi. que dixerunt. Quis est iste noster sponsus? christus inq̃t Jesus propter virginitatem que Christũ copulat. Prouerb. xxij. Qui diligit cordis munditiam habebit amicum regem. s. deum. ꝛ Sap. vij. incorruptio facit proximum deo. vn de eas regulauit per viã suã. Preterea auxilium prebuit virginibus vt sue virginitatis seruarent decorem. Quis luciã eripuit de tot malis? quis agnetẽ? quis apolloniã? quis Catharinam vere Christus Jesus ob gratiã virginitatis. hãc virginitatem inuenim⁹ apud antiquos fuisse in maximo pretio et eos miranda fecisse pro conseruatione eiusdem: vt fuit Engoldrada virginea de Hippo greca: q̃ vno die iens ad littus maris fuit a pyratis maris rapta et conducta in aliam prouinciam dum esset ista in via sensit loqui pyratas velle secum capere amorem carnalẽ. vbi cognoscens q̃ huic nõ poterat resistere: nisi more intercedẽte ne suã perderet pudicitiã: se approximauit extremitati galee: ꝛ se in mare iecit. Eligens potius in aqua inter pisces vitam finire: q̃ inter crudeles pyratas corrumpere suam pudicitiam. De hac Petrar. ij. triũm. Castitatis. Et illa mulier greca q̃ in mare se p̃cipitauit vt celebs moreretur ꝛ durã euitaret sortẽ. Preterea de Thucia virgine. De qua Valerius libro. viij. Que fuit Romana tempore dee Veste dum esset iniuste accusata qđ cõmisisset sacrilegium: dum esset constituta ante sacerdotem: vt audiret sentẽtiam patiẽdi supplicium ignis statuti legibus romanis: ab alia parte sciens ipsa suam integritatem: ꝛ cũ non haberet aliã viã qua posset se purgare: tandẽ cum ingenti confidentia dee Veste: cui pura mente seruierat: qđ nõ sineret oppressi innocentiam sue ministre: crebrũ cepit ꝛ in presentia sacerdotis dixit hec verba: o dea Veste: si ego semper in tuis sacrificijs vsa sum manibus meis castis: precor facias q̃ in isto cribro portẽ aquã

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

a Tyberi in ipo. Quod factum est oratione premissa. De hac petrarcha lib. supra. inter ceteras illa virgo sacra dee veste q audacter currens ad tyberim se ab omni infamia purgatura ad templum retulit ex flumine aquam cribro. preterea duodecim Sibylle merito sue virginitatis teste tho. prophetiam meruerūt. longum esset narrare de alīs innumeris virginib⁹ ac pudicissimis mulieribus q pulchra z digna auditu eēnt vt de domina Didone: domina Lucretia speculo toti⁹ honestatis. domina Herssilia. domina Sapho. domia Penelope. dña Thamira. domina Judith. dña Hester. Vide Aug. libro. j. de ciui. z Petrarchā in. ij. de Tri. Castitatis. vnde patet secunda ratio. ¶ Tertio ratione conformitatis. cōclusio autoris ll. de causis tanto aliquid perfecti⁹ est ꝙto maioré habet conformitaté cū suo principio. z Th. ij. q. clij. ar. vj. tāto vna virtus est maior: quanto p eam magis aliquis xpo cōformatur. ille. Ad ppositum. Homo eñ per virginitaté cōformat xpo mō singulari. qđ ptz Apo. xiij. cum io. vidisset hoim multitudinem pcessionaliter incedentem post regem post omnes venit comitiua albis induta cui angelus dixit. o Joan. hi sunt qui cū mulieribus nō sunt coinquinati: virgines eñ sunt: z sequunt agnum q cunq ierit. Nota in verbo Sequūtur ag. Nunquid non alij sett? Vere sic. Sed nō illo modo quo virgines. s. modo singulari. qualis sit ille modus ostendit Aug. li. de virginitate: qz gaudent integritate mētis z corpis. Sequitur. cantabant canticū nouū: quē alius nō cantabat: qualis cāt⁹ nouus est iste. Ostendit Grego. in pasto. canticū nouum cū agno singulariter cantare: est cū deo in perpetuū de incorruptione carnis gaudere. ille. hec est illa preclara virginitas que xp̄m de celo ad terram cōduxit. de inuisibili: imortali visibilé mortalé fecit. vñ eccl̄ia. Sancta z imaculata virginitas quib⁹ te laudib⁹ efferā nescio. Qz quem celi capere nō poterāt tuo gremio cōtulisti. z ambro. li. de offi. Quanta est gratia virginitatis: que meruit a Christo eligi. ille. ¶ Tertiū dicit̄ ꝛc. Tho. in. iiij. distic. xlix. ar. j. Duplex est corona. ¶ prima dicit̄ aurea: de qua p̄s. Corona aurea sup caput ꝛc. Que est quoddam premiū essentiale cōe oibus: qđ cōsistit in visione diuine essentie. de qua Augu. Visio est tota merces et cōis est oib⁹ beatis: q̄uis vnus limpidius videat q̄ alius fm gradum charitatis. ¶ Scda corona dicit̄ aureola que est quoddā gaudiū accidētale: datū in signum victorie z virtutis. qđ quidem datur pugnantib⁹ cōtra mundū: carnez z diabolum. de qua corona in p̄s. posuisti dñe sup caput ei⁹ ꝛc. z datur trib⁹ gñib⁹ personarū: virginibus: doctorib⁹: z martyribus. Sed perfecti⁹ virginibus q̄ alīs: qz nobilissimū genus victorie est nunq̄ cessisse. ¶ Sed dubia tria sunt ḡrāda. ¶ Primum: vtrū hec aureola det viduis? Rñdeo qđ non. Quia corona non debetur pugne: sed victorie de pugna. Unde victoria virginū est perfectior quā victoria viduarum: eo q perfectissimum genus est victoria: nunq̄ hosti cessisse vt virgines faciunt. Unde non datur viduis. ¶ Secundū vtrum hec corona debeatur Marie virgini. videtur quod non. aureola debetur victorie de pugna vbi nulla pugna nulla victoria. Sed Maria nullum habuit pugnaz carnis

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

per consequens nec victoriã ergo nec aureolam habuit. Respondet Alber.qđ Maria habuit aureolã pro premio virginitatis:z ratio ꝙ uis Maria nõ habuerit pugnam per tentationẽ que est a carne habuit tamen per tentationẽ que est ab hoste demone qui nec christum reueritus fuit tentare. ¶ Tertiuz dubiũ vtrum aliqua mulier vi oppressa si concipiat:an amittat meritũ virginitatis? Tho.in.iiij.dist. xlix.arti.iij.q.vj. si aliqua virgo p violentiã fuerit oppressa nõ amittit ob hoc aureolam virginitatis: dummodo propositum perpetue virginitatis seruande inuiolabiliter seruet:illi actui nullo modo cõsentiens.Unde Lucia dixit passio: si me inuitam feceris violari castitas mihi duplicabitur ad coronã.nõ qđ habeat duas coronas virginitatis:sed qđ duplex premiũ reportabit : vnum pro virginitate custodita: aliud pro iniuria passa in martyrio.Ille. ¶ Hystoria innocentium.Herodes ascalonita sub quo natus est Christus sex habuit filios : inter quos duos plus dilectos Aristobolum z Alexãdrum: quos Romã misit literis imbuendos:cõpleto studio domum redierunt:qui ceperũt tractare de morte patris vt ipsi regnũ patris obtinerent:qđ pater audiẽs a se expulit:illi autem Cesarẽ adeunt et de patris iniuria sunt conquesti.Interim autẽ magi hierusalẽ veniũt conquerentes de nouo rege nato. Herodes autem nimis turbatus: timẽs ne a regno auferretur: magos rogat vt eo inuẽto sibi renunciẽt simulãs se velle adorare quez occidere volebat.Uñ magi iuerũt per aliam viã: putãs autẽ eos deceptos a stella inquisitionẽ pueri Jesu penitus reuocauit. Citat us autez a senatu z a cesare augusto super responso filiorum sententiã habuit pro se.s.vt filij patri obedirent. Reuersus cũ victoria z audacior factus dum audiret de puero quod a pastoribus z a magis esset adoratus:et qđ natus esset occidit oẽs pueros qui erant in bethleẽ a bimatu z infra.i.ab infantib⁹ duorum annorũ vsqz ad pueros vni⁹ noctis . Sed deus non est passus tantam herodis nequitiaz. seipm occidit . Et ita ea⁹ morte mortuus est qua alios affecit. Sancti vero innocentes sunt in celo et in terra glorificati.

¶ In festo sancti Thome cantua. We necessitate boni operis.

Osuisti dñe super caput eius coronã de lapide precioso. In ps. ¶ Cum alto conceptu et artificiosa conclusione antiqui philosophi lege naturali perlustrati: in tres differentias vitam hominis declarauerunt. Una dicta voluptuosa z carnalis. Una politica z ciuilis. Una dicta deuota et contemplatiua . Causa harum positionum ponitur a philosopho in j.Polit.Quia philosophi homines cõsyderauerunt in tribus modis. ¶ Primo inquantum discedebat a lege naturali z lumine rationis insequendo apetitum sensitiuum. Isto modo attribuebant ei vitam carnalem. De hoc noster Romanus Paulus.j . Cor.ii. animalis homo nõ percipit ea que sunt spiritus dei.et ps. Homo cum in honore esset ꝛc.z Dantes libro primo Causa.xxvj. consyderate vestram originem:creati non fuistis vt bruta liter viueretis: sed ad insequendum virtutem et intelligentiã.Et

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

sm.ir. paradisi. Heu anime decepte et creature impinguate que a tanto bono deflectitis corda dirigendo ad vanitates sensum vestrū.

¶ Secundo inquantum sequebatur lumen rationis. Ex hoc attribuebant ei politicam. Jn.j. polit. hō est aial politicū z ciuile. Apu: Iesus li.de deo Socratis.prestantissimū aial in terris est hō: qz rōne est vigens.in.vū.pol. Inter oia aialia solus homo rōnem hz.in.ū. Pol.intantū inqt est hō inquantū habet rectitudinē in seipso p subiectionem passionū. ¶ Tertio inquantum erat deditus vite contemplatiue z virtutibus. Ex hoc dicebant ipm diuinum z sanctū.in.vij. Ethi. Hoics dicunt dij propter virtutis excellentiā. Apuleius de deo Socratis. nihil est deo similius qꝫ vir animo pfecte bon⁹: iducēdo p omnes res que nobis poscit sola virt⁹ intelligitur illa esse que nos constituit in statu digno omni laude z honore. Unde Plaut⁹ in amphitrione. Virtus in se habet oia. Ille. Qualis fuit vnꝫ ille in quo diuina virtus habitasset: q aduersas influentias celi: calamitates terre cum alo forti nō tolerarit. Et imperator ille supremus z celestis deus honorauit suis benemeritis glorioſum Thomā zc. super quo posuit coronam auream. Posuisti dñe super caput eius coronā marytrū: doctorat⁹: virginitatis: in quibus verbis quia sanctus thomas de quo hodie ecclesia festum celebrat fuit solicitus in opere bono propter qd deus eum sublimauit in celo. De ipso bono opere loquamur ad nostrum documentū. De quo tria videbimus.

Primum dr argumentationis.
Secundū dicit declarationis.
Tertium dicitur responsionis.

¶ Quātū ad primum qrit. Utrum hō viator possit coronari sine merito bonorū operum? Duplex fuit opinio. Una dicit qd sic. Alia qd nō. Prima arguit tali modo: deus est imutabilis. Mala.iij. Ego deus z nō mutor. Et Nume.xxiij. Nō est deus quasi homo vt mentiatur: neqꝫ vt filius hois: vt mutetur. Et Jaco.j. Apud quem nō est trās mutatio. Et Augu. in lib. de natura boni. Solus deus immutabilis est. Et Bona.in.j.dist.viij. Diuina essentia est immutabilis. Et Bosti⁹. Stabilisqꝫ manens dans cūcta mouet. Jn.xj. Metaphysicorum. Deus est mouens omnia immobilia. Ad propositum. Aut de⁹ vult omnes saluos fieri. Aut damnari. Nō vult damnari teste Augu. lib. lxxxiij. qōnum. Deo autore non fit homo deterior: ergo vult omnes saluare per apostoli ꝟbū. Vult oēs zc. Cum sit ergo immutabilis: erit oino quod ab eterno ordinauit. Et sic non sunt necessaria bona opera ad mutandum qd ab eterno decreuit cū sit immutabilis. ¶ Alia opinio dicit quod sic. Tho.j.par.q.xxiij.ar.viij. Predestinatis conādum est ad bene operandum z orandū: quia per hmōi predestinationis effectus implet. et.j. Pet.ij. Satagite vt per bona opera certam vestram vocationem facietis: igitur zc. Ad maiorem intelligentiam conclusionis respondeo fm omnes theologos. Quod ad salutem cōsequendam necessaria sunt bona opera. Quod probatur quadruplici medio.

Primo ratione.
Secundo autoritate
Tertio distinctione.
Quarto exemplo.

¶ Primo zc. Cōclusio est. ij. phys. Quod nihil potest tendere in fi

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

nem:niſi per debita media.Exem; plum de medicina. De cultura vi nee.De ſcholari. De muliere que filat ꝛc.Ad ꝓpoſitum.Finis noſter eſt deꝰ,teſte Aug.Fecit deus rōna lem creaturam ꝛc. Ad quem finez non poſſumus peruenire niſi per media. In.xi. Ethi.nō peruenitur ad finem:niſi ꝛc.qu'a finis licet ſit vltimus in execution: tamen eſt primus in intentione. Ad quem fi nem ordinamur per media . Sed q̄ ſunt iſta media. Declarat Chri ſtus.mat.xix. quid faciēdo vitam eternam ꝛc.Si vis inquit ad vitā ingredi ſerua mandata. Que i ve; teri lege ſm Albertum ſuper Lu; cam erant. ccccccxvij. In lege autē noua .x. que reducuntur ad duo principalia. Ad amorem dei:quod diuiditur in tribus:ad amorē pro; ximi:quod diuiditur i.vij. Serua inquit mādata:ama deum:nemi; nē blaſphemes:ama proximum:ne diffames per tabernas:qr ſolli ho; mini conuenit laborare ꝛ operari bona non alteri:qr hoc medio ſcri ptus eſt in li.vite. Unde phs.ij.ce; li. Eorum que nata ſunt habere bo num perfectum:aliqō hz ipm ſine motu : aliquod vnico motu aliqō pluribus motibus. Quod Thoſm. declarat.j.iij.q.v.art .vij.qō prima perſona cui competit ſummū bo; num ſine motu alicuius operatio nis:eſt deus. Et eo quia naturali; ter eſt ſummum bonum eſſentiali ter. Igitur illi et non alteri conue nit ſine motu alicuius operatiōis. ꝛ.iij.par.q.ix.arti.iij. Chriſtus Je; ſus inquit ab inſtanti ſue ꝯceptio nis fuit beatus:qr anima erat vni ta diuinitati. Unde nō meruit nec beatitudinē aie ꝓprie : nec ſciam nec diuinitatē. Et rō eſt :qr meritū eſt qō nōdum habetur. Uñ ſi xps iſta meruiſſet : aliqñ his caruiſſet qō nō eſt dicendū ſm fidē noſtrā. Uñ xpo hoi ſine motu operationis cōuenit ei ſummū bonū. Scōa per; ſona eſt angelus cui vnico mutu conuenit ſummū bonū poſtꝙ fuit creatus. Et ratio eſt: qr talem na; turam dedit ei deus vt ſuas ope; rationes acquirat vnico motu lib. arbi.ſine diſcurſu ꝛ motu tpis:ſed in inſtanti. Uñ creatꝰ ſubito et in inſtāti vnicoq; motu lib. arbi. ꝓſe cutus eſt ſuā beatitudinē. ¶ Tertia perſona eſt:hō cū ſit inferioris na ture ꝙ angelus: opus eſt vt pluri bus motibꝰ operationū lacrima; rum:ieiuniorū : eleemoſynarū:vt ipam beatitudinē acquirat. Et rō qr cū beatitudo noſtra incōpara; biliter excedat facultatem oīs na ture create: ideo nulla pura crea; tura pōt eam conſequi ſine meri; to precedētis operis :que quāuis ſint finita ꝛ minimi valoris :ex eo q̄ a creatura procedūt que eſt fi; nite virtutis. Tamē vt dicit Tho. i multis locis merito paſſiōis xpi opa noſtra infinitant ꝛ fiunt infi; niti meriti:ideo ſunt nobis neceſ; saria. Uoca inquit xps Mat.xxiij. operarios ꝛc. Quod patuit in ve; teri teſtamento de Abraam Gen. xvij.cui deus dī. Non vocabis vl; tra vxorem tuā Sarai:ſed Sarā: quia ex illa dabo tibi filium. Qō audiēs ſenex in corde ſuo riſit di. Putaſne centenario naſcet puer: ꝛ nonagenaria pariet? Habet pli. libr.vij.de naturali hiſtoria:quod vt in pluribus poſt annū.l.ceſſat fecunditas mulierum. Uir autem lxxx.anno generat: ſed Maſiniſſa rex numidarum poſt.lxxxvj.filiuꝫ genuit. Et cato cenſorinus ex filia ſalemis cliētis ſui genuit : cū iam trāſiſſet.lxxx.annos. Preterea Ge neſis.xvij .Apparuit angelus Sa; re dī,Dabo tibi filiū , Reſpondit,

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

postꝯ senui et dñs meus vetulus est: voluptati operaz dabo. Et. xxj. c. ꝙcepto filio di. Risum fecit mihi dñs ꝛ quicūꝯ audierit coꝛ ridebit mihi. Ad ꝓpositū. Si deꝰ ab eterno proposuit dare filiū Abrae cur dedit ei Sarā sterilem? Respōdeo quia sic erat ordinatum ꝙ mediātibus precibus impetraret: sicut ꝛ filio tuo decreuit dare scientiam si non fugerit ire ad scholam: et tibi dare sanitatem: sed per debita media. Ad propositum. Ab eterno disposuit dare paradisuz dño tpali: iustitia mediante diuiti eleemosyna: pauperi patientia: fratribꝰ. ſ. dñici: nō comedendo carnes: ieiunare per. vij. mēses, dormire cum vestibꝰ. Sic dico de alijs. Ad propositum. Pulsatur campana dic o paterfamilias filijs tuis. Eamus ad sermones: quia hoc deus a nobis requirit. Ieiunemus: quia hoc medio sumus scripti. Ideo Mat. xvj. Reddet vnicuiqꝯ ſm opa sua. Apoc. vlti. Ecce venio cito et merces mea mecum est: reddere vnicuiqꝯ ſm opera sua. Uoca operarios ꝛc. In quibus verbis due conclusiones extrahuntur. ¶ Prima ꝙ homo faciat malum de necessitate ꝛ peccet venialiter. ¶ Secunda ꝙ faciat bonum. Ad ꝓposituz quatuoꝛ sunt que peccare nō possunt. Deus angelus: bestia: res inanimata. Inter que homo est medius. Nō est deus: nō angelꝰ non bestia: nō lapis. Clama. Est hō de carne fragili. Ideo Matth. xxvj. Caro autē infirma: propter quam infirmitatem habent theologi in tiū. dist. xvij. Qđ homo nō pōt diu esse sine veniali xp̄o et matre eius exceptis. De hoc canonista. xiij. q. ij. ca. olsetas. ꝛ. xx. q. iiij. c. ꝓclivis. ꝛ in autētico de monachis. ℌ. trien nij. Humana natura labitur ad delicta. ꝛ. ℌ. si qs ergo. col. ſ. et scripꝓtura Genes. vſ. Sensus ꝛ cogitatio cordis humani proni sunt ad malum ꝛc. et. ſ. Jo. iij. Si dixerimꝰ qꝛ pctm̄ nō habemus ꝛc. Eccl. vij. Non est homo qui nō peccet. ꝛ Lactan. iiij. Natura hominū ꝓcliuis est ad vitia. Idē in lib. de ira dei. c. xx. At eñ si deus statim peccantē puniret: nemo supesset. Nullus est eñ qui nihil peccet. Et multa sunt q̄ ad peccandū irritant. Etas violentia: egestas: occasio: premiam. Adeo subiecta est peccato fragilitas carnis qua īduti sumꝰ: vt nisi hoic necessitati deꝰ parceret nimiū fortasse pauci viuerent. Ad practicā. Talis tenet concubinam noli scandalizari: quia caro infirma talis cōmittit vsuras. Caro ꝛc. Alius blasphemat quare? quia caro infirma. de pe. dist. j. c. Petrus fleuit ꝛ doluit: quia errauit vt homo. glo. sup hoc. Errauit qꝛ hō facile corruit: si fuisset deus aut angelus: aut bestia nō peccasset. Ideo ꝓpter hanc infirmitatē xp̄s dimisit adulterā impunitā ei compatiens. Jo. viij. Vade et amplius ꝛc. Et amb. flebat peccata penitentiū: tanꝯ sua eis compatiēs. Interpone exēplū bti Constantij de fratre fugitiuo i ciuitate Ascularia. Cum frater quidā fugisset a conuentu sine licentia prioris ꝛ redire vellet: prior nolebat eum recipere absq; grandi pnia. At vir sanctus. b. Constātius increpauit priorem compatiens fratri. Si inquit sanctus dei tot labores sustinuisses vt xp̄s passus est pro peccatore redimendo non tam austerus esses. Et exemplū Jo. euange. De capitaneo latronum ad quez clamabat. Reddā rationē pro te. Ad hoc ꝓpositū adhuc fabulam Esopi de rustico q̄ serpentē in sinu

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

posuit: quo calefacto ipsum mo mordit. Cum argueretur a rustico de ingratitudine. Respõdit serpens. Facio debitum meum: quia hoc mihi proprium est. Caro autẽ infirma. Proprium est ei si errat z mala facit. Patet prima cõclusio. ¶ Scda cõclusio. Opz de necessitate qđ homo faciat bonũ: qđ probatur per philosophum. ij. de aia. quia vnaquecz potẽtia facilior est ad actũ suũ cp ad alienũ. Exempli gra. Oculus videt facilius cp audiat: z auris audit cp videat: quia sui officij est. Ad propositum. Potẽtia itellectiua hois ad virtutes inclinatur: vt capax rõnis. Facis malum: tenes cõcubinam: exigis vsuras. Facis cõtra naturã hui⁹ potẽtie q̃ inclinat ad bonuz ex natura sui: vtpote capax rõnis. Exẽplum Xenocratis phi. Qui cũ vocaretur ad dormiẽdum cum femina rñdit. Erubesce celum intrare in cenũ. Ad qđ etiam bonũ inclinat dña Sinderesis que duo facit in hoie. De qua Tho. ij. q. distinc. xxix. Sinderesis ẽ quoddã lumẽ rõnis: eius officium est retrahere hominem a malo: z incitare ad bonuz. Clamat viatori, Dimitte peccata. Cito confitere: quia cras morieris. in. vj. Conf. Aug. Deputentur tempora: distribuãtur hore p salute anime. Clamat o dãnate: o ribalde qui prò peccatis hic dãnaris in perpetuũ. Et sic ptz cõclusio nostra rõne. ¶ Scdo ꝓbat autoritate. Primo diuinali. In ps. xiiij. Domine quis habitabit ꝛc. Auarus: luxuriosus: gulosus: piger? Non. Sed qui ingreditur sine macula ꝛc. in ps xvij. Retribuet mihi dñs fm iustitiaz meam. Mat. xvj. Reddet vnicuicz iuxta opa eius. Roma. ij. Red. vni. fm opera eius Apoca. vlti. Ecce venio cito z merces mea mecum est: reddere vnicuicz fz opera sua. z Amb. in lib. de Abel z Caym. Non dormientibus sed vigilantibus pollicentur premia. Grego. in dialo. Sine labore certaminis nõ est palma victorie. z. ff. de iureiu. l. eũ qui. z in aut. Constitutio que de dignitatibus. col. vj. Honorem habere non possumus sine labore. quidaz poeta. Felices puto qui celum corde tuẽtur. Visibilis deus his per secula cuncta manebit. z Hier. ad Paulinum. Nihil sine magno labore natura dedit mortalibus. Et Bãtes pr. paradisi. Regnum celorum violentiam patitur ob amoris feruorum z spem diuinam qui diuinaz superat voluntatem. ff. ex quibus causis maiores. l. non enim. Negligentibus nõ subuenitur. Facetus ca. ij. absq labore graui vir munera magna dabuntur: gratus et est plenus vtilitate labor. z Arist. x. Ethi. c. x. Sine operatione nõ fit delectatio. ¶ Tertio probatur distinctione. ¶ Queritur dubium a theologis. Utrum deus sua potẽtia possit dare paradisum hoi peccatori absq meritis? Circa hunc modum tripler opinio. Una Scoti. Alia Ric. Alia Tho. opinio scoti fuit in. iiij. distin. xliij. cum quo est Paulus carmelita. Quod cuz in deo sit dupler potentia: vna ordinaria: alia absoluta. Quo ad ordinariam non potest: ex eo quia iaz ordinauit quis debeat esse beatus: vnde opus est bona operatione. Sed quo ad potentiam absolutam potest. Secunda est Ric. in iiij. distin. xv. arti. j. q. vij. in corpore. Vbi querit. Utrum deus possit hominem saluare absq satisfactiõe di. Qđ aut loquimur de lege cõmuni: aut de priuilegio speciali. Primo cõmuni nunq dimittitur

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

peccatuz sine satisfactiõe: aut de priuilegio speciali. z hoc mõ pctm mortale dimittit absq satisfactione et gratie infusione. Tertia opi. fuit Tho. in. iij. qtra gen. c. xxviij. z Joã. de biblia in quolibetis. Qõ de potestate absoluta non potest: quia cõtradictio seqret. s. qđ pctõr simul esset pctõr z beatus. Secundo de ordinaria nõ potest: qz iam ordinauit hominẽ ad paradisum mediantibus medijs. vnde Amb. super illud. j. Tim. ij. Vult omnes homines zc. voluntate conditionata nõ absoluta. si domino obediãt in preceptis suis: ergo op9 est operatione bona. ¶ Quarta ꝓbatur exẽplo de monacho qui desertum petijt relicto claustro: vt melius gule z ventri vacaret: accipiẽs habituz sanctitatis sub pelle ouina. Hiero. contra pelagium. z si alijs vitijs carere possumus maculam autem hypocriseos aut paucoꝝ: aut nullo3 est. exẽplũ. b. dñici: qui quesiuit a demonio qđ erat cõiter pctm religiosorum? Rñdit hipocrisis: quia sancti videri volunt. Ad propositum. Rustici autem audita fama eius: visitabant eum pluribus muneribus. Nota qđ quatuor sunt generatiões personarũ que gaudẽt in hoc mũdo. Primi sunt mansueti: de quibus Mat. v. Beati mites zc. Secundi adulatores. Tertij fatui. Quarti gabadei qui mundum deludunt: cum velit deludi: aliter sibi homo non est amicus. Ad propositum. cum in croceis maneret monach9 audiuit primam vocem. Aue porce bene paste. In mane sequenti surrexit z loca deserta girabat. Audiuit secundam vocem. Aue pecus errans: qđ audiens reuersus est ad claustrum: penitentiã religionis amplectens. Audiuit tertiam vocem di. Aue fili: implens dei voluntatez. de qua Joã. viij. Nõ ois qui dicit mihi dñe zc, qz scz bona opa, z diuina precepta seruabat. Ideo dicit Tho. in. q. de veritate. q. xvij. ar. viij. qđ predestinatio nostra non est absoluta: sed conditionata mediantibus medijs. Qđ patet in parabola xpi Mat. xx. quam volo sub breuitate discurrere. De patrefa. qui exijt primo mane conducere operarios in vineam suã. In qua alios misit summo mane: scz hora. j. Alios hora. iij. Alios hora. vj. alios hora. ix. alios hora xj. ꝑm docto. Paterfa. est deus qui habet tria palatia in quibus habet tres fami. Primũ est celũ: vbi ẽ familia filioꝝ. ps. Filij tui sicut nouelle zc. Scõm est mũdus: vbi est familia militãtiũ. Job. vij. Militia est vita hois sup terrã. Tertium est infernus: vbi est familia incarceratoꝝ. Esa. xxiiij. Congregabunt in cõgregatione vnius fascis in lacum: et claudentur ibi in carcere. Hz vineã. i. pñtem ecclesiam. de qua Esa. v. Vinea dñi sabaoth domus israel est: misit operarios in quinq horis. Que sunt v. etates mundi. ¶ Prima fuit ab Adam vsq Noe. In hac misit operarios. s. Abel. Cayn. Tubal. Jubal. ¶ Secunda a Noe vsq ad Abraã. In hac misit patriarchas: scz regẽ Salẽ: Melchisedech: Jacob: Isaac. ¶ Tertia ab Abraam vsq ad Moysen. in hac misit prophetas. ¶ Quarta a Moyse vsq ad aduentũ dñi ꝓphetas eos iterum multiplicãdo. ¶ Quinta ab aduentu dñi vsq ad finem mundi: in hac misit apostolos: doctores: fundatores ordinum. Enumera si libet. Moraliter per quinq etates significantur. v. etates hominis: in q̃bus de9 hominẽ vocat

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ad vineã paradiſi. ¶ Prima hora eſt puericia. De qua Mat.xix. Sinite paruulos venire ad me: quos vocat vt incipiant dñi viuere. Tertia hora eſt adoleſcẽtie: in hac vocat adoleſcentes ad normam honeſtatis: de quibus Hieremie.iij. Bonum eſt viro ſi ꝛc. Sexta hora eſt iuuenum quos vocat ad perfectionem virtutum: de quibus Eccleſi.xij. Memẽto creatoris tui: in die iuuentutis tue. In hora ix. vocat ſenes. O ſeniculi cito: cito ſed poſſo trema. Vulgaris. iam ſenescis: et barba caneſcit nec contemnis. o anima dãnata ne vnq̃ tardes ad vltimum hiatum: nã multos decepit: bene faciemus. ¶ In hac hora vndecia vocat decrepitos octogenarios ⁊ ſexagenarios. Exemplum. Quidam nomine Giraldus miles cum eſſet octogenarius et dux latronuz in ſyluis exiſtens cum vidiſſet capillum canũ cadentez de capite ſuo dixit. Heu me: quia ſenex factꝰ ſum in latrocinio: vnde cõuerſus eſt. vñ patet ſcõm. ¶ Tertiũ ꝛc. Rñdet ad argumentũ in quo arguit quod deꝰ eſt immutabilis. Et ſi diſponit dare alicui bonum dabit ſine opere. Dicit qđ deꝰ ſine ſui immutatiõe mutat ſniam ſuã ſm qđ opera noſtra requirũt. Quod ꝓbatur auctoritate: exemplo. Primo ꝛc. Hiere. xviij. vbi deus ſic loquitur. Si penitentiam egerit gens illa a malo ſuo quod locutus ſum aduerſus eam agam et ego pniam ſup malo: quod cogitaui vt facerem ei. ⁊ iterum Eze.xxxiij. deus di. Si dixero impio morte morieris et egerit penitentiam a pctõ ſuo vita viuet ⁊ non morietur. et hoc eſt quod dicitur. xxij. qõ. iij. vnuſquiſq̃. Ipſe dñs frequẽter mutat ſententiam. et in.c. incõmutabilis. idem habetur. et de pe. di. j. c. Nouit deꝰ mutare ſniam ſi tu nouerис emendare delictũ. Exemplo ezechie regis iſrael: cui deus di. diſpone domui tue: quia cras morieris ꝛc. Voluit ſe Eze. ad parietem ⁊ fleuit: et precatus eſt deum ꝛc. cui deus. Exaudiui oratiõẽ tuam. Ecce addam xv. an. ꝛc. Ex quibus habet qđ ſm q̃ nos mentẽ noſtrã et voluntaria opera in bonũ ſiue in malum dirigimus: ita ⁊ ipſe ſentẽtiam ſuam aut reuocat: aut immutat: aut exequitur ſine immutatione ſui. Hã vt dicit Ariſto. viij. phy. et. xj. Meta. deus, eſt mouens oia: immobilis: nã non mutat loco q̃ vbiq̃ eſt non tpe: quia eternitas ſimul eſt. Non forma: q̃ pure factus eſt: vñ mutatiõẽ ſcõm formã tollit ſimplicitas: ſcõz rẽpꝰ tollit eternitas: ſcõm locũ tollit immẽſitas: ⁊ ideo in deo eſt ſumma ſtabilitas et inde cãlitas oĩs motus. Sine ſui ergo immutatione produxit in tpe mundum: ſine ſui mutatione carnem aſſumpſit: ſine ſui mutatione petentibus ⁊ orantibus ſua dona largitur: et qui ſe conuertunt et benefaciũt dat regnũ celorum.

¶ Hiſtoria ſancti Thome marty.

¶ Thomas cantuariẽſis dum in curia regis anglie moraret: et illi ſumme eſſet gratꝰ. Videns multa fieri in curia illa reliquit curiã regis: q̃ mala ſocietas eſt cã multorum malorũ. vnde.xxviij.q.j.ſepe malorum conſortia etiam bonos corrumpunt. et prouerbo.xiij. qui cum ſapientibus graditur ſapiens erit. Amicus ſtultorũ ſimilis efficietur. vñ adhęſit archiepo ciuitatẽ: a quo ꝛ inuitus factus eſt archidiaconus eiꝰ: ⁊ poſt eius mortẽ q̃ erat in opiniõe maxia pp̃li factus eſt ciuitatis epꝰ. ¶ Cui electione ſibi preſentata cum inſtrumẽto pa-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

blico renūciauit:qz vt ōz dist. vl.c. multi. Quicūqz desiderauerit primatum in terra inueniet cōfusionem in celo:nec inter seruos christi cōputabit:qui de primatu tractauerit. Ille. Unde recursum habuerūt ad papā Alexādrū q̄ ipm coegit per sentētiā excōicationis: qui flens acceptauit. Post aliquā tulū vero tēpozis videns tm onus venit ad papā iterum supplicans ei vt ab hoc onere liberaret:q̄ dedit ei habitū monachalē. Et cum nullus inueniretur sufficiens pro epātu ciuitatis:iteruz coactus est per papam reassumere. Qui hoc assumpto officio in alterum viruz permutatur: z caro eius ieiunijs maceratur. Tredecim pauperum pedes quotidie lauabat curuatis genibus:et ipsis refectis cuilibet quatuoz argenteos dabat: z quia ecclesia illa et archiepat⁹ ille erat magnivaloris:quēadmodum alīs habuit pastores ad sui complacētiam dominus z rex Anglie vt suo modo bona ecclesie dispēsaret credidit et Thomam hoc facturum. Sanct⁹ Tho. omnino renuit. vnde rex turbatus contra virum dei cōmouit omnes principes suos et magnates. Quod vidēs dei seru⁹ a patria sua recessit z senonas perrexit vbi tunc erat Alexā. papa cū tota curia:a quo receptus est honorifice. rex autez Anglie oia que erant ecclesie confiscauit:z totam progenie epi male tractauit: non parcens etati vel serui. cū in his autem angustijs esset in nocte reuelatur ei qd ad sponsam suā ecclesiam esset rediturus et ad christum cum palma martyrū migraturus. Septimo die sui exilij redire conceditur:z ab oibus suscipitur honorifice. Per dies aliquot ante eius mortem quidā iuuenis de ciuitate moziens per sanctū dei fuit resuscitatus:qui retulit quod ad supremū ordinē sanctorum fuit ductus z inter apl̄os sedē vnā vacuā vidisse:dū anxie q̄reret cuius esset illa sedes? Angelus rndit qd seruabatur magno prelato anglorum. Cum ergo non posset a rege flecti minis vel p̄cibus. Ecce milites regis armati ad archiep̄m vociferando veniunt:quibus ille occurrēs di. Quid vultis? venimus inquiunt vt occidaris. Rndit. Ego p deo meo mori paratus sum pro defensione ecclesie z libertate ei⁹. vñ ex parte dei oipotētis precipio vobis:ne meoꝝ quēq̄ occidatis vel noceatis:deo et marie z beato Dionysio et sctis patronis huius eccl̄e cām cōmēdo:quib⁹ dictis caput sctm̄ percutiunt: et cozonam capitis amputarunt. Dum aūt sacerdotes Requiē canerent:et officium peragerent: angeli cantum illoꝝ interrumpunt. et Letabitur iustus in dño cātare ceperūt: tunc canonici depositis vestimentis funeralibus alia reassumpserunt indumenta festiua. vnde eadem die fuit canonizatus a papa Jesu Christo in celo mittens canonizationem in terram per angelos vt facerēt officium martyris: deinde fuit canonizatus a papa Aleran. in terra.

¶ In festo sancti Siluestri pape. De honore sacerdotis.

Ece sacerdos magn⁹ qui in diebus suis placuit deo. Eccli. xliiij. c. est licita ygrua z conuenies homini graui et maturo: de ingenio peregrino z pspicaci: de aio nitido z terso: de corpore venusto

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

venusto ꝛ omni virtute adornato debere cū summa auiditate et desiderio appetere ꝛ affectare bonū. in.j.Ethic.Bonum est qđ omnia appetūt.in.iij.Ethic.Bonū est obiectū volūtatis.Dio.iiij. de di. no. Pulchrū ꝛ bonū oia desiderant.et ps.Delectasti me ꝛc.Deꝰ est summū bonū.in.xij.Met.Deū dicimꝰ sempiternū:et optimū.ꝛ Pla.in timeo. Deus est summū bonū supomnē substantiā:omnēq; naturā qđ bonū homo postpositis omnibus mūdi curis cum omni studio debet amplecti.Aug.in lib.confes. Nouerim te:nouerim me:vulgatrizatio. domine chare ꝑcer te cū summa cura ꝛ indefessa.oratione: vt sicut me peccato ꝛ ludibrio peccati de eterna seruitute:veluti apostatam ꝛ indignum possessorē ad statum gratie conduxisti:ita concedere digneris hoc lumē qđ ego tres rēs faciā in tetet tres in me. Primo vt agnoscā in me meā vilitatem:iniquitatē:fragilitatem:vt veluti in aptovase habites in me: sicut imperator in vno apparato domicilio. Secundo cognoscā tuā dignitatē maiestatē:bonitatē:quequidē bonitas infinita est:immēsa et ineffabilis quā elegit.b. Siluester totis visceribus ac toto cor de amauit ꝛ dilexit. Propter quod ab ipsa summa ꝛ infinita bonitate a deo dilectus est ac sublimatꝰ tam in regno celesti ꝙ in presenti ecclesia qđ illū cōstituerit dignuꝫ suum ministrū ꝛ summū sacerdotem fecerit. Ecce sacerdos ꝛc. Ad cōmendationem sancti Siluestri de dignitate sacerdotali loquamur:de qua tria videbimus.
Primum dicitur obligationis.
Secundum dr potestatis.
Tertium dicitur inductionis.
¶ Primuꝫ dr ꝛc.vt habent doctores de iure, dupleꝛ est dignitas in mūdo. vna ecclesiastica:alia tēporalis.Queritur modo dubiū a theo.cui maior honor debetur ꝛ reuerētia dignitati spirituali aut temporali? Respō deo simpliciter qđ spūali sine comparatione maior honor ꝛ reuerentia debeť.vñ si abvna parte essent oēs milites comites barones . ab alia pte poneretur simplex sacerdos:maior honor debetur sacerdoti ꝙ oibus mūdi dñis:que conclusio probatur triplici ratione.
Primo ratione vtilitatis.
Scđo ratione paternitatis.
Tertio ratione finalitatis.
¶ Primo ratione ꝛc.Cōclusio est phi.iij.topi.qđ beneficiatus tenetur repēdere vices suo benefactori.ꝛ ius ciuile.l.sed si.l.ff. de petitione hereditatis.ꝙ consuluit.Benefaciēti dñ facere debemus.ꝛ Sene.li.de beneficijs.Beneficiorum memoria senescere nō debet. Idē. ingratus est qui nō reddit:ingratissimus oim qui oblitus est. Ille canis applaudit dño suo a ꝙ accipit buccellā panis. Leo.b. Hiero. deferebat ligna quia de pede spinā extraxit:ꝛ curiales suis dominis honorē prebēt:quia ab eis beneficia accipiunt:ꝛ tāto beneficiatus tenetur suo benefactori: ꝙto maius beneficium ab eo suscipit. Ad ꝓpositum.Sacerdos maiora bñficia impendit cuilibet hoi ꝙ si mul oēs dñi tēporales :que sunt quatuor optima.
Primū dr mūdationis.
Secundum dr remissionis.
Tertiū dicitur cibationis.
Quartū dr apparitionis.
¶ Primū dr ꝛc.qr hoiem mūdat a pctō originali.Cōclusio indubitabilis est doctorū in.iiij.distinc.iij.ꝛ Can.de conse.dist.iij.c.firmissime tene.Qđ hō nascit cuꝫ pctō originis

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

nali xpo excepto. Dauid in ps. in persona olm. Ecce em in iniquitatibus ꝛc. Ad Ro. v. c. Per vnū hominē petrū intrauit in mundū: ꝛ p petrū mors: in quo omnes peccauerunt. sup quo Aug. Vos aūt si quē excipitis resistitis fundatissime fidei: ꝛ nullus pōt saluari nisi fuerit ab originali mundat⁹. Mūdari nō pōt nisi per bap. Joan. iij. Nisi quis renatus fuerit ex aqua et spūsancto nō pōt introire in regnū dei. ꝛ Lu. vlt. qui crediderit ꝛ bap. fuerit saluus erit. Hoc beneficium baptismi solus sacerdos potest dare nō dns: non rex: nō deniq; quisq;. ꝛ rō est Tho. ꝛ Ri. in. iiij. di. xix. art. j. qr solus sacerdos est minister bap. ꝛ q̄uis in necessitate q̄libet possit baptizare: aut fidelis aut infidelis vir aut mulier dummō habeat intētionē baptizādi et formā seruent: non tn mulier pōt baptizare presente viro qui est eo dignior: nec cleric⁹ presente diacono: nec diaconus p̄sente sacerdote sed bene sacerdos pōte toto mundo. ꝛ hoc totū qr sacerdos est principalis minister huius sacramenti: vn nullus pōt absolute hoc beneficium dare. non rex: nō dux: nō psona mundi nisi sacerdos: ex hoc honorari debet. ¶ Secūdū dr ꝛc. vt videbimus ad oculum hō post baptismū cadit in pctis mortalib⁹ vel venialibus propter fragilitatē ipsius. Eccle. vij. Non est homo q̄ nō peccet. ad Ro. iij. est aūtē deus verax: ois aūtē hō mēdax. In autentico de monachis. S. triēnij. natura hūana iabitur ad delicta. ꝛ xx. qō. ij. c. Ois etas ab adulescentia ad malū p̄na est. vn frāgit fidē quā in baptismo promisit abrenuncio sathane et pōpis eius: sed nullus pōt saluari: nisi fuerit purgat⁹ a peccatis. Purgatio ista fieri nō pōt sine remissione: q̄ quid ē remissio a solo sacerdote dat q̄ a christo hāc autoritatē accepit. Jo. xx. Accipite spiritū sanctū: quorum remiseritis peccata remittūt eis: et quorū retinueritis retenta sunt. Ubi dicit Ricar. in. iiij. distinctiōe xviij. qō solus deus effectiue peccata dimittit. Luc. v. ca. Quis pōt dimittere peccata nisi solus deus ꝛ solus sacerdos instrumentaliter q̄ te absoluit a peccatis vi clauiū. Hoc beneficium nullus dare potest. Non angeli non archangeli non cherubin non seraphin non deniq; virgo maria. Ex hoc beneficio teneris sacerdotem honorare: et sicut medic⁹ honorari debet pro sanitate infirmo impensa. iuxta illud Eccle. xxxviij. Honora medicū propter necessitatē. a fortiori medicus spūalis sacerdos pro curatiōe anime tue honorari dz. Unde. vj. q. j. ca. Sacerdotes q̄ ppriore corpus domini conficiunt ab omnibus sunt honorandi ꝛ timēdi nō dilacerādi aut detrahendi. Item. Unde pater dominicus mittens fratres ad predicandum honorē sacerdotum eis recommēdauit. Ex hoc beneficio honora eos. ¶ Tertium dr ꝛc. Homo componitur ex corpore ꝛ anima. quo ad corpus indiget comestione. in libro de gnatione ꝛ corruptione. Omne viuens q̄diuviuit indiget alimento cōuenienti, sue nature. sic anima indiget cibo spirituali quo recreetur: quia vt dicit Matth. iiij. Non in solo pane viuit homo: sed in omni ꝛc. sed qualis est iste cib⁹? vere de quo Joānis. vj. Caro mea vere est cibus: et sanguis meus vere est potus. canta. In eodem. Nisi manducaueritis carnem filij hominis: ꝛ biberitis ei⁹ sanguinē nō habebitis vitā in vobis. Sed hūc

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

elbū ꝛ potū aie solus sacerdos cō-
ficere pōt in ꝟbozū ꝟtūte. Hoc est
coꝛpꝰ ꝛc. ex hoc beneficio teneris
honozare sacerdotes. ¶ Quartuz
ꝺz ꝛc. Si rex terrenus qui magnū
habet thesaurū claues illius non
nisi psonis dignis tribuit. Ita rex
glozie habens thesaurū paradisi
claues solis sacerdotibus tribuit.
vnde xp̄s petro in persona omniū
sacerdotum Matth.xp. Tibi dabo
claues regni colozum. Et qcūqꝫ
solueris super terrā erit solutum
ꝛ in celis. Quis est qui tibi aperit
celos? quis est poztari⁹ paradisi?
quis est clauiculari⁹? Uere est sa-
cerdos. Uñ sup oēs honozandus
est. ¶ Scdo rōne ꝛc. Omnes fide
les tenētur de necessitate salutis
honozare p̄latos ꝛ psonas ecclesia
sticas. Fundamētū rōnis sumit a
xp̄o. Mat.xix. Si vis ad vitam in-
gredi: serua mandata. Inter que
mādata p̄cipue est vnū de honoze
parētum. Exo.xx. Honoza patrem
tuum ꝛ matrem tuam. fm Alex. in
iij. parte sum. triplex est pater,
Primo celestis,
Secundo carnalis,
Tertio spiritualis.
¶ Primo celestis. qui est de⁹ qui
dat homini esse et omnia bona. de
quo Deut.xxū. Ipse est pater tu⁹
qui possedit: et fecit: ꝛ creauit te.
¶ Secūdo carnalis qui dat filio
substātiam coꝛpoꝛalem: vt ptz per
pḣm lib. de aialibus. Substantia
coꝛpis filij est coꝛpis pris substan
tia. ¶ Tertio est ipūalis q̄ ministe
rialiter per regenerationem ꝛ effi
caciā baptismi ꝛ alioꝝ sacramen-
toꝛum dat gr̄am paruulis et adul
tis. Ad ꝓpositum. Et quo oēs isti
sunt p̄res ex vigoꝛe p̄cepti mere
mur honozari. ¶ Primo p̄ cele-
stis: q̄ dedit animā cum potētijs
suis: ꝛ eam cupit saluare; vñ mere
tur honozari spiritualiter honoze
latrie. ¶ Secundo etiam virtute
p̄cepti honozādus est pater car-
nalis: q̄ ex eo homo ht̄ esse. Hier.
Honozādi sunt parētes: q̄ nobis
sunt cā nascēdi. Eccl.vij. Honoza
patrē tuuz: ꝛ geminus matris tue
ne obliuiscaris. Memēto q̄m nisi
per illos natus nō fuisses. ¶ Ter
tio virtute huius p̄cepti honozā
dus est pater spūalis. s. sacerdos:
ex eo q̄ dat homini nobili⁹ bonū
q̄ pater carnalis: q̄ dat gratiam
per sacr̄a ecclesie: vñ plus honozā
dus est pater spūalis q̄ carnalis:
ꝛ pluſq̄ oēs hoies mundi. De hac
paternitate dist. xc.c. Quis dubi
tet. quis dubitet sacerdotes xp̄i re
gum: p̄incipum: omniūq̄ fideliū
patres ꝛ magistros censeri? Si er-
go sunt patres regū: p̄ncipū ꝛ oim
dn̄oꝝ: cur nō honozantur ab istis?
Cur vilipēdunt? Sicut em̄ maledi-
citur filius erga patrem carnalē:
ita spūalem. Exo.xxj. Qui maledi
xerit patri vel matri morte morias-
tur. O seculares honozetis maio-
res vestros. ¶ Tertio rōne ꝛc. Cō
clusio p̄hi. ū. Thopi. Cuius finis
bonus est: ipsum quoq̄ bonū est.
Exempli gr̄a. Quanto finis artis
est nobilioz: tanto ars est nobilioz.
De caligario ꝛ aurifice. Quale est
officioꝝ dn̄oꝝ tp̄alium? Rn̄deo q̄
regere rēpub. iustitiā ministrare:
occupare se ad tēporalia. Officiū
sacerdotū est nobili⁹: qđ est habe-
re curam animarū. Jo.xxi. Simon
Joānis diligis me? ter dixit ei in-
terroganti q̄ sic: ipse dixit. Pasce
oues meas. cum ergo sit nobilius
officium sacerdotum q̄ dn̄oꝝ: m:
ideo honoz maioz debet eis. vñ ptz
primū. ¶ Secūdū dicitur ꝛc. Sa-
cerdotū ptās superat oēm mundi
potentiam fm Alber. super Luc.
Tres sunt potentie mundi quas

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

sacerdos superat sua potentia.
Prima est demonum.
Secunda est angelorum.
Tertia est marie.
¶ Prima ꝛc. Job.xli. Non est potestas super terrā que cōparetur ei. Apoca.ij. Ue terre ꝛ mari: quia descendit diabolus ad vos habēs iram magnam. Si daretur ei autoritas: posset aquas maris spargere super terram: subuertere mōtes: et alia magna facere. Hic est qui procurat omnia mala: omnia vitia: oia crimina. Dio.iij. de di. nō. Multitudo demonum est causa omnium malorum sibi et alijs. Dañ. li. sentē. ois malitia: ꝛ ois immūdicia a diabolo sunt excogitata: sed hanc potentiā superat sacerdos. Qđ patet sic. demon claudit regnū celorū peccatorib⁹ per peccatū: sz sacerdos sacramēta ecclesie ministrādo virtute claues ipsum celū aperit. vnde petro dictū fuit in persona oim sacerdotum. Mat. xvj. Tibi dabo claues regni celorum. ꝛ Matth. xviij. Amen dico vobis: quecūqz alligaueritis super terrā erunt ligata et in celo. Et quod demon facit sua iniquitate hoc sacerdos absoluit sua bonitate. In huius figuraz vt dicit magr in. iiij. sentē. d. xix. sacerdotes cum ordinantur ab ep̄o recipiunt potestatē clauiuz ꝛ characterē q̄ character est q̄dā dignitas indelebilis. vñ talis casus ponit in iure. Qđ sacerdos a mortuis resurgens non amplius reuertitur ad suū bñficiū: nisi denuo restituatur: sed tñ eius dignitas semp manet. Et hoc ratione indelebilitatis characteris: iuxta illud. Tu es sacerdos in eternum. ¶ Scđo superat ꝛc. Unus angelus vt dicit Tho. in ij. in. j. parte. q. no. ar. iij. In. q. de malo. q. iij. ar. iiij. voluit totum firmamentum ꝛ singuli singulos celos ꝛ planetas: sed tñ non ita cito sicut sacerdos mouet regem celorum: de celo ad terraz: qui statim prolatis quinqz verbis. Hoc est em̄ corpus meum aperiuntur celi ad ipsius vocē: ꝛ christ⁹ descendit cū angelorum turba. Unde Gregori⁹ libro Dialogo. et ponitur a magistro in. iij. distin. xj. Quis fidelium dubium habere potest in ipsa immolationis hora ad sacerdotis vocem celos aperiri in illo ihesu xp̄o ministerio angelorū choros adesse summa ad ima sociari. Ille. ingestis anglox rex anglie duz quodam mane ad occupandum pergeret episcopo precepit vt ipsum ad missam expectaret. Episcopus in extasi ante altare eleuabatur ꝛ audiuit voces angelorum dulciter canentiū Kyrieel. Quē cantuz ep̄s in partibus illis docuit suis clericis canendū. In signū q̄ misse adsunt angeli. Uñ sta cū deuotione. Tertio superat potentiam maris: q̄uis virgo in se suscepit filiū dei: in quo erat diuinitas humanitati coniuncta: tñ tam cito sicut sacerdos: quia vt dr. Lu. j. fuerunt octo verba inter ipsam ꝛ angelum. Ecce ancilla dñi fiat mihi fm verbum tuū. Sacerdos autez in paucioribus verbis mouet verum corpus christi de celo empyreo vsqz ad terram scz in quinqz. Hoc est em̄ corpus meū. preterea virgo semel tm̄ recepit in se filiuz dei: sacerdos aūt toties quoties illa verba profert. Preterea est similis marie sacerdos. Sicut enim illa per quinqz verba. Fiat mihi fm verbum tuuz: concepit xp̄m: sic sacerdos. Et sicut post cōsensuz marie totus fuit christus in vtero ei⁹ sic prolatis quinqz verbis est tot⁹ christus in altari. Unde teneris

O homo vereri ipsum propter talem potestatē. Quod bene innuit pontifex qui pede sinistro coronaz ponit capiti imperatoris in signuz subiectionis: et seculari domino exhibēdus est honor cum pede sinistro: qz dñs huius vite qui per sinistrā designatur. Sacerdoti vero cū dextero: qz est dñs in spiritualibus. Sed non est sic. Exemplum Brixie de rectore veneto qui ante epm locum volebat. ¶ Tertiuz dicatur ꝛc. Tria sunt q̄ inducunt ad reuerētiam sacerdotum: siue tria sunt precepta que inducunt ad reuerentiam ꝛc.

Primum est diuinum.
Scdm est humanum.
Tertium est diabolicum.

¶ Primum est preceptū ꝛc. Eccl's vij. Honora deum ꝛ honorifica sacerdotes. Exo. xx. Dūs non detrahes. i. sacerdotibus. inquit Gloss. Esaie. lxj. Vos sacerdotes domini vocabimini mistri dei nostri dicetur vobis. ꝛ in Psalm. Nolite tāgere christos meos. ꝛ Grego. xj. qōne ij. Mauricio Imperatori. cap. sacerdotibus. In diuinis scripturis sacerdotes aliquando dij nuncupantur. Dūs non detrahes. Quid igitur mirum: si vestra ptetas dignetur eos honorare: qbus in suo eloquio honorem tribuēs eos: aut angelos: aut deos etiam ipse appellat deus. Ille. Preterea de christo qui leprosis dixit. Ite ostendite vos sacerdotibus: in signum reuerentie. ꝛ de xp̄o Matth. xxvj. a seruo percussus respondit benigne: qz sciuit hoc esse de pontificis mēte. ꝛ de Aaron: qz vitulum fecit. vnde mortaliter peccauit. de penitētia nihil habetur tamen egit: sed nō est in scriptura ob eius reuerētiam. In signū q̄ sacerdotes sunt honorādi: iperatores hoc egerunt de theodosio impatore: vt dicitur in hystoria tripartita: qd cū apud thessalonicam occidisset octo milia nullo precedenti iudicio: ꝛ mediolanum venisset: ac templuz ingredi vellet; occurrit ei Ambr. dines scis miser quanta mala egisti: recede hinc. Ad propria est reuersus: cūq̄ octo menses transissent: ꝛ vellet iteruz ingredi: qz instabat dies natalis: iterum Amb. acriter reprehēdit: vnde cum pnia ipsum ingredi permisit in chorō: sed in ecclesia In Cōstantinopoli positus dum sacerdotes vellent ipsum in chorū conducere. respōdit per nomē sctm̄ dei nō ponā me in tali loco: qz est locus deorū sacerdotum. ꝓterea in hystoria scholastica legitur de Alexandro magno: cum capta gaza ꝛ tota grecia hierusalem vellet ire summus sacerdos pauidus orabat pro populo. Cui dominus: Ne timeas: sed vade ei in occursum pontificalibus indutus: ꝛ obuiam perge Alexandro sine timore: ꝛ tecum sit populus: cū Alexander ipsum videret de equo descendēs reuerentiā exhibuit: suis petentibus quare iudeorum sacerdotem honorauisset: respōdit: non hunc simpliciter honorau: sed illum cuius principatum tenet. Nā per somnium vidi deum meum tali habitu indutum: qui mihi promisit dñium Persarū se daturū.

¶ Secundum dz ꝛc. In decretis xj. q. j. c. sacerdotibus. De Constātino imperatore qui post susceptū baptisma studuit quantuz potuit honorare sacerdotes: cum quadā vice litem adinuicem haberēt imperatorem adeūt. Respōdit imperator prudens. Ite ꝛ inter vos causas vestras disponite: quia nō est dignum vt iudicemus deos nr̄os. Vocans deos. et dist. lxxj. ferē ille.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

dixisse. Vere si oculis ꝓpriis vide
rē sacerdotē aut aliquez eorū qui
monastico habitu sunt cincti pec
canté chlamydē meā explicarē: et
eū cooperirē ne ab aliquo videre-
tur. Practica notabilis, O secula-
res qui ita lete mala de religiosis
dicitis: z cōtra eos scandalum su-
mitis audite q̄d dicitur. iij. q. j. ca.
nulli. dñm crucifigunt in suis sa-
cerdotib⁹ cū persequunt. Ille. In-
spice o secularis: inspice o hō zc.
¶ Tertium dī zc. Tēpore Remigij
epi cuz semel corpus xpi deferret
cuidā infirmo ei demon obuiauit
quē demon intuens se in terrā p-
strauit: postq̄ vero reuerteret: ite
rum illi demon occurrit genu fle-
ctēs. Cui dixit Remigius. cur pro
sternebaris ante nunc genua fle-
ctis? Respōdit demon. Primavice
deū meū protabas: nunc autem te
simpliciter honore genibus: quia
illius es minister: vnde cōcludi po
test per hoc exemplum q̄ diabolo
sunt peiores qui sacerdotes inho
norant. Summe ergo cū reueren
tia sunt honorādi: cum sint maio-
res omnibus hominibus mundi.
Unde. j. Pet. j. Vos estis gen⁹ ele
ctum: regale sacerdotium. et ps̄.
Ecce reges terre congregati sunt.
Reges sunt quia coronam habēt
quam habent triplici ratione.
Prima ꝓpter petri imitationem.
Scōa ꝓpter ipsoz distinctionē.
Tertia propter spiritualem signi-
ficationem.
¶ Prima ꝓpter zc. Cū antiochie
captus fuisset. z sibi primā missam
cātasset: ob christi iniuriā summi
tatem capitis abrasērunt: clerici
hoc videntes idem sibi fieri fece-
runt. Ecclesia seruare voluit in ho
norem q̄ sibi fuerat irrogatuz in
contumeliam. O sacerdotes q̄ co-
mas nutritis sicut seculares non
cōuenit vobis. Archiepus floren-
tie cum scutella comam rasit mul
toruz. ¶ Scōa propter zc. Voluit
deus sacerdotes ab alijs distin-
gui ad hoc signū: sicut olim popu
lum iudeorū ad signū circuncisio-
nis z vestimentorū. Nume. xv. Lo
quere filijs israel vt faciāt sibi fim
brias ꝑ quatuor angulos pallio-
rum. ¶ Tertia propter zc, Sicut
abrasio capillorū fit: ita debet fieri
in sacerdotibus vt nihil sit negō-
ciatiōis aut curie secularis: nisi tm̄
modo vacare cultui diuino: vnde
xij. q. j. rasio corone in capite signi
ficat depositionē temporaliū. De-
bet ergo sacerdos totus absorberi
in supernis: et omnem suam curā
ibi ponere: quod bene egit sanct⁹
Silvester: cuius festū colim⁹: dic
hic legendā tuo modo z breuiter.
¶ In circuncisione domini.

Octō cōsummati
sunt dies. viij. vt
circuncideret pu
er vocatuz est no-
men ei⁹ ihesus. Lu
ce. ij. quanta fue-
rit auiditas scōz
patrū veteris testamenti habendi
notitiā huius nois xpi nati: ptz si
diuinas scripturas inspicim⁹. vñ
Gen. xxxij. Jacob loquens angelo
dixit. Quo nomine vocaris? Qui rñdit.
Cur vis nomē meū. q. d. Sciri ad-
huc nō pōt. z Exo. iij. Mittes dñs
Moysen ad pharaonē ꝑ liberatio
ne ppli: sic dices inq̄t filijs isrl: qui
est misit me ad vos. q̄ est. s. potētie
infinite. De q̄ ps̄. Oia q̄cūq̄ voluit
dñs fecit: q̄ est sapiētie infinite. ad
Ro. xij. O altitudo diuitiaz sapie
z scientie dei: q̄ incōprehēsibilia zc.
Qui ē poti⁹ iustitie q̄ mie. Hiero.
de filio prodigo ad damasum pa-
pā. Ler q̄ppe iustitie tenar clemē
tiam non habebat: z sed quicunq̄

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

adulter:fraudator: homicida: z vt breuiter dicã mortali crimine detinebat nulla venia penitẽtie laxabatur a crimine: oculũ pro oculo: dentẽ p dente:animã pro aia iubebat exoluere:sed misit deus filium suum natũ ex muliere:factũ sub lege qui austeritatem legis euãgelũ gratia tẽperauit. Ille. Qui est:scz iustitie q̃ luciferũ expulit de paradiso:q̃ diluuiũ misit in terram:qui ignẽ et sulphur zc.vñ dixit Alber. super Luc.qđ in testamentoveteri deus non dicit pater quasi miseri cors:sed deus quasi iustus et rigidus. vñ Moysi apparuit di. Ego sum deus zelotes.i.vindicte vindicans patrem z filiũ vsq̃ in tertiaz z quartã generationem:q̃ est ergo misit me ad vos. Uñ sctã mater ecclesia auida hui⁹ nois scire q̃ditionem z ꝓprietatẽ p multos an.clamauit.Canti.j.osculet me osculo oris sui.i.mihi notificet suũ nomẽ spõsus meus hodie autẽ circunci sus:hoc nomẽ sibi ipositũ est : vcz Jesus.Qđ diuinit⁹ fuit ipositũ ab Angelo vocatũ est nomẽ ei⁹ Jesus Jnqt Lucas:qđ vocatũ est ab angelo zc.Jesus.i.saluator:qz Matt. j.Ipse eñ saluũ faciet populũ suũ a pctis corum:hoc est illud nomen qđ a patre p gñationẽ eternam est datũ filio. Esa.lxij.Uocabitur tibi nomẽ nouũ:qđ os dñi nominauit hoc est illud qđ a prophetis est ꝓnunciatũ Abacuch.iij. Ego autez in gño gaudebo z exultabo in deo Jesu meo:hoc est illud qđ ob eib⁹ est desyderatum. Esa.xxvj. Nomẽ tuũ est desyderabile.Gen.xlix.Salutare tuũ expecta bo dñe: hoc est nomen excelsum.ps.Memẽto qñ excelsum est nomen eius.hoc nomen in terra diuulgatum. Act.iv. Vas electũ est mihi: vt portet nomen meũ coram gentibus z regibus et filiis israel:hoc est illud nomen qđ a Gabriele est ipositũ. Luc.j. Uocabis nomẽ ei⁹ Jesum. Uocatum est zc. De festiuitate hodierna tria sunt videnda de circuncisione Jesu benedicti.

Primum dicitur congruitatis.
Secundum dicitur conditionis.
Tertium dicitur significationis.

¶ Primũ dicit zc. Utrũ fuit cõueniens Christũ circũcidi?circa hoc due sunt opi.vna qđ sic:alia quod non:z ratio est.¶ Circũcisio data est in remedium peccati originalis:sicut nũc baptismus : sed christ⁹ nõ cõtraxit aliqđ pctũ:nõ originale: quia de spũsctõ Ecclesia canit. Et incarnatus est de spũsctõ. Non veniale.j.Pet.ij.qui pctm̃ non fecit: nec dolus inuẽtus est in ore eius. Jo.viij.Quis ex vobis arguet me de peccato:igitur nõ debuit circũcidi.Alia opin.qđ sic.qz Heñ.xvij. dicit.Circuncidet ex vobis omne masculinũ:vt legẽ z ipse impleret debuit circũcidi. Rñdeo fm Tho. in.iij.parte.q.xxxvij.ar.j.in.tiũ. di. j.art.ij.Alexan.de ales in.iij.vol. sum.z Ric.iiij.di.j.qđ omnino debuit circuncidi:et hoc quadruplici ratione in exemplum nostrum et documentum.

Primo ratione manifestationis.
Secundo ratione incitationis.
Tertio ratione liberationis.
Quarto rõne explificationis.

¶ Primo rõne zc. Ut ostenderet veritatem sue carnis.Fuerũt quidam hereticí de quib⁹.xxiij.q.iij. c.Quidam autem heretici:vt manichei z Valentiniani:z alij ꝓplures:qui dixerũt Christũ nõ habuisse verum corpus tractũ de maria virgine:sed illud attulisse de celo z habere corpus fantasticum. Machometus voluit Christum non vere pati in cruce : sed fantastice.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

O infamis. Christus aũt vt ostenderet veritatẽ sue carnis: z habere corpus verum z nõ fantasticũ voluit circũcidi: z sanguinẽ suũ a loco carnis emittere: quod nõ potest emittere corpus aereũ et fantasticum. Figurate ponit Exo. x. vbi dicit qđ deus misit Moysen ad populũ Israel in egypto vt eos liberaret de manu Pharaonis: et vt daret sibi maior fides a Pharaone qđ esset verus ambasiator: cuz esset ante Pharaonẽ misit manũ suam in sinu z extraxit leprosam: z sic ostẽdit se verũ nunciũ. Moraliter Christ⁹ verus nũcius missus a patre de celis ad nos vt nos liberaret de manu diaboli: vt credere tur verus messias nr̃: et verus hõ nobis similis posuit se in vterum virginis: z leprosum se ostẽdit z infirmũ et similem vni pctõri: ppter carnem quã assumpsit: z circũcidi voluit. vñ Esa. liiij. Putauimus eũ qsi virũ leprosuz: z pcussum a deo z humiliatũ. Fecit christ⁹ hodie in hac circũcisione vt facit bon⁹ mercator q̃ venies ad nũdinas: z inueniẽs bonã mercãtiam emit eã: sed solũ soluit partẽ ptiũ z dat arram. christ⁹ bonus mercator veniẽs in hoc mundo inuenit bonã mercantiam, s. aiam nostrã: sed non soluit totũ pretiuz: sed partẽ vt hodie: qz cepit sanguinẽ emittere: sed in die parasceues totũ soluit in ara crucis: qz ex omni pte sanguis scribat. O diuina bonitas. Figura Leui. xiiij. ꝓceptũ erat in lege qđ vn⁹ leprosus qñ mundari debebat a lepra: vt tẽplũ posset intrare: qđ accipere t passerẽ z de ei⁹ sanguine tingeret lignũ cedrinũ z sic liberabatur. Ad ꝓpositũ. christ⁹ volẽs nos mundare a lepra peccati: vt posse mus ingredi vitam eternã: de sanguine suo tinxit lignũ crucis. Vñ querit dubiũ. Utrum sanguis iste hodie fusus fuit sufficiẽs ad redimendũ gen⁹ hũanũ? Dic q̃ sic ꝛc. ¶ Secundo rõne ꝛc. vt nos incitaret in ei⁹ amorẽ. in. j. Macha. vj. legit qđqñ volebant pugnare habebãt elephãtes z eis ostẽdebãt sanguinẽ vue et mori. i. vinũ rubeũ vt eos incitarent ad bellũ. tho. super Job. xl. lec. ũ. dicit qđ elephas est aial pigrũ z forte: z ad multa erudit̃ per vim estimatiuã. Uñ incitat ad bella p colorẽ rubeũ. Preterea dicit Joã. xxxviij. Quis dedit gallo intelligentiã? Tho. sup Joã. intelligentia in gallo vocatur naturalis estimatio: qz sicut i horis determinatis noctis canit: ac si intelligeret distinctionem horarum noctis. Tres eñ vigilias facit. ¶ Primo circa principium noctis: vnde tarde cantat. ¶ Secũdo in nocte media magis frequentat. ¶ Tertio cito canit. Et rõ est: qz q̃to res vna plus se primat suo principio plus gaudet. Lux est p̃incipiũ oim aialiũ. Uñ ola plus gaudẽt de die q̃ de nocte excepta noctua q̃ solez non patit. Galluscito canit: qz lux appropinquat. Alex. magn⁹ in arca vitrea ipsum voluit cũ cane et catta. Canis vt ederet sterc⁹: catta ppter flatũ: z gallus ppter horas. Ad ꝓpositũ. Ex vi estimatiua incitat elephas ppter colorem rubeũ. Christ⁹ vidẽs nos pigros esse et negligẽtes in amore suo hodie nobis ostendit sanguinẽ suum in effusione mẽbri: q̃si diceret nobis. O filioli mei: amorẽ quem habeo ad vos nõ possum ostẽdere nunc: qz paruus sum. s. viij. dierũ: sed facio qđ possum: quia vobis mitto a corpore meo sanguinem meuz: vt vos incitẽ ad bñ operandũ: sed in die veneris sctẽ clare ostẽdam ꝛc. ¶ Tertio rõne ꝛc. Cõclusio é tho.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

in.iiij.di.j.ar.ij.z Hugo.de sctō victore qđ per pctm primi hois originale pctm est transfusum in homines ita vt oēs qui nascunt etiā modo nascantur cū originali: propter qđ oēs erant in ptāte diaboli et qñ moriebant oportebat q oēs irēt ad infernū. Volēs aūt deus qđ merita sctōrum hoium non perderentur inuenit remedium contra istud peccatum: ita qđ non ibant in infernum: et hoc fuit in oī lege. Que remedia fuerūt q̄nq̄ in lege nature. ¶ Primum remediū fuit oblatio: que incepit quidē ab abel z durauit vsq̄ ad diluuium. Geñ. iiij. vbi dicitur qđ abel obtulit deo de primogenitis gregis: z de onib⁹ eorum. ¶ Aym vero de fructib⁹ terre. ¶ Scōm remedium fuit sacrificiorum imolatio. Et hoc incepit a Noe z durauit vsq̄ ad abraam. Ge.xviij. ¶ Tertium fuit decimatio: z hoc incepit ab abraā: et melchisedech. Gene.xiiij. ¶ Quartum fuit circuncisio in lege scripta. Gene.xvij. circūcidet ex vobis omne masculinum. ¶ Quintum fuit baptismalis sacra regeneratio: z tūc incepit i lege gratie qñ xp̄s venit. Et sic ptz ratio quare fuit conueniens circūcidi. Sed hic duo quērunt dubia pulchra. ¶ Pulchrum est hoc dubiū. Quare mulieres nō circundebantur: sed viri? Rñdet Tho. in.iiij.di.j.q.ij.ar.ij. qr pctm originale descendit a patre in filios: z non a mre principaliter: qr pr̄ est cā efficiēs in ghatione: z mater materiā ministrat. circuncisio data est ꝫ originale pctm ad tollēdum culpā que est a viro. Et q̄uis transgressio a femina inceperit: tñ cā trāsfusionis pcti originalis nō fuit femina: qr si vir non peccasset originale trāsfusum nō fuisset. Jō apls. p vnū hominē ꝛc. Hec Tho.

¶ Scōm dubiū: quare magis in membro ghatiuo fiebat hec circūcisio q̄ alibi? Respondet Tho. in iiij.di.j.q.ij. arti.ij. Alexan. in.iiij. volu. sum. et Ric. in.iiij. in declaratione litere. Medicina datur z dari dz vbi est infirmitas. Facetia de medico grosso. Qui cuidam habenti in oculo festucam voluit medicus ad curationem dare in clystērium. Et ille. Magister non habeo malū inferius: sed in oculis. Erat grossus. Ad ꝓpositum. Debet circuncisio fieri in loco illo: quia per actum generationis contrahitur peccatum originale et hoc in loco illo. vñ debuit esse in illo loco medicina vbi maxime est infirmitas. In hui⁹ signū. Geñ. iij. Adam post pctm cum vidisset se nudū cōsuit folia fic⁹: qr ab illa parte rebellabat rōni. Ille. Et sic patet rō quare voluit circuncidi. ¶ Quarto rōne ꝛc, vt nobis exēplū circuncidendi daret spiritualiter hodie: vt ipse materialiter. Primo circuncidere oculos ne videāt vanitates. vnde Dauid. Auerte oculos meos ꝛc. O quot mala procedunt ex oculis Treñ.iij. Oculus meus depredat⁹ est animam meā. ¶ Secundo aures ne audiāt inhonesta. Legitur qđ serpens qñ audit incātatorem ponit aurem vnaz in terra: in alia caudā ne audeat incātatorē: sic hō ne audiat mala de proximo. Eccl. xvij. Sepi aures tuas spinis ꝛc. ¶ Tertio os nr̄m ne loquat malum de aliqua persona: aut dicamus v̄ba ihonesta: qr vt dr prouerbi. xviij. Lingua tertia multos cōmouit. z Dauid. Posui ori meo ꝛc. prouerb. xviij. Mors z vita in manu lingue. Apis nunq̄ descendit nisi super aliquos pulchros flores ad comedendū: sic p̄sona bona nō nisi ꝛc. ¶ Quarto gustus ne com-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

edamus vltra necessitatem ꝛc.p⁹ uerb.xxix. Qui delicate nutrit ser⁹ uum suū postea sentiet eum cōtu⁹ macem. Accipiter nunq̄ descēdit ad predam nisi quando famescit: ista ꝛ homo comedere nō debet ꝛc. ¶ Quinto tactus ne alienum tan gat. Deut.xxj. Radet cesariem: cir cuncidet vngues. In oib⁹ his sen⁹ sibus christus circuncisus est. Pri mo in oculis qꝛ fleuit quinquies. Primo in natiuitate. Sap̄.vij. Pri mam vocem similem omnib⁹ emi⁹ sit plorās. Secūdo hodie. Tertio super hierusalē. Quarto super la⁹ zarum. Quinto in cruce. Secūdo circuncisus est auribus. Joan.xix. Aue rex iudeorū: et dabant ei ala pas. Tertio in pedibus et mani⁹ bus. p̄s. Foderunt ꝛc. Quarto in gustu. p̄s. Potauerunt me aceto. Quinto in olfatu: qꝛ in caluarie lo co ꝛc. Et tu fac silr: patet primum. ¶ Scōm principale ꝛc. Postq̄ vi⁹ sum est de circūcisione. Nūc vero de nois ipositione: qꝛ conclusio est phi.iiij. Me.ꝛ instit. de nouationi⁹ bus. §. est et aliud. et.xij.q.j.c. cle⁹ ricus. de p̄bendis et dignitatib⁹. c. cū fm aplm. Nota imponunt a p⁹ prietatibus rerū ꝛ Tho.iij. par. q. xxxvij. art.ij. Quatuor modis no⁹ mē iponit vel a pre: sicut imponit nomē alicuius sctī: qꝛ in tali festo nat⁹ est: vel a cognatione sicut cū filio imponit nomen pris. Vel ali cui⁹ de cognatione ei⁹ vt ppinqui Jo. bap. qui nomen pris zacharie volebāt imponere. Vel ab euētu; vt sicut Joseph vocauit primoge⁹ nitū suū Manassem, Gene.xli. di. Oblitus ci me fecit deus omniū la borū meorū. Vel ex aliqua quali⁹ tate ei⁹ cui nomē imponit: vt dicit Gen̄.xxv. qđ Esau erat rufus tot⁹ de egressu matris sue. Un̄ vocatū est nomen eius Esau: qđ interpre⁹ tat rubeus. Nota autē q̄ iponunt aliquibus diuinitus semp significant aliqđ bonū gratuitū eis diui nitus datū: sicut Gen̄.xvij. Dictus fuit Abrae. Appellaberis Abrahā qꝛ patrē multarū gentium te ꝙsti⁹ tui. ꝛ Matt.xv. Dictū fuit Petro. Tu es Petrus: ꝛ super hanc petrā edificabo ecclesiam meam: qꝛ hoc nomen Jesus fuit nomē diuinum ideo ab angelo impositus fuit: qđ est tante excellentie qđ sup oia no mina tres in se habet cōditiones. Prima est nomen honoris et excel lentie.

Secunda est nomen amoris ꝛ be⁹ niuolentie.

Tertia est nomen valoris ꝛ omni⁹ potentie.

¶ Prima est ꝛc. Quod ostēdit apo stolus ad phil.ij. Dedit illi nomē qđ est sup omne nomē: vt in noie Jesu omne genu flectat: celestium terrestrium ꝛ infernorum. Si possi bile esset ire ad paradisum ꝛ quis clamaret. O Jesu: oēs se incurua⁹ rent. Sic dico de damnatis. Et q̄⁹ to magis nos in vita debem⁹ hoc nomē honorare. ab Urbano papa dant.xxx. dies indulgentie si quis caput inclinet ad hoc nomen. Et fm canones qñ hoc nomen in ec⁹ clesia nominat semp debet caput inclinari. Un̄ dauid. Laudabo no men dei ꝛ ma. eū in laude. Et p se o Gabriel: qꝛ vt dicit Act.iiij. Non est aliud nomen sub celo datum hominib⁹ in quo oporteat nos sal uos fieri. O nomē glīosum vñ pro cessit totius mundi cōuersio. Rñ det Ber̄n. de Jesu p̄dicato: merito dr Jesus. i. saluator qꝛ vt dr Mat. j. Ipse enim saluū faciet populu⁹ suum a peccatis eorū. Apli totum mundum cōuerterūt hoc noie: vt Paulus ꝛ Petrus romam ꝛc. Ubi dicit Tho. in. iiij. di. ij. qđ apli per

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

multū tpis baptizauerunt in forma Jesu venturi. Qđ factum fuit ex instinctu spiritussancti: vt hoc nomē in cordibus fidelium infigeret. vñ ptz prima. ¶ Scda cōditio ꝛc. Quid dicis O Jesu? Nomē tuū et memorabile tuum in desiderio est aie mee. et Ber. Hoc nomē Jesus est mel in ore: iubilus in corde. Exēplo patet de Jgnatio martyre qui in tormentis positus hoc nomen assidue personabat: a quo cū pagani quererēt: quare iceſſanter hoc nomen inuocaret? Rñdet q̄ i corde suo scriptū habebat qđ oblivioni tradere non valebat. ¶ Cum esset mortuꝰ inuenerūt cor in quo sculptū erat literis aureis Jesus. Pauli capite abscisso ꝛ a corpe separato tres saltꝰ fecit clamans ter Jesus: vbi tres fecit fontes: preterea in epłis suis q̄ngentis vicibus ipsum nomen iesus nominauit: ꝛ sic patet. ¶ Tertia conditio ꝛc. In virtute huius nois nihil nociuum sit homini. ad ro. x. q̄cūq̄ inuocauerit nomen dñi saluus erit. Recitat magr̄ hystoriarū q̄ virtute huius nois Dio. ad fidem est conuersus. Cum quidā cecus corā ppło ꝛ Dionysio athenis duceretur dixit Diony. Paulo si direris huic ceco in noie Jesu vide et videbit: ꝛ ego credā statim? Et paulꝰ rñdit. Sum cōtentus. et dio. scripsit hec verba dans paulo. Jn nomie iesu nati crucifixi mortui q̄resurrexit ꝛ ascendit in celū vide. Dixit ꝛ vidit et dio. cōuersus est ad fidem. Dreterea Act iiij. Quidā claudus ab vtero mr̄is vidēs Petrū introeuntē in tēplū petūt eleemosynaz. cui Petrus. Argentū ꝛ aurum ꝛc. surge in noie iesu: ꝛ ilico sanatus est. Dreterea Gre. in. iij. li. dial'. de illis q̄ vagās acceperūt ad p̄ceptū abbatis Jsaac. in. j. lib. de monacha ortulana q̄ serpēti precepit vt ortū custodiret ꝛc. Jnn. in. iij. li. de Sauino placētino qui pado precepit ne terras ecclie inuaderet: de sctō Vincētio nr̄o q̄ sup egros ꝛc. Sic ptz scdm. ¶ Tertio dī ꝛc. Hoc nomen iesus cōponit ex quinq̄ lr̄is. Sicut etiā nomē virginis: q̄ signāt q̄nq̄ bn̄ficia q̄ recepit genꝰ humanum per ipsum nomē gloriosum. ¶ Prima litera est J. id est ianua celorum: q̄ per ipsum regnū cel̄ acquirimus ꝛ in ip̄m ingredimur. Unde ipse dicit Joan. x. Ego sum ostium. Per me si quis introierit saluabitur. Exēplo ptz. Cū quidā esset assuetus q̄n dormitū ibat: et q̄n de lecto exibat dicere. Jesu nazarene rex iudeorū miserere mei. O bona oratio. ꝛ tria signa facere crucis: orauit deū vt daret ei hanc gratiā vt nō permitteret eū ex hac vita migrare sine cōtritione: cum subita morte preoccupatus esset: ꝛ demōes vellēt eū rapere: vir q̄dā clamare cepit. Non faciatis non faciatis. Dū quererēt q̄re? rñdit. Quia in deuotione habuit nomē iesu. vnde ptz. ¶ Scda lr̄a est. E. id est exēplar corruptorū: q̄ iesus fuit exēplar corruptorū. Dñ scis o ciuis q̄ q̄n scriptor hz libr̄ū corruptum oē q̄ scribit erit corruptum. ad ꝓpositū. Deꝰ dedit hoi a principio mūdi libr̄ū vnū qui debebat esse exēplū totius mūdi: ꝛ iste fuit pater noster Adā qui nos instruere debebat sicut pater filios. Sed malus scriptor. i. demon ip̄m falsificauit, s. hunc libr̄ū. Unde ois qui post eū venit fuit corruptus. vnde dauid. Corrupti sunt ꝛ abominabiles ꝛc. Et apostolus. Omnes peccauerūt. Videns aūt deus totum mundū corruptū misit nobis exēplum verissimuz: ad qđ possemus corrigere vitam nostrā: ꝛ hoc fuit

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Jesu nate:iesu cese:iesu crucifixe. O exẽplar ꝛc. Si es superbus respice:q̃ est humilis. Si auar⁹ respice:quia est largus ꝛc. ¶ Tertia litera est. S. i. scutum bellatorum. Homo in presenti vita est i bellis assiduis. Jn p̃s. lv. Multi bellantes aduersum me: sed deus misit scutum cum quo possum⁹ pugnare:scilicet iesum. De quo in p̃s. Jn nomine tuo spernemus insurgentes in nobis:cum hoc scuto ibant apostoli gaudentes a cõspectu cõcilij:q̃m digni erant pro nole Jesu cõtumeliam pati. Act. v. ¶ Quarta litera est. V. i. vita mortuorum per peccatum primi hominis duplicẽ mortẽ incurrimus:aie et corporis. ab hac duplici morte nos iesus dulcis liberauit. Primo a morte aie:q̃ p nobis mortuus est. Jo. x. Aiam meã pono p ouib⁹ meis. Cãta. in cantu mẽse. Scõo a morte corporis. Jo. xv. Ego suꝫ resurrectio ꝛ vita:q̃ credit in me etiã ꝛc. ¶ Quinta litera est. S. id est sanitas infirmoꝝ. Quando puer infirmatur grauiter:medic⁹ parat medicinam amaram: nec dat puero: q̃ eam non sumeret rõne amaritudinis:sꝫ dat nutrici:quia est fortis ad ipsam suscipiendã: ꝛ virtus medicine trãsit ad mãmillas ꝛeffi citur lac:et illud lac retinet ꝟtutẽ medicine:ꝛ puer suggendo vbera recipit ꝟtutẽ medicine:ꝛ sanatur. Ad ppositũ. Oẽs eram⁹ infirmi pecato. p̃s. Miserere mei dñe q̃m infirm⁹ sum. sꝫ medicinã pnie nõ poteram⁹ sufficere:q̃ amara:sed nutrix nr̃a. i. iesus xp̃s istã medicinã s. mortẽ p nobis sustinuit: ꝛ sãguinẽ p nob̃ fudit:qõ fecit sex vicib⁹.

Primo hodie.
Scõo in oratione in orto.
Tertio in flagellatione.
Quarto in coronatione.
Quinto in crucifixione.
Sexto in lanceatione.

¶ Esa. liij. Vere lãguores nostros ipse tulit: et dolores nostros ipse portauit. Exemplũ presbyteri qui cum iudea negotiũ habens parẽtes in ecclesia in sabbato sancto volẽtes ip̃m vituperare:presbyter nomẽ iesu implorauit:et oẽs sunt ceci effecti ꝛ muti:o Jesu ꝛc.

¶ In epiphania domini.

Vidimus stellam eius in oriente:et venimus adorare eũ. Matth. ij. Quam digna sit laude ꝛ cõmẽdãda ꝛ honorãda ꝛ triũphosa apud oculos mortales hodierna solẽnitas clare ostẽdit si oculo intellectuali inspicimus stupẽda ꝛ grandia miracula ꝛ excelsa ꝛ alta mysteria: q̃ sunt in ea cõsummata. Vbi ꝑm docto. tribus vocabilis decorat. Primo epiphania. Secundo theophania. Tertio bethphania. Prio epiphania ab epi qõ est supra:ꝛ phanos apparitio. Quia hodie. xiij. die stella apparuit magna que xp̃m natũ illis ostendit ꝛ manifestauit. Mat. ij. vidimus stellã eius in oriẽte. Scõo theophania a theos qõ est deus ꝛ phanos apparitio:quia hodie revolutis. xxx. annis fuit baptizat⁹ xp̃s a Joã. bap. in iordane in quo apparuit trinitas. Pater in voce. hic est filius meus dilectus. Mat. iij. Filius in carne. Spũssanctus in specie colũbe. Tertio bethphania: a beth qõ est domus et phanos apparitio:q̃ revolutis. xxx. et vno anno ad nuptias fuit inuitatus. Jo. ij. vbi aquã mutauit in vinum. de q̃b⁹ miraculis vꝫ his tribus dixit maxim⁹i sermõe hodierno. Hodie saluator celestib⁹ osten

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

us indicus a Chaldeis est adora tus. Hodie christ⁹ beati ioānis mi nisterio fluenta Jordanis benedi ctione ppriū baptismatis cōsecra uit. Hodie inuitat⁹ ad nuptias di uinitatis sue potētiā manifestans aquā mutauit in vinū: aquas q̄s sanctificauit in baptismo: nobili tauit in nuptijs. Tria quidez hec mysteria vnius diei per mundum dignatio trinitatis impleuit. alle. De istis trib⁹ miraculis canit ec clesia in hymno. Ibant magi quā viderāt ꝛc. De scō. Lauacra pu ri surgitis ꝛc. De tertio. Nouum genus potentie ꝛc. Et q̄ hodie de primo miraculo festuz agimus. s. de stella: assumpsi verba. Uidim⁹ ꝛc. De celebritate hodierna tria denotissima mysteria occurrunt contemplanda.

Primum dr manifestationis.
Secundum dr inuestigationis.
Tertiū dicitur adorationis.

¶ Primū dr ꝛc. Dubiū queritur. vtrū xpi natiuitas sit conueniēter manifestata? Circa h̄ due sūt opi niones. Una qd nō: alia q̄ sic. Pri ma q̄ nō: quia fuit occulta cuz de buit esse manifesta: ratio est ista. Deus pl⁹ inclinat ad miam q̄ ad iustitiā. de pe. di j. Qr diuinitatis natura. i. c. multiplex. 2. C. de nup. l. imperialis. Jaco. ij. supereraltat aūt mia iudiciū. Ad ppositū nr̄m duo fuerūt aduētus in mūdo. Pri mo aduētus misericordie. s. incar nationis. Scdo aduētus iustitie: scz iudicij vl̄is. Aduentus iustitie oibus erit manifestus. p̄s. Deus noster manifeste veniet. igitur de buit esse manifestus aduētus mi sericordie. s. incarnationis: sed nō fuit: igitur ꝛc. ¶ Scda opi. dicit eē congrue factum: vt. s. esset occult⁹ 2 secretus: 2 hoc fm Tho. iij. par. q. xxxvj. arti. j. duplici ratione.

Primo ratione curationis.
Secundo rōne perditionis.

¶ Primo ꝛc. Cum em̄ Adam pec casset: intellexit demon diuinū ver bum esse incarnādum p humano gn̄e: et se expoliandū de lymbo. et hoc q̄dē sciuit p scripturas: sed tn̄ ignorabat tp̄s. Uidēs aūt āgelos canēres: pastores adorātes: boues 2 alia venerātes: ipsum aggres sus est in deserto ip̄m tēptans. Pri mo de gula. Si fili⁹ dei es. Scdo de vana gloria. Si fili⁹ dei es: mit te te deorsum. Tertio de auaritia. Si cadēs adorueris me. Cui re spōdit xp̄s. Uade sathana. Nō tē tabis dominū ꝛc. Preterea vt dicit Tho. in. iij. di. xx. Demon non no uerat diuinitatem xp̄i: sed confite batur suspicādo. Un̄ ip̄z tentauit in cruce volens experiri an esset messias. vn̄ Jo. xiij. De seipso lo quitur di. Uenit enim princeps ꝛc. 2 vt dicit Chrys. demones nūq̄ ha buerunt de aduētu xp̄i firmā no titiā: sed quasdā cōiecturas. Jam cōclude rōnem. Si ergo xp̄i natis uitas fuisset oibus manifesta: per p̄ns 2 demoni fuisset nota: 2 sic fuis set impedita redēptio nr̄a p ipsuz demonem. vn̄ nō debuit oibus ꝛc.

¶ Scdo rōne ꝛc. Cōclusio é Tho. iij. pte. q. xxxvj. ar. j. q̄ de⁹ pūssim⁹ nō debebat impedire illud per qd genus humanū debebat liberari: debebat aūt liberari per sanguiné 2 passionē xp̄i: qvt dicit Hiero. in epla quadā. Sanguis xp̄i fuit cla uis paradisi. Et ideo si fuisset iu deis natiuitas xp̄i manifestata: im pedita fuisset redēptio nr̄a que fa cta est p xp̄m. Qr iudei nō posuis sent manus suas in xp̄m. vn̄ epls j. Cor. ij. Si cognouissent nūq̄ do minum glorie crucifixissent. 2 Act. iij. Scio fratres q̄ p ignorātiā hoc feciſtis. Super quo dicit Hico. de

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Ly.q̄ in ppō iudeoꝝ aliqui erāt minores: vt rustici ꝛ vulgares nō intelligentes scripturas. Isti non cognouerūt christū nec quo ad diuinitatē: nec quo ad humanitatē: quia licet agnouerunt ipsum esse verū hominē: non tamē esse xp̄m a deo missum. Tales iurta apostolum si cognouissent nūq̄ dn̄m glorie crucifixissent. Maiores autem agnouerūt ip̄m esse verū pphetā a deo p̄missum: nō tn̄ agnouerunt ip̄m esse deū. ꝛ p̄m hoc loquit̄ autoritas ap̄li. si cognouissent ꝛc. q. d. Hunc̄ agnouerunt eius dignitatem: sed tn̄ nō excusantur: quia viderūt plura signa demonstrātia ip̄m esse deū: vt cecos illuminare ꝛc. Que ola dabāt intelligi ipsum esse messiam: ꝛ verū deū ac creatorez. Ad ppositū. Debuit ergo paucis ꝛ non omnibus natiuitas xp̄i manifestari: precipue istis magis: de q̄bus aliq̄ videam⁹. Nato xp̄o in Bethleē regnāte Herode in iudea eadem hora apparuit stella magis sup montē victorialē. In q̄ tres magi adorabāt. Fuit em̄ prophetatū per quēdā astrologū noie Balaā de hac stella Nume. xxiiij. Qui in morte posit⁹ dixit discipulis suis. Orietur stella ex Jacob. ſ. de terra p̄missionis: ꝛ cōsurget vir ga de israel. Sto. de israel. ſ. hierusalem exiet messias. Discipuli autem istius Balaā post eius mortē ordinauerūt. rij. horas q̄ oī anno ex eis tres deberēt obseruare stellam hāc: ꝛ steterūt sup montez victorialē p̄ tres dies ꝛ noctes: vnde orabāt. O deus celi qn̄ veniet ista stella. In nocte aūt qua natus est apparuit eis q̄ erāt tunc in monte illo. Nz nota: q̄d de ista stella tres sunt opi. vt ponit Tho. iij. parte. q. vbi. ꝑ ¶ Prima q̄d ista stella fuit spūssanctus q̄ sicut appuit pastoribus in specie angeli: ita istis magis in specie stelle. ¶ Scda opi. q̄ fuit xp̄s q̄ appuit eis i forma pueri: ꝛ allocut⁹ est eos dicēs. Jte cito in ptib⁹ iudee: ꝛ inuenietis messiā nostrū. ¶ Tertia opi. est: ꝛ ista est verior q̄d fuit de nouo creata q̄ officio pacto redacta ē in p̄iacētē materiā: q̄ ab alijs differebat i sexpt ponit Tho. iij. parte. q. vbi. ꝑ. et Hico. de Ly. in cuāge. hodierno.

Primo in natura.
Secundo in situ.
Tertio in fulgore.
Quarto in motu.
Quinto in manifestatione.
Sexto in magnitudine.

¶ Primo in natura: q̄ alie stelle semper manent fixe in firmamento suo: nec desinunt ꝛ aut deficiūt: quia sunt incorruptibiles. Hec autē officio suo pacto redacta est in p̄iacētē materiā. ¶ Scdo in situ. Alie stelle sunt posite in firmamēto. Hec autem non: sed pendebat in meditullio aeris proxima terre: q̄ per eā venerūt ad locū destinatum. ¶ Tertio in fulgore: q̄ erat ceteris splēdidior: q̄ non soluz in nocte: sed etiaz in die splendebat: q̄d erat contra naturam stelle: et hoc propter p̄sentiam solis: sed solum in nocte propter absentiaz. ¶ Quarto in motu: quia alie mouentur motu circulari de oriente in occidentem: et de occidente in orientem. Hec autē motu progressiuo recedebat a septētriōe: ꝛ ferebatur ad meridiem: scilicet versus hierusalē: que est in medio terre. ¶ Quinto in manifestatiōe: quia quādoq̄ se mānifestabat: quādoq̄ se occultabat. Unde hierusalem ingressi: se occultauit. Alie autem se habent eodem modo in apparitione. ¶ Sexto in magnitudine: quia hec erat parua. Alie sunt

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

maiores tota terra: vt dicit Origenes super illud Matthe.xxiiij. stelle cadet de celo. vnde si fuisset vna de celestibus totam terram coperuisset: vnde fuit de nouo creata et peracto officio ꝛc. Videntes autē stellam se preparauerūt cū magno gaudio ad ipsum videndū: et cōsiliū fecerūt adinuicē dicentes. Iste est rex. Iste est deus. Iste est homo: qui est rex: portemus ei aurū qui deꝰ est: portemus ei thus: quia est homo: portemꝰ ei myrrhā quo mortui vnguntur: in signū quod est mortalis ꝛ mori dꝫ ꝓ omniū salute. Et q̄uis scripture nihil dicāt: tamē pie credendum est q̄ sicut diuersa obtulerūt munera q̄ etiam essent induti diuersis indumētis. vnꝰ erat indutꝰ auro: aliꝰ de purpura: aliꝰ de scarlato. sic bñ induti: posuerunt se in via ꝛ ducebant a stella: sicut hō ducit ab alio. Uñ in.xij. diebus perduxit eos in hierusalē. ¶ Sed q̄rit anima chara quō fuit possibile in tā paruo tpe: respondeo q̄ erant sup dromedarios q̄ tñ equitāt vno die ꝛc. Juxta illud dromedariū madiā et effa. Ingressi hierusalem amiserūt stellam. Sed quare hoc? Rñdet Tho. iij. par. q. xxxvj. arti. viij. qd triplici rōne. ¶ Prima quia querētes auxilium humanum a scribis amiserunt diuinuꝫ. Scda ratio: vt inde cogerentur ciuitatem ingredi: et iudei videntes gentiles a longe venire: inexcusabiles redderentur: quem illi de prope non adorabāt. vnde bene conqueritur dominus. Esaie. vj. in epistola hodierna. surge illuminare hierusalez quia venit lumen tuum. surge a peccatis inuidie: auaritie: odiū: quia venit lumē tuum. Tum quidem: qꝛ de iudeis natꝰ est: nata est maria nati prophete: nati patriarche: et gloria dñi super te orta est: et ambulabunt gentes in lumine tuo: ꝛ re. in splē. ortꝰ tui. Leua in circuitu oculos tuos ꝛ vide. Omnes isti cōgregati venerūt tibi. Argumentum fortissimum cōtra iudeos qd natus est messias: sed dum cogito in mente mea vñ est qd tam cecī erant: vt ipm non adorarent cum alijs qui in domo habebant? Respondet qd tūc erat sicut nūc. Nō ne ipm habemus in altari inuisibile: immortale: tñ non adoramus fide. O ignorantia supina. O ignorātia crassa. Dormit christianꝰ cū iudeo. ¶ Secūdum dicit ꝛc. postꝫ fuerunt in ciuitate hierusalem cōmota est vniuersa ciuitas: inqt euangelista. gloss. Uniuersa ciuitas. i. regi adherentes. Uel sic vniuersa ciuitas: pars ꝓ toto. i. pars ciuitatis. audito qd tres erāt magi qui veniebāt cū maximo comitatu: ꝛ querebant vbi est qui natꝰ est rex iudeorū? fm Chryso. Maxima fuit magorum deuotio: q̄ ipm nōdum viderant: ꝛ tñ pro eo mori parati erāt: q̄ regē nouū cōfitebant quasi nō timētes herodem. Herodes aūt hoc audiēs turbatꝰ est valde: fꝫ quare turbatꝰ est valde? rñ. qd triplici rōne. ¶ Pria ne iudei natum regem tanꝯ suum reciperent: ꝛ ipm tanꝯ alienigenam expellerent. ¶ Secunda ne a romanis posset calumniari si aliquis rex nouus vocaretur: quem imperator romanus. nō cōstituisset. Addit Augu. in sermone hodierno de diabolo. Turbatus est cum herode diabolus di. Quis est iste q̄ me nesciēte ingressus est mūdū? Huic nato celum radio stelle arridet: quā nouitatē nō intelligo. quo me cōuertā? Fortiorem sentio. Puto illum in regno meo velle regnare. Ne forte deꝰ sit iste quem nul-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

lum pōt maculare delictum. Ille. vñ eos vocauit clā ꝛ cām quesiuit itineris q̄d. ſ. quererent. Cui dicūt Regē iudeorū q̄rimus. vidim⁹ ſtellā ꝛc. Qui congregauit oēs ſapientes ꝛ doctores legis: ⁊ queſiuit de loco iſti⁹. De ſapientibus ūr deut. xxiij. Ad verbū ſapientū ſacerdotum dependet omne negotiū: qui erant. xxiiij. vt hic ūr. ꝛ certificauerunt ipſum de loco per prophetā Michēā. vj. c. ⁊ tu bethleem terra iuda paruula es in milib⁹ iuda. Ex te exiet dux qui regat populuz meū iſrael: ſcilz verbo ꝛ exemplo: q̄ in li. de pomo et morte. Docentes alios mētiri nō debent. Herodes aūt triſtitiā ſuā ſimulans dixit eis. Ite et interrogate diligēter de puero: et cum inueneritis renūciate mihi vt ⁊ ego veniens adorē eum. O ribalde quare occidere q̄ris? ſuper quo Greg. Adorare velle ſe ſimulat: vt hunc ſi inuenire poſſet extinguat. Ideo eccleſia canit. Hoſtis herodes impie ꝛc. Cū audiſſent regem abierunt: et vt oū fuerunt ad portam ciuitatis hieruſalē in egreſſu eis apparuit ſtella. O quis poſſet cogitare gaudiū q̄ habuerunt. vñ euangeliſta. videntes ſtellam magi gauiſi ſunt gaudio magno valde. ſuper quo Fulgenti⁹ ſermone hodierno. ille gaudet gaudio magno valde qui de deo gaudet qui eſt verum gaudiū. Ille. ſup quo Chryſ. ſup Mat. quatuor ſunt genera pſonarum q̄ gaudēt: ſed nō gaudio magno valde. Quidā in pulchritudine corpa lint vt mulieres pagane: polixena: cleopatra: lucretia: caſſandra: thamira: herſilia ꝛc. que in belleris et hutuſmōi. Si vis pone quare pl⁹ ſe ornāt q̄ viri. Cōtra eas ẽ ſta xl. vox dicentis. Clama. Quid clamabo: omnis caro fenum: ⁊ oia gl'ia ei⁹ quaſi flos agri. Petrar. v. triū pho temporis. hic humana ſpes ⁊ delitie: hic miſeri homines caput attollunt: et nemo ſcit quando viuat aut obeat. Quidā in diuitijs gaudent: ſed non gaudio magno valde: q̄ poſt hanc vitam nihil reſtat de bonis huius ſeculi. vnde Dauid. Dormierūt ſomnū ſuum ꝛc. Job. xiiij. Hoc ſolum mihi ꝛc. Jn. vj. poli. Teſte pho in bonis exterioribus nō poteſt eſſe felicitas: quidā gaudēt in fama ſed nō gaudio magno valde: q̄ vt di. Sene. Dis fortūe felicitas inſtabilis eſt. ⁊ Boe. iij. de cōſo. Nemo eſt tam cōpoſite felicitatis: vt non aliquis ex yte cū ſua fortuna riſeř. o quot honorati deuenerunt ad maximā miſeriā. Hia hui⁹ mūdi eſt ludus pile. Quidā gaudent in vite prolixitate ſed non magno valde. o pater mi mō mihi de⁹ vitā dederit diā faciāq̄. O pauper ſcire debes: q̄ mortalis es: et vitam ignoras. Eccl. v. Neſcit hō finem ſuū. o ꝛc. Quidaz gaudent gaudio magno valde: q̄ in deo gaudēt: vt hi magi qui ſpē ſuā ꝛc. Videntes inquit ſtellaz gauiſi ſunt gaudio magno valde. Sed nota q̄ viderunt quintuplicem ſtellam.

Primo materialem.
Secundo ſpiritualem.
Tertio intellectualem.
Quarto rationalem.
Quinto ſuperſubſtantialem.

¶ Primo materialē q̄ eos conduxit. Scdo ſpūalem. i. fidē quā habuere de chriſto qua venerunt ꝛc. Tertio intellectualē. i. angelum qui eis apparuit in ſomnis ne ad herodē redirēt: ſed per aliam viā ꝛc. Quarto rationalem. ſ. mariam de qua ſtella eccl'ia dicit. Aue maris ſtella. Quinto ſuperſubſtātialem. i. chriſtū. Propter vitionē pri-

me et

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

me ꝛ ſcde ꝛ tertie ſtelle:gauiſi ſunt gaudio. Propter viſionem quarte ſtelle gaudio magno. O q̄ grandis letitia eis fuit videre Mariam ſole ſplendidiorem. Dionyſi. dixit. Si de tuo filio nō eſſet mihi reuelatum facile credere non eſſe aliū deū p̄ter te. Propter viſionem q̄rte ſtelle: gauiſi ſunt gaudio magno valde. Clama hic vere valde. Ad propoſitū redeamus: cū eſſent extra hieruſalem:ecce ſtella antecedebat eos vſq; ad locuꝫ vbi erat puer:et quando fuerūt ꝑpe bethleem:veniunt principes illius ciuitatis obuiam eis dicētes. Quid q̄ritis? Qui dixerūt:meſſiā chriſtuꝫ. Vidimus em̄ ſtellam in oriēte ꝛc. et illi. Alium non habemus. Mentiebantur in caput:quia erat illorum meſſias :et eis per ſcripturas prophetarū ꝑmiſſus. Tandem deuenerūt ad locum vbi erat puer. vbi di. Raban⁹ virgo adhuc erat in loco vbi puerum pepererat: et ibi non erat Joſeph. ne pater carnalis putaretur:virgo maria ſentiens perſonarū multitudinē ſumme timuit et puerum abſcōdit in preſepio. Fulgor ſtelle irradiabat ſup locū tugurij. videntes aūt magi ſitum ſtelle mirati ſunt cum ibi non eſſet aliquod palatium ꝛ mutuo ſe aſpiciebant dicentes: quid eſt? ſtella non mouetur. O magi deuoti palatiū queritis et aulam regiā pauper eſt nō querit iſta. Et vt dicit Maxim⁹ in ſer. hodierno. Stella emittebat nouos radios clariores. q̄ſi dicēs regibus. Et hic eſt rex quē queritis: ꝛ de dromedarijs deſcenderunt accedentes ad locū. Bona vita. Maria tota verecunda acceſſit di. Quid queritis? regem natum iudeorū querimus ſpiritusſanctus intimauit Marie de meſſia: ꝛ de aduētu magorum, O maria noli timere. Virgo maria oſtendit eis puerum narranō qūo de ſpirituſancto erat conceptus: ꝛ qūo angeli ꝛc. ꝛ qūo paſtores ꝛc. qūo circunciſus. viij. die: et qūo Jeſus vocatus. ecce quomodo venerunt ad ipſum ꝛc. quomodo adorauerūt. Videamus tertiū. ¶ Tertiū dicitur ꝛc. Magi adorauerunt chriſtum quatuor modis ſcōm doctores.

Primo per vocalem cōfeſſionem.
Secūdo p cordialē deuotionē.
Tertio per corporis hūiliationē
Quarto per realē oblationem.

¶ Primo p vocalē ꝛc. in hoc vt dixerūt. Vbi eſt q̄ nat⁹ eſt rex iudeorū. in quib⁹ verbis ꝓfeſſi ſunt humanitatē ꝛ diuinitatē. Prio hūanitatē cū dicūt vbi eſt q̄ natus eſt. Naſci enim ꝓpaliter ꝑtinet ad hominem. Scdo diuinitatez cum dicunt. Venimus adorare eum: que conuenit ſoli deo: ꝛ chriſto homini: ſcilicet adoratio latrie. Nota vt dicit Tho. in. iij. diſ. ix. arti. ij. triplex eſt adoratio.

Prima latrie.
Secunda dulie.
Tertia hyperdulie.

¶ Prima fuit magoꝝ: q̄ latriā ei exhibuere. Scdo per cordialē ꝛc. q̄ eo inuēto in terrā ſe proſtrauerūt ip̄m adorātes di. o dñe Jeſu q̄ pro noſtra ſalute veniſti in hūc mūdum ꝛc. vnde oſculabantur ei⁹ pedes ꝛ caput ꝛ totū corp⁹. ſup quo exclamat Bernar. Quid facitis. O magi: quid facitis quid auruꝫ aſfertis? Ergo rex eſt ipſe: vbi aula regia vbi thronus aure⁹ vbi curie regalis frequentia. Illi facti ſunt inſipiētes vt fierent ſapiētes. ille. ¶ Tertio per corporis ꝛc. qua pro uoluti in terrā adorauerunt ip̄m: qđ fecerūt duplici rōne quibus inducit ois hō. Homo em̄ cōponitur

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ex anima et corpore:quo ad aiam deū adoramus mente:quo ad cor pus adoramus toto corpe.de istis duobus modis dicit Joā. iij. Ue nit hora.s.tempore legis gratie:in qua veri adoratores adorabūt pa trem in spiritu sancto:quo ad ani mam:et veritate quo ad corpus. Quarto per realem oblationē: qr di.euāgelista.Intrantes domum inuenerūt puerū cum Maria ma tre eius:qui puer credi potest qō applauserit illis senibus:et quod mater acceperit manū filij faciēs dari eis benedictionem: et qō illi oscularenť per oia mēbra filium: e qō mille regratiamēta darēt ma tri. Chryso.sup verbo inuenerūt di. Inuenerūt virginē nō diademate coronatā:aut in lecto aureo recū bentem:sed vir tunicā vnā habēn tem. Nō ad ornatum corporis:sed ad tegumentum nuditatis,qualē habere poterat vxor carpētarij pe gre constituta . Ille.obtulerunt ei munera:aurum:thus:et myrrhā: quia vt dicit Remigius sic erat cō suetudo antiquorum vt nullus ad regem ingrederetur vacuus.Au rum primo quia erat rex. Apoc.j. Rex regū ꝛc. Secundo thus:quia erat deus.Tertio myrrham:quia erat mortalis . peracto obsequio fuerunt edocti in somnis per an gelum:et per aliam viam reuersi sunt in regionem suam : quia ad mare descenderunt: ꝛ per nauem transfretantes in tharsis abierūt: propter qō herodes iratus postea naues tharsensiū incendit fm qō prophetatum fuerat per Dauid ps.xvij. In spiritu vehementi con teres naues tharsis.ꝛ vt di. Chry so.Dum Tho.apls deuenisset ad regionem illam magorum eos ba ptizauit: et facti sunt adiutores christiane fidei ; et pro christo fue runt martyrizati.Horum corpora integra deportata fuerūt per san ctum Eustochium in ecclesiam q̄ nunc est predicatorum vbi fuerūt per multum temporis. Ubi nunc est cameracorū apud mediolanē ses.Sanctus autem Eustochius dum horum corpora duceret cum duabus vachetis:in nocte lupus vnam rapuit.Sanctus dei prece pit lupo vt se poneret sub iugo ad currum:quod et factum est . Post multum vero temporis Federic⁹ barbarossa detulit ea coloniam in cōuentu predicatorum. Uidimus ergo stellam eius in oriente.

¶In purificatione virginis Ma rie. Festum est de matre ꝛ filio.

Uscepimus deus miam tuā i medio templi tui i ps. Sapida aurea ꝛ cele branda sua est illa vni uersel scholel theologātiū qō regi na celoꝝ:aduocata pctōꝝ impa trix āgeloꝝ:stella pennis grādis maris:solidū scutū afflictaꝝ men tiū. Maria virgo cū fuerit electa ab eterno in matrē illius veri dei.illi merito fuit cōicatū priuilegiū sup oēs creaturas plenitudinis ꝛ abū dātie oim gratiarū. Maria mater gre:canit sancta ecclesia scdz sen tentiā Tho.in postilla super Joā. ꝛ Alb.quadruplex est gratia. Prima effluēs q̄ est in solo deo. Scda sufficiēs que est in sanctis. Tertia abūdās q̄ fuit in apl̄is. ¶Quarta excellēs q̄ est in maria per quā toti mundo debitricem se fecit. Uñ Ber.sup Cant.sermone lxxxviij. Maria omnib⁹ oia facta est: sapientibus et insipientibus copiosissima charitate debitricem

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

se fecit:oibus pnie signū aperuit: vt de plenitudine eius accipiant vniuersi.Captiuus redéptionem: tristis cōsolationem:infirmus sanitatem:iustus gram: angelus letitiam : filius dei humane carnis substātiā.Ille. vulgarizatto super verbo Bern. Non possum lachrymas cōtinere:inquit Ber.ex diuino amore charitatis dum cogito immensam charitatem ipsius regine que omnib⁹ debitricem se fecit:gaudeat dulciter peccator: qr per mariā remissionē peccatorum obtinuit:gaudeat iustus:quia per mariam gram pmeruit:gaudeat captiu⁹ : qr p ipsam liberat a vinculo pcti:Gaudeat angel⁹ : qr per eam sedes vacue reparātur : gaudeat filius dei:qr p eā carnē de ea assumpsit. Et quē celi capere non poterāt ei⁹ gremiū cōtinuit: vnde pro sui humilitate r legis obseruatione hodie obtulit filium in templo cum muneribus. Quod ecclesia festiua r letabunda congratulat spōso suo di.Suscepim⁹ deus. in quib⁹ ꝥbis:de hodierna solēnitate loqmur:de q̄ tria videbimus.

Primū dicitur purificationis.
Secūdum dicitur oblationis.
Tertium dicit declarationis.

¶ Primū rc.pcepit de⁹ Leuit.xij. q mulier q̄ suscepto semine filiuz peperisset immūda esset.vij.dieb⁹ a cōsortio hoim:r.xxxiij. ab ingressu templi . Completis.xl. diebus templum intrabat:r puerum cuz munerib⁹ offerebat:agnū si diues par turturū aut pullos colūbarū: si pauper:r hoc mō se purificabat ab illa irregularitate ptracta per partū.q̄rit mō dubiū : vtrū virgo debuit hodie templū ingredi cum filio:r facere hāc purificationem? Vere o maria videt q non:qr filiū nō peperisti de semine; sed mystico spiramine.in circūcisione purgabatur puer ab originali : quod a parentibus cōtraxerat.In purificatiōe purgabat mater a penis quia i libidine cōcepisset : sz nihil horum in christo r in matre : igit incongruū videtur purificari hodie.Alia opinio dicit q sic:vt legē seruaret:licet non teneretur. Respōdeo fm Tho.iij.parte.q.xxxvij. ar.iij. Bernar.sermone hodierno qō triplici ratione.

Primo ratione humiliationis.
Secūdo ratione occultationis.
Tertio rōne exemplificationis.

¶ Prio rc.Una est maxima theologorū:q oēs gre que sunt in maria originem habuerūt a xpo : qui est fons oim gratiarum. Unde debuit conformari humilitati filij q̄ humilibus dat gratiā:vt dicit Ja. v.Christus iesus ex hūilitate coidialicia onera legis portare voluit quib⁹ non tenebat:in sua natiuitate habuit se vt pauper.Qui nat⁹ est in presepio:r in vilib⁹ pannis in nocte media dū esset frigus ad Phi.j. Exinaniuit semetipsum formā serui accipiēs. De iuisibili immortali:infinito visibilis:mortalis finit⁹ est fact⁹.O immēsa hūilitas:o miraculū miraculorū. o bonitas scta. In circūcisione habuit se vt peccator:qr circuncidi voluit cū esset illa in remediū pcti originalis.Cui nō tenebat cū esset de spiritu scto ꝛcept⁹.j. Pet.ij.q̄ peccatū nō fecit.r Jo.viij. Quis ex vobis arguet me de pctō? Nō de peccato oris:cordis:opis. Preterea et baptizari voluit ex humilitate cui nō tenebat.Un Joā.bap.tremens di.Ego a te debeo baptizari: et tu ve.ad me. Cui xpus.Sine modo. Sic eī decet implere omnē iustitiam.Super quo Amb.Hec est iustitia:vt qd alterum facere velles

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

prius ipse incipias. Hodie autez se habuit vt pauper in eo q̄ pauperū oblationē obtulit: vt p̄ctōr et seruus in eo qđ sacrificia q̄ erant in expiatione p̄cti p̄ se offerri voluit. Uñ hoc o chare dñe? Clama ex hūilitate. vñ Aug. Erubescat hō esse superbus: qr humilis factus est deus. Ad propositum. Sicut ista facere voluit quibus nō tenebat sed ex humilitate. Per eādem rationē voluit z matrē purificari licet non teneretur. Unde Bernardus in sermōe hodierno. vere beata virgo non habes causam nec tibi opus est purificatione sicut nec filio tuo circūcisiōe. Esto inter mulieres quasi vna illarū: nam filius tuus sic est in medio puerorū: ideo Moyses dans preceptum de purificatione ex diuina ordinatione dixit. Mulier si suscepto semine. Posuit hanc conditionez sic dans intelligi q̄ mulier aliquādo esset paritura masculum non suscepto semine. Ex quo doc. dicunt q̄ Moyses fuit ita locutus ad excipiendā matrem dei ab immūditia. z Ber. in sermōe hodierno. Timuit moyses in matrē domini blasphemiā irrogare. Unde Jaco. in mariali. Mulier in suo matrimonio cupit quatuor ex superbia: que virgo respuit ex humilitate. ¶ Primo virū iuuenez. Maria senē. ¶ Secūdo virum pulchrum z diuitē: maria autem despectuz z pauperem. ¶ Tertio pulchrā domuz: maria tuguriū. ¶ Quarto zelū z quietē in partu z post. Maria autē hodie nō est otiosa. p̄perat ad tēplū cuz oblationib⁹ solicita de legis obseruatione. o marie humilitatez. ¶ Scđo rōne ꝛc. vt occultaret esse mater dei diabolo. hz Aug. sup Gen. ad lr̄am q̄ post p̄cip̄m ade lucifer sciuit verbū dei incarnandū sed ignorabit t̄p̄s z horā. Videns nocte natiuitatis sue: angelos canere Gloria in altissimis ꝛc. Pastores ipsum adorare. Magos de lōge venientes cum muneribus vocem celitus audiēs. Hic est filius meus dilectus. In deserto ipsum aggressus est tribus iacalis experiri volēs an esset messias. Sz talimodo rñdit demoni: qđ p̄pter hoc ignorabat an ille esset. Et vt dicit Tho. iiij. di. xxx. Demon cognitione clara nunq̄ sciuit an esset messias. ¶ Quānis fiat mētio ab euāgelistis q̄ demones cognouerunt ip̄m esse x̄p̄m: vt dr Mat. iiij. z Lu. iiij. qđ intelligit quo ad ꝓiecturas nunq̄ tñ sciuit nisi in crucē. Unde de seipso x̄p̄s Jo. xiiij. Uenit enim princeps mundi huius: z in me nō habet quicq̄. Ad propositum. Si virgo hodie ad tēplū nō iuisset cū filio z oblationibus: in mētem demonis venisset suspicio quod vereēt mater dei: ex q̄ legi nō subiiciebatur: z per ꝓns impedisset ei⁹ passionem aliquo modo. vñ Tho. in iiij. dist. xxx. ar. j. Demon impiebatur diuina virtute ab inuestigatione beate marie. vbi z Alber. super Missus est. Demon nunq̄ agnouit virginem esse matrez dei ante filij passionem. Et dum vixit miracula nō fecit aperte ne ip̄e demon agnosceret eam: z per ꝓns impediret passionem filij sui. vnde patet scđa rō. ¶ Tertio ratione ꝛc. In exēplum nostre purificationis ꝑm Alber. sup Lucā. Hodie in verbo dies purgatiōis marie: triplex est purgatio. Una vulgaris: que p̄hibetur a iure canonico. ij. q. iij. p totum. z extra de purgatione vulgari. Cū quis est suspect⁹ de aliquo crimīe: vt homicidij: furti: z hmōi: z vult purgare suā innocentiā per aliqđ experimentū p modū suspi-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

cloſum vt offerẽdo ſe bibere aquã bulientẽ:ingredi ignẽ ſine leſione quod eſt peccatum. Et cõtra illud Mat.iiij. Non tẽtabis dñm deum tuum. Exemplũ imperatoris henrici q̃ vxorẽ hñs ſuſpectã de adulterio cũ quodã milite voluit hanc purgationem facere:ita vt nudis pedib⁹ ſuper ignitos carbones incederet. Uñ in morte anxiatus punitus eſt. ¶ Scõa purgatio ỹr legalis:vt cũ quis grauatur iniuſte de aliquo crimĩe poteſt purgari p aliqđ iuramẽtum vt ſe purget: vt ptz.ij.q.iij.in gloſ.ad hãc tenebãtur mulieres per legẽ que purgabãtur in tẽplo in capite.xl. dieruz offerendo ſacrificia alialiũ. Et per illa dicebãtur purgari ſcilz ab illa irregularitate contracta in partu qz phibebantur vt immũde ad tẽplũ accedere. Hãc maria fecit hodie. ¶ Tertia ỹr ſpũalis q̃ eſt neceſſaria. Jaco.iiij. Emundate manus peccatores: et purificate corda. Clama. O ſenẽſes purgate poẽs ſenſus in exẽplũ marie. ¶ Primo viſuz.ps. Auerte oculos tuos ne videant vanitatẽ. Trenoz.iiij. Oculus me⁹ depredatus eſt aiaz meã. Quintilianus orator. Oculi noſtri ſũt tota luxuria nra. Secũdo auditũ. Eccls. xxviij. Sepi aures tuas ſpinis et facito feras auribus tuis. O ſocie. ¶ Tertio lingũa purifica. prouer. xviij. Mors et vita in manibus lingue. ¶ Quarto man⁹ ne aliena rapiãt. Augu. Non dimittit pctm̃ niſi reſtituat ablatum. Et ſic per oĩes ſenſus hanc purificationem virgo fecit. Pura in oculis. ps. Oculi mei ſemper ad dñz pura in auditu. Lu.x. Audiebat verbum illius. pura in manibus. qz prouer. vi. Panẽ otioſa nõ comedit. iõ ſpũſanct⁹. Can. iiij. tota pulchra es amica mea. ſ. in oĩbus membris. et Luce.ij. dñs tecũ. Tecũ in oculis. Tecũ in manibus. Tecum in ore. Dñs tecuz. Uñ apoc. xij. Signum magnũ apparuit in celo. q̃d o Joãnes? Mulier amicta ſole: et luna ſub pedibus eius: et in capite eius corona ſtellaruz duodecim. Uñ quidã. O maria diana ſtella ꝛc. Et petrarcha. O ſole pulchrior: et luna plena. Dei mater alma. O maris ſtella. o formoſa: licet fuſca ſis. Unde ptz primum. ¶ Secũdum dicitur ꝛc. Maria obtulit par turturũ q̃a paupercula. Diues autẽ agnum offerebat. Queritur dubiũ. Utruz conuenienter ſacrificia debuerũt offerri domino deo prout lex precipiebat? Tho. j.ij. q.iiij. q̃ ſic triplici ratione.

Primo rõne recognitionis.
Scõo rõne reuocationis.
Tertio rõne prefigurationis.

¶ Primo ꝛc. Ut hõ recognoſceret oĩa bona ſe hre a deo. j. parał. iij. tua ſũt oĩa: ꝛ q̃ de manu tua accepimus dedimus. Ad propoſitũ q̃ hõ nõ eſt dñs: ſed diſpẽſator rerũ: oĩa eĩm ſunt dei. ¶ Scõo rõne ꝛc. vt p honorẽ q̃ deo reddebat: trahere⁹ ppl̃s a cultura idolorum. An ſignũ huius precepta de ſacrificiis nõ fuerũt data ppl̃o iudeorũ: niſi poſtq̃ declinauit ad idololatriaz adorãdo vitulũ phlatilẽ. ¶ Tertio ratione. Quia aialib⁹ illis ꝛ ſingulariter per agnũ prefigurabat verus agnus filius dei: qui debebat offerri pro ſalute mundi. de q̃ oblatione apl̃s ad Ephe. v. Cãta. Tradidit ſemetipſum oblationẽ ꝛ hoſtiã deo in odorem ſuauitatis. Et vere hec oblatio fuit neceſſaria ratione diuine placatiõis: vt habet Alb. ſuper Lucã. in teſtamento veteri inclinabat deus ad iuſtitiã et nõ ad miſericordiã, Uñ ps. Deus

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

vltionū dominus: deus vltionuz. Exo.xxxiij. Ego suz dominus deus tuus fortis zelotes visitans iniquitatem patrum in filios in tertiam z quartam generationē. Hic est ille deus. sequere vulgarizationez. Applica per vindictas quas fecit in testaméto veteri: vt fuit de Adā de Sēnacherib: de Holoferne: de Nabuchodonosor: de Dauid zce. Uidétes sancti patres ipsum iratum decreuerunt ipsum placare muneribus: quia vt dicit in.iij. Eneid. Uersil. Quid non mortalia pectora cogis Auri sacra fames? Quidam obtulerunt ei oblationē lachrymarum: vt Adam qui peccatum suum fleuit.iiij.mille. ccc. annis: sed non fuit placatus. Quidam oblationem pecuniarum: vt Dauid qui obtulit tēplo edificando centies milia auri: z toties milia argenti pondera. Quidam vitam propriā: qua nihil pretiosius. Job.ij. Pellem pro pelle et cuncta que habet homo dabit pro anima sua: vt Esaias qui ligna serra secatus est. Quidā decimas: vt Melchisedech. Quidam immolationē animaliū: vt Noe: qui altare construxit. quidā hūilitatē: vt Abraā. quidam columbas z agnos: vt iudei. Sed tamē placari nō potuit: vnde Dauid dicebat ei. Sacrificiū et oblationē noluisti. Et Esa.j. Holocausta arietū z adipem pinguiū z sanguinem vitulorū z agnorum z hircorū nolui: vnde hoc? quia vera oblatio non erat ei oblata: sz hodie in templum ingressa cū brachio clauso in quo filius erat: dixit illō.j.Reg.xxv.c. Suscipe oblationem hanc: quā obtulit ancilla tua. O pater sctē. o vere de⁹. Ecce filius tuus: q a pphetis: q a pīar chis: qui ab angelis: qui a pastoribus: qui a magis honorat⁹ est. Ecce tuus filius qui pro mūdo deridebit: colaphizabit: occidetur: o ie su nate: cese: mortue. Parce o de⁹ homini per tuū filiū. Quod vidēs deus mia motus dixit. Non pmanebit spiritus meus. i. indignatio mea in homine in eternum: qr caro est. i. carnalis z infirmus. vnde bene ecclesia. Suscepimus de⁹ misericordiā tuā. In illa hora vt hodie quatuor inceperunt esse placabilia que dura fuerunt.

¶ Primo deus qui dulcis effect⁹ est. ¶ Secūdo angelus qui totus iucundus est factus. ¶ Tertio celū: quia ante durū z clausuz tādiu stetit apertū est. ¶ Quarto mors que mittebat homines ad lymbū nūc ad celum. Suscepimus deus misericordiā tuam. Misericordiaz filij tui: atqz misericordiā tue matris. O iesu. De qua August. Reuolue diligenti⁹ diuine hystorie seriem: z si q̄d increpatoriū: si q̄d durū occurrerit in ea: decetero suspectaz habeas: z accedere verearis. Applica figurā Hester z Vasthi: cōcludēs q̄ est mater mie z nō iustitie. Uñ ptz scdm. ¶ Tertiū principale dr zc. In pñti euāgelio quatuor difficultates sunt vidende.

¶ Prima quare deus precepit in lege vt in.xl.die puer portaretur in tēplū. Et in femia duplicabant dies. s. lxxx. dies? Rñdeo: quia mulier pl⁹ peccauit q̄ hō. Homo em vnū pctm cōmisit: quia pomū comedit contra diuinam iustitiam: ideo duplici pena punit masculus. ¶ Prima in vtero: qr.xl. dieb⁹ stat in vtero materno sine anima: quā uis physici dicāt.xlvj. ¶ Scda extra vteruz: qr priuat diebus.xl. ab ingressu templi. Mulier duo peccata cōmisit. Primū: quia superbiuit. Genes.iij. Erimus sicut dij: scientes bonum et malū. Secun-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

dum:quia hominem condurit ad pctm̄ sua persuasione: ideo punit quadruplici pena. Prima q̄ eius corpus stat sine anima. lxx. dieb⁹. Secūda:q̄ totidē priuabat ab ingressu tēpli. Tertia:quia subiecta viro effecta est: q̄ superbiuit. Ūñ ad Colo. iij. Mulieres subdite esto te vi. Asculanus. Illa domus mihi displicet cuius gallina cantat gallo tacente. Quarta pena:vt cū dolore pariat. Gene. iij. In dolore paries filios. vñ ptz prima. ¶ Questio secunda: quare Maria et Joseph obtulerūt in templo par turturum: et duos pullos columbarum et nō agnū vt erat p̄ceptum? rñdeo: quia illa oblatio agni erat diuitū: Maria erat paupercula ⁊ nobilis⁊ Joseph paup. Mat. iiij. Nunquid est filius fabri? Sed dicis. Ubi erāt thesauri magorum? Rñdet Ber. qđ pauperib⁹ Maria erogauit: taliter qđ hodie oblationem pauperum oportuit offerre. ¶ Questio tertia quare potius voluit offerre turtures ⁊ pullos columbe q̄ alia animalia? Rñdet Tho. iij. par. qō. xxxvij. art. j. ratione sue significationis ⁊ ppietatis. Turtur tres habet proprietates q̄ christo cōueniūt. Prima quia est auis casta. Secunda animal solitariū. Tertia auis loquax. quo ad primā signat puritatē Christi. quo ad secundā signat ei⁹ contemplationē. Christus solitari⁹ aliq̄n nauē: ortū montē elegit ad contemplandum. quo ad tertiā signat eius predicationem. Columba vero est animal mansuetū ⁊ simplex mansuetudinem ipsius Christi signat. Quare non par colūbarū: sicut pulli querūtur? Rñdet Tho. vbi supra: q̄ est auis libidinosa que i sacrificio nō debuit offerri. ¶ Questio quarta: quare cādele portant in manibus? Rñdeo ad ostendēdā virginis puritatē. Aliq̄ em̄ audientes virginem purificatam possent credere ipsam indiguisse purificatiōe. Igitur vt ostendat q̄ tota fuit purissima: ordinauit eccl'ia vt luminosos cereos portemus: acsi ipso facto eccl'esia dicat. O maria nō indiges purificatione: q̄ tota splēdida es: et tota pulchra sicut lumen huius candele: quas in manibus gestamus: de q̄ lumine Dam̄. Aue fulgens margarita per quā venit mundo vita: Christus sol iustitie.

¶ De paucitate saluandorum.

Multi sunt vocati pauci vero electi Mat. xxij. ¶ Cōtremiscūt humana viscera: ligua palato heret: oē humanum ingenium deficit q̄n humana mens venit in cōsyderationē horribilium verborū christi in euāgelio hodierno q̄ multi sunt vocati: et pauci electi. Secundū doctores quadruplex est vocatio. ¶ Una per certū signū. i. p inspirationē. ¶ Secūda per verbū viuum. i. predicatores. ¶ Tertia p ifirmitates. ¶ Quarta per scripturas. Quid clamant prophete: euāgeliste: doctores? Vere illud apl'i. Impleamini agnitione voluntatis filij dei. Sed nolūt venire. vnde Greg. papa sup Matheum. ad fidē Christi plures veniunt: sed ad celeste regnum pauci perducūtur. ille. Qđ ⁊ saluator affirmat in parabola illa Matth. xxij. vbi post parabolam intulit in fine euangelij verba assumpta. Multi inquit ⁊c. De qua saluandorum paucitate tria videbimus. Primum dicitur opinionis. Secundum dicit declarationis. Tertium dicitur responsionis.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

¶ Primum &c. Querit dubium notabile in presenti. Qui sunt plures numero damnati: an salui? Circa hanc materiam due sunt opiniones.
Prima dicit q̄ salui.
Secunda qđ damnati.
¶ Prima opinio probat intētum suum triplici ratione.
Primo ratione inclinationis.
Secundo ratione reuelationis.
Tertio ratione electionis.
¶ Primo ratiōe &c. Una maxima est phi.i.ū. Metha.in.ū.de anima. Unūquodq̄ agens operatur ſm proprietatem sue nature. Ignis: q̄ calid⁹ ideo calefacit. Sol: q̄ lucidus illuminat. Lapis deorsum vadit: quia grauis est. in.iiij.ethi. Unusq̄sq̄ dirigit opera sua ſm optimum eorū q̄ sunt in ipso. & Boe. iij.de conso. psa.iij. Agit enim cuiusq̄ natura qđ est proprium ei. Ad propositū. Si hoc agit creatura a fortiori deus q̄ est oim creator debet opari ſm ꝓprietatē sue nature: q̄ vt hz phs.ū. Meth. Quod est causa aliorum vt sint talia: illud maxime est tale. Exempli gratia. Sꝫ calida est aq̄ a fortiori ignis. Sed quē est natura dei: & eius inclinatio? respōdeo q̄ est misericordia & clemētia. i ps. xix. Apud dñm mia &c. de peni. di. iij. c. multiplex. Misericordie domini nec mēsuras ponere possumus: nec tpe diffinire. de peni. di. j. c. quia diuinitatis natura. Diuinitatis natura clemens est et pia. xxij. q. iiij. c. vnusq̄sq̄s. et di. xxxix. c. diaconi. & xxvj. qō. ix. ca. si presbyter. et. C. de nuptijs. l. imperialis. Nam ita credim⁹ dei beniuolentiā & circa genus humanum nimiā clemētiam q̄tum nre nature possibile est imitari. & Daniel. ij. Purga. ca. iij. peccata mea horribilia fuerūt: sed diuina bonitas habet tā lata brachia q̄ capit quecūq̄ ad illā cōuertunt. Si igitur misericors: ergo inclinatur ad miserendū ſm naturam: igit plus debet in pluribus misereri: et per cōsequens plures saluare q̄ dāpnare. Et si quis diceret qđ etiam inclinat ad iustitiam? Rñdeo. qđ magis ad misericordiā q̄ ad iustitiā inclinat. Jacobi. ij. superexaltat autem misericordia iudiciū. vnde Richar. in. iij. d. xlvj. ar. ij. Misericordia est deo naturalior quā iustitia q̄ respicit bonitatē sue nature: iustitia vero respicit peccata. Si est magis misericors: ergo plures saluabit q̄ damnabit. Et sic erūt &c. Scđo rōne &c. Omnes electi qui ad paradisum habent ire sunt figurati in promissionibus factis Abrae a deo. vt sancta canit ecclesia. Signifer sanctus Michael representat eas in lucem sanctam quam olim Abrae promisit et semini eius. Ad propositum. Semen Abrae fuit amplissimum. Genes. xij. Egredere de terra tua. & infra. faciam te crescere in gentem magnam. Et. xij. c. Faciā semen tuum sicut puluerem terre. si quis potest hominum numerare puluerē terre semen quoq̄ tuum numerare poterit. & xv. anteq̄ Abrahām haberet filium eduxit eum foras di. Suscipe celum & numera stellas. Incepit numerare. Unus duo &c. O domine non possum. Cui dominus. Sic erit sementuum. Preterea Job. xv. Nunquid est numerus militum eius? q. d. non. Et Dauid induxit filium loquentem patri. Dinumerabo eos: & super arenam multiplica. Preterea Apocali. vij. vidi turbā magnā quā dinumerare nemo poterat: et audiui nūerū signatorū cētū q̄dra. milia signati ex omni tribu filiorū israel. Ex tri-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

bu iuda.xij. ꝛc. Ex tribu Rubem xij.ꝛc. Ex tribu Gad ꝛc. Et tribu assur ꝛc. Ex tribu neptalim ꝛc. Ex tribu manasse ꝛc. Ex tribu Symeon ꝛc. Ex tribu Leui.xij.ꝛc. Ex tribu Isachar.xij.ꝛc. Ex tribu zabulon ꝛc. Ex tribu beniamī.xij.ꝛc. Ecce quāta multitudo electorum. et sic numerus electorum erit maior. Tertio ratione ꝛc. deus est immutabilis. Malach.iij. ego deꝰ et nō mutor. in. x. Metha. deꝰ est movens omnia immobilis. Boñ. in. j. dist. viij. Diuina essentia est immutabilis. Boe. Stabilisq; manens das cūcta moueri. Ad ꝓpositum. Aut deꝰ oēs ꝑdestinauit: aut ptē. si omnes: ergo oēs saluabūtur: quia vt dicit magister i. j. c. iiij. Predestinatio est origo ꝛ fundamentū humane salutis: que sententia affirmaꝫ ꝑ Augu. xxiij. q. iiij. c. nabuchodonosor. si vero dicis quod nō oēs predestinauit: sed solū ptē vnā videreꝫ hoc falsum aiūt isti. Et rō qꝛ videreꝫ qđ deus esset personarū acceptor: qđ est falsum: qꝛ ðr Actꝫ. x. In veritate comperi: qꝛ non est acceptor personarum deus: sed vt ðr Sap̄. vj. Equaliter est ei cura de omnibus: vt etiam dicitur. xxij. qō. iiij. c. sicut. ꝛ extra de prebendis et dignitatibus. c. venerabilis. Et sic plures erunt salui quam damnati. patet prima opinio. Scda opinio est Christi qui nō potest mentiri. Multi sunt vocati ad humilitatē: ad bona opera: sed pauci sūt electi. Et sic patet primum mysterium in pñti. ¶ Secundum principale dicitur ꝛc. Pono hanc conclusionem scōm omnes docto. qđ pauci sunt saluati respectu dānādorum. que cōclusio probatur ꝙntupliciter. primo ratione. scdo auctoritate: tertio exemplo. quarto figura. quinto experientia.

Primo ratione infidelitatis.
Secundo ratione malignitatis.
Tertio ratione deuiabilitatis.
¶ Primo rōne ꝛc. Conclusio maxima est oium theologorū. Quod nullus saluari pōt nisi in fide catholica: neq; vera: imo falsa est illorum opinio qui dicūt vnūquēq; saluari posse in sua secta. Ad hebr. xj. Sine fide impossibile est placere deo. Ephe. v. Una fides: vnum baptismū: vna ecclesia: vnꝰ deus. extra de summa trinita. et fide catholica cap. firmiter. Una est fides liuꝫ vniuersalis ecclesia extra quā nullus omnino saluatur. et. xxvj. qō. v. episcopi. Qui rectam fidem non habet: hic non est eius: sed illius in quem credit: id est diaboli. et. xxiiij. q. j. quoniā vetus. Supra petram ecclesiam fundatam scio. Quicunq; extra hanc domū agnū comederit profanus est. et Marci vlti. Qui crediderit et baptizatus fuerit saluus erit ꝛc. Et Athanasius. Quicunq; vult saluus esse ante omnia opus est vt teneat catholicam fidem. Quā nisi quisq; integram inuiolatamq; seruauerit absq; ꝛc. ꝛ Thom̄. ij. ij. qōne itij. et in. iij. distinctio. xxiij. et alij doctores idem tenent. Numeremus ergo in hoc loco multitudinem fidelium si possibile est a principio mundi vsq; ad Christum: et videbimus quod plures sunt imo fuerunt infideles q̄ fideles. Tempore Abrae solus ipse erat cum familia sua qui deū colebat: omnes alij q̄si infiniti idolatre erāt: ꝛ oēs damnabātur. Preterea de centum milibus personis nullus ingressus est terra promissionis preter Josue et Caleph: vbi colebatur diabolus: aut sol: aut luna excepto in iudea cum difficultate vbi notꝰ erat. iuxta illud. Notus in iu

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

dea deus. Post xpi aduentū q̄uis totus mundus audierit de xp̄o: et multi credidissent: tamen parum durauit illa fides: quia venit machometus qui quasi totum mundū a fide Christi deuiauit. Preterea iudei per mundū dispersi damnantur: quia non credunt. O quid dicā de malis christianis qui non habent veram fidē: peiores paganis z infidelibus. Nō credunt animē immortalitatem. o pater mortuo corpore deficit anima. o quis reuersus est a partibus illis? quis vidit deum aut paradisum: negāt aliam vitam. Facetia illius ianuēsis nomine ruffus. Hic fecit depingi in targeta sua Christi imaginē ab vna parte in derisionem fidei. Ab altera parte diabolum: et se in medio cum breue di. Domine si me nolis iste me rogitat. Preterea tempore facini cani. Cum quidaz fratres conuentuales conquerentur q̄ sui milites sibi abstulissent tunicelas suas: respondit. Non sunt de meis: quia simul z tunicas abstulissent: qz sic p̄cepi eis. Unde qđ dñi temporales faciunt tot strages: tot latrocinia pauperum: tot angarias ponunt: qz non habent veram fidēcū nō credant recipere penā acerbam pro suis demeritis. Unde qđ cōcubinari⁹ tenet feminā? Usurarius res pauperū? vnde q̄ mercator nō facit iustitiam? vñ qđ hoies nō habent timorē dei? vere qz non veri catholici: z fundati in fide. Et per cōsequens in sua infidelitate dānantur. ¶ Scdo rōne etc. Tanta est hoium malignitas qđ nō debem⁹ mirari si pauci saluantur. Clamat Joā. Totus mūdus in maligno posit⁹ est: sm Egidiū. Mundus diuidit in nouē status qui omnes corrupti sunt. Et p cōsequens pauci salui. ¶ Primus est status p̄latorū: et clericorū qui est plen⁹ malignitate. Qui status adeo perfect⁹ est: vt nulli liceat accedere: nisi vocatus. Hebre. v. Nec quisq̄ sumat sibi honorem: sed qui vocat a deo tanq̄ Aaron. Antiquitus eligebantur prelati ad columbe signū: vt ptz de Amb. de Augu. z alūs. C. de epis z clericis. l. si quē quam. Non pretio: sed precibus ordinetur antistes. Uincētius li. iij. Speculi moralis dicit. A sancto Petro vsq̄ ad tēpora siluestri fuerunt. xxxij. pape qui per martyriū fere omnes transierunt. vnde post Sixtum dia vacauit papat⁹: z nullus volebat assumere hoc onus et ppter paupertatē: z ppter mortē. Sed hodie per munera: per symonies ingrediuntur ad eum. vnde Dañ. xix. Inferni clamant contra hos. O symon mage: o eius miseri imitatores qui res diuinas que bonitatis debent esse spōse vos raptores: auro z argento contaminatis? Quid dicā de p̄sbyteris curatis? Applica ad libitum. Quid de religionibus? Uere deficit calor illorum primorū patrū circa penitētias: circa austeritates. C̄ōclude Multi sunt vo. ꝛc. ¶ Scds status est dñorū temporaliū qui plen⁹ est malignitate qz cū deberēt esse patres ppli iustitiam seruantes, causas pauperum defendentes: oppositū agunt: qz dū interueniūt nummi z aurum iustitia nō hz locum. Uergi. iij. Eneid. Quid non mortalia pectora cogis: auris sacra fames? Lucanus. iij. Ferrū mortēq̄ timere auri nescit amor. Uerificatur sententia. xj. q. iij. c. Pauper dū nō habet qđ offerat opprimitur. et xj. q. iij. c. q̄ recte. Munera peruertūt hoim iudicia. vñ cōquerit dñs Esa. j. principes tui infideles: socij furū. vbi sunt queso iustitie pga-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

norum. Justitia Seleuci. Bruti romani. Constantini. Plures ergo dãnantur. Multi sunt. ¶ Tertius est status nobilium malignitate plenus. Qui debent esse mites liberales et modesti: que conditiones faciũt hoiem nobilem. Hiero. ad Celãtiã. Nobilitas summa est apud deũ clarere virtutibus. peto a te o Lugdunensis. Quis dicitur nobilis: qui habet aurũ possessiones: pulchrã mulierẽ? Vere non: sed sola virtus que hoiem honore dignum facit. in. iiij. Ethi. Honor est exhibitio reuerentie in testimoniuz virtutis: sed hodie sunt miseri: mendaces: vsurarũ: inhonesti: superbi: põposi: qõ ptra Dantes. x. purgatorij: o elati xpiani infelices et vani: qui estis mente et intellectu capti cõfiditis in spe lõge vite. Nonne aduertitis q̃ vermes sumus: et apostolus. precipe diuitibus huius seculi non superbe agere: z ptra mulieres põposas que valde peccant. de istis. Multi sunt vocati zc. ¶ Quartꝰ statꝰ est cõiugatorũ: qui fidẽ pacẽq; inuicẽ debent seruare: et cũ oi timore dñi. Exẽplũ mulieris que coequabat̃ sancto. Patricio in gloria propter fidem thori z pacẽ cũ viro. Sed hodie non est fides nõ pax: quia sunt mali: ideo z filij participãt. de his. Multi sunt vocati zc. ¶ Quintus est viduarũ: q̃ debent eẽ deuote ecclesiã visitãtes: de quibꝰ. j. Timo. viduas honora: q̃ vere vidue sunt sed hodie sunt vagabunde. Multi sunt zc. ¶ Sextus virginũ. Ubi sunt? o quot geniueli. o quot filij in latrinis. o quot ad hospitale in nocte deferuntur. ¶ Septimus est mercatorum: qui debent esseveraces: non iurare: vel periurare: qõ christus docet Matth. v. sit sermo vester est est: non nõ: sed hodie mille periuria: per corpus: per sanguinem. Contra christus Matth. vj. Nolite iurare omno: neq; per celum: neq; per terram: neq; per caput. et vt dicit Thom̃. in quolibetis. Periurium grauius est homicidio. ¶ Octauus est artificium. Qui artes suas corrumpunt: sed puniuntur dum fallunt alios artes eos fallũt. o pater artes nihil valent. Scis quare: qz cõmittis in ea mille fraudes. Osee. ix. area et torcular nõ pascet eos: vinũ mentietur eis. ¶ Nonus est pauperũ qui equiparari volũt ciuibus: nõ agnoscit̃ plus vnor rustici z ciuis. Et rusticus vult deferre caputiũ cum veluto. Vade ad custodiendum pecora. Multi sunt ergo vocati zc. Uñ ptz scda rõ. ¶ Tertio ratione zc. Conclusio est philosophi. ij. Ethico. Virtus in medio consistit: z versatur circa difficile. Exempli gratia de sagitta ad signũ. Nam cõtingere punctũ siue centrũ est difficile. Recedere autẽ ab hoc medio est facile: vt ptz in sagittantibus ad signũ. Ad propositũ: virtuose agere consistit in attingendo medium: qõ est difficile. Recedere autẽ ab hoc medio est facile. in. ij. Ethic. Difficile est esse bonum. In eodẽ. malũ est facile: bonũ vero difficile. Ideo Hieron y. aduersus vigilantiũ. Rara est virtus: nec a pluribꝰ appetit. Quid. libro. ij. de ponto. Nec facile inuenies multis e milibus vnum. Virtutem pretij qui putet esse sui. Cũ ergo sint plures vitiosi q̃ virtuosi: ideo plures erunt dãnati q̃ salui. verte te ad crucifixum. O domine deus quo vadunt luxuriosi: auari: superbi: blasphematores: periuri? ¶ lama ad infernũ. quo vadũt plati mali epi cardinales: de grege nõ curãtes sed de condus?

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ad infernū. Quo vadunt monachi mali male viuētes? ad infernum. quo incantatores. quo necromantes? Ad infernum. Quo vadūt tot aduocati: procuratores: notarij ad infernū. Quo tot mercatores: artifices: laboratores. Quo tot mulieres vane: luxuriose; carnales. Quo vadūt tot ignorantes: quorum plenus ēst mundus. Que ignorantia non excusat ſm Tho. j. ū. q. lxxj. et Alexan. in. iij. par. ſum. z diſti. xx. c. ſi decreta. Ignorātia craſſa z ſupina neminē excuſat. Nonne eſt maior numerus ignorātium ꝙ ſcientium? O pater ſic. Ergo multi ſunt vocati: pauci ꝛc. Preterea ciues mei: ſancta eccleſia tenet qđ nullus in mortali decedens intrabit eternam vitam: etiam ſi chriſtianꝰ ſit. Sed q̄s eſt hic: z laudabimꝰ eū? Quis hodie eſt alienus a Chriſto domino? Vere eſt chriſtianus qui non facit opera: z nomen chriſtianitatis falſo ſibi vſurpat. Quod contra Ambro. xxij. q. v. c. cauete. Mendacium namq; eſt chriſtianum ſe dicere et opera chriſti non facere. Ille. Et per charitatem dicite mihi. Quid ſonat hoc nomen dignum? Quid ſignificat? Audite queſo capitulum illud. Cum veniſſe. extra de ſacra vnctiōe. a chriſto xp̄iani dicuntur. et Augu. lib. iij. de doctrina xp̄iana. Et ſacramento vnctionis vocabulum omnium chriſtianorum deſcendit et nomen. Quod nomen ille fruſtra ſortitur qui xp̄z minime imitatur. Ille. Turba teip̄m. Si xp̄iani nuncupamur: cur non erubeſcimus omni timore dei poſtpoſito. in tot facinora viuere? Non eſt amplius verecundia tenere feminam: vſuras dare: odia tenere. Cur non cō cordant facta cum nomine? quia vt dicitur. xij. q. j. clericus. et extra de prebendis z dign. c. cū ſm apoſtolum. z inſti. de donatio. §. Eſt et aliud. in aut. de defenſoribus ciuitatū. in principio. Nomina debēt eſſe conſona rebus quibus imponuntur. ſed impletū eſt apoſtoli verbum ad Titum. j. Confitentur ſe noſſe deum: factis autē negant. ſed audite auribus cordis chriſtum Mat. vij. Non omis qui dicit mihi domine dñe: intrabit in regnum celorū: ſed qui facit volūtatem patris mei. Sed quis eſt q̄ facit eius voluntatem? pauci ſunt in quolibet ſtatu z gradu: imo malo viuunt. Virtutes fugiunt: vitia amplectūtur. Et ſic multi ſunt vocati: pauci vero electi. Unde patet ratio. ¶ Secundo auctoritate Auguſti. libro. ij. de ciuitate dei. Plures homines currunt in penas ꝙ in gloriā. Et in. xxj. idem affirmat. Et in libro de vero cultu. Arbitror enim tres mūdi partes eſſe damnandas: eo quod in ipſis regnant infideles. De quarta autem quid dicam: neſcio niſi quod Joannes dicit. Totus mūdus in maligno poſitus eſt. Ille. Practica in verbo: in maligno poſitꝰ eſt. Quis ſine horrere cogitare queat quantum hodie abundat iniquites in fide? Illam perſequuntur fideles non erubeſcunt publice fornicari: adulterari. O quot mala fiunt. Et Grego. ſuper Matth. Ad fidē plures veniunt: ſed ad celeſte regnū pauci perducūtur. Aſculanus li. iij. c. iij. O elati xp̄iani infideles z vani: qui eſtis mente et intellectu capti z cōfiditis in ſpe longe vite nonne aduertitis qđ vermes ſumus? Idem affirmat Joannes de lignano. et zabarella in clemen. de ſumma trini. et fide catholica. ¶ Terto probatur figura. Judi. vj. de Gedeone. Cum pugnaret

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

cõtra Madianitas ꝛ secum habe-
ret.xxij.mille viros. Dixit illi do-
minus.multus populus tecũ est:
vnde licentiauit ex eis.xxij. milia.
ꝛ remanserunt.x. milia cui domi
nus. Adhuc pòpulus est multus:
duc eos ad flumen ꝛ ibi probabis
viros aptos ad pugnã. Qui quaz
biberint in flumine vt canes: hos
separabis ab alia parte vt aptos.
Qui autem curuatis genibus bi-
berint separabis eos ab alia pte
vt ineptos. Fuit autem numerus
eorum qui equã biberunt manus
proꝛcientes ad eos.CCC.viri:re
liqua multitudo remissa est:et sic
pauciores fuerunt electi. Moralr
pauci sunt qui sunt apti ad belluz
spirituale contra vitia:quia plus
se curuant in peccatis. Quidam
vincuntur vitio gule. Quidã vitio
superbie:ꝛ ita pauciores erũt sal-
ni ꝙ dãnati. Quarto ꝓbatur exẽ-
plis. Primo sacre scripture. in ve-
teri testaméto Geneſis.vij.tẽpore
diluuij octo anime vtriusq; sexus
sunt saluate in arca: ex tot milib⁹
personarũ. Preterea Geneſis.xix.
ex Gomorra ꝛ Sodoma sol⁹ Loth
cum vxore sua saluati sunt:omnes
alij sunt igne consumpti per pec
catum sodomie. ¶ Preterea nu-
meri.xxxv.c.inuenies qõ ex centũ
milibus exceptis paruulis ꝛ mu-
lieribus nemo illoruz a.xx. annis
ꝛ supra excepto Josue et Caleph
intrauerunt terram promissionis
que terra signat vitaz beatam.de
qua ps. Portio mea dñe sit in ter-
ra viuentium. Secundo exemplo
sanctorum. Berñ. post dies.xv. sui
obitus apparuit cuidã monacho;
cui inter alia interroganti:si diffi-
cile esset saluari vt scriptura testa
tur. Rñdit q3 verũ erat. Et intu-
lit Eadẽ die qua ex hac vita migra
ui.iiij.M.ccc.hoim recesserunt:et
ego solus cum quodam heremita
vitam celestem intrauimus: ꝛ qui
dam bonus secularis penas pur-
gatorias saluandus intrauit. Illi
autem in infernum. ¶ Preterea
quidam monachus Lugdunẽsis
qui fuerat in eremo p annos tres
in maxima penitentia post mortẽ
apparuit episcopo ciuitatis Lu-
gduni di. Ha ha iustitia dei ꝙ ter-
ribilis es. Et mirãs episcopus ad
iurauit istum di.quis es? Qui re-
spndit. O Joannes age penitẽ-
tiam:grandis tibi restatvia. Eodẽ
die quo ego decessi ex hac vita re-
cesserũt octo milia anime: q oẽs
sunt damnate: exceptis quinq;.
Duo eternam gloriam:ꝛ tres pur
gatoriuz intrauerunt. Et quid mi-
rum si tot dãnent cum totus mũ-
dus sit plenus laqueis? Unde san
ctus Antonius raptus in spiritu
vidit totum mundum plenum la-
queis:ꝛ flens clamauit. o dñe qs
euadet tot laqueos? Rñdit ei dñs
Sola humilitas Antoni:sed pau-
ci illam sequũtur. vnde patet quõ
ꝛc. vñ Ber. Recessit custodia a pre
latis:deuotio a religiosis: reuerẽ-
tia a subditis: cõsiliũ a senib⁹: lex
a sacerdotib⁹: iustitia a rectoꝛib⁹:
equitas a iudicibus:largitas a ci
uibus:veritas a mercatoꝛib⁹:cha-
ritas a mundo. Ille. vnde ptz secũ
dum ꝛc. ¶ Tertium dr ꝛc. vbi re-
spondẽdum est argumẽtis factis.
¶ Ad primũ respõdeo qd verum
est de diuina misericoꝛdia: sed pec
catoꝛ indignum se facit. Exẽplum
de sole:de igne:de pane. Que et si
agant suos effectus: non tamẽ in
omnes nisi in dispositos: ꝛ ad reci
piendum aptos. Peccatoꝛes vero
reddunt se ineptos cum opere ei
resistant. ¶ Ad scdz qd de electis
ꝛ dãnatis est loquendũ. Aut ab
solute ꝛ simpliciter aut ꝙparatiue. Si

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

primo modo:sic electoꝝ numerus est magnus: immo quasi infinit⁹. O quot patriarche: quot ꝓphete: quot martyres.vbi dicit Hier. qđ posset fieri quotidie festuz quinqꝫ milliũ martyrum. Et sic autoritates ꝛ rões supra adducte habent intelligi:que dicunt numerum electorum esse magnum:est verũ simpliciter.Aut loquimur scđo modo comparatiue. Sic dico qđ electi sunt pauci:si boni malis comparẽtur.Quod ꝓbo exemplis. Accipe pugillum arene in manib⁹ a littore maris:absolute grana arene sunt magna ꝛ innumerabilia. Sed comparãdo illis que sunt in littore maris dicũtur pauca:sic est de electis.Multi sunt electi absolute:sed cõparatione dãnatorum sunt pauci.Ideo deus absolute loquẽdo dixit ad Abraam qđ semen suum multiplicaret sicut puluerẽ ꝛ stellas celi simpliciter loquendo nõ cõparatiue.Ita pauci sunt boni: vt possint stare in pugillo dei. Sap̃.iij.Justoruz aie in manu dei sunt. ¶Ad tertium ꝙ vult oẽs ꝛc. Bonauẽtura in.j.dist.xl vj.arti.j.ꝛ Tho.in.j.distinc.pe.qđ duplex est volũtas.Antecedens ꝛ cõsequẽs. De prima vult omnes saluos fieri:qz ad hunc finẽ hominẽ creat:ꝛ dat ei naturam capacem:liberum arbitrium:documenta salutis: vt posset procurare suã salutem. Secũda consequẽs; quo ad hanc nõ vult.exempluz de mercatore qui filium adoptat in suuz:ꝛ ei cõicat omnes libros apothece: et omnia bona in manibus quibus possit mercãtiã perficere.Vult hic mercator qđ filius sit bonus: sed post multos annos iste dissipat oia bona sua. Quid facit mercator? supfurcã suspẽdit: et ei perdit omnẽ amorem.Ad propositum. Ita de⁹ de prima volũtate vult omnes saluos fieri. Sed nõ saluantur:quia faciunt oia mala:quo ad hãc voluntatẽ eos dãnat. Unde patet ꝙ multi sunt vocati:pauci vero electi. In fine exemplũ patris dñici: qui a pluribus visitatus. Dic nobis inquiunt verbum salutis pater.Cum lachrymis rñdit. Homo semper stet in timore dñi: qz vane esset creatus si postea dãnaretur. Multi sunt.

¶In sermone de flagellis dei ꝛc.

Enit ira dei in filios diffidentie. Ephe.v. ¶ Tãta est dignitas ꝛ excellentia veritatis qđ ꝑm omniũ theologorũ sentẽtiã ꝑcipue Tho.in.iiij.dis.xij.nũqꝫ dz ꝑtermitti etiã si forte aliq̃ egre ferãt. Unde Aug.lib.de libero arbitrio.ꝛ ponitur extra de re.iur.in vj.Si de veritate scãdaluz nascit: tutius scãdalũ nasci ꝓmittitur ꝙ veritas relinquat. Et phs.j.ethi. Sanctum est prehonorare veritatem.i.sup oia veritatẽ. Non immerito:qz nõ est aliquid ita dignum sicut veritas.vh.ij. Esdre.iiij.Forte vinũ:fortis rex:fortis mulier: sz super omnia veritas vincit. Ideo Augusti.ad Hier.Incomparabiliter pulchrior est veritas christianoruz ꝙ Helena Grecorum.Ideo philosophus.j.Ethi.Duobus existentibus amicis sanctum est honorare veritatez:de qua nunciandа Esa.lx. Super montem excelsum ascende tu qui euangelizas syon.Exalta in fortitudine vocem tuam qui euangelizas Hierusalem: exalta: noli timere. Et.j. Timothe.iiij.Argue:increpa:obsecra ꝛc.Cum igitur impresentiarum mihi predicandi sit officium

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

conceſſum: opus eſt obedire voci diuine ac aperire ſcelera ppli hu⁹ ius vrbis. ℔. Et mala que p ipſis ſcelerib⁹ a iuſto iudice proueniẽt cito: niſi cõuertantur. Jam plurſ bus diebus laborauj: clamauj: mi nas ex parte dei predixj: ac ventu ra flagella: tamẽ modicam video emendationem. Nunc autem ma gis clare z apte de flagellis in cõ muni ſermonẽ habere inſtitui: de q̃b⁹ tria videbimus myſteria.

Primum dicitur opinionis.

Secundũ dr inductionis.

Tertiũ dicitur remediationis.

¶ Primũ dr ꝛc. Utrũ mala que ve niũt in pñti vita: fames: peſtis: ca riſtia: infirmitates et hmõi ſint a deo? Circa hoc triplex eſt opinio. Una dicit qđ demon eſt horũ ma lorum cauſa. Hec opinio fuit Ma nicheorꝝ. De quibus. xxiiij. qõ. iij. c. Quidã autẽ heretici. Rõ illoruꝫ eſt: qz ponebant duo principia: vt etiam poſuit Parmenides: et Si monides. Bonum z maluꝫ. Malũ principium dicebant eſſe diabolũ de quo Joã. xiij. Uenit enim prin ceps mundi huius. ꝛc. a quo dice bant omnia eſſe mala: ſcilz peſtes periuria ꝛc. De bono pncipio deo dicebãt ſe nõ intromittere. ¶ Se cunda opinio quorundem philo ſophorꝝ qui credebant oia iſta ve nire ab influentia corporꝝ celeſtiũ qz vt dicit phus. ſ. Metheororum. A virtute ſuperiori reguntur iſta inferiora. Et in libro de regimine principũ. Inferiora a ſuperiorib⁹ regunr: corruptio aeris dicebant hi inducit peſtẽ et alia mala in p ſenti. ¶ Tertia opi. qđ erat deus qz vt dr Eccleſia. lj. Bona et mala vita et mors paupertas et hone ſtas a deo ſunt. Igitur dicebant oia male eẽ a deo altiſſimo. reſpõ det Tho. j. p. q. xix. arti. ij. in. ij. qõ. lxxix. Et Bona. ij. diſtinc. xxxij. qđ triplex eſt malum.

Primum eſt culpe.

Secundum eſt pene.

Tertium eſt damni.

¶ De malo culpe: deus non eſt cã mali: qz non eſt cã pcti: ſed noſtra volũtas imo clamabat hoi: Eccle. xxj. Quaſi a facie colubri fuge pec catum. Et hoc dedit liberum arbi trũ hoi. Eccle. xv. de⁹ ab initio cõ ſtituit hoiem: et conſtituit eum in manu cõſilij ſui. Unde non eſt cã pcti z mali culpe. ¶ Scõm malũ eſt damni. vt Job cui de⁹ abſtulit oia bõa. ¶ Tertiũ eſt malũ pene. Et ſic deus eſt cã oim malorũ que fiunt in pſenti vita. Infirmitates: cariſtie: peſtilentie ꝛc. Amos. iij. Si eſt malum in ciuitate qđ dñs non fecerit. et Eſa. xlv. Ego domi nus et nõ eſt alter formãs lucẽ: et creãs tenebras: faciens pacem: et creans malũ. Et hoc de malo pe ne. Quis conducit infirmitates? Quis peſtes? Quis cariſtias? q̃s bella? Uere deus. Qđ quidem fa cit duplici ratione.

Primo ratione punitionis.

Secũdo ratione tranſgreſſionis.

¶ Primo punitiõis: vt mala que fiunt puniat: qz vt dr in. l. Itavulne ratus. ff. ad. l. aquilĩ. Delicta non debẽt manere impunita. Et ratio eſt: quia vt dr. C. de furtis. l. ſi quis. Impunitas delicti inuitat homi nes ad malignandum. Unde tot mala: tot latrocinia: tot homici dia? Occidit homo et adhuc ma lefactor ſtat in terminis patrie ſi ne pauore: quia non eſt iuſtitia: et vt dicit Aug. li. iiij. de ciui. dei. ca. iiij. Remota denicq iuſtitia quid aliud ſunt regna niſi aperta la trocinia? vnde qñ vides aliquem ſuſpendi aut decapitari: non do leas ſed poti⁹ gaudeas: qz iuſtitia

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

habet locū. Hiero. Non est crudelitas pro deo pietas. i. malos punire. Et Boe. lib. iij. de consola. Punire malos iustū est: sed ipsos euadere impunitos ininstum. vñ Alexan. mag. faciebat honorē furce dicens esse matrem iustitie. ex hoc dicit Aug. lib. de ciui. dei qđ imperium romanorū fuit dilatatū supoēs mūdi monarchias propter iustitiam que in romanis regnabat: ꝛ quare tandē ad nihilū deuenit? quia defecit in eis iustitia: sed hodie non inuenit in terra. vñ bñ clamat Jo. j. Jo. iij. tot⁹ mūd⁹ in maligno posit⁹ est. nūcꝯ fuit tā malus vt nūc: nec separatus a dei amore ꝛ proximi vt nūc est. Prio dei. Antiquitus hoies erāt calidi de amore dei: qñ ibāt dormitū orabant genibus flexis propter pericula imminentia in morte. vt Pater noster. de quo Matth. vj. cū oratis dicite pater nr̄ ꝛc. ꝛ credo. de quo de consecra. di. iij. Vos ante omnia symbolū dicatis: et Aue maria: cum signo crucis in fronte cū filijs suis. de qua Chrysosto. Crux est aduersus demones victoria. de mane ibāt primo ad missam: qr Matth. vj. primū q̄rite regnuz dei. ꝛ sicut vis corpus reficiare quotidie: ita aiam̄ cibo spirituali misse: quia illa die non potes male capitare. modo aūt nō fit: imo vt bestie dormitū eunt absqꝯ oratione et cruce. Ad missas non vadūt tm̄ in festis. Et adhuc habēt cor ad mundi negotia. Quod contra dicitur di. j. c. qñ stam⁹ ad orationē fratres charissimi insistere et inuigilare ad preces toto corde debemus. Cogitatio tunc carnalis hois et secularis abscedat. Murmurāt cōtra sacerdotem esse prolixum in missa. Nō sic fuit mediolani tempore. s. Ambro. qui ad altare in missa per tres horas raptus fuit: ꝛ interfuit exequijs sancti Martini: ppr̄s stetit deuote. preterea dieb⁹ festiuis stabant ad vesperas: ad completorium: ad diuina officia. Modo autem super apothecas per plateas sub vmo vbi aliq̄ ludunt tesseris: aliq̄ ad triūphos in verbis inutilib⁹ ꝛ inhonestis. cōtra xp̄s Mat. xij. de omni verbo otioso quod locuti fuerint hoies reddent ꝛc. Audiunt mala de proximo. in Meta. Commē. di. Consuetudo audiendi fabulas magnum impedimentum est in cognitiōe veritatis. preterea antiquitus ieiunabant cum familia apr̄oz vigilias et aliorum sanctorū de precepto. Modo nūc irrident. O pater non possum dormire incumbit fratribus ꝛ presbyteris. Et ideo si ieiunant: in sero collatio cardinalis. Ex hoc veniūt libidines. Prouer. xxix. qui delicate nutrit seruū suū: postea sentiet eū contumacē. Preterea seruabāt festa: prout dicitur Exod. xx. Opus seruile non facietis in eo. et. C. de ferijs. l. dies festos. Dies festos: dies maiestati altissime dedicatos nullis volumus voluptatib⁹ occupari: nec vllis exactionum vexationibus profanari. Dominicū diē semper honorabilē decernim⁹ venerandū vt a cūctis executionibus excuset. Mō autē nihil. Mulieres laborant vsqꝯ ad tertiam et q̄rtā horam noctis: ꝛ artifices sīr. preterea p̄fitebant oī paschate: vt xp̄ianus dz facere. de cōse. dist. ij. c. Seculares q̄ in pascha nō cōmunicauerint: catholici non credant nec inter catholicos habeantur. Ille. Mō aūt o quot sunt q̄ iā per x. annos stant sine cōione: vnde in amore dei totaliter defecerunt.

¶ Scdō in amore pximi. Antiquitus si mercator vel alius veniſſet

ad pau-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ad paupertatē: alīꝫ eum adiuuabant. Quia vt dicit phs. ij. politi. Amicis auxiliari delectabilissimū est. et ei condolebant. in scō rhetorico. amicus gaudet bonis amicꝰ: et condolet tristibus amici sui. iuxta illud. Flere cū flentibus. mō nō sic: imo gaudent. o sine nunc: qz nunc de⁹ eū castigat. ꝓterea antiqꝰ tus si homo vendebat domū: res: vineam: amici ipsi pecunias mutuabant. Mō autem si pauper venit ad diuitem mutuat pecunias cum vsuris. o lupone: video: te. preterea antiquitus qñ diues videbat viduā puellā petebat a patre quare nō maritabat eam? Ñdentes propter inopiam: dabant eis pecunias ꝛ modum. Modo auteꝫ querūt eas ꝓ vitio carnis. mittūt ambasiatores ꝛ lenones. Preterea antiquitus erant hoīes benigni: charitatiui: largi: liberales: non tenaces: qz vt dicit phs. ix. Ethi. Amicitia est melior diuitijs. nunc non curant de amicis: sed solum vt cō gregent diuitias. Preterea mercatores olim vendebant sine fraude et sine vsura ad tēpus: modo auteꝫ cum mille rapinis. Et hoc mittit deus flagella. vñ. xvj. qō. j. c. reuertimini. Si qñ fames et penuria: et rerum olim egestas opprimit mundum sciamus hoc ex ira dei descēdere. Preterea Auenzoar medic⁹. pestis inquit cōtingit: qz dominus mandat eam ad hoim punitionē. Auicēna. x. metha. Intēdas dispositionē olim rerum que proueniūt. Et credo qđ deus dederit pestem de flagellis diuinis que descendūt sup ciuitates flagitiox. ¶ Secundo ratione ꝛc. In ps. Propter irā inimicorū distuli. Cur luciferum de empyreo? Cur Adam de terrestri paradiso? Cur diluuiū in terra? Cur sulphur super sodomam? Cur lxx. ꝛc. peste de populo Dauid mortui sunt? Cur de Sennacherib. clxxxix. milia ꝛc. vere propter peccata. vnde est qđ dñs punit italiā. Ciuitatem vnā ꝛc. propter peccata que ibi]regnant. vnde patet primum. ¶ Scđm đr ꝛc. Que sunt ista peccata que deum inducunt ad flagella. Sex.

Primum est mandatorum diuinorum transgressio.

Secundum est diuini verbi despectio.

Tertium est vitiū carnalis abominatio.

Quartum est pauperum et orphanorum oppressio.

Quintū est ꝓximi nostri odiatio.

Sextū est malorū imprecatio.

¶ Primū est ꝛc. Qñ non seruant diuina precepta. Deut. xvij. Si nolueris audire vocem dñi dei tui: vt custodias ꝛ facias oīa mandata eiꝰ ꝛ cerimonias quas ego precipio tibi hodie. Venient super te omnes maledictiones iste ꝛ apprehendent te. Maledictus eris in ciuitate: maledictus in agro: maledictum horreum tuū: et maledicte reliquie tue. Meledictus fructus ventris tui: et fructus terre tue: armēta boum tuorū: et greges ouiū tuarum. Maledictus eris ingrediens: et maledictus egrediens. qđ ita factum est. Factus fuit: seruus in egypto quadringentis annis sub Pharaone: postea seruus eglon sub rege Moab. xviij. annis: postea seruus in babylonia lxxvij. ann. sub nabuchodonosor: sed ex pietate liberati fuere per Hesdram et zorobabel: videamus nunc si diuina precepta seruātur in hac vestra terra. vere non plus: sed plus obeditur demoni ꝙ deo. Clamat deus homini. Non habebis deos alienos. Et demon dicit:

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Sint tibi dū bona tpalia que magis ꝯ deū diligas. Unde facit ea suum paradisum. Clamat deus. Non assumes nomē dei tui in vanum. Et demon dicit. Sis piurus blasphema sepi⁹. Maledic nomē dei et sctōꝝ. In cātilenis inuolue nomen dei ꝛc. Clamat de⁹. Sabbata sctifices. Et demō: in dieb⁹ festiuis nulla sit in te memoria dei: nulla recordatio salutis tue fuge ecclesiastica officia: clamat deus. Honora patrem tuum ꝛ matrem tuam. Et demon. Sis eis infest⁹: verbera: vitupera. Clamat deus. Non occides. Et demō. Iniuriam noli sufferre. Clamat deus. Non mechaberis. Et demon. Non erubescas adulterari. Clamat deus. Non furtū facies. et demon. rape dēpdare: sgrafigna. Clamat deus nō falsum testimoniū dices: nō cō cupisces rē proximi tui ꝛ vxorē ꝛc. ¶ Scōm pctm̄ ꝛc. Hier. xxix. Hec dicit dñs deus exercituū. Ecce ego mittā in eos gladiū et famē ꝛ pestem: ꝛ psequar eos in gladio ꝛ fame ꝛ peste: ꝛ p hoc dico: qz non audierūt verba mea que misi ad eos per seruos meos. Ille. vbi sunt q̄ audiunt diuina. pauci quidem. O quot plures remanent sine missa. O quot plures vadunt ad solatiū nec vacant diuinis: alū ad tabernas: alū ad chorizandū. O pater scriptum est. Interpone tuis ꝛc. Utiqꝫ socie: sed tm̄ non dimissis diuinis. Jō propter hoc veniunt flagella diuina. Augu. Oē gen⁹ chri stianoꝝ precepta vite accepit: q̄ si ab oibus seruarent: nulla in terris essent mala. ¶ Tertium ꝛc. In autētico. Ut nō luxurientur cōtra naturā. Col. v. Propter talia enim delicta: scz luxurie sodomie ꝛc. fames ꝛ pestilentie ꝛ terremot⁹ fiūt. Ex hoc misit diluuiū i terra. Gen. vij. Et hoc super sodomam ꝛ gomorram: ignem et sulphur pluit. Gen. xviij. ꝛ Gen. xix. dicit qđ dñs Abrae apparuit ꝛ indicauit interitum ciuitatū sodome et gomorre ꝓpter luxuriā illorū. Abraam nolens videre tm̄ exterminium dixit ad dñm. Nunqđ pdes iustū cum impīs? Si fuerint iusti in ciuitate peribūt simul ꝛ nō parces illis. Cui dominus. Si inuenero in sodomis q̄nquaginta viros bonos parcā eis. Iterū orauit ꝓ quadraginta. Iterū ꝓ triginta. Iterum ꝓ decem. Uñ ciuitas euersa est propter vīm contumaciā: ꝛ Lot ꝛ solus cum vxore sunt boni inuenti. Que vxor retrospiciēs cōuersa est in salis statuam. O quot luxurie. O quot sodomie. O quot fornicationes. Clamant latrine latibula vbi sunt pueri suffocati. Uñ Eze. xxxiij. Hec dicit dñs exercituum. Oculos vestros leuatis ad immūditias vestras: et fecistis oēs abominationes vr̄as. Unusq̄sq; vxorē proximi sui polluit: sed viuo ego dicit dñs: qz dabo terrā hanc in solitudinē ꝛ in desertū. Ille. Fugies in syluas cū filijs propter pestē. ¶ Quartū dz ꝛc. Qñ pauperes opprimuntur orphani: pupilli. Ex hoc ita dei prope est. Exod. xxij. Uidue ꝛ pupillo non nocebitis: si lesritis eos clamabunt ad me: et ego exaudiā clamorē illorū: ꝛ pcutiā vos gladio. Ille. Opprimuntur hodie: qz paupercule iuntvt dz. xj. q. iij. c. paup. dū nō habet qđ offerat: nō solū audiri cōtēnit sed etiā ꝫ veritatē opprimit. Cito violatur auro iustitia. Ille. vis o socie vincere lites. Unge manus iudicis ex qua vnctione veritas opprimit. xj. q. iij. c. q̄ recte. Acceptatio munerū: ꝓuaricatio est veritatis. ꝛ Deu. xvj. Munera peruertunt ꝛba iu-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ſtorũ.Ouiđ.de arte. Munera cre, de mihi placãt hominesq;:deosq;. Gen.xxxij. Placabo eum muneribus:z propitiabitur mihi.Ad vos clamo o iudices: o pretores audite quid per Esaiam dicitur Esa.j. Principes tui fideles socij furuz. Diligunt munera:sequntur retributiones.Pupillo non iudicãt: et causavidue:nõ ingreditur ad eos. Ille.de rege Cambise qui fuit filius Cyri regis persarum. Cum regnũ patris obtinuisset z deꝑhendisset quendam suum iudicẽ iniuste iudicasse propter munus partis contrarie:iussit eum viuum excoriari:z filiuz eius loco substitui: vt filius memor supplicij timeret iniuste iudicare.z Valerius lib.v. ca.viij.de Manlio Torquato qui filium suum Decium Syllanum nomine indignũ a domo sua abdicauit:eo quia quẽdam iniuste sententiauit propter munera: vnde filius ex tristitia priuationis se suspendit:cuius exequijs nec pater interesse voluit.O iudices notate bene.vnde fm sententiam Alber. quinq; sunt necessaria in omni bona ciuitate: aliter opz vt corruat.

¶Primo bonus pater spiritualis scilicet episcopus.

¶Secundo bonus magister scholarium qui paruulos instruat.

¶Tertio medicus materialis.

¶Quarto apothecarius.

¶Quinto bonus pretor: quia vt dicit philosophus libr. de regimine principum. Tunc solent homines timere regem quando vident ipsum timere deum. vnde patet quartum.

¶Quintum peccatum ꝛc. Quando ciues odiunt seinuicem: prope est flagellum Dei.vnde dominus Leuit.xix. Non stabis contra sanguinem proximi tui, Exod.xxiij.si videris asinum odientis te iacere sub onere:nõ pertrãsibis:sed subleuabis cum eo.Quãdo ciuitates sunt diuise a deo flagellant. Deutero.xxviij.Adiunget tibi dñs.pestilentiam donec ꝯsumet te de terra:percutiet te egestate:frigore:ardore:estu:z aere corrupto: z persequetur donec pereas.Ille. Turc⁹ scripsit pio:qđ non timebat quéq; vsq;quo regnabat Huelfus et Hibellinus:quia scilicet essent occupati inter se ad se destruẽdum.

¶Sextum peccatum ꝛc. Videlicet blasphemia dei z sanctorũ:sed dicitur Esa.j.Dereliquerunt deum blasphemauerunt sanctum Israel abalienati sunt retrorsum.Sequitur punitio.Terra nostra deserta ciuitates nostre succẽse sunt igni. Unde tot flagella? Certe a blasphemijs.Pius papa.Cõfusa sunt omnia z turbata : blasphematur passim pietas: z in mandatis suis cõtẽnitur deus: nullus dei timor: nulla legum reuerentia.

¶Tertium dicitur ꝛc. Sunt tria remedia. ¶Primum est vite immutatio. Ephe.iiij. Renouamini spiritu mentis vestre z.j. Regum ij.Recedant vetera de ore vestro.

¶Secundum orationum proclamatio.Ouidius de arte.Flectitur iratus voce rogante deus. Exemplũ dominici de tribus lanceis ꝛc.

¶Tertium dicitur sanctorum inuocatio.Jo.v.Uoca si est qui tibi respondeat:z ad aliquem sanctorum conuertere. Applica historiã sancti cuiuscunq;:cum isto notando Petri de pal.iiij.distinctio.xlv. articu.ij. duplici ratione. Primo ratione deuotionis.Secundo patrocinatiõis: quia gratiam habẽt super mala: vt Antonius super ignem. Rochus super pestem. A. super ꝛc.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

De choreis.

Duxerunt in bonis dies suos: in puncto autē ad infernā descendunt. Job. xxj. Postquaz natura humana decidit in miserādaz peccati seruitutem: et ꝙ sensualitas est facta rebellans rationi: propter infectam et corruptam culpam: et radicem primorum nostrorū parentum: est necessariuz homini constituto in presenti vasta solitudine et valle miserie: se lassat ita i exercitūs corporeis sicut in spiritualib⁹: in prō meredo regnum celorum. Hoc habetur figuratiue Geneſ. iij. In sudore vultus tui vesceris pane tuo. et Hieron⁹. ad Ctheſifontē. Tepidum discipulum non amat christus. Vulgariza. Et quia quod homo in hoc tēpore carnispriuū parum cogitat de hac penitētia suorum criminuz: cum sit occupatus totus circa ineptas letitias chorearum: cantilenaruz ꝛ conuiuiorum. Ideo ille dulcis ꝛ amorosus deus auidus salutis filiorum suorum nos auisat vt tēperem⁹ nos ab ineptis his letitijs per os sanctissimi et speculi patientie Job qui dicit verba assumpta. Duxerunt ꝛc. In quibus verbis de choreis loquamur: in quibus homines cum damno anime ac corporis se occupant ꝛ hoc sub trib⁹ mysterijs.

Primum dicitur offensionis.
Secundum dz malignationis.
Tertium dicitur punitionis.

¶ Queritur dubium. Utrū ducere choreas sit peccatum: aut mortale aut veniale: aut nullum? Videtur quibusdam quod non. Ratio quia aliquando conuenit hoi recreari. Unde philosophus. vij. ethi. Omnis laborās idiget reqe. in. x. ethi. Ludere per tempus rationē boni habet, Cato. Interpone tuis interdū gaudia curis. Ad hoc respondet Alber. in. iij. di. xvj. Durandus ordinis minoruz in. ij. senten. Archiepiscopus in. ij. parte sum. qō chorea ꝛ hmōi ludi sm se non sunt mali: quia bene possunt fieri sine peccato: maxime. v. conditionibus concurrentib⁹ quibus erit licita chorea. Aliter non: sed erit peccatū graue. Prima scz qō sit tpe debito: vtputa tpe gaudij scilicet in nuptijs: tpe victorie: aut liberationis patrie: vel hominis: aut in aduentu amici de terra longinqua: vt fecit pater filij prodigi. Lu. xv. Qui fecit in aduentu filij fieri magnos triumphos. Secunda qō sit cum honestis personis de quibus non sit presumptio malā: vt cum meretricibus: concubinarijs: ꝛ hmōi: quia tales persone nō habent dare bonum nomē: vt faciunt quidam qui chorizant in lupanari. O maleuoli quid facitis? Tertia quo fiant a personis secularibus non religiosis: qz debēt se in alijs occupare: in libris: in casibus conscientie. vnde de eis ij. Macha. j. Habentes solatio libros sanctos in manibus vestris. quia distin. lxxxvj. Ignorātia mater est omnium delictorum. Quarta ꝙ honesto modo fiant: et non cum gesticulationibus nimis inhonestis: ꝛ inordinatis: vt faciunt plures. Stringere digitum et calcaneo ꝛc. Quinta quod cant⁹ vel musica excitans in his non sit de illicitis: sed de morib⁹ ꝛ honestis ne sonetur in eis cantio mala. O ercubantes. Istis non concurrentibus semper est peccatum mortale. Quod probatur triplici ratiōe:

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

vt chorizãtes nullam causam habeant excusationis.
Primo ratione finis.
Secundo ratione priuationis.
Tertio ratione incitationis.
¶ Primo ratione finis. Conclusio philosophi.ij.de anima.t.ij.phy sic.et Thome.j.ij.questione.j. articu.iij. Quod actus humani speciem sortiuntur a fine: quia si finis bon⁹ est:operatio bona est. Si aũt econuerso: operatio erit mala. Exemplum de illo qui dat eleemosynem si dat pro amore dei: bonum est:si ex vana gloria: malum est. Cuius finis bonus est ꝛc. Ad propositum. Finis chorizandi cõmuniter et vt in pluribus est malus: scilicet propter libidinem et petulantiam. Quis te inducit O iuuenis ad choreas:non cum omnibus:sed cum illa et illa non cũ alia? vere propter libidinem voluptuosam. Unde Hieronymꝰ.ad Heliodorum. Non credam viro dicenti mihi se illesum euasisse a spectaculis mulierum: cum Dauid ex eo quod vidit Bersabee lauantem in libidinem sit prouocatus. si dauid ad visuz cecidit:quãto plus iuuenis ad tactum? t Bernard. Cum mulieribus habitare t de mulieribus non cogitare maius est quam mortuos suscitare. et Hieronymꝰ.xxxij. capitu. Hospitiosum tuum aut raro aut nunq̃ mulierum pedes terant:quia non potest toto corde cum Deo habitare qui feminarũ accessibus copulatur. Unde Eccles.xviij. Qui tetigerit picẽ inquinabitur ab ea. Et q̃uis aliqui hoc agant vt chorizent bono fine vt antiquitus: tamen pauci sunt.
¶ Secundo ratione priuationis. Illud per quod priuamur gloria paradisi est mortale peccatum: qz non nisi per mortale damnamur. Sed per choreas priuamur gaudijs paradisi. Igitur ꝛc. Quid dicis Augustiñ.in sermo. Hoc enim decet Christianũ toto animo odisse aut damnasse:quod seculum diligit.Amat enim sermones impudicos. diligit saltationes et motus impudicos et incompositos: et saltationes mundi commercia sunt demoniorum.Ille. Preterea exemplo patet per Grego.in.j.dialog.de puella quadã nomine Musa:que choreis erat dedita. Virgo ei apparuit cuz multis puellis albis indutis: t cũ illa tam deuotaz processionem aspiceret t secũ vellet sociari:virgo prohibuit dicens: Qd donec esset choreis dedita:nũ quãvenire posset ad choreas celi. Die.iij. migrans ad celum iuit. Sic in proposito: nec chorizãs poterit saluari.
¶ Tertio rõne ꝛc. Mulier inquit origenes arma diaboli:iõ demon bellat cõtra hominẽ per medium mulieris: t hoc tripliciter.
Primo per colloquium.
Secundo per aspectum.
Tertio per tactum.
¶ Primo per colloquiuz. Aposto lus. Corrumpunt bonos mores colloquia mala. Prouerbio xj. In multiloquio non deerit peccatuz maxime hoc colloquium est i choreis. O facies singularis. O paradisi oculus: o labra rubicunda:et alia verba inhoneſta prouocantia ad libidinem. Et vt dicunt doctores:omne verbum prouocatiuuz libidinis est mortale:o quot dicuntur.Ecclesiast. ix. Cum saltatrice ne sis assiduus:nec audias verba illius.Et prouerbiorum.ix. Colloquium mulieris quasi ignis.Ad loquelaz homo agnoscitur. Matthei.xxvj.Loquela tua manifestũ

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

te facit.2.ff.de tutoribus et curato ribus datis ab his.l. his qui.§.fi nali . Ex sermonibus et loquelis cognoscitur quis sapiens 2 indi; catur insipiens. ¶Secundo per aspectū. Hieron⁹. Gladi⁹ igneus facies mulieris . Et in vitis patrū quidam pater dixit fratribus.Me lius est videre demoniuz ꝙ mulie rem ornatam.Eccliesiast.ix.Auer; te faciem tuā a muliere compta: id est ornate. Practica . Iste sunt que se ornant diuersis coloribus 2 vnguentis.O Katharina da mihi scardotiū:2 aliā illā piscidam:que omnia sunt peccatū : vt Thomas dicit. cōtra tales Dauid . Facies peccatorum sumitis: peccatorum id est demonū. Afaitant capillos. Exemplū in libro de septez donis: quedam Comitissa cum multum esset liberalis ad pauperes 2 ora; tionibus dedita sed multumvana in ornatu capillorū : apparuit cui dam familiari mulieri sue dicens se esse damnatam propter ornatū capillorum capitis. vnde vidit mu lier illa caput habere plenum ser pentibus mordentibus ipsum lo co capillorum in penam illius va nitatis.O vane mulieres:deferūt secum mille farluge. Ex vna par; te leuitates: ex alia coralla: ab a; lia pectorale . Et alia cultros:de; sunt et forpices vt apparerent fa; bri equorum . Talis ornatus est meretricibus.Prouerbio.vij. Ec; ce occurrit illi mlier i habitu me; retricio:preparata ad decipiēdas animas . quod dominus conque; ritur.Esaie.iij . Eleuate sunt filie et ambulauerunt extento collo et nutibus oculorum ibant 2 plaude bant 2 ambulabant : et pedibus suis composito gradu incedebāt. Inducūtur plura mala.Cum pa; ris duceret Helenā pulcherrimaz Troiani philosophi ne ipaz eius facié viderent facié cooperuerūt. ¶Tertio per tactum . prime Co; rinthiorū septimo . Bonum est vi; ro non tangere mulierem : quia palea stat male apud ignem. De Leone papa legitur.Cum manus eius quedam mulier ex deuotio; ne esset osculata incidit in grauez tentationem propter quod spiri; tusancto dictāte manus abscidit: sed virgo postmodū restituit. Pre terea cum quendam nouitium re prehenderet magister Jordanus eo quod mulieris manus tetigis; set.Respondit ille frater.O pater est bona mulier.Cui dixit. Terra vtiqz bona est : et aqua bona : ta; men ex vtraqz se cōtingente fit lu; tum.Unde patz quomodo chorea est peccatum 2c.

¶Secūdum dicitur 2c. Tres ma lignitates huiusvitij fm doctores nostros inuenio.

Primum dicitur diabolica inuen tio .

Secundum dicitur diabolica exe; catio.

Tertium dicitur facilis periclita; tio.

¶Primū dicitur diabolica inten; tio.Diabolus inuenit choreas:qz vti videmus ad oculuz chorea est quidam circumitus de vno loco ad alium.2 hoc est iter diaboli.Ip se enim circūit.Job primo. Inter; rogatus a domino . Unde venis? Respōdit. Circumiui terram 2c.2 ſ.Petri. vij . Aduersarius vester circumiuit 2c.qui ergo tripudiant diaboli faciunt officiuz quod ipse inuenit scilicet choreas.In histo; ria scholastica legitur ꝙ i egypto erat quidam thaurus:quem testa tur Plini⁹ se vidisse.Hic sepe egre diebatur de flumine. Ad quem cū cōfluerent egyptij cū omni gene;

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

re muſicorum: ipſe eleuabatur in aere ſuper eos ſaltando et chorizando. Et illi egyptij ad ſtationem ipſius in terra mouebant. hic erat demon in forma tauri: et ſic didicerunt a demone ballare in tauro trāſſigurato: z exinde deuenit ille modus ad alias nationes. ¶ Preterea in libro de apibus. In quodam caſtro Alemanie apparuerunt demones in formis diuerſis maſculorum z feminarum ballantes z tripudiantes. Ad quorū ſpectaculum exiere omnes de caſtello. Et cum ipſi demones compleſſent ſuos ballos euanuere. Unde viri et mulieres didicerunt ab eis diabolicas tripudiationes et inhoneſtas ſaltationes. ¶ Secunda malignitas ꝛc. Execantur tales a demone: quia choreas ducunt in loco quo non oportet: quod fatuū eſſe oſtendo triplici ratione ſecundum archiepiſcopum in ſecunda parte.

Prima: quia non competit loco.

Secunda: quia non competit ſtatui.

Tertia: q̄ non competit tempori.

¶ Prima quia non ꝛc. Sumus in exilio qui deberemus eſſe in celo. Unde flendum eſt. Auguſtinus. In valle ſum⁹ miſerie in qua magis flendum eſt: eo q̄ minus flemus. Figura. iiij. Regum. xxv. de filijs iſrael. Cum inuitarentur ad cantandum dixerunt. Quomodo cantabimus ꝛc. Ad propoſitum de nobis. Eccle. xxij. Muſica in luctu importuna narratio. Quod inſinuat nobis puer dū naſcitur qui ſtatim plangit. Unde ſolinus li. ij. c. iij. de mirabilibus mūdi. Naſcētium vox prima vagitus eſt: ſenſus letitie differtur in. xl. diem ſolus zoroaſtes eadem hora riſiſſe fertur: nec hoc naturale fuit bonum: fuit em̄ inuētor idololatrie. ¶ Secundo non competit ſtatui qui eſt vbiq̄ periculoſus. Et quocūq̄ ſe vertit reperit vbi triſtetur. Primo ſi ſurſum videt celuz quod amiſit. ¶ Secundo ſi deorſum videt infernum paratum pro malis. Tertio ſi ante peccata ſua. Quarto ſi retro tempus male amiſſum. Quinto ſi a dextris eſt demon: caro: mund⁹. Sexto ſi a ſiniſtris mortem cum pharetra et ſagittis. Inter tot pericula poſitus homo chorizare nō debet. Fatuus eſſet quis ſi ad furcam ductus vellet ridere. Omnes ſumus ſententiati ad furcam mortis: vnde non eſt nobis gaudendum. ¶ Tertio non competit tempori. Tempus enim vite noſtre eſt curſus ad mortem. Eccleſia. xxxvij. Mihi heri: z tibi hodie. Et pius papa: Domine blanche in epiſtola ne obſtaret viro deliberanti ire pro fide catholica cōtra turchuz. Fugit vita mortalis: et quaſi fumus cito euaneſcit. querenda eſt altera: que neq̄ moleſtias habet: neq̄ finem. Illic theſaurizandum eſt: illic aſpirandum. vnde legitur de Alexādro magno. quod eo mortuo acceſſit Diogenes philoſophus ad tumulū ſuū: et ait. O Alexander heri non ſufficiebat tibi totus mundus: hodie autem ſepultura quinq̄ pedum contentus es. Ille. et ideo Petrar. v⁰. Trium. temporis. Tranſeunt veſtre pompe et elationes: tranſeunt dominia: tranſeunt regna. Omnia mortalia tempus interciđit. ¶ Tertia malignitas ꝛc. In nullo peccato ita de facili homo cadit ſicut in choreis. Quid dicis o pater Auguſti. In ſaltationibus diabolus ſpargit dulcedines luxuriarū. Redit matrona domū multis vocibus ſtimulata. Redit vir-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

go iniquitatis auribus: nec virgo integra: nec mulier maritata: redit turba adulescentium: nec dum mulieribus coniuncta: & conscientia lacerata. Ille. Et vere non est passus: quos demon non numeret. Job. xxxj. Nõne gressus meos dinumerasti? Et communiter tales sunt implicati in dominicis diebus et festis. Et ita fit vt quia non respexerunt festa sanctorum: in morte neminem habeant aduocatum: et sic desperati moriuntur. Ad quid dedit deus oculos: aures: pedes: manus: omnes sensus? vere ad corporis officium. Sed chorizantes in laudem demonis omnia ista occupant: preterea iniuriantur Christo in omnibus membris. Quidam sanctus orauit iuxta crucem quid magis iram diuinam prouocaret ad vindictam? Respondit quod chorizantes: precipue ab illis vituperatur. Extensio brachiorum representat extensionem Christi in cruce pro nobis. Sertum capitis Christi coronam signat. Risus qui fiunt in eo. quo modo fuit derisus a iudeis. Bel letum signat quomodo fuit velatus facie. ¶ Tertium dicitur &c. Dupler punitio: vna temporalis: alia spiritualis. primo temporalis in presenti. Eccles. xxxij. Cum Moyses de monte descendisset cũ duabus tabulis: et ad castra appropinquasset: vidisset& q choros mulierum et hominum chorizantium ante vitulum argẽteum confregit tabulas. Iratus& q occidit omnes chorizantes: scilicet. xxiij. milia. Preterea Jacobus de vitria co refert quod in quadam villa Saxonie quidam stabant ad chorizandum in natalibus diebus. Presbyter eos redarguit: cum nõ vellent desistere: imprecatus est eis vltionem dicens. Placeat deo vt sic stetis per annum. Quod & factum est. Nam per totum annum nec fames nec sitis eis adnexit: sed sub aqua et nine per annum stantes quasi bestie. In capite anni veniam postulantes: veniã obtinuerunt. Episcopus colonien sis Ubertus nomine ab hoc vinculo eos absoluit: et eos deo suo reconcilianit. Preterea Mar. vj. cap. de Joanne baptista qui fuit decollatus ab herode Antipa propter saltationem puelle in conuiuio. Punitus est cum muliere & puella. vnde tot flagella: carnistie: bella? Certe a choreis: quia dum deberent deum laudare et sanctos: diebus dominicis et festis chorizant. vnde Ezechi. xxv. Pro' eo qđ plausisti manibus et gauisa es ex toto affectu super terram: idcirco ego extendam manum meam super te: et tradam te in direptionẽ: et interficiam te: scilicet eterna morte. et Job. xxj. tenent tympanum: et cytharam: et gaudent ad sonitum organi. In puncto autem ad inferna descendunt.

¶ Secunda pena spiritualis. Cyrillus discipulus beati Hieronymi refert se habuisse nepotez: qui in sua iuuentute mortuus apparuit Cyrillo dicens se esse damnatum: quia in ludis: et choreis se miscuerit. Preterea de muliere choreis dedita. Quidam iuuenis in ballo quodam venit omnibus ignotus: postq vero multum cum quadam tribudiasset: sustulit mulierem cum qua chorizabat in vlnas: que amplius non est visa. Erat enim demon ille iuuenis. Unde ad infernum conducta est.

¶ Dominica prima aduentus. De aduentu Messie.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Ece rex tu⁹ venit tibi mansuetus sedens sup̄ asinā. Mat. xxj. Confundit ꝛ admodum inexcusabilē reddit rationalem creaturam bonitas diuina illius supremi dei: que indefesse non cessat vocitare errantem animam a vepribus et spinis peccati ad statum proprie salutis per varios et diuersos modos: sic per communicationem bonorum temporaliam. Sic per bonas et sanctas inspirationes. Sic per patibula mundi. Sic etiam principaliter per piam et deuotam representationem aduentis filij sui in carne mortali scōm representationem sacrosancte: et militantis romane ecclesie. Et sicut grande fuit desyderium illorum barbatorum antiquorum patrum veteris testamenti videndi illum facie ad faciem: ita etiaꝫ nostrum ad sancte operādum: qō deuotus Ber. consyderans in .ij. sermone super Cāt. dicit. Ardorem desyderij patrum suspirantium Christi in carne presentiam frequentissime cogitans compungor ꝛ confundor in memetipso: et vix contineo lachrymas: ita pudet temporis torporisq̄ miserabilium temporum horum. Cui nāq̄ nostrum tantum ingerat gaudiū gratie huius exhibitio quantum sanctis veteribus desyderium promissio? Interfere supplicationes patrum. In verbo confundor. Hic est qui a patriarchis est acclamatus. Esa. xvj. Emitte agnum domine dominatorem terre. ¶ Secundo a prophetis. Esa. lxvj. Rorate celi desuper: et nubes pluant iustum. ¶ Tertio a regibus. Oftende nobis domine misericordiam tuam et salutare tuum da nobis. ¶ Quarto: a mulieribus. o emanuel rex et legifer noster expectatio gentium: et saluatio earum: veni ad saluandum nos domine deus noster. Ab ecclesia. Excita domine potentiam tuam et veni: vt ab imminentibus ꝛc. Et quia initium peccati fuit superbia ad qō curandum necessaria erat humilitas: quia in .ij. Ethico. Contraria contrarijs curantur: ideo humilitatez amplecti voluit qui ad nos veniens humilis in carne venit. ideo di. Dicite filie syon: id est hierusalem. Ecce rex tuus ꝛc. In quibus verbis: quia hodie sancta mater ecclesia in officijs suis nobis proponit illud stupēdum admirandumq̄ beneficium aduentus in esse filij dei in carne quem tanto desyderio antiqui patres petendo expectarunt: ideo de eo et nos loquemur. De quo tria contemplabimur impresentiarum. Primum dicitur congruitatis. Secundum dicitur inductionis. Tertium dicitur modificationis. ¶ Primum dicitur ꝛc. Queritur dubium vtrum fuit conueniens Christum incarnari? Circa hoc duplex opinio. Una concludit qō non. Ratio illius est: quia vt dicit philosophus .ij. phi. Frustra fit ꝛc. Sed deus humanam generationem poterat liberare alijs modis quam per incarnationem. Augustinus libro de trinitate. ca. x. Dicimus et alium modum possibilem ei fuisse: cui⁹ potestati omnia subiacent. Alia opinio quod sic: quia iste modus fuit dignior. Danielis libro. iij. Cantic. vij. omnes alij modi erant mihi efficaces ad satisfaciendum: nisi dei filius ad incarnationem sui non fuisset hu-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

miliatus. Ad hanc difficultatem Tho.iij.parte.q.j.arti.j. In.iij.distinctio.j.qõ.j.arti.ij.In.iij.cõtra ea.xlix.z.lv.Bona.iiij.disti.xx.magister.iij.dist.xx.quod conueniens fuit christũ incarnari. Que cõclusio probat vera triplici ratiõe impresentiarum secũdum doctores. Primo ratione diuinalis communicationis.

¶ Scdo rõne diuinalis libertatis. Tertio ratione nature humane exaltationis.

¶ Primo zc. Conclusio est tho.iij. par.q.xj.arti.j. qđ vnicuicz rei illud est sibi conueniens qđ ei conuenit fm proprietatez sue nature. Exempli gratia. conuenit soli illuminare. Igni calefacere: homini sermocinari. Unicuicz rei zc. ad ꝓ positum. Natura diuina summi dei non est aliud nisi misericordia et clementia: vt probat Dioñ.iij. de di. Cum ergo sit summe bonus z misericors debet illam communicare homini: ostendere z declarare z facere nobis intelligibilem: qz vt habet Dio.iij.de di.et phus. j.ethic.et.iij.anime. bonum est sui diffusiuũ. Propriũ boni est seipm cõicare. De ipa Dauid.apud dñz zc.de peni.dist.j.c.multiplex. Misericordie dñi nec mensuras ponere possumus zc. Et de peni.distin. j. diuinitatis natura clemens est et pia: magisqz ad indulgentiam prona ꝙ ad vindictã. C. de nuptiis. l. imperialis. Nam ita credimus dei beniuolentiam et circa genus humanũ nimiã clemẽtiam ꝙtum nostre nature possibile ẽ imitari. Qui quotidianis hominũ peccatis semper ignoscere dignatur: et penitentiã nram suscipere. Ibi. et Dañ.li.iij. purga. Peccata nostra horribilia fuerunt: sed diuina bonitas habet tam lata brachia qđ capit quecunqz ad illa conuertitur. Benignus ergo deus debebat illam misericordiã cõicare. In testamẽto veteri deus erat rigidus. ps. Deus vltionum dñs zc. Ecclesia. xx. Ego sum dñs deus tuus fortis zelotes visitans iniquitatẽ patrũ in filios: in tertiã z quartã generationẽ eorũ q̃ oderũt me. Non dicebatur pr̃: sed deus iustitie. quidam ligna colligẽs die sabbati ꝓcepto dñi lapidatus est. Similiter alí⁹ blasphemans. Dãnauit luciferum in perpetuuz. Expulit Adã de paradiso. Geñ.iij. misit diluuiũ in terra. Geñ. vij. misit sulphur et ignem super sodomam zc. Geñ.xij. Submersit pharaonem. Exo.xiiij. percussit.xxiij.milia propter adoratione vituli. Ero d.xxxij.ca. percussit.clxxxv.milia ex peccato blasphemie de populo Sennacherib. j. Regũ.xix. de populo Dauid. lxx mortui sunt. ij. Regũ vlt. Debebat ergo misericordiam suam declarare: sed meliori modo eam non potuit ostendere quã vt nobiscũ conuersaretur: qz vt habet phus. viij. ethi. Nihil est tam propriũ amicorum ꝙ simul viuere et simul conuersari. Non te scandalizet si qué vides associatũ. Ipse autẽ vt hanc amicitiã ostenderet nobiscũ cõmoratus est. Baruch.iij. Post hec in terris visus est: z cũ hominib⁹ zc. Sed hec amicitia plene completa est: qñ verbum factũ est caro. vñ Hiero. ad Damas. papam de filio prodigo. Que maior potest esse dementia quã vt filius dei filius hominis putaret: decẽ mẽsium fastidia sustineret: partus expectaret aduentũ: inuolueret pannis: subiiceret parentib⁹: p singulas adoleret etates: et post contumelias vocum alapas et flagella crucis pro nobis fieret maledictum: vt

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

nos a maledicto legis absolueret. Ille.o vere beata etas.O vere aureum seculum in quo experimur dulcedinem filij dei pro nobis incarnati. Et speciali priuilegio videbis Christum in carne: in presepio:in feno iacere: ab animalibus adorari:et a pastoribus.Hoc priuilegium non est concessum Abrae sanctissimo homini:non Isaac:nō Jacob:vnde Christus Luc.x.capi. Beati oculi qui vident que vos videtis.¶ Secundo ꝛc.Cōclusio est Thom̄.iij.par.q.xlvj.arti.iiij.Alexand.iij.par.ꝛ Bona.iij.distinctio. xix. Quod propter peccatum primorum parētum nobis clausa est ianua paradisi:ad quam aperiendam nullus inuētus est idoneus. Non angelus : non cherubin:non patriarcha : non prophetа nisi solus filius dei.Unde Psalm̄. xvij. Omnes declinauerunt simul inutiles ꝛc.In scriptura Deuteronomij vigesimoquinto secūdum mēsuram delicti erit ꝛ plagarum modus.et.xvj.questione prima.secundum qualitatem delicti imponenda est penitentia.O confessores notate:sed peccatum primi hominis fuit infinite offense et iniurie: igitur requirebat satisfactionem infinitam que non erat in alia pura creatura. Quod fuerit infinite offense probatur hoc modo . est vna maxima canonistarum et iuristarum . Primo canonistarum. de penitentia distinctione.j.c.duo facta.et.xij. questione.ij.capi.gloria episcopi.et.xxij.q.v.c.mouet.et xxvij.questione.j.capitulo nuptiarum. Secundo per iuristas.l.item apud.ff.quod ait pretor.ff.de re militari .et.l.omne delictum .ff. qui manu.vbi habetur quod offensio et iniuria mensuratur secundum dignitatem persone.Exempli gratia.de percussione serui ꝛ domini de infamia secularis et religiosi. O socie ꝛc.de cardinali et papa. Ad propositum.Cum deus sit.infinite bonitatis: iuxta illud Apocalyp.xix.Rex regum et dominus dominantium.Sequit quod culpa primi hominis fuit infinita.si infinita ergo requirebat satisfactionem infinitam que non erat in pura creatura cū sit finite operationis:ꝛ secundū philosophum iij.phy.Et primo celi.Finiti ad infinitū nulla est proportio. in. viij. phy. Impossibile est in corpore finito esse potentiam infinitaz.vnde Chryso. Nemo inter mortales reperiri poterat qui non interim indignus videretur.ꝛ Dantes.iij. paradisi. Cantico.vij. Nestra natura sicut tota peccauit in origine et posteritate ab his dignitatibus vt a paradiso repulsa fuit:vnde se non potuit si bene inspicias redimere aliqua arte et via :vnde op⁹ fuit quod christus mitteretur vt portaret facinora nostra . Unde dauid.que non rapui exoluebam. ¶ Tertio ꝛc. Conclusio augustini in.ij.dist.j.cap̄.vj.Fecit deus rationalem creaturam vt summum bonum intelligeret : intelligendo amaret:amandopossideret : possidendo frueretur . Sed homo deuius factus erat et viam perdiderat per peccatum primi hominis: ꝛnemo hanc viā sciebat: quidam adorabāt solē: quidā lunā: quidā stellas. Sap̄. v. Errauimus a via veritatis ꝛ iustitie lumē non luxit nobis : vt ergo hanc viā inuenire possemus missus est nobis bonus dur ieſus dnlcis.vñ de se dicit Jo. xiij.Ego sum via.sup quo Augu. Si celum desideras:ego sum via. hūc ductorē sācti pres affectarūt. Esa.xvj. Emitte agnum dñe dñe,

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

torem terre: z qz hō poterat terreri consyderata sua fragilitate in omnibus exēplum dedit patiētie. si granaris in ifirmitate: ipse a planta pedis. Si infamia: ipse a Judeis derisus. Demonium habes. Si paupertate: ipse pauper. Vulpes inquit foueas habent: z volucres celi ꝛc. Nudus ponitur i cruce. Spinis coronatur. vt nos sublimaret. Unde comparatur filio cuiusdam regis: qui philocaptus de quadā rusticana muliere ipam in vxorem cepit: dimissis filiabus ciuium suorum. Quis est filius regis? est Christus qui cepit in vxorem carnem nostram: que est filia Ade. Et super omnes hanc exaltauit: scilicet super angelos. Hanc dignitatem cognouit angel⁹. Apocalipsis xix. quando Joan. angelum adorare voluit. Vide inquit ne feceris. super quo Gregorius. Timuit adorari a natura humana propter assumptam cum verbo carnis nostre substantiam. vnde patet quomodo fuit ꝛc. ¶ Secundum dicitur ꝛc. Triplici ratione inducimur ad ipsum suscipiendum.

Primo ratione status.

Secundo ratione affectus.

Tertio ratione beneficij.

¶ Primo ꝛc. quia! eius status est sublimis: quia est rex. Ecce inquit rex ꝛc. Si enim ad vos venit aliquis magnus dominus. dux: comes: rex: vere cum tribudio ipsum acciperemus: multo magis Christum qui nobiscuz sociatur in hoc aduentu: qui est rex: ecce rex: q̄ rex triplex habet regnum.

Primum celeste.

Secundum terrestre.

Tertium infernale.

¶ De quibus apostolus Philip. ij. In nomine Jesu omne genu flectatur: celestium: terrestrium: z infernorū. Et sicut habet triplex regnum: sic habet tres differentias militū: quos posuit in his regnis secundum illorum merita z demerita. Quidam sunt milites triumphantes. Quidam sunt milites terga prebentes. Quidam ꝛc. qui pugnauerunt contra vitia: mundum: diabolum: occupantes se in bonis operibus: vt apostoli: martyres: cōfessores: Dominicus: Frācīscus. Tales coronati sunt in primo regno. Apocalyp. ij. Esto fidelis vsq; ad mortem: z dabo tibi coronam vite. ij. Timothe. vij. Non coronabitur nisi qui legitime certauerit. In chronica ordinis. Duz fratres matutinas dicerent pigre et somnolenter: virgo eis apparuit dicens. Fortiter fratres: q̄ grā dia premia sunt vobis preparata. Non credas coronauit in primo regno: nisi fueris strenuus miles christi. Quidā ꝛc. Hi sunt qui nolunt regnare: sed in omni strepitu terga vertūt: non sunt strenui milites. Tales non sunt apti: quia pigri. Figura Judicum. vij. de Gedeone dum pugnaret contra Madianitas: et secum haberet triginta duo milia virorum dixit illi dominus. Multus populus tecum est: vnde licentiauit ex eis viginti duo milia: et remanserunt decem milia. Cui dominus. Adhuc populus est multus: duc eos ad flumen: et probabis eos: qui biberint aquam de flumine vt canes non curuando se: eos separabis seorsum vt apti. Qui curuatis genibus biberint: sebarabis eos ab alia parte: vt inepti. qui numerus eorum ad bellum fuit. M. ccc. et reliqua multitudo remissa est. Moralr. Pauci sunt apti ad certamen in hoc mundo. Tales po-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

nuntur in tertio regno: scilicet in inferno: quia otiosi steterũt. Quidam sunt qui assidue pugnant cõtra vitia: de quorum numero erat qui dicebat Ephese. j. Non est nobis colluctatio aduersus carnem & sanguinem: sed aduersus principes & potestates. Qui vult poni in primo regno oportet pugnare: q̃ vt dicitur. C. de his qui non erpletis stipendijs. l. ij. libro. x. Stipendium quod promittitur militib⁹ solui non debet nisi finita militia.
¶ Secundo ratione &c. Quia frater noster est & propinquus. Unde dicitur. Tuus. glo. id est de tua progenie genitus. Duas progenies fecit deus. ¶ Primam: naturam angelicam. ¶ Secundam: naturam humanam. Potius voluit cõtrahere affinitatem cum natura humana: q̃ angelica. Hebre. ij. Nusq̃ angelos apprehẽdit. Ideo dicit. Tuus. Geneſis. xxvij. Frater enim et caro nostra est. et Dauid. Narrabo nomen tuum fratribus meis. Super quo Bernar. Puto qua iam me despicere non potest nos ex ossibus meis: et caro de carne mea. Desperit Deus generationem humanam per annos quinq̃ milia: quia ad lymbum illos mittebat: nunc autez inquit Bernardus non sic. Unde possumus contemplari: quod quando voluit incarnari: & reliquere suos ciues. Angelici spiritus miserunt ambassiatores. ¶ Uenit pria ambassaria que missa fuit a pria Hierarchia di. incuruãdo se. Domine dominus noster: quid est homo quia magnificas eum? Enumera hic beneficia. Dotasti eum lumine rationis. Ad tuam imaginem creasti: potuisses eum lignum: lapidem facere. Et nunc vis ad illũ ire? & te induere sclautna? Respondit eis. Amore langueo. ¶ Secunda ambassaria missa est dicens. Cur vis o bone magister ire ad homines malos & profanos? Uere si ibis: eris male contentus. Te percutient: te ad columnam ligabunt: oculos imbindabunt: te cruci affigent: pedes perforabũt & manꝰ. Respõdit illud verbũ: Prouer. viij. Delitie mee esse cum filijs hominum. O charitas immensa.
¶ Tertia ambassaria missa a tertia Hierarchia di. Uera amicitia fundatur in aliquo horum bonoruz. Aut in bono vtili: aut delectabili: aut honesto: vt habet Tulliꝰ lib. de amicitia. & Tho. ij. ij. q. xxij. arti. j. & Philosophus. viij. Ethico. Sed dic nobis quam vtilitatem habebis de homine? Ille est qui te milies blasphemat: qui falsa sacramenta capit: est saccus vermium: mendicus tibicẽ &c. Respõdit eis Christus. Amore langueo. Unde assimiletur filio cuiusdam regis qui cuz interrogaretur a patre. Fili quantũ me amas ostende? Non potens verbo exprimere opere ostendit: extendit brachia: & capite inclinato: totum posuit se super patrem di. Tantum te diligo: & me totum do. Ad proposituz. Tantum christus hominem amauit: q̃ totum se dedit in manibus peccatorum. Joan. Maiorem charitatem nemo habet q̃ vt animaz suaz ponat quis pro amicis suis.
¶ Tertio ratione &c. quia nobis beneficia contulit. Unde dicitur. Uenit tibi mansuetus. Glos. id est ad tuam vtilitatem. Ubi nota fm philosophuz. viij. ethi. q̃ tres sunt differentie amicorum.
Quidam pro bono vtili.
Quidam pro delectabili.
Quidam pro virtuoso.
¶ Quidam pro bono &c. vt sunt

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

amici mercenarū qui ad tempus diligūt: scilicet in tempore prosperitatis. De istis Eccle.vj.est amicus mense. In eodem. est amicus et socius mense. et Ouidius libro Tri. cum fueris felix multos numerabis amicos. Asculanus. O quot amici. O quot coniuncti nobis adherent in felici statu contra rūs non flantibus ventis. Amor taliuz fructu tantum durante permanet. de talibus Ambro. Facilis vox et communis tuus ium totus: sed paucorum effectus. Cauе ne incidas in miseriam: quia paucos inuenies amicos. Exemplum Job. vj. Postq̄ amisit omnia bona dixit. Ecce non est auxilium mihi: necessarū quoq̄ recesserunt a me. vnde apostoli secuti sunt Christum ad nuptias: sicut amici pro bono vtili: sed in passione ipsum reliquerunt. Preterea miluus sequitur mulierem dum portat tripam ad aquam: quam non sequitur dum vadit ad ecclesiam. ¶ Secundo quidam ꝛc. vt sunt carnales q̄ iuuēculas amant amore carnali. O pater amat me: ꝛ si dedit manicas rubras illecebri ꝛ alia dona fecit ꝓ bono amore: videbim⁹ quādo turgescet virgultus. Talis amicitia non est bona: quia non est fundata in virtute. in. viij. Ethi. Amicitia tunc est perfecta quando est propter virtutem. Exemplum Valerij de duobus amicis: de quibus libro. vj. Qui amici inuicem cum vnus alterum inuitaret ad malam. Respondit quidam nomine Publi⁹. Quid mihi de tua amicitia si propter eam me oporteat inhoneста agere. vnde patet secunda differētia. ¶ Tertio quidam sunt amici pro bono virtuoso: isti sunt qui omni tempore amant ꝛ prosperitatis ꝛ aduersitatis: iuxta illud Prouerbio. xvij. Omni tēpore diligit qui amicus est. Qui ponerent vitam pro amico. In hac amicitia duo fuerunt Romani: Damon ꝛ Phytius: de quibus Valerius libro iij. de amicitia: quorum alterum cum vellet Dion⁹. tyrannus Sicilie damnare ad mortem petijt dilationez a rege: vt ire posset ad ciuitatem suam: vt disponeret facta sua: ꝛ cum tyrannus peteret fidei iussorem dedit amicum suum dicens tyranno. Quod si hora statuta nō rediret: ille pro se occideretur. Ille autem expeditis negocijs suis hora statuta reuersus est. tyrannus considerata amicitia eorum sibi pepercit cordiali animo: et petijt acciperent eum in illa amicitia. clama hic. Solus christus fuit verus amicus qui mori voluit pro nobis. Joan. x. Animam meam pono pro ouibus meis. O immensa amplitudo diuine charitatis. O profundo bonitas summi dei: qđ Grego. cōsiderans admirādo cantabat. O inestimabilis dilectio charitatis vt seruū redimeres filiū tradidisti. Quid suaui⁹? Quid dulcius potest audiri? O peccatores ingrati diligite xp̄m qui nos redemit: quez patres antiqui illū redēpturū expectantes toto corde dilexerūt. ¶ Tertium dicitur, ꝛc. Tribus modis suscipiendus est: quēadmodum iudei susceperunt. Primo cum laudibus diuinis Secundo cum munditia cordis. Tertio cum operibus charitatis.

¶ Primo ꝛc. Sicut iudei cum vocibus puerorū. Osanna filio Dauid ꝛc. Ista autem laudatio debet fieri.

Primo ore.

Secundo corde.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Tertio opere.
¶ De qua ephe.v. Cantantes z psallentes in cordibus vestris domino. nota in verbo cantantes. Hug.li.de claustro zc. Noli cantare cum lucifero in celo seu cuz primo homine in paradiso: sed cum christo in templo. Cantus diaboli cupiditas. Cantus primi hominis superbia. Cantus christi humilitas. Ille „Lucifer cepit antiphonam alte.s.La.dum dixit. Ponam sedem meaz ad aquilonem. Adam cepit ad sol: dum dixit. Erimus sicut dñ. Christus cepit submisse: ad vt: que est vltima nota. Laudemus ergo Christum: z ipm recipiemus. Secundo zc. sicut ipi cum oliuis que non arescunt. Ita nos cum viridi conscientia: et cordis puritate. Prouerbiorum vndecimo. Justi quasi oliue germinabunt. dic cum Tob.ix.c. Mundã seruaui animam meam. Hec puritas est illa vestis qua debemus Christo occurrere: de qua dicitur Apocalip.iij. vestimẽtis albis induaris: vt non appareat confusio nuditatis tue. ¶ Tertio zc. quod notatur per hoc quod vestimenta sua sternebant in via. Uestimenta spiritualia anime sunt bona opera. Apocalipsis.xv. beatus qui vigilat et custodit vestimenta sua. Ista vestimenta in via prosternimus quãdo bona temporalia pauperibus erogamus. Ecce rex tuꝰ zc. Practica in verbo apostoli. Hora est iam de zc. Uere hora quia est viginti: aut triginta: aut quadraginta annoruz: z adhuc es in peccatis. Noli plus expectare: qz vt dicitur. Ne tardes ad extremam zc.

¶ Dominica secunda aduentus. De iudicio vniuersali.

Videbunt filiũ hominis venientez in nubibus celi: cũ potestate magna z maiestate. Luc.xxi. contremiscunt viscera: lingua hereret palato: oẽ humanũ ingeniũ deficit: dũ humana mens venit in considerationẽ ꝙ sit horribile et timidum vniuersale iudicium: quod indubie credimus cõsummandũ supra passibilẽ z mortalem carnem. Propterea sicut diuina iustitia nullã rẽ intendit pretermittere: que animabꝰ sanctis z iustis debebat procurare gloriã et honorem et laudem z triumphuz. Ita per contrariũ dãnatis in ergastultis z carceribus inferni quod possit porrigere tristitiã: dolorem ignominiã z cõfusionẽ. Unde Lactantius lib.vij.c.xxvij. deseratur si fieri põt via perditionis et fraudis: in qua mors voluptatis illecebris adoperta celatur. Et quanto quisq; annis in senectutem vergentibus appropinquare cernit illum diem quo sit ei ex hac vita migrandum cogitet: ꝙ purus abscedat: ꝙ innocẽs ad iudiciũ veniat. Non vt faciũt quidã cecis mẽtibꝰ nixi qui iã deficiẽtibꝰ corporis viribus: in hoc admonenꝫ instantis vltime necessitatis: vt cupidius et ardentius hauriẽdis libidinibus intendant. Qua ex voragine liberet se quisq; dum licet: cum facultas adest: seq; ad deum tota mente conuertat: vt illum diem securꝰ expectet: quo ꝑses dominusq; mũdi deus de singulorum factis cogitationibusq; iudicabit. Ille. declaratioverbi Lactan. Deus audi benigne inquit Lactan. Quandiu homo habet in se liberum arbitrium flexibilẽ ad bonũ et ad ma-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

lum:dimittat peccata ꝛ sceleragi-
nes:ꝛ induat se aureis vestimen-
tis virtutum.Et consideret quod
habet sese presentare ante tribu-
nal iudicis Christi:et ibi reddere
rationem de omnibus operibus
suis bonis aut malis. Hic est ille
equissimꝰ iudex qui facta nostra
omnibus notificauit. Maum.iij.
Reuelabo pudenda tua in facie:
et ostendam in gentibus nudita-
tem tuam:et regnis ignominiam
tuam.Et ecclesia in sequentia p
mortuis. Liber scriptus profere-
tur in quo totum continetur: vn-
de mundus iudicetur. Judex ergo
cum cẽsebit quicquid latet appa-
rebit:nil multum remanebit. Hic
est ille qui rationem exiget de ani
mis. Deuterono. iiij. Custodi te-
metipsum et animam tuam solici
te. Hic est ille qui rationem de tẽ-
pore volet. Ecclesiast.iiij. Fili con-
serua tempus:ꝛ deuita a malo. Il
le.conserua tempus ratione pre-
tiositatis.Bernar. Nihil pretiosi°
tempore. Et ratione breuitatis.j.
Corinth.vij. Tempus breue est.
De quo in.iiij.Physico. Nil habe
mus de tempore nisi presens nũc
hic est qui rationem requiret de
verbis otiosis.Mat.xij. De omni
verbo otioso ꝛc.Sancta ergo ma-
ter ecclesia quida salutis filiorum
suorum facit in hoc aduentu offi-
cium bone matris:que dominica
preterita proposuit aduentum be-
nignitatis scz de incarnatiõe chri-
sti:hodie autem de iudicio vniuer
sali: vt qui nolũt se corrigere ex be
nignitate: corrigãt se ex timore:sci
licet iudicio vniuersali; quod ho-
die dicit Thom. Videbunt ꝛc. De
quo iudicio tria videbimus. Req-
re in quadragesimali Ser.xiij.

¶ Dominica tertia aduentus.

De iudicio temerario.

Um audisset Joan-
nes in vinculis ope-
ra xpi mittens duos
de discipulis suis ait
illis.Tu es qui ven-
turꝰ es an alium ex-
pectamus? Matthei vndecimo.
Euãgelista recitat quod Joannes
baptista in carcere positus ab He
rode antipa audiens opa xpi mi-
rãda:misit duos discipulos dicẽs
ei.Tu es qui venturus es:an aliũ
expectamus?Secũdũ Chryso.tri
plici de causa Joannes incarcera
tus est.¶ Prima quia reprehẽde-
bat Herodẽ propter Herodiadẽ vxo
rem fratris sui.Mar.vj.Non licet
tibi habere vxorem fratris tui.Ad
eius suggestionem ipsum incarce
rauit.¶ Secda qꝛ Joannes predi-
cabat iustitiaꝫ ꝛ baptismũ:ex quo
populus eũ sequebatur.Herodes
cũ esset alienigena et populo odio
sus:pertimescẽs tumultum popu
li ipsuꝫ incarcerauit. ¶ Tertia qꝛ
Joannes quendam magnum re-
gem post venturum predicabat.
Et cuꝫ romani ordinassent:ne ali-
quis sine autoritate senatus no-
uus rex nominaretur timuit offen
sam Cesaris: vnde incarcerauit.
Et tũc misit discipulos dicẽs. Tu
es qui venturus es:an aliũ expe-
ctamus?Videt dubitasse an esset
messias: sed mirũ cum ipsum ostẽ-
dit.Ecce agnus dei. Unde ipsum
baptizauit. Spiritũsanctũ inspe-
cie colũbe vidit? Respondẽt docto
res nostri Tho.ij.ij.qõ.arti.cu.vij.
Archiepꝰ in.iiij.par.ꝛ Raynerius
qõ triplex est dubitatio, Pria est
infidelitaꝫ: qualis fuit in iudeis.
Secũda tarditatis:qualis fuit in
discipulis euntibus in emaus: et
quibusdam aliꝭs.Matth.vlt. Ter
tia est amoris siue pietatis.Et hec

propꝛie

proprie non est dubitatio. Talis fuit in Joāne. s. quidā horror quo aia ad modū dubitantis se habet. vnde Ambro. Non fide sed pietate dubitauit. Horrebat enim considerare q̄ filiꝰ dei ad inferna descenderet. Rñdet etiam Joannes Chryso. z bñ q̄ Joā. nō dubitauit de primo aut icdo aduentu: quia alij prophete pronūtiauerūt: iz dū esset morti vicinus curās de discipulorū salute q̄ in christū non credebant: misit eos ad xp̄m. Tu es qui ven. ꝛc. Ut sc̄z ab ipso in fide solidarent. Xp̄us autē factis multis miraculis in presentia eorum dixit eis. Euntes renuntiate Jo. q̄ vi. z audi. Ceci vi. clau. q. d. Si verbis non creditis Joan. bapti. me esse messiā saltem operibus credatis. Joan. x. Opera q̄ ego facio ꝛc. Sequitur. Btūs q̄ non fuerit scandalizatus in me. Glo. Hoc verbum tangit discipulos Joā. qui in xp̄m nō credebāt quē purū hoiem putabāt. Recedentibus discipulis cepit xp̄us laudare Joan. bapti. Rō: qz potuisset turba Joan. bap. leuē reputare q̄ in xp̄m non crederet. Unde de quatuor laudat. Primo in cōstantia. Quid existis in desertum videre arūdinē vento agitatā q. d. non. Secundo in austeritate. Quid exi. in deser. videre. Hoiem mol. ve. q̄li. d. nō. Tertio in ꝓphetia. Quid exi. in deser. vi. ꝓphetaz: imo plusq̄ prophetam. Quarto in natura angeli. Hic est de quo scriptum est Mala. iij. Ecce mitto angelū meū ante faciē tuā qui p̄parabit viā ante te. Hoc q̄tū ad hodiernū euangeliū. in dñica preterita egimus de iudicio vniuersali quo omnes deꝰ iudicabit. Hodie vero de iudicio quo hoies se mutuo iudicāt dicemꝰ. De quo apl's in epl'a. Nolite añ tp̄s iudicare. Ubi tria videbimꝰ. Hūc sermonē habes in quadragesimali.

¶ Dominica quarta aduentus. ¶ De receptiōe spirituali messie Jesu Christi.

Ho vox clamātis in deserto. Joannis. j. cū sit famosa opinio apud Judeos q̄ tp̄s aduētꝰ messie esset de ꝓximo. Et videntes opera stupēda in ipo Joanne bapti. moti sunt ad opinādum ipsum esse christum: ideo cupidi miserunt ad ipsum Joannem nuncios solēnes sacerdotes et leuitas: et personas ecclesiasticas vt interrogarent eum. Tu q̄s es scilicet an messias noster in lege promissus. Confessus est z non negauit. Quia non sum ego xp̄s. Secundum Chryso stomum. quadruplici de causa Judei plus opinabantur Joā. esse messiam q̄ de christo. ¶ Prima propter habitus asperitatem. Quia christꝰ ferebat vestes cōes z vestē incōsutilē: quā maria ei fecerat. Joā. bap. indutꝰ erat de pilis cameli. Mat. iij. Ipse Joan. habebat vestem de pilis camelorū. ¶ Scōa ꝓptervictus parcitatē. Quia xp̄s panē z vinū gustabat. Joannes aūt non. Lu. vij. Uenit Jo. nō manducās panē nec q̄ bibens vinum. Luce. j. Erit magnus coram dño. vinuz ꝛc. Deut. xxij. Butirū mel z locuste fuerunt dapes q̄ nutriuerūt Joannē bap. in deserto propter q̄ est tā glorio sus z magnus. ¶ Tertia causa: ꝓpter genus illustre. Quia xp̄s fuit paup: filius Joseph. Mat. xiij. nōne hic est fabri filius. Joan. bap. filius summi sacerdotis zacharie. ¶ Quarto propter baptismi nouitatem. Quia ante Joannem nullus ꝓphetarū ausus est baptizare vt ipse. Unde baptismus Joan.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

quandam nouitatem pretendere videbatur. Tu quis es? Non sum Christus. ¶ Secundo proponunt aliam petitionem. Helias es tu? De Helia petunt. Quia sicut aduentus Christi fuerat promissus Judeis: ita et aduentus Helie: vt dicitur Mala. viti. Ecce ego mittam vobis Heliam prophetam. Respondit Joannes. Non sum. ꝫ videtur contra illud quod dixit Christus Matth. vndecimo. Si vultis scire: et ipse est Helias. Respondet Chrys. ꝙ erat Helias nō in persona: ꝫ in operatione. Quia sicut Helias non timuit reprehendere regem Achab et Jezabel de peccato homicidij in Haboth. iij. Regum vndecimo. ita Joannes baptista reprehendere Herodem de concubina. Mar. sexto. Non licet tibi habere vxorem fratris tui. Et sicut Helias erit precursor secundi aduentus ad iudicium: ita Joan. baptist. primi ad incarnationem. Non sum ergo ꝛc. ¶ Tertio proponunt aliam. propheta es tu. Respondit. Non sum propheta. Sed contra Matthe. vndecimo. Quid existis in desertum videre prophetam. Etiaz dico vobis plusquam prophetam. Respondeo ꝙ erat opinio tunc temporis famosa apud Judeos ꝙ ante messiam veniret vnus magnus propheta: pro eo qō dicit Deut. decimooctauo. Prophetam suscitabo eis de medio fratrum suorum: quamuis de Christo intelligatur: licet Judei intelligerent eam de alio propheta: Joan. propheta negauit se esse illū. Non sum propheta. Quid dicis de teipso: vt responsum demus his qui miserūt nos. Ego inquit vox scilicet predicationis de celestibus: clamantis in deserto. Matth. iij. Penitentiam agite appropinquabit enim regnum celorum. Quod nunꝙ fuit auditum ante ipsum. Quid ergo baptizas si tu nō es Christus neqꝫ Helias neqꝫ propheta. Respōdit. Ego baptizo vos in aqua: exterius tantū lauans corpus: non interius cor. ad designandum illum qui suo baptismate lauabit animas. Nota in verbo baptizo vos in aqua. glo. interlinearis. Tantum corpora lauo: quia peccata soluere nequeo. Thom̄. super epistolas Pauli ad Ephesios secundo. Baptism⁹ Joan. dicitur baptismus aque: quia tantum exterius mundabat interius autem non sanctificabat. Et ideo de consecratione distinctiōe quarta. capitulo aliud. Si quos baptizaui Judas iterum nō sunt baptizandi. Et si quos baptizauit Joannes iterum sunt baptizandi ideo dicit. Baptizo vos in aqua. Medius autem vestrum stetit id est communiter viuens inter homines: quasi vnus ex vobis: quia Christus vitam communez duxit: Quem vos nescitis: id est vera cognitione non cognoscitis quo ad eius diuinitatem. Jpe est qui post me venturus est predicaturus et baptizaturus. Qui ante me factꝰ est: id est dignitate pollens et mihi prelatus quia ab eterno fuit secundum diuinitatem. Cuius ego non sum dignus vt soluam eius corrigiam calciamēti. In quibus verbis queritur. Utrum Christus portauerit calciamenta? Videtur dicere Nicolaus de lyra super Joan. j. ꝙ hoc calciamentum non intelligitur realiter: sed est quedam metaphorica locutio: z ego dico ꝙ portauit. Quia vt dicit apostolus ad Heb. septimo. Debuit per omnia fratribus assimilari. Cum fuerit communis in victu: ita inuesti-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

tu. Unde portauit calciamenta q̄ habentur in sancto Joanne Late rano Rome. Hoc sufficiat quan tum ad euangelium hodiernum. Hodie volo videam⁹ quia instat dies quo dei filius nostro amore incarnatus est debeamus et nos preparare saltem spiritualiter ad eum recipiendum. Quando ali⁹ quam personam nobilem expe⁹ ctamus in proximo: quatuor con sueuimus facere que sunt facien da Jesu Christo quem in proximo expectamus in hac natiuitate se⁹ cundum ecclesie representatione. Que sunt ista.

Primo viam dirigere.
Secundo hospitium preparare.
Tertio epulas ordinare.
Quarto vestes pulcras assumere.

¶ Primo viaz ꝛc. Dirigite inquit viam dominj: id est mundate: om⁹ nia praua remouete. Quod facie⁹ dum est de necessitate triplici ra⁹ tione: si Christum hospitem apud nos volumus suscipere in hac fe⁹ stiuitate.

Primo ratione dispositionis.
Secundo ratione locationis.
Tertio ratione maioritatis.

¶ Primo ꝛc. q̄ tu sis bene dispos⁹ tus. Una maxima est Tho. in. j. secunde questione. xxij. articulo se cūdo. quod peccatum mortale fa cit hominem distare a regno dei ꝛ ab ipso deo. Jn ps. Longe a pecca toribus salus. et Prouer. decimo⁹ quinto. Longe est domin⁹ ab im⁹ pijs. Que quidem distantia nō est localis: cum deus sit vbiq̄. Et per potentiam: essentiam: presentiam: vt Thom̄. j. parte. questione octa⁹ ua dicit. ꝛ Dauid in ps. Si ascen⁹ dero in celum tu illic. viq̄ ad dex⁹ teram. ꝛ Hiere. octauo capitulo. Ce⁹ lum ꝛ terram ego impleo. Distan tia hec ergo non est localis: sed for malis propter peccatuz. Exempli gratia. Album ꝛ nigrum ꝛz simul essent localiter et prope: tamen for maliter distant. Quia vt dicit apo stolus. j. Corinth. septimo. Nō est cōuentio lucis ad tenebras. ideo si lux Joannis. viij. Ego suz lux mū di. ꝛ Joan. primo. Lux in tenebris lucet. Peccator est tenebra. Deus est iustus: peccator iniustus: deus est bonus: peccator malus. Deus est sapiens: peccator insipiens. di⁹ stant ergo deus ꝛ peccator forma liter in infinitū per peccatū ita vt xp̄s nō habitet in anima peccato⁹ ris per gratiā: ꝛ hoc rōne indispo⁹ sitionis. ꝛ nisi sit dispositꝰ per gra⁹ tiā nūq̄ susciperet Jesuz xp̄z. Jgi tur requirit dispositio. i. q̄ gratia disponat pctōrem per fugationem culpe. Dirigite viaz dñi. i. remoue te opera praua. Unde theo. ponūt casum disputabilem. Si iudas cū mala voluntate. i. cū peccato pro⁹ ditionis ingrederet celum petūt. Si deꝰ posset eū facere beatū sine predicta dispositiōe gr̄e. Ad hoc sunt due opiniōes. Una est mino⁹ rū. s. Scoti in. iiij. dis. xliiij. Et Pau li carmelite in. j. sum. in prin. tenēt q̄ de pt̄āte ordinaria nō pōt q̄ iaz scz ordinauit: q̄s dz esse btūs. Uñ opz q̄ habeat talē dispositionem i. q̄ gr̄a sit purgata ab omni sorde pcti. Sz quo ad potestatē absolu⁹ tā dicūt qd deus iudam posset sal⁹ uare ꝛ beatuz facere absq̄ ista di spositiōe. Sz doct. nr̄i aliter tenēt Tho. ꝛ Alber. Jo. de biblia de bo⁹ nonia in suis quolibetis q̄ nec de ordinaria pt̄āte: nec de absoluta posset Judā aut quēlibet alīū pec catorē beatū facere absq̄ dispos⁹ tione prefata. Et rō illoz est: q̄ im plicat ꝓtradictionē: q̄ seq̄ret q̄ ali q̄s esset in gratia ꝛ nō in gratia: et esset btūs: ꝛ non beatus: ꝛ haberet

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

in se statum omnium bonorū cuz statu peccati:sed hoc est impossibile.Si igitur tāta est turpitudo peccati z malitia qđ faciat totaliꝝ hominem indispositū ad xp̄m recipienduz:quare peccator miser nō deserit ipsum peccatum.Cur non suis cōcubinā vsuras ꝛc.Et si forte nō credis:audi Joānē in apoc. xxj.Nihil inquinatum introibit in illam.Si fecisses mille opera bona:z post mortē cum vno solo mortali ires ad celuz:z diceres.O vos qui habitatis hic:aperiatis mihi quia beatificari volo.Aperite:q̄ ieiunaui:oraui:eleemosynas feci: feci sic z sic:putas q̄ daret introitum.Non placet deo.Siꝝ in presenti nec in aia tua p̄ gratiā venire in p̄nti.Nihil inquinatū.Fiat practica de singulis peccatis semper addēdo.Nihil inquinatū.dirigite ergo viā dñi o mortales:quia dñs venit.¶Secō rōne ꝛc.Conclusio est phi.iiij.physi.Locꝰ z locatū debēt esse ꝓportionata.Exēpli gr̄a.Tu habes bonum vinum nihil scio ego mente adhuc.Ponis illud invase proportionato nō marcido sz bono.Ae.O ita pater quia olidum vini facit capillos albos anima nostra cuz sit rationalis z capax summi dei cum sit propinqua ei per similitudinē:vt docet Tho.j.par.q.xciij.in.j.distinc. viij.oportet q̄ si debet eē apta ad suscipiendū ipsum deum q̄ ei proportionetur.Et hoc nō fit nisi per gratiā z lumē glorie:qđ nō potest esse in loco vbi culpa ē.i.anima q̄ est peccati subiectū.Oportet igit q̄ anima a peccato mundetur si debet ingredi paradisum vel xp̄m suscipere.Putas o miser homo q̄ deus iustus velit liquorem illum pretiosum sue gratie ponere in fetidovase immunditiaq̄ repleto.i. anima plena pctis luxurie:auaritie:odij ꝛc.vnde Hier.ad Pammachium z oceanum.Vasa limo plena liquorem puri elementi recipere z retinere non possunt.Ager spinosus nisi omnino fuerit cultoris labore extirpatus:non nutrit in se iactata semina:sed suffocat.ita et animus secularium solicitudinū plenus illecebris verbū nō potest sustinere diuinuz nisi prius ipsas mūdi solicitudines culparumq̄ omniuz materias euāgelica in se falce succiderit.Ille.Nonne reputaretur fatuus ille qui lapidē pretiosum p̄ceret in latrinaz ad ibi semper manendū.Vere sic.Nōne reputaretur insipiens qui optimā romaniam vel maluaticum poneret in vase musulento?Vere sic. Ita faciet tibi deus:vt fecit quidā Florentinus qui habebat bonum vinum ad quez multi confluebāt z petebāt aut p̄ infirmis:aut pro medicina cum vase honesto z mūdo.quidam bestialis misit quēdā famulum cum vno barileto satis magno:vt daret ei de vino pretioso.Quodvidens dña rusticitatem illius ciuis facete licētiauit famulum di.vis in hoc vase portare vinum.Volo inq̄t.accipiēs dñs vas vini odoratusq̄ est per foramē di. Abi in malam horā.Nolo ponere bonum vinū meū in vase musido: vt est hoc.O anima rusticana ita erit tibi si in peccatis permanes. Dirigite ergo viam dñi ꝛc.¶Tertio ratione ꝛc.Conclusio est philosophi.iiij.Topicoꝝ.Si id q̄ minus videt inesse inest:ergo ꝛc.Exēpli gratia:de rege legem condente contra quam filius eius contra faciens punitur.Valerius refert de Tito manlio Torquato qui filium Titum:quia contra fecerat edicto patris:quod erat

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ne quis iniret belluz nec certaret quãuis filius certans inimicum viciſſet:fecit eum ligari in preſentia ſua ad ſtipitem:et ibi decollari.Et illudmet legitur de quodaz duce Veneto. Si filium ſuum punit rex: magis puniet famulum. Si angeli vel ſancti omnes et virgo beata peccare poſſent et peccarent. Deus expelleret eos a ſua viſione: nequaquã cum eis eſſet. O Paule da teſtimonium ſi forte rationes non capiunt. Ad Ephe. v. Hoc enim ſcitote intelligentes quia omnis fornicator aut immũdus: aut auarus quod eſt idolorum ſeruitus non habet hereditatem in regno Chriſti et Dei. ad Romanos.xiij. Abũciamus ergo opera tenebrarum.et Dauid.Domine quis habitabit in tabernaculo tuo:qui ingreditur ſine macula. Matthei quinto.Beati mundo corde.de peniten. diſtinctione j.c.non poteſt quiſquam gratiam vite celeſtis accipere: niſi purgatus fuerit ab omni ſorde peccati per penitentie confeſſionem: vel per donum baptiſmi ſalutaris. Ille.Exemplum nepotis Cyrilli ad Auguſtinum ſcribẽtis.Nepos inquit quidem meus Ruſſus nomine vtroqz priuatus parente a teneris annis ad meas deuenit manus: qui vtinam ex vtero non exũſſet:ne illi quod ſuſtinet contigiſſet:quem tanta diligentia enutriui: vt a pluribus a me genitus putaretur. Creſcens itaqz infelix puer etate:ſed nõ ſapientia ingenti pulchritudine corporis decoratus:ſed non anime a cunctis dilectione ſuperflua colebatur.Is nãqz.xviij.etatis ſue ãno imbecillis et miſerrimus expirauit. De cuius morte tantus ab omnibus inſonuit locus quod vix per menſem potuit quietari.At ego nimis eius incumbẽs dilectioni pluries rogaui glorioſum Hieronymum vt mihi qd acciderat nepoti meo reuelaret.Oranti autem mihi die quadam hora. xvj. tantus affuit fetor quod nullatenus potui ſuſtinere:z dum tacitus mirarer vnde tantus fetor eſſet: ſupra meum verticem eleuatis oculis infelicẽ nepotem meum vidi terribili viſione : ita quod viſum in eum imprimere non audebam. Nam cathenis igneis circunligatus flammas fetidiſſimas erumpebat. ad hanc terribilem viſionem ſubito me tantus timor inuaſit : vt dum pluries loqui vellem formare vocem penitus non valerem. Poſtremo aliquantulum ad me rediens ſi meus erat nepos voce cepi perquirere tremebũda. Ad hec inqt ille vlulatibus et ſuſpirijs. Vtinam nõ eſſem ne tam diris eſſem cruciatibus deputatus. Nã ſcias me perpetuis temporibus manſionibus tartareis permanſuruz. Heu quid dicam? His dictis tantus mihi dolor affuit vt ꝑpluries ſim miratus quomodo e vita protinus non deceſſi. Lõgius autem expletis colloquijs ab eo ſciſcitatus fuit cur ita diuinam miſer:cordiam perdiderat : cum tot virtutibus videretur pollere. Pro nulla inquit me ſcias cauſa fore damnatum:niſi quia in ludis maxime delectabar atqz in morte voluntarie poſtpoſui confiteri:quibus dictis diſparuit. Et tantus fetor remanſit vt in locum illum per magnum ſpatium nullus auſus ſit introire. Hec Cyrillus. Ue igitur his qui cum talia vel legunt vel audiunt non timent: non mutantur: non conuertuntur ad dominum deum ſuum. Nam ſi pro vno

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

peccato solūmodo hominem Dei iustitia eternaliter damnat: quid faciet pro multis? Dirigite ergo viam domini ꝛc.

¶Secundo debemus domum dignam ꝛ hospitiuꝫ preparare. Ambrosius. Propitia diuinitate fratres chariſſimi iam aduenit dies quo natalem domini saluatoris cum gaudio desideramus celebrare. Idcirco rogo: vt quantum possumus cum dei adiutorio laboremus vt in illo die cum sinceritate et pura conscientia et mundo cordeꝛ casto corpore ad altare domini possimus accedere: ꝛ corpus vel sanguinem eius non ad iudiciuꝫ: sed ad remediuꝫ anime nostre mereamur accipere. Ille. In hac domo et hospitio anime nostre sunt tres camere que debent esse pure et munde. Memoria: intelligētia: et voluntas. In memoria quidez habitat pater. In intelligentia filius. In volūtate spiritussanctus. Memoria enim secūdum Augustinum est mater intelligētie: quia intelligentia nihil cognosceret sine memoria que ei influit. Similiter voluntas generatur a memoria et intelligentia. Nemo enim vult aliquid: nisi in memoria habeat: et nisi per intelligentiam aliqualiter cognoscat: ꝛ sic memoria est mater intelligentie. Et intelligentia est proles memorie. Voluntas vero abvtroqꝫ ꝓcedit. Et ideo per quādam appropiationem pater habitat in camera memorie. Filius in camera intelligentie. Spiritussanctus in camera volūtatis. In camera memorie pater habitat per beneficiorum dei recordationem cōtinuam. vnde ōs. Memor fui ꝛ delectatus suꝫ. Fiat practica de beneficijs dei per modum contemplationis. In camera intelligentie habitat filius per fidem veram. ad Ephe. iij. Habitare Christum per fidem in cordib⁹ vestris. Et hec fides habet purificare. Actuum. xv. Fide purificans corda eorum. et. xv. questione vltima. Fides omnia purgat. et Ambrosius. Vbi fides integra est etiā ibi saluator docet: vigilat et exultat: ibi requies: ibi tranquillitas: ibi cunctorum criminum est medicina. In camera voluntatis habitat spiritussanctus: scilicet per amorem. Vnde postquam dominus dixit Joannis. xiiij. Si quis diligit me sermonem meuꝫ seruabit. Subdit. Ad eum veniemus: ꝛ mansionem apud eum faciemus: scilicet per amorem: sed dicūt quidam. Si vult venire in domum meam in istis festis paraui plura. Si voluerit ludere ad triumphos sunt in domo: ad thesseras habeo plura Tabularia: ad aucam habeo tarillos grossos et minutos. Grossos vt si forte male videret: quia deus senuit. O cecī q̄d agitis? vnde Bernardus sup Cāti. ij. Ecce ꝯ multi in hac eius que proximo est celebrāda natiuitate gaudebunt: sed vtinam de natiuitate. Ille. Dirigite ergo viam ꝛc.

¶Tertio debemus epulas ordinare. Inuenio triplicem cibuꝫ in quo Christus delectatur.

Primus est materialis.

Secūdus est spiritualis.

Tertius est celestialis.

¶Primus ꝛc. Iste debet dari pauperibus qui Christi personaꝫ gerunt. Christus eniꝫ in paupere se reputat esurire et pasci. Matthei xxv. Esurii eniꝫ ꝛc. et. vij. questione. ſ. cap. oīs qui negant misericordiam faciendam fugientibus: et necessitatem patientibus ipsuꝫ Christum negāt qui est misericor

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

dia et veritas. Practica.vt si quis videret Christum ad ostiū et ipm licentiaret. O quantum esset grauerita fit pauperi quem licentias dicendo vade cum deo ꝛc. ¶ Secundus ꝛc. Hunc debemus preparare in anime iustificationem: de quo Joā.iiij.c. Meus cibus est vt faciam volūtatem patris mei qui in celis est. Et que est hec voluntas patris? O bone Jesu certe iustificatio peccatorum. Ezechielis xviij. Aunquid volūtatis mee est mors impij. Istum cibum it Christus querendo ostiatim dic. Apoc. iij. Ego sto ad ostium et pulso: si quis aperuerit mihi, intrabo ad illum et cenabo cum illo: ꝛ ipse mecum. Hoc est dicere. Ponemus ad scotum: scilicet quātum dabis mihi: ego dabo tibi. Quid ergo faceres o anima quando Christus veniret ad cenandum tecum. O pater facerem ei de assato ꝛ alia plura. Non q̄rit ista deus a te: ſz alia. In hac cena peccator debet ponere tria pro suo scoto. Confessionē: contritionem: et satisfactionem. Deus autem pro scoto ponit alia tria. Remissionem culpe: infusionem gratie: collationem glorie. O bona cena. Sed heu multi sunt similes toculatoribus qui semper vellent comedere de alieno ꝛ nūq̄ de suo. Tales vellent q deus poneret partem suam ꝛ ipsi nihil volunt de suo ponere. ¶ Tertius cibus ꝛc. id est laus dei preparanda est: dicitur enim cibus celestialis. Deus enim est frater sancti domini non comedit carnes sed libenter gustat laudes immolatas: vnde dicit. Aunquid māducabo carnem taurorum aut sanguinē hircorum potabo? Subdit. Immola deo sacrificiuz laudis: id est omnibus diebus: precipue occupate in vesperis: missis ꝛc. O quot sunt q̄ istum non preparabunt: sed blasphemias ppter ludum qui fit diebus et noctibus. O pretores quid agitis. ¶ Quarto pulchras vestes assumere. inuenio tres vestes quibus ornare debemus nos.

Prime sunt albe.

Secunde sunt deaurate.

Tertie sunt varie.

¶ Prime ꝛc. Uestis alba est puritas. de qua Apoca. iij. Uestimentis albis induaris: vt non appareat confusio nuditatis tue. ¶ Secunda est deaurata. Ista est charitas: charitas est vestis rubea que facit animam rubētem: id est igne amoris feruentem. ¶ Tertia est varia: id est diuersitas virtutū. Eccle. xvj. Uestiui te discoloribus. de hac triplici veste in ps. Astitit regina a dextris tuis i vestitu deau. circū. ꝛc. Beata anima que Christo aduenienti occurret et cum veste alba puritatis: cum veste deaurata charitatis: et varia multiplicis virtutis. Sed ve illi qui sibi econuerso occurrent cum veste nigra sanguinolenta ꝛ sordida peccatorum. Non est olla magis nigra quā anima in mortali posita. Naū. ij. Facies eorū sicut nigredo olle. Nō ergo cum nigra sed alba veste. Mater est eñ tenens filiū in gremio non vult q aliquis amplectetur eum qui eum facit plorare. Tria gña hominum timēt pueri. Primo hoies male idutos. Scdo homines qui habēt longā barbā. Tertio illos qui auferunt puero qd primo sibi dederunt: ꝛ gratanter in manu tenebat. Moraliter. Paruulus iste qui natus est nobis vel nasci debet primo abhorret homines malos indutos id est

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

illos qui habent mortale peccatum. O si videretis tūc qualles lacrimas mittet quando in die nativitatis tāgetis eum cum peccato. Secūdo barbatos id est in peccato perseuerātes: quia sicut barba per longa tempora crescit: sic peccatum per cōsuetudinem. Unde puer non vult eos habere propecum illa barba: nec mater vult. Et si veneris ad eum pro malo habebit. O maria da ei licētiam. Dicatur exemplum. j. dial. de illa que fuit incontinens et accessit ad ecclesiam sancti Sebastiani. Tertio illos qui auferūt quod primo dederunt. Isti sunt recidiuantes et cadentes a penitentia qui auferunt deo animas suas quas sibi dederant: et quas sicut pomū gratum et odoriferum in manu tenebant. iuxta illud Sap̄. Justorum anime in manu dei sunt. Si enim debet venire ad consecrandum nos in hoc festo requiritur ꝙ habeamus illa que requiruntur in cōsecratione ecclesiarum. Primo requiritur misse celebratio. de consecratione distinctione prima capitulo primo. et capitulo de fabrica. ita requiritur oratio in homine. Secundo reliquie sanctorum. de consecratione distinctione prima. capitulo de fabrica. capitulo placuit. Reliquie sanctorum est imitatio bonorum et sanctorum. Tertio requiritur eiectio cadauerum paganorum. de consecratione distinctione prima. capitulo ecclesiam. ita requiritur in homine vt cadauera: carnalia vitia eiiciat. Quarto debet dotari anteꝙ consecretur. xvj. qōne. vij. ca. pie. Dos ista est fides in homine. Unde patet sermo.

Prologus communis.

Loria et honore coronasti eum domine. i ps. Vilis et ignobilis vere potest iudicari vita hominis dum illa sit supposita regimini celorum: et tātis miserijs quantas inducunt celestis motus et dominium spherarum eternarum. Unde accommodate Jacob vocitauit hanc nostram vitam propter suum continuum defluxum peregrinationem. Genes. quadragesimoseptimo. Dies peregrinationis vite mee centum triginta annorum sunt praui et mali. et Job similiter cognoscens defectum et miseriam vite nostre dixit alibi septimo capitu. Memento quia ventus est vita mea. et alibi. xxj. subiūgit. Homo natus de muliere brevi viuēs tempore repletur multis miserijs. O quot patibula: quot sunt egritudines corporis. Quot immense passiones animi: quot excidia: quot ruine: quot supplicia: quot iacture: quot naufragia: ꝙt alie dispositiones: quibus suppositus est homo: vnde est necessariū ꝙ animo suo cōtinue adiungatur molestia. Unde Petrar. in. v. triūpho tempo. Apparet mihi ingens vanitas cor figere in illa que tempore pereunt: que quanto plus retineas preterierunt. Cum itaq; sit vnum damnum irremediabile qđ nobis producit tempus: propter hoc merito vilis et abiecta [est iudicanda hec nostra terrena vita. Et quantum sit fallibilis quam ipsa mortalis vita: et vera preinducta poete sententia: ostendit Salomon in principio Eccls. di. Vanitas vanitatum et omnia vanitas. O sapientia aurea: et celebrā

da sententia. O ceci z inaduerten tes mortales cupidi nimis rerum caducarum atq; transitoriarum. Vbi sunt diuitie et thesauri pos= sessi a principibus secularibus et ecclesiasticis? Vbi sunt splendida vasa aurea z purgati argenti. vbi multitudo equorum. Vanitas va nitatum et omnia vanitas: dicit Salomon. Sed vere nullum re= medium est magis cõgruũ: quam ista percalcare et vertere oculos mentis nostre ad imitandos san= ctos: presertim glorioſissimum. A. qui 2c.

¶ In festo alicuius sancti prolo= gus communis: vt Antonij: Sil= uestri 2c.

Edit illi claritatem eternam do minus deus no ster. Eccle. xliij. Cõclusio est phi losophi in lib. de bona fortuna: q appetitus naturalis naturaliter tendit in bonum. Dio. iiij. de diui. no. pulcrum et bonum omnia de= siderãt. Cum bonum inquit phi losophus. iij. Ethico. sit obiectum voluntatis: inter omnia bona pre= cipuum est virtus. Jn. ij. Ethicorũ. Virtus est que facit bonum ha= bentem: et opus eius reddit bo= num. Hec est que facit hominem laude dignum. Jn. ij. Ethicorum. Virtuti debetur laus. Hieronymus ad Celantiã. Nobilitas summa apud deum est claruz esse virtutibus. Hec est que facit hominẽ deum. Jn. vij. Ethico. Homines dicuntur dij propter virtutis excellentiam ps. Ego dixi: dij estis. Hec est que facit filios dei. Joan. j. dedit eis potestatem 2c. Hec est que hominem deo assimilat. Apuleius in libro de deo socratis. Nihil est deo similius quam vir animo perfecte bonus. Et quia sunt plures mali quam boni propter difficultatem boni. Jn secundo ethicorum. Malum est facile: bonum vero difficile. Jn eodez. difficile est esse bonum: vnde pauci saluantur. Matthei. xxij. Multi sunt vocati pauci vero electi. Asculanus super hoc libro quarto. ca. tertio. Multi sunt vocati et pauci electi: ad consequendas tantas virtutes et contemplandum diuinum conspectum: ideo oportet prouocare ad virtutem per premia et promissiones: et bona exempla. Vnde Hieronymus ad Paulinum presbyterum. Habet vnumquodq; propositum principes suos. Romani duces imitentur Camillos: Fabricios: Regulos: Scipiones. Philosophi proponant sibi Pythagoram: Socratem: Platonem: Aristotelem. Poete emulẽtur Homerum: Vergilium: Menandrum: Terentium. Hystorici: Tucididem: Salustium: Herodotum: Liuium. Oratores: Lysiam: Hiacos: Demosthenem: Tullium. Et vt ad nostra veniamus: episcopi et presbyteri habeant ad exemplum apostolos et apostolicos viros: quorum honorem possidentes habere nitantur et meritum. Nos autem habeamus propositi nostri principes: Paulum et Antonium: Julianum: Hilarionem: Marcharium. Et vt ad scripturarum autoritatem redeam: noster priceps Helias: noster Helyseus: nostri duces filij prophetarum: qui habitabant in agri et solitudine: et faciebant sibi tabernacula prope fluenta Jordanis. Ille inter alios beatus. M. cuius hodie romana ecclesia merito celebritatem solennizat nobis cum

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

plo fidei vel constantie esse poterit. est in regno celorum. Unde verbo
propter quod a deo sublimatus assumpta. Dedit illi ꝛc.

¶ Finis.

¶ Ad candidum lectorem.

¶ Sermones excellentis verbi Dei preconis et sacre Theologie clarissimi professoris fratris Gabrielis Barelete ordinis predicatorum in duos Tomos diuisos sue integritati restituendos curauimus: addidimus quoq; suum et priori: et huic posteriori parti repertorium omnia scitu digna ex vnoquoq; sermone selecta diligentissime complectẽs. Reposuimus etiam que deprauata librariorum socordia fuerant quam plurima: vt hoc opus volentibus facile constabit.

¶ Aureum hoc opus Lugduni excudebat sumptibus honesti viri Jacobi de Giunta bibliopole. Anno publice salutis M.ccccc.xxix. die. xx. mensis Septembris.

Regestum quadragesimalis siue prioris Tomi.

*a b c d e f g h i k l m n o p q r s t v x y z ꝛ.

Omnes sunt quaterniones preter * et ꝛ sunt en im duerniones.

¶ Regestum Sanctuarij siue posterioris Tomi.

aa bb cc dd ee ff gg hh ii kk ll mm nn oo.

Omnes sunt quaterniones.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Tabula sermonū Sanctuarij Barelete.

¶ Tabula secunde partis sermonum de sanctis fratris Gabrielis Barelete : que ordine vt altera procedit primo assignando foliuz: postmodum vero columnam in qua continetur materia quam queris.

ABstinẽtia. folio.xxj.columna.iiij. folio.xxvj. columna.ü.folio.xxvij columna.iij.et.iiij. z folio.xxxj.col.j.

Adam poterat non peccare z non mori.fo.lij.col.j.

Ade pena duplex.f.lxxxiij.col.iiij.

Adequatio angelorum z hominū in premio.fo.xxxv.col.j.

Adoratione quadruplici magi Christū Adorauerūt.f.lxxxj. col.ij.

Adorandus est deus in spiritu et veritate.fo.lxxxj.col.ij.

Ad aduentum Christi in mentem debemus nos preparare per quatuor.fo.xcviij.col.j.

Aduenturum Christum suscipere inducimur triplici ratione. fo.xcviij.colum.j.

Aduentum Christi in carne antiqui patres ardentissime desydera uerunt.fo.xciij .col.j.

Aduersitas.fo.xciij.colū.j.vsq; ad finem sermonis.

Aduersitates quare boni hic patiuntur.fo.xxxvj. colum.iij.z fo.lx. columna.ij.

Aduersitatis remedia . folio.lxj. columna.ij.

Aggrauatur peccatum ex circunstantia persone in quaz peccatur. folio.xcij.col.ij.

Albertus magnus nullum doctrine genus ignorauit.folio. lxv.columna.j.

Albertus magnus laudat.f.xxiij. columna.iiij.

Ambulandi in hoc mūdo duplex est via.fo.xj.col.j.

Amicitie signa Christus Jo.euāgeli. quadruplicia ostendit. folio lxiiij.columna.ij.

Amicorum tres sunt species siue differentie.fo.xx.col.ij.

Amoris perfecti due sunt species; fo.xlvj.col.j.

Amor dei modo extinctus est.fol. lxxxviij.col.iij.

Angelica creatura maior erat ꝓ humana quadrupliciter.f.xxxiij. columna.ij.

Angelica custodia homini est necessaria.fo.xxxij.co.ij.

Angelus qñ aia creata est ad custodiam datur.fo.ix.col.iij.

Angel⁹ vnico actu liberi arbitrij meruit beatitudinē. fol.lxx.col.ij.

Angeli non habuerunt possibilitatem contrahendi peccatum originale.fo.liij.col.ij.

Angeli ante Christi incarnationē permiserūt se adorari z nō post: et hoc ꝓpter tria.fo.xxxv.col.ij.z.ij.

Angeli in xpi ascēsiōe in ꝯtuor mirabant.fo.ij.col.iij.z.fo.iij.col.j.

Angeli xpi incarnationē triplicit ter dissuaserunt.fo.xcv.col.j.

Angelorum potentiam sacerdos superat.fo.lxxiij.col.ij.z.iij.

Angelorz numer⁹. fo.xxxv.co.iij.

Angelorz ordines hoies fm merita acquirunt.fo.xxxvj.co.j.

Anima a diuersis diuersimode describitur.fo.vij.col.ij.z.ij.

Anima de nihilo dicit esse creata. fo.vij.col.iij.z fo.viij.col.j.

Anima non nisi in deo potest satiari.fo.ix.col.ij.z.iij.

Anima nobilior est corpe z cūctis reb⁹ preferēda. fo.viij.col.ij. z.iij.

Anima est simplex:duplex:triplex quadruplex.fo.vij.col.iij.z.iiij.

Animam quare de⁹ corpori tam fetido vnivit.fo.viij.col.j.

Animiem multi credunt esse mortalem.fo.vij.col.ij.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Tabula alphabetica sermonum

Animam hominis diligit deus. folio. ix. col. ij. z. iij.
Animas diabolus pre cunctis rebus habere desyderat. folio. x. columna. iiij.
Apostoli vocati sunt a xpo triplici ter. fo. xlviij. col. ij.
Apostoli tria pre ceteris sunt operati. fo. l. col. iij.
Apostoli immediate docti fuerūt a spiritusancto. fo. xlix. co. iij. z. iiij.
Apostoli fecerunt maiora miracula q̄ xps. fo. l. col. iiij.
Apostoli omnib⁹ sanctis sunt maiores. fo. xlix. col. j. z. ij.
Aquile comparatur beatus Joannes propter tres conditiones. fo. lxv. col. ij.
Arram salutis dedit nobis xps in cruce. fo. lxxvj. col. iij.
Ascendere Christum super oēs celos conuenit propter quinq; rationes. fo. ij. col. ij.
Ascensionē suā xps distulit ꝓpter duas rationes. fo. ij. col. iij. z. iiij.
Assimilatur quis Deo per virtutes. fo. xvij. colū. ij. z fo. xix. col. ij. et fo. lviij. col. iiij.
Auarus de bonis suis non audet comedere. fo. xliij. col. j. in ꝓncipio.
Augustinus tria videre concupiuit. fo. xlix. col. ij.
Aureola quibus debeatur personis. fo. lxviij. col. iiij.
Aureola non datur viduis. fo. lxviij. col. iij.
Aureolam virgo inuite corrupta nō amittit cū proposito perpetue virginitatis. fo. lxix. col. j.
Authoritatē eandē habuerūt apli quā xps habuit. f. xlix. co. iij. z. iiij.
Baptismo anima a peccatis purificatur. folio xxx. col. iij.
Baptizati a Joāne baptista rebaptizādi sūt. folio. xvj. columna. iiij.
Baptismus Joannis fuit figura nostri. fo. xvj. col. iiij.
Baptismi Joannis forma. fol. xvj. columna. iiij.
Baptismꝰ qñ icepit. fo. lxxvij. co. j.
Baptismi apostolorum forma. folio. xvj. col. iij.
Baptismi sacramēti principalis minister est sacerdos. folio. lxxiij. columna. iij.
Baptizati fuerunt beata virgo: apostoli z Joānes baptista: sed nō legit vbi z qñ. fo. xvj. col. iiij.
Baptizauerūt apostoli longo tpe in nomine Jesu tantum. fo. lxxvj. col. iij. z fo. lxxviij. col. j.
Beatitudo vera est in vita eterna. fo. xl. col. ij. z. iij.
Beatitudo est vltimꝰ finis ad quē homo ordinatus est. fo. v. col. j.
Beatitudo vera in quo cōsistit. folio. xl. columna. ij.
Beatitudo eterna est supra facultatem omnis nature create. folio lxx. columna. ij.
Beatitudinem diuersi in diuersis posuerunt. fo. xl. col. iij.
Beneficia infinita deus homini prestare nō cessat. fol. xxxiij. co. ij.
Beneficia quadruplicia sacerdos hmōi impēdit. fo. lxxij. col. ij.
Bestie alique superāt hoiem pretercp in duobus. fo. xliij. col. ij.
Bestijs cōparat qui a passionib⁹ vincitur. fo. xlij. col. ij.
Bonū perfectū triplici motu haberi potest. fo. lxx. col. j. z. ij.
Bonū summū homo omni diligētia dz amplecti. fo. lxxij. col. j.
Bonū operari homini de necessitate incumbit. fo. lxxj. col. j.
Bonitatis sue communicationez Deus multipliciter ostendit. fol. xcij. columna. iij.
Bonos tribulari et malos prosperari cur Deus ꝓmittit. fo. xxxvij. columna. iij.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Alciaméta an chriſt⁹ portauit. fo.xcvij.c.ij.
Camerã triplicez hz dom⁹ aie nr̃e.f.99.c.ij
¶Candele quare portã tur i die pur ficatiõis v̄ginis glo rioſe in manib⁹.f.lxxxiij.co.j.z.ij.
Canticum nouũ nemo põt cãtare niſi virgines.fo.xviij.co.ij.z.iij.
Cardinales tenent locum aposto lorum.fo.l.co.j.
Carnium abſtinẽtia.fol'.xxij.col.j. fo.xxvj.co.ij.z fo.xxvij.co.ij.z.iij.
Carentia originalis iuſtitie quid ſit.fo.lj.col.iij.z fo.lij.co.j.
Charitatis v̄tutẽ beat⁹ Dñicus precipue habuit.fo.xx.co.ij.
Charitate vnitos ſpirituſſanct⁹ viſitat.fo.vj.co.ij.
Caſtitatẽ ſeruare volẽs magnuz habet preliũ.fo.lxvij.co.ij.
Caſu z fortuna oia euenire q̃daz opinantur.fo.xxxvj.co.iij.
Celum empyreum eſt locus plus animarũ q̃ angelorũ.fo.x.co.ij.
Celũ eſt quadruplex.fo.iij.col.j.
Chores an ſit peccatum mortale an veniale.fo.xc.co.ij.
Choree tres ſunt malignitates. fo.xcj.co.iij.
Choreizãtes duplici pena puniũ tur.fo.xcij.co.ij.
Cibo triplici chriſtus delectatur. fo.xcix.co.ij.
Cibus ſpũalis anime eſt facere voluntatem dei.fo.c.co.j.
Cib⁹ ſpũalis anime eſt ſacr̃m cor poris xp̃i.fo.lxxij.col.iij.
Circunciſio quare plus fiebat in membro generationis q̃ in alio. fo.lxxvij.co.ij.
Circunciſus xp̃s eſt in oĩb⁹ q̃nq; ſenſibus.fo.lxxvij.col.iij.
Circũciſio ſpiritualis quinq; ſen ſuum.lxxvij.col.iij.
Circũcidi voluit xp̃us quadrupli ci ratione.fo.lxxvj.col.ij.
Circuncidebantur viri z non mu lieres.fo.lxxvij.col.j.
Clamori demonis magis obedi tur q̃ dei.fo.lxxix.col.ij.
Cognitio dei z ſuũpſius cauſa eſt ſalutis.fo.lxxij.co.j.
Cognitio peccati eſt initium ſalu tis.fo.lvj.co.iij.
Cognitio in hac vita eſt triplex. fo.xj.co.ij.
Cognitio veritatis ab oibus deſy deratur.fo.iij.co.iij.
Cognouit diabol⁹ poſt peccatum ade xp̃m incarnandum z ſed nunc̃ cognouit beatã virginẽ Mariam eſſe matrem dei vſq; ad paſſionẽ chriſti.fo.lxxij.co.ij.z.iij.
Cognouerunt demones xp̃m con iecturaliter non certitudinaliter. fo.lxxij.co.iij.
Columbe tres habẽt cõditiones ſpũiſancto cõueniẽtes.fo.v.co.iij.
Cõceptam in pctõ originali Ma riam multipliciter probatur. fol'. lij.col.iij.
Conformes xp̃o virginitas facit. fo.lxviij.co.iij.
Conſecratio eccl'ie quatuor ha beri preſupponit.fo.c.col.ij.
Conſtãs dz eſſe hõ in quinq; reb⁹ ſiue aduerſis.fo.lxj.co.iij.
Conſtantia quid ſit; et quomodo deſcribitur.fo.lx.co.j.
Conſtantia tribus ſaporibus eſt conſeruanda.fo.lxij.col.ij.z.iij.
Contra tres hoſtes pugnare ha bemus.fo.xxxiij.col.iij.
Contumelie conſtanter ſunt tole rande.fo.lxj.co.iij.z.iij.
Corona quadruplici olim reges coronabantur.fo.xxix.col.ij.z.iij.
Coronari an quis poſſit ſine meri to bonorũ operũ.fo.lxix.col.ij.
Coronari nemo mereť niſi q̃ legi time certauerit.fo.xxix.col.ij.
Coronã ſacerdotes habẽt triplici ratione.fo.lxxv.co.ij.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Corpus fantasticuz christum ha
buisse heretici dicūt. f.lxxvj.co.ij.
Corp⁹ beati Joannis euangeliste
vbi sit quadruplex habetur de eo
opinio.fo.lxvj.co.j.z.ij.
Corpori fetido z passibili cur ani
ma tā nobilis vnitur.fo.vij.co.j.
Creatura omnis seruit homini.
fo.ix.co.ij.z.iij.
Creatura dei ē triplex.f.viij.c.iij.
Creauit Deus hoiem rectū quo
ad corpus: et ad imaginem suam
quo ad animam.fo.lviij.co.iij.
Cura Dei circa salutem generis
humani.fo.xxxij.co.ij.z fo.xxxiij.
columnis.j.z.ij.
Curam Deuz non habere de hoc
mundo quidā opinātur.fo.xxxvij.
co.ij.z.ij.
Custodia angelorū. quere Ange
lus.fo.ix.co.iij.
Damnatus fuit homo
fm iustitiam.fo.lvj.co.
ij.z.iij.
Damnari multos z sal
uari paucos loqui est
dupliciter.fol.lxxxvij.col.ij.z.ij.
Damnandorum numerus maior
ꝙ eorūz qui sunt saluati. fo.lxxxv.
col.j.z.ij.
Damnū vnius anime maius est
ꝙ mille corporum. fo.x.co.j.
De nouo sacerdote materia elec
ta.fo.lxxij.co.ij.z.iij.
Decimatio qñ incepit. f.lxxvij.c.j.
Defunctorum tres sunt differen
tie.fo.xlj.co.j.
Dei inclinatio maior est ad mise
ricordiam ꝙ ad iustitiā.fo.lxxxiij.
colum.iij.
Demon trib⁹ modis hominē pe
mulierem sagittat.fo.xxvj.co.j.
Demonis potentiā sacerdos supe
rat.fo.lxxiij.co.ij.
Demones an christum pfecte co
gnouerunt.fo.lxxix.co.ij.
Desyderiū pfecte cognitiōis Dei
omnibus inest.fo.iij.co.iij.
Deus an curā de hoc mundo ha
beat.fo.xxxvj.co.iij.
Deus quinq habet proprietates.
fo.ix.col.j.
Deus plus inclinatur ad miseri
cordiam ꝙ ad iustitiaz. fo.lxxxiij.
col.ij.z.iij.z.fo.lxxxiij.co.ij.zfo.
v.colum.iij.
Deus in veteri lege fuit rigidus
z immisericors.fo.lxxxiij.co.ij.z.ij.
Deus est immobilis fm locū tem
pus z formam.fo.lxxij.co.j.z.ij.
Deus est causa oim malorū dāni
z penesz nō culpe. fo.lxxxviij.c.ij.
Deus z natura nihil faciunt frus
stra.fo.lvij.co.ij.
Dij dicunt hoies propter virtutis
excellētiā. fo.lxix.co.iij.z fol.xlvj.
co.iij.z fo.lxxv.co.j.
Dextera dei significat equalita
tem Dei.fo.iiij.co.ij.
Diabolus etiā sacerdoti reueren
tiam exhibuit.fo.lxxv.co.ij.
Dignitas prelationis sepe est cā
damnationis.fo.xxv.co.iij.z folio
xxviij.co.ij.
Dignitas duplex est in mūdo: scz
spiritualis z tpalis.fo.lxxxij.co.ij.
Dignitati ecclesiastice maior ho
nor debet ꝙ seculari. fo.xviij.co.j.
z.ij.z fo.lxxij.co.ij.
Dilectus a xp̄o quis maior fuit in
ter apostolos.fo.lxij.co.iij.
Diligit deus omnem creaturā tñ
plus vnā ꝙ aliam. fo.xxix.col.iij.
z fo.xxx.co.j.z fo.xliij.zfo.xlvj.co.
iij.fo.lxij.col.iij.z fo.lxiij.col.j.
Dispositus oportet vt sit q̄ gratiā
dei suscipere nitit. f.xcvij.co.j.z.ij.
Distant in infinitum Deus z pec
catoz.fo.xcvij.co.ij.
Distribuit xp̄s omnia que in hoc
mundo habuit.fo.l.co.j.
Ditissima fuit beata Catharina
quinq modis.fo.xlvij.co.ij.
Diuitias habentes magno hono

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

re digni habẽtur.fo.xlij.col.ij.
Docere alios volẽtes duplici virtute debẽt pollere.fo.xxvj.col.ij.
Doctores multi tenent virginem Mariam in originali peccato conceptam.fo.liij.co.ij.z.iij.z fol.liiij. colum.j.
Doctrina beati Thome de Aquino optima videtur triplici ratione.fo.xxvj.col.iij.
Dolere de peccatis magnum donum Dei est.fo.xviij.col.iij.
Dolet Christus de anime perditione.fo.x.co.j.
Dominicus dux et pater ordinis fratrum predicatorum magnam habuit fidem.fo.xx.col.iij.z.iij.
Dominicus magnã habuit spem. fo.xxj.col.j.
Dominicus perfectã habuit caritatem.fo.xx.col.iij.
Dominicus habuit virtutem iustitie.fo.xxj.col.iij.
Dominicus legit Rome quatuor libros.fo.xxj.col.j.
Dominicus qũo fuit fact⁹ magister sacri palatij.fo.lxxj.col.ij.
Dominicus z Franciscus fuerũt socij indiuidui.fo.xxiij.co.j.
Dubitatio est triplex:scilicet infidelitatis:tarditatis et amoris. folio.xcvj.col.iiij.
Ecclesia non errat.fol. xviij.col.ij.z.iij.
Electo a Deo datur gratia perseuerandi ad quod eligitur. fol. lix.col.iiij.
Electorꝝ numerus figurat⁹ est in promissione Abrae facta sicut canit ecclesia.Signifer sanctus Michael repsentat eas zc.fol.lxxxiij. colum.iiij.
Epiphanie festum habet tria nomina.fo.lxxviij.col.iij.
Etates mũdi qnqz.f.lxxj.col.iiij.
Etates morales ñificantur per etates mundi.fo.lxxj.col.iij.z fo. lxxij.col.j.
Etates antiquorum patrum:scilicet adam:mathusalem zc.fol.xlix. col.ij.z fo.lvij.col.iij.
Eue pena.fo.lxxxiij.col.iiij.
Exaltari merẽtur qui propter dei contumelias libenter sustinent.folio.lxj.col.ij.z.iij.
Excecantur chorizantes vt chorizent triplici inconuenientia.folio xcij.colum.j.
Exemptis sanctorum ad virtutes prouocamur.fo.xcix.col.j.
Familiaritas duplex.folio.xviij.col.j.
Fato quidam philosophi dicunt omnia euenire.fol.xxxvij .colum. iij.z.iiij.
Femine nobilis conditio est esse liberalem.fo.xlvij.col.iij.
Fides est necessaria saluari cupienti.fo.lv.col.iij.
Fides nostra per xp̃i ascensionem approbatur.fo.ij.col.iiij.
Fides non solum mente sed voce debet confiteri.fo.xviij.co.j.
Fides est de nõ visis:et est magis meritoria.fo.ij.col.iiij.
Fides est radis z origo omniũ virtutum.fo.lv.col.ij.
Fidei confessio est necessaria ad salutem.fo.xviij.col.j.
Fides nostre attribuitur miraculorum operatio.fol.xx. colũ.iij.et fo.xxvij.col.iiij.
Fidẽ xp̃iaña destruere deus pmittit:sed nõ ex toto.fo.xxxvij.colũ.j.
Fideles pauci saluãtur. fo.lxxxvj. colum.j.z.ij.
Filium quem diligit Deus flagellat.fo.lix.col.iiij.
Filia Dei anima hominis appellatur.fo.viij.col.ij.
Finis hominis est Deus vel beatitudo.fo.lxx.col.j.z.ij.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Finis vltimus ad quem homo ordinatur est beatitudo.fo.v.col.j.
Flagellat deus mundum propter sex peccata.fo.lxxix.col.ij.
Flatus triplex spirituisancto conuenit.fo.v.fol.iij.z fo.vj.col.j.
Flenit Christus quinqs vicibꝰ.fo. lxxvij.col.iij.
Fortes fuerunt apostoli in aduersis per spm̃ sanctū. fo.v.co.ij.
Fornicationis et luxurie vitiū maxime viget.fo.lxxix.col.iiij.
Fortitudo corporis z anime maxime differūt.fo.xix.colum.iij. z fo lio.xx.col.j.
Fortuna quanto maior de tanto maior casus.fo.lij.col.ij.
Fortuna z casu quidam philosophi omnia dicūt euenire.fo.xxxvj. col.iiij.z fo.xxxvij.col.j.
Fucatio mulierum est periculosa.fo.xcj.col.iij.
Gallus tres facit vigilias in nocte: et quid significent. fol.lxxvj. colum.iiij.
Gaudijs paradisi per choreas pręsamur.folio.xcj.colūnis.j.z.ij.
Gaudēt angeli de tribus. fo.xxxv. colum.iij.
Gaudent in hoc mundo quatuor genera hominum.fo.lxxj.col.ij. z fo.lxxx.col.iij.z.iiij.
Gaudere in hoc mundo non conuenit hominis statui.fo.xc.columnis.ij. z.iij.per totū quasi sermonem: z hoc propter incōuenientiā temporis z loci.fo.xij.col.j.z.ij.
Gauisi sunt angeli de duobus.fol. xxxv.col.j.z.ij.
Generare q̄bꝰ annis vir aut mulier possit.fo.lxx.col.ij.
Gloria z honor in hoc mūdo qualis estimatur.fo.xlj.col.ij.z.iij.
Gloriādū nō est de amicis nec de nobilitate carnis.f.xlvj.col.ij.
Gratia dei dignus se esse an homo scire possit.fo.xj.col.ij.
Gratia gratum faciens est causa meriti vite eterne ex condigno.folio.xxvij.col.j.
Gratia datur a deo ad perficiendū electo ad id ad quod eligitur. fol. xlix.col.ij.
Gratie statum vel esse in gratia reuelauit deus nouem generibꝰ hominum.fo.xxx.col.iij.
Gratie Dei signum est patiētia in aduersis.fo.xiij.col.ij.
Gratie Dei vel spiritussancti signa sunt quatuor.fo.xij.col.j.
Gratie quadruplex differentia.fo. lxxj.col.iij.
Gratiam dei se habere homo certitudinaliter naturali cognitiōe scire non potest.fo.xj.col.ij.
Gratiam perseuerantie multi nō habent:q̄uis gratias habeant.folio.xj.col.iij.
Gratiam suam Deꝰ aliquibꝰ sanctis reuelauit.fo.xij.col.ij.
Gratiam Dei nemo meretur accipere nisi bene dispositus. fo.xcvij colum.ij.
Gratias agere debemus de beneficijs.fo.lxxiij.col.j.
Gratum deo tria faciūt:scilicet humilitas:virginitas:et charitas. folio.xvij.col.j.
Guerra inter genuēses z pisanos. fo.xxij.col.j.
Habitat in anima sancta pater et filius z spiritussanctus. folio. ix. columna.j.
Habitus fratrum ordinis predicatorum a beata virgine traditus declaratur. folio.xxij. colum.iij.
Habitum eundem cum canonicis regularibus portauerunt fratres predicatores vsq̄ ad tempus magistri Reginaldi circa annos domini

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

domini.1216. vt habetur.fol.xxij. colum.ij.
Hereſis dicétium. Chriſtum non habuiſſe verum corpus. fol.lxxvj. colum.ij.
Hereſes vnde habuerũt originé. fo.xxiiij.col.ij.
Hereſes quinq enumerantur. folio.lxv.col.iij.
Hereſes de anima.fol.vij.col.ij.et iij.z.iiij.quaſi per totum.
Hereticorum ſingulas opiniones Bea.Joan.confutauit.fo.lxv. col. iij.z.iiij.
Herodes triplici ratione turbat⁹ ex inquiſitione magorum.fo.lxxx. col.ij.
Herodes per filios ſuos ad imperatorem arctatur.fo.lxix.col.iij.
Homo ad imaginem dei creatus eſt tripliciter.fo.xxx.col.j.
Homo angelos excellit in tribus. fo.xxxv.col.ij.z.iij.
Homo dominus eſt totius mundi.fo.viij.col.iiij.
Homo iuxta vitam ſuam triplici ter conſideratur.folio.lxix. columnis.iij.z.iiij.
Homo neceſſario facit bonum.folio.lxx.col.iij.
Homo neceſſario peccat venialiter.fo.lxx.col.iij.z.iiij.
Homo pluribus actionib⁹ meretur beatitudinem ꝙ angelus. fol. xxxv.col.j. z fol.lxvij.col.iij. z fol. lxx.col.ij.
Homo eſt finis aliarum creaturarum.fo.ix.col.iij.
Homo eſt animal politicum z ciuile.fo.lxix.col.iij.
Homo in multis ſuperatur a beſtijs preter ꝙ in ratione z lingua. fol.xliij.col.ij.
Honor maior debeť dignitati ſpirituali quam ſeculari.folio.lxxij. colum.ij.
Hoſpitãtur inuite a tabernarijs pauperes z religioſi.fo.lix.col.j.
Hoſtes cõtra tres pugnare habemus in hac vita.Et triplex eſt via hominis ſuper terram.fo.xxiij.colum.iij.z fo.xxxiij.col.j.
Humiles merentur exaltari. fo.ij. col.j.z fo.xvij.col.ij.z fo.xxviij.col. j.z fo.xlviij.col.iij.
Humilitas quanto maior de tanto maius premiũ.fo.xlviij.co.iij.
Humilitas hominem deo gratuz facit z acceptum.fo.xvij.co.ij.
Humilitatis ratiõe xps eis onera portauit.fo.lxxxij.col.ij.
Humiliantes ſe ꝓpter deũ in celo merentur exaltari.fo.ij.co.j.
Hnis tres hz cõditiones ſpirituiſctõ conuenientes.folio.v.colum.iiij.
Jhs hoc nomẽ tres habet conditiones. fo.lxxvij.col.iij.
Illuſtrium virorum triplex differẽtia.fo.xxiiij.col.ij.z.iij.
Imago ſm theologos in trib⁹ cõſiſtit.fo.viij.col.iij.
Ad imaginé dei creata eſt aia rationalis.fo.viij.col.ij. z.iij. Et in quibus cõſiſtit imago dei. fo.viij. colũ.iij.z fo.xxx.fo.j.z fo.lxiij.col. ij.Et quomodo de⁹ amat omnes creaturas.
Impunitas delicti occaſionẽ dat malignandi.fo.lxxxviij.col.ij.
Incarnatus xps non fuiſſet ſi homo non peccaſſet.fo.x.col.ij.z fol. lviij. col.iij.
Incarnatus xps fuiſſet etiaz ſi homo nõ peccaſſet ſcõm aliã opinionem.fo.lviij.col.iij.
Incarnatus eſt filius z nõ pr aut ſpũſſanct⁹.fo.lviij.col.ij.
Incarnatio filij dei fuit conueniẽtior modus redimendi genus humanum.fo.lvj.col.ij.z.iij.
Incarnatiõis op⁹ omnia dei ma-

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

gnalia excedit.folio.lvij. colū.iij. et fo.lix.col.j.
In incarnatiōe christi angeli fuerunt ambasiatores.fo.xxxv. col.ij. z fo.lix.col.iij.
In incarnatiōe christi operata est tota trinitas z angeli.fo.lviij.colūnis.j.z.ij.
Incarnationem christi sancti patres orando impetrauerunt quā deus ab eterno p̄destinauit fieri. fo.lvij.col.iij.z fol.lviij.co.j.
Ante incarnationez Christi despecta fuit humana natura:et terra⁹uit a via ad beatitudinē.fol.xciij. col.j.ij.z.iij.
Incarnari christum fecit peccatū hominis.fo.x.col.j.
Incarnari xp̄m fuit conueniens triplici ratione.fo.xciij.co.ij.
Inclinat vnūqd̄q; ad id qd̄ est sibi cōuenies.fo.lxxxiij. col.ij. z.iij.
Inclinantes caput ad hoc nomen Jesus indulgentias ꝙsequuntur. fo.lxxvij.c.iij.
Infecundi in lege fuerūt maledicti.fo.lxvj.col.iij.
Infideles a principio plus fuerūt q̄ fideles.fo.lxxxv.col.j.z.ij.
Infirmitas patienter tolerāda est fo.lxij.col.ij.
Infirmitas custodit hominem a peccato.fo.xxxix.col.j.z.ij.
Innocentiam quantum deus dilligat.fol.lxvj.col.j.z.ij.z fo.lxvij.columna.j.
Joānes baptista an omnibus sanctis fuit maior.fo.xiiij.col.ij.
Joannes baptista an maior z dignior fuit omnibus sanctis.fo.xv. col.j.z.ij.
Joannes baptista triplici de causa fuit incarceratus.fo.xv.col.ij.
Joānes baptista ostensus fuit verbo prophetico.fo.xv.col.ij.
Joānes baptista fuit magnus in conceptione quo ad tria.fo.xv.co. ij.z fo.xxiiij.col.j.
Joannes baptista intrauit eremū circa quinquēnium triplici ratione.fo.xvj.col.j.z.ij.
Joannes baptista fuit laudatus de quatuor.fo.xcvij.col.j.
Joannes baptista fuit laudatus a tribus personis.fo.xvj.col.j.
Joannes euangelista quantā gratiam acquisierat recumbēs in pectore christi.fo.lxiij.col.ij.
Joannes euang.scripsit de diuinitate:alij de humanitate.fo.lxv.columna.j.z.ij.
Joannes euāgelista comparatur aquile propter tria.fo.lxv.colū.ij.
Joā.euā.cōfutauit oēs hereticas opiniōes.fo.lxv.col.iij.z.iiij.
Joannes euāgelista btām virginē baptizauit.fo.lxiij.co.iij.
Joā.euange.sodē gladio quo maria sub cruce p̄fossus est. fol.lxiiij. columna iiij.
In ioānis baptiste natiuitate [gauisi sunt omnes ordines sanctor. fo.xv.col.iij.
Joānis baptiste sanctificatio fuit tante virtutis q̄ non potuit peccare mortaliter.fo.xvj.col.iij.z.iiij.
Joannis baptiste tres magnificētie.fo.xvj.col.iij.
Joānis euāgeliste dignitates fuerunt quatuor.fo.lxiij.col.iij.
Joannis euangeliste dignitas:et comparatur cum Joāne baptista in priuilegijs.fo.xv.col.j.
Joānis euāgeliste sapientia excellit sapientiam omnium doctorum. fo.lxv.col.j.
Joannis euangeliste maximum priuilegium fuit recommendatio matris scilicet saluatoris domini nostri Jesu Christi. folio.lxiij.columna.iiij.
Joanni enāgeliste quatuor signa amicitie sunt ostensa a Christo.folio.lxiiij.col.ij.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Joan.euange.soli christus reuelauit traditorem suuz. fo.lxiiij.co.ij.
Ipocrisis etiam vir a religiosis vitari potest.fo.lxxj.co.iij.
Iram dei tria remedia mitigant. fo.xc.col.ij.
Judei an Christum esse Deum cognouerunt.fo.lxxix.co.ij.z.iij.
Judices quomodo diligũt munera.fo.lxxxix.co.iiij.z fo.xc.co.j.
Judicia dei occulta.fo.xxxviij.col. iij.z.iiij.z fo.lx.co.iiij.
Judicium extremũ valde est timẽdum propter rationem reddendã. fo.xcvj.co.ij.z.iij.
Juramentuz debet seruari. fol.x. col.ij.et.iij.
Justitia probatur triplíciter q̃ homo non debuit redimi.fo.lvj.col. iij.z.iiij.
Justitia originalis est q̃ inferiora superioribus subꝯciãtur.fo.lj.columna.iij.
Justitia tria officia in se habet.fo. xxj.co.iij.
Justitiam in deo non esse quidaz opinantur.fo.xxxvij.co.ij.
Justificatio peccatorum est cibus quo christus delectatur,folio.c.columna.j.
Juuenes plus tentantur peccato carnis q̃ senes.fo.xlv.co.iij.

RAtharina martyr expulegio disputauit cũ docto.f.47.c.iiij.
Katharina martyr dedit xp̃o suo spõso quinq; dotes.fo.xlvij.co.iij.
Katharina senensis fuit xp̃o conformis in tribus.fo.xxxj.co.iij.
Katharina senensis claruit miraculis in vita:in morte:z post mortem.fo.xxxij.co.ij.z.iiij.
Katharina senẽsis fuit purissima triplici puritate.fo.xxx.co.iiij.
Katharina senensis omnia ornamenta respuit,fo.xxxij.co.j.
Katharine martyris laus z priuilegia z merita. fo.xlv.columnis.j. z secunde.
Katharine martyris constãtia ex tribus patet.fo.xlv.co.ij.z.iij.
Katharine senensis penitentia cõparatur penitentijs marie Egyptiace: Thaidis meretricis: Marie magdalene:et sancti Hieronymi.fo.xxxj.co.j.z.ij.

Laborãtib9 z nõ otiosis debeť premiũ scz vita eterna.fo.xlj.co. ij.iij.z.iiij.z f.46.c.iij
Lacrime oculorum sine dolore cordis nihil psunt.fo.xviij.co.iiij.
Lacrime triplices beati petri. fo. xix.colum.j.
Laqueis diaboli plenus est tot9 mundus.fo.lxxxvij.co.ij.
Laus triplex Joanni baptiste attribuitur.fo.xvj.co.iij.
Laudis hũane cupiditas est causa belli z discordie.fo.xlj.co.iiij.
Laudare deum est cibus quo xp̃s delectatur.fo.c.co.j.
Laudatur Joãnes baptista a xp̃o quadrupliciter.fo.xv.co.iiij.
Laudatur doctrina sancti Thome de aquino a quatuor generib9 personarum.fo.xxvj.co.iiij.
Legis veteris rigiditas. fol.xxxv. col.iiij.z fo.xxxix.co.j.
Liberum arbitriũ sine gratia dei non est sufficiens ad gratiã et meritum vite eterne.fo.xxvij. columnis.ij.z.iij.
Libertas inter cetera bona est potissimum.Et est res inestimabilis z omnibus rebus fauorabilior.fo. xlij.co.ij.z.iij.
Libidinis causa choree fieri solẽt. fo.xcj.co.j.
Lingua pre ceteris membris difficulter custoditur.fo.vj.co.ij.
Linguagium triplex precipue in

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

terra inuenitur.fo.xiiij.col.j.
Linguagiū a q̄ q̄s cognoscit ē triplex.fo.xiij.c.j.t fo.lxxj.c.ij.t.iij.
Litere huius nominis Jesu quid significant.fo.lxxviij.co.i).t.ij.
Litigādū nō est cū q̄nq̄ gñib⁹ hominū.fo.lx).co.iij).
Loc⁹ dz ꝓportionari locato.fo.l).col.i).tfo.lx.col.i).t.ij).t fo.xcvij. colū.ij.
Locut⁹ est de⁹ patrib⁹ olim diuersimode.fo.lvj.col.j.
Loqui parū vel tacere dz homō propter duo.fo.xxij.co.ij.
Ludis delectat⁹ quidā dānat⁹ est.fo.cxix.col.ij.
Luxurioſi cōparātur porcis.folio xliij.co.ij.
Luxuriosoꝝ pena.fo.lxxxix.co.ij.t.iij.

Magi intrātes bierlm ꝙsiderūt stellā: t q̄re fo.lxxix.co.iij.
Magn⁹ q̄re aliq̄s dz. fol.xx.col.j.t fo.xxij. columna.iij.
Magn⁹ dz Joānes baptista ꝓpter tria.fo.xv.col.ij.
Magnitudo hois in triplici virtute apparet.fo xxviij.colū.ij.
Maior quis fuerit inter petrum t paulum aplos.fo.xix.co.ij.
Mala si in mūdo nō fierent bonū locū nō haberet.fo.xl.colū.j.t.ij.
Mala q̄ in hoc mūdo eueniūt an sint a Deo.fo.lxxxviij.col.j.
Mali quare hic in ꝓsenti ꝓsperantur.fo.xxxvij.col.ij.iij.t.iij.
Malum est triplex: scilicet culpe: pene: t damni. fo.lxxxviij. colūna secunda.
Malum nullum deus permittit quin inde sequatur vel eliciatur bonū.fo.xxxix.colūnis.ij.et.iij.t fo lio.lx. colū.iij.
Malum huius mundi quidam dixerunt euenire a diabolo; alij ab influentia celesti et non a Deo.folio.lxxxviij.co.j.t.ij.
Malorum consortia sunt fugienda.fo.lxxij.co.ij.
Malignitas hominum tanta est quod plures damnant. fo.lxxv. colūna.iij.
Mandata dei non seruantes maledicuntur in multis.folio.lxxix. colūna.ij.
Mandatorum dei numerus in lege quis fuit.folio.lxxix.columna prima.
Maria ab angelo salutata tres domicellas secum habuit.fo.lviij. colūna.ij.
Maria cur potius mulier ꝑ mater a Christo vocatur.fo.lxiij.co. iij.
Maria toti mundo debitricem se fecit.fo.lxxij.col.j.
Maria an in peccato originali sit concepta.fo.lj.co.iij.
Maria libēter caret hoc honore: scilicet dicere eaz sine peccato originali conceptam: quo vel peccatum honoraretur: vel falsa sanctitas induceretur.fo.lij.co.ij.
Maria fuit immunis a triplici pe. fo.lviij.col.ij.
Maria habuit abundantiaz oim gratiarum.fo.lxxj.col.iij.
Maria non suis meritis: sed propter necessitatem facta est mater xpi.fo.lviij.colūna.iij.et folio.lix. colūna.j.
Maria quomodo impetrauit incarnationem xpi.fo.lviij. colūnis j.et.ij.
Maria anteꝑ cōsensit angelo deliberauit.fo.lviij.co.ij.
Maria purificationis legem seruauit triplici ratione.folio.lxxij. colūna.ij.
Maria purificata fuit in omnib⁹ quinq̄ sensibus.fo.lxxij.co.j.
Marie potentiam etiaz sacerdos

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

superat.fo.lxxiiij.co.iiij.
Marie sanctificatio precellit alio rum sanctoꝝ sanctificationes du pliciter.fo.xvj.co.iij.
Mariam esse matrem dei demon nunquam cognouit. fol.lxxxij.co lumna.iiij.
Mariam in originali peccato cō ceptam tenent. ccl. doctores.folio liiij.co.iiij.
Mariā dicere esse in originali con ceptam nō derogat eius dignita ti.fo.liiij.co.iiij.
Mariam sine originali cōceptam tenent quidam:et probant tripli citer.fo.lij.col.iiij.
Mariam in originali conceptam probat alia pars triplici medio.fo lio.lij. co.iiij.
Martini cōfessoris hystoria succin ctim.fo.ltiij.co.ij.iij.et.iiij.
Martyrij pati an sit maioris me riti quam virginitatem cum ꝓpo sito seruare. f.lxvij.co.iiij.
Martyrum numerus oñi die.fo. lxxxvij.co.iij.et.iiij.
Martyr sinē ferro et persecutione quis esse potest. folio .lxij.colum na.iij.
Matrimonium dignius virgini tate quidam opinantur. f.lxvj.co lumnis.iij.et.iiij.
Media perueniendi ad beatitudi nem sunt mandata dei.f.lxx. colū na.j.
Medicina infirmis pcōzibus est Jesus sex modis.f.lxxviij.co.ij.
Medicis prohibetur ne cōsulant aliquid pro salute corporis qōver sat in detrimentum anime . folio x.colum.ij.
Merito respōdet premium . Et si ne merito non datur premium.fo. xiiij.colum.ij.fo.xvij.co.ij.et.iij.et fo.xxvij.col.ij.
Mereri dicere secularem ita sicut religiosuz heresis é.fol.xlij.co.iij.
Mereri pōt pl⁹ homo ꝙ angelus triplici rōne.fo.viij.co.ij.
Meretur ꝙs tāto pl⁹ quāto plus patitur ꝓ deo.fo.xlviij.co.iij.
Militaris ars fuit prima. f.xlj.co. iij.et.iiij.
Militie studium quantum olim fuit.f.xlj. co.iiij.
Milites sancti Joā.ante sepulcri perditionē induebātur aureis: sz nunc nigris.f.xxiij.co.j.et.ij.
Miracula inusitata sanctus do minicus habuit.fo.xx.co.iiij.
Miracula iuxta fidei magnitudi nem fieri solent.fo.xxvij.co.iiij.
Miracula fecit deus ꝓpter tria.fo lio.l. co.iiij.
Miracula tria in festo epiphanie dicuntur facta.fo.lxxviij.co.iij.et fo.lxxix.co.j.
Miracula aperte non fecit maria in vita.fo.lxxxij.co.iiij.
Miracula maiora fecerūt aliqui sancti ꝙ xp̄s z apostoli.f.iij.co.j.
Miracula facta in nocte natiuita tis dñi.f.lix.co.j.z.ij.
Mirabilius nihil in mundo ꝙ vir tuosi homis operatio.f.xlj co.j.
Misse tres celebrātur in nocte xp̄i z quare.fo.lix.co.iij.
Miseriam presentis vite cōsidera re oportet.fo.ij.co.ij.z fo.xcij.co.j. et.ij.z per totum.
Miserias humane vite puer qua drupliciter ostendit.fo.ij.co.iij.
Misericordia probat hominē redi mi tribus rationibus.fo.lvij.colū nis.j. et.ij.
Misericordia et clemētia deo spe cialiter sunt appropriata. folio.v. columna.iiij.
Misericordia Deo magis appro priatur ꝙ iustitia.fo.lxxxiiij.colū nis.iij.et.iiij.
Moyses quō fact⁹ fuit balbutiēs fo.xxiiij.co.ij.
Mors potius est eligēdū ꝙ morta

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

liter peccare.fo.xiij.co.j.
Morte mala cur boni sepe moriā/ tur.fo.xxxviij.co.iij.
Mortē charorum quidam impa/ tienter ferunt.fo.lxij.col.j.
Mulier p peccato Eue triplicīter punitur.fo.lxxxiij.co.iiij. 2 seq.
Mulieris Eue pena quadruplex fo.iiij.col.j.
Mulieres maritande quatuor cō cupiscunt.fo.lxxij.co.iij.
Mulieres iudeorum cur non cir/ cuncidebantur.fo.lxxvj.co.j.
Mulieres viris subdite sint. folio xlij.col.iiij.
Mulieres sunt arma diaboli. fol. xxvj.co.j.2 fo.xcj. co.ij.
Mulieribus mediantibus diabo/ lus tripliciter sagittat. folio.xxvj. columna.j.
Mulieribus vtitur diabolus ad impugnandum tripliciter.fol.xcj. col.iij.et.iiij.
Multos decipiunt mulieres:2 vix est qui euadat.folio.xcj.columnis iij.et.iiij.
Mundū totum dixit porphirius infatuari a tribus. folio. xlix. co lumna. iiij.
Natiuitas christi non fuit omnibus mani/ festata. fo.lxxix.colū. j.ij.et.iij.
Natiuitas christi an cōuenienter manife stata fuit.fo.lxxix.co.j.
Natiuitatis Christi historia.folio lix.colum.j.
Natus xps adoratur a tribus. fo. lix.colum.ij.
Nato xpō quatuor sunt pacifica/ ta.fo.lviij.co.iij.
Nato christo omnes creature ali quod signum ostenderunt. fo.lix. columna.ij.
Necessitas est duplex: scilicet ab/ soluta et conditionata. folio.lvj. columna.ij.
Nobilitas non nisi in virtutibus cōsistit.fo.xxiij.co.iiij.
Nobilitas est quadruplex.fo.xlvj. columna.iij.
Nobilium malignitas. fol.lxxxv. columna.iiij.
Nobiliores nobiliorem locum te/ nere debent.fo.ij.co.ij.
Nobilitata est anima a deo in tri/ bus.fo.ix.co.iiij.
Nomen iesu excellit omnia nomi na in tribus.fo.lxxvij.co.iiij.
Nomen Jesus quanti sit honoris fo.lxxvij.co.iiij.
Nomen dei in veteri lege fuit in/ cognitum.fo.lxxv.colū.iiij.et folio lxxvj.colum.j.
Nomē alicui quatuor rationibus imponitur.fo.lxxvij.co.ij.et.iiij.
Nomen domini in veritate inuo/ cantes difficulter damnantur.fo. lxxviij.co.j.vsq; ad finē sermonis.
Nomina reformatorum mūdi du pliciter prefiguntur.fol.xxiij. columna.j.
Nomina imponūtur a proprieta te rerū.fo.xx.co.j.2 fo.lxxvij. colū. ij.et hoc a quatuor. eisdem fol.et col.2 fo.lxxxvj.co.iij.et.iiij.
Numerus electorū et damnatorū quis maior sit.fo.lxxxv.co.ij.2.iij. et fo.lxxxviij.co.ij.et.iij.
Numerus saluādorum maior pro batur q̄ damnandorum.f.lxxxiiij. co.iij.et.iiij.
Numerus angelorum quis sit aut quantus.fo.xxxv.colum.iiij.2 fol. xxxvj.col.j.
Numerus filiorū Israel egressor de egypto. fo.lxxxv.co.ij.
Oblatio quando inci/ pit.fo.lxxvij.col.j.
Oblatiōe antiq̄ dei placare studuerunt. fo.lxxxiij.co.ij.
Oblatiōes q̄re fiunt

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

folio.lxxxvij.columna.j.
Odio et discordia prouocatur ira dei.fo.xc.col.j.z.ij.
Odium dum fuerit inter ciues flagellum dei prouocat.folio.xc.columna.ij.
Offensio z iniuria fm dignitatem personarum mensuratur.fo.xciiij.colum.j.z.ij.
Offerri pro deo sacrificia vtrum fuit conueniens.fo.lxxviij.col.ij.
Oia subijciunt hoi.fo. viij.co.inj.
Omnia quidam opinantur euenire a casu z fortuna.f.xxxvj.col.iiij.
Opera bona necessaria sunt ad salutem cõsequendam.fo.lxx.col.j.
Opera nra an sint deo accepta nemo scire põt.fo.xj.col.ij.z.iij.
Opera antiquorum z modernorũ sunt diuersa.fo.lxxxviij.col.iij.
Oppressio pauperum clamat in celum.fo.lxxxix.col.iiij.
Oratio sancta deo hospitium preparat.fo.vj.col.iij.
Orare deuoto corde hoies mũdani non possunt.fo.xiij.col.j.z.ij.
Ordo pdicatorũ tripl'r fuit prenũciatus.fo.xxiiij.co.iiij.in prin.col.
Ordo predicatorũ est dignior ceteris ordinibus.fo.xxv.col.ij.et.iij.
Ordo predicatorũ fuit primus inter mendicantes.fo.xxj.col.ij.
Ordo predicatorũ hz vitã actiuã z cõtemplatiuam. fo.xxv.colũ.j.z.ij.
Ordinis predicatorum laus.folio xxij.col.iij.z.iij.fo.xxiiij.co.iij.fo. xxxij.col.j.z fo.xxxvj.col.ij.
Ordinis predicatoz cõstitutiones fortiũtur vim regule.fo.xxiij.col.j.
Ordinis predicatorũ fratres prius gesserũt habitũ canonicorũ regularium vsqz ad tps magistri Reginaldi. fo.xxij.colũ.ij.et.iij. circa annos domini.1216.
Ordines predicatorum z minoruz sunt duo candelabra mundi. fol. xxxvj.colum.ij.
Originale peccatum quid est.fol. lj.colum.ij.
Originalis peccati traductio siue exemplificatio.fo.lxxvij.col.j.z.ij.
Originalis peccati remedium.folio.lxxvij.co.j.et.ij.pena eiusdem. fo.lxxvij.colum.ij.
Originalis iustitia in quo cõsistit. fo.lij.colum.j.
In originali peccato omnes homines concipiuntur preter Christũ. folio.liij.colum.ij.et.iij.z fo.lxxiij. colum.ij.et.iij.
Ornamenta secularia beata Catharina Senensis omnino despexit.folio.xxxij.col.j.
Ornatus mulierum est dãnabilis. fo.xcj.col.iij.
Atiẽtia in aduersis auget meritum.fol. xlviij.col.iij. et folio lxij.col.iiij.
Patientia est signũ gratie dei.fo.xiij.columna.ij.
Papa coronat imperatorem pede sinistro.fo.xviij.col.iiij.
Paradisum alicui dari sine meritis an possibile sit.fo.lxxj.co.ij.
Paradisi ianuam aperire nemo fuit idoneus nisi filius Dei. folio xciij.colum.j.
Passionibus victus bestijs cõparatur.fo.xlij.col.ij.
Pauci ad vitam eternam sunt electi.fo.lxxxvij.col.j.et.ij.
Paupertas Christi. fol.lxxxij.columna.ij.
Pauperes dum opprimuntur dei vindicta sequitur.folio.lxxxix.columna.iiij.
Peccata multa Deum ad puniendum inducunt.folio.lxxxix.columnis.ij.iij.z.iiij.z sequeñ.
Peccata mortalia diligenter sunt vitanda.fo.xxv.col.iij.z.iiij.
Peccata remittit Deus effectiue:

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Sacerdos vero instrumentaliter. fo.lxxiij.co.iiij.
Peccati causa est voluntas homi nis.fo.lxxviij.col.ij.
Peccatum originale quinq; reme dijs curabitur.fo.lxxvij.col.j.
Peccatum originale est carentia originalis iustitie.fo.lj.col.iiij.
Peccatum vnum cōmisit vir:mus lier duo.fo.lxxiij.col.iiij.
Peccato veniali carere hō diu nō pōt.f.xxxviij.c.ij.z.iij.z f.lxxiij.c.j.
Peccator meretur statim puniri de suo peccato.fo.v.co.ij.
Peccatorum remissionez solus sa cerdos dare potest.f.lxxij.col.iiij.
Peccatores ad penitentiam sunt suscipiendi.fo.lxx.co.ij.z.iiij.
Peccans mortaliter nisi ab ange lo custodiretur suffocaretur a dia bolo.fo.xxxiij.col.j.z.ij.
Peccātem mortaliter deus omni no nō derelinquit.fo.xxxiij.col.ij.
Pena diaboli augmentat ex indu ctione hois ad peccādū intellige de penis accidentalib⁹.fo.x.co.iij.
Pena quam incurrimus ex pctō primi parentis.fo.xc.col.ij.
Penitētia peccatorum mutat sen tentiam dei.fo.lxix.col.iiij.
Penitere de peccatis est magnuz donum dei.fo.xviij.col.iiij.
Perfectio xpiane religionis consi stit in operibus mie.fo.xxj.col.iij.
Perfectio vite et setitas nō nisi in charitate consistunt.fo.l.col.ij.
Periculum maximum chorizanti bus imminet.fo.xcij.col.ij.z.iij.
Pericula huius vite.fo.xxxij.colū nis.ij.z.iiij.
Persecutionem z tribulationē pa ti oportet qui saluari desyderat. fo.xxxvj.col.iij.
Perseuerātia necessaria est ad sa lutem.fo.xlvij.co.j.
Petrus z paulus apli vter eorum sit maior.fo.xix.co.ij.z.iij.
Petrus aplus duo pro ecclesia pas sus est.fo.xviij.col.ij.
Petrus aplus solus confessus est humanitatē z diuinitatē xpi ante eius passionem.fo.lxiij.col.j.
Petri apli magnitudo fidei.folio xviij.co.j.z fo.lxij.co.iij.z.f.lxiij. columna.j.
Petro aplo xps quatuor priuile gia dedit.fo.xviij.col.j.
Petro aplo xps vnā inter quinq; que habuit dedit.fo.xviij.col.ij.
Pignore securauit nos xpus vite eterna.fo.x.co.ij.z.iij.
Placabilia ceperunt esse quatuor q̄ prius dura fuerūt.f.lxxxij.c.iiij.
Plenitudo est quadruplex. fol.l. columna.j.
Politicū aīal est hō.fo.lxix.col.ij.
Potētia mundi est triplex quā sa cerdos sua potentia superat.folio xxiij.col.ij.z.ij.
Potentia dei infinita apparet in rerum creatione.fo.lvj.col.j.
Potentia dei est duplex scilicet ab soluta et ordinata.fo.xcviij.col.ij. et fo.lxxj.col.ij.
Potentia nec absoluta nec ordina ta pōt deus saluare peccatorem si ne satisfactione. fo.lxxj.col.ij.z.ij.
Potentie tres principales in mun do.fo.lxxiij.col.ij.
Potētie aīe sunt tres.s. intellect⁹ memoria z volūtas.fo.ix.co.j.z.ij.
Precibus multorū xpi incarnatio fuit postulata.fo.lvij.col.iiij.
Pretiosus nihil est in hūanis ani ma.fo.x.col.j.
Predestinatio dei fit conditionali ter. fo.lvij.col.iij.
Predestinatio sortit effectū p me dia bonoz operū:maxime aūt per oronē.f.lxix.c.iij.z.f.lxx.co.ij.z.iij.
Predestiatio est origo z fundamē tum humane salutis.f.lxxxv.co.j.
Predestinati cur aliqui sunt ad vi tā:aliq; no nō.f.xij.co.iiij.f.xiij.c.j.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Predestinatorum ad vitam quatuor sunt signa.fo.xiij.co.j.z.ij.
Predicatori quatuor sunt necessaria.fo.xxviij.col.iij.
Predicatorum habitus a beata virgine traditur datus.fo.xxij.columnis.ij.z.iij.
Prelationis dignitas sepe est causa damnationis. fo.xxv.col.iij.et fo.xxviij.col.j.z.ij.
Prelatorum status perfectio. folio lxxv.col.iij.
Premium maius pōt accipere hō ꝙ angelus.fo.xxv.col.iij.
Premium an aliquis cōsequi possit sine bonis operibus. folio.lxix. columna.iij.
Presumendum non est de salute. fo.xij.col.j.z.ij.
Principia duo q̄dā heretici ponūt fo.xxvij.co.ij.z.iij.z.f.xxviij.c.j.
Priuilegia omniū sanctorū Joan. baptista habuit.fo.xvj.col.ij.
Priuilegia tria beata Catharina habuit.fo.xlv.col.ij.z.ij.
Priuilegia quatuor Deus dedisse beato petro fertur.fo.xvij.col.j.
Priuilegio duplici Joānes a xp̄o decoratur.fo.lxv.col.iij.
Prosperitas rerū tpaliū dānationis indiciū est.fo.xxix.col.j.z.ij.
Prosperitas est causa multorum malorum.fo.lx.col.ij.
Prosperitatē cur boni nō habent sed mali.fo.lix.col.iij.z.lx.col.j.
Prouidentia Dei de istis inferioribus quadruplicē habet opinionem.fo.xxxviij.col.ij.errores de eadem.fo.xxxvj.colum.iij.z fo.lix.columna.iij.
Prouidentia Dei extendit se ad omnia.fo.xxxviij.col.j.z.ij.
Prouidentiā z curā de hoc mūdo an deus habeat. fo.xxxvj.col.iij.
Proximi dilectio nunc raro seruatur.f.lxxxviij.co.iij.z f.lxxix.co.j.
Proximi dilectionē beata Catharina Senē.pre ceteris habuit.folio.xxxj.col.iij.
Proximior Deo de quāto quis est tanto dignior.fo.xlix.col.j.z.ij.
Proximiores pre ceteris scilz apli xp̄o fuerunt.fo.xlix.col.ij.z.iij.
Prudentia in quo consistit.fo.xxij. columna.ij.
Pueri tria genera hominū timēt. fo.c.col.ij.
Pugna spūalis.f.xciij.co.ij.z.iiij.
Pugna maior non est nisi tendere ad beatitudinem.fo.xl.col.iij.
Pugnantium triplex est ordo. folio.xciij.col.iij.
Punire delinquentes magna iustitia est.fo.lxxxviij.col.ij.z.ij.
Purgatio est triplex scz vulgaris legalis:z spiritualis. fo.lxxxij.col.iij.z fo.lxxxiij.col.j.
Puritate triplici Catharina Sen. floruit.fo.xxx.col.ij.
Puritas z innocentia pre ceteris virtutibus deo placent.fo.lxvj.columnis.ij.z.iij.
Purificari voluit Maria post partum triplici rōne.fo.lxxxij.col.ij.
Porphirius dixit tres fuisse garrulatores qui totum mundum ad se conuerterunt.fo.xlix.col.iij.
Ratio deprecatur ad optima. folio.lxxj.columnis.j.z.ij.
Ratione nonvtentes sunt bestie.folio.xliij. columna.ij.
Rationem ꝙ districtam reddere oportebit.fo.xij.col.j.z.ij.
Rasura sacerdotum quid significet.fo.lxxv.col.iij.z.iij.
Redemit deus animam proprio sanguine.fo.x.col.j.
Redemit quare nō de⁹ genus humanū solo verbo.fo.xlvij.col.iij.
Redimi vtrū homo debuerit questio fuit z disputatio in consistorio sancte trinitatis inter iustitiam et

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

misericordiam.fo.lvj.col.iij.
Reformatores mundi per nomina eorū deus dupliciter preostendit.fo.xv.col.ij.z fo.xxiiij.col.j.
Regnum triplex xp̄s habet.folio xiiij.colum.ij.
Regum trium corpora quomodo Coloniam venerunt. fol.lxxxj. columna.iiij.
Regule religiosorum principales sunt quatuor.fo.xxij.col.iiij.
Regulas bene viuendi beata Catharina Senensi. quatuor in fine tradidit.fo.xxxiij.col.j.
Religiosus in quinq; debet esse tēperatus.fo.xxj.col.iiij.
Religiosi abnegant tria que mundani possident.fo.xxvij.col.iij.
Religionem ingredi q̄ bonum.folio.xxv.columnis.ij.et.iij.z f.xxvij. columna.iiij.
Remissionem peccatorum solus sacerdos dare potest. fol.lxxiij.columna.iiij.
Reparare quando voluit Deus mundum misit aliquem sanctum virum z prius ostendit eum duplici modo.folio.xv.columna.ij. z fo. xxiiij.col.j.
Reparari voluit homo z non angelus.fo.xxxv.col.ij.z.iij. z fo.lvij. columna.ij.
Romanis triumphātibus triplex honor fiebat.fo.iij.col.iij.
Sacerdotū vtilitas quadruplex.f.lxxiij.col.j.
Sacerdotum potentia superat tres potētias. s.Marie: angelorum: z demonum.fo.lxxiiij.col.ij.z.iij.
Sacerdotum officium nobilius z dignius quā dominorum temporalium.fo.lxxiij.col.ij.
Sacerdotes sunt reges. fol.lxxv. columna.iij.
Sacerdotes sunt portarij et clauigularij celi.fo.lxxiij.col.j.
Sacerdotes pollere debent scientia: vita z sanctitate.f.xxiij.co.ij. z fo.xxvij.col.iij.Et sunt omni honore digni et hoc propter quatuor beneficia.fo.lxxij.col.ij.z.iij.z propter tria precepta.fo.lxxv.col.j.
Sacerdotes non honorantes sunt peiores demonibus.fo.lxxv.co.ij.
Sacerdotibus quantum honorem et reuerentiam exhibuerint olim temporales domini. fo.lxxv. columnis.j.z.ij.
In sacerdotibus leuiter scandalizari non debemus.fo.lxxv.col.ij.z ij. et de nouo sacerdote materia electa.folio.lxxij. columna.iiij. et fo.lxxiiij.col.j.
Satiari nō potest homo hic. fo.ix. columnis.ij.z.iij.
Sacrificia ser deo facienda sunt. fo.lxvj.col.iij.
Sacrificium quando incepit.fo. lxxvij.col.j.
Saltationes chorizantium diabolus adinuenit.fo.xcj.col.iiij.
Saluari nemo potest nisi purgatus ab omni crimine. folio.x. columnis.ij.z.iij.
Saluantur pauci respectu damnandorum.fo.lxxxv.co.j.z fo.lxxxvij.colūnis.j.z.ij.
Saluantur pauci fideles. fo.lxxxvj.columna.iiij.
Saluos fieri vult omnes quomodo intelligitur.fo.lxxxvij.col.ij.
Salutis arram dedit nobis Christus in cruce.fo.x.co.ij. z fo.lxxvj. columna.ij.
Sanguinis sui ostensione Christus nos ad bene operādum incitat. fo.lxxvj.col.iiij.
Sancti an etiam i patria sunt maiores ap̄lis.fo.xlvij.col.ij.
Sanctificatio est triplex scilz vniuersalis:singularis:et spiritualis. fo.xvj.col.ij.
Sanctificatiōis: sine cōceptionis

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

festum quomodo celebratur a romana ecclesia.fo.liiij.col.iij.
Sapientia Dei an oia bene sunt ordiata.f.xxxvj.co.iij.z.f.xxvij.c.j.
Sapientia est duplex.s. acquisita z infusa.fo.xlvj.col.ij.
Sapientis viri quatuor conditiones.fo.xxv.col.j.
Sapientiã duplicẽ beata Catharina habuit.fo.xlvj.col.ij.
Sapientior fuit btũs Joã. euãge. cunctis hoibus.fo.lxv.col.j.
Satisfacere nemo poterat p peccato primi hominis ante incarnationem Christi.fo.xciij.col.j.
Scala virtutum quib⁹ ad celum ascenditur.fo.xx.col.j.
Scientia a philosophis maxima gloria estimabatur.fo.xlij.col.j.
Scientia sine sanctitate vite parum prodest vel edificat.fol.xxiij. col.ij.z.iij.
Scientie studium quantum olim fuerat.fo.xlij.colum.j.z folio.xlvj. columna.ij.
Sciẽtiã triplicem q̃dã diuersimode habuerunt.fo. xxiij.col.ij.z.iij.
Scire an hõ possit an sit in gratia Dei.fo.xj.col.ij.
Scire natura omnes desyderant. fo.xlij.col.j.
Securitatẽ beatitudinis De⁹ aie tripliciter dedit.fo.x.co.ij.z.iij.
Sensualitati est resistendum. folio.lxiij.co.ij.z.iij.
Sententiam suam Deus mutare potest: quod probatur duplici ter.fo.lxxij.col.j.
Sequi xp̃m in tribus debẽt virgines precipue.fo.xlvj.col.j.z.ij.
Sequũtur homines christum tripliciter.fo.xlviij.col.j.
Seruum diaboli facit peccatum. fo.xlij.col.iij.z.iiij.
Seruitute nil turpius estimatur. fo.xlij.col.iij.
Seruierunt iudei sub his videli cet ꝛc.fo.lxxix.col.ij.
Signatis a natura caueamus. folio.xlvij.col.j.
Similitudo est causa amoris.fol. xxx.col.ij.z fo.xlv.col.ij.
Similes Deo efficiunt virtutib⁹. fo.xlv.col.ij.z fo.xlvj.col.iij.
Synderesis z que eius officia.fo. lxxj.columna.j.
Spem quidam totaliter ponunt in mundo.fo.xlij.col.iij.z fo.xliij. col.j.z.fo.cxxxiij.col.ij.z.ij.
Spiritusvitales tres esse creatos inuenimus.fo.vij.col.iij.
Spũsctũs ad discipulos mittitur propter tria.fo.iij.col.iij.
Spiritussanctus in triplici specie apparuit.fo.v.col.ij.
Spiritussanctus est director nostre salutis.fo.v.col.j.z.ij.
Spiritussanctus confortat in tribulationibus.fo.v.col.ij.
Spiritussancti gratiã habentium quatuor sunt signa.fo.xij.col.j.
Spiritussancti missionis modus. fo.vj.col.ij.z.ij.
Spiritumsanctũ mitti quinquagesima die post resurrectionẽ fuit conueniens triplici ratione. fol. iij.columna.iij.
Spõsam sibi assumere volẽs tria principal⁹ requirit.fo.xlv.col.j.
Stat⁹ mũdi sunt nouẽ z pene oẽs corrupti sunt.fo.lxxxv.co.ij.z.iij.
Stella q̃ Magis apparuit de hac sunt tres opiniões.f.79.c.3.z.4.
Stellam quintuplicem Magi viderunt.fo.lxxx.col.iij.
Stigmata Christi quatuor persone habuisse dicunt. fo.xxij.col.ij.
Sublimata est beata Catharina Senẽsis in tribus.fo.xxij.col.ij.
Summum bonum omni diligentia debet amplecti.fo.lxxij.col.j.
Suscipiendus est xp̃s reuerenter quatuor modis.fo.xcvij.col.j.
Suscipiẽdus est Christus triplu

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

ester.fo.xcv.col.iiij.
Suscipere Christum reuerenter triplici ratiõe inducimur.fo.xciiij. columna.iij.

Temperantiam quintuplicem beatus Dominicus habuit. fol.xxj. col.iiij.2fo.xxij.col.j.

Tempus perpetuum 2 eternum differunt.fo.viij.col.j.

Temporalia bona maiora relinquerunt quidam quam apostoli. fo.xlviij.col.iiij.

Testamentum Christi saluatoris nostri.fo.xiiij.col.ij.

Testimonio multorum credendũ est.fo.lij.col.ij.2 fo.liij.col.ij.

Thomas de aquino magnus dicitur triplici ratione. folio.xxiij.columna.iiij.

Timor Dei.fo.lxxxviij.colum.iij.2 iiij.iam non est in hominibus. fol. xxxiij.col.j.

Timent sancti tria. folio.xij.columna.j.

Timere deum propter tria beat⁹ Antonius docuit.folio.xj.columnis.j.2.ij.

Tonsura sacerdotum vnde habuit ortum.fo.xviij.col.iij.

Tribulatio et persecutio necessaria est saluari cupienti.fo.xxxvj.columnis.iij.2.iiij.

Trinitatis imago in anima relucet.fo.ix.col.j.

Triumphantibus olim triplex facta fuit letitia.fo.iij.col.iij.

Turtur tres habet proprietates. fo.lxxxiiij.col.j.

Vanitas mũdi siue vite huius.fo.c.colum.iiij. et sequen.

Verbi dei auditio necessaria est ad salutez. folio.xiij.col.iij.

Verbi dei predicatio precipitur a sure.fo.xij.col.ij.2.iiij.

Verbi dei contemptus est causa quod deus flagellat mundum.folio.lxxxix.col.iij.

Verbum dei libenter audiũt qui deum diligunt.fo.xij.col.ij.

Verbum dei libenter audientem impossibile est damnari.folio.xij. columna.iiij.

Verbum Christi in cruce: scilicet Pater ignosce illis 2c. fecit' conuerti.5000. iudeorum.folio.x.columna.j.

Veritatis cognitio est finis desyderij humani.fo.iij.co.iiij.

Vestium abiectio siue vilitas.folio.xxij.col.j.

Via duplex arta:2 lata:vna ad celum:alia ad infernum. folio.xj.columna.j.

Via veritatis inuenire Christus docuit.fo.xciij.co.ij.

Viam duplicem necesse est quemlibet hominem ambulare. fol.xj. columna.j.

Viam dirigere oportet tribus modis.fo.xcvij.col.j.

Via triplex hois. fo.xxxij.col.iiij.

Victori triplex honor fiebat.fo.ij. columna.ij.

Victoria nulla maior nisi victoria passionum.fo. xliij.col.ij.2.ij. per totum folium.

Victoria nulla maior ꝙ vitia domare.fo.xliij.col.j.

Victoria inimicorũ maxima estimatur gloria.fo.xlj.col.ij.2.iij.

Victoria virginum maior est quã angelorum.fo.lxvj.col.ij.2.ij.

Victoria de castitate est rara.folio.xxxij.col.j.

Viduis non datur aureola:2 quare.fo.lxvij.col.iij.

Vincere seipsum maius est ꝙ vincere alios.fo.xix.col.iiij.

Vincens seipsum magno honore dignus est.fo.xlj.col.ij.2.iij.

Vincentius ordinis predicatorũ

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Tripliciter dicit fore magnus predicator.fo.xxix.co.j.
Uincētius ordinis predicatorum fuit magnus in triplici statu.folio xxix.col.j.z.ij.
Uirginalis status est ꝯ contra legē nature z diuinam. fo.lxvj.columnis.iij.z.iiij.
Uirginitas perfecta duo habere debet.fo.xxx.co.iiij.
Uirginitas hominem deo gratuz facit.fo.xvij.co.j.z.ij.
Uirginitas duplex.fo.xlvij.col.iij.
Uirginitas comparatur angelis. fo.xvij.co.j.
Uirginitatis laus.fo.lxvij.col.j.
Uirginitati tria repugnant vitia. fo.xlv.col.iij.
Uirginitatez in carne seruare est difficile.fo.lxvij.co.ij.z.iij.
Uirgines quietius Deo seruiunt ꝙ coniugati.fo.lxviij.col.j.
Uirgines cōmuniter a tribus impediuntur.fo.xlv.co.iij.z.iiij.
Uirgines cantant canticū nouum z quid sit illud.fo.lxvj.co.ij.z.iij.
Uirtꝰ iter omnia bona tenet principium.fo.xlj.co.ij.z.iij.et folio.c. columna.ij.
Uirtus hominem beatificat. folio.xlj.col.iij.
Uirtus est via que ad vitā ducit. fo.xj.col.j.
Uirtꝰ cōsistit in medio. fo.lxxxvj. colum.ij.
Uirtus nulla sine charitate est meritoria.fo.xj.co.j.z fo.xlj.co.j.
Uirtus assimilat hominez deo.folio.lxix.col.iij.
Uirtutes principales tres beatꝰ Uincentius ordinis predicatoruz habuit.fo.xxvij.col.iij.
Uirtutes theologice et cardinales.fol.xx.col.j.et.ij.per totum folium.z fo.xxj.co.j.z.ij.
Uirtuose egere difficilioꝰ est ꝙ malitiose.fo.lxxxvj.col.ij.
Uisus mulierum periculosus. folio.xcj.co.iij.
Uita presens in se non habet perfectam felicitatem.fo.xl.co.iij.
Uita humana infinitis miseriis est plena.fo.ij.co.ij.z.iij.
Uita duplex z actiua contemplatiua.fo.lxvij.col.ij.
Uitam humanā philosophi triplicem esse dixerunt.fo.lxix.co.ij.
Uocat Deus homines ad se multis modis.fo.xiij.col.iij.
Uocantur homines a Deo quadrupliciter.fo.lxxxiij.co.ij.
Uota trium essentialiuz. fo.xxvij. colum.iiij.
Utilitatem magnam virginitas confert.fo.lxviij.col.iij.

Ꝑs quinqz in se habens omnia distribuit.fo.l.co.ij.
Xꝑs dedit btō Petro quatuor priuilegia que nemini cōmunicauit.fo.xviij.col.j.
Xꝑs habuit verum corpus z non fantasticum ostenditur signo et figura.fo.lxxvj.
Xꝑs puer abhorret tria gña peccatorum.fo.c.co.iij.
Xꝑs in tantum dilexit hominem vt se totum dedit in manus peccatorum.fo.xcv.col.ij.
Xꝑus est nature humane magis cōiunctus ꝙ angelice.fo.xcv.co.j.
Xꝑus est caro z frater noster. folio.xxxv.co.ij.
Xꝑs habuit tres patres.fo.xvj.columna.iiij.
Xꝑs est aduocatus noster apud patrem.fo.ij.co.ij.
Xꝑs positus est in exemplar et in signum virtutum.fo.lxxviij.col.ij.
Xꝑs fuit mercator in circumcisione.fo.lxxvj.col.iij.
Xꝑs quem apostolorum plus dilexit.fo.lxij.col.iij.

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Tabula alphabetica sermonū Sanctur̄.

Xp̄s quantuz doleat de perditio⁹ ne anime. fo.r.co.j.
Xp̄s modo dormit in naui eccle⁹ sie. fo.xl.co.ij.z fo.xxxviij.co.j.
Xp̄i corporalis presentia q̄ dul⁹ cis fuit apostolis. fo.iij.co.ij.
Xp̄i incarnationem a[illegible]geli tripli⁹ citer diffuaserūt.fo.xcv.co.ij.z.iij.
Xp̄o nato multa signa apparue⁹ runt.fo.lix.co.ij.z.iij.
Xp̄m sequi debemus in tribus: et precipue virgines.fo.xlvj. colum⁹ nis.j.z.ij.
Xp̄iani vnde dicūtur.fo.lxxxvj.co lumnis.ij.z.iij.
Xp̄ianum se dicens:z opera Chri⁹ stiani non faciens mendax est. fo⁹ lio.lxxxvj.iij.z.iij.
Zacharias patrez Jo⁹ annis baptiste occi⁹ dit herodes: quia nō luit filiuz prodere vbi esset in deserto quan⁹ do occidit alios pueros propter Christum.fo.xvij.co.iij.
Zodomie vitium maxime viget inter milites.fo.xliij.co.ij.

Finis tabule Sanctur̄.

BIBLIOTECA PÚBLICA DE TOLEDO
Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

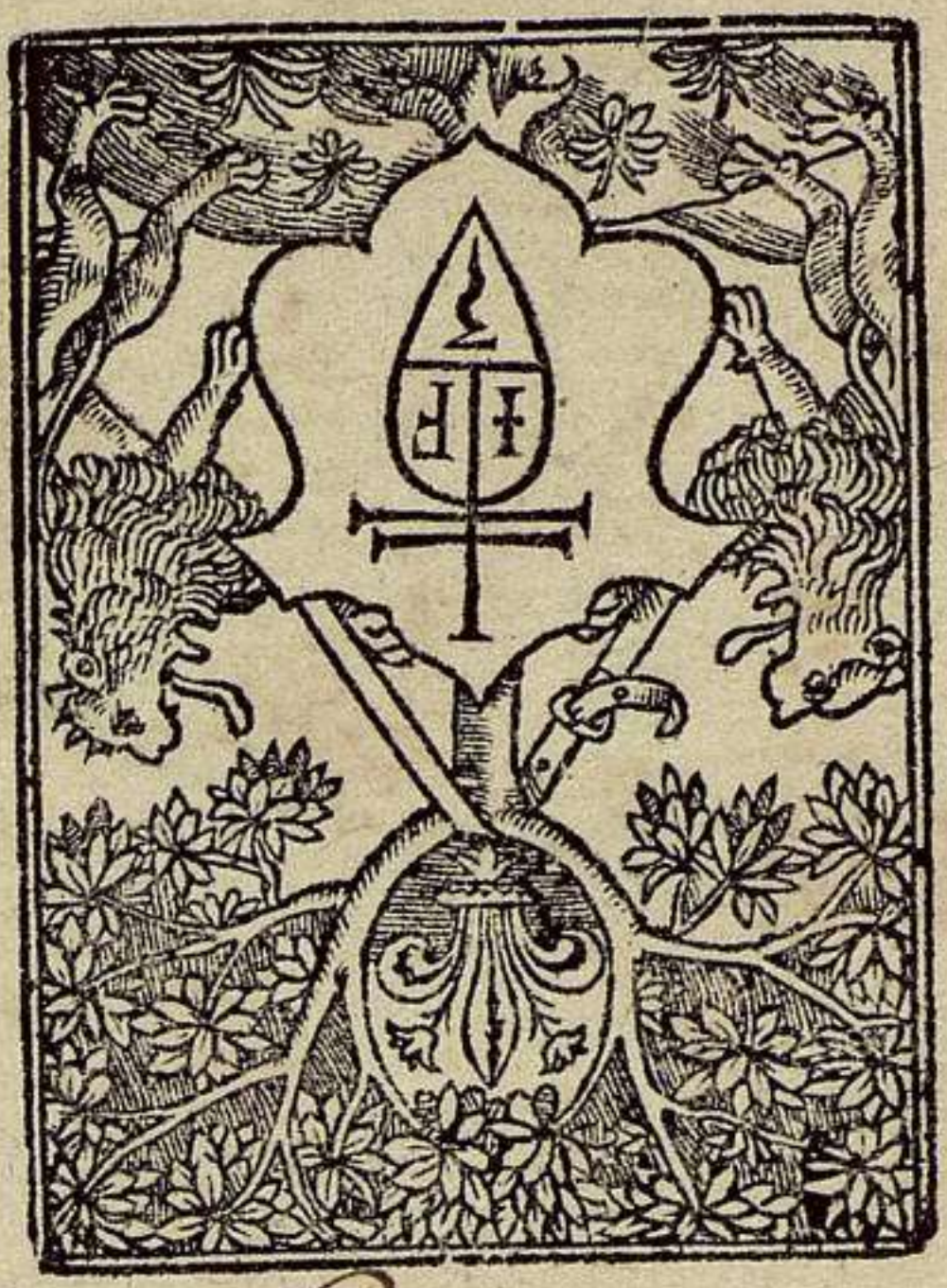

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte

D

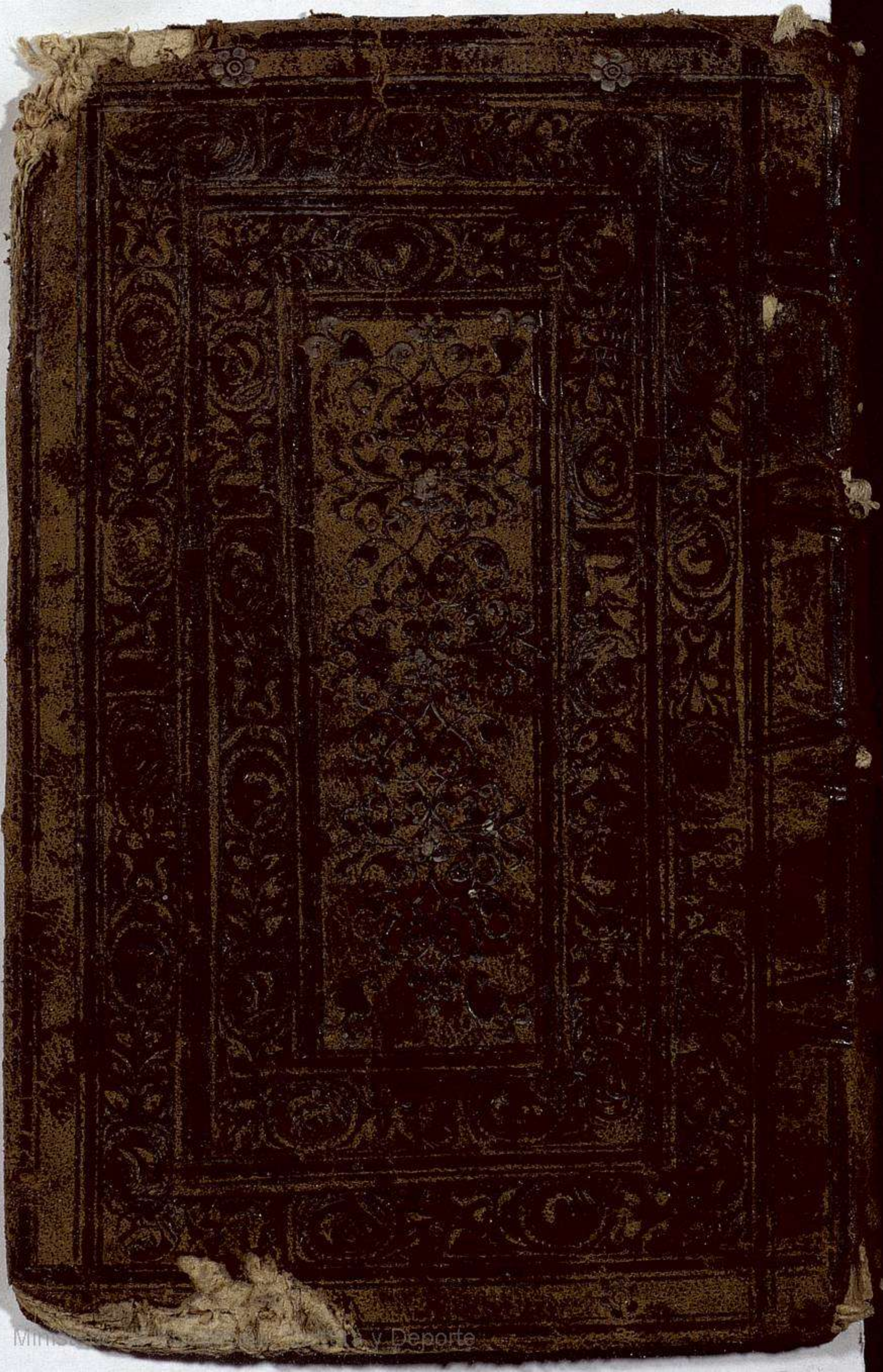

Ministerio de Cultura y Deporte